

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

Těšínský kalendář : na obyčejný rok ...

Liczba stron oryginału

248

Liczba plików skanów

248

Liczba plików publikacji

251

Sygnatura/numer zespołu

CZ II 00730

Data wydania oryginału

1936

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków PW Kultura+

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

**NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY**

KULTURA+

TĚŠÍNSKÝ KALENDÁŘ 1936

**Ročník patnáctý. Redakcí a nákladem
Slezské Matice osvěty lidové na Těšinsku
a Hlučinsku se sídlem ve Slezské Ostravě**

Slezská Grafia filiálka v Karvinné

CENA 7 Kč

Lepší malé úspory než žádné!

Městská spořitelna
ve Slezské Ostravě

AKCIDENČNÍ A OBCHODNÍ TISKÁRNA

pressa • sl. ostrava

majitel
PETR PAVLÁN ml.

tiskne vzorně, rychle a levně   nabídky obratem

časopisy a revue • plakáty • letáčky • obchodní potřeby • účty • dopisní
papíry • adresky • kувěry • tabele • prospekty • knihy • rozpočty • bilance
ceníky • ročenky • bibliofilie • tisky příležitostné • různé pozvánky a jiné

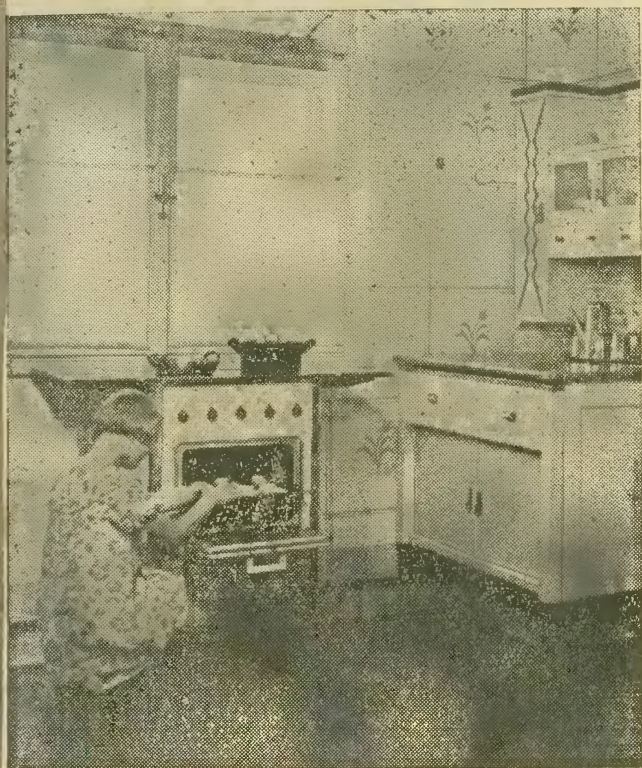
Telefon 20.71

Žádejte všude

Radvanické pivo

Podporujte náš slezský podnik!

Ozdobou Vašeho bytu jest

ELEKTRICKÝ SPORÁK

Nešpiní a ulehčuje Vám práci s vařením zvláště za parných dnů v létě.

Kdo chce elektrinou vařit, dostane sazbu pro domácnost a kilowattovou hodinu na vaření za 50 haléřů.

Bezplatné informace podají

**Moravskoslezské
elektrárny a. s.**

M. Ostrava, Opavská 77

Telefon 2446.

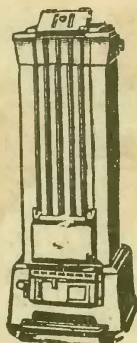
Josef Eisenberg a spol.

Český Těšín, Nádražní tř. 7
telefon číslo 70

dedává: úplná kuchyňská zařízení, barvy, laky, veškerý stavební materiál, speciální zahradnická náčiní, baterie

Tovární sklad:
Stáložárná kamna
MUSGRAVES

Železný a mosazný
nábytek

Oděvy

pánské, dámské a dětské konfekce
koupíte ve velkém výběru nejlevněji
přímo u výrobce

JOSEF ADÁMEK
FRYŠTÁT, Masarykovo náměstí

Ludvík Kristian

obchod zbožím smíšeným a koloniálním
Jablunkov, náměstí

PEČIVO

Strojní pekárna
DOUBRAVA

pravý domácí rezný chléb
výborné chuti koupíte vždy
čerstvý u firmy

H. DRAPA

C.002334

Akciová společnost drobových lomů

GEISLER & SRNA

V MOR. OSTRAVĚ * Telefon 23.02

Lomy modré droby: Hrabůvka a Milenov u Hranic, Výkleky u Lipníka n. B. Žulové lomy: Frýdberk a Kaltenstein ve Slezsku

←
Kámen dlažební, stavební, pomníkovaný, zá-
hozový štětový atd. Štěrk všech druhů

Vyrábí: Šlechtěné omítky a um. kámen
„Geislerolit“, vyráběné z lma drobového
písku nepřekonatelné jakosti

Veškeré práce inženýrské a stavitelské projektuje a provádí

ING. ALFRED JURNEČKA

Úředně oprávněný civilní inženýr stavební a stavitel

Moravská Ostrava III., tř. Přemyslovců 21. - Telefon č. 832.80

Podnikatelství staveb

Ing. Ant. Bouša a spol.

úř. autor. civ. inženýr stavební a stavitel

Moravská Ostrava

Sokolská třída č. 1944 Telefon 33.45

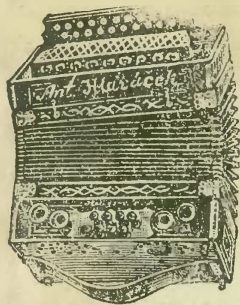
Provádí stavby inženýrské, pozemní, železobetonové a průmyslové

UMĚLECKÉ KNIHAŘSTVÍ

JOSEF PLACHETKA • Moravská Ostrava

Havlíčkovo nábreží 22 - Telefon 42.77

KARVINSKÉ ←
PIVO ZNÁMKA ZNALCŮ

Ceníky zdarma!

HARMONIKY

HELIGONKY,
CHROMATICKÉ
I PIANOVÉ VYRÁBÍ

Ant.

Hlaváček

PRAHA I., Týnská 7.

Larisch-Mönnichova
petrovická továrna na
sodu v Petrovicích u Boh.

doporučuje své výrobky jako:
kyselinu sírovou, solnou a dusičnou,
Glauberovou sůl, krystalovou sodu, skalici
modrou a zelenou, dále ledek a veškeré
druhy superfosfátů.

Jízdní kola, motocykly, šicí stroje
a součástky. Odborné opravy.

ANNA POTYSZOVA - Lazy
Autopneu všech značek na skladě

ODĚVY

pánské všeho druhu v nejmenším
provedení za mírné ceny zhotoví Vám

J. LOJDA Lazy č. 19

krejčovský závod ■ sklad látek

Zkoušený zubní technik J. RYBENSKÝ Lazy na Veverce
Provádí veškeré zubotechnické práce též pro nemocenské pokladny a Léč. fond.

PRÁDLO

všeho druhu pere, mandluje, žehlí
BOHUSLAV HELVÍN V LAZÍCH

elektrická prádelna, žehlirna a mandlovna

Občanská záložna v Lazech,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným, založena r. 1897 přijímá vklady a úrokuje tyto podle zákona. Poskytuje zápůjčky na směnky a hypoteky za výhodných podmínek. Půjčuje bezplatně sřídanky. Zachovává přísné úřední tajemství a podléhá revizi prováděné Jednotou založen v Praze. Úroky připisují se pololetně. Úřaduje denně mimo neděl a svátků 8—12, 2—4, v soboty 8—13. Telefon č. 5

Doporučujeme

HOTEL BÁŇSKÝ DŮM V ORLOVÉ
Cizinecké pokoje * Středisko české společnosti

Hotel AVION

JOSEF PLOTICA

Nový Bohumín

Masarykovo náměstí

Cizinecké pokoje

TELEFON 225

Doporučujeme:

První odborný závod pro výrobu cementového zboží a umělého kamene
Rudolf Neborák, Rychvald Tel. č. 3 / Veškeré hřbitovní práce
Levně — solidně

Norma

nezníčitelné smaltované nádobí

R. POSTELBERG
FRÝDLANT nad Ostravicí

BANKA ČESKOSLOVENSKÝCH LEGIÍ
filiálka v Moravské Ostravě. Provádí veškeré bankovní transakce

Josef Chytílek, Mor. Ostrava,
Dlouhá ulice

Náhrobní věnce, stuhy, kytice pro nevěsty, věnečky atd., výroba umělých květin a přípravy pro modistky.
Telefon čís. 22.65.

Odborní čeští lékaři v Mor. Ostravě a okolí:

Emerit. primář MUDr. BOHUMIL MALÝ odborný lékař
nemoci plicních
a tuberkulosity
MOR. OSTRAVA, Nádražní 65, u jámy Jindřich
Telefon č. 33.49 Ordinuje od 10 do 13 hodin dopoledne mimo neděle a svátky.

Primář MUDr. R. ŠRÁMEK odborný lékař
nemoci vnitřních
MORAVSKÁ OSTRAVA, Lutherova ulice čis. 6.
Telefon č. 32.24 Ordinuje denně mimo neděle a svátky od 2 do 4 hodin.

Primář MUDr. E. ŠTASTNÍK odborný lékař očních
chorob
Přednosta očního oddělení městské veřejné nemocnice v Moravské Ostravě
MOR. OSTRAVA, Nám. Svobody č. 7 (vchod vedle kavárny „Fénix“
od nového kostela)
Telefon č. 42.78 Ordinuje pouze ve všední dny od 11¹/₂—1 a 3—4 hod. odpo., v sobotu jen dopoledne.

Odborný lékař MUDr. FR. NAVRÁTIL operatér nemoci ušních,
nosních a krčních
Emer. asistent české ušní kliniky v Praze. // Ordinuje od 10—11 h., od 2—4 hod.
Telefon č. 30.98 MOR. OSTRAVA, Reální ulice (v domě Občanské záložny)

MUDr. B. DAVID odborný lékař pro nemoci kožní
pohlavní a syfilis
MOR. OSTRAVA, Nádražní třída čis. 18a
Telefon č. 25.40 Ordinuje 9—11, 1—5

Odborný lékař pro choroby nervové a duševní

MUDr. VLASTIMIL HRUBÝ
bývalý asistent neurologické kliniky v Brně. Ord. ve všední dny od 8-11 a 2-4 kromě soboty odpoledne.
Telefon č. 38.85 MOR. OSTRAVA, Johannyho tř. 8.

Odborný lékař pro nemoci kožní, pohlavní a kosmetiku
MUDr. STAN. APETAUR, Mor. Ostrava
Telefon č. 23.99 Ordinuje 9—13, 16—18. Nádražní 32.

Přednosta ušního krčního a nosního oddělení veř. městské nemocnice v M. Ostravě

MUDr. KAREL JEŽEK
Telefon č. 38.58 Em. asistent kliniky otolaryng. prof. dra Ningera.
(Anglobanka) Nádražní čis. 5., I. posch. Ord. 10—11, 14—16.

Roentgenolog MUDr. VÁCLAV ŠIMÍČEK

MORAVSKÁ OSTRAVA, Chelčického ulice číslo 4.

Telefon č. 35.61

Ordinuje od 9—12 dopoledne a od 2—4 odpoledne

MUDr. BŘETISLAV NOVOTNÝ

H R U Š O V

Ordinuje od 8 do 11 hodin dopoledne a od 2 do 3 hod. odp.

**Odborný
zubní lékař**

MUDr. KAREL POLEDNÍK

Telefon čís. 18

ORLOVÁ, Ostravská čís. 912.

MUDr. OLDŘICH CHROSTEK

PETŘVALD

Ordinuje od 8—11 a od 14—15 hod. mimo neděle a svátky.

**Městský pokla-
denský lékař**

MUDr. JAROSLAV KIKÁ

K A R V I N N Á

Ordinuje od 8— $\frac{1}{2}$ 11, 2—3.

Horské slunce.

MUDr. EMIL DLUHOŠ

L A Z Y 737 u Orlové

Ordinuje od 8-11 hod. dopol. a od 2-3 hod. odpol.

**Odborná
zubní lékařka**

MUDr. MILADA JIRÁSKOVÁ

V TŘINCI

Ordinuje pro nemocenské pokladny a Léčebný fond ve všední dny od 8-12, 2-5.

**Zkoušený
zubní technik**

VLADIMÍR JIRÁSEK

V TŘINCI

provádí veškeré zubotechnické práce ve zlatě a kaučuku

8 až 12, 2 až 5.

**Odborný
zubní lékař**

MUDr. FR. VESELÝ,
FRYŠTÁT, Nákladní 557

Ordinuje ve všední dny od 14—18 hod.

Nemoci úst a zubů, plombování, zlaté můstky, umělé chrupy v kaučuku

Knihárna
Knihkupectví
Papírnictví
Kniharství

Veškeré druhy tiskopisů
za mírné ceny

R. Ploschek
Jablunkov, Těšínsko

Uznaně nejlepší křesťanský nákupní pramen!

Levného českého peří

jen v nejlepších jakostech:

1 kg nového šedého polodraného
Kč 12.- a 15.-, polobilé prachové
Kč 18.- a 20.-, bílé, drané, prachové
Kč 25.-, 30.- a 35.-, lepší Kč 40.- a
50.-, jemné bílé panské drané Kč 60.-
a 70.-, nejjemnější sněhobílý polo-
prach Kč 80.-. Bílý prach Kč 90.- a
110.-, nejjemnější Kč 120.-, bílé šku-
bané nedrané Kč 18.- a 26.-, jemné
na venkově škubané Kč 36.-, škubaný
prach Kč 45.-. Hotové velké peřiny z la sypkoviny dobře
plněné Kč 60.-, 80.-, 120.-, 140.-, 160.- a 220.-, polštáře
Kč 20.-, 25.-, 26.-, 35.-, 40.-, 50.- a 65.-. Prošívané při-
krývky v nejlepším provedení Kč 50.-, 60.- a 78.- na dobírku.
Nehodící se vymění nebo vrátím peníze proto žádné riziko.
Obširný ceník pro veškeré ložní zboží jakož i vzorky zdarma.

Vedoucí velkoobchod peřím

Blahut, Dešenice 310/K Šumava

RÁMOVÁNÍ OBRAZŮ

Sklo, zrcadla, porculán

Otto Fussek, TŘINEC,
Tržiště

Galanterie, školní potřeby

ODĚVY

pánské všeho druhu zhotoví Vám v nejjemnějším provedení za mírné ceny
krejčovský závod

Matěj VELEK, Třinec

Peníze výhodně
a bezpečně uložíte u

Městské spořitelny v Orlové

Poskytuje zápůjčky všeho druhu na výhodný úrok

Neobmezená a neodvolatelná záruka MĚSTA ORLOVÉ

Vklady Kč 33,000.000.— Fondy Kč 1,800.000.—

Provádíme všechny
práce strojnické a slévá-
renské i opravy strojů
dobře, rychle a levně

Strojírna a slévárna

J. Kroulík a spol.

Moravská Ostrava III. - Mariánské Hory

Při nákupu

*odvolávejte se na inserci
v „Těšínském kalendáři“.*

Knihkupectví • Papírnictví

Fr. Vysloužilová

Český Těšín

(v domě Obč. záložny)

Velký výběr — solidní ceny

Městská lékárna

**„U ANDĚLA“
V JABLUNKOVĚ**

Ph. Mr. J. Kučera

CHROMATICKÉ
pianové a heligonky

*všech soustav, se 36 až 200 basy,
jen prvotřídní ruční práce vyrábí*

K. STIBITZ

ČESKÉ BUDĚJOVICE, Siroká č. 5.

*Zásilky do celého světa. Mnoho díkůvzdání.
Ceník zdarma.*

Podporujte jen dobrou českou práci.

**Ceny konkurenční, každému přístupné!
Kupujte přímo u výrobce!**

Slezská Matice osvěty lidové pro Těšínsko a Hlučínsko ve Slezské Ostravě

vydala svým nákladem tyto spisy:

„Těšínský, Moravský a Slezský kalendář na r. 1936“ cena Kč 7[—].
Starší ročníky těchto kalendářů (od r. 1922), pokud jsou na skladě
za zlevněnou cenu.

Dr. Ferdinand Pelc: „O Těšínsko“ (Boj o Těšínsko od r. 1918 do 28. VII. 1920)
cena váz. Kč 20[—], brož. Kč 12[—].

Evarist Dříha: „Národnostní a jazykový spor ve farnosti v Horním Těrlicku“
Cena Kč 5[—]

Jaroslav Zahradník: „Jak vznikla t. zv. vlastenecká legenda na Těšínsku“. Cena Kč 1[—].

Antonín Hořínek: „Mezi námi a Poláky“. Cena Kč 4[—].

Bedřich Šimeček: „O národním ruchu na Těšínsku 1880—1900“. Cena Kč 5[—].

Kdo se chce poučiti o poměrech na Těšínsku, nemůže se bez uvedených spisů obejít.
Doporučujeme čtenářům našich kalendářů i širší veřejnosti. Objedná-
vatí možno prostřednictvím knihkopců nebo přímo v ústřední kanceláři
Slezské Matice osvěty lidové ve Slezské Ostravě

OTOMANY

matrace, franc. postele, klubovky, rolety
a jiné čalounické a dekorátérské práce
provádí odborně a za mírné ceny

JAN SMUTNÝ
TRINEC * Tržič**V medicíně
DROGERII****RUDOLF FRYŠČÁK****RADVANICE - naproti pivovaru**

koupíte vše, co v drogerii hledáte

JOSEF ŽÁČEK + dentista
(zkoušený zubní technik)**Sl. Ostrava, fil. Petřvald ve Slezsku**

Plomby a umělá náhrada zubů všech systémů

Kancelářské a školní potřeby, obchodní knihy, knihařské plátno, lepen-
ku, předsádkové a potahové papíry, kapitálky, vše ve velkém výběru

v knihkupectví a papírnictví**FRANTIŠEK SKLENÁŘ • Sl. Ostrava**

Veškerá literatura, učebnice
pro čsl. dívčí gymnasium a
učitelský ústav ve Sl. Ostravě

TELEFON 32.97

Obchod smíšeným,
lahůdkářským
a střížním zbožím

Martin Mička
Sl. Ostrava-Hranečnick

Telefon č. 840.10

Naše nejlepší reklama: ● CENA ● VÁHA ● OBSLUHA

Hlasovací lístek

Nejvíce se mi líbil článek: .....

Nejméně se mi líbil článek: .....

V kalendáři na rok 1937 by mělo být: .....

V kalendáři na rok 1937 by nemělo být: .....

Poznámky k obrázkům: .....

Připomínky: .....

Čitelný podpis a přesná adresa: .....

Vyplňte, odstříhnete a zašlete na adresu: **Redakční rada Těšínského kalendáře**
do rukou prof. Václava Plachty v **Českém Těšíně**.

522

TĚŠÍNSKÝ KALENDÁŘ

na přestupný rok

1936

Redakcí a nákladem Slezské Matice osvěty
lidové na Těšínsku a Hlučínsku sídlem ve
Slezské Ostravě. — Tiskla knihtiskárna Slezská
Grafia, akc. spol. v Opavě, filiálka v Karvinné.

ROČNÍ KALENDÁŘ.

Vládcem roku 1936 jest Měsíc čili Luna, ☾.

Měsíc, věrný průvodce Země na její pouti kolem Slunce, jest těleso nebeské mající asi $\frac{1}{60}$ objemu Země a $\frac{1}{81}$ hmoty její a obíhající kolem ní ve střední vzdálenosti $60\frac{1}{2}$ rovníkového poloměru zemského. Ježto doba oběhu kolem Země a rotace kolem osy jsou u Měsíce stejné ($27\frac{1}{2}$ dne), můžeme se Země spatřiti jen o málo více než polovinu jeho povrchu. Měsíc, temné vychladlé těleso, odráží k nám jen část světla jež dostává od Slunce (albedo = 0.15). Proto také prodělává Měsíc na obloze během $29\frac{1}{2}$ dne proměny ve vzhledu, jimž říkáme fáze a jež jsou způsobeny vzájemným postavením Měsíce, Slunce a Země. Nachází-li se Měsíc mezi Zemí a Sluncem, pak spatřujeme jen jeho neosvětlenou část a říkáme, že je „Nový Měsíc“ čili „Nov“, též „Novoluním“ zvaný. Je-li Země mezi Měsícem a Sluncem, pak spatříme jen jeho osvětlenou část a je „úplněk“. Dalšími význačnými fázemi jsou první a poslední čtvrt, t. j. kdy vidíme půlku osvětlené a půlku neosvětlené části Měsíce. Má-li osvětlená část měsíčního kotouče podobu písmeny D, jest „První čtvrt“, Měsíc dorůstá v případě, kdy osvětlená část vypadá jako písmeno C jest „Poslední čtvrt“, Měsíc couvá. Kdyby rovina

dráhy Měsíce ležela v rovině dráhy Země (v ekliptice), s níž svírá úhel asi 5° , pak by při každém „Novu“ nastalo zatmění Slunce (Měsíc zakrývá Slunce) a při každém „Úplňku“ zatmění Měsíce (stín Země dopadá na Měsíc). Ve skutečnosti připadá na dobu asi 18 let, zvanou „Sáros“, ve které se opakují tatáž zatmění v témž pořadí, jen 41 zatmění Slunce a 29 zatmění Měsíce.

Na obloze jeví se Měsíc jako kotouč mající asi $\frac{1}{2}^\circ$ v průměru, v jehož seskupení temnějších a jasnějších skvrn spatřují lidé, dostatečnou fantasií obdaření, různé podoby, jako obličej neb zajíce a j. Místům temnějším říkáme „moře“, světlejším „pevniny“. Dalekohledem spatříme na Měsíci řadu hor, horských pásem a kráterů, jež všechny jsou pojmenovány, a to většinou na počest některého vynikajícího přírodovědce (Koperník, Pythagoras, Tycho, Linné a p.).

Zbývá ještě zmíniti se o možnosti obydlení Měsíce. Ježto na Měsíci je naprostý nedostatek vzduchu a vody (ovzduší Měsíce je řidší než nejdokonalejší vzduchoprázdnota, kterou dovedeme uměle vyrobiti), není myslitelné, že by na Měsíci mohl existovati organický život, podobný životu, jaký známe na Zemi.

Letopočet:

Roku 1936 odpovídá rok	
6649	juliánské periody,
7444—7445	byzantské éry,
5890	od stvoř. světa dle počtu Scaligerova,
5696—5697	od stvoř. světa dle počtu židovského,
2689	od založení Říma,
1981	od juliánské opravy kalendáře,
354	od opravy kalendáře Řehořem XIII.,
1354—1355	mohamedánské éry.

Církevní počet:

	(Kalendář gregorián.)	(Kalendář juliánský)
Zlatý počet	18	18
Epakty	VI	XVIII
Kruh sluneční	13	13
Římský počet	4	4
Nedělní písmeno	E, D	F, E

Pohyblivé svátky:

Neděle Devítník	9. února,
Masopustní neděle	23. února,
Popeleční středa	26. února,
Květná neděle	5. dubna,
Hod Boží velikonoční	12. dubna,

Nanebevstoupení Páně	21. května,
Hod Boží svatodušní	31. května,
Nejsvětější Trojice	7. června,
Boží Tělo	11. června,
První neděle adventní	29. listopadu.

Čtvero suchých dnů:

I.	dne 4., 6. a 7. března,
II.	dne 3., 5. a 6. června,
III.	dne 16., 18. a 19. září,
IV.	dne 16., 18., a 19. prosince.

Části církevního roku:

I. Od 1. ledna do 6. ledna — začátek roku (6 dní),
II. Od 7. ledna do 25. února — masopust (50 dní). (Po Zjevení Páně jsou 4 neděle),
III. Od 26. února do 11. dubna — půst (46 dní),
IV. Od 12. dubna do 30. května — čas velikonoční (49 dní),
V. Od 31. května do 28. listopadu — čas svatodušní (182 dní). (Po sv. Duchu je 25 nedělí),
VI. Od 29. listopadu do 24. prosince — advent (26 dní),
VII. Od 25. prosince do 31. prosince — konec roku (7 dní).

Zemští patronové v Československé republice:

Cyril a Metoděj . . . . . 5. července,
Václav . . . . . 28. září.

Část hvězdářská:

Čtvero ročních období:

Jaro začíná dne 20. března v 19 hod. 58 min., kdy střed Slunce prochází nebeským rovníkem. Jarní rovnodennost.
Léto začíná dne 21. června v 15 hod. 22 min., kdy jest Slunce nejdále na sever od rovníku. Letní slunovrat. Nejdelší den.
Podzim začíná dne 23. září v 6 hod. 26 min., kdy střed Slunce prochází nebeským rovníkem. Podzimní rovnodennost.
Zima začíná dne 22. prosince v 1 hod. 27 min., kdy je Slunce nejdále na jih od rovníku. Zimní slunovrat. Nejdelší noc.

Oběžnice v roce 1936:

Merkur (♿) jest nejlépe viditelný při jeho největších výchylkách, neboť pozorování není tolik ztěžováno přílišným jasnem slunečním. Největší vých. výchylky (vých. elongace), při nichž je výhodno planetu pozorovati krátce po západu Slunce na ještě jasném západním nebi, budou letos 16. I., 7. V., 5. IX. a 29. XII. K pozorování Merkura ráno za soumraku nad východním obzorem hodí se dobře dny kolem největších západních výchylek, jež připadají letos na dny 26. II., 25. VI. a 16. X. Spodní konjunkce Merkura se Sluncem (planeta mezi Sluncem a Zemí) budou letos ve dnech 31. I., 31. V., 1. X. a horní konjunkce se Sluncem (Slunce mezi planetou a Zemí) ve dnech 10. IV., 24. VII. a 18. XI.

Venuše (♀) jest počátkem roku jitřenkou (vychází více jak 3½ hod. před východem Slunce), koncem února mizí v záři vycházejícího Slunce, s nímž vstoupí v horní konjunkci 29. VI., pak se stane večernicí, t. j. zapadá až po západu Slunce, ale teprve koncem října jest možno spatřiti ji pouhým okem, neboť do té doby byla příliš blízko u Slunce. V listopadu a v prosinci se Venuše na obloze tak značně vzdaluje od Slunce, že koncem roku zapadá více jak 3½ hod. po západu Slunce.

Mars (♂) zapadá v první polovině roku přibližně ve 20 hod. a je tudíž viditelným po západu Slunce, v jehož záři zmizí koncem května, neboť s ním 10. VI. vstoupí v konjunkci. Od srpna počínaje stane se Mars viditelným ráno před vých. Slunce, od nějž se na obloze vzdaluje; koncem roku vychází Mars již před 2. hod. po půlnoci. Na obloze mezi hvězdami postupuje Mars letos stále směrem přímým tak, že od začátku roku, kdy je v souhv. Kozorohce, proběhne souhvězdími Vodnáře, Ryb, Berana, Býka, Blíženců, Raka, Lva a Panny, v kterémžto souhvězdí setrvá až do počátku roku 1937.

Jupiter (♃), který počátkem roku přechází ze souhv. Štíra do souhv. Hadonoše, postu-

puje až do 10. IV. vpřed a svítí pouze před půlnocí. V době do 11. VIII. se Jupiter vrací, při čemž dne 10. VI. vstoupí v opozici se Sluncem a svítí po celou noc. Ve zbytku roku, t. j. od poslední zastávky 11. VIII., postupuje Jupiter opět směrem přímým, 17. XI. vstoupí do souhv. Štřelce, svítí jen před půlnocí, ba koncem roku (27. XII. vstupuje v konj. se Sluncem) není pro přílišnou blízkost Slunci vůbec viditelným.

Saturn (♄), který dle letos pouze v souhv. Vodnáře, postupuje od začátku roku až do první zastávky na hranicích souhv. Ryb (4. VII.) směrem přímým, pak směrem zpětným a od druhé zastávky (20. XI.) opět směrem přímým. Začátkem ledna zapadá Saturn ještě ve 21 hod., t. j. 5 hod. po záp. Slunce, ale počátkem března, t. j. za konjunkce se Sluncem dne 4. III. již současně s ním zapadá i vychází. Koncem června začne Saturn svítiti toliko před půlnocí, počátkem září svítí celou noc (12. IX. Saturn je v opozici se Sluncem), ale již v prosinci svítí jen v první polovině noci.

Zatmění Měsíce a Slunce:

V roce 1936 jsou dvě zatmění Slunce a dvě zatmění Měsíce.

1. Úplné zatmění Měsíce dne 8. ledna probíhá v ČSR. takto:

Východ Měsíce	8. ledna v 16 h. 04 min.
Vstup Měsíce do úpln. st. 8.	v 17 . 28 "
Začátek úpln. zatmění . 8.	v 18 . 58 "
Střed zatmění	v 19 . 10 "
Konec úplného zatmění 8.	v 19 . 21 "
Výstup Měsíce z úpln. st. 8.	ve 20 . 51 "

2. Úplné zatmění Slunce dne 19. června probíhá v ČSR. jako částečné zatmění velikosti 0.70.

Začátek zatmění 19. června ve 3 hod. 18 min.	
Východ Slunce . 19.	3 . 50 "
Maximum zatmění (vel. 0.70) . . . 19.	4 . 08 "
Konec zatmění . 19.	5 . 02 "

3. Částečné zatmění Měsíce dne 4. července není v ČSR. viditelným.

4. Prstencové zatmění Slunce dne 13. až 14. prosince nelze rovněž pozorovati v ČSR.

Hvězdářská znamení:

♈ = Beran	♉ = Býk	♊ = Blíženci	♋ = Rak	♌ = Lev	♍ = Panna	♎ = Váhy	♏ = Štír	♐ = Střelec	♑ = Kozoroh	♒ = Vodnář	♓ = Ryby

Poznámka. Časové údaje kalendáře ve středoevropském čase vztahují se na průsek 15° zeměpisné délky vých. od Greenwichu s 50° sev. zeměp. šířky. — Doba východu a západu týká se horního okraje, běh Měsíce ve znamení platí pro půlnoc.

Polsky: Styczeń

Dni měs.	Dnové týdni	K a l e n d á ř			Slunce		Měsíce		
		katolický	český	evangelický a historický	vých. h. m.	záp. h. m.	běh v zn.	vých. h. m.	záp. h. m.
1	Štředa	Nový rok Obřez. Páně ☾	Nový rok	Nový rok Oldřich Zwingli * 1484	7 59	16 8	☾	11 2	—
2	Čtvrtek	Makaria	Blahorád	Jan Lavater † 1801	7 59	16 9	☾	11 24	058
3	Pátek	Jenovefy †	Mečislav	A. Denis * 1849	7 59	16 10	☾	11 49	220
4	Sobota	Gordia	Blahoslávka	Čeští poslové v Basil. 1433	7 58	16 11	☾	12 20	339
E. Neděle po Obřezání Páně. Návrat Josefův z Egypta. Matouš 2, 19—23.									
5	Neděle	Jména Ježíš	Dalimil	Jiří Opočenský † 1842	7 58	16 12	☾	13 1	455
6	Pondělí	Sv. 3 králů	3 králů	Jos. Dobrovský † 1829	7 58	16 13	☾	13 53	6 3
7	Úterý	Luciana	Božej	Zapálení Kutné Hory 1422	7 58	16 14	☾	14 54	7 0
8	Štředa	Erharda ☼	Čestmír	Založ. církev čsl. 1920	7 57	16 15	☾	16 4	743
9	Čtvrtek	Basiliše	Vojslava	M. J. Chodek † 1422	7 57	16 17	☾	17 16	817
10	Pátek	Agathona †	Břetislav	N. Brodu dobyt 1422	7 56	16 18	☾	18 28	842
11	Sobota	Hygina I.	Bohdan	Žižka pas. na ryt. 1422	7 56	16 19	☾	19 38	9 3
E. První neděle po Zjevení Páně. Když bylo Ježíšovi 12 let. Lukáš 2, 42—52.									
12	Neděle	Proba	Pravoslav	J. J. Pestalozzi * 1746	7 55	16 20	☾	20 46	921
13	Pondělí	Leontina	Jaruška	Jan Augusta † 1572	7 55	16 22	☾	21 52	936
14	Úterý	Hilaria	Radovan	Vjezd Žižkův do Prahy 1422	7 54	16 23	☾	22 58	952
15	Štředa	Pavla p.	Blahomil	Vyhl. kompaktát 1437	7 54	16 25	☾	—	10 8
16	Čtvrtek	Marcela I. ☼	Ctirad	Poč. sedmileté v. 1756	7 53	16 26	☾	0 4	10 25
17	Pátek	Antonína p. †	Drahoslav	Benj. Franklin * 1706	7 52	16 28	☾	11 2	10 45
18	Sobota	Petra v Ř.	Vladislav	Dekret kutnohor. 1409	7 51	16 29	☾	22 1	11 11
E. Druhá neděle po Zjevení Páně. O svatbě v Káni Galilejské. Jan 2, 1—11.									
19	Neděle	Kanuta	Doubravka	Prv. list Husův z věz. do Č. 1415	7 51	16 31	☾	32 9	11 42
20	Pondělí	Fab. a Šeb.	Fab., Šeb.	Mandát Ferdin. I. 1548	7 50	16 32	☾	43 5	12 26
21	Úterý	Anežky p.	Anežka	Jiří Opočenský * 1781	7 49	16 34	☾	53 6	13 20
22	Štředa	Vincence	Slavomír	Jiří Strýc † 1599	7 48	16 36	☾	62 6	14 29
23	Čtvrtek	Zasn. P. M.	Drslav	Mat. z Kunvaldu † 1500	7 47	16 37	☾	7 7	15 47
24	Pátek	Timothea ☼ †	Jan Kollár	Jan Kollár † 1852	7 45	16 39	☾	74 0	17 8
25	Sobota	Obr. Pavla	Milík	Vavřinec Krasonický † 1532	7 44	16 40	☾	8 6	18 33
E. Třetí neděle po Zjevení Páně. O uzdravení služebníka setníkova. Matouš 8, 1—13.									
26	Neděle	Polykarpa	Vojslav	Jindř. Seuze † 1366	7 43	16 42	☾	82 8	19 57
27	Pondělí	Jana Zlat.	Sáva srb.	Jan Zlatoustý † 407	7 42	16 44	☾	84 8	21 20
28	Úterý	Karla Vel.	Slavibor	Jindř. VIII., kr. angl. † 1547	7 41	16 45	☾	9 8	22 43
29	Štředa	Frant. Sal.	Zdislav	Disput. v Curychu 1523	7 39	16 47	☾	92 9	—
30	Čtvrtek	Martiny p.	Petr Chelč.	Petr Chelčický † 1460	7 38	16 48	☾	95 4	0 7
31	Pátek	Petra Nol. ☼ †	Spytihněv	Zruš. otroc. v Sev. Amer. 1864	7 37	16 50	☾	10 24	1 28

Dne 1. ledna trvá den 8 hod. 9 min.; do konce ledna přibude dne o 1 hod. 4 min.

Pamětní dnové evang. a. v.

1. 1484 Narozen Oldřich Zwingli, reformátor švýcarský,
4. 1433 Čeští poslové v Basileji.
14. 1521 Luther dán do klatby.
15. 1437 Bylo vyhlášeno se svolením papeže, že český národ může přijímati podobojí.
18. 1409 Vydán dekret Kutnohorský.
19. 1415 Poslal Mistr Jan Hus první list ze žaláře kostnického do Čech.
26. 1378 Jan Wickliff vystoupil proti papeži.
27. 1702 Narodil se v Dolní Suché Jiří Sargánek, znamenitý evang. učitel, kazatel a spisovatel.
29. 1523 První disputace Zwinglioiva v Curychu.
30. 1460 Zemřel Petr Chelčický.

Židovský kalendář.

Dne 5. ledna 1936 = 10. tebet 5696. (Půst, Obležení Jerusalema.)

Dne 25. ledna 1936 = 1. šebat 5696.

Počasi podle stoletého kalendáře.

Leden je suchý a ne příliš studený.

Rádce pro zahrádkáře.

Celoroční rozvrh prací zahradních měl by mít každý zahrádkář dobře promyšlený. Správně a v pravou dobu vykonaná práce v zahradě je zárukou úspěchu. Zanedbaná zahrada a zubožené stromy, keře a květiny v ní jsou svědectvím neznalosti neb nedbalosti zahrádkářovy. Naše zahrádka, to naše návštěvenka, podle níž mimojdoucí poznává naše srdce, náš smysl pro krásu, naši povahu a náš charakter.

Kratičké rady níže uvedené připomenou zahrádkáři, co v každém měsíci má konati, by svou zahrádku v krásném vzhledu udržel a z ní užitek měl.

Zahrádkář.

Leden.

Zahrádka odpočívá pod bílým rubášem. Zahrádkář neodpočívá — provádí pilně přípravné práce pro příští jaro. Za vhodného počasí čistí stromy, sbírá prsténky bource prstenčitého, vyřezává suché a křížující se větve, natírá kmeny vápnem a bobulovité keře prořezává. Zhotovuje si dostatečné množství latic, tyček, malých tyček ku květinám, a znaménáček (etiket). Opravuje pařeniště, prohlíží, spravuje a doplňuje zahradnické náčiní a nářadí. Květiny na oknech čistí, občas stříká a mírně zalévá. Kakty přezimuje suše. Pro zelinářské oddělení a jiné změny v zahradě nakreslí si přesný plánec a podle něho objedná potřebná semena, sazenice, keře a stromky. Měsíc leden je k objednávkám nejvhodnější.

Káva

zboží koloniální

Červenka a spol.

Č. Těšín

»LUBO« Frant. LUKSZA

Bazarové zboží

Prodejny:

N. Bohumín, Čes. Těšín, Trinec, Žilina.

Doporučujeme
řeznictví a uzenářství

FR. MICHALÍK

(dříve Snatzke)

ORLOVÁ

(u Báň. domu).

P o z n á m k y :

ODĚVY

všeho druhu v nejjemnějším provedení
zhotoví Vám za mírné ceny

Karel Vybíhal

krejčovský atelier Orlová (naproti klášteru.)

ÚNOR

Polsky: Luty

Dní měs.	Dnové týdní	K a l e n d á ř			Slunce		Měsíce		
		katolický	český	evangelický a historický	vých. h. m.	záp. h. m.	běh v zn.	vých. h. m.	záp. h. m.
1	Sobota	Ignáce b.	Pelhřim	M.Václ. Koranda ml. †1519	7 36	1652		11 0	245
E. Čtvrtá neděle po Zjevení Páně. O utišení bouře na moři. Matouš 8, 23—27.									
2	Neděle	Očišť. P. M.	Hromnice	Sjezd ev. stavů 1524	7 34	1654		1148	355
3	Pondělí	Blažeje b.	Blažej	Krist. David † 1751	7 33	1655		1245	455
4	Úterý	Veroniky	Jarmila	Jan Eneáš † 1594	7 31	1657		1350	541
5	Středa	Háty	Dobromila	Jan Černý, b. Br. † 1565	7 30	1659		15 1	618
6	Čtvrtek	Doroty p.	Danuška	Táb. sjezd v Písku 1426	7 28	17 1		1612	646
7	Pátek	Romualda	Přibyslav	Petr z Mladenov. † 1451	7 27	17 3		1722	7 8
8	Sobota	Jana z M.	Milada	Mat. Konečný † 1622	7 25	17 4		1831	727
E. Neděle Septuagesima (Devětník). O dělnících na vinici Páně. Matouš 20, 1—16.									
9	Neděle	Apoleny	Zora	V. M. Kramerius * 1759	7 24	17 6		1938	743
10	Pondělí	Školastiky	Mojmír	Edikt Dioklecianův 303	7 22	17 8		2044	759
11	Úterý	Evosiny	Předislava	Jan Roh † 1547	7 20	1710		2150	814
12	Středa	Eulalie	Svatoslav	Im. Kant. † 1804	7 18	1711		2257	831
13	Čtvrtek	Rehoře II. p.	Štěpán Nem.	Samo Chalúpka * 1812	7 17	1713		—	850
14	Pátek	Valentina	Soběslav kn.	J. Silvanus † 1572	7 15	1714		0 4	913
15	Sobota	Faust. a lov.	Jiřinka	Jan z Žerotína † 1593	7 13	1716		112	942
E. Neděle Sexagesima. O rozsevači a semeni. Lukáš 8, 4—15.									
16	Neděle	Juliany	Zbyšek	Filip Melanchton * 1497	7 11	1718		218	1018
17	Pondělí	Flaviana	Věkoslav	M. M. Bacháček † 1612	7 9	1720		320	11 6
18	Úterý	Simeona	Zdar	Dr. Mart. Luther † 1546	7 8	1721		414	12 6
19	Středa	Mansveta	Zbyhněv	Mik. Koperník * 1473	7 6	1723		459	1318
20	Čtvrtek	Hilaria	Žitomír	Jan Blahoslav * 1523	7 4	1725		536	1438
21	Pátek	Eleonory	Lenka	Založ. Tábora 1420	7 2	1727		6 5	16 1
22	Sobota	Petra stol.	J. Rokycana	Jan Rokycana † 1471	7 0	1728		629	1727
E. Neděle Quinquagesima. (Esto mihi.) Ježíš uzdravil slepého. Lukáš 18, 31—43.									
23	Neděle	Petra D.	Svatopluk	Tůma Přeloučský † 1517	6 58	1730		651	1853
24	Pondělí	Den přest.	Den přest.	Den přestupný	6 56	1731		712	2019
25	Úterý	Matěje ap.	Matyáš	Codicillus * 1533	6 54	1733		733	2145
26	Středa	Popelec	Božetěch	Albr. z Valdšt. † 1634	6 52	1735		758	2310
27	Čtvrtek	Markéty K. †	Lešek	Jan Guttenberg † 1468	6 50	1737		827	—
28	Pátek	Leandra †	Lumír	Mart. Bucer † 1551	6 48	1738		9 1	031
29	Sobota	Romana †	Horymír	Hamilton Patrik † 1528	6 46	1740		946	145

Dne 1. února trvá den 9 hod. 16 min.; do konce února přibude dne o 1 hod. 38 min.

Pamětní dnové evang. a. v.

1. 1621 Počátek protireformace v Čechách.
1. 1867 Zakázáno bylo vyzvánění při evang. pohřbech v těšínské zemi.
2. 1854 Zřízena byla v Hlučíně evang. škola.
2. 1524 Sjezd evang. stavů.
12. 1558 Slibuje Mikuláš Cigán ze Slupska, pán Fryštátu, měšťanům, že je ponechá „při tej pravej evangelickej křesťanské víře a religii podle konfese augspurské“.
16. 1477 Narozen Filip Melanchton.
18. 1546 Zemřel dr. M. Luther v Eislebenu.
19. 1928 Sjezd českých evangelíků z Těšínska, dožadujících se svých národnostních práv ve svých sborech za účasti dr. D. Fajnora, biskupa evang. a. v. církve na Slovensku.

Židovský kalendář.

Dne 24. února = 1. adar.

Počasí podle stoletého kalendáře.

Prvá polovina února má mírnou zimu, hodně sněhu a větrů; druhá polovina a zvláště konec měsíce má mrazy.

Zahrádkář.

Únor.

Příroda se pomalu probouzí ze zimního spánku. Zahrádkář dokončuje přípravné práce pro jaro. Reže rouby a uschovává je ve sklepech v písku. Veškeré práce na ovocném stromoví a keřích hledí v tomto měsíci dokončiti. Provádí řez okrasných keřů a přichystá si z nich řízky k množení. Zakládá pařeniště a vysévá do něho semena květinová a zeleninová podle plánu svého potřebná. Nemá-li pařeniště, vysévá jemná semena květin (petunie, lobelka atd.) do truhlíčku doma na okně. Za bezmrazého a bezvětrného počasí stříká ovocné stromy 10% roztokem stromového karbolina. Za příznivé povětrnosti seje petržel, mrkev a špenát. Pokrýváku na vinné révě uvolňuje, révu seřezává a opět přikryje.

Koncem února přibývá zahrádkářů práce a touhy po jare.

**Dámské látky, hedvábí,
Frenštátské zboží**

JOS. PÁCL,
Lazy.

Moderní

FOTOGRAFIE
všeho druhu provádí vkusně a levně
FOTO-PREČ
PETRVALD, zastávka Hedvika.

FRANTIŠEK

KOCUR
Feznicství a uzenářství
LAZY.

P o z n á m k y :

HOTEL »U JELENA« **Fryštát**

Masarykovo
náměstí

Laciné cizín. pokoje. Výtečná dom. kuchyně. Obědy 6 Kč. Karvinské, pizeň. Prázdroj. Teplá a studená jídla v každé době.

Maj.: P. Kaleta.

BŘEZEN

Polsky: Marzec.

Dni měs.	Dnové týdní	K a l e n d á ř			Slunce		Měsíce		
		katolický	český	evangelický a historický	vých. h. m.	záp. h. m.	běh. v zn.	vých. h. m.	záp. h. m.
D. První neděle postní (Invcabit). Ježíš od ďábla pokoušen. Matouš 4, 1—11.									
1	Neděle	Albína b.	Bělík	Zal. Jednoty brat. 1457	6 44	1742		1040	249
2	Pondělí	Anežky Č. †	Anežka Př.	Jiří Poděbr. král 1458	6 42	1744		1143	340
3	Úterý	Kunhuty †	Fr. L. Rieger	Václav Kleych † 1737	6 40	1745		1252	419
4	Štředa	Kazimíra Sdp.	Vladivoj	Jiří Wishart † 1546	6 38	1747		14 2	450
5	Čtvrtek	Fridolína †	Želimír	J. B. Elsner * 1717	6 36	1748		1512	513
6	Pátek	Bedřicha Sdp.	Miroslav	Řehoř Hrubý z Jelení † 1514	6 34	1750		1620	533
7	Sobota	Tomáše Aq. Sdp.	*T. G. Masaryk	T. G. Masaryk * 1850	6 32	1752		1727	550
D. Druhá neděle postní (Reminiscere). O proměnění Páně. Matouš 17, 1—9.									
8	Neděle	Jana z B.	Blažena	Mart. Abdon † 1561	6 30	1753		1833	6 6
9	Pondělí	Františky †	Františka	Jan Želivský sřat 1422	6 27	1755		1939	621
10	Úterý	40 muč. †	Božislav	Havel Žalanský † 1621	6 25	1756		2045	638
11	Štředa	Heraklia †	Anděla	M. Flacius Illyr. † 1575	6 23	1758		2152	657
12	Čtvrtek	Řehoře I. †	Al. Jirásek †	Pav. Gerhardt * 1607	6 21	18 0		2259	718
13	Pátek	Růženy †	Vlasta	Mik. z Pelhřim. † 1459	6 19	18 1	—	745	
14	Sobota	Matyldy †	Vlastibor	Matěj Cyrus † 1618	6 16	18 3		0 5	817
D. Třetí neděle postní (Oculi). Ježíš vymítá ďábla. Lukáš 11, 14—28.									
15	Neděle	Longina	Radislav	Jan Krása umuč. 1420	6 14	18 4		1 7	9 0
16	Pondělí	Klementa	Klimeš	Hus kazatel. v Betl. 1402	6 12	18 6		2 4	953
17	Úterý	Patrika †	Vlastimil	Mír kutnohorský 1485	6 10	18 8		251	1058
18	Štředa	Edvarda †	Edvard	Arn. Krajř z Krajku † 1555	6 8	18 9		329	1211
19	Čtvrtek	Josefa p. †	Josef	Josef M. Hurban * 1817	6 6	18 11		4 2	1331
20	Pátek	Jáchyma †	Olbram	Jeronym Pr. v Budíně 1410	6 4	18 12		428	1453
21	Sobota	Benedikta op. †	Blahoslav	Fr. hr. Lützow * 1849	6 2	18 14		451	1618
D. Čtvrtá neděle postní (Laetare). Ježíš nasytil 5000 lidí. Jan 6, 1—15.									
22	Neděle	Oktaviána	Jiří Poděbr.	Jiří Poděbrad. † 1471	6 0	18 16		512	1744
23	Pondělí	Viktorina	Vladko	M. Dvorský z Háj. † 1583	5 58	18 17		534	1912
24	Úterý	Gabriela †	Zbislav	Šelské povst. v Č. potlač. 1775	5 55	18 19		558	2040
25	Štředa	Zvěst. P. M. †	Zvěst. P. M.	Žižka u Sudoměře 1420	5 53	18 20		625	22 6
26	Čtvrtek	Haštala †	Hašek	Mich. M. Hodža † 1870	5 51	18 22		658	2327
27	Pátek	Ruperta †	Želimír	Jan Diaz † 1546	5 49	18 24		741	—
28	Sobota	Sixta III p. †	Prospěch	J. A. Komenský * 1592	5 47	18 25		834	037
D. Pátá neděle postní (Judica). Židé chtěli Ježíše kamenovati. Jan 8, 46—59.									
29	Neděle	Cyryla	Přemek	E. Swedenborg † 1772	5 44	18 27		935	134
30	Pondělí	Kvirina †	Lutobor	Andr. Sládkovič * 1820	5 42	18 28		1044	218
31	Úterý	Kvidona †	Myslana	Hus v Gottliebenu 1415	5 40	18 30		1154	252

Dne 1. března trvá den 10 hod. 58 min.; do konce března přibude dne o 1 hod. 52 min.

Pamětní dnové evang. a. v.

1. 1457 Zal. Jednoty bratrské.
3. 1737 Zemřel Václav Kleych, exulant.
5. 1804 Založ. Biblické společnosti britské.
6. 1522 Dr. Luther vrací se z Vartburku.
11. 1866 Stal se evang. farašem v Těšíně Dr. Ott z Varšavy, který se přičinil o odstranění moravského zpěvu z evang. kostelů na Těšínsku.
14. 1402 Hus kazatelem v kapli Betlemské.
21. 1654 Zavřeny byly na Těšínsku evang. kostely v Těšíně, Horní Lešné, Vendryni, Nýdku a Bystřici na rozkaz císařský.
22. 1471 Zemřel Jiří z Poděbrad v Praze.
23. 1654 Zavřeny další kostely evang. na Těšínsku v Ropici, v Třítěži, Hnojníku a Gutách.
26. 1870 Zemřel M. Hodža v Těšíně.
28. 1592 Narodil se Jan Amos Komenský v Uh. Brodě.

Židovský kalendář.

Dne 5. března = 21. adar (Půst — Esther).

Dne 8. března = 14. adar (Purim).

Dne 9. března = 15. adar (Šušan-Purim).

Dne 24. března = 1. nisan.

Počasí podle stoletého kalendáře:

Dne 1.—21. obstojně, studeno, 22. teplý déšť, 26. vyjasnění a oteplení, 31. chladno.

Zahrádkář.

Březen.

Čím více se jaro blíží, tím více práce má zahrádkář. V březnu je nejpříhodnější doba k jarnímu sázení a šlechtění stromů a keřů. Okrasné a bobulovité keře množíme řízký. Vyvazujeme prořezané tvarové stromky. Hnojíme ovocné stromy a keře podle rozvrhu na více let učiněného. Sbíráme hnízda housenek. V pařeništi pikirujeme hustou setbu, mírně zaléváme, stínujeme a pak větráme. Přesazujeme a množíme dělením vytrvalé květiny. Přímou na záhonek sejeme letničky, které přesazování těžce snášejí (mák, ostrožky, měsíček atd.). Pokojové květiny hlásí se k životu a potřebují více světla a čerstvého vzduchu. Umístíme je na slunečných oknech.

Družstevní podnik

bytprům

Mor. Ostrava, Nám. republiky 2.

Telefon čís. 20.45.

Malířství
Natěračství
Klempířství
Instalace plyno- a vodovodů
Kamnářství

Realitní a úvěrní kancelář

maj. **I. Hochfelder**

Bohumín „u Lípy“ — Tel. 93

P o z n á m k y :

ODĚVY

pánské,
dámské
a dětské
též dle míry

koupíte nejvýhodněji
přímo u výrobce

A. VYBÍHAL
N. Bohumín - Prostějov,
Ostravská ulice.

Polsky: Kwiecień

Dni měs.	Dnové týdní	K a l e n d á ř			Slunce		Měsíce		
		katolický	český	evangelický a historický	vých. h. m.	záp. h. m.	běh. v zn.	vých. h. m.	záp. h. m.
1	Středa	Huga b.	† Častolov	Petr Valdus † 1197	5 38	1831		13 4	318
2	Čtvrtek	Frant z P.	† Veleslav	Jan Jílek * 1709	5 36	1833		14 12	339
3	Pátek	Richarda b.	† Miluška	Petr Turnov up. 1426	5 33	1834		15 19	357
4	Sobota	Isidora	† Isidor	Jeronym Pr. přijel do Kost. 1415	5 31	1836		16 24	413

D. Neděle Květná (Palmarum). O slavném vjezdu Ježíšovu. Matouš 21, 1—9.

5	Neděle	Květná ned.	Miroslava	Bedř. Moudrý † 1525	5 29	1837		17 30	429
6	Pondělí	Celestina	† Bohuchval	Method arcib. * 885	5 27	1839		18 36	445
7	Úterý	Heřmana	† Křišťan	Založ. univ. praž. 1348	5 25	1840		19 43	5 3
8	Středa	Alberta	† Jos.Strossmayer	Založ. Hus. ev. fak. v Pr. 1919	5 22	1842		20 49	524
9	Čtvrtek	Zel. čtvrtek	† Dušan	Syn. sandoměřská 1570	5 20	1843		21 56	549
10	Pátek	Velký pátek	† Radomil	Velký pátek W.Booth * 1829	5 18	1845		22 59	619
11	Sobota	Bílá sobota	† Lev	Dopis Palack. do Frankfurtu 1848	5 16	1847		23 57	659

D. Neděle velikonoční. Kristovo vzkříšení. Marek 16, 1—7.

12	Neděle	Hod Boží vel.	Hod Boží vel.	Hod Boží velikonoční	5 14	1848		—	749
13	Pondělí	Pond. vel.	Pond. velik.	Edikt nantes. 1593	5 12	1850		0 46	848
14	Úterý	Justina	Pravomil	Jan Jaffet † 1614	5 10	1851		1 26	956
15	Středa	Anastazie	Stáza	Abr. Lincoln † 1865	5 8	1853		2 0	1111
16	Čtvrtek	Kalista	Přech	Mach Sionský † 1551	5 6	1855		2 27	1230
17	Pátek	Rudolfa	† Sfasta	Luther ve Wormsu 1521	5 4	1856		2 51	1351
18	Sobota	Elenthera	Volnomil	Příjezd prv. jezuitů do Pr. 1556	5 2	1858		3 12	1513

D. První neděle po velikonočních (Bílá). Quasimodo geniti. Ježíš se zjevil učenkům svým. Jan 20, 19—31.

19	Neděle	Krescence	Česta	Vilém z Pernštejna † 1521	5 0	1859		3 34	1638
20	Pondělí	Marcela	Živsa	Martin Lupáč † 1468	4 58	19 1		3 56	18 4
21	Úterý	Anselma	Střezimír	Vavřinec Orlik † 1589	4 56	19 3		4 22	19 32
22	Středa	Sot. a Kaja	Spas	Ukonč. sn. kostn. 1418	4 54	19 4		4 52	20 58
23	Čtvrtek	Vojtěcha	Vojtěch	Jiří z Poděbrad * 1420	4 52	19 6		5 32	22 15
24	Pátek	Jiří	† Jiří	Bitva u Mühlberka 1547	4 50	19 7		6 22	23 21
25	Sobota	Marka ev.	Marek	Mor. sněm prohl. svob. víry 1550	4 48	19 9		7 21	—

D. Druhá neděle po velikonočních (Misericordia Domini). Já jsem pastýř dobrý. Jan 10, 11—16.

26	Neděle	Kleta a Marc.	Věroslav	Oliv. Cromwell * 1599	4 46	19 10		8 30	0 11
27	Pondělí	Jaroslava	Jaroslav	Jiří Poděbr. správcem Čech 1452	4 44	19 12		9 41	0 51
28	Úterý	Vitališe	Vlastislav	Br. J. Tábořský † 1495	4 43	19 13		10 53	1 20
29	Středa	Roberta	Kochan	Požár Lešna 1656	4 41	19 15		12 2	1 43
30	Čtvrtek	Kateřiny S.	Blahoslav	Jedn. o sjednoc. Praž. a Táb. 1431	4 39	19 16		13 10	2 2

Dne 1. dubna trvá den 12 hod. 53 min. ; do konce dubna přibude dne o 1 hod. 44 min.

Pamětní dnové evang. a. v.

1. 1197 Narozen Petr Valdus, zakl. Valdenských ve Francii.
4. 1415 M. Jeronym přijel do Kostnice.
8. 1861 Prot. patent Frant. Josefa I., který teprve dal evangelikům úplnou rovnoprávnost.
9. 1933 Zemřel Dr. Dušan Fajnor, generální biskup evang. a. v. církve na Slovensku, znám Slezanům ze sjezdu čes. evang. v Č. Těšíně r. 1928.
17. 1521 Luther ve Wormsu před říšským sněmem.
19. 1560 Zemřel Filip Melancton.
19. 1858 Stal se ředitelem evang. gymnasia v Těšíně Jan Kalinčák, slovenský spisovatel.
21. 1647 Opuštěli Švédové Těšín.
23. 1588 Žaluje hlavičský farář Gallus Praetorius olomouckému biskupovi, že lid chodí k nekatolickým kněžím a že čte evang. knížky.

Židovský kalendář.

- Dne 7. dubna = 15. nisan (Pasah — začátek; přísný svátek).
Dne 8. dubna = 16. nisan (Druhý přísný svátek).
Dne 13. dubna = 21. nisan (Sedmý přísný svátek).
Dne 14. dubna = 22. nisan (Osmý přísný svátek).
Dne 23. dubna = 1. ijar.

Počasí podle stoletého kalendáře:

Počátkem dubna krásně, 9. prší, pak mrzne a do konce měsíce proměnlivo.

Zahradkář.

Duben.

Jaro přejímá vládu po nevlídné zimě. Práce zahradní jsou v proudu. Zahradkář urychleně dokončuje veškeré práce, týkající se ovocných stromů a dosud neprovedené. Sází ovocná jádra, ořechy a kaštiny. V hubení housenek pokračuje. Zeleninářské oddělení vyžaduje v tomto měsíci nejvíce práce. Kypří půdu, uhrabuje a dělá záhonky. Otlučené sazenice salátu, zelí, kapusty, kedlubnů atd. sází ve správných vzdálenostech na záhonky. Seje ředkvičku, špenát, fasole, hrách, červenou řepu atd. V pařeništi pikuruje květiny a otužuje je pro výsadbu. V druhé polovici dubna odkrývá, prořezuje, hnojí a okopává a nově vysazuje růže. Pnoucí růže po správném řezu uvazuje na treláže. Sází cibule a hlízy mečíků, sasaneček, montbrecií a jirinek. Jahody čistí a okopává. I pokojové květiny přesazuje do přiměřeně větších květináčů.

»AUTOLAKOVNA«

Lakýrnictví Natěračství

provádí odborně, rychle a levně
závod lakýrnický

Ant. Lukšík

Místek, Frýdlantská.

Český akciový pivovar v Moravské Ostravě

doporučuje své chvalně
známé pivo

10° světlé i tmavé

12° ležák světlý, tmavý

15° spec. Porter.

Sklady ve Slezsku:

Bartovice, Č. Těšín, Opava,
Orlová, Pustkovec, Skře-
čoň, Slatina, Štítina.

P o z n á m k y :

ODĚVY

Vaši garderobu
pánskou i dámskou
moderně zhotoví

Módní síň

Leopold ŠELIGA
N. Bohumín, Kostelní ul.

Dni měs.	Dnové týdne	K a l e n d á ř			Slunce		Měsíce		
		katolický	český	evangelický a historický	vých. h. m.	záp. h. m.	běh v zn.	vých. h. m.	záp. h. m.
1	Pátek	Filipa a Jak.	† Svátek práce	D. Livingstone † 1873	4 37	1918		1416	219
2	Sobota	Zikmunda	Zikmund	Athanasius † 373	4 35	1919		1521	235
D. Třetí neděle po velikonocech (Jubilate). Maličko, a užijte mne. Jan 16, 16—22.									
3	Neděle	Nal. sv. kř.	Oluša	Matyáš kr. čes. 1469	4 34	1921		1627	252
4	Pondělí	Moniky	Květoslav	M. R. Štefánik † 1919	4 32	1922		1733	3 9
5	Úterý	Pia V. pap.	Liboslav	Jednota br. do I. vyhn. 1548	4 30	1924		1840	329
6	Středa	Jana př. br. l.	Božetěch	Poč. vel. revol. franc. 1789	4 28	1925		1947	353
7	Čtvrtek	Stanislava	Stanislav	Jiří z Poděbrad kor. 1458	4 27	1927		2051	423
8	Pátek	Zj. sv. Mich. †	Ctibor	Jiří Radvanský † 1685	4 25	1928		2152	459
9	Sobota	Řehoře N.	Dobroslava	M. hr. z Zinzend. † 1760	4 24	1930		2243	546
D. Čtvrtá neděle po velikonocech (Cantate). Jdu k tomu, jenž mne poslal. Jan 16, 5—15.									
10	Neděle	Gordiana	Pobraslav	Obn. zřiz. zem. v Č. 1627	4 22	1931		2326	642
11	Pondělí	Mamerta	Svatava	Seps. čes. konf. 1575	4 20	1933		—	748
12	Úterý	Pankráce	Všebor	Bedř. Smetana † 1884	4 19	1934		0 2	9 1
13	Středa	Serváce	Chranibor	Pavel J. Šafařík * 1795	4 17	1936		030	1016
14	Čtvrtek	Bonifáce	Pravomila	Lael. Socinus † 1562	4 16	1937		054	1134
15	Pátek	Žofie †	Žofie	Augsb. interim. 1541	4 14	1939		115	1253
16	Sobota	Jana N. církv. sv.	Přemysl	V. Budovec z Bud. * 1551	4 13	1940		136	1414
D. Pátá neděle po velikonocech (Rogate). Budete-li prositi. Jan 16, 23—30.									
17	Neděle	Paschala	Vratislava	Projev č. spisovatelů 1917	4 12	1941		157	1536
18	Pondělí	Venance	Radoslava	Čes. konf. pod. císař. 1575	4 10	1943		220	17 1
19	Úterý	Petra C.	Ivo	Konf. brat. pod. králi 1535	4 9	1944		248	1826
20	Středa	Bernard.	Hvězdoslav	Křišt. Kolumbus † 1506	4 8	1945		324	1948
21	Čtvrtek	Nanvst. P.	Nanvst. Páně	Aug. Cazalla upál. 1559	4 7	1946		4 7	21 0
22	Pátek	Julie †	Emil	Samo Chalúpka † 1883	4 6	1948		5 2	22 0
23	Sobota	Desideria	Vladimír	Pražská defenestr. 1618	4 4	1949		6 9	2244
D. Šestá neděle po velikonocech (Exaudi). Když přijde Utěšitel. Jan 15, 26, 27 a 16, 1—4.									
24	Neděle	Jany	Johana	Zal. kaple betlem. 1391	4 3	1951		721	2319
25	Pondělí	Urbana	Živan	Dan. Jablonský † 1741	4 2	1952		835	2345
26	Úterý	Filipa Ner.	Fr. Palacký †	Frant. Palacký † 1876	4 1	1953		947	—
27	Středa	Bedy Ct.	Svatobor	Jan Kalvín † 1564	4 0	1954		1057	0 6
28	Čtvrtek	Viléma	Braslav	Disput. o Viklefa v Praze 1403	4 0	1956		12 4	024
29	Pátek	Maximina †	Vraclav	J. Třanovský † 1637	3 59	1957		1310	041
30	Sobota	Ferdinanda †	Jeroným Pr.	Jeron. Praž. upál. 1416	3 58	1958		1416	057
D. Neděle svatodušní. Miluje-li kdo mne. Jan 14, 23—31.									
31	Neděle	Hod B. svatd.	Hod B. svatd.	Husité v Bavorsku 1428	3 57	1959		1521	114

Dne 1. května trvá den 14 hod. 41 min.; do konce května přibude dne o 1 hod. 21 min.

Pamětní dnové evang. a. v.

1. 1782 Položen základní kámen evangel. kostela, fary a školy v Kom. Lhotce. První farář Štěpán Nikolajdes.
4. 1529 Luther na Vartburku.
11. 1862 Položen základní kámen ke stavbě evang. kostela v Hlučíně.
15. 1541 Ausgsb. interim, který povoloval pouze kněžské manželství a kalich.
19. 1535 Brat. konfese podána králi.
23. 1613 Pražská defenestrace.
27. 1564 Zemřel Jan Kalvín, reformátor švýcarský.
28. 1403 Disputace o Viklefa v Praze.
29. 1637 Zemřel Jiří Třanovský ve Sv. Mikuláši. Rodem z Těšína, evang. kazatel a český spisovatel, jehož kancionál Cithara Sanctorum dodnes se chová co drahá památka u lidu na Těšínsku a ze kterého zpíváno česky na Visle až do roku 1918.
30. 1416 Upálen Jeronym Pražský v Kostnici.

Židovský kalendář.

- Dne 10. května = 18. ijar. (Lag-B'omer).
Dne 22. května = 1. sivan.
Dne 27. května = 6. sivan (Slavn. týd., přfs. svátek).
Dne 28. května = 7. sivan (Druhý písňný svátek.)

Počasí podle stoletého kalendáře.

Květen až do 22. má velmi pěkné a teplé počasí s občasnými bouřkami, 23. zachmuřeno, od 24. do konce měsíce května chladno a podmráčno.

Zahrádkář.

Květen.

V květnu nabývá zahrádka milého vzhledu. Zahrádkář doplňuje a opravuje, aby celkový obraz zahrádky pro běžící rok byl úplný a krásný. Ovočné stromy kvetou. Tvarované stromky a révu vinnou uvazuje do žádaných poloh. V druhé polovině května vysazuje choulolistivější zeleninu: rajská jablčka, celer, a okurky. Ostatní zeleninu okopává, pleje a za suchého počasí zalévá. Nezapomíná také jahody zalévat. Uprázdňená pařeniště připravuje k letnímu osázení. Květen patří květinám, s jichž sázením a dalším ošetřováním má zahrádkář hojně práce. Po zmrzlých bratrích osazuje okenní truhlíky pelargonie-mi, fuchsiami, petuniemi, lobelkami atd. Také kobercové květiny vysazuje. Prázdná místa v trávníku znova osévá. Měsícem květnem ukončuje větší zahradní práce.

Adolf

STRAKOŠ

MÍSTEK U POŠTY.

Hlavní sklad ALFA odstředívek
s nerezavějícím bubnem a všech
mlékařských, jakož i hospodář-
ských strojů a Diesel motorů.
Opravy a výměny všech strojů.

Auto-, moto-opravy, stříkání provádí

FR. ADAMEC,

strojní zámečnictví

PETŘVALD čis. 171.

Veškeré opravy do oboru spadající.

P o z n á m k y :

NELIBA

**KNIHKUPECTVÍ
DOBRÉ SLUŽBY
ORLOVÁ.**

ČERVEN

Polsky: Czerwiec

Dni měs.	Dnové týdní	K a l e n d á ř			Slunce		Měsice		
		katolický	český	evangelický a historický	vých. h. m.	záp. h. m.	běh v zn.	vých. h. m.	záp. h. m.
1	Pondělí	Pond. svatd.	Pond. svatd.	J. B. Oberlin † 1826	3 56	20 0		1628	133
2	Úterý	Erazima	Milouš	Zem. desky shoř. 1541	3 56	20 1		1735	156
3	Středa	Klotilda Sdp.	Oliva	Zaháj. sněmu čásl. 1421	3 55	20 2		1841	223
4	Čtvrtek	Frant. Kar.	Dalibor	Kašpar Kaplíř ze Sul. * 1541	3 54	20 3		1944	257
5	Pátek	Bonifáce Sdp.	Dobroslav	Hus po prvé př. k. 1415	3 53	20 4		2039	342
6	Sobota	Norberta Sdp.	Norbert	Václ. Solín † 1566	3 53	20 5		2125	435

D. První neděle po sv. Duchu. Dána jest mi všeliká moc, Matouš 28, 18—20.

7	Neděle	Nejsv. Trojice	Slavoj	Hus o odpust. 1412	3 52	20 5		22 4	540
8	Pondělí	Medarda	Pěvuška	Primož Trubar * 1508	3 52	20 6		2234	651
9	Úterý	Prima a Felic.	Stanislava	Leo Jud † 1542	3 51	20 7		2259	8 6
10	Středa	Markéty kr.	Perluška	B. A. Tholuck † 1877	3 51	20 8		2321	923
11	Čtvrtek	Božího Těla	Setěch	Kingsley * 1819	3 51	20 8		2341	1041
12	Pátek	Jana F.	Tonička	Svatod. bouře v Praze 1848	3 50	20 9		—	12 0
13	Sobota	Antonína P.	Antonín	Jiří Palkovič † 1850	3 50	20 9		0 1	1319

D. Druhá neděle po sv. Duchu. O veliké večeři. Lukáš 14, 16—24.

14	Neděle	Basilia V.	Vasil	Fr. Palacký * 1798	3 50	20 10		023	1441
15	Pondělí	Vita	Vit	V Kost. zavr. přij. pod ob. 1415	3 50	20 10		048	16 4
16	Úterý	Benona	Zbyněk	Hus. vítěz. u Ústí 1426	3 50	20 11		117	1725
17	Středa	Adolfa	Ofka	Konfesse helvet. 1556	3 50	20 11		157	1840
18	Čtvrtek	Marka a Marc.	Milan	Bitva u Kolína 1757	3 50	20 12		247	1945
19	Pátek	Srdce P. Jež.	Těšivoj	Blaise Pascal * 1623	3 50	20 12		347	2036
20	Sobota	Silvera	Květuše	Spolek čes. a mor. stavů 1609	3 50	20 12		448	2115

D. Třetí neděle po sv. Duchu. O ztracené ovci. Lukáš 15, 1—10.

21	Neděle	Aloise z G.	27 popravených	Mučen. starom. 1621	3 50	20 12		613	2145
22	Pondělí	Paulina b.	Paula	Zboř. kaple betl. 1786	3 51	20 13		727	22 9
23	Úterý	Agripiny	Deňka	Huber z Risenp. † 1613	3 51	20 13		839	2228
24	Středa	Nar. Jana Křt.	Ian Křt.	Jan Mathesius * 1504	3 51	20 13		949	2246
25	Čtvrtek	Ivana	Ivan	Konf. augsb. pod. 1530	3 51	20 13		1056	23 3
26	Pátek	Jana a Pavla †	P. J. Šafařík	Pav. Jos. Šafařík † 1861	3 52	20 13		12 2	2319
27	Sobota	Ladislava †	Ladislav	Disput. Luth. v Lip. 1519	3 52	20 13		13 8	2337

D. Čtvrtá neděle po sv. Duchu. O velikém zahrnutí ryb. Lukáš 5, 1—11.

28	Neděle	Lva II. p.	Lubomír	Mír versailleský 1919	3 53	20 13		1413	2359
29	Pondělí	Petra a Pavla	Petr, Pavel	Posl. dopis Husův 1415	3 53	20 13		1521	—
30	Úterý	Pavla pam.	Arn. z Pardubic	Arn. z Pardub. † 1364	3 54	20 13		1628	024

Dne 1. června trvá den 16 hod. 4 min.; v době od 19. do 26. trvají dny 16 hod. 22 min. a jsou nejdelšími dny v roce. Dne 30. t. m. trvá den již jen 16 hod. 19 min.

Pamětní dnové evang. a. v.

1. 1648 Jezuité vypovězeni z Čech.
5. 1415 Hus po prvé před koncilém v Kostnici.
7. 1412 Hus vystoupil proti odpustkům.
11. 1599 Připomíná se Adam, fojt třanovský, dědeček J. Třanovského.
12. 1629 Vyдалa kněžna těšínská Alžběta Lukrecie privilegium Těšínu, které vylučovalo evang. měšťany z veřejného života v Těšíně.
15. 1415 V Kostnici zavrženo přijímání podobojí.
17. 1556 Konfesse helvetská.
17. 1928 Ustavující valná hromada Evang. Matice Třanovského, sdružující české evangeliky na Těšínsku. Slavnostní kazatel farář I. Kolesár z Kochanovce na Slovensku.
21. 1621 Popraveno 27 evangel. vůdců na Staroměstském náměstí v Praze na rozkaz Ferdinanda II. Habsburského.
22. 1786 Zbořena kaple Betlemská.
25. 1530 Podána konfesse augsb. na sněmu v Augsbu. 27. 1609 Utvořena Unie českých i slezských stavů na obranu evang. víry.
27. 1519 Disputace Luthera s Eckem v Lipsku.
27. 1682 Narodil se Karel XII., král švédský, který dopomohl evang. slezským k částečné svobodě náboženské.
29. 1415 Poslední dopis Husův z Kostnice.

Židovský kalendář.

Dne 21. června = 1. tamuz.

Počasí podle stoletého kalendáře.

V prvním týdnu chladno, 8.—21. teplo, pak vítr a déšť, 24. chladno, pak teplo, ku konci června proměnlivo.

Zahrádkář.

Červen.

Měsíc růží. Pře krásně kvetou, voní a těší. Odkvetlé růže odstraňujeme. Ničíme škůdce růží — hlavně mšice. Milovníci růží očkují šípky na živé očko. Odkvetlé cibule hyacinthů, tulipánů a krokusů vyjímáme ze země a uschováváme na stinném místě. Takto uprázdňovaná místa osázíme letničkami (astrý, petunie, levkoje atd.). Pokojové květiny častěji stříkáme a pilně zaléváme. Dobře je, můžeme-li je umístiti v zahradě na polostinném místě. V pařeništi vyséváme semena dvouletých a vytrvalých květin. Také salát pro podzim vysejeme. Rajská jablíčka podle potřeby zaléváme, okopáváme, vysazujeme a mladé výhonky z úžlabí listů vyrůstající vylamujeme. Přihnojení draselnatou solí vývin rajských jablíček urychlí. Tvarované stromky prohlížíme a od škůdců očisťujeme. Výhonky na vedoucích ramenech pincirujeme (přistřihujeme za 6. listem). Réva vinná kvete a nechá se v klidu. Po odkvětu výhonky zkracujeme na 3—4 listy nad nejhorejším hroznem. Trávníky žneme a cestičky udržujeme ve vzorné čistotě.

VAZBY KNIH

všeho druhu provádí vkusně a levně

FRANT. ŽIŽKA

Místek, Stará cesta.

LADISLAV KAČOR,

klempířský a instalatérský závod

ORLOVÁ.

Autogenní svařování a výroba karoserií.

Přípravy

pro švadleny a modistky

ve velkém výběru a za zvláštní ceny
koupíte jen v odborném obchodě

ADOLF ČERVENÝ

OPAVA, Dolní náměstí.

P o z n á m k y :

KABELKY

cestovní kufríky, tobolky
a jiné kožené výrobky všeho druhu
koupíte nejvýhodněji jedině u výrobce
Veškeré opravy rychle a levně

V. BEZDĚK

Opava, Dolní náměstí

Polsky: Lipiec

Dni měs.	Dnové týdň	K a l e n d á ř			Slunce		Měsíce		
		katolický	český	evangelický a historický	vých. h. m.	záp. h. m.	běh v zn.	vých. h. m.	záp. h. m.
1	Štředa	Theobalda	Děpolt	G. Leibnitz * 1646	3 55	2012		1731	054
2	Čtvrtek	Navšt. P. M.	Bislav	Vítězství legií u Zborova 1917	3 55	2012		1830	134
3	Pátek	Heliodora †	Radomír	J. J. Rousseau † 1778	3 56	2011		1921	225
4	Sobota	Prokopa ☼	Prokop	Prohl. neodv. Spoj. st. am. 1776	3 57	2011		20 2	326
D. Pátá neděle po sv. Duchu. O spravedlnosti farizejské. Matouš 5, 20—24.									
5	Neděle	Cyrila a Met.	Cyrl, Metod	Prohláš. kompakt. 1436	3 58	2011		2036	436
6	Pondělí	Isaiáše	Pam. Jana Husi	M. Jan Hus upálen 1415	3 59	2010		21 4	552
7	Úterý	Vilibalda	Hostivít	Příměří v Ulmu 1620	3 59	2010		2127	711
8	Štředa	Kiliána	Bohuslávka	Vilém Oranie † 1584	4 0	20 9		2147	829
9	Čtvrtek	Brikcí	Česlav	Majest. Rudolf. 1609	4 1	20 9		22 8	948
10	Pátek	7 bratří †	Libuše	Jan Kalvín * 1509	4 2	20 8		2229	11 8
11	Sobota	Pia I. pap. ☼	Olga kn. rus.	Stětí tří mlád. hus. 1412	4 3	20 7		2252	1228
D. Šestá neděle po sv. Duchu. Ježíš nasytil 4000 lidí. Marek 8, 1—9.									
12	Neděle	Jana Kvalb.	Boreš	Erasmus Roterd. † 1536	4 4	20 7		2320	1349
13	Pondělí	Markéty	Markéta	Cyrl Lukaris † 1638	4 5	20 6		2354	15 9
14	Úterý	Bonaventury	Hroznata	Bitva na Vítk. hoře 1420	4 6	20 5		—	1625
15	Štředa	Jindřicha	Domoslav	Jiří Israel † 1588	4 7	20 4		038	1732
16	Čtvrtek	Marie Karm.	Tóma ze Štít.	Tomáš ze Štít. † 1400	4 8	20 3		133	1828
17	Pátek	Alše †	Lexa	Bohusl. z Mich. * 1612	4 9	20 2		239	1911
18	Sobota	Kamila z L. ☼	Předbor	Prohl. neom. pap. 1870	4 10	20 1		352	1945
D. Sedmá neděle po sv. Duchu. O falešných prorocích. Matouš 7, 15—21.									
19	Neděle	Vinc. z P.	Čeněk	Karel ze Žerotína hejtm. 1608	4 11	20 0		5 6	2011
20	Pondělí	Eliáše pr.	Ludislava	Zruš. řádu jezuit. 1773	4 12	1959		620	2033
21	Úterý	Daniela pr.	Vítězslav	Aliance presbyt. založ. 1875	4 14	1958		731	2051
22	Štředa	Maří Magd.	Maří Magd.	Shrom. na Táboře 1419	4 15	1956		839	21 8
23	Čtvrtek	Apolináře	Libor	Pavel z Kravař † 1433	4 17	1955		947	2125
24	Pátek	Kristiny †	Krista	Tom. Kemp. † 1471	4 18	1954		1053	2143
25	Sobota	Jakuba ap.	Jakub	Zaháj. sněmu svatojakub. 1508	4 19	1953		1159	22 2
D. Osmá neděle po sv. Duchu. O nespravedlivém vladáři. Lukáš 16, 1—9.									
26	Neděle	Anny ☾	Anna	Začátek světové války 1914	4 21	1952		13 6	2225
27	Pondělí	Pantaleona	Zlatko	Muč. kutnohor. 1623	4 22	1950		1412	2254
28	Úterý	Inocence	Klímeš	Kristián Pešek † 1744	4 24	1949		1516	2329
29	Štředa	Marty p.	K. Havlíček	K. Havlíček Bor. † 1856	4 25	1948		1618	—
30	Čtvrtek	Abd. a Sen.	Bořivoj	Počátek válek hus. 1414	4 26	1946		1711	014
31	Pátek	Ignáce z L. †	Sudivoj	Mandát protiref. 1627	4 27	1945		1757	110

Dne 1. července trvá den 16 hod. 17 min.; do konce měsíce ubude dne o 59 min.

Pamětní dnové evang. a. v.

6. 1415 Upálen M. Jan Hus v Kostnici.
7. 1865 Unesl se evang. sbor těšínský psáti matriky polsky.
9. 1609 Majestát (královský list) Rudolfa II., kterým se přiznává náboženská rovnoprávnost.
9. 1714 Byly spáleny na těšínském rynku bible a zpěvníky, které z Lipska dovezeny byly do Těšna.
10. 1509 Narodil se Jan Kalvín, reformátor švýcarský.
11. 1412 Sřati řři mládenci v Praze, kteří vystoupili proti odpustkům.
18. 1870 Prohlášení neomylnosti papežské.
19. 1777 Povstání tajných evangel. na Valašsku.
21. 1773 Zrušení řádu jesuit.
22. 1444 Připomíná se první farář polskoostravský, evang. husitský kněz Augustinus.
30. 1414 Počátek válek českého národa za svobodu svědomí.
31. 1627 Vydán mandát proti evang. šlechtě.

Židovský kalendář.

- Dne 7. července = 17. tamuz. (Dobytí Jerusalema — púst.)
Dne 20. července = 1. ab.
Dne 28. července = 9. ab. (Spálení chrámu — púst.)

Počasí podle stoletého kalendáře.

Do 9. chladno, 12. velké teplo, ale noci jsou chladné, 13.—31. sucho.

Zahrádkář.

Červenec.

Tento měsíc je začátkem doby sklizně. Česeme třešně, višně, angrešt, rybíz a maliny. Zavařujeme, děláme marmelády, víno a j. z nich. Rané hrušky dozrávají. Révu vinnou okopáváme a zaléváme. Ničíme housenky, škvory, mravence, mšice, slimáky. U růží je druhé květenství. Ošetřujeme je jako v červnu. Sklízíme ranou zeleninu a uprázdňené záhonky oséváme fasolí, karotkou, ředkvičkou a j. Rajská jablíčka vyvazujeme a první jablíčka jsou nám odměnou. V pařeništi množíme řízky: pelargonie, fuchsie, hřebíčky, nízké phloxy a mnoho jiných vytrvalých a skalkovitých květín. Jiřinky uvazujeme ke kolům, odkvetlé květy odstraňujeme a ničíme mšice a škvory na nich. Květiny v okenních truhlících zaléváme, přihnojujeme, zbavujeme odkvetlých květů a žlutých listů. V měsíci červenci zahrádkář pozoruje, co se mu v zahrádce líbí a co se mu nelíbí, aby to v příštím roce napravil.

EMAJLOVANÉ ŠTÍTKY A PÍSMENA

všeho druhu pro
veškeré účely vyrábí

SMALTOVNA

KAREL PICHL
MÍSTEK, Frýdlantská

P o z n á m k y :

Restaurace >UKrupů< v Mar. Horách, nám.
České ostravské — Plzeňský prazdroj

Polsky: Sierpień

Dni měs.	Dnové týdni	K a l e n d á ř			Slunce		Měsíce	
		katolický	český	evangelický a historický	vých. h. m.	záp. h. m.	běh v zn.	vých. h. m.
1	Sobota	Petra v ok.	Věra	Milič z Kroměř. † 1374	4 29	1943		1835 217
D. Devátá neděle po sv. Duchu. Ježíš pláče nad Jerusálemem. Lukáš 19, 41—47.								
2	Neděle	Alfonsa z Lig.	Vanda	Papež předv. Jiří Poděbr. 1465	4 30	1942		19 5 331
3	Pondělí	Nal. Štěpána	Miluše	Vítěz. Hus. u Tach. 1427	4 31	1940		1931 450
4	Úterý	Dominika	Dominik	Vymř. Přemysl. 1306	4 32	1938		1953 611
5	Středa	Marie P. S.	Milivoj	Ev. muč. solnohr. 1733	4 34	1937		2014 732
6	Čtvrtek	Prom. Páně	Něhoslav	Zruš. majest. Rud. 1621	4 35	1935		2035 853
7	Pátek	Kajetána †	Lada	Řád. jez. znovuzř. 1814	4 37	1934		2058 1015
8	Sobota	Cyriaka a soudr.	Nezamysl	Jiř. Arnaud † 1671	4 38	1932		2125 1137
D. Desátá neděle po sv. Duchu. O fariseovi a publikánu. Lukáš 18, 9—14.								
9	Neděle	Romana	Ratibor	Jan Liberda † 1742	4 40	1930		2156 1258
10	Pondělí	Vavřince	Vavřinec	Jakoubek ze Stř. † 1429	4 41	1928		2237 1415
11	Úterý	Filomeny	Ratislav	Hunyadi Jan † 1456	4 43	1927		2328 1524
12	Středa	Klára	Řehoř	Br. Řehoř † 1474	4 44	1925		— 1623
13	Čtvrtek	Hypolita	Alenka	Obn. Jedn. Bratr. 1727	4 46	1923		029 17 8
14	Pátek	Eusebia †	Smil	Vítěz. u Domažlic 1431	4 47	1921		138 1746
15	Sobota	Nanbvz. P. M.	Marie, m. P.	Založ. řádu jezuit. 1534	4 49	1919		251 1814
D. Jedenáctá neděle po sv. Duchu. Ježíš uzdravil hluchoněmého. Marek 7, 31—37.								
16	Neděle	Rocha	Jacek	Král Václav IV. † 1419	4 50	1917		4 3 1837
17	Pondělí	Jáchyma	Zaviš	Karel Kuzmány † 1868	4 52	1915		519 1856
18	Úterý	Heleny	Helena	Jos. Dobrovský * 1763	4 53	1913		624 1914
19	Středa	Ludvíka T.	Boleslav	Biskup Štěpán up. 1467	4 55	1911		732 1931
20	Čtvrtek	Bernarda	Pomněn	Krvavý sněm 1545	4 56	19 9		839 1949
21	Pátek	Jany Fr. †	Střezislav	Martin Loquis up. 1421	4 58	19 8		945 20 7
22	Sobota	Timothea	Svatoboj	Čes. deklarace 1867	4 59	19 6		1051 2029
D. Dvanáctá neděle po sv. Duchu. O milosrdném samaritánu. Lukáš 10, 23—37.								
23	Neděle	Filipa	Slavata	Alois Jirásek * 1851	5 1	19 4		1157 2053
24	Pondělí	Bartolom. ap.	Bartoloměj	Bartolom. noc 1572	5 2	19 2		13 1 2126
25	Úterý	Př. sv. Vojt.	Radim	Sixt z Ottersdorfa † 1583	5 4	19 0		14 3 22 7
26	Středa	Ludvíka kr.	Luděk	Přemysl Ot. II. † 1278	5 5	1857		15 0 225
27	Čtvrtek	Josefa Kal.	Otakar kr. Č.	Vítěz. u Stříbra 1427	5 7	1855		1548 235
28	Pátek	Augustina †	Augustín	Václav Budovec z Bud. * 1551	5 8	1853		1628 —
29	Sobota	Jana stěti	Spytimír	Bitva u Moháče 1526	5 10	1851		17 3 1 8
D. Třináctá neděle po sv. Duchu. Ježíš uzdravil 10 malomocných. Lukáš 17, 11—19.								
30	Neděle	Růženy z L.	Alexander N.	Boos Martin † 1825	5 11	1849		1730 22
31	Pondělí	Raimunda	Miloň	Jan Bunyan † 1688	5 13	1847		1754 34

Dne 1. srpna trvá den 15 hod. 14 min.; do konce srpna ubude dne o 1 hod. 40 min.

Pamětní dnové evang. a. v.

2. 1465 Král Jiří z Poděbrad vyzván před papežský soud.
6. 1621 Zrušení majestátu Rudolfa II.
7. 1814 Řád jezuitský znovuzřízen.
12. 1626 Přitřhl Mansfeld za 30leté války přes Fryštát do Těšína.
15. 1534 Založení řádu jezuitského.
15. 1817 Položen základní kámen ke stavbě kostela v Navsi u Jablunkova (starý kostel před tím vysvěcen 15./8. 1791).
20. 1609 Vydán majestát, zaručující svobodu náboženskou ve Slezsku.
24. 1572 Noc Bartolomějská: vražda Hugenotů.

Židovský kalendář.

Dne 19. srpna = 1. elul.

Počasí podle stoletého kalendáře.

V prvních dnech srpnových teplo, pak nevládní, od 11. krásně, 30. a 31. náchylné k bouřkám.

Zahrádkář.

Srpen.

Příjemná práce — česání ovoce — nastává. Rané ovoce česáme. Příliš zatížené větve ovocem podepřeme a pevně uvážeme. Letorosty tvarovaných stromků stále uvazujeme. Pincujeme po druhé. Očkujeme na spící očko. Angrešt a rybíz hned po sklizni prořežeme a obryjeme. Šlahouny u jahod častěji odstraňujeme. Zeleninu okopáváme, pleváme, zaléváme a pochutnáváme si na ní. Housenky a vajíčka na zeleninách ničíme. V pařeništi množíme květiny jako v červenci. Ty, které jsou už zakořenělé, větráme. Počínáme sázeti cibulovité květiny venku. Živé ploty přistihujeme. Travníky udržujeme stále krátké a cestičky čisté. Prohazujeme kompost. Kopeme jámy pro podzimní sázení stromů a keřů.

L. ŠENOVSKÝ A SPOL.

chem. čistírna, barvírna a parní prádelna
MOR. OSTRAVA, ŠLIKOVA 13.

Telefon čís. 21.88.

P o z n á m k y :

OTOMANY MATRACE

kanadské křesla,
franc. pohovky, rolety
vyrábí za levné ceny
též na splátky

P. DUBIEL, PETŘVALD
u jámy Hedviky

Veškeré práce do oboru spadající vyřizují se rychle
a levně. Na přání dostavím se osobně.

NELIBA

KNIHKUPECTVÍ
DOBRÉ SLUŽBY
O R L O V Á

Polsky: Wrzesień

Dni měs.	Dnové týdні	K a l e n d á ř			Slunce		Měsíce	
		katolický	český	evangelický a historický	vých. h. m.	záp. h. m.	běh v zn.	vých. h. m.
1	Úterý	Jilji	Bolek	Táborse vzdal králi Jiřímu	1452	5 14	1845	1817
2	Středa	Stěpána kr.	Aděla	Stíž. list. čes. pánů	1415	5 16	1843	1839
3	Čtvrtek	Mansveta	Bronislava	Oliver Cromwell †	1658	5 17	1841	19 2
4	Pátek	Rosalie	Růžena	Franc. rep. prohl. 1870		5 19	1839	1928
5	Sobota	Viktorina	Boris	Křišt. z Prachat. †	1439	5 20	1836	1958

D. Čtrnáctá neděle po sv. Duchu. Nikdo nemůže dvěma pánům sloužiti. Matouš 6, 24—33.

6	Neděle	Vavřince J.	Blahut	Dobytí Siona	1437	5 22	1834	2038
7	Pondělí	Reginy	Regina	Vítěz. u Breitenfeldu	1631	5 23	1832	2126
8	Úterý	Nar. P. M.	Naroz. P. M.	Zruš. rob. v Rak.	1848	5 25	1830	2223
9	Středa	Petra Klav.	Neklan	Jan Roháč †	1437	5 26	1828	2330
10	Čtvrtek	Mikuláše T.	Krasava	Pavel Sperát †	1570	5 28	1825	—
11	Pátek	Prota a H. †	Bolemil	Mat. Ulický popr.	1627	5 29	1823	041
12	Sobota	Jména P. M.	Mladen	Porážka Turků u Vídně	1683	5 31	1821	153

D. Patnáctá neděle po sv. Duchu. O mládenci z Naimu. Lukáš 7, 11—16.

13	Neděle	Amáta	Soběhrd	Vil. Farel †	1565	5 32	1819	3 3
14	Pondělí	Pov. sv. Kříže	Radomír	Smír Žižkův s Praž.	1424	5 34	1817	412
15	Úterý	Nikomeda	Albín	Karel st. ze Žerot. *	1564	5 35	1814	520
16	Středa	Ludmily Sdp.	Ludmila	Marta z Boskovic †	1507	5 37	1812	627
17	Čtvrtek	Lamberta	Bohunka	Jindř. Bullinger †	1575	5 38	1810	733
18	Pátek	Tomáše z Vil. Sdp.	Měšek	A. B. Spangenberg †	1791	5 40	18 8	839
19	Sobota	Januaria Sdp.	Jánuš	Kr. Ren. z Zinzend. *	1717	5 41	18 6	944

D. Šestnáctá neděle po sv. Duchu. Ježíš uzdravil vodnatelného. Lukáš 14, 1—11.

20	Neděle	Eustacha	Stach	Konec stát. papež.	1870	5 43	18 3	1049
21	Pondělí	Matouše ev.	Matouš	Jer. Savonarola *	1452	5 44	18 1	1151
22	Úterý	Mořice	Jimram	Vítěz. u Nýrska	1467	5 46	1759	1249
23	Středa	Tekly	Hostislava	5 mučeníků ženev.	1555	5 47	1757	1339
24	Čtvrtek	Ruperta	Jaromír	Bouře pražská	1483	5 49	1755	1422
25	Pátek	Kleofáše	Zlatuška	Mír augsburský	1555	5 50	1752	1459
26	Sobota	Cypriána	Budivoj	Pav. Rabaut †	1795	5 52	1750	1528

D. Sedmnáctá neděle po sv. Duchu. O největším přikázání. Matouš 22, 34—46.

27	Neděle	Kosmy a Damián.	Damián	Jiří Palkovič *	1769	5 53	1748	1554
28	Pondělí	Václava kn.	Václav	Kníže Václav †	929	5 55	1746	1617
29	Úterý	Michala arch.	Michal	List pod ob. do Cařihr.	1452	5 56	1744	1639
30	Středa	Jeronýma	Jarolím	Shromáždění na Křížkách	1419	5 58	1741	17 2

Dne 1. září trvá den 13 hod. 31 min.; do konce září zkrátí se den o 1 hod. 48 min.

Pamětní dnové evang. a. v.

2. 1415 Protest české šlechty proti upálení Husovu.
9. 1817 Začaly se zavádět na Těšínsku polské katechismy a bible místo moravských při vyučování náboženství v evangelických školách.
13. 1565 Zemřel Vilém Farel, reformátor Švýcar.
13. 1628 Nařídil purkrabí H. Dohna uzavření všech evangelických kostelů na Těšínsku. Evang. kněží musili opustit zemi.
14. 1671 Usadili se v Těšíně první jesuité, P. Písek a Be-
20. 1870 Konec papežského státu.
ránek, aby prováděli protireformaci.
21. 1452 Narodil se Jer. Savonarola.
21. 1688 Je v celé farnosti bludovské (Bludovice Dol., Hor., Stř. Zivotic, Šumbark) pouze 130 katolíků, ostatní jsou evangelici.
23. 1603 Nařídil Bartoloměj Bruntálský, aby evang. bru-
zovští chodili pilně na katolické bohoslužby pod
pokutou 12 liber vosku aneb 2 měříc ovsu.
25. 1555 Uzavřen mír augsburgský, kterým se povoluje pro-
testantům náboženská svoboda.
30. 1747 Narodil se Jan Muthmann, pastor sboru těšínského.
Pro pietismus musil opustit zemi.

Židovský kalendář.

Dne 17. září 1936 = 1. tišry 5697. (Nový rok — přísný
svátek.)
Dne 18. září 1936 = 2. tišry. (Druhý přísný svátek.)
Dne 20. září 1936 = 4. tišry. (Půst — Gedaljah.)
Dne 26. září 1936 = 10. tišry. (Slavnost smíření —
přísný svátek.)

Počasí podle stoletého kalendáře.

Do 10. nepohoda a déšť, 11.—14. krásně, pak několik
dní prší a pak opět několik dní pěkně, 21.—25. deštivo,
od 26. krásně.

Zahrádkář.

Září.

V zahradě není pilno. Sklízíme pomalu
ovoce a zeleninu. Množíme řízky angrešt, ry-
bíz a některé keře okrasné. Připevňujeme lep-
kové pásy na kmeny stromů. Uprázdňené zá-
honky udržujeme čisté až do podzimního ry-
tí. Dělením trsů rozmnožujeme a sázíme vy-
trvalé květiny: srdéčka, pivoňky, kosatce.
Na lilie nezapomeňme. Jiřiny vyvazujeme a
zbavujeme suchých květů. Rajským jablíc-
kům ulomíme vršky, by ukončily vzrůst a
více vyzrálo jablíček. Sbíráme semena květů.
Pokojoyé květiny přes léto venku umístěné
přenášíme do pokoje.

ŠKOLNÍ
KNIHY,
KANCELÁŘSKÉ A
PSACÍ POTŘEBY

ve filiálních
knihkupectví

Ant. Svěcený, Mor. Ostrava,
Nádražní tř. čís. 32. Telefon 40-96.

Pohřební ústav
»CHARITAS«
v OPAVĚ, Ratibořská 6.

Telefon čís. 430

Majitel FR. MAŠÍN

Prvotřídní pohřby a převážky autofurgonem po
celé republice i do všech států. — Zakoupené
rakve na venek dodají se vlastním autem do
domu zdarma.

České knihkupectví
Ladislav Tesař

Opava, Mezi trhy čís. 3

a obchod školními a
kancelářskými potřebami.

P o z n á m k y :

Doporučujeme známou českou restauraci

JOSEF BARON

Studená a teplá
kuchyně v každé době

Fryštát
Starý pivovar

Radio bez zálohy jen u
firmy

ELEKTROFERA

sp. s r. o.

Orlová (proti nemocn.)
Telefon 98.

na mírný úrok a splátky až 24měsíční

Polsky: Październik

Dni mĚs.	Dnové týdní	K a l e n d á ř			Slunce		Měsíce	
		katolický	český	evangelický a historický	vých. h. m.	záp. h. m.	běh v zn.	vých. h. m.
1	Čtvrtek	Remigia	Remeš	Útok na Betl. kap. 1414	5 59	1739		1728
2	Pátek	Leodegara	† Střezivoj	Kr. Harant z Pol. * 1564	6 1	1737		1758
3	Sobota	Kandida	Bohumil	Jan Jílek † 1780	6 3	1735		1834
D. Osmnáctá neděle po sv. Duchu. Ježíš uzdravil šlakem poraženého. Matouš 9, 1—8.								
4	Neděle	Frant. z As.	František	Th. Fliedner † 1864	6 4	1733		1920
5	Pondělí	Placida a soudr.	Eliška PŘ.	Mandáty Ferd. I. 1547	6 6	1730		2017
6	Úterý	Brunona	Milena	Důtka cí. Jos. II. 1771	6 7	1728		2122
7	Středa	Slavn. Růž.	Peluška	Jan Mathesius † 1565	6 9	1726		2233
8	Čtvrtek	Brigity	Věra	Justus Jonas † 1555	6 11	1724		2344
9	Pátek	Diviše	† Karel Žerotín	Karel st. z Žerot. † 1636	6 12	1722		—
10	Sobota	Frant. Borg.	Záboj	Mich. Blažek † 1827	6 14	1720		055
D. Devatenáctá neděle po sv. Duchu. O rouše svatebním. Matouš 22, 1—14.								
11	Neděle	Emiliána	Jan Žižka	Jan Žižka † 1424	6 15	1718		2 4
12	Pondělí	Maximiliána	Chotimír	Cís. Maxim. II. † 1576	6 17	1716		311
13	Úterý	Eduarda V.	Bivoj	Toleranční patent 1781	6 18	1714		418
14	Středa	Kalista I.	Krasoslav	Osv. Myconius † 1552	6 20	1712		523
15	Čtvrtek	Terezie p.	Terezie	Pozv. do Basileje 1431	6 21	1710		629
16	Pátek	Havla op. †	Havel	Lucas Cranach † 1553	6 23	17 8		735
17	Sobota	Hedviky	Jadviga	Hus univ. rekt. 1409	6 24	17 6		839
D. Dvacátá neděle po sv. Duchu. O uzdravení syna úředníka králova. Jan 4, 46—53.								
18	Neděle	Lukáše ev.	Lukáš	Dan. Adam z Vel. † 1599	6 26	17 4		942
19	Pondělí	Petra z A.	Pravon	Imrich Thurzo † 1621	6 28	17 2		1042
20	Úterý	Jana Kent.	Křesimír	Filip de Novavilla † 1507	6 29	17 0		1134
21	Středa	Voršily	Vlaslav	St. Leška * 1757	6 31	1658		1218
22	Čtvrtek	Korduly	Miroslava	Jan Efraim † 1600	6 33	1656		1256
23	Pátek	Severina	Boček	Jan Kapistrán † 1456	6 35	1654		1327
24	Sobota	Rafaela	Přibek	Mír vestfal. 1648	6 36	1652		1353
D. Dvacátá prvá neděle po sv. Duchu. O kladení účtů. Matouš 18, 23—35.								
25	Neděle	Svátek Krista Kr.	Chrudoš	Husité dob. Vyšehradu 1419	6 38	1650		1417
26	Pondělí	Evarista	Milota	M. Petr Kodíčil. † 1589	6 39	1648		1438
27	Úterý	Šabiny	Nestor rus.	Juan Valdez † 1541	6 41	1646		15 1
28	Středa	Simona a Judy	Prohl. čes. sam.	Prohlášení státní sam. 1918	6 43	1644		1525
29	Čtvrtek	Narcise	Božidar	Ludevít Štúr * 1815	6 44	1643		1553
30	Pátek	Marcela	Radko	Itálie uznala stát čsl. 1918	6 46	1641		1626
31	Sobota	Volfganga †	Vuk	Počátek reform. 1517	6 47	1640		17 9

Dne 1. října trvá den 11 hod. 40 min.; do konce října ubude dne o 1 hod. 47 min.

Pamětní dnové evang. a. v.

1. Útok na kapli Betlemskou.
- 3.—4. 1931 Toleranční slavnost, pořádaná Ev. Maticí Třanovského, spojená s odhalením památníku na hoře Goduli, místě, kde se scházeli tajně evang. v době pronásledování.
11. 1424 Zemřel Jan Žižka z Trocnova u Přibyslavě.
11. 1531 Zemřel O. Zwingli v bitvě u Kapela.
13. 1781 Vyhlášení tolerančního patentu Josefova.
15. 1862 Vysvěcen evang. kostel v Orlové. Stál i s farou 16.644 zl. 65 kr.
17. 1409 Stal se M. Jan Hus rektorem pražské university.
24. 1648 Uzavřen mír westfálský, který potvrdil augsb. nábož. mír z r. 1555.
26. 1645 Obsadili Švédové za 30leté války Těšín.
29. 1829 Ondřej Paulini, pastor v Bystřici, stal se mor.-slezským superintendentem.
31. 1517 Počátek Lutherovy reformace. (L. přibíl na dveře chrámu ve Vittenberku 95 vět proti odpustkům.)

Židovský kalendář.

- Dne 1. října = 15. tišry. (Slavnost pod zelenou — přísný svátek.)
Dne 2. října = 16. tišry. (Druhý přísný svátek.)
Dne 7. října = 21. tišry. (Slavnost ratolestí.)
Dne 8. října = 22. tišry. (Konec slavnosti pod zelenou — přísný svátek.)
Dne 9. října = 23. tišry. (Radost ze zákona — přísný svátek.)
Dne 17. října = 1. marchešvan.

Počasí podle stoletého kalendáře.

Počátkem října chladno a mlhavo, od 10. deštivo, koncem měsíce opět trochu lepší počasí.

Zahrádkář.

Říjen.

Noční mrazíky jsou předzvěstí pomalu se blížící zimy. Ukončujeme sklizeň ovoce a zeleniny. Ovocné stromy a keře sázíme do dříve vykopaných jam. Starší stromy hnojíme a obryváme. Spadlé listy se stromů shrabujeme a užijeme ho ku pokrytí půdy u jemnějších rostlin. Také můžeme ho kompostovati neb pro pařeníště použití. Šlahouny vinné révy seřezeme a skloníme k zemi pro pozdější přikrytí. Možná také vinnou révu sázeti. K sazení růží je říjen dobou nejvhodnější. Připravujeme si příkrývku na zimu pro růže, ale ještě je nezakryjeme. Rostou a kvetou ještě. Vyprazdňujeme pařeníště a poškozené opravíme. Zeleninové oddělení a prázdné záhonky hnojíme podle rozvrhu a na zimu hluboko zryjeme. Vybíráme cibule a hlízy mečíků, montbrecií, jiríken, canu atd. Vytrvalé květiny, v pařeníšti namnožené, vysazujeme na záhonky. Trávník naposled sežneme.

Hračky

všeho druhu, košový nábytek, houpací stolky

kuchyňské nádobí

všeho druhu, specialita: zdravotní ohnivzdorné nádobí, trakaře, káry a různé dřev. hospod. předměty dodává nejlépe

VIKTOR KURKA, N. Bohumín
Hlavní třída

Veškeré elektro-radio potřeby

koupíte dobře a levně u firmy

ELEKTRO-RADIO FR. CIHLÁŘ

Český Těšín, Goetheova 12.

ČELEDŮV

ČAJ

s »ČIŇANEM«

jest **vždy** výtečné a dobré chuti!

Proto jej žádejte u svého obchodníka!

P o z n á m k y :

RADIO

přístroje a součástky.
Též na splátky.

Fr. Jančura, Frýdek

Rozpočty zdarma.

ELEKTRO

instalace a stavba
bleskosvodů.

Wilsonova.

Polsky: Listopad

Dni měs. Dnevní týdne	Dnové týdne	K a l e n d á ř			Slunce		Měsíce		
		katolický	český	evangelický a historický	vých. h. m.	záp. h. m.	běh. v. zn.	vých. h. m.	záp. h. m.

D. Dvacátá druhá neděle po sv. Duchu. Sluší-li daň dávati. Matouš 22, 15—21.

1	Neděle	Všech svat.	Všech svat.	Zrušení nevoln. 1781	6 49	1638		18 2	947
2	Pondělí	Dušíček	Dušíček	Mich. Polák umuč. 1480	6 51	1636		19 7	1051
3	Úterý	Huberta	Sylvie	M. Jan Hus v Kost. 1414	6 52	1634		20 18	1141
4	Středa	Karla Bor.	Karel Borom.	Bedř. Falc. král. Č. 1619	6 54	1633		21 32	1219
5	Čtvrtek	Emericha	Vědunka	Jan Egede † 1758	6 55	1631		22 45	1249
6	Pátek	Linharta †	Linhart	P. Vok z Rožm. † 1611	6 57	1629		23 55	1312
7	Sobota	Engelberta	Drahoslava	J. Skarba Trenčanský † 1617	6 59	1628		—	1332

D. Dvacátá třetí neděle po sv. Duchu. O uzdravení dcery knížete. Matouš 9, 18—26.

8	Neděle	Bohumíra	Bílá hora	Bitva na Bílé hoře 1620	7 1	1626		1 3	1350
9	Pondělí	Theodora	Slavomír	Jan Klenovský † 1498	7 2	1625		2 9	14 8
10	Úterý	Přem. sv. Ludm.	Rusálka	Dr. Martin Luther * 1483	7 4	1623		3 15	1426
11	Středa	Martina b.	Martin	Mart. Bucer * 1491	7 6	1622		4 20	1445
12	Čtvrtek	Benedikta s br.	Beneš	Král. Johanna † 1475	7 8	1621		5 26	15 8
13	Pátek	Stanislava K. †	Stanislav	Syn. v Dortrechtu 1618	7 9	1619		6 31	1535
14	Sobota	Josafata	J. Jungmann	Josef Jungmann † 1847	7 11	1618		7 35	16 6

D. Dvacátá čtvrtá neděle po sv. Duchu. O zrně hořčičném. Matouš 13, 31—35.

15	Neděle	Leopolda	J. Am. Komenský	J. A. Komenský † 1670	7 12	1616		8 36	1648
16	Pondělí	Otomara	Dovtip	K. Kruciger † 1548	7 14	1615		9 30	1736
17	Úterý	Řehoře d.	Evžen	Jakub Böhme † 1624	7 16	1614		10 17	1832
18	Středa	Odon z Kl.	Roman	Otevření Nár. div. v Praze 1883	7 17	1613		10 56	1937
19	Čtvrtek	Alžběty vd.	Bětuška	Jiří Melantrich † 1580	7 19	1612		11 29	2046
20	Pátek	Felixe z V. †	Čestmír	Lev Nik. Tolstoj † 1911	7 20	1611		11 59	2158
21	Sobota	Obět. P. M.	Směch	Fr. D. E. Schleiermacher * 1768	7 22	1610		12 19	2312

D. Dvacátá pátá (poslední) neděle po sv. Duchu. Ohavnost zpuštění. Matouš 24, 15—35.

22	Neděle	Cecilie p.	Cecilie	J. Oekolampád † 1531	7 23	16 9		12 41	—
23	Pondělí	Kliment I. p.	Kliment	Ladislav Pohr. † 1457	7 25	16 8		13 2	028
24	Úterý	Emilie	Jan Blahoslav	Jan Blahoslav † 1571	7 26	16 7		13 24	147
25	Středa	Kateřiny	Katuše	Jan Knox † 1572	7 28	16 6		13 49	3 8
26	Čtvrtek	Konráda b.	Duchoň	K. Aug. Pácalt † 1818	7 29	16 5		14 19	431
27	Pátek	Virgila †	Věněk	Jakub Bílek † 1581	7 30	16 4		14 56	557
28	Sobota	Rufa	Jan Kozina	Jan Kozina oběš. 1695	7 32	16 3		15 44	717

D. První neděle adventní. Budou znamení. Lukáš 21, 25—33.

29	Neděle	Saturnina	Karel IV.	Karel IV. † 1378	7 33	16 3		16 43	829
30	Pondělí	Ondřeje ap.	Ondřej	Matěj z Janova † 1393	7 35	16 2		17 54	927

Dne 1. listopadu trvá den 9 hod. 49 min.; do konce listopadu zkrátí se den o 1 hod. 22 min.

Pamětní dnové evang. a. v.

1. 1653 Musil opustiti Těšín evang. kazatel Matyáš Ser-vitius.
6. 1832 Založení Gustav-Adolf. Jednoty.
8. 1620 Bitva na Bílé hoře. (Porážka českých evang.).
10. 1483 Narodil se Dr. Martin Luther v Eislebenu.
14. 1853 Zřízena byla evangelická škola v Hnojniku a tím položen základ k popolštění farnosti hnojnické.
15. 1670 Zemřel Jan Amos Komenský v Amsterdamě.
16. 1632 Zvítězil v bitvě u Lützenu král švédský Gustav Adolf, ale sám padl.
18. 1794 Narodil se ve Vsetíně Jan Winkler, evangelický pas-tor z Návsi u Jabl. od r. 1826, spolužák Šafaříkův, český spisovatel a buditel slezského lidu, o němž praví Jungmann: „O vzkříšení národnosti v těch stranách velice zasloužil“.

Židovský kalendář.

Dne 15. listopadu = 1. kyslev.

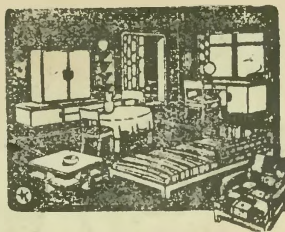
Počasí podle stoletého kalendáře.

V prvním týdnu pěkná pohoda, 7. prší, 11.—16. sníh, pak tři dny krásně, koncem měsíce nevlídno.

Zahrádkář.

Listopad.

Silnější mrazíky po Dušičkách nás pobí-zejí, bychom veškeré práce zahradní ukončili. Révu vinnou, v říjnu k zemi skloněnou, přihodíme hlínou neb chvojím (slámou). Rovněž tak zazimujeme růže. Také několik větviček chvojí hodíme na choulostivé a skalkovité květiny. Po ukončení všech prací zahradních uložíme zahradní náčiní na suché místo. Ce-lou zahradu vyčistíme a dáme do pořádku. Sázíme cibule hyacinthů, tulipánů, krokusů a j. do květináčů pro zimní květeny v pokoji. Kompost prohazujeme a proséváme. Provádí-me v létě dobře promyšlené změny v zahradě.

Levně a vkusně
zařídí Váš byt
jen nábytková tržnice

B. KOBLIŽKA

Frýdek, Wilsonova tř.

TELEFON 47.

Rozpočty na požádání zdarma.
Za dodaný nábytek záruka.

Obchod železem, barvami
a stavebními potřebami

Oldřich ŠINDLER, Frýdek
Prodej střešního prachu

P o z n á m k y :

TISKOPISY

obchodní, zhotoví Vám rychle a vkusně
spolkové, **KNIHTISKÁRNA**
plakáty, **ST. NOVOSAD**
pozvánky

v Místku

HODINY, SNUBNÍ PRSTENY, BUDÍČKY, S. MAIMANN
zlaté a stříbrné zboží všeho druhu
koupíte nejlevněji u firmy
Správky hodin, přepracování prstenů rychle a levně. **ORLOVA**

Polsky: Grudzień

Dni měs.	Dnové týdní	K a l e n d á ř			Slunce		Měsíce		
		katolický	český	evangelický a historický	vých. h. m.	záp. h. m.	běh. v zn.	vých. h. m.	záp. h. m.
1	Úterý	Eligia	Bolemil	Žižkův vjezd do Prahy 1421	7 36	16 1		1910	1012
2	Středa	Bibiány	Blanka	Václ. z Bitova sfat 1637	7 37	16 1		2026	1047
3	Čtvrtek	Frant. Xav.	Radmila	Spol. G. Ad. zal. 1832	7 39	16 0		2139	1114
4	Pátek	Barbory	Barunka	Br. Cyrus v Betl. 1609	7 40	16 0		2250	1136
5	Sobota	Jitky	Jitka	Faust. Socinus * 1539	7 42	15 59		2358	1155

D. Druhá neděle adventní. Jan ve vězení. Matouš 11, 2—10.

6	Neděle	Mikuláše b.	Mikuláš	Hus v Kost. uvěz. 1414	7 43	15 59		—	1213
7	Pondělí	Ambrože b.	Ambrož	Ambr. Blaurer † 1564	7 44	15 59		1 5	1231
8	Úterý	Nep. Početí P. M.	K. Waldhauser	K. Waldhauser † 1369	7 45	15 59		210	1250
9	Středa	Leokadie	Vratislav	Jan Milton * 1608	7 46	15 58		316	1312
10	Čtvrtek	Melchiada	Julie	Luther spálil bullu 1520	7 47	15 58		421	1337
11	Pátek	Damasa p.	Bratr Lukáš	Lukáš Pražský † 1528	7 48	15 58		525	14 7
12	Sobota	Maxencia	Přibyslava	Jan Kálef † 1588	7 49	15 58		627	1444

D. Třetí neděle adventní. Židé vyslali kněze a jáhny. Jan 1, 19—28.

13	Neděle	Lucie p.	Světluška	M. J. Kampanus † 1622	7 50	15 58		725	1531
14	Pondělí	Spiridiona	Duchoslav	J. Ev. Gossner * 1773	7 51	15 59		814	1625
15	Úterý	Valerie	Zdirad	Přemysl Otak. I. † 1230	7 52	15 59		856	1728
16	Středa	Albíny Sdp.	Běla	Matěj Červenka † 1569	7 53	15 59		932	1837
17	Čtvrtek	Lazara	Lazar	J. E. Purkyně * 1787	7 54	15 59		10 0	1949
18	Pátek	Graciána Sdp.	Miloslav	B. Bolzano † 1848	7 54	15 59		1025	21 2
19	Sobota	Nemesia Sdp.	Mstivoj	Jan Jesenský * 1566	7 55	16 0		1047	2216

D. Čtvrtá neděle adventní. Léta 15. císařství Tiberiova. Lukáš 3, 1—6.

20	Neděle	Kristiána	Dagmar	Jan z Příbramě † 1448	7 55	16 0		11 7	2332
21	Pondělí	Tomáše ap.	Tomáš	T. Masaryk se vrátil do vlasti 1918	7 56	16 0		1128	—
22	Úterý	Demetra	Božena	A. Bourg † 1559	7 56	16 1		1151	049
23	Středa	Viktorie	Vlasta	Papež ses. Jiř. Pod. 1466	7 57	16 1		1217	2 9
24	Čtvrtek	Ad. a Evy	Stědrý den	Mikuláš z Husi † 1420	7 57	16 2		1248	331
25	Pátek	Nar. Páně	Naroz. Páně	Hod Boží vánoční	7 58	16 2		1330	451
26	Sobota	Štěpána	Štěpána	Konr. z Vechty † 1451	7 58	16 3		1422	6 6

D. Neděle vánoční. Narození Páně. Lukáš 2, 33—40.

27	Neděle	Jana ev.	Jan ev.	Jan Kepler * 1571	7 58	16 4		1527	711
28	Pondělí	Mladátek	Mladátek	Pres. W. Wilson * 1856	7 58	16 5		1641	8 2
29	Úterý	Tomáše b.	Milada	Hádání na Žebr. 1427	7 59	16 6		1759	842
30	Středa	Davida	Chval	Vojt. Raňkův z Ježova † 1388	7 59	16 7		1915	913
31	Čtvrtek	Silvestra	Naděje	J. Wickliffe † 1384	7 59	16 8		2030	938

Dne 1. prosince trvá den 8 hodin 25 minut; ve dnech 21. až 25. t. m. jsou nejkratší dny dlouhé pouze 8 hod. 4 min.; do konce roku prodlouží se den na 8 hod. 9 min.

Pamětní dnové evang. a. v.

- 6. 1414 Hus v Kostnici uvězněn.
- 10. 1520 Dr. M. Luther spálil bullu papežskou.
- 19. 1656 Císařské nařízení pro Slezsko, aby vyhnutí byli všichni kazatelé evangeličtí ze země.
- 24. 1653 Ustanovení náboženské protireformační komise na Těšínsku.
- 24. 1847 Pohřben byl Jan Kubica z čísla 99 v Orlové, jako první na novém evang. hřbitově v Orlové.
- 30. 1622 Zakazuje papež Řehoř XV. čísti bibli.
- 31. 1384 Zemřel Jan Wiclif, reformátor anglický.

Židovský kalendář.

Dne 9. prosince = 25. kyslev. (Svěcení chrámu.)
Dne 15. prosince = 1. tebet.
Dne 24. prosince = 10. tebet. (Obležení Jerusalema — půst.)

Počasí podle stoletého kalendáře.

Prvých deset dní nepohoda, mlhy a sněh; pak týden sucho; od 18. do 28. drsno a mrazivo, 29. prší; 30. a 31. pěkné počasí.

Zahrádkář.

Prosinec.

Doba částečného odpočinku zahrádkáře. Jeho vynálezavost a snaha po zdokonalení své zahrádky mu však nedají odpočívat. Přemýšlí, osnovuje nové plány, které na jaře v život uvede. Prohlíží zásoby zeleninové a ovocné ve sklepě. Nahmilé odstraňuje. V příznivém počasí prořezuje a čistí stromy a keře. Opravuje ploty, besídku, sedátka a vše, co potřebuje opravy. Květiny pokojové bedlivě prohlíží, by netrpěly vlhkem a málo je zalévá. V zahradě hledí i v zimě udržet soulad, pořádek a odstraňuje vše, co pěknému vzhledu spící zahrady překáží.

RADIO

přístroje všech typů, jakož i cívky, vzdušné, ferrocartové a speciální radiosoučástky dodá Vám

**RADIO-
LABORATOŘ
ROBERT ROMAN,
MÍSTEK,
FRÝDLANTSKÁ.**

Opravy přístrojů všech značek, jakož i zladování a cejchování dvou- a vícevláknových přístrojů.
Též na výhodné měsíční splátky.

P o z n á m k y :

KNIHY - PAPIR - NOVINY FR. CINNER
N. BOHUMÍN,
vše pro školu a kancelář roh Fryštátské a Celní ul.

P o z n á m k y

Polka ze zymta

Pokrapie się na krajorki z moczys się
do mleka a potem się do niego płech 1
zymte 2 jajka 3 cukier a potem jak już
to jest gotowe to się jeszcze cukrem pier
szkwa masłem ulepi i skórcem się porze.

Baboucha

Gotunek 10 dkg cukru 10 dkg witela 3 dkg
drożdży. 50 dkg maki mleko cytrynowy
skórec a rodzynki i sól.

Makona Baboucha

Gotunek 10 dkg witela 4 jajka 1 niedzi
cytryny 1 kawałek cytryny, skórec 10 dkg
cukru 1/2 mleka 1/2 maki rozpuszczone 3 dkg
drożdży sól i mleko

Lynury naurjok

Gotunek 4 dkg witela 16 dkg pram. kawy
cukru 2 żółtka skórec 2 jajka cytryny
50 dkg prasowanego ciasta zym
i jadalną tyrawę maki.

Poznámky o domácích zvířatech

3
2

32. 2. 50
34. 2. 50
36. 2. 50
38. 2. 50
40. 2. 50
42. 2. 50
44. 2. 50
46. 2. 50
48. 2. 50
50. 2. 50

Dobře

Kalendář

pro rok 1935

září — prosinec

ZÁŘÍ

1 N Jiljiho
2 P Stěpána kr.
3 Ú Mansveta
4 S Rosalie
5 Č Viktorina
6 P Vavř. J.
7 S Reginy
8 N Nar. P. M.
9 P Petra Kl.
10 Ú Mikul. T.
11 S Prota a H.
12 Č Jména P. M.
13 P Amáta
14 S Pov. sv. kr.
15 N Nikomeda
16 P Ludmily
17 Ú Lamberta
18 S Tomáše z V.
19 Č Januaria
20 P Eustacha
21 S Mat. ev.
22 N Mořice
23 P Tekly
24 Ú Ruperta
25 S Kleofáše
26 Č Cypriána
27 P Kosmy a D.
28 S Václ. kn.
29 N Mich. arch.
30 P Jeronýma

ŘÍJEN

1 Ú Remigia
2 S Leodegara
3 Č Kandida
4 P Frant. z Ass.
5 S Placida a s.
6 N Brunona
7 P Slav. Růž.
8 Ú Brigity
9 S Diviše
10 Č Frant. Borg.
11 P Emiliána
12 S Maximil.
13 N Eduarda V.
14 P Kalista I.
15 Ú Terezie
16 S Havla op.
17 Č Hedviky
18 P Lukáše ev.
19 S Petra z A.
20 N Jana Kent.
21 P Voršily
22 Ú Korduly
23 S Severina
24 Č Rafaela
25 P Kryšpina
26 S Evarista
27 N Sabiny
28 P Prohl. sam.
29 Ú Narcise
30 S Marcella
31 Č Volfanga

LISTOPAD

1 P Všech Sv.
2 S Dušiček
3 N Huberta
4 P Karla Bor.
5 Ú Emericha
6 S Linhart
7 Č Engelberta
8 P Bohumíra
9 S Theodora
10 N Pfen. sv. L.
11 P Martina b.
12 Ú Ben. s br.
13 S Stanisl. K.
14 Č Josafata
15 P Leopolda
16 S Otomara
17 N Řehoře div.
18 P Odon z K.
19 Ú Alžběty vd.
20 S Felixe z V.
21 Č Obět P. M.
22 P Cecílie p.
23 S Klim. I. p.
24 N Emilie
25 P Kateřiny
26 Ú Konráda b.
27 S Virgila
28 Č Ruřa
29 P Saturnina
30 S Ondř. ap.

PROSINEC

1 N Eligia
2 P Bibiány
3 Ú Frant. X.
4 S Barbory
5 Č Judity
6 P Mikuláše b.
7 S Ambrože b.
8 N Poč. P. M.
9 P Leokadie
10 Ú Melchiada
11 S Damasa p.
12 Č Maxencia
13 P Lucie p.
14 S Spiridiona
15 N Valerie
16 P Albíny
17 Ú Lazara
18 S Graciána
19 Č Nemesia
20 P Kristiána
21 S Tomáše ap.
22 N Demetra
23 P Viktorie
24 Ú Ad. a Ev.
25 S Nar. Páně
26 Č Stěpána
27 P Jana ev.
28 S Mladátek
29 N Tomáše b.
30 P Davida kr.
31 Ú Silvestra p.

2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

Celoroční zúčtování 1936

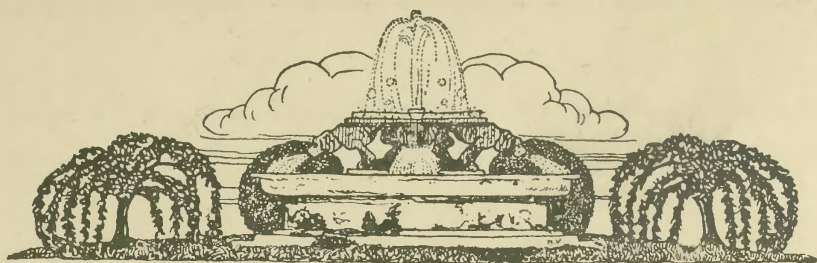
Měsíc	Příjem		Vydání		Zůstatek		Poznámky
Leden							
Únor							
Březen							
Duben							
Květen							
Červen							
Červenec							
Srpen							
Září							
Říjen							
Listopad							
Prosinec							
Součet							

Poznámky k zúčtování

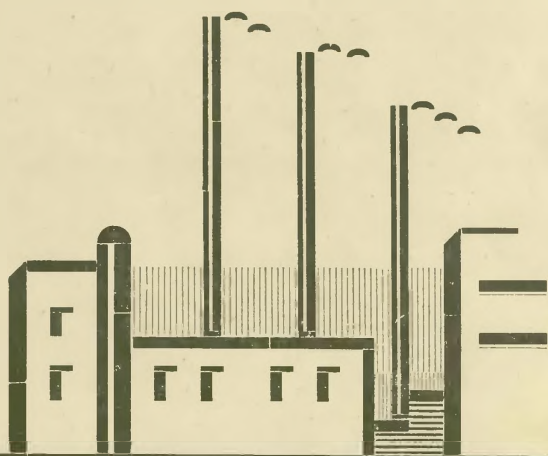

Poznámky na rok 1937

ČÁST
ZÁBAVNÁ
A POUČNÁ

ŘÍDÍ REDAKČNÍ KRUH:

Předseda BOHUSLAV KLAC

ředitel městských úřadů v Českém Těšíně

Místopředseda PRAVOSLAV MACHARA

ředitel zemské odb. školy pro ženská povolání v Č. Těšíně

Jednatel VÁCLAV PLACHT

profesor gymnasia v Českém Těšíně

ZDENĚK DOLEŽIL

ředitel gymasia v Novém Bohumíně

KAREL HRUŠKA

ředitel měšťanských škol v Kravařích

JAROSLAV ŠABATA

profesor gymnasia v Českém Těšíně

BEDŘICH ŠTĚTINA

ředitel měšťanských škol v Novém Bohumíně

VALENTIN VALEČEK

inspektor státních menšinových škol v Karvinné

JAROSLAV ZAHRADNÍK

šéfredaktor Moravskoslezského deníku v Moravské Ostravě

JAN ŽELEZNÝ

ředitel škol v Bystřici nad Olzou

J. Šulcová:

Pozdrav T. G. Masarykovi k 7. březnu.

Je hrdinství,
když muž jde za vlast bojovat —.
Však starcem být a do boje se dát,
je víc než hrdinství!

Lze vítězit —
však nezpyšnět a dále národ vést,
na ramenou svých tíhu vlády nést,
toť víc než zvítězit!

Být stále mlád!
Pod bílou hlavou mladé srdce mít,
jen stále vpředu jako vůdce jít,
a národ milovat!

Těm patří dík,
kdo věrně, pevně znají vytrvat,
i v těžkých dobách na svém místě stát.
Ať žije Masaryk!

Cithara sanctorum Jiřího Třanovského - symbol československé jednoty

(K 300. výročí vydání Cithary sanctorum v r. 1936).

Co byl Čechům v skládání duchovních písní Mistr Jan Hus, Němcům Luther a Gellert, to byl Slovákům a Slezanům Jiří Třanovský. Jeho Cithara sanctorum se stala po biblí nejoblíbenější knihou věřících, jak dosvědčuje Ludevít Haan, evangelický kazatel v Békés Csabě v knize Cithara sanctorum, její původce a tohoto spolupracovníci, vydané r. 1873 v Pešti tiskem Viktora Horňanského, slovy: „Náš slovenský evangelický lid po Bibli Páně nemá vzácnější a oblíbenější knihu nad Tranoscusius. Choď z domu do domu, obzvláště na dolní zemi, kde se tato ctihodná kniha až posavád při veřejných službách božích udržela a při Bibli Páně nalezneš jistě všudy i tři čtyři Tranoscusiusy. (Na Čabě jest jich v některém domě do dvanácti, v celé pak církvi do 15 tisíc. Jen v samém velikém chrámě jich bývá o slavnostních bohoslužbách naráz osm tisíc, a to pevně v kůži vázaných. Vůbec pak v baňském okolí 120 církví užívá Cithary).“

Podle Haanova svědectví dostávaly děti věnem Tranoscusius, z něho zpívali lidé, když začínali a končili dílo, při práci polní, při setbě obilí, v úzkosti i v bídě a také matky při kolébání dětí zpívaly píseň „Ty mé děťátko přemilé“. Tranoscusius byl i domácí kronikou a do něho se zapisovaly významné rodinné události. Slovenský básník Ivan Krasko vyličil krásně vzpomínku na matku, která za nedělního odpoledne sklání ustarané čelo nad Tranoscusiem v básni „Vesper dominicae“:

Kostnatou rukou
podpiera čelo
vráskami zryté
— starostí tiene
vždy sedia na nom:
tak som ho vídal
od mala svojho — —
Tranoscusius má

pootvorený
— modsazné sponky,
hladené hmatom
pradedov ešte,
matno sa lisnú
v pripozdnom svetle — —
Posledný na list
dívá sa, dívá,
— tam naznačené
ťažkou je rukou:
„Pán Bůh požehnal
nám syna...“

Věřící lidé se dovolávali Tranoscusie tak jako Písma. Byl výstižně pojmenován biblí lidu.

Jeho proslulý skladatel Jiří Třanovský se narodil v Těšíně r. 1591. Otec Valentin a matka Hedvika byli chudí, ale snažili se dáti synovi nejlepší vychování a nelitovali nákladů. Nejdříve chodil do školy doma, potom odešel do Gulemu v Lužici, do Kolberku v Pomořanech a konečně studoval na slavné universitě vittenberské. Po návratu vyučoval na škole u sv. Mikuláše v Praze. Od března 1612 byl rok vychovatelem mladého Adama ze Švamberka. Asi rok byl správcem školy v Holešově. R. 1615 se odstěhoval do Meziříčí na Moravě, kde pobyl celých 10 let. Jeho patronem byl Dětřich, svobodný pán z Žerotína. Když po bitvě bělohorské byly chrámy a školy násilně odnímány evangelikům, kněží a učitelé vyháněni, také Třanovský musel odejít. Ujal se ho však velmož Jan Szunogh, svobodný pán na Budatíně, poznav jeho učenost a zbožnost. Jeho přičiněním se stal r. 1625 kazatelem v Bílsku při chrámě sv. Mikuláše. Po třech letech byl poslán do vyhnanství a přestěhoval se na Slovensko, kde evangelíci požívali svobody na panstvích evangelických velmožů. Jeho ochráncem se stal Kašpar Illésházy, synovec palatina Štefana Illésházyho a zeť palatina Jiřího Thurzova,

hlavní župan stolic liptovské a trenčanské, a povolal jej za dvorního kazatele do oravského zámku. V tomto úřadě pobyl asi tři roky. R. 1631 byl zvolen do církve svatomikulášské v Liptově a tam pracoval až do smrti. Byl 21 let kazatelem. Rodinu měl četnou, 5 synů a 4 dcery. Čtyři děti zemřely dříve než on, 5 dětí jej přežilo. Zemřel 29. května r. 1637 v 46. roku života a byl pohřben slavně v chrámě, kde kázal. Leží-li tam dosud, není známo, protože pozůstatky mnohých evangelíků byly později rozmetány.

Tam tedy dokončil bludnou životní pout Slezan Jiří Třanovský, Jeho domácí život nebyl příliš utěšený. Manželka Anna Polencdorfová, snad Němkyně, byla prý hněvivá a někdy celé dni nepromluvila slova. Vypravuje se, že jednou Třanovský, aby ji přiměl k řeči, modlil se za ni při nedělních bohoslužbách, když se konaly modlitby za nemocné, jako za němou a prosil Boha, aby ji navrátil ztracenou řeč. Manželka div se studem nepropadla a po službách božích prosila manžela za odpuštění.

R. 1629 vydal Třanovský nábožné písně pod názvem *Odarum sacrarum sive hymnorum Georgii Tranoscii thesiniensis libri tres. Bregae typis Grunderianis anno 1629*. Zračí se v nich nábožný a opravdu básnický duch a proto jeho přátelé na něho naléhali, když se dostal r. 1631 do sv. Mikuláše, aby použil svého nadání k prospěchu národa a církve a aby složil zpěvník pro evangelické Slováky. Vyhověl jejich přání a sestavil český zpěvník „Citharu sanctorum“.

Tímto dílem navázal vlastně na dosavadní tradici v chrámovém zpěvu, který se začal na Slovensku šířit od příchodu Husitů r. 1441 pod vedením Jana Jiskry z Brandýsa. Založili tam mnoho husitských církví, jako v Gemeru, Saryši, Hontě a j., nastavěli hradů a chrámů, a to pevných, ohrazených jako hrady, aby se staly v čas potřeby útočištěm, s vytesaným kalichem nad vchodem. Stejně přispěla k jeho rozkvětu i Jednota bratrská.

Později se začalo šířit na Slovensku luteránství, kolem r. 1530, kdy na sněmu v Augsburgu byly veřejně vyhlášeny články evangelického náboženství, bylo na

Slovensku již mnoho evangelických církví. Zejména se rozmohlo za panování krále Maxmiliána (1564—1576). Byla zakládána bratrstva a senioráty, knihtiskárny, školy a gymnasia.

Před Citharou Třanovského se tedy užívalo českých zpěvníků bratrských, a to díla bratra Lukáše „Písně cithal božských“ z r. 1501 i pozdějších vydání s pozměněným názvem „Písně evangelitské“ z r. 1520, 1541, 1564 (patrně Ivančický kancionál, který byl novým vydáním proslulého šamotulského kancionálu, vytištěného r. 1561, díla to Jana Blahoslava a jeho dvou pomocníků) z r. 1572, 1576 (novější vydání ivančického kancionálu, vytištěné v Kralicích), a z r. 1598 (bez udání místa tisku). Toto obsahuje 744 písní a na konci je obraz Mistra Jana Husa. Nové vydání vyšlo r. 1618 pod názvem „Písně duchovní evangelitské atd. k spasitedlnému církvi Jezu Kristových v národu českém i jiných jazyku českému rozumějících u víře Boží vzdělání a utvrzení vydané Léta Páně MDCXVIII.“ Po titulu na druhém listě je obraz, představující český erb, lva s korunou. Na koruně jsou písmena K S Z Ž (patrně Karel, svobodný pán z Žerotína). Slova titulu: „i jiných jazyku českému rozumějících“ dosvědčují, že tento zpěvník byl vydán nejen pro Čechy a Moravany, ale i pro Slováky. Neboť ko-ho jiného mohli vydavatelé rozumět slovy „jiných“ než Slováky, kteří byli na poli literatury odedávna v nejužším svazku s Čechy, a také v něm setrvali až téměř do konce minulého století, jak dokazuje mimo jiné i kniha Haanova o Cithaře sanctorum, vytištěná v Pešti r. 1873.

Zdá se však, že mimo bratrské zpěvníky měli slovenští evangelici i svůj vlastní zpěvník, který patrně pochází z konce 16. stol. Obsahuje pouze 32 písní.

Když však počet církví i věřících značně vzrostl, byl zpěvníků nedostatek a to bylo jednou z příčin, proč se Jiří Třanovský rozhodl sestavit Citharu, zvláště když k tomu byl vyzýván věřícími.

Rodem Slezan, spojil v ní nejvýznamnější výtvary českých i moravských skladatelů nábožných písní s vlastními skladbami, aby tak pokračoval na Slovensku v od-

věkých tradicích a dokumentoval na věčné časy československou jednotu.

Dokonal dílo r. 1635 a r. 1636 vyšlo v Levoči tiskem Vavřince Brevera. Bylo věnováno Janu Szunoghovi, svobodnému pánu na Budatině. Obsahuje 400 písní, z nichž Třanovský sám složil 79, přeložil 71 z různých německých zpěvníků (25 Lutherových), ostatní jsou převzaty z českých bratrských zpěvníků, několik je přeložených z latiny.

Vydání následovala rychle za sebou a není příčiny k tomu, aby se pochybovalo o správnosti údaje v Dějinách české literatury prof. dr. Jana Jakubce, str. 932, že se Třanovského Cithara sanctorum, Písně duchovní staré i nové, dočkala za půldruhého století asi sedmdesátí vydání, nejčastěji na Slovensku, ale také v cizině, v Lipsku, v Loubně, v Žitavě, za 19. stol. hlavně v Pešti. Přesné číslo celkového počtu vydání bylo by velmi těžko stanovit, jak potvrdil autorovi tohoto článku i spolek Tranoscus v Liptovském sv. Mikuláši. L. Haan uvádí, že měl v rukou přes 50 různých vydání, vypočítává je a u každého udává letopočet, tiskárnu a místo vydání. Celkem jich přesně dokládá 65.

Vydání ze 17. stol. jsou: z r. 1636 v Levoči, tiskem Vavřince Brevera, r. 1639 v Levoči u téhož tiskaře, r. 1642 tamtéž (viz A. Koniáše Klíč kacířské bludy k rozeznání otvírající čili Clavis haeresim claudens et aperiens, kde se oclla i Cithara), r. 1647 v Trenčíně u Doroty Fokálový, r. 1653 v Levoči u V. Brevera, r. 1659 v Trenčíně u Nikodéma Čížka, r. 1674 v Levoči u Samuele Brevera, r. 1680 tamtéž, r. 1684 tamtéž s předmluvou, r. 1696 tamtéž s předmluvou.

V každém dalším vydání se jevila individualita upravovatele. Znatelněji zasáhl do díla Třanovského zejména Samuel Hruškovíc († 1748). Vzdělal se na universitě vittenberské a byl evangelickým kazatelem, naposled v Báňské Bystrici. Rozmnožil vydání Cithary z r. 1745, vyšlé v Loubně, o 88 písní, které byly vybrány s dobrým vkusem. Některé z nich jsou vlastní skladby Hruškovičovy, více jich však přeložil časoměrným veršem z nejlepších duchovních písní německých,

Lutherových, Pavla Flemminga, Pav. Gerharda a j. Rozsah proti původnímu vydání byl již téměř trojnásobný.

Mimo něj pracovali na Cithaře Daniel Sinapius Hořčíčka († 1706), Slovák ze Sučan v Turci, M. Institoris Mošovský, který opravil některé písně, Ondřej Plachý, kněz ve sv. Martině (vydání bystrické z r. 1788), později pracoval na tomto díle i Jan Kollár a j. V 60. letech 19. stol. bylo též přeloženo do polštiny Jiřím Heczkem, evang. farářem v Komorní Lhotce na Těšínsku.

Celkový počet těch, jejichž písně byly pojaty do Cithary, jest značný a nelze uváděti jejich jména. Odkazují na citovaný spis Haanův (v brněnské universitní knihovně).

Zajímavo jest však podotknouti, od kterých národů a z kterých jazyků byly přebírány.

Základ Cithary tvoří písně z českých bratrských kancionálů, celkem 145 písní a jména jejich autorů jsou drahá všem Čechoslovákům. Tři nejstarší písně pocházejí ještě z doby před Husem. (J. Jungmann, Historie literatury české.) Jsou to: Pane Ježíši Kriste, Narodil se Kristus Pán a Vstalt jest této chvíle, tři písně jsou skladbami M. J. Husa: Ježíš Kristus náš Spasitel, Otče Bože všemohúcí, O Spasiteli Ježíši, písně bratra Lukáše Pražského: Kristus příklad pokory, Stvořitel nebe i země, Rozžehnejme se s tím tělem a j., dále písně Jana Blahoslava: V den soužení, Blahoslavený člověk a j., Jana Augusty, Klimenta Bosáka (mezi jinými devíti jeho písněmi v Cithaře sanctorum je známá „Otče náš, milý pane“), Pavla Dřevínka, Václava Kleycha, Jana Amose Komenského: Žel mi, žel, že jsem zhřešil, Má duše pána svého chval, Šimona Lomnického a j. Krásně se tu spojily výtvary Čechů a Moravanů (Komenský a Blahoslav) a byly doplněny výtvary Slezanů Jiříka Třanovského, jeho syna Samuele a Kašpara Motešického, rodem rovněž z Těšína (nar. 1651—1689), kazatele v Leisersdorfu a posléze v Žitavě.

Veliký počet písní pochází od Slováků. Minio jmenované vydavatele Cithary jsou mezi nimi Jan Hrdlička, kněz v Modře

a potom ve Vsetíně, Joachim Kalinka, Daniel Krman, superintendent, v jehož trudném životě je zobrazen osud evangelických církví na Slovensku, Eliáš Láni, Jeremiáš Lednický, Jan Lovčani, Eliáš Mlynarov (Molitoris), Samuel Černanský, Vavřinec Benedikt z Nudožer, Jiří Bánovský, Jan Musophilus, Daniel Masnicius, Michal Semian, Matěj Šulek a j.

Také Ondřej Radič, rodem Chorvat a za Tökölyho obhájce Mukačeva a za Rakoczyho velitel horních Uher, přispěl jednou písní „Ach, přenejdobrotivější má“.

K těmto původním pracím se pojí překlady německých nejlepších duchovních písní jmenovaných již autorů a latinských.

Sedm písní bylo přeloženo z poistiny. Tuto okolnost lze si vysvětliti působením bratrských kazatelů a církví v Polsku, kde byl vydán i šamotulský kancionál a kde se udržoval bratrský zpěv i po smrti Jana Amose Komenského, který vydal poslední bratrský kancionál v Amsterodamě v jazyku českém s notami dne 28. března 1659 (viz předmluvu k vydání Cithary z r. 1840 v Pešti u Trattnera-Károlyiho).

Proti tomuto množství písní československých autorů i překladatelů je zarážející nedostatek písní maďarských, ačkoliv celá staletí žili Slováci v bývalém Uherku a četná vydání Cithary vyšla v Pešti. Haan výslovně uvádí, že je tam jediná píseň přeložená z maďarštiny a autor článku ji našel ve vydání Lippertově, vydaném v Prešpurku r. 1790, na str. 1045, jako překladatel je podepsán Czenglerus a také ve zmíněném peštském vydání Trattnera-Károlyiho z r. 1840 je na témž místě (Ondřej Czenglerus byl správcem školy v Ružomberku a od r. 1588 knězem). Jest to píseň „Člověk hříšný v světě jsoucí“. Toto pozdní vydání Cithary obsahuje 1035 písní na 1184 stranách (mimo rejstřík), posledních pět stránek již je tištěno latinkou, kdežto ostatní větší část knihy švabachem.

Tato maďarská píseň, která je podle svědectví Haanova vůbec jedinou maďarskou písní přeloženou do československého jazyka, dokazuje, jak málo se dovedla maďarská kultura přiblížiti duši slovenského člověka. Jako by pro něho nebylo

maďarských nábožných písní, ačkoliv na každém kroku cítil nad sebou tyranskou pěst a jeho uhnětená mysl si ulevovala zpěvem téměř půldruhého sta písní z českých kancionálů česko-bratrských.

Zajímavě by bylo sledovati, jaký vliv měly, mimo individualitu pozdějších vydavatelů, na obsah jednotlivých písní a Cithary vůbec náboženské a filosofické proudy, které se uplatňovaly i v evangelické církvi. Všimněme si aspoň racionalismu, který k nám zasahoval z Francie a z Německa tak mocně, že na počátku 19. stol. snad všichni evangeličtí kněží stáli pod jeho vlivem. Někteří z nich nesusouhlasili s písněmi, kde se mluvilo o zázracích, o Kristu jako o Bohu a člověku a j. Proto toužili po tom, aby byla vydána Cithara znova a aby tyto písně byly vynechány a nahrazeny jinými, které by místo náboženského obsahu měly obsah mravoučný. Superintendent Martin Hamaliar byl požádán, aby uspořádal nové vydání Cithary sanctorum. V rukopise z roku 1804 uvádí, že německé a latinské písně by se měly vynechat, a také ty, které se v chrámě nezpívají.

Stejně zavrhuje žalmy Davidovy, protože se zmiňují o lidech, kteří činí pokání z opilství, vražd a smilstva, píseň o Zuzaně, protože je vzata z apokryfických knih, píseň v čas bouře „Blížít se již věčné léto“, z té příčiny, že je proti zákonům fysiky a vznikla neporozuměním biblického textu, písně pro pocestné, protože nikdo nebere Transcius s sebou na cestu a j. Hamaliar však byl brzy nato raněn mrtvicí a vše zůstalo při starém.

Pokud se týče nářevů, byly v prvním vydání Transciuse nad některými písněmi též noty. Pozdější vydavatelé však od nich upustili a tak došlo k porušení původních nářevů, převzatých z bratrských kancionálů. Starodávné nářevy v řeckých toninách byly přeměněny na nářevy v dur a moll, rytmus byl pokažen, svévole zpěváků řádila neomezeně, lecos přidávala a nářev pozbyl starodávného vážného rázu.

Proto Adam Škultéty, kantor ve Skalici, vydal „Partituru, obsahující v sobě nářevy písní evangelických“, na varha-

ny, v Brně tiskem Siedlera r. 1798. Obsahuje 508 nářevů. Protože však neznal původní staré nářevy české, nýbrž zaznamenal je tak, jak je slyšel v současné době, bylo jeho dílo plno chyb.

O vydání nové a lepší se přičinil Jan Vinkler, evangelický farář v Návsi ve Slezsku. Dílo počalo vycházeti v Pešti r. 1850, ale pro nedostatek předplatitelů zaniklo.

Nářevy všech písní z Transciuse sestavil posléze také Peter Šramko v Klenovci. Věnoval celý život sbírání církevních nářevů a jeho dílo bylo přijato jako učebná kniha na revúckém gymnasiu.

Konečně se přičiňoval o vydání nové přiměřené partitury Gabriel Prónay a vyzval k práci vynikající skladatele církevní a varhaníky r. 1863, ale nedospělo se k žádoucímu výsledku.

Mimo tištěné Transciusy je nutno se zmínit též o opisech, které zbožní opisovači opatrovali i ornamentální výzdobou. Lidové umění písařské bylo rozšířeno též na Slovensku, jak to dosvědčuje kancionál, jež napsal r. 1742 Ondřej Mathesius, měšťan veličanský (v oravské stolici). Jest to opis Transciuse, avšak renesanční iniciálky v něm nejsou valné ceny.

Důležitější po stránce lidového umění je Senický kancionál. Byl opsán v r. 1692 Janem Orlem a ozdoben Adamem Strzezenickým z Ilavy. Oba byli mistři ševcovského řemesla. Je formátu malého čtverce a jest to opět opis Třanovského Cithary. Přidal k ní některé vlastní skladby, zejména písně historické, Strzezenický nakreslil a namaloval iniciálky a titulní listy do jednotlivých oddílů. O jeho práci napsal Ján Mocko, majitel tohoto kancionálu v Slovenských Pohl'adech 1892, str. 476: „Strzezenického kresby a malby sú cenné a dôležité z toho dôvodu, že sú rázu čiste ľudového a slovenského, ako stretáme se s nimi všude, kde ľud náš bez cudzích vzorov samostatne tvoril a tvorí. Prvky jeho ornamentov sú tie samé, ako ich vidáme na výšivkách a ornamentov slovenských.“ A nyní popisuje J. Mocko zevrubně tyto prvky, zvláště zvonek (lid říká tulipán) a růžice. Celá tato práce je

stejného rázu a původu jako moravské psané kancionály z této doby. Příčinu toho udal sám nejlépe J. Mocko (Moravské ornamenty III.) „Zvláštno, že tieto kancionále pochodia napospol z Hornej zeme moravského Slovenska, s ktorými máme my vela spoločného. Uhorské Slovensko, aspoň v Nitranskej stolici, bezprostredne prilicha k moravskému Slovensku. Jeden kmen, len hraničnými stĺpmi oddelený obýva oboje. Tak nebude divné, že pri tejto príbuznosti tohože charakteru kancionále nachodia se na Slovensku nielen moravskom, ale i uhorskom. Ba na ten čas najstaršie dosiaľ' zname pamiatky toho druhu pochodia z uhorského Slovenska, potažne Nitranska.“

Jaký to pádný důkaz jednoty československého národa!

Tři sta let uplynulo od prvního vydání Cithary sanctorum a r. 1937 bude tomu tři sta let, co zemřel její původce, Těšíňan Jiří Třanovský. Co bylo symbolicky naznačeno obsahem jeho kancionálu, je jednota československého národa v Čechách, na Moravě, ve Slezsku i na Slovensku, je dnes skutečností. Odvěká kulturní jednota byla dovršena politickou jednotou ve svobodném československém státě a potrvá na věky.

Na Těšínsku pak jest, aby pokračovalo v šlépějích proslulého syna tohoto kraje i celého národa československého Jiřího Třanovského a upevňovalo jednotu mezi západními a východními bratry československého národa. Cithara sanctorum, dodnes rozšířená na Těšínsku a chovaná lidem jako drahé dědictví, nechť neustále připomíná tento krásný úkol!

Poznámka: O Jiřím Třanovském psali zejména L. Haan v díle „Cithara sanctorum, její původce a tohoto spolupracovníci“, v Pešti r. 1873, Ján Mocko vydal obšírný „Život Juru Třanovského“ v Senici 1891, mimoto psal o něm v Slovenských Pohl'adech r. 1892 a v Moravských ornamentech III., K. Konrád v Dějinách posvátného zpěvu II, 1893, prof. Dr. Jan Jakubec v Dějinách literatury české str. 932 a prof. Dr. Vojtěch Martínek, Literární život slezský.

F. R. Jura:

V centrále

(Z cyklu „Černé království“.)

Dynama zase už v běhu si hrají
a tóny tesknými po kraji lkají,
zpívají vždycky, když je tak sám,
snad pějí v srdci jen zoufalým tmám.
Pára ho ovila v závoj svůj bledý,
plamen mu vesele zašlehal,
v srdci jak v bouři by roztály ledy,
ubitý teskně tu nad pecí stál:
na domov, na dítě vzpomínal —.
Láska šla kolem drobounkým krůčkem,
do duše umdlené trpytné mu sypala krůpěje,
štěstí svým zářivým zablýsklo očkem,
touha se do srdce rozleje
bidáku každému, jenž v těžkém okolí
vzpomene na dávnou lásky báj,
tomu, jenž těžce s životem zápolí,
jednou jen přivane blaha ráj,
který hned dávno zapadne kdesi
za hory daleké, za šumné lesy,
by láskou obdařil šťastnější hruď...
Co s láskou v „Království“?
Sám jen to suď!

A tak šel životem jen v smutných tmách,
mládí své ubil v mlžných vidinách,
do tmy mu zablýskla bludička malá,
která se láskou a štěstím jen smála.
Vzal si hned domů ten štěstí díl
a zatím co v centrále tisícům světlo urobil,
doma se zrodilo děcko. —
— — Byl jako v snách.

Dynama zas už v běhu mu hrají
a tóny tesknými po kraji lkají,
zpívají vždycky, když je tak sám,
snad pějí jen v srdci zoufalým tmám.

„Děťátko maličké, hezké mám doma,
za ně se musím tak bít,
abych je uvadlýma, otcovským rtoma
horoucně mohl políbit.
Spí ty jen, děťátko, klidně jen spí,
matička nad tebou hebce se sklání
a otec v centrále také bdí,
vzpomíná v tichém pousmání.“ —
— — A pára prudce uniká,
plamen přistihl vinníka,
celou mu sežehl leb —
slyšíš těch kotlů příšerný tep,

ty, který se na zemi v bolesti svíjíš —
čemu se divíš —
žeš' slep?!

„Tolika tisícům robil jsem světlo,
tolika tisícům dával své teplo:
odplatu za to dala mně „Černého království“
říš —

zda ty mně ještě uvidíš,
děťátko malé, spící tam doma,
zda k tobě ještě budu moci jít,
abych tě uvadlýma otcovským rtoma
naposled mohl políbit — —?“

Dynama zas už v běhu mu hrají
a tóny tesknými po kraji lkají,
zpívají vždycky, když je tak sám,
snad pějí v očích těm zoufalým tmám — —.

Ty, „Černé království“!
Obludo prokletá, zdali pak víš,
kolik ty zoufalců pohubiš,
kolika otroků rozbiješ leb,
kolika otroků zadrhneš tep
pařáty krvavými,
rabů potem zbrocenými,
kolik ty ročně přírody pohubiš dětí,
kolik jich v pekelné změti
strojů, kotlů a pák
připravíš o drahý zrak —?

Obludo prokletá,
vidíš těch hrdinných rabů těm,
rozbijí pod tebou zdeptanou zem,
kylofy, jeřáby rozbijí tvoje plece,
zasypou rozsáhlé uhelné flece,
nebude pro tebe nikdy už pomoci,
zcepeníš „Království“ Obludo za noci,
defilém půjdou ti ubití otroci.
„S bohem, děcko moje malé,
moje zlatá matičko — —
nebudeš mně — — chodit — více
vstříc mé — — dra — hé — — srdéčko!

Co by se mnou robilo jen —
maličké to dítě teď?
Na oprátce — tam v centrále:

VISÍ ODPOVĚĎ!!

Emil Dvořák:

PSANÍ

Čím zářivěji se rozhořuje venku jaro, tím neklidněji šuká dědeček Janák po světnici a tím neklidněji vykukuje z okna na široké náměstí: „Pěkně je dnes venku, pěkně, lidé užijí boží neděle, staří, mladí, všechno jde na procházku, jen co je pravda, pohoda je venku, krása...“

Ale babička Janáková nechce a nechce rozumět. A svádí hovor na jinou stranu. Má na klíně rozložen starý kancionál a v něm místo svatých obrázků dopisy od dětí. Od vnoučátek, od vnoučátek také, řekla by, kdyby nás slyšela. Hm, děti často nepíší. Svět se stále stejně točí, je jaro, léto, podzim a zima, čtyřikrát do roka jest co povědět, a to jen takové neviňoučké věci, jak se vnoučata radují ze sluníčka, jak byla na pomlázce, jak se těší na prázdniny, jak pouštějí draky a trápí se učením, jak se nemohou dočkat Mikuláše a jak dlouhé dopisy píše Ježíškovi — mnohem delší než ty, které dostává babička a dědeček.

Babička má ty dopisy ráda, i když jsou krátké. Bože, jak by musely být dlouhé, aby pověděly všechno, na co je babička

zvědava a co se jen domýšlí!

Trápí ji zlý sen a odnikud nepřichází zpráva, kdo onemocněl: „Že by Jiřinka? Vždy byla slabá, droboučká, bledá. Bože, smiluj se nad tím ptáčetem, je jako holátko! Nebo ten divoch Toník? Všude je raráchá plno, do všeho strčí nos, a snad si kde ruku zlomil, chudáček, — Bože, smiluj se nad ním, má přece jen dobré srdce, je to hodný hoch!“

„Nestrachuj se, děti mají rozum, stane-li se něco, napíší“, bručí dědeček a v duchu si myslí, jen kdybych ji dostal ven, na jiné myšlenky přijde, svět ji potěší, jaro, sluníčko...

„Povídáš, nestrachuj se. A co kdyby potkalo neštěstí Jiříčka, nedej Bože, nekrtěňátko ubohoučké!“

To je babička myslí u dcery v Praze. Teď si může dědeček Janák šukat po světnici a koukat se z okna, jak si jdou lidé na procházku. Co to pomůže? Babička pláče a bude plakat ještě dlouho, protože pláče ne nad tím, co se stalo, ale co se může stát anebo kdysi stane — a to je pláč dlouhý.

Jít sám?

Dědeček se otřepe při tom nápadu, jak by ho obešel mráz. Ne, sám nepůjde. Bývalo mezi nimi všelicos, lásky a lichotek nejmíň, ale co bylo, bylo, stáří je společné jeho, dědeček sám nepůjde.

A přece tam sluníčko venku svítí, bylo by to tak svátečně krásné, vyjít si ven — už několik let nebyli spolu na procházce. Babička nechtěla.

„Poslouchej, Anna, vystroj se trochu, půjdeme taky ven!“, vyhrkne najednou ze sebe dědeček. Dávno už mu to leželo na srdci. Na babičku se nedívá, hledí z okna, ale celou bytostí trne, dá-li si babička říci či ne. Babička sebou cukla. To ví, osloví-li ji dědeček křestním jménem, to se děje něco mimořádně důležitého, to není jenom tak, jak když ji podle vnoučátek řekne, babičko!

„Do parku?“

„Ne, Anna, do parku ne, to pro nás není!“, raduje se dědeček, září a hoří nedočkavostí. „Co říkáš, Anna, snad bychom mohli... kousek za město... ven... třeba do Bohuslavic!“

„Do Bohuslavic?“, děsí se a protahuje babička. Leká se dálky čtyř kilometrů, té strašně dlouhé silnice, té naprosto neúčelné a zbytečné chůze pro nic za nic. Proč tam jít? Jen proto snad, že je to procházka? Velkopanská podaremnost je to, nemsynná věc. Ale babička vidí dědečka rozzářeného jak už dávno ne. Neodporuje.

„Pojďme, dokud je slunko! Až dojdeme, napíšu dětem, co a jak je, abys se nestrachovala k vůli snu a měla pokoj...“

Dědeček plete sám na sebe bič, ze všeho nejneraději na světě píše, ale za cestu do Bohuslavic dal by dnes půl světa.

„Napíšeš?“, ptá se nedůvěřivě babička, však dobře dědečka zná.

„Napíši! Napíši, Anna, napíši... jednu cestu pojedeme vlakem, třeba tam, to se hodí, dojdeme právě ještě včas na nádraží!“

Dědeček se vidí za městem, v poli na procházce.

„Jen napiš, napiš!“

Dědeček Janák napsal. Napsal psaní na všechny strany a hned, když přišli. Spustil záclonu a zádumčivě se procházel po světnici šukavými tichými kroky, dokud babička neusnula doopravdy, a potom jako opuštěný Robinson na dalekém ostrově, daleko od světa, kde je ruch, síla, slunko a kvítí, započal čistý list:

„Milé děti!“

Dolehlo na nás už stáří. Mně ještě nohy slouží, ale babička je chudák. V neděli jsme byli v Bohuslavicích. Už naposledy. Tam jsme jeli vlakem, domů šli pěšky. A šli jsme ty čtyři kilometry čtyři hodiny. Hned za dědinou babička začla, koukej, to kvítí! Do příkopy leze a trhá. Myslím si, příroda ji zmámila, jakou dobu ji neviděla. Sedneš, povídá babička, sedneš a můžeš je trhat jako na věnec. Sedá si do trávy, stojím a koukám. Je mi to hloupé, trhat kytičky. Ale co, myslím si, šla se mnou, tož ať je trochu i po jejím. Zajdeme kousek, zas babička sedí a trhá kvítí. A tak, co kousek cesty, to odpočívání. Začalo mi svítat v hlavě, dávám pozor, babička poopravuje na botkách šněrování, nohy v kotníku oteklé. Povídám, proč nic neřekneš? A ona se dala do pláče jako děcko...“

Dědeček píše a píše, jak slíbil... a snad po prvé v životě rád: cítí, jak je mu po každém řádku u srdce lehčeji.

Jos. Kalus:

Nápis.

Věhlas roste často z nepatrných věcí,
jmění často z nepatrných počátků,
silák snadno zvedne metrák na své pleci,
malíř štětcem vymaluje pohádku.

Pilná práce tvoří nevidané divy,
kouzla netušená, krásy, zázraky:
proslulým se stává člověk příčinlivý,
lenoch povalečem mezi žebráky.

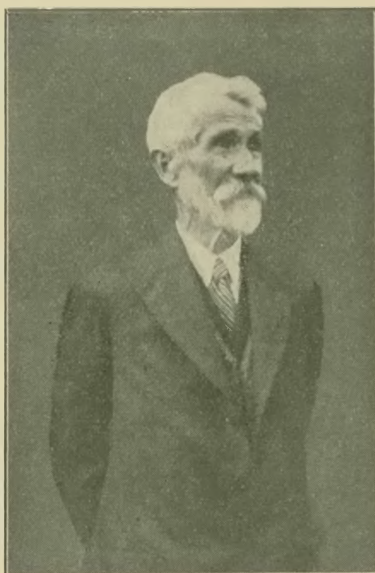

Jos. Kalus:

Dráha-li nám vykázána...

Dráha-li nám vykázána,
odvolání není víc:
vkročíme na ni s chutí zrána
smavé oči, jasnou líc.

Nedojdem-li za pohody:
pevnou víru v srdci svém,
třeba bez chleba a vody
dané mety doběhnem!

Básník Valaška Josef Kalus.

Poslední snímek básníkův krátce před smrtí, na podzim 1934.

Trojice valašských spisovatelů

na výstavě ve Frenštátě pod Radhoštěm v létě 1934. (Zleva: Josef Kalus, Metoděj Jahn, Čeněk Kramoliš)

Výkřik krise

I.

Hospodářská krise, která jako obrovský netvor rozpráhla svá strašná chapadla nad celým světem, těžce dolehla i na celý uhelný revír. Kolečka těžných jam, až dosud veesele se otáčející a zpívající radostnou píseň, takřka odumřela. Ruch a halas, hlásající život práce, zmlkl. Jen jednou, dvakrát, nejvýše třikrát v týdnu rozzevučela se píseň těžkých kol a rozhlaholil se halas rušné práce a života. V hlubinách země, kde den jak den polonazí havíři jako duchové hlubokého podzemí dobývali uhel, kde rachot strojů a vozíků dunivě hlučel a čas od času zaznívala z úst havíře veselá i chmurná píseň a hornický pozdrav: Zdař Bůh!, nastal po tři, čtyři dny v týdnu mrtvý klid. Chodby zmrtvěly, stroje stichly, ruch vozíků zmlkl. Jen sykot vycházejících plynů, praskot stojek, pleskot padajících kapek vody, pískot a hryzení krys nasvědčovaly, že tam v hlubinách země život nadobro neumřel.

Dusno, chmurno bylo v havířských koloniích. Příšera krise zarávala své spáry do všech příbytků. Vyháněla z nich klid a spokojenost a nasazovala do nich bídu a nouzi.

Jako úder hromu vpadla do revíru zpráva o hromadném propouštění horníků. Udeřila do hornických příbytků, způsobujíc všude úděs a hrůzu. Havíři dávno již tušili, že krise nezastaví se na pouhé omezení výroby. Věděli, že vedle krise stojí proti ní ještě jeden mnohem nebezpečnější a zhoubnější nepřítel: racionalisace. Hospodářská krise jen dočasně vyřazovala dělníka z pracovního procesu, avšak racionalisace připravovala jej trvale o práci a chléb. Technokracie, tato strašná věda moderní doby, u níž cena lidského života je oceněna na hodnotu jepice, nezastavuje se nad lidskými životy. Na jedné straně ulevuje lidstvu, na straně druhé však toto lidstvo ubíjí, hromadně vyvraždí a připravuje je o práci a chléb. Je to strašná daň, již lidstvo splácí vymoženostem technokracie.

Havíři svírali pěst, proklínali majitele i ředitele dolů, kteří žili v hojnosti a přebytku, nikdy nepoznali nouzi a bídu, neznačili trpkosti a tvrdosti havířského života. nemuseli stokrát denně obracet v dlani korunu, než rozhodli, co za ni poříditi. Ženy havířů s mračným čelem a zlobou v očích hořekovaly. Dnes jakž takž dovedly s tou hubenou mzdou vyjít. Co však bude, až muž bude propuštěn? Nikdo dosud nevěděl, kdo bude propuštěn, koho postihne hrůza strašné pohromy visící nad šachtami. A právě to bylo to nejstrašnější. To tápání v tmách nejistoty, rodící se bouře s blesky, o nichž nikdo nedovedl říci, koho zasáhnou.

Havíř Šebesta přijal zprávu o propouštění s tupou resignací. Dávno již věděl, že se něco připravuje. Zaslechl tu a tam slovo od „štaigra“ (důlní).

Tricet pět let dřel se na šachtě jako pes. Od čtrnáctého roku, kdy vyšel ze školy a otec zavedl jej na šachtu, přikován byl k černému démantu. Prodělal všechny fáze havířského povolání až po kopáče. Celým svým životem připoután byl k šachtě. Vysilující, úmorná práce podlomila jeho zdraví. Kdo ho znal ještě před několika roky, podíval se, jak šachta vyděla z něho všecken život. A přece houževnatě lpěl na šachtě, na práci, která mu dávala chléb. Chléb pro něho a pro rodinu. Měl dvě děti. Dvaadvacetiletého syna a dvacetiletou dceru. Pro ně toužil ještě pracovat. Hlavně pro syna. Studoval inženýrství. Za dva tři roky bude hotov. A potom děj se vůle boží! Může býti třeba pensionován, nebo propuštěn. Může i umřít. Aspoň zemře s vědomím, že syn inženýr se již v životě nějak protluče.

Ředitelská konference se rozhodla propustit takový a takový počet horníků. Odůvodnila své rozhodnutí, že tento řez je nutný, má-li se provoz udržeti. Šachty nesnesou takového zatížení. Marně zasaňovali havíři, vláda. „Nebude-li vyhověno, uzavřeme šachty úplně!“ pohrozili těžaři.

Na jednotlivých ředitelstvích nastal shon. Prozkoumán seznam horníků, povrchových dělníků i úředníků. Účtárna propočítávala, o kolik se šachtě finančně ulehčí, bude-li propuštěn takový a takový počet zaměstnanců. Když byly propočty hotovy, uvažováno, koho propustit. Nejdříve přišli na řadu nemocní a nespolehliví. Zjišťováno, kolik směn který horník za rok vynechal a z jakých důvodů.

„Jaké círáty s nimi? Jsou více na kran-kencetli (nemocenský lístek) než v práci. Propustit!“ Nařizoval kontrolující úředník. A písař psal.

„Havíře Šebestu mám také napsat?“ dotazoval se kontrolujícího úředníka.

„Kdo je to?“

„Velmi dobrý, starý již havíř. V tomto roce byl dvakrát nemocen. Jednou dva týdny, po druhé šest týdnů. Má syna, studuje inženýrství.“

„Co je nám do toho, že jeho syn studuje inženýrství. Šachta potřebuje zdravé lidi. Napište ho!“ nařizoval suše úředník.

Písař přitiskl péro k papíru, až šeredně zaskřípalo.

Potom zkoumání existenčně zabezpečení.

„Ten má chalupu s hospodářstvím —“

„Ten také!“

„Králík je hodně zadlužen. Ale opíjí se.“

„Mikulu můžeme nechat. Je velmi pracovitý. Dříč!“ referoval písař.

Pak přišli na řadu přestárlí, padesátiletí a starší. I zde řádila tužka revidujícího úředníka nemilosrdně. A nakonec vypíchnuto bylo i několik mladých bouřliváků, nespokojenců, rebelů.

„Už je to hotovo, hotovo je, hotovo“, zpívala kola těžní jámy, spouštějící klec naplněnou horníky do hlubin černé země.

Hořký, zatraceně hořký je havířský chléb.

Nikdo z havířů ještě v této chvíli netušil, kdo z nich bude připraven o ten těžký, trpce zasloužený havířský kus chleba, nikdo netušil, kdo z nich bude odkázán na žebráckou pensí.

Kolečka šachty ještě vesele zpívala, šachta hlučela a rámusila životem, havíři v podzemí bili do tvrdých stěn černého démantu, netušíce, že tam v závodní kan-

celáři osud mnohého jejich kamaráda byl rozhodnut.

A potom to přišlo a zapůsobilo jako výbuch třaskavých plynů. Vyhláška a vedle ní seznam propuštěných a pensionovaných.

Havíři shlukli se kolem vyhlášky. Hořečně svítící oči ulpívaly na seznamu propuštěných s nedočkavou otázkou: Jsem mezi postiženými?

Kletby i vyhrůžky propuštěných letěly k nebesům.

Přestárlí s tupou resignací přijali svůj osud. Jejich zrak teskně zadíval se na šachtu. Tolik let se tu dřeli, sjížděli dolů! Co všechno za ta léta prodělali! Přišli na šachtu mladí, kvetoucí životem, silní a vzdorní, a co z nich je dnes? Šachta jim to řekla. Tvrdě a jasně.

Havíř Šebesta byl mezi propuštěnými. Chtěl vykřiknouti. Nemohl. Bolest a lítost sevřely jeho hrdlo. Jen něco zachrochtal. Jako špatně bodnutý vepř. Z očí vytryskly mu slzy. Vrávoravým krokem odcházel...

II.

Když se toho dne vracel Šebesta ze šachty domů, zdálo se mu, že jeho cesta je tou nejbolestnější Kalvarií.

„Ach bože, bože, jak tvrdý, nelitostný je život, jak tvrdí a nelitostní jsou lidé!“ hovořil k sobě, těžce našlapuje k domovu.

Úder, jež mu šachta zasadila, byl drtivý. Pocítil, jak v této chvíli je nesmírně starý, neschopný. Zada jeho se ještě více prohloubila, nohy podlomily. Je nemocen, těžce nemocen. Bránil se tomu, nechtěl to přiznati. Nyní to ví.

Na mysl mu přišly žena, děti. Co bude s nimi? Co bude se synem? Od úst všichni si utrhávali, aby syn mohl dostudovati. Dcera pro bratra na sebe zapomínala.

Šebesta těžce dovrávorál domů.

Žena se zalekla, když jako těžká, bezvládná kláda dopadl na židli.

„Proboha!“ — vzkřikla — „Co se ti stalo?“

Pohledem na smrt raněného zvířete zadíval se na ženu:

„Maruško — tak jsem už dopracoval — Propustili mne —“ těžce vyrazil ze sebe.

„Ježíši Kriste!“ — vzkřikla a zalomila rukama.

Ze světnice vstoupila do kuchyně dcera Helena.

„Maminko — tatínku — co se stalo?“ zvolala, úzkostně pohlížeje s matky na otce.

„Tatínka propustili z práce —“ zakvílela matka.

„Propustili —?“ těžce vypravila ze sebe Helena.

„Třicet pět roků dřel jsem jako pes. Ruce mé krví se potily, záda shrbila, nohy podlomily. Nikdy jsem si nestěžoval. A bylo někdy zle, moc zle! Byl jsem rád, že mám práci, chleba. Chtěl jsem ještě tři, čtyři roky...“

Hlas Šebestův se zlomil. Naříkavě se rozplakal.

„Tatínku, neplačte!“ — těšila otce Helena... „Dost jste se už nadřel. Nějakou pensí vám přece dají...“

„Budu se jí domáhat. Nevím, není mi ještě ani padesát.“

„Ale jste nemocen, šachta vás vydřela. Byla by to nespravedlnost.“

„Půjdu zítra k lékaři...“

„Chudák Láďa, až se to dozví...“ prohodila matka.

„Ani slovem se mu nesmíte zmínit“ — zaprotestovala Helena.

„Ono se to řekne — ale kde vzít peníze na jeho studia?“ namítala matka.

„Přičiním se, abych více vydělala.“

„Umoříš se. Už teď šiješ ve dne v noci. Musíš myslet také na sebe. Můžeš se vdát.“

„Nebudu se vdávat. Chudé děvče jako já, nemá vyhlídek na vdávání. A kdo by se o vás staral právě nyní, kdy tatínek bude bez práce, odkázán na pár korun měsíční pense?!“

„Helenko, věděl jsem, že jsi hodné děvče. Ale, že dovedeš býti tak obětavá — to mne hluboce dojíhá. Bůh ti za to požehná.“ — Šebesta pohnutím zavzlykal. Matka vytírala oči.

„Nemluvte o tom. Vím, čím jste mi byli a čím jste mi a Láďovi dosud. Bez vaší starostlivosti a péče kdož ví, co by z nás bylo. Doufám, že hlady neumřeme a že Láďa přece jenom dostuduje.“

„Svalila jsi mi těžký kámen se srdce“ — pravil Šebesta uklidněně.

III.

Helena usedla k šicímu stroji. Přemítala.

Pochopila, jak těžko bude jí splnití slib daný rodičům. Nikdo nevěděl tak dobře jako ona, jak těžko se jim žilo. Otec přinášel každých 14 dnů dvěstěpadesát až tři sta korun. Z této částky zajištěno bylo skromné živobytí rodiny. Pamatuje, že otec od doby, kdy těžba na šachtách se začala omezovat a výdělek se snížil na minimum, nedopřál si ani sklenici piva. Matka již po několik let si nekoupila nic kloudného na sebe. Její výdělek švadleny odesílán byl bratrovi na studia. Jak bude nyní? Otec nevydělá; bude-li mu přiznána pense, dostane snad 200 Kč měsíčně. To znamená, že dosavadní jejich příjem sníží se o 300, snad i více korun. Nemá-li bratr přerušit studia, musí nedostávající se příjem vydělávat ona. Těžce vzdychla. Teprve nyní si uvědomila, jak strašně těžký úkol vzala na sebe.

„Ach, bože, bože!“ — zaúpěla. „Jak těžký je život chudého člověka! Od rána do noci — po celý život —“

Slzy vytryskly jí z očí.

Chvatně je setřela, jako by se styděla za projevenou slabost.

Přiložila látku pod jehlu a našlápla. Stroj se rozezvučel — —

IV.

Josef Hora, osmadvacetiletý horník, těžce nesl propuštění havíře Šebesty. Věděl, jaká to bude těžká rána pro rodinu, která z malého výdělku vydržovala syna na studiích, věděl, že veškerá tíha bude nyní ležet na bedrech Helenčiných. Měl ji rád již od dětství. Čím více vyrůstala, tím milější mu byla. A když dospěla v pannu, věděl již na jisto, že jediné ona bude jeho ženou. Rostli vedle sebe. Havířská kolonie byla jim domovem. Hora takorba denně docházel k Šebestovým. Helena zvykla si na Horu jako na dobrého, milého kamaráda. Také rodiče Helenini rádi viděli snaživého mladíka, který se netoulával, ne navštěvoval hospod a byl vzorem mladého muže. Šebesta věděl, že Hora je vyhlédnut pro horní školu, že bude jednou báňským úředníkem a že Helena bude mít s ním zabezpečenou existenci.

Hora přemítal, jak by Šebestovým pomohl.

Rozhodl, že půjde k závodnímu a požádá ho, aby Šebestu ponechali v práci a propustili z práce jeho. Je mladý, nemá, o koho by se staral. Unese snadněji tíhu života než Šebestovi.

Přednesl svou žádost závodnímu.

Závodní byl ohromen. To se mu ještě v dlouholeté praxi nestalo, aby některý z havířů chtěl obětovati svou existenci pro záchranu existence druhého. A to ještě v době, kdy práce byla vzácností. Znal dobře havíře. Věděl, že není obětavějších lidí, jedná-li se o záchranu života havířského. Prodělal několik explosí plynů v revíru, při nichž viděl, jak havíři se vrhají do nebezpečí, aby zachránili život hynoucího soudruha. To byla havířská tradice, soudržnost havířů, vyvinutá na nejvyšší míru nebezpečím ohrožujícím stále havíře. Rozuměl tomu, chápal to. Ale že by ta soudržnost a obětavost šla i tak daleko, jak tomu bylo u Hory, to se mu zdálo nepochopitelným.

Pátravě se zadíval na Horu.

„Uvážil jste dobře, oč žádáte?“ tázal se.

„Ano, pane závodní.“

„Je Šebesta vašim příbuzným?“

„Není. Bydlíme v sousedství.“

„Proč tedy se chcete pro něho obětovat?“

„Má syna. Studuje inženýrství. Nadaný hoch. Nebude-li mít Šebesta výdělek, nedostuduje.“

„Co budete dělati vy, vyhovím-li vaší žádosti?“

„Pane závodní, jsem mladý. Nemám nikoho. Snad si přece nějakou práci najdu.“

Závodní povstal.

„Nevyhovím vaší žádosti. Bylo by šilenstvím vydávati vás na pospas dnešním poměrům. Potřebuji nejen zdravé, ale i charakterní dělníky. Šebestovi bude vyměřena pense. Na dokončení studia jeho syna budu mu dávat každý měsíc stokorunu. Zdař Bůh!“

Hora vyšel z kanceláře. Cítil se jakoby omlazen.

„Přece jakýsi úspěch!“ řekl si. „Já přidám také stokorunu. Nějak už to půjde, aby staří Šebestovi a zvláště Helenka tu

tíhu života tak nepocitovali. Za dva roky bude Láda hotov a potom, potom bude Helenka mou ženou.“

Blaženě se usmál.

V.

Život plul jako rozbouřená řeka. Smýkal lidmi, porážel je, zabíjel. Bída rozlezla se do všech koutů. Zakousla se do těch nejpotřebnějších — dělníků. Vyradila je a odsoudila k záhubě. Nikdy ještě nebylo tolik sebevražd, jako v těch prokletých letech poválečné krise. Lidstvo strádalo, trpělo. Naděje rodičů se zhroutily. Vystudovaní synové i dcery potloukali se bez místa. Lidstvo znervosnělo. Zločiny se množily. Mravnost úžasně poklesla. Touha po penězích dělala z lidí zloděje.

Do války žili lidé spokojeně. Chudý lid neměl na růžích ustláno, ale měl práci. Kdo chtěl pracovat, našel práci. Válka převrátila svět na ruby. V prvních letech poválečných přecpáván byl lid nadbytkem a hojností všeho. Útrapy válečných let se odčiňovaly. Svět šílel kolem zlatého telete. Požitkářství zachvátilo všechny vrstvy. Hospody, kavárny, bary byly přeplněny. Nikdo neznal cenu peněz. Furiantství neznalo mezí. Cigareta zapalovala se dvacetikorunou. Nikdo neuvažoval, co bude dále. Všichni věřili, že válka navždy odzvonila již bídě.

A potom přišlo rozčarování. Strašné, úžasně. Lidstvo smeteno bylo s vrcholu hojnosti do bezedné propasti bídy. Kolečka hospodářského života se pochroumala. Odbytíště se ucpala. Překotná výroba přecpala svět. Peníze vedeny jakýmsi kouzelným proutkem plynuly do neznáma. Ztrácely se z oběhu. Hromadily v nebetyčnou horu, k níž jen pár vyvolených mělo přístup. Hospodářský život odumíral. Továrny, závody, šachty se uzavíraly nebo omezovaly výrobu. Tisíce dělníků rázem vyraženo bylo z podílu na práci. Nastal šílený tanec bídy. Nezaměstnaní jako strašlivý přízrak vláčeli se ulicemi. Vyrostla strašná armáda žebráků. Život děsnou silou tlačil na tyto ubožáky. Žaludek řval po jídle. Vyzábělé dětské ručky spínaly se k rodičům a vyprahlá a zmodralá ústa volala: Máme hlad!

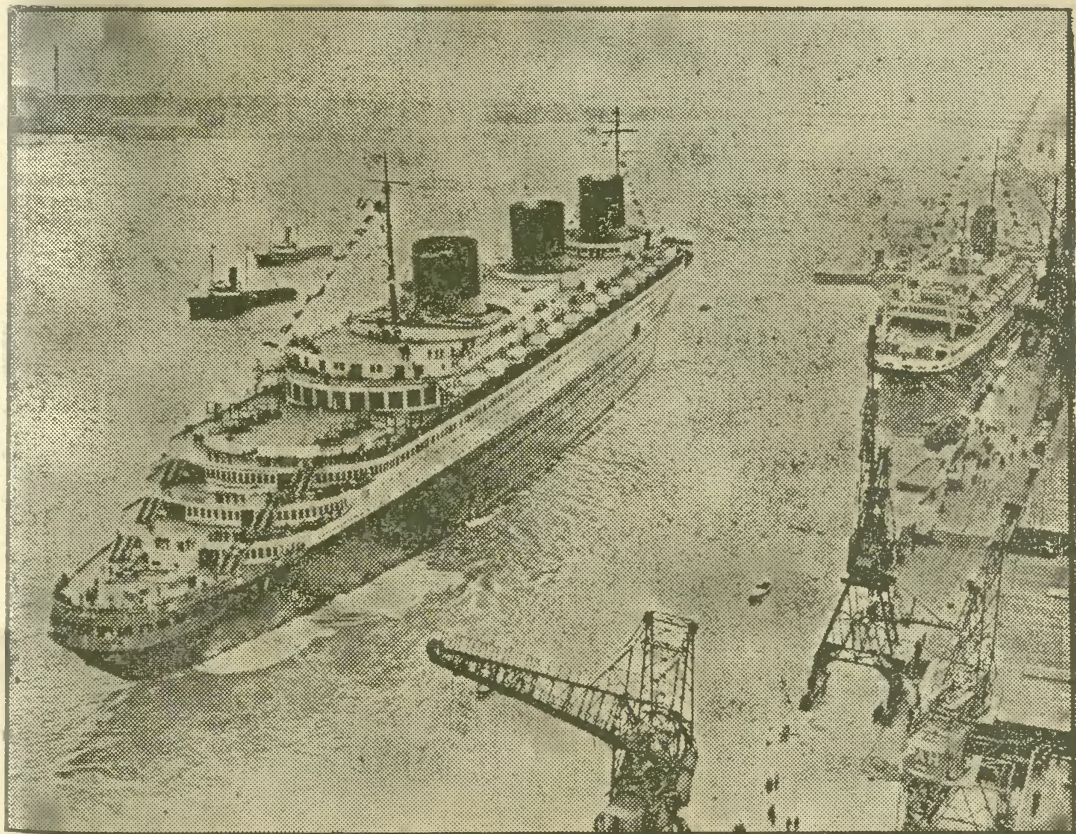
Práce se stala tím nejvzácnějším kořením. Kdo ji má, je boháčem. Miliony hledají dnes to vzácné koření. Není ho. Šťastní ti, kteří si mohou na něm pochutnávat, nešťastní, kteří mohou přičichnout jen k jeho vůni.

Helena od časného rána do pozdní noci byla přikována k šicímu stroji.

„A má rád Helenku.“

„Myslím si to také. Co jiného by ho k nám poutalo. Rád uvidím, když si ji vezme.“

„Nevím, Helenka se nechce vdávat. Dokud nebude Láďa hotov, není ani pomyšlení, aby Hela se vdala.“

Nový obrovský křižník „Normandie“, největší loď světa v přístavě le Havru.

Šebesta postonával. Lítost jako červ hlodala na jeho zdraví v šachtě podlomeném. Šebestová starostmi předčasně zestárla.

„Valí se to na nás jako lavina“, říkala muži. „Jenom kdyby Láďa už byl hotov!“

Léhajíc, vstávajíc myslela na syna.

Závodní nezapomněl na svůj slib. Také Hora každého měsíce odváděl svou stovku. Šebestovi ustrnuli nad jeho obětavostí. Když jim odevzdával první stovku, vymínil si, že Helena nesmí o tom vědět.

„Hodný hoch“, řekl Šebesta, když Hora odešel.

„Však už to dlouho trvat nebude. Psal, že příštím rokem složí poslední zkoušku.“

„Jen kdyby to Pánbů dal!“ povzdechla Šebestová.

„Bojím se, že nedostane místa. Časy jsou zlé. Výroba se všude omezuje, dělníci propouštějí. Za starých časů takové bída nebyvalo. Na šachtách našel každý práci, kdo chtěl pracovat.“

„Čím to jenom je? Povídají, že to všechno způsobuje ta krise.“

„Nevěřím na žádnou krizi. Krise je jenom pro chudý lid. Boháči neví, co je krise.“

se. Kdyby hospodářský život byl spravedlivě uspořádán, nebylo by žádné krise. Jaká pak krise, když všelijací ti ředitelové mají desetitisícové příjmy. Lidstvo je samo vinno nynějšími poměry. Po celý život slýchal jsem o spravedlivé sociální úpravě. Ale ta úprava nepřichází. Pořád je to stejné. Jak za vozem, tak pěšky. Chudý lid nemá na vybranou. Natáhne-li ruku, useknou mu ji. Na chudý lid musí být přísnost. Rozverčil by se. A chudý lid musí být trpělivý, klidný. Velkou vinu na zbídačelých poměrech má sobeckost. Každý hledí jen na sebe. O druhého se nestará. Může chcípnout třeba hladu. Svět se nad tím jenom ušklíbne. Týt a mít se dobře, to je nejpřednější požadavek. Padesát zaměstnání by si třeba vzal — když to vynáší. Druzí se mohou z hladu vraždit. Takovou lidskou potvorou to neotřese. Ta má svědomí z krunýře.“

„Že Pánbůh takovou nespravedlnost trpí?“

„Eh, matko! Já myslím, že Pánu Bohu je to už fuk. Ukáží lidstvu cesty, po nichž se má brát. A když nyní vidí, že lidstvo si dělá prču z jeho příkázání, ponechává lidstvo osudu, do něhož se zaplétá.“

VI.

Hora choval svou lásku k Heleně ve svém srdci jako nejsvětější svátost. Slovem se nikomu o své lásce nezmiňoval. Ani Helena neměla tušení, že je milována. V jejím životě, vyplněném od časného rána do pozdní noci prací, nebylo místa na myšlenky o lásce. Hora byl jí sympatický již od dětství. Viděla v něm dobrého kamaráda, který rád a ochotně splňoval všechna její dětská přání. Když povyrostla, důvěrně kamarádský poměr k Horovi poněkud ochladl. Helena vycítila, že už není děckem a že Hora je už vlastně dospělý muž, s nímž nelze již skotačiti. Kamarádi však zůstali. Sblížovala je vzájemná ušlechtilost a dobrota.

A přece byly v životě Heleny chvíle, kdy myslila na lásku. Bývala to zpravidla neděle, kdy se sešla s některými svými kamarádkami. Štěbetaly před ní jako husy o svých láskách a dobrodružstvích zažitých v týdnu. Helena byla z jejich řečí celá popletena. Nezřídka ji řeči kamará-

dek popuzovaly. Věděly, že k Šebestům dochází Hora, a měly za to, že poměr Horův k Heleně není jen přátelský. Nevěděly, že Hora se vlastně ještě ani nevyjádřil Heleně, že ji miluje. Soudily dle sebe. Jejich lásky byly rázu důvěrného. Nebyly by uvěřily, že u Heleny a Hory je tomu jinak.

Helena popuzena ve své čistotné nevinnosti vytýkala jim jejich řeči. Vysmály se jí a nazvaly ji falešnicí. Není prý o nic lepší než ony. Naopak, ještě horší. Ony se veřejně k svým láskám znají, kdežto ona zapírá, ačkoliv v kolonii se všeobecně ví, že drží s Horou.

Utekla od kamarádek rozrušena a do duše uražena. Doma usedla k šicímu stroji a lítostivě se rozplakala.

„Bože můj, jak sprosté a nestydaté jsou ty holky! Něco takového o mně tvrdit!“ rozhorlovala se.

V cloně slz zjevila se jí postava Horova.

Úsměv ozářil její rty.

„Kdyby to bylo pravda, že mne má rád!“ zašeptala.

Dosud nepoznané blaho naplnilo její srdce. Cítila, že v utrpení života je něco, co rozradostňuje a oblažuje, bol zmiňuje a ulehčuje. A to něco že je láska. Toho dne přišel Hora k Šebestovým. Byl radostně uvítán. Pohovořil se starými, poptal se po Láďovi, potěšil a po té se dotázal po Heleně.

„Přišla před tebou domů jaksi nesvá. Nevím, co se jí stalo. Je ve světnici“, řekla Šebestová.

„Smím se k ní podívat?“ zaprosil.

„Jen jdi. Ráda tě uvidí“, pobízel Šebesta.

„Myslíte?“ zaradoval se Hora.

„Bodejť! Děvčisko bude rádo, když si trochu pohovoří. Vždyť toho ani za celý týden mnoho nenamluví. Jenom k ní jdi!“

Hora se již nedal více pobízeti.

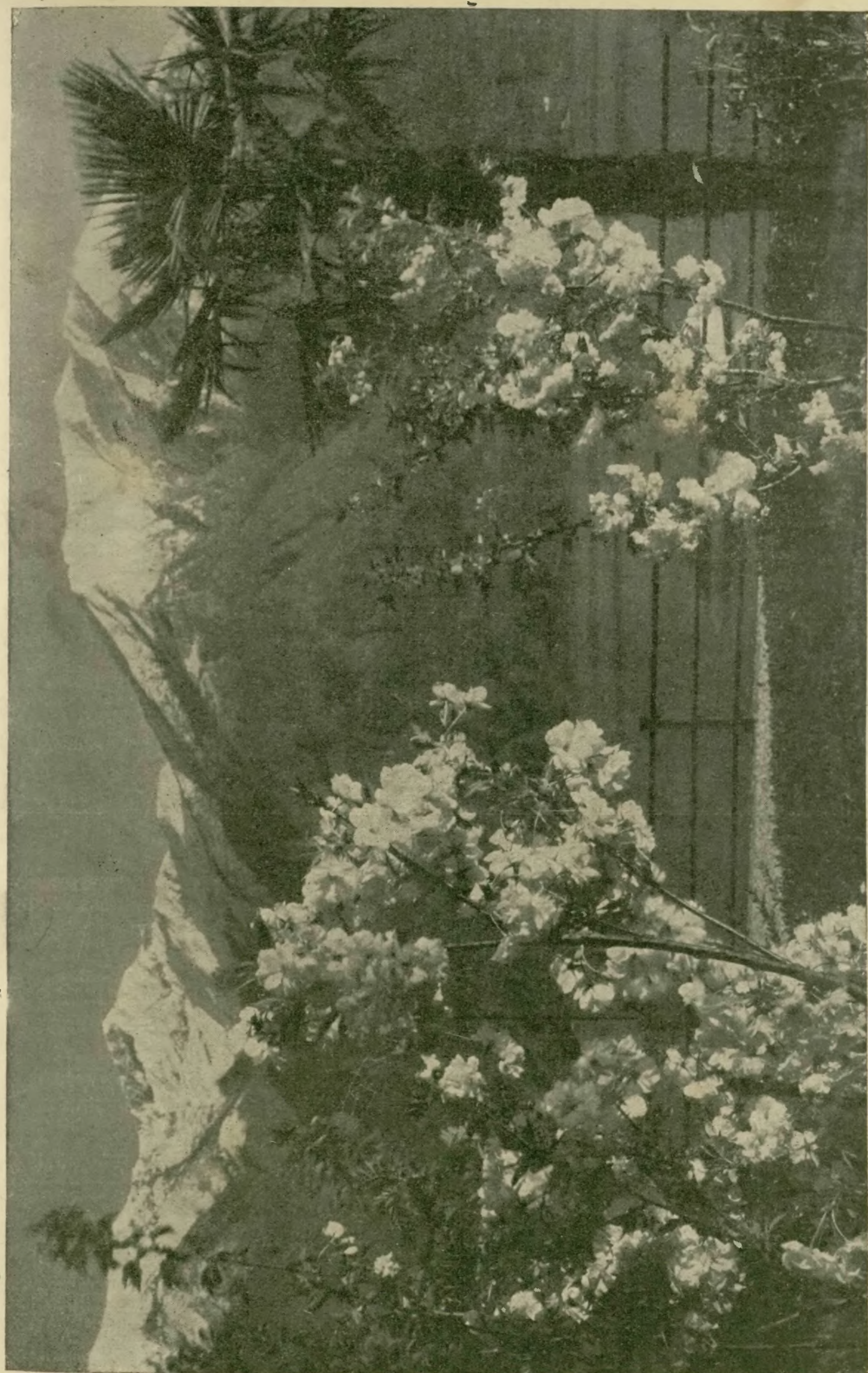
Zaklepal na dveře světnice a vstoupil.

Helena s rozšířenými očima zadívala se na Horu. Byla překvapena, že právě ve chvíli, kdy myslila na Horu, přišel.

„Nezlobíš se, Helenko, že tě ruším?“ nesměle se omlouval.

„Jsem ráda, že's přišel, Josefe!“ řekla prostě. „Sedni si!“

Jaro v Locarnu: Zeleň a květy na úpafí zasněžených hor.

Hora usedl. Zadíval se na Helenu. Viděl, že má zarudlé oči.

„Helenko, ty's plakala?“

„Eh“ — odtušila. „Svět je takový zlý!“

„Pravda. Ublížil ti někdo?“

„Nechme toho. Nestojí to za zlobení. Josefe, pověz mi upřímně! Je to pravda, že chodíš k nám jenom k vůli mně, že mne máš rád?“

Hora prudce povstal.

„Helenko, kdo ti o tom povídal?“

„Na tom nezáleží, kdo. Je to tedy pravda?“

„Proč bych zapíral? Mám tě rád, již od dětství. Vždycky jsem toužil, dá-li Bůh, že budeš mou ženou. Již dávno jsem ti to chtěl říci. Kdybys nebyla sama začala, dnes bych ti to byl jistě řekl. Myslím to upřímně.“

„Josefe, chci být upřímná, jako ty. Do dnešního dne nevěděla jsem, co je to láska. Sešla jsem se s kamarádkami. Mluvily o svých láskách. Sprostě. A mluvily také o tobě a o mně. Nařkly tebe a mne z činu, který mne strašně urazil a pohaněl. Utekla jsem domů. U šicího stroje jsem nad tvou a mou pohanou plakala. A v té bolestné chvíli poznala jsem, že i já tě mám ráda.“

Hora přikročil k Heleně.

„Helenko, je to pravda? Máš mne ráda? Tolik jsem se bál, že chudý havíř bude ti málo.“

„Mám tě ráda. Tak ráda, jak poctivě, chudé děvče musí mít rádo. Znáš mne přece od dětství. Víš, že nikdy jsem nebyla náročná. Chtěla jsem vždy poctivě a řádně žít. Tam ty neodsuzuji. Poznaly svět a hledají v něm zábavu, rozkoš a snad i zapomnění. Já hledám lásku a klid.“

„Helenko, nikdy ti toho nezapomenu!“

Objal její šíji a dívaje se jí do očí zašeptal: „Smím?“

Sklonila hlavu na jeho prsa.

Pozvedl její hlavu a přitiskl své rty na její. A potom znovu líbal a líbal. Chvěla se jako raněné ptáče.

„Dost již!“ řekla po chvíli. „Netušila jsem, kolik blaha je v lásce.“

„Po celý život budeš mít to blaho“ ujišťoval Hora.

„Nevím“ — zavrtěla hlavou. „Život je tak těžký. Celá jeho tíha leží na mých bedrech.“

„Budu ti je ulehčovat. Až Láďa dostuduje, budeš moje!“

„Jenom kdyby dostal místo! Bojím se, že se bude potloukat bez místa bůhví jak dlouho. Nemohla bych se vdát, dokud Láďa nebude zajištěn.“

„Nemysleme na to. Pojďme k tatínkovi a mamince!“

Šebestovi se slzami v očích požehnal Heleně a Horovi.

Štěstí nakouklo do chudé havířské rodiny. Rozlilo svůj jas po chmurných stěnách, vykouzilo úsměv tichého uspokojení na svraštělých tvářích manželů Šebestových a naplnilo blahem a nadějí dvě mladá srdce, spiatá horoucí láskou.

VII.

Bída horníků se stupňovala. Revír zamořen byl bídou a nouzí. Ze všech havířských příbytků vyzíraly vychrtlé tváře nezaměstnaných. Jejich horečně planoucí oči toužebně vyhlížely k šachtám. Šachty stály tvrdě, nehybně. Jednou, dvakrát v týdnu zahučely životem. V takový den se havířům rozsvětlily oči tichou radostí. Ten den přinášel jim chléb, obživu. A potom opět několik dnů zmrtvěly.

Úzkými uličkami havířské kolonie táhl se těžký smutek. Rozvaloval se do všech bytů. Zahalil do svého chmurného pláště všechny havířské rodiny. Táta svíral hlavu starostmi rozpálenou do mozolných dlaní, máma marně napínala mozek, co zítra uvařit. Děti schoulené ustrašeně se dívaly s otce na matku. Úsměv radosti již dávno odumřel na jejich tvářích. Seděly tu bosé, rozedrané. Nebylo peněz na chleba, natož na šaty, obuv.

Bída zachvívala kolonií od základu. Obyvatelé zmrtvěli tupou resignací.

Jen někdy, kdy zájmy obyvatelů kolonie byly dotčeny, nastalo jisté vzrušení. Tak tomu bylo, když jednoho dne rozšířila se kolonií zpráva, že syn havíře Jonáše, marně hledaje zaměstnání, skočil do šachty.

Havíři zatínali pěsti, ženy plakaly a naříkaly nad bídou, která se nesla nad re-

vírem a zatínala své ostré drápy do vy-
zábělých těl příslušníků havířských rodin.

Teskně, chmurno bylo v kraji, v němž
před lety hlučel bujarý a radostný život.
Ulicemi měst a obcí pobíhaly vyzábělé po-
stavy nezaměstnaných. Zrakem naplněným
zlobou a nenávistí zastavovaly se u vý-

Na chudičké posteli ležela Helena. Vy-
hublá, zruměněná horečkou. Vedle ní na
židli, ustrašen a ulekán, Hora.

Věděl už, čím Helena trpí. Lékař mu
pověděl nepokrytou pravdu.

Tuberkulóza! Strašná nemoc chudých.
Nemoc havířů.

Pamětní medaile vydané Státní mincovnou v Kremnici k 85. narozeninám p. pres. T. G. Masaryka podle nejnovějšího modelu prof. Španiela.

kladních skříní, naplněných potravinami.
Tam bylo všeho dostatek. Jen oni neměli
nic, trpěli hlad a umlčovali řvoucí žalu-
dek. Oči svítící lačnou touhou po chlebě
volaly: „Proč máme hladověti, proč ne-
dáte nám práci, bychom i my dosyta se
mohli najísti?“

V elegantních kavárnách a barech hý-
řil život. Hudba a děvy obveselovaly na-
sycené a spokojené; u hracích stolků cin-
kaly peníze. Nikomu z nich nenapadlo, že
na ulicích potácejí se hladovějící neza-
městnaní, že v chmurných příbytcích usta-
raná matka marně přemýšlí, jak uchlá-
choliti hladové děti.

U Šebestových bylo jako v domě
mrtvého.

Helena, hlavní zdroj chudičkových příjmů,
onemocněla.

Šicí stroj, který od časného rána do
pozdní noci poháněn byl Helenou a zpíval
svou píseň, umkl. Stál v koutě světnice;
mlčenlivý výkřičník práce!

„Pane doktore, může být zachráněna?“
tázal se lékaře, když mu zjevil její nemoc.

„Snad. Nevylučuji uzdravení. Potřebo-
vala by ústavního léčení, nějaké plicní sa-
natorium.“

Hora se chytil této naděje jako tonoucí
stébla. Běhal, prosil, žebal. Vyžebal, že
slíbili vzít Helenu do sanatoria v Jablun-
kově. Přišel, aby tu radostnou zprávu sdě-
lil Šebestovým a Heleně.

Usmála se a vděčně stiskla mu ruku.

Dojat její oddaností sklonil se, aby ji
políbil.

„Ne, ne! Nesmíš!“ prudce odmítla.
„Chci, abys byl zdrav.“

„Nemáš přece nakažlivou nemoc. A kdy-
by —?“

Bolestně se usmála.

„Mám tuberkulózu. Vím to. Vycítila jsem
to. Vím, že zemřu.“

„Hlouposti. Budeš opět zdráva. I kdy-
bys měla tuberkulózu! Dnes už je ta ne-
moc vyléčitelná“, těšil Hora Helenu.

„Tak ráda bych chtěla ještě žít! Zemřeli-li, co si rodiče počnou, jak dostuduje Láďa?“ stýskala si.

„Nemysli na takové věci! Mysli na sebe, na své zdraví!“

Hora prudce uchopil vyzáblou, takofka průhlednou ruku Heleninu. Nezměrná bolest ho ovládla. Tolik roků oddaně a trpělivě čekal na její lásku! A dnes, kdy ji má, kdy měla být do smrti spoutána s ním, neúprosný osud mu ji odnímá. V té chvíli si uvědomil, jak bezvýznamnou, nicotnou jednotkou je chudáš, proletář. Co může učiniti na záchranu milované bytosti? Nic! Kdyby nebyl chudášem, proletářem, snad by měl možnost poslati Helenu do proslavených plicních sanatorií v Davosu, Meranu, do Egypta, nebo kdekoliv jinde, kde by jí mohlo být vráceno zdraví. Jak bezmocný je chudáš! Je dobrý jen na práci — dnes i tu mu odpírají — jinak nikdo si ho nevšimne. Umírá opuštěn, zapomenut. Kromě příbuzných nikdo po něm nevzdechne. Není sil rváti se s životem, který do žití chudásova položil tolik nepřekonatelných překážek. Marně napíná svaly, aby překážky odvalil a upravil si svobodnou, volnou cestu. Vysílen padá k zemi... Znovu se zvedá, bije zoufale kol sebe, aby prudce odražen znovu padl a více již nepovstal.

Jako blýskavice třpytí se hesla o Lidskosti, Lásce, Milosrdenství, Bratrství,

Rovnosti, Humanitě. Svět div se jimi neudává. Na každém kroku se o nich žvaní. Zákonodárci div se neumluví a nestrhají. A chudáš se při tom jen trpce usmívá, protože ví, že pro něho jsou jen třpytnou blýskavicí.

Helena za tři měsíce zemřela. Zemřela v nejkrásnějším měsíci květů a růží. Hora zasypal její poslední lože květy. To bylo vše, co jí mohl dát. Svět se mu zhnusil, život zdál se mu strašnou přítěží.

Smrt Helenina zlomila Šebestovy. Tupě, bez zájmu seděli u rakve. Co jim může život ještě dát? Nic! Ztrátou Heleny ztratili vše. A nejvíce ztratil Láďa. Co bude s ním nyní? Kdo se ho ujme, kdo pomůže mu dostudovat? Bude mít sílu vydržeti tu strašnou ránu? Šebesta zamrkal po synovi. Stál tu zdrcen a zhroucen.

Láďa, jako by tušil, o čem otec uvažuje, přikročil k otci, objal jeho vetché tělo a pravil.

„Tatínku, úmrtím Heleniným ztratili jste mnoho, ale neztratili jste všechno. Vím čím byla Helena Vám i mně. Nikdy jí toho nezapomenu. Máte nyní jenom mne. Nebojte se o mne! Neztratím se! Dostuduji. Poznal jsem život v jeho plné nahotě a mám dosti síly rvát se s ním. Zvítězím v tom boji. Pro vás a pro památku Heleninu!“

Duše Helenina zašuměla svými bělostnými křídly nad hlavami svých milých.

Jaroslav Šulc:

Hle, letos vykáceli staré stromy,
kde v žití jesení jste našel
stužkonosku modrou
a prudké, čisté vlny Moravice
hrázemi spjali
v mělký, krotký
tok...

Nad bílým městem
v obzor visí
šedivé prapory továrních kouřů,
silnici k Opavě hnětou
pneumatiky uhánějících aut.

Branka

(Petru Bezručovi.)

Všechno se mění jako lidské tváře
a mění se
i tichá slezská země...

Jen na Hanuši lesy teskně šumí,
jen bílé mráčky plují modrým nebem
a lidské srdce
stále stejně bije:

za věrnost věrností,
za lásku láskou,
za ústrk nenávisť,
za bezpráví vzdorem!

Pro zasmání

Náhrada. Automobilista přejel ve vesnici slepici. Selka mu zle laje. „Nač tolik křiku, paní? Vždyť já vám ji nahradím!“ — „No, dobrá, tak si jdou sednout do kurníku a snášejí vejce!“

Konkurence. Budeš-li mě zlobit, skočím do toho rybníka!“ — „Proč bys to dělala, miláčku! Vždyť už tam plave dost hus!“

Host si dá víno a začne zuřit: „To že je víno? Vždyť je v něm polovina vody!“ — Vinárník honem radí: „Pak vypijte tedy jenom tu druhou polovinu!“

Výmluvná odpověď. „Slečno, dnes v noci se mi zdálo, že jsem požádal o vaši ruku. Co má tento sen znamenat?“ — „Na každý pád to, že když spíte, máte rozumnější nápady, než když jste vzhůru.“

Diplomat. Velmi mladě vypadající vdova naléhá na pány u stolu, aby hádali její stáří. Všichni se zdráhají. Jenom jeden ji diplomaticky odpovídá: „Nevím, zda vám mám hádat o deset let méně, jak mladě vypadáte a nebo o deset let víc, jak jste moudrá.“

„Práci můžete začít hned ráno v sedm hodin. Za hodinu dostanete zatím dvě koruny. Později více.“ — „Dobře, tak já přijdu až později.“

Když jablko spadne se stromu. V jedné ovocné zahradě stála krásná jablono. Pod jabloní spalo sedm osob; učenec, židovský obchodník, filosof, básník, zamilovaný mladík, advokát a tanečnice. Pojednou vítr zatřásl korunou jabloně a jablka hojně padala k zemi, takže každá ze sedmi osob měla po jednom jablko. Učenec vzal jablko, jal se je studovat a objevil nový jablečný preparát. Židovský obchodník je prodal. Filosof vzdal díky Hospodinu, že mu nespadla na hlavu tykev. Básník jablko snědl. Zamilovaný mladík je dones své

zbožňované. Advokát podal žalobu na náhradu škody pro lehké ublížení na těle. Tanečnice šla odevzdati jablko majiteli sadu. Tak se s ním seznámila a do půl roku jej připravila o celé jmění.

V kinu. „Pane, sundejte ten klobouk, chtěl bych také něco vidět z toho, co slyším.“ — „Milerád, pane, leč dejte mně také kousek toho sýra, který jíte, chtěl bych také něco ochutnat z toho, co jen cítím.“

Nedorozumění. Manžel rozzlobeně: „Dnes je to naposled, co mi zase chybí knoflík u kabátu! Konečně už to musí přestat!“ — Manželka spokojeně: „Nu, to jsem ráda! To je dost, žes to sám nahlédl a dáš si pozor, aby ti knoflík neuletěl.“

Na pravém místě. Paní továrníková k manželu: „Poslouchej, jestlipak jsi už řekl Karlovi, že ho vydědiš, jestliže si vezme tu manekýnku?“ — Manžel: „Ne, neřekl jsem mu nic, protože na něho by to stejně neúčinkovalo a on by se s ní oženil, ale řekl jsem to jí!“

Tři a čtyři je devět. Učitel: „Pověz nám, Houžvičko, když ti tvá maminka dá tři koruny a tatínek čtyři koruny, kolik budeš mít celkem?“ — Houžvička: „Prosím, devět korun!“ — Učitel: „Ale, ale, dávej přec pozor! Když dostaneš od maminky tři a od tatínka čtyři, kolik budeš mít?“ — „Prosím, devět korun!“ — Učitel zoufale: „Jak to, že devět? Tři a čtyři je přece sedm a ne devět!“ — Houžvička: „Prosím, ano, ale kdybych dostal od tatínka čtyři koruny a od maminky tři, tak to bude devět, protože já už dvě koruny mám!“

Pedagogický úspěch. Matka: „Viš, Karličku, to není od tebe hezké, že na svého bratříčka stále žaluješ — takové věci máš mřítí teprve tehdy, kdybych se tě na ně ptala.“ — Karlíček: „Mami, zeptej se mně tedy, jestli Venoušek snědl tu čokoládu, kterou jsi měla schovanou v kredenci.“

Dobrý obchodník. Potkali se dva kolegové z universitních studií. Ptá se jeden druhého: „Co zde děláš, příteli?“ — „Mám zde již sedm roků lékařskou praxi.“ — „No, a jak se ti daří?“ — „Výborně, jsem na roztrhání.“ — „To je zde tolik nemocných?“ — „Ani ne, je zde deset lékařů a jen já sám nezakazuji svým pacientům kouřit a pít.“

Teorie a praxe. Žena: „Kdypak už konečně zavládne úplná rovnoprávnost ženy s mužem?“ — Muž: „Až budou odstraněny teror a diktatura žen.“

Uznání. „Pane vrchní, už čekám na ten řízek hodinu.“ — „Jste velmi hodný, pane. Kdyby byli všichni hosté tak trpěliví, to by se to pracovalo!“

Rytířský král Alexandr I. Sjednotitel.

Marseillské výstřely zazněly jako hromová rána celým světem. Oloupily bratrskou Jugoslavii o jejího slavného budovatele, nás o oddaného a věrného přítele, Slovanstvo veškeré o veliký vzor. Stal se králem obnoveného státu, který získal svou nezávislost a samostatnost za takových obětí, jichž podobných dosud nevykazuje žádný jiný národ na světě. A právě tímto obětováním stal se národ malý národem velikým a slavným.

Alexandr I. dovršil snahy svého předka Karadjordje, který v úrodné Šumadiji podnítil odboj proti sveřepým utiskovatelům a položil tak základy pozdějšímu sjednocení všech jihoslovanských kmenů. A toto dílo dokončil a tím nejdražším, co člověk má, svou krví zpečetil, Alexandr I., když chtěl zabezpečiti otčině požehnání míru ve spojenecké Francii.

Král Alexandr byl nejmladším dítětem krále Petra a kněžny Zorky. Narodil se v Cetyni 4. (17.) prosince 1888. Matky ani nepoznal, neboť mu zemřela, když mu bylo 15 měsíců. V roce 1909 stal se následníkem královského trůnu srbského. Na své poslání se připravoval velmi svědomitě a důkladně jak na školách domácích, tak i cizích. Záhy poznal, že celá budoucnost Srbska závisí od vojenské pohotovosti a proto se věnoval především studiu otázek výzbroje, techniky a zeměpisu. Takto připraven postavil se v čelo I. armády srbské v osvobozovací válce balkánské v r. 1912. V této válce prodělal s vojskem všechny útrapy a strasti jako jeden z bojujících, získal si důvěry vojska a také poznal povahu lidu, jemuž měl vládnouti. V čele vojska dobývá slavného vítězství u Kumanova v říjnu 1912. Ukázal se hodným nositelem vojenských ctností

Alexandar I

junáckých svých předchůdců. I následujícího roku velel armádě v boji proti Bulharům.

Dlouho se však král i národ netěšili požehnání míru. Rakouská diplomacie viděla v Srbsku veliké nebezpečí pro Jihoslovany své říše, kteří svou pravou vlast hledali u bratří za Dunajem. Proto Rakousko užilo všech možných pletich politických, jen aby Srbsku vnutilo válku. Když na Vidov dan 1914 zahynul v Sarajevě následník trůnu Ferdinand ranami mladých bosenských spiklenců, tu jednoduše vídeňská vláda obvinila z činu úřa-

dy srbské a volala k zodpovědnosti vládu srbskou a žádala potupným ultimatem, aby Srbsko splnilo veškeré podmínky. Srbsko vyhovělo skoro ve všem, pouze v bodě jednom, který ohrožoval suverenitu Srbska, odepřelo. A tak Rakousko vypovědělo Srbsku válku 28. července 1914. Situace Srbska byla zoufalá. Národ byl skoro už 3. rok ve zbrani. Nebylo střeliva, výstroje, peněz, děl a zdravotního materiálu. Ještě také nebylo vlastně skončeno připojení jižních krajů k Srbsku. Skupština nebyla také jednotná. Byla zmítána spory politickými, takže král Petr se zřekl vlády a v duchu ústavy ustanovil regentem prince Alexandra. Tento také převzal velení po vypovězení války nad srbskou armádou. Vydal srbskému národu památný manifest, dovolával se podpory celého národa proti odvěkému nepříteli a vyzýval Srby, aby dokázali, „že Srb se může obětovat pro svou vlast a uhájiti ji před početnějším nepřítelem“. A hlasu jeho uposlechli všichni synové nešťastného Srbska, ba i bratří za Dunajem. Statečná jeho vojska odolávala s počátku všem náporům daleko silnějšího nepřitele a připravila Rakousku několik velikých porážek na Ceru, Kolubaře a jinde. V říjnu 1915 začalo útočiti spojené vojsko rakouské a německé znovu na vysílené a unavené řady srbské. A snad ani tehdy by se nepodařilo přemoci Srby, kdyby nebyli zaskočeni zezadu od Bulharů, nového spojence centrálních velmocí. Srbové osamocení, vyčerpání, všichni opouštějí vlast, když viděli, že neodolají přesile a dávají se na legendární ústup přes Albanii k moři Jaderskému. V listopadu, za nejhoršího počasí, za deště a mrazu pochodují zbytky zablácenými cestami k moři. Celý národ opouští domovinu i se svým staříčkým králem Petrem a regentem Alexandrem. A když tyto trosky jindy tak slavné armády dospěly k Jadranu, telegrafuje Alexandr Francii: „Není Srbska, ale žije ještě jeho armáda!“ Spojenci připravili lodi, na kterých se mělo zbylé vojsko převézt na ostrov Korfu. Na jednu takovou loď původu italského vstoupil také Alexandr. Po chvíli se ptal kapitána, kam loď pluje. Na odpověď, že do Brindisi, nařizuje cestu zpět a volí raději sví-

zelnou cestu do Lješe, než do Brindisi. Chtěl zůstat mezi svými bojovníky. Vyčítal dobře, že kdosi, jenž chtěl mít zapláceno spojenectví, chce kořistiti z nesházy Srbska a chce uskutečniti dávný svůj sen hegemonie nad celým Jadranem. V duši Alexandra prolétla jistě vzpomínka na královskou korunu, zakopanou v osudné noci 12. listopadu v Prizrenu. Vzpomněl si na přísahy a na odkaz dějin i smrti těch mladých 40.000, kteří svými kostmi poseli bažiny a stezky nehostinné Albanie. Touto odhodlaností setrvati až do poslední síly převzal na sebe zodpovědnost za všechny spolubojovníky, za budoucnost trpícího Srbska. Poslední nastupuje v Drači na loď a odjíždí na Korfu. Tam se vojsko zotavuje a nastupuje opět u Soluně, téměř na hranici své porobené domoviny, k novým bojům.

Alexandr objíždí spojenecké vlády, štáby generálů a dokazuje, že soluňská fronta je stejně důležitá jako fronty ostatní, ba ještě důležitější, neboť může nejdříve přetnouti tepnu železniční k východu a zastaviti tak nástup germánský na východ. A podařilo se mu spojení přesvědčiti.

Hned v dubnu 1916 je fronta soluňská doplňována, stává se dědičkou armády dardanelské. Lodi vozí do Soluně materiál válečný a převážejí sem odpočaté jednotky srbské, jež byly mezi tím částečně doplněny dobrovolníky-krajany z Ameriky. Nové oddíly francouzské a anglické, později i řecké obsazují spolu se Srby frontu. K rozhodnému útoku dochází až v roce 1918. Alexandr vydává vojsku povolání i rozkaz k útoku. 1280 děl a 1900 kulometů se rozeřvalo v mohutné symfonii smrti a hymně svobody. Náporu srbskému a spojenců neodolalo vojsko rakouské a bulharské. Za 16 dní byly podpisovány podmínky příměří.

1. prosince 1918 vstupuje velitel vítězných vojsk, regent Alexandr, do osvobozeného Bělehradu.

Idea osvobození a sjednocení, pro kterou po celé století vnuk i pravnu vedli srbský národ do boje proti silnějšímu, tato veliká idea zrodila se z moře lidského utrpení. Kosovo bylo pomstěno! Hned po válce uskutečňoval Alexandr sjednocení.

Byl si vědom, že jedině ve sjednocení všech jihoslovanských kmenů je budoucnost Jugoslaviie. Tato myšlenka sjednocovací byla vůdčí myšlenkou jeho politiky. A tato byla ohrožena politickými sváry ve skupstině. Národ byl zmítán politickými spory, trpěl sedlák v Šumadiji stejně jako u Lublaně a Zagrebu, nespokojenost zachvátila lid k radosti zahraničních nepřátel. Král proto vydává 6. I. 1929 manifest, kterým ruší ústavu a přejímá vládu na sebe. Potěšil všechny upřímné vlastence, zastrašil sýčky. Odsoudil spory, které hubily jednotu národa a u vědomí plné zodpovědnosti před svým svědomím a dějinami vládl sám. Nesáhl k diktatuře ku posílení vlastní moci, nýbrž chtěl národ zachovati, sjednotiti, občastniti. Odpolitisoval lid, usměrnil výrobní a hospodářské činitele a vytvořil jeden jihoslovanský národ a jednu jihoslovanskou myšlenku.

Začala nová epocha v dějinách Jugoslaviie. V roce 1931 vydává novou ústavu — ústavu království Jugoslaviie.

Ve snaze zabezpečiti mír své zemi, sjednává smlouvy přátelské se svými přáteli a sousedy. Především utužuje spoje-

neckou smlouvu s Československem a Rumunskem — s Malou dohodou. Položil základy k největšímu dílu politickému, jakého možno očekávati od srbského panovníka, ke sblížení s Bulharskem. Jen veliká a krásná duše zemřelého krále byla schopna tohoto opravdu historického počínu. Uskutečňuje přátelství s Tureckem a Řeckem. Ale hlavně opíral se o přátelství Francie.

A právě ve výroční den, kdy srbské vojsko drtí poslední odpor Rakušanů a Němců u Niše, 9. října 1918, umírá rukou nelítostného vraha 9. října 1934.

Padl jako voják při vykonávání své povinnosti vladařské. Myšlenka však je silnější smrti. Ta žije dále a bude žíti věčně, protože je spravedlivá.

Ctili jsme ho jako jednoho z nás, vždyť jeho zraky byly vždy upřeny k Československu, ku kterému přilnul za světové války. Alexandr I., Vítězný král Sjednotitel, byl nosným pilířem jihoslovanské jednoty.

Je mrtev! Žije však jeho odkaz, závazný i pro nás:

„Čuvajte mi Jugoslaviju!“

K. Bolek:

Zborov.

Dnes nastává nám slavný den.
My prvně do útoku jdem
s dvouhlavým orlem jdeme v boj.
Nuž, bratři, vpřed se dejme hoj!

Již rozpoutal se hukot děl
netvorů chtivých našich těl.
Těž kulometů slyšet řev,
jež ždají naši českou krev.

Nad hlavou ostrý šrapnel hřmí,
výbuchem min až zem se chví.
V tom slyš! V pekelný pušek třesk
se zarývá polnice vřesk.

Již v dáli dozněl její hlas.
Nuž, bratři, k útoku je čas!
To signál k útoku byl dán.
Dnes pozná kletý Rakušan,

jak v boji řádí český lev.
Ze zákopů se nese zbožný zpěv
a bojištěm se nese v dál.
To pějí husitský chorál.
Nad krytem vzrostl bodel les.
Nepřátel řady jímá děs.
Svou v hrůze odhazují zbraň:
„Kdos ještě živ, svůj život chraň!“
Již v úprk nepřítel se dal,
by život bídný zachoval
a v patách za ním bouří ryk:
„Ať žije vůdce Masaryk!“
To legií byl slavný den.
V skutek se změnil mnohých sen.
Rakouský orel zle byl bit.
Nám Čechům nastal první svit,
jenž ohlašoval národu,
že dobude svou svobodu.

Plané sliby

— Francku, co je s tebou?

Francek zamrkal očními víčky. Potáhl kostelníka na věž, ale ani necekl.

Mrkal, mrkal a zpozabůčka nahlídal, kde tesař nechal ve zdi větší díru.

— Francku, co je s tebou?

Teď to znělo důrazněji. Tátův hlas zachotil jak rezavá pila v čerstvém dřevě, jeho oči zapíchly se do Franckovy tváře a ohryzek na žilnatém krku poskočil.

— Ta—tíš—ku, já — — —

— Co!?

— Já... on... my... oni...

— Práv! Co ty? Co on? Gdo on? Kerý?

— O—ni...

— Stakra, pověz brzy!

— O—ni... ňa...

— Oni ſa?

— Tož oni ňa zbilí!

Teď to vylítlo z Francka najednou jako by vystřelil a Francek byl tomu naráz rád i nerad.

Rád proto, že už je to venku a nerad, protože nevěděl, jaké to bude mít následky.

A následky to mělo strašné!

Táta zafal sekýru do suku, napřímil hřbet, oťel si nos dlaní s důli nahoru a potom o gaticu si osušil ruku. Cosi si zavrtal na břichu a blýskaje očima jen sykl:

— Cóóó?

— No, tož... no... to!

— Kdo?

— Pán rector!

— Starý?

— Starý... nene! Mladý!

— Mladý! Hm! — Strýci Gajdošovi zasvítily oči. Hučelo mu v hlavě. „No, tož jednúc přeci! Tož včil, jak mu slíbil jednúc u šenkyša „u zlatej koruny“, ho přeca utopí! Jak kotě utopí! Litovat nebude! Utopí! Utopí a třá na lužici! Je to edem pravda, že sa na tem nebl pečú báj oplatky!“ pomyslel si starý, vzpomenuv svých slibů rectorovi pro jeho moresy! „Včilej ho utopí!“ Ale nepověděl nahlas ani věty.

Chudák Francek tu stál rovnou na půl mrtvý.

Gde ſa bil?

— Po... řiti...

— Ukaž...!

A už milý Francek chtě nechtě odpínal od gatí knoflíky.

— Toť...

— Gde? Vypni! Vypni!

Nerad on to Francek, ale co je pravda: co má člověk dělat, když táta poručí? Jenom poslechnout...

— Toť?

— Toť!

— A toť taky?

— Taky!

— Tož ták, ty hunsvíte, tož ty si takový, že on, chudák rector, sa s tebou dřít musí?

Víc strýc nepromluvil, ale co je pravda, moc Francek litoval svojí poslušnosti...

Bylyť rány tyto takovým řemenem a přaskou vedené nějak důkladnější nežli rectorovy a zanechávaly hmatatelné stopy...

— Hé... há... hú... hú... hé... hý...

— Což, ty nemáš rozum? — Maměnka od kůlny.

— Mám! A včil sa zapni!

Zcela klidně táta zastrkuje řemen jak prve do přesky...

— A včilej (nyní) sa umyj a hrubě mi nervi!

Sám také umýval si ruce po důkladné práci...

— A včil nové háby!

— Co ſa doma mrzí?

— A mrzí, nemrzí! Já řku, nové háby!

— A tož?

— A tož?... Tož on taky! Zajdeme do města!

— Dneskáj?

— Dnes!

— Dyť nejsú trhy ani jaké púti?

— A púti, nepúti, a trhy netrhy, idem na úřady. Dám já mu, chlapovi... mrzačit ogary!

— On? ... Ty! Tož ty přeci...

— Nehuč! Nepověď! Hleď chlívca a krávy a tolěj ti pravím: negabaj na muské (nerýpej do mužských), lebo přindá doby, zle sa ti podaří.

Nato panímáma šla tiše do jizby. Jak starý satoní, to s ním nejsou špásy...

— A tož ty... do gatí!

Nadíval už Francek nohama kalhoty, ale při té práci nebyl moc radostný. Ještě mu po tvářích se kulily slzy... opravdu bolestí. Vždyť jeho tatíček každý kvintlík síly neměl odměřený a železné přesky k měkkým částem těla silně přiléhají...

— Jsi?

— Já?

— Tož! Hotový?

— Už!

Strýc dvakrát křísnuł do svojí faječky, podpálil, zahulil — a pak oba vyšli...

Kakraholtské cestování, když člověk neví kam, když člověk neví proč a když ho na kůži bolí zlé doteky...

Šli.

Francek dost ztěžka. Ale města došli.

Úvozem, ulicí, pak stranou náměstí a ještě ulicí. Tak došli k „úřadu“.

Táta moc nehledal, nečetl, nehádal, kde který pán sedí. Šel a zastavil se hned u prvních dveří.

— Baranicu smekni!

— No.

— A též pánovi mosíš dát na ruku šumné obtúlení (políbení).

— No.

— A co máš v nosi?

— Nic... já...

— Toť sa oťři! Táta mu zapůjčil hned obě onučky. Nějak byly hrubé a v botách, které měl, mu trochu přespřiliš tiskly „holubičky“. Proto si je sundal a strčil do kapsy.

A Francek poslušně si jimi pročistil teďka, jak se patří, svoje nosní dírky.

— Si?

— Su!

— Tož, čuj! Pozdravení!

A už oba vešli.

Táta odložil si čepici u dveří, Francek „Pochválenbuď“, a už si otíral nos do bílé ruky šedivého pána.

Starý pán u stolku cukl jí opravdu — jako po kousnutí vzteklinou nemocné, divoké... kočičky...

— Co též?

— Já, tofkáj, jemnosti...

— Tož?

— Su otec toť...

— No a tož?

— Idem im okázaf...

— Ná?

— Co náš rector umí, Francku, hyber z gatí!

— Z gatí?

— A... řiř vypni!

— Tatíčku...

— Já tož hybem, hybem, ať to čujú páni!

— Ale my...

— Ale to třá není...

— Vypni! Honem vypni!

— Na mou milou duši...

— No! Není zříděný?

— No, tož doopravdy! Rovnou, jak by mu tam fialky rozkvetly!

— Fialky! Spěš, pane, modré tulipánky!

— Ale s tím musíte vedle do třicítky!

— Vedle? Do třicítky?

— No, ja. Je tam dochtor. Ten temu rozumí!

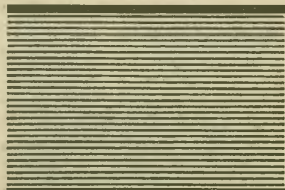
— A nechcu dochtory! Edem posílajú lid v apotéky...

— I to je úřední. Ten jenom nahlédne a všecko vyřídí... a ten váš pan rector...

— ...bude vyhoděný?

— Možná, uvidí se!

— Pojď, Francku, a gatě drž si pěkně v hrsti!

Látky * hedvábí vždy za
U CHAMRADA

Vešli do třicítky.
— Pochválem...
— No?
— Prosím ich, já tady... a tofkaj náš Francek... já... prosím... móžu řéct... tož, Francku, lez z gatí!

— Ale néni třeba...
— No, čujú tofkáj to... no? Viďá?...
— Panečku, tohleto jsou mapy!
— No... což pan inspektor?
— Inšpektor? Inšpektor? A nač též inšpektor...?

— No, ten, co je pánem nad všemi rehtory!

— No, baj, na mú dušku, ten to vědět musí! Francku, obtúl ruku a hybem do gatí... A on, pane dohtor, prosímich, kudy sa... tož do kterých dveří...?

— Do dváštýrcítky!
— Pámbu im požehnaj! Francku, hybaj! Hore! A nevyleť z gatí!

Ťuk! Ťuk!

— Dál.
— Pochválem. Sú oni... inšpektor?
— No?
— A starajú sa o naše rehtory?
— No...
— Toť Francek má mapy na holej zadnici. Tož, Francku, hyb! Z gatí!... A vypni ju, vypni!
— Hm. To od rehtora?
— No baj! Ne od krávy. To sa přecaj pozná...

— No, to se rozumí...
— Pan dohtor to viděl?
— Tož baj!
— Sa ví! Ten... no první!
— No tak! To je dobře! Obleč se, synečku... no, a co pan dohtor...?
— No, on ňa sem poslal.
— A víc nic nepravil?
— Pravil. Hm. Co pravil?... Sa mi zdá, povědal, jakoby mu kvěťly na zadku fi-

alky... já řku, ne fialky, modré tulipánky...

— No... tož... to je... dobře... No, to se zas spraví...

— Spraví? Moc pěkně děkuju. Sám su rád! Doopravdy! Pro ty naše děti. Šak já dycky pravím: ešče sú na světě lidé spravedliví...

— Tak. Tak. No, a půjdem. Už poledně zvoní...

— Poledně? Pozdrav bůh! To sa máme naít (nachodit)! Včil! (Teď!) V také pekárni! To by nevěřili, jak slunéčko peče támhle na téj stráni! A gór včil! O poledně. No, bývajú s bohem, panenkú Mariú... Su rád, že sem poznál, že nedajú děti... Kerý má rád děti, je baj spravedlivý... No pámbu ich potěš! Tož, Francku, do gatí!

Francek zas „naskočil“ a potom už vyšli...

Stařík si liboval den, dva, tři i čtyři...

— Oh, půjde z dědiny! Ten pán tam na vrchu sú moc spravedlivý!

— Slíbil ti?

— Baj slíbil.

— No, tož půjde isto!

— Sa ví! Jistí Gajdoš. — Šak jsem mu to slíbil u zlatej koruny!

— Šak mu růstly rohy.

— No.

— A že už nepšú? — asi za čtrnáct dní.
— Baj! Chlapisko sedí, tajak v peřů zmrzlý.

— No... a... kruci tyrkn! — strýc Gojdoš si zaklel, až sa hory třásly.

— No?

— Dyť oni nevěďá, odkád zme a keří! Ěnu, kruci tyrkn! Tož on podaremku mi vylézal z gatí před tolika pány?

— No, lesti si neřek odkád si a kerý...

levné ceny koberce * záclony

V O R L O V É

— Ale kruci tyrkn... tož to on tu se-
dí... tajak cosi gdesi... a já osel starý...

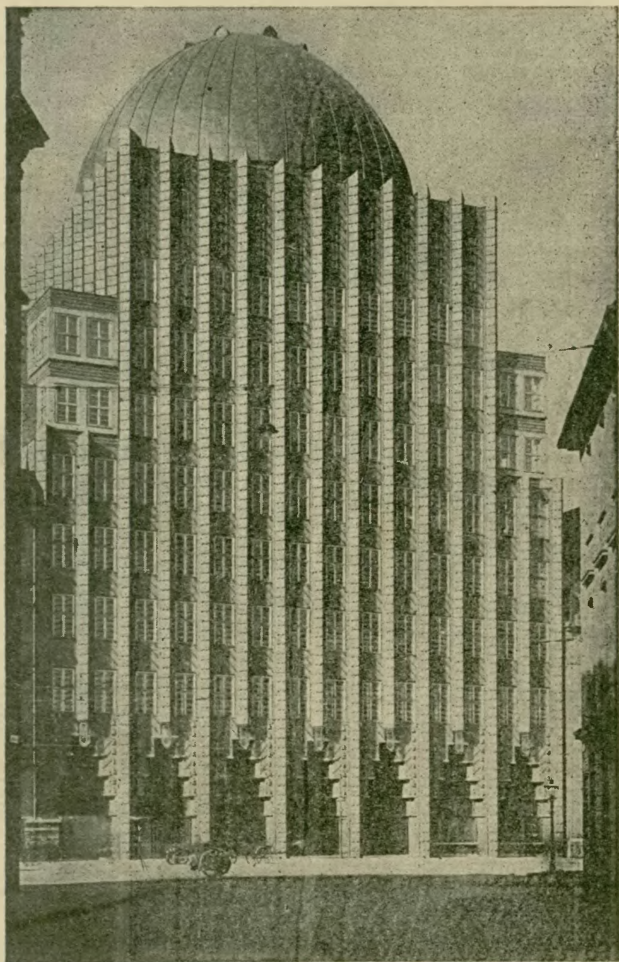
A při tom strýc Gajdoš by si byl nej-
raději natloukl pro tu svoji hloupost, jako
udělal tedová Franckovi...

— Snaď indá, snaď indá... — tišil se
strýc v duši, ale vše nadarmo: pan rector

— Gde?

— Do města přeci! A dělaj, nech si
hned dobře nachystaný.

Francek byl hotov hned a též okamžitě
byl venku ze dveří. Starý Gajdoš také
důkladně vykročil a nežli se sešla hodina

Betonový mrakodrap v Evropě: 14 patrový palác v Hannoveru.

už věděl, že byl starý Gajdoš tehdy před
úřady a proto si víckrát už „nevšiml“
Franty.

A slib „U koruny“ zůstal navždy planý!
Inu: sliby — chyby!

Ale ku podivu. Pan rector se nehnul.
Nic s ním nedělali.

— A tož totok nejdě! Francku, hyb!
Jdeme!

s hodinou, tiskl už zas řádně kliky vel-
kých dveří.

Ovšem. Povolila.

— Pochvalpšktus. Gde sú ten pán
doktor a ten pán inspektor?

— Tož já tu jsem doktor.

— Oni. Stakradenta, dyf byli inačí.

— A to je inspektor, ukazoval mluvčí
na velkého pána, jenž vstoupil do dveří.

— Ale na mů dušku...
— Co?
— Dyť to tedová byli přec inačí! No, dyž já tu s Franckem jsme ukazovali ty ráfy, keré měl od pána rektora po celej zadnici...

— A tož kdy to bylo?
— No, před čtrnácti dny.
— To jsme tu nebyli. Měli jsme komisi.
— Hm. Teda komisi... A ogar nebohý tu vypínal zadek po všech kancelářoch a na všechny pány, keři si spoměli — a... naráz strýc Gajdoš ostře se podíval na

— I on je inšpektor...

— Je?

— No. Od berní správy! — Ale tož ukažte, když jste už zas tady...

— Nic, Francku, ani hyb!

Teď se zase páni trochu udivili: — Pak ovšem nemůžeme pranic posouditi. Ničeho nevíme, nic jsme neviděli...

A tu vpadá Francek. Jako strojní puška to z něho rachotí: — Hm. Prám neviděli! Dneskaj, dybych tu stál rovnú tajak Adam, nic sa neuvidí!

Ze zoologické zahrady: Dva mladí sirotci se seznamují.

oba dva pány: — a ten jeden tlustý, ten mi baj povědal, že baj je inšpektor —

— Tlustý byl?

— No, tlustý! A taký rozšafný a baj mi přislíbil, že sa to zas spraví...

— A měl dlouhé kníry?

— No. Rovné jak husar!

A oba dva páni se jen rozesmáli. Strýc Gajdoš už těžko přemáhal své zlosti. Ještě se mu smějí... Než nezmohl všechny: — Tož to já ukážu temu paprikovi, dyž inšpektor není...

A pan doktor vážně jen k inspektorovi:

— Má pravdu. Čtrnáct dní...

— To ne, než tatíček dneskaj před odchodem ňa zbit zapomněli!

— Co?

— Ty orkafo jedna!

Odpovědi pánům se už nedostalo. Strýc Gajdoš se synem už byli ze dveří — a „zlý“ pan učitel v té naší dědině ještě dneska sedí!

Gajdošovy sliby byly — plané sliby!

„Já prohřešil se proti tobě, Bože!“
a mnich se řítí s nářkem ku zemi,
„hřích do trní mi ustlal trapné lože,
jež míval jsem dřív stláno růžemi:
trest, krutý rest mi ulož za pokání!“
mnich v prsa bije se a hlavu sklání.

„Prost každého jsem dosud býval hříchu,
však zhrd tím: to můj zavinilo pád —
Já v srdci cítil přenesmírnou pýchu,
že čist jsem tak a roven bohům snad,
však hřích a ďábel naličili sítě,
a já se chytit dal: kles okamžitě...

Co teď, ó Bože, jak napravit vinu,
ke trůnu tvému bych zas mohl zpět?
Či povržen mám věčně zůstat v stínu,
že čistoty své promarnil jsem květ?
Duše má věčně se má svíjet v muce?“
Mnich šedé vlasy rve si, lomí ruce.

A odcházejí, druh odvádí druhu,
obadva hříšní, vinou sklonění —
Na nebi po bouři se skvěje duha,
úmluva nebes, smíru znamení,
z dvou hříšníků se velcí stali prorokové:
svět, lidstvo učí víře, která láskou slove.

„Jak, Bože, potrestáš mé provinění?
Rci, jakým pokáním lze smýt můj hřích?
Tresci mne: slyšet chci tvé zlořečení,
hněv nebešťanů, pekla jásot, smích,
a všeho světa výsměch ironický —“
A zaslechl však jen soucitný hlas lidský:

„Vstaň, bratře bédný, Bůh neslyší tebe,
je od člověka příliš vzdálený,
vysoko s anděly jest Jeho nebe,
daleko s ďábly jícen plamenný,
Bůh před člověkem skrývá slunné tváře:
marně Ho vzýváš v slzách kleče u oltáře.

Vstaň, bratře, odejdeme odtud spolu,
a práce bude naše pokání,
jen bližním budem sloužit, těšit v bolu,
věst ku světlu je ze tmy zoufání:
dobrymi činy srdce svoje očistíme,
smíříme nebesa, se k Bohu přiblížíme —“

J. Šulcová:

Hlučínská selka.

Švarné selky z Hané na bohaté líše,
ve svých skvostných krojích vykračují v pýše.

U nás není jak v bohaté, žirné Hané,
k nám již od severu chladný vítr vane.

U nás není všeho jako v kraji vína,
méně rodí naše chladná domovina.

My o skývu chleba musíme se bítí,
těžce lopotit se o své živobyti.

Proto náš kraj také prostší barvy mívá,
proto u nás smutná písnička se zpívá.

U nás, na Hlučínsku, chuději se žije,
ale v prostém rouše dobré srdce bije!

Lev K. Karvinský:

Do nebe.

(Z knihy „Modrá Adrie“.)

Můj Bože, rád bych též do nebe!
Nevím však, mám-li to jisté.
Proto se v moři jen omývám,
bych měl vše na sobě čisté.

A kdybych do nebe nepřišel,
můj Bože — jaké pak křiky!
Můžeš mně na zemi ponechat,
zavázán budu Ti díky.

K Adrii sednu si s duší svou.
Shlížet se budu s ní v moři.
Čistotu — pravdu kdo miluje:
Nebe, ráj na zemi stvoří!

Pravda i pověsti o Landeku na Hlučínsku

Příspěvek k dějinám Petřkovic na základě historických dokladů i pověstí.

I.

Jisto je podle badání historiků, že v našem kraji v letech 500, 600, 700 a 800 po Kristu žili Slované. Dále je rovněž nesporno, že asi r. 880, to jest za časů sv. Cyrila a Methoda měli Češi 15, Moravané 21 a Holasovsko (později Opavsko a Slezsko) 5 měst. Z těchto 5 měst jsou nám známy dnes Landek, který zastíňoval tehdy Mor. Ostravu a pak Hradec a Holasovice, jež byly větší a slavnější než dnešní Opava. Dnes Landek (Petřkovice), Hradec i Holasovice jsou vesnicemi...

Petřkovice či vlastně hrad Landek či ještě lépe Vrch Masarykův (dnes má se aspoň tak zvatí) je znám už z nejstaršího dílčího listu ze dne 2. srpna 1297, dále z listiny z r. 1303 a ze zachovalých zápisů z r. 1349. Je tedy jisto, že hrad Landek stál tu již v polovici 13. století jako hlava kraje, město. Dle listiny knížete Kazimíra z r. 1518 byl tehdy hrad Landek již zpustlý. Již v dobách předhistorických bývala asi na Landeku umělá pevnost, jak dokazují zde vykopané zbraně, nástroje a popelnice.

Hoj, býval kdys Landek jiným chlápíkem nežli je dnes, ačkoliv ve stínu jeho leží nyní šachet dvě, jáma „Anselm“ a „Oskar“ a na vršku jeho místo hradu krásná vila a veliká výletní restaurace Pěchova s krásným rozhledem na obě Ostravy, celý revír ostravsko-karvinský i na věnec Bezkyd.

Byla však léta, kdy urození i méně urození smrtelníci museli se přes Odru broditl pěšky i koňmo.

Z dílčího listu z 2. srpna 1297 vychází najevo, že olomoucký biskup Dětřich měl téhož roku důležité jednání s knížetem Mečislavem Těšínským o úpravu hranic

mezi zbožím biskupským a mezi knížetstvím Těšínským, neboť řeka Ostravice, jako horská bystřina tuze často měnila řečiště, ubírajíc hned biskupovi, hned knížeti pozemků. K vůli tomu se sešel biskup a kníže Mečislav s přáteli do Mor. Ostravy. Na schůzce bylo ustanoveno, aby od hradu Landeku, stojícího na levém břehu Odry, byla Ostravice celým tokem až do hranic uherských řekou pohraniční a aby tam, kde řeka změnila tok, byly pořízeny „hraničné kopce“. Jako svědci byli ujednání přítomni: osvětimský kastelán Mikuláš, těšínský kastelán Jan a pak Heřman, příjímím Späher, kastelán polsko-ostravský.

Proti hradu polsko-ostravskému stálo ohražené město Mor. Ostrava a hrad Landek. Pod hradem Landekem vedla obchodní cesta opavsko-krakovská, která okolo Převozu, dnešního Přívozu a M. Ostravy pod hradem polsko-ostravským (Slezskou Ostravou) vcházela pak na území polské čili Těšínské.

Poněvadž nebylo pod Landekem mostu přes Odru ani pod hradem polsko-ostravským přes Ostravici, převáželi kupecké vozy převozníci, odkudž je jméno dnešní části Velké Ostravy — Přívozu. Obchod a frekvence na této obchodní cestě byl veliký, jelikož se tudy dovážela sůl z Bochně.

Odměna za převoz byla dobrovolná. Teprve 1. prosincem 1864 zaveden byl za převoz přes Odru u Petřkovic jednotný tarif. Za převoz člunem vybíraly se dva feniky, byla-li Odra zamrzlá a chodilo-li se po ledě, musel každý chodec zaplatiti 1 feník. O nějaký rok později byla vystavěna krajská silnice z Hlučína do Petřkovic na Mor. Ostravu, aby bylo docíleno

Barvení a chem. čištění
oděvů všeho druhu, též záclon, koberců atd.
provádí odborně, rychle a levně

OTTO WINKLER • N. Bohumín
Beethovenovo nám.

lepšího spojení s ostravskými doly. 1. prosince 1869 bylo zavedeno u sv. Jana pod Landekem vybírání cla. R. 1877 byla povolena slezským zemským výborem pruským stavba mostu přes Odru, kterýžto most sloužil tu provozu až téměř do konce roku 1929, kdy vznikl tu elegantní, moderní a lehký most železný přičiněním československých úřadů.

Jak jsme se tedy již zmínili, sousedilo ve 12. a 13. století biskupské zboží u Moravské Ostravy, tehdy asi Brunswerde zvané, řekou Odrou oddělené, se zbožím landeckým s hradem Landekem, stojícím při řece Odře. Ku zboží landeckému patřilo tehdy také již město Hlučín, založené králem Přemyslem Otakarem, které bylo tehdy v rozkvětu. Tento král věnoval Hlučínu asi již při jeho založení pastviny při řece Opavě. Kníže Mikuláš zastavil nejspíše zboží landecké panu Žibřidu Barutovi, který roku 1303, na svém hradu Landeku potvrdil městu Hlučínu královo darování na pastviny až po řeku Opavu. Mezi svědky této listiny z 28. ledna 1303 je podepsán praeceptor Tomáš řádu Minoritů, purkrabí hradu Landeku Rotinburk, landecký man, vladyka Jindřich z Nikolsdorfu, fojt z Ludgeřovic Baldenron, dědičný fojt z Hlučina Kunrát a přísežní kmeti Seblín z dnes již zaniklých Žibřidovic a pekař Sidilman a nějaký Tyl ze Štěpánkovic. Tenkrát nebylo na Landeku více osad kromě Landeku, Hlučina a Lidheřovic, a jisto je, že nějaké chaty měli služebníci při chovu bobrů v řece Opavě a Odře, asi v těch místech, kde dnes je vesnice Bobrovníky.

II.

Hrad na vrchu Masarykově (Landeku od Landesecke, kout, v němž se stýkaly 3 země, státy) stával na straně vrchu nad Koblovem, 280 m vysoko nad hladinou moře, při ústí řeky Ostravice do Odry. Hrad byl čtyřhranný a měl v každém rohu jednu věž, byl obehnán valy a příkopy.

Co nedokončil zub času, to dokázala lidská ruka v letech 1820—30, kdy sedláci z Koblova a ze Šilheřovic museli odvážeti materiál z rozbíraných základů hradu. Ze zbytků zapadlého hradu bylo vystavěno

tehdy prý fojtství v Koblově a jiné chalupy.

O hradu Landeku vědecky psal náš Prašek, dále Dr. Weltzl a j. K zaniklému hradu se pojí i spousta pověstí, z nichž některé zaznamenal již farář z Hošťálkovic Jan Kaluža, dále známý folklorista Jan Vyhlídal, I. K. Bukovanský a jiní.

Nuže poslechněte si některé ze zajímavých pověstí o Landeku:

Mlynář Šmuk z Hrušova zabloudil kdysi na procházce v hustém vrbovém na břehu Odry, táhnoucím se až k ústí řeky Ostravice do Odry. Čím více se snažil vyplésti z vrbin, tím více se do nich zaplétal, až ho tak zastihla noc.

Pojednou něco za ním zaharaší, a hle, za ním na koni černá ženská postava! „Můžeš pořádně zbohatnouti, chlopku“, di zjev k mlynáři, „pakliže mne vysvobodíš, neboť jsem paní Landeku!“

Za tím účelem měl přijíti na určité místo hradních rozvalin, ale nesměl se dáti vůbec ničím a nikým zastrašiti. Mlynář slíbil, že ji vysvobodí a dostal se šťastně asi k pálnoci domů...

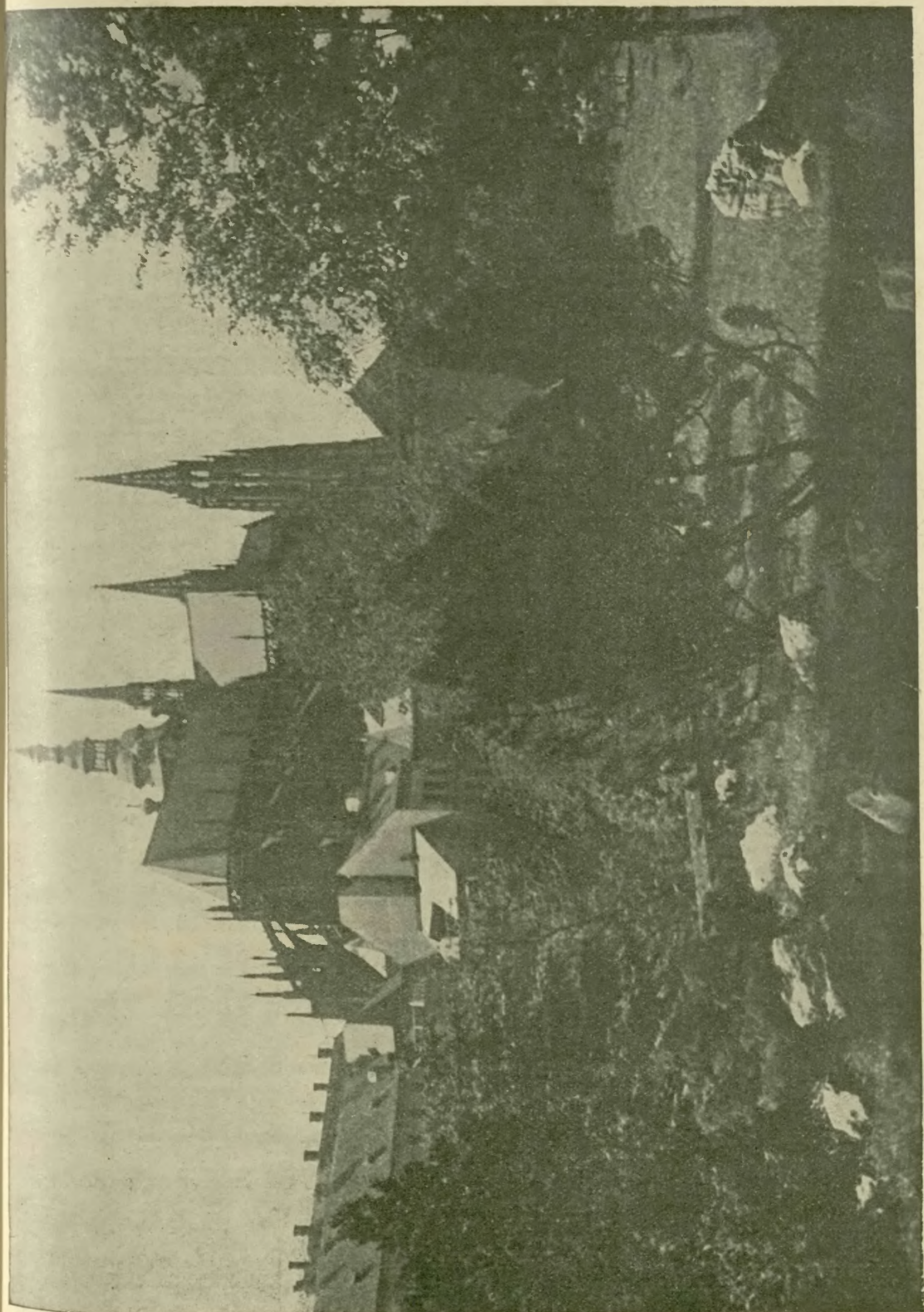
V ustanovenou hodinu ubíral se mlynář k rozvalinám hradu a udatně zde vytrvával, ačkoliv všelijaké příšerné obludy hrozily ho pohltiti. Když však konečně na ohnivém kanci přijížděla hradní paní a z úst jí vyskakovali ohniví hadové, pozbyl mlynář náhle odvahy a vzal do zaječích. Najednou zaslechl prchající za sebou žalostné stenání a výkřiky zakleté paní: „Běda mi, běda! Nyní jsem na věky zakleta. Ty, jedině ty, mohl jsi mne zachrániti!“

Konec této pověsti líčen jest jinde takto: Hraběnka prý přijížděla na ohavném ohnivém draku. Jiná zas pověst praví, že paní hradu držela v zubech svazek klíčů. Když začal mlynář utíkat, hodila paní po něm klíči a zasáhla ho na noze tak, že zůstala mu na ní po celý jeho život černá skvrna. Klíče samy se však propadly a nebylo lze je nalézt.

A jinou ještě pověst zachoval nám farář Kaluža:

Když ještě na vrchu stál hrad, šel nějaký muž na květnou neděli, když po kostelích se právě četlo utrpení Kristovo, na

Léto v Praze : Pohled na chrám Sv. Víta z Rájské zahrady.

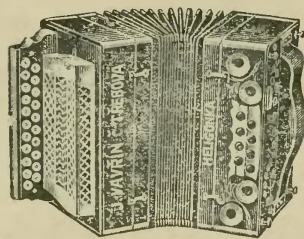

vrch Masarykův, tehdy Landek, ku hradu. Najednou uslyšel z nějaké komůrky silně se již rozpadávajícího hradu, zvláště silné zvuky. A ejhle! Dveře jedné komůrky se otvírají a z nich vybíhá obrovský, jako sníl bělounek pes, držící v tlamě svazek klíčů. Vyděšený muž se dal na útěk, ale pes mu byl pořád v patách volaje: „Neboj se mne, neutíkej, nic ti nezrobím! Počkej a vem si klíče k pokladům landeckého hradu!“ Leč vystrašený chlop ubíhal stále dál a rychleji. Kdyby byl býval vzal psu z tlamy ony klíče, stával by tu hrad ještě dnes a chlop by se byl stal bohatčem.

Lid v okolí Landeku vypravuje si též tuto zkažku: „Když se čtou v kostele v Ludgeřovicích pašije, objevuje se na vrchu Masarykově, Landeku, kanec s jedním velikým klíčem v tlamě. Tento klíč otvírá veškeré místnosti propadlého hradu. Někdo se musí jenom pokusit vyrvatí kancovi onen klíč v době, když se v kostele čtou pašije, někteří tvrdí v Ludgeřovicích, jiní prý v Hrušově. Komu se to podaří, stane se velikým bohatčem. Běda však tomu, komu se to nezdaří! Toho kanec prý roztrhá a úplně sežere!

Vyhlídal píše (volně dle Vyhlídala): Jednou, když už hrad Landek dávno ležel v ssutinách, pásli na vrchu Landeku pastevci stáda.

Nejmłodšímu z pastýřů, který byl velice hodný a živil ze skrovného výdělku drahou matičku, ztratila se ze stáda jedna ovečka! Chudák, půl dne ji hledal marně. Marně plakal a nařikal, ovečka byla pryč! Pojednou zaslechne z křovisek tlumené bečení. Vzrušeně běží k tomu místu, prodírá se křovím, avšak ovečky nikde. Vtom opět slyší ovečku odkudsi bečeti a hoch již ví, kde asi ovečka je. A opravdu! Tamhle u polozasypaného vchodu do rozsáhlých místností zapadlého hradu jest jistě jeho ovečka. Do této díry se utíkal vždy lid z okolí hradu v dobách zlých. Teď však již asi dlouhá a dlouhá léta noha lidská sem nevkočila, protože tu prý straší a sídlí zlí duchové, hlídající propadlé poklady. Ovečka mu jistě spadla do té díry! Ovčáček měl dost strachu, ale málo platno, bez ovečky přece domů nesměl.

Jos. Vavřín

přísež. znalec
okresního soudu

Čes. Třebová
číslo 927

První východočeská
strojná a rukodílná
umělá výroba

harmonika „heligonek“

taktéž chromatických se 36-48 až 200 basy. Vývoz do všech zemí. Ceny značně snižené. **Materiál prvotřídní.** Pište si o ceník, který zašlu obratem.

Dodal si odvahy a vstoupil do poloza-
valeného vchodu do podzemí. Div však
neoslepl! To bylo lesku a třpytu! Ve dvou
řadách stály tu bedny zlata, stříbra a dia-
mantů. Chlapci se zdálo, že se ocitl někde
v říši pohádek. Tu slyší odkudsi z koutku
tichounký hlásek: „Naber si zde z těch
věcí dle libosti, co ti do klobouku vejde,
ale pospěš si, neboť za chvíli se propadne
zlato do země a otvor se hned zasype!“

Tak promluvila k chlapci ovečka. Hoch
poslechl. Honem naplnil klobouk i kapsy
a přehodiv si ovečku přes bedra, šťastně
se dostal na povrch. Když ostatní chlapci
pasáci od druhu zvěděli, kde nabral tolik
pokladů, spustili se honem všichni do pod-
zemní díry. Sotvaže tam vlezli, spatřil náš
hodný ovčáček, jak podzemní vchod se
s rachotem zavírá a zasypává jeho ne-
šťastné kamarády navždy.

Moderní formu má tahleta pověst. Po-
slední pán hradu Landeku nerad platil da-
ně. Pokaždé, když císařští vojáci je přišli
vybírat, pána nebylo doma. Jeho jediná
dcerka řekla jednou vojákům, aby přišli
někdy v poledne, ihned po dvanácté ho-
dině, to že jistě jejího otce doma zastih-
nou. Strážím hradu zakázala dcera pána
hradu, aby daly tenkrát nějaké znamení,
že kdo do hradu vchází.

A tak se též druhého dne stalo... Sotva-
že však lakomec a sobec, hradní pán, za-
hlédl císařské vojáky, popadl zlatý stůl,
na němž byl právě obědval, a hop i s ním
do studně uprostřed dvora. V tom oka-
mžiku se propadl též celý hrad a s ním
i všechny jeho poklady. Dcera majitele hra-

du byla zakleta a od té doby se zjevuje vždy v pašijovou neděli na ohnivě svini na tom místě, kde kdysi stával hrad. Kdo chytí ohnivý klíč, který mu zakletá hodí, zachrání ji tím a vysvobodí všechny ostatní v hradě zakleté a sám se stane velkým boháčem.

Opět jiná pověst nám vykládá: Na vrchu Masarykově stával za starých časů hrad Landek na obranu proti polskému hradu na nynější Slezské Ostravě. Za jedné vojny mezi Landekem a tehdejším hradem Polskou Ostravou, ostřelovala tato těžkými houfnicemi Landek tak, že ho úplně rozstřílela. Pán Landeku byl v jedné bitvě zabit a paní z rozrušení skočila prý do velmi hluboké studně. Zříceniny hradu čím dál, tím více zapadaly do země.

Jednomu starému člověku se zjevovala nějakou dobu stále ve snu ona paní hradu, která skočila do studně, vybízejíc ho, aby řekl lidem, aby šli do hradních zřícenin, vzali s sebou růženec a svěcenou vodu, aby se dále ve zříceninách potichu modlili, ale ani jednou se neohlédli a kromě modliteb nic jiného nemluvili. Jsou prý tam uschovány poklady obrovské ceny, a to tři velikánské kádě: v jedné peníze, ve druhé zlato, ve třetí drahokamy a šperky.

Tak se vydali jednoho dne na hrad čtyři chlapi z Ludgeřovic. Kolem sebe udělali svěcenou křídou kruh, který vykropili svěcenou vodou. Do prostředku kruhu postavili stůl a židle, poposedali kol stolu tiše se modlíce... Naráz z ničeho nic objeví se tři chlapi s kosami na ramenou, s klubíkem a ocelkou za opaskem. Chlapi za stolem modlili se tiše dále, i tehdy, když ti tři začali najednou brousiti košy. Pojednou se otáže jeden z těch tří druhů: „Tuž keho z nich vezmeme zpředy?“ (Tož koho z nich vezmeme nejdříve?) Druhý praví: Teho v tej červeney veště!“

Jeden ze čtyř u stolu se modlících měl červenou vestu.

Jóža Úprka: Studie slováckého děvčete.

Ti tři chtěli začít našim čtyřem Ludgeřanům kositi pod nohama. V tom jeden ze strachu, mysle asi, že už má nohy pryč, vykřikl. Zjevení tří mužů hned zmizelo

a Ludgeřané, pod jejichž farnost Landek podnes spadá, se k pokladům nedostali... Leč naši chlopi byli z tvrdého dřeva a pustili se ještě jednou na zbořeniště. Zase se posadili ve svčceném kruhu kolem stolu, očekávající, co se zase asi bude dít. Náhle spustí odkudsi ze země hudba (radia tehdy ještě nebylo!) a ze země také začne vyjížděti jeden chlop za druhým, ale jak?! Jeden na koze, druhý na psu, třetí na koni, čtvrtý na krávi, pátý na kočce, šestý na svini a jiní na jiných a jiných zvířatech. Byla jich již taková řada, že prvních jezdců ani viděti již nebylo, když tu ostatní (poslední) jel zvolna za všemi na beranu a k těm čtyřem u stolu zvolal: „Však já jich ještě dohoním!“ Tu jeden z překvapených sedících Ludgeřanů zapomněl, že nemá mluvit, křikl: „Stareho djabla doženěš a ni tych tam!“

A zase všechno náhle zmizelo a Ludgeřané opět nedostali poklady. Jistě jich také už nikdo na světě nedostane, protože se každý dnes bojí pokladů si vydobýti.

Leč slyšte ještě jednu!

Před několika lety narodilo se v jedné rodině v Koblově dítě. Přišli kmotři a šli

nově narozeného synka pokřtiti do chrámu Páně sv. Mikuláše v Ludgeřovicích, kam i Koblov je přifařen. Šli právě s dítětem pod hradem Landekem na vrchu Masarykově a právě tam na té straně bylo dosti veliké jezero. Jak šli kmotři s děckem kolem toho jezera, volá kdosi z vody: „Kaj iděš, Hala?“ Děcko z peřinky v odpověď křičí: „Posvěčič jaja (vejce) do Mikolaja!“ Kmotři s hrůzou poznali, že nesou ke křtu „podhaza“ (podhodka) a tož bez dlouhého rozmýšlení — bác! — s ním do jezera hasrmanovi, a dobře зробili...!

I různí čaroději a zloději sídlili prý a sídlí v útrobách Landeku, vrchu Masarykově. A vypudit lze je stěžl...!

I my víme o jednom černokněžníkovi, který na vrchu Masarykově a v jeho okolí sídlí ve skrytu: Je to zlý duch prušácký a falešného němectví, otročících Moravců! A toho že bychom vypudit nedokázali — a víte jak?! Žádné německé školy ani privatunterricht do českých obcí hlučinských pod Landekem, pryč s německými spolky Moravců z ryze českých obcí a — zlý duch unikne sám, takže zůstanou tu jen dobří „Zdařbuši“ a tomu — „Zdař Bůh!“

Pro zasmání

Ty děti. Evička: „Tetičko, proč teď nosíš stále jen tyhle šedé šaty?“ — Tetička: „Protože mám teď polosmutek, miláčku!“ — Evička po krátkém přemýšlení: „Aha, to je asi tím, že strýček onehdy povídal, že už je z toho tvého stálého mluvení polomrtev!“

Byrokrat. „Můj Hugo je hrozný byrokrat.“ — „Jak to, prosím tě?“ — „V posledním dopise jsem se ho ptala, jak se mu líbí moje oči a on mě v odpovědi odkázal na dopis ze 14. října minulého roku, v němž prý již tuto otázku obšírně zodpověděl.“

Moudrost páně Léblova. Pan Lébl si často rád vyhodí z kopytka. Minulé noci — tak jako obyčejně — se vrátil domů až k ránu. Jeho plavovlasá Karina se jej ptá: „Prosím tě, odkud to jdeš tak pozdě?“ — „Drahá Karino“, odpovídá pan Lébl, „inteligentní žena se nikdy nestará o to, co dělá její manžel.“ — „Ale? A což inteligentní muž? Zdaližpak

ten má právo starati se o to, co dělá jeho manželka?“ — „Tvá otázka je naprosto nemožná, neboť je-li muž inteligentní, pak se prostě neožení!“

Historická. Francouzský král Jindřich IV. dal se neodbytnými prosbami svých dvořanů konečně obměkčiti, že pasoval jakéhosi nehodného člověka na rytíře. — Při obřadu vyřkl novopečený rytíř podle starého rituálu předešlou větu: „Domine, non sum dignus“, („Pane, nejsem hoden.“) — „To já dobře vím“, odpověděl král, „ale tvoji přátelé mne prosili a sužovali tak dlouho, až jsem svolil, abych se jich konečně zbavil.“

Prohlédla ho. „Slečno, netušíte, co se vás chci zeptat?“ — „Tuším, ale kdybyste vy tušil, co vám chci odpovědět, neptal byste se!“

Ve varieté. „Vy tam, pane, nepřál byste si, aby vás pan fakir uspal?“ — „Ne, děkuji, já nemám sebou noční prádlo.“

Teskné odpoledne

Povídka ze slezské minulosti.

Bylo pozdě odpoledne. Březnový chladný a sychravý den se zvolna smrákal. Patnáctý březen roku 1888.

Ředitel opavského českého gymnasia, Vincenc Prasek, rozprávěl v úzkém pokoji svého bytu s profesorem Zukalem a mladým českým obchodníkem, který se před nedávnem přistěhoval do Opavy. Mluvil se o hospodářských poměrech. Obchodník si stěžoval na dosti nepříznivé podmínky, za kterých se počíná zapracovávat. A profesor Zuka, který dlel u Praska opravdu vzácnou náhodou — odcizovali se navzájem již delší dobu — přeběhl na záležitost, o níž již tolikrát hovořil se svými známými; ano, kdysi i s Praskem. O potřebě vědeckého slezského časopisu.

„Snad až se vrátí Zaccpal z Opatije, mohl by se časopisu ujmouti a vésti jej. Opavský Týdenník stejně za Zaccpala vede a vydává redaktor Hill...“ namítal Zuka na některé Praskovy pochyby. Byl ředitel Prasek velmi opatrný a poslední dobou téměř pochybovačný o všem podnikání, jež vyrůstala ve Slezsku. Zakusil již mnoho zklamání ve své neúnavné práci, a není tudíž ani divu, že v soukromí přátelům si posteskl na ne jeden bolestný neúspěch.

„Zaccpal... Zaccpal... všechno jen Zaccpal...“ opakoval Prasek a pak tiše podotkl: „A na to, že Fromm jel narychlo za Zaccpalem do Opatije, na to nemyslíte? Prý se Zaccpalovi velmi přitížilo... Snad se ani léta nedočká...“

Soumrak se hustě věšel na jizbu a tu pojednou zvenčí klepal někdo na dveře předsíně. Prasek vyšel otevřít. Z chodby chvíli zazníval tlumený rozhovor. Zuka se obrátil k mladému obchodníkovi.

„Pozdní hosté se střídají u pana ředitele dosti často. To máte opravdu zvláštnost, že čeští lidé se bojí pomalu jeden druhého navštívit. K redaktorovi Zaccpalovi vůbec naši hrdinové jindy nechodili, až když večer pořádně začernil jejich sebevědomou odvalu.“

Dveře kleply a Prasek se chvatně vrátil do pokojíku. Bylo vidět, že jej něco překvapilo. Nažloutlý papír se chvěl v ruce. Telegram!

„Zaccpal zemřel!...“ bylo jediné, co pronesl. A Zuka, aniž si uvědomoval svůj pohyb, povstal, přejel prsty skráně, krůpěj potu mu tryskla nad okem. A mlčel.

„Fromm mi posílá telegram. Před polednem Zaccpal skonal v jeho náručí...“

„Snad přece neměl jezdit do Opatije...“ vydechl Zuka. „A já jsem mu ještě sám radil, aby se vydal za sluncem. Na jih...“ zavyčítal si potom.

Stísněná nálada zavládla pokojem. Obchodník rozpačitě mlčel, Prasek i Zuka se obírali svými myšlenkami, v nichž rostla postava zemřelého Jana Zaccpala.

Prasek se pojednou rozhovořil a vzpomínání teklo teskně šerem pokoje. Byla to pohrobní řeč. Hlas tiše hovořil a žlutavý hadr papíru, který výšklebně hlásal smrt, chrastil v ruce Praskově.

„Jak je tomu už dávno, co jsme se seznámili v Olomouci se Zaccpalem...“ Praskův hlas chraptěl. Dojetí vzpomínkou bylo příliš mocné... „Zaccpal byl neustále churavější. Krční neduh mu ztěžoval učitelství. Kolikrát si stýskal na své neštěstí. A kolikrát si povzdech, že učitelská dráha, to pro něj není nič než utrpení... Tak novinářství... spisovatelem být... To že by bylo tak krásné.“

... a tak když jednou stará bolest se dostavila v nové síle, bylo Zaccpalovo soužení skutečností. Rozhodl se, že se stane novinářem. A odhodlal se k tomu, že nám povede slezské noviny, jež jsme chtěli s profesorem Vaškem založit. Zaccpal tehdy neznal Slezska, neznal jeho lidi a poměrů. A netajil jsem se mu se žádnou nesnází, jež na něj ve Slezsku čeká. Ale Zaccpal byl odhodlán pustit se hrdině do boje...

Bylo to v srpnu sedmdesátého, kdy poprvé Zaccpal poznal Slezsko. Profesor Vašek jej tenkrát zpravil o všem, co mu

mohlo být prospěšné jako redaktorovi slezských prstonárodních novin. Vykreslil mu nevábné perspektivy trudného údělu být novinářem. A k tomu být ještě slezským českým novinářem. Ale Zacpal důvěřoval sobě, věřil nám. Dal v sázku svou budoucnost, celé své jmění. V září už vyšlo prvé číslo Opavského Týdenníku. A pak šla léta boje a zápasů. Zacpal měl dobrou vůli, statečnou mysl. Ale časopisu se nedařilo. Snad i trochu vinou Zacpalovou, který byl neustále přesvědčen, že lidé musí přijít za ním a za jeho listem a stranil se proto vnějšího světa. Kolikrát si Zacpal rozmrzele postěžoval. Kolik listů mi psal a podepisoval svým ironickým „přenešťastný světa tvor, Týdenníka redaktor“.

Prasek se na chvíli odmlčel. Zukal i mladý obchodník, jehož prvá návštěva u ředitele gymnasia se odbyla v tak těžké náladě, seděli němě, ztrnule. Těžké mlčení; Prasek pak pokračoval ve vzpomínce.

„Nebylo odběratelů listu, nebylo dopisovatelů, nebylo podpory ani mravní, ani hmotné. Těm v Čechách a na Moravě se zdál Zacpalův list příliš prostě psaným. Mnohým byl zase příliš klerikálním. A přece ve Slezsku bylo nutno psát prostě, jednoduše. Poučovat, budit... Ano, budit... Tak jak jsme to činili dávno před tím v Opavském Besedníku.

Ani soudům Zacpal neušel. A jak to bylo bolestné, když Zacpala pronásledovali vlastní naši lidé, ale odrodili a odnárodnující se. Ve vězení jednou poznával lásku slezského člověka. Není divu, že novinářská práce Zacpala brzy unavila, ano i znechutila se mu. Ale tenkrát se věnoval tím více veřejné činnosti. Zkusil to jinak: spolky zakládal, o školství a jeho sociální zajištění se staral. To byl nový cíl. Spolkový život... Jenom Zacpal uměl sestavit stanovy tak, aby prošly censurou německé vlády. Znal všechny háčky

na něž chytala nepřátelská zášť české hnutí. A tak byl i mezi zakladateli Opavské Matice, Hospodářsko-politické jednoty, Ochotnické jednoty. To bylo slavné období bohaté Zacpalovy práce...“

Ředitel Prasek vstal. Hledal něco v zásuvce psacího stolu... „Však hleďte, zde mám Zacpalův list. Co mi píše... „Mám práce, že pomalu nebudu vědět, kde mi hlava stojí. Pro „Týdenník“ téměř žádných přispívatelů. Kdo týraného člověka nezná, řekne, že redaktor je lenoch, poněvadž nemaje nic na práci, nechá svůj časopis schnouti. Kdo dělá víc, než může...? A zase ten žalující podpis: „Přenešťastný světa tvor, Týdenníka redaktor.“

Ticho bylo ve světnici. Prasek prohlížel jednotlivé listy, které mu psával Zacpal do Olomouce a do Tábora a do Chrudimě. Kolik těch působišť vystřídal...

Zukal pak ztichle pravil k pobledlému obchodníkovi, který nejistě sledoval mlčení obou pánů profesorů...

„Zacpal, to byla otevřená hlava... I obchodníkem byl. Nechejte si od pana Fromma povědět, jak vedl prokuru opavské firmy... Právník a rozený obchodník nemohl být horlivějším. Trochu byl náladový. I vznětlivý někdy. Ale podráždění se dalo vysvětlit jeho trudným životem, vleklou chorobou. A pak i kus životního štěstí se mu zlomil. Když přišel k nám do Opavy, ubytoval se u staré dámy, která opatrovala dvě dospívající dcerky, děti své zemřelé sestry. A Zacpal se stal horlivým učitelem obou děvčat. Mladší z nich naučil česky tak, že nikdo nevěděl, že je Němkou. A vykládalo se, že Zacpal vychovává mladou baronessu pro sebe... Bylo to kus krásného snu, který Zacpal tenkrát prožíval. A najednou děvčátko zemřelo; ani ne dvacetileté... Byla to pro Zacpala bolestná rána. Však také tenkrát pohasnul jeho věčně živý zájem o všechno. Ochabnul pojednou. Horlivý a

Dobře se nakupuje v obchodním domě

ANT. JIRKA - PETŘVALD

pilný v práci, byl najednou znaven...
Těžko se probíral z tohoto otřesu. I jeho
choroba se počala, myslím, tenkrát zhor-
šovati..."

Na dveře předsíně někdo hlasitě klepal.
Prasek šel otevřít. Advokát Stratil, ob-
hájce českých rolníků celého opavského
kraje, vpadl do temné světnice.

„Zacpal je mrtev!..."

Čekal drtivé překvapení. Ale Prasek na
ruce tiše jen rozestřel zmačkaný telegram.
A všichni mlčeli. Šero dusilo každý zvuk,
jen zvenčí padaly bouřlivé úhozy večer-
ních zvonů. Dunivě, mohutně bila srdce
opavských věží. A Prasek přešel ke stolu,
k oknu, rozevřel okno a nechal vpadnouti
plný zvuk opavského večera v temnou
jizbu...

Frant. Černý:

Česká škola hlučínská.

(K jubileu patnáctiletí Hlučínska u republiky Československé.)

Malá, chudá hlučská víska,
chaloupky kol kolem
roztroušeny po kopečku
mezi chudým polem.

Rve se náš Hlučíňák s žitím
v zemi, slunci, chladu,
chce-li aby děti jeho
netrpěly hladu.

Nežít však tu žádnou z tváří
zataženou smutkem,
neboť jejich vroucí přání
patnáct let už skutkem.

Mají školu, svoji školu,
o jaké kdys snili
a kterou jim zbudovaly
všecky české síly.

A tak svorná česká práce
přinesla všem radost,
školu, již rodičů touze
učiněno zadost.

Česká škola na Hlučínsku
štít svůj bílý zvedá
a v hlučínských chalupečkách
děti svoje hledá.

„Do naručí moji, děti,
přijďte v každé době,
pevnou rukou vychovám vás
vlasti ku ozdobě.

Naučím vás ctít otce,
matky, národ znáti,
poklad lásky a vědění
chci vám v duši dáti.

Až po letech rozejdem se
jednou navždy spolu,
byste rády vzpomínaly
na hlučínskou školu!"

Ludmila Hořká:

Z hlučínských písniček.

Poviz že mi, ty děvcho,
eli bych tě dostal,
aby sem tu podaremně
pod okenkem něstal.

Poviz že mi, ty děvcho,
eli ty mě lubeš,
eli též to zítra splníš
co mi něskaj — slubeš?

Cuž bych ja ti slubovala
eli bys mě dostal,
co v dědině okeneček,
pod každým si postal.

Co v dědině kamaradek
každu si miloval,
žadnež si se eště něvzal
— všeckym s to sluboval.

Podivná příčina

- Antone Antonoviči!
- Vysokoprevoschoditelstvo?
- Antone Antonoviči, pojdte sem!

To bylo vyzvání velmi důrazné. Anton Antonovič si nahonem přihladil vestu, nashlípl puky u kalhot, rozčísl bradu, potáhl knír, dotkl se límce pod krkem a šel „sem“.

Zastavil se docela podle předpisů tři kroky od těla, vzpřímil se po úkloně, srazil paty a čekal.

Dočkal se brzo.

Gubernátor Vasil Vasiljevič Korolev přehlédli ho od hlavy k patě a potřásl mu pažím před nosem jako rukavicí.

— Antone Antonoviči, co je toto?

— Toto? Zmohl se Antonovič na dvě slabiky hloupé otázky.

— Toto! Bylo vážnou odpovědí.

— Vaše vysokoprevoschoditelstvo — asi spisy?

— Ano! Spisy... Jaké spisy?

Anton Antonovič cítil v té chvíli potřebu dotknouti se brady, ze které obvykle soukal své rozumy, ale v situaci, v níž se nyní ocitl, nebylo zas možno přání prosté duše jen tak vyhověti. Jsou přec okamžiky, kdy nebývá možno soukat rozum z brady. To Anton Antonovič měl velmi vážně na mysli. Ten okamžik byl i nyní. Jen proto si nedovolil, co by byl učinil velmi rád ze zvyku, který u něho byl jako u jiného železnou košilí.

— Tedy? Jaké spisy?

— Své důležitosti.

— Hm... Správně řečeno a těm je potřeba...?

— ...věnovat péči!

— Zvlášť velikou péči! Nu, a vy, panáčku, co jste vy učinil...?

— Já?

— Ano! Právě vy!

— Nu, věnoval jsem jim...

— Mýlíte se velmi! Nevěnoval jste ji!

— Ale...

— Dovolte mi! Nevěnoval jste ji! Kdybyste věnoval, byl byste stručnější!

— Stru...?

— Ano! Stručnější! Nepsal byste tedy tyhle marné řeči!

— Které marné řeči?

— Tyhle ty tři řádky... prosím, přečtete je!

Anton Antonovič dává se do čtení: Zároveň beru ohled na vaši dlouholetou práci...

— Jaký, prosím ohled? A... na jakou práci?...

— Nu, úřední práci!

— Ta je přikázána a je povinností. O tě milý pane, není třeba řeči!... Dál!

— ...a na velmi pilné a též svědomité, pečlivé plnění každé povinnosti...

— ...jaké povinnosti?

— No, račte dovolit, opětně úřední!

— To je předepsáno! O tom není třeba znovu hovořiti! Kdo ve své povinnosti není snad poctivý a dost svědomitý, zasluhuje důtky!

— Ano... ovšem... jistě... ale kdo je obzvláště při tom poctivý a obzvláště přesný...?

— Není nic více, než káží zákony...! Dál!

— A že jste byl vždycky máti Rusi rodné, čaru báfuškovi obzvláště oddán, vděčný...

— To je také dle vás dostatečný důvod k vzácnému uznání?

— Ovšem... totiž...

— ...áno, ovšem, totiž! Teď přijdou omluvy! Hle, sám uznáváte, že kdo toho nemá v poctivé své duši, ten patří na Sibiř... a vy... áno!... co vy? Vy mladíku hloupý po hloupé máteři, chcete za

ODĚVY
pánské i dámské

všeho druhu v nejjemnějším provedení zhotoví Vám za mírné ceny
krejčovský atelier

ANT. PALIČKA
PETŘVALD u lékárny

to dávat dokonce uznání... Áno, áno, áno! Vlastně milý muži, víte, cože to je takové uznání?

— Takové uznání...

— ...je prosím uznání, a to nežli se dá, třeba uvážiti!

— Však já uvažuji...

— No, toť se rozumí! Jak u Aximova!

— U?... u?...

Ano! Mladý muži! A tu... gubernium... nevědělo potom jak ven z té ostudy! A vy, bloude hloupý... Vy jste najednou tady zas s takovým kosem...

— Já si dovoluji...

— Co? Co? Dovolují? — jaké „dovolují“?

— Já si dovoluji jenom podotknouti... to je případ jiný!

Žně v Sovětském Rusku.

— Aximova přeci! Pamatujete se?

— Ne! Nepamatuji!

— Ilja Dimitrijevič Aximov —! No víte už přeci?

— Ne... nevím opravdu... snad akt onen dělal Grigorij či jiný... já nepamatuji...

— Ten anebo onen... ať já, anebo vy! Na tom nezáleží! Tak zkrátka a dobře: Ilja Dimitrijevič dostal též uznání...

— As podle zásluhy a též po libostném vysokoprevoschoditelstva vzácném uvážení...

— Ne! A káži: mlčte mi! Po žádném libostném, vzácném uvážení! Též pro tytéž věci, jež jsou zde napsány...

— Tedy...

— Žádné „tedy“! Řeknu dnes, abych tak řekl, dnes dostal uznání... a zítra... nu zítra... víte, co se stalo zítra, milý muži?

— Vysokoprevoschoditelstvo... já nemám tušení...

— Zítra ho sebrali a v Sibiř odvezli.

— Jiný?

— Ano, jiný! Makar Semenovič... člověk vzácný, dobrý a vzácně pořádný...

— a vzácně pečlivý a vzácně bedlivý a vzácně nábožný a vzácně loyální! Takoví jsou všichni!

— Makar Semenovič šedesát let slouží bez jediné chyby...

— To se říká vždycky... a potom... jako ten... Ilja Dimitrijevič... pro nic za nic sedí se svým uznáním do smrti v Sibiři... Proč?... že bral úplatky celé živobyti, proti bátuškovi a jeho rozkošné vznešené rodině kul nekalé pikle, ohavné měl spády... Bídák hnusně bídňý!... A my... my... mu dali za to vše — uznání!

Vasil Vasiljevič jen rukama lomí.

Anton Antonovič je všecek zkroušený: — Ale tento... prosím... to je člověk jiný... onoho já neznal... na toho mohu dát krk...

— Nic nedávejte! Kdyby byl ze zlata a kdyby měl oči jako něžné safíry a kdyby

měl duši čistou jak brillanty — ne! Žádné uznání! Hned mi to přepište — a žádné uznání!

— Vysoko — vysoko — prevoschoditelstvo...

— Mno?

— Toť by byla křivda ale k nevypsání!

— Cóóó?

— Nu... ano... toto... hrozné ukřivdění...

— A křivda nekřivda! Ilja Dimitrijevič mi na mysli sedí!...

— Ale to je jiný! Makar Semenovič je přec zase jiný...

— Nic! Nic! Čert jak ďábel! A žádné uznání!

— Makar Semenovič...

— Pranic nedostane! Pražádné uznání!

— Ale proč...

— Protože... ten lump, bídák Ilja teď v Sibiři sedí... A pryč už s tou věcí, nebo!...

Anton Antonovič uskočil do dveří!

A přepisoval akt bruče si pod vousy: — Tohle čerti vědí... a věru sám ďábel tomuhle rozumí: Makar Semenovič nesmí mít uznání, ježto bídák Ilja na Sibiři sedí!... Ďas, aby spral akty!

Pak vzal tvrdé pero a jal se milý akt opět přepisovat — ovšem — bez uznání...

Kropenaté akty se mu jen v tvář smály!

Přel. J. P.

Pro zasmání

Rodičovské starosti. Mladá maminka, které se právě narodilo první dítě: „Och, Jarouši, když si pomyslím, že naše dítětko půjde za šest let do školy a za osmnáct na universitu — je to strašné, jak rychle stárne!“

To je lhostejné. „Prosím vás o schůzku slečno.“ — „Jsem provdána, lituji!“ — „Nevadí. Jsem také ženat a... také toho lituji!“

Jak jsou ženy vybíravé. Soudce: „Bylo zjištěno, že jste se za jednu moc vloupal třikrát po sobě do téhož módního obchodu. Co všechno jste tam ukradl?“ — Zloděj: „Jen jednu sukni pro svoji ženu. Musil jsem ji však třikrát vyměnit.“

Potrestané lakomství. Skot čekal na stanici londýnské elektrické dráhy a ptá se pak průvodčího: „Co stojí lístek odtud na nádraží?“ — „Dvě pence“, odpovídá průvodčí. — Skot nenastoupil, nýbrž běžel za tramvají. Na příští stanici se ptá znova: „A co stojí odtud?“ — „Také dvě pence.“ — Skot však běží ještě na další stanici kde se opět táže: „A kolik odtud?“ — „Tři pence.“ — „Tři pence? Jak to?“ — „Protože běžíte opačným směrem od nádraží“, odpovídá průvodčí.

Dobrý manžel. A.: „Když má moje žena svátek, vždycky mi předem řekne, co by

si přála.“ B.: „No, a co je obvyčejně jejím přáním?“ — A.: „Ale už asi deset let si přeje automobil!“

Šťastná žena. „Je tvá sestřenice šťastně provdána, Eliško?“ — „Je, Marto. Představ si, že když si chce zaplakat, musí do biografu.“

Nemá pravdu? „Ty bys pořád pil pivo. Proč se nenapiješ vody? Pivo se beztak vaří z vody.“ — „A to se ti divím, proč si kupuješ klobouky a neuvážeš si na hlavu slaměný věchet! Klobouky se přece dělají taky ze slámy.“

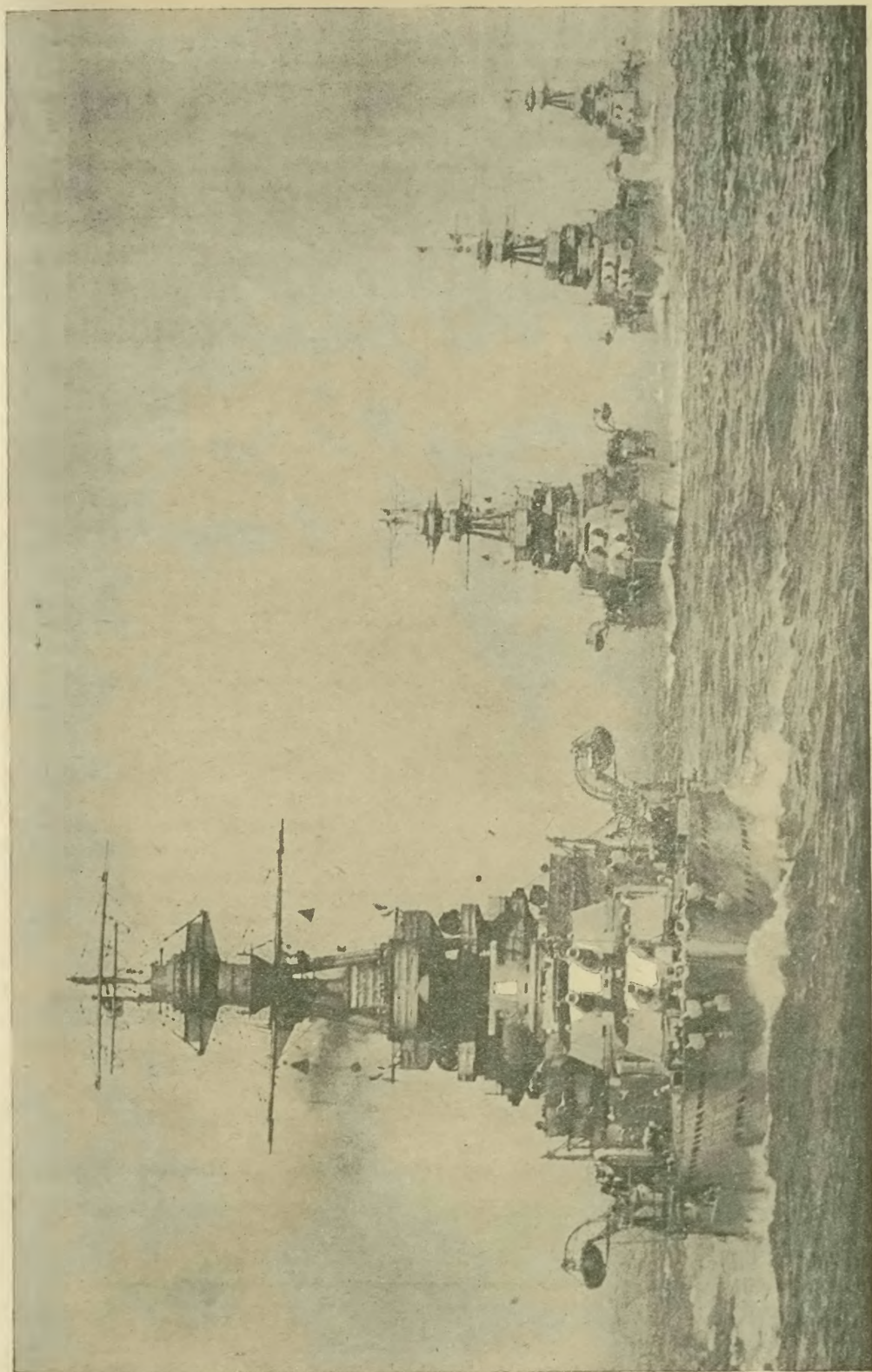
Zdvojnásobený kapitál. (Kdo šetří, má za dva!) Dva staří kamarádi setkali se po desíti letech a vzpomínají: „Zachovala si tvoje paní dosud svoji půvabnou postavičku?“ — „Zachovala?“ odpovídá pyšně druhý, „nejenom zachovala, ona si ji dokonce zdvojnásobila!“

Chlapečkovou poučením. „Řekni nám, Pavlásku, něco o papouškovi!“ — „Papoušek je, prosím, tažný pták.“ — „Jak jsi na to přišel, nešťastníku?“ — „Prosím, já ho viděl na pouti tahat planety.“

Neprozdíral to. „Kdo rozbil to okno?“ — „Tati, já to vím, ale nesmím to říct. Já jsem to slíbil.“ — „To ovšem nesmíš svoje slovo zrušit. A komu jsi to slíbil?“ — „Karlíkovi Červených.“

Návštěvníkům OPAVY
doporučujeme známou
nejstarší českou

restauraci Mafičnický dům v Opavě

Britské bitevní lodi v námořních manévrech.

Žena na Hlučínku.

Je velice zbožná a ráda chodí do kostela. Dovede být i veselá a ráda tancuje. Starost o rodinu je jí však nad veškerý společenský život. Je zvyklá na pořádek a na dostatek peněz. V politickém životě však ještě nevynikla, a toto pole působnosti bude jí dlouho ještě neznámo. Má však jednu zvláštnost — výborného obchodního ducha. Dovede být léta a léta sta mil od svého domova vzdálena, kde činí se jako podomní obchodnice (po hlučínku: hauzíruje), tam šetří a uskovňuje se, aby na zimu, kdy přijíždí domů, zabezpečila sebe i svou rodinu co nejbezpečněji. V obchodě tomto se vyzná někdy důkladněji než její muž. O národním uvědomění neví zhola nic. Chodila do německé školy, kde se nesmělo moravsky ani šeptat. Den jako den slyšela tam velebit jen německou kulturu a rodnou svou řeč podceňovat. Slyšela kolikrát, že je to řeč bezcenná, ve světě nepotřebná. Přes to však se mluvilo doma na Hlučínku výhradně jen — moravsky. Věřím, že zásluhou českých kostelních bohoslužeb, které za celé období pruské vlády nebyly zrušeny. Modlitby, kázání, zpověď, výkon křtu, oddávací sliby atd. dělo se vše po moravsky.

Hlučinská žena i přes to, že nevědomky byla vedena, by s oblibou osvojovala si cizí kulturu, ráda se o svátcích a slavnostech oblékala do národních krojů, které se v určitých místech Hlučínska (Churchelná, Heneberky, Bolatice) až do dnešní doby neporušené zachovaly. Dochovaly se i originelní hlučinské tance a mnoho krásných lidových písní, zásluhou onoho druhu žen, které se více věnovaly životu rodinnému, tedy těch, které neměly touhy pouštět se za obchodem do světa, ale které zůstávaly ve svém domově a pracovaly na svých polích a domácnostech. Tako-

věto „robky“ (ženy) se u nás na první pohled poznají. Jsou skromnější a nenáročnější, pracovitější a méně výbojné. Jádro i srdce mají velmi dobré.

U ženy „hauzírnice“ převládá výbojnější odvaha, cizí sebevědomí, povaha v cizím světě ostřílená, podobá se víc mužské.

Dnešní žena hlučinská nemá postavení právě záviděníhodné. Neboť chci-li posuzovat střízlivě, musím přiznat, že existenční podmínky před převratem byly v Německu, tedy i na Hlučínku mnohem lepší, nežli na př. v bývalém Rakousku, jelikož v Německu byly dříve a mnohem účelněji zavedeny organizace výdělečných tříd. Byl na tom tedy dělný a pracující lid v Německu lépe nežli tentýž lid v zemích sousedních. Neměla tedy dříve hlučinská žena obavu o zítřek. Výhoda národního osvobození Hlučínska v r. 1920 přinesla však jednu nepočítanou nevýhodu. Zmenšila se působivá, tedy výdělečná oblast Hlučínáků, kteří bývali dříve, ať už za prací či za obchodem, roztroušeni po celém Německu. Poměry ještě zhoršila nynější, již léta trvající světová krise, a v rodinách, jindy v dostatku žijících, je nedostatek, ba hlad.

A právě toho nečekaného zla využívají irredentistické cizí živly a pro své podvratné záměry snaží se napřed získati hlučinskou ženu.

„Vidíš — na Prajskej měly tvoje děti všeckeho došć a tu u Čechuv maju hlad. Daj jich do německej školy, bo se budu chleb hledač na Prajskej!“

A hlučinská žena je náchylná uvěřiti těmto svodům. Věří tím snadněji, protože ji ještě nikdo nepřesvědčil, že může být také něco jiného pravdou. Ona by to něco „jiného“ velice těžko chápala a není její vinou, že by to asi sotva pochopila. Osm-

Svěřujte své peněžní záležitosti v plné důvěře

Městské spořitelně v Hlučíně

Porady a informace ochotně a bezplatně.

náct desítek let nebylo nikoho, kdo by ji národně uvědomoval, a byl-li někdo, postaraly se už pruské úřady o to, aby byl brzy zakřiknut, dříve ještě, nežli by se zámala o něj hlučinská žena. Podstatná pomoc z dnešního nezaviněného nedostatku, účelné východisko z krise, by dnešní hlu-

činské ženě prospělo. Žena „hauzírnice“ by tak bezmyšlenkovitě nevinila za všechno zlo — „Čechy“ (rozuměj českého člověka) a žena domácí by se pořád tak do omrzení muže svého — zedníka — neptala: „Tuž čemu nas tu ty „Čechy“ chtěly — jak tu pro nas roboty nemaju?“

Jos. Kalus:

Lidská touha.

Nesmírná je obloha,
předaleké hvězdy,
lidská touha nebohá
toužívá k nim vezdy:
nemůže se nasytit
čarovné jich záře,
a svolila hned by jít
k nim za archiváře.

Nebes archiv veliký
probádati místy,
pročíst hvězdné kroniky
zajímavé listy,
folianty očistit
od věčného prachu,
Tvůrci světa popatřit
ve tvář beze strachu.

Nesmírná je obloha,
předaleké hvězdy,
lidská duše nebohá
toužívá k nim vezdy:
přála by si obíhat
Světa okruh s nimi,
„Sbohem!“ zeměkouli dát
s lidmi maličkými.

Emil Dvořák:

Na rakev Kalusovu.

Jak lehký popěvek, jak lehký motýl
po stráních Bezkyd výš a výš:
dopěl jsem píseň, píseň jsem dožil,
každému srdce odkázal podíl —
však o mé lásce viš!

Po valašském kraji, po bezkyaském jasu
ještě se, ještě ohlédnout zpět;
vždyť pro tu třpytivou domova krásu
v každické vteřině každého času
celý jsem, celý miloval svět!

Dnes už jen popěvek, dnes už jen motýl
po stráních Bezkyd výš a výš;
dopěl jsem život, píseň jsem dožil,
znavené ruce na prsou složil,
a s nimi i radost i kříž!

Už dálka a věčnost nás dělí a dvojí —
já stále k domovu obrácen zrak —
co v životě láskou objal jsem svojí,
i ve smrti všechny věrně nás pojí —
jak v životě včera, dnes ve smrti tak!

Železo

nosiče, šrouby, drát a drátěnky, moderní garnýže „Cerko“, klihy, překližky

dodá levně

velkoobchod železem

Nástroje

Kování

CERMAN & KOŠTÁL

MORAVSKÁ OSTRAVA, Nádražní třída č. 3

Výhradní prodej stáložárných kamen „Musgraves originál“. Kamna a sporokrbý „Meteor“ a „Mora“.

Střelný prach a lovecké náboje.

J. Šulc:

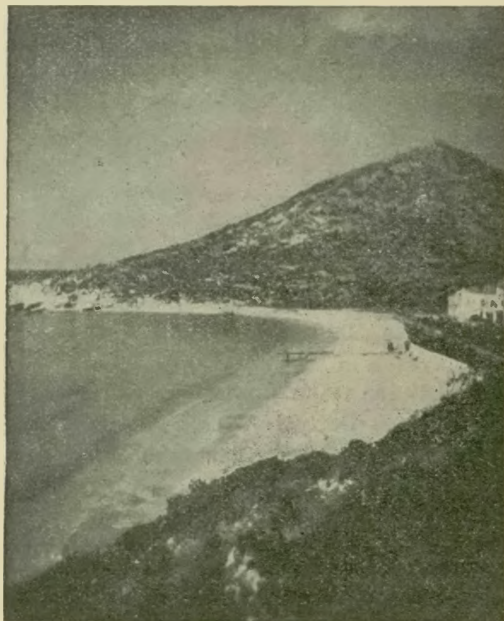
Opožděný pozdrav

(Za zesnulým Josefem Kalusem, básníkem Valašska, který zemřel 11. prosince 1934).

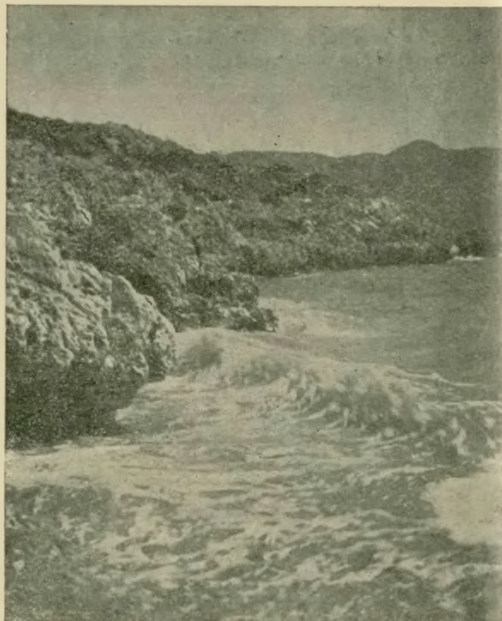
My, kteří milujeme Bezkydy, milovali jsme i toho vysokého, srdečně se usmívajícího starce, který celým životem a vším svým básnickým dílem oslavil svůj rodný kraj — Frenštátsko a Čeladensko — jemuž

hor. Tenkrát bylo velkou událostí uskutečnit výlet na Ondřejník nebo na Pustevně, na Radhošť! A byl to právě Josef Kalus, který probouzel zájem o bezkydský kraj. Svým básnickým dílem, kterým o-

Kupari na Jadranu:

Kuparská pláž.

Vlna za vlnou.

zůstal věren po celý bohatý a pracovitý život.

Neúprosná smrt, která nedbá lidských přání, nedovolila, abychom mu mohli poděkovat při jeho osmdesátých narozeninách, které připadnou na 16. února 1935, nedovolila nám, abychom ho pozdravili srdečně a upřímně při tak významném jubileu. A tak aspoň srdečnou vzpomínkou děkujeme básníku Josefu Kalusovi za všechno, co vykonal pro větší krásu a půvab našich Bezkyd!

Tenkrát před 50 lety bývalo jinak pod Bezkydy! Nebylo turistiky jako dnes. Jen ti nejdovážnější a ojedinelí pouštěli se do

slavoval svůj domov, vyvolal pozornost a zájem v literárních kruzích pražských a brněnských. Řada lidí začala se zajímat o ten kraj, který našel tak srdečného a nadšeného básníka. A přicházeli přátelé nejen z Moravy, z Čech a ze Slovenska, ale i ze zahraničí, aby osobně poznali milého a srdečného básníka valašských hor a neméně srdečného a vlídného hostitele na Čeladně.

Jak bývalo tehdy veselo a radostno na Čeladně! Chodil sem Petr Bezruč, býval zde Otakar Bystřina, Metoděj Jahn, Růžena Svobodová, Zikmund Winter a mnoho, mnoho jiných vynikajících hostů. A u-

směvavý básník vodil své hosty nahoru do hor, na Pustevně přes Stolovou a přes Kněhyni a Čertáky, na Martiňák, na Smrk, na Ondřejník, na Lysou a na jiná místa našich Bezkyd, jsa všude a vždy nadšeným průvodcem a obětavým propagátorem krás bezkydských hor.

Miloval Bezkydy velkou láskou, jaká může vzrůst jen v těchto nádherných horách. Věnoval celý život životu v jejich stínu. Co se nachodil v pasekách a stráních Smrku, Stolové a Ondřejníku, kolik přátel dovedl na Pustevně a na Radhošť?

Kolik knih vzniklo na jeho denních po-

prvních vypučelých lístků probouzejících se stromů. Tenkrát si povzdychl:

— Kdo ví, není-li to naposled?

A skutečně tomu tak bylo. Již se více nedostal nahoru na horské vrcholky.

Jeho zvědavý duch vedl ho i k cestám po jiných koutech naší vlasti. Byl několikrát na Slovensku (se spisovatelem Kálem), vystoupil i na Kriváň, procestoval několikrát Krkonoše, byl i za hranicemi, v Itálii, v Alpách, ke sklonku života jezdil do Karlových Varů.

Ale tyto cesty jenom vždy zvyšovaly

Kupari na Jadranu: Vlny při široku.

tulkách pod Ondřejníkem (chodívali tam někdy i na svačinu za krásných odpolední), na svazích Smrku a na rubiskách Stolové!

Do svého vysokého stáří nepřestal milovat hory. Když se přestěhoval do výslužby do Frenštátu, ani pak nezanechal svých vycházek do hor. Aspoň denně vycházel na blízké Horečky a tam těšil se rozhledem po krásném věnci rodných hor jež obepínaly širokým kruhem jeho Frenštát. Několikrát pustil se i na delší cestu horami, ještě o svatodušních svátcích v roce 1933 vyšel na Pustevně, aby uviděl nádherné panorama hor nad jarní krásou

jeho lásku k rodným Bezkydám. Vracel se rád zpátky a vždy se cítil nejšťastnější v jejich laskavém a milém prostředí.

Český turista v Bezkydách s vděčností a láskou vzpomene na básníka Josefa Kalusa, „valašského slavíka“, jak ho nazval Petr Bezruč. Údolí čeladenské, svahy Ondřejníku, Smrku i Stolové, lavičky a cestičky Horeček vždy nám připomenou tohoto srdečného básníka a skromného, vlídného člověka. A na frenštátský hřbitov na jeho hrob zastavíme se s kytičkou kopretin a s tichým pozdravem vždy, kdy nás povede cesta k horám tímto směrem! Neboť Kalusova píseň je písní valašských hor!

Korčula, perla jehoslovanské Rivieri

Vápencové skály dalmatského pobřeží neodolaly prudkým nárazům moře. Voda vyhlodala v pobřeží sta a sta zátočin, zálivů, rozdrobila břeh na četné ostrovy a poloostrovy. Tak se stala Dalmacie přístupnou lodím od nepamětných dob. Sem zajížděly v šerém dávnověku lodi senické a řecké, zde zakládány osady, sem mířily lodi hrdých Benátek, pro dříví na stavbu svého loďstva. Skály potom lehce obnažila bora a smetla prst do moře. Dnes je pobřeží skoro úplně holé a zdaleka svítí svou bělostí. Jen málo je těch ostrovů a míst, kde lesy zůstaly. A mezi ty patří ostrov Korčula. Byla známa bohatstvím lesů už od pradávna, neboť staří Řekové pro tmavou barvu lesů ji nazvali Corcyra melainea, Římané pak Corcyra nigra.

Ostrov Korčula vzdálený od Splitu asi 5 hod. plavby lodí, měří 250 km² a má asi 25.000 obyvatelů.

Nejkrásnějším a nejznámějším místem na ostrově je stejnojmenné město Korčula. Je poměrně malé jak počtem obyvatelů, tak i rozlohou, avšak má tolik starobylých památek i budov jako málokteré město jiné na pobřeží dalmatském.

Mezi starými památkami prvé místo nesporně zaujímá kathedrála sv. Marka. Postavena byla v XIII. st. v románském slohu o třech lodích. Některé části chrámu z doby pozdější jsou však gotické. Věž je z XV. století. U kostela je kaple sv. Rocha, kterou vděční měšťané postavili kolem roku 1572 na poděkování, že Bůh odvrátil od města nákazu morovou. A tak kostel získal na prostoru, avšak zevnějšek kathedrály velmi utrpěl. Chrám se však může pochlubit ještě jinými památkami a velmi cennými uměleckými před-

měty. Je to především veliké okno nad hlavním vchodem. Má tvar veliké růže. Vše z čistého mramoru. Dveře sakristie jsou gotické, krásně a jemně propracované. Obraz na hlavním oltáři pochází ze XVI. věku ze školy Tintoretovy. Také ostatní obrazy kostela jsou z věku XVI. a XVII. Dřevěná socha Matky Boží pochází z Florencie a ze století XIV. Rovněž mešní roucha kněžská jsou velmi stará. Ukazují se zde 2 ornáty z černého sametu, nádherné práce byzantské ze století XIV., potom zlatý kalich, velmi řídká památka ryteckého umění dalmatského ze XVII. věku. Jiný kalich stříbrný je jemná práce benátská. Zmínky zasluhuje křtitelnice z jednoho kusu mramoru.

Před kostelem na náměstí sv. Marka je palác vymřelé rodiny Ismaelli. Je to nejzachovalejší stará budova města. Na paláci je velmi krásný balkon, umělecká okna a uvnitř paláce tichý dvůr, stíněný oranžovníky a citroníky. Dům zdobí rodný erb. Dále je na náměstí kamenný sloup z roku 1515 se znaky benátské republiky. Na tomto sloupu kdysi vlála vlajka pyšných Benátek. Náměstí zdobí také palác rodiny Arneri, dosud rodinou obývaný. Chlubí se nádhernými gotickými okny, Mosazný klepáč na dveřích tohoto domu byl sem dovezen v XVII. věku z ostrova Kréty. V té době totiž bojovali předkové rodu Arneri na moři proti Turkům.

Na nábreží Strossmayerově u přístavu je velkolepá kamenná lóže, postavená v XVI. století. Odtud se předčítala lidu nařízení a zde se také vyhlášovaly rozsudky. Blízko stojí dva obelisky se znaky benátskými.

Cukrářství Fr. Gilka • Karvinná

Denně čerstvé jemné pečivo. + Velký výběr bonbonů a čokolády

Přízemí dnešní městské radnice bývalo dříve knížecí kancelář. Horní patro, kde je dnes obecní úřad, dostavěno až v roce 1866. Před radnicí je malé náměstíčko, dnes krále Petra Osvoboditele, kdysi první tržiště městské. Zde stojí kamenný sloup se lvem ku počtě městského knížete Michaeliho. Městská vrata na náměstí na straně

epos Svatý Ivan Trogirský a řadu satir a básní.

Dnešní zahrada Smrkiničova na východní straně města bývala arsenálem benátské republiky. Budova obecné školy sloužila dříve za skladiště pšenice pro obyvatele města za vlády Benátčanů a dnešní gradjanská (měšť.) škola bývala

Korčula - Panorama.

východní zřízena byla za knížete Balbiho na počest městského úředníka a zástupce benátské republiky Leonarda Foscola. Mají latinský nápis, který vypravuje o hrdinských bojích oslavence proti Turkům.

Město je obehnané dosti zachovalými hradbami. V hradbách jsou 4 mohutné věže z let 1485—1500. Postaveny byly se svolením rep. benátské na obranu města. Prvá je u dnešní měšť. školy na nábreží a nazývá se Balbi, další se říká Brabarrizzo, jiné Tiepolo a 4. u kostela Všechn Svatých Capello. Horní část s cimbuřím, poslední věže byla stržena r. 1876.

Dům bývalé rodiny Medini, dnes je v něm soukromá škola italské menšiny, je rodištěm nejslavnějšího korčulánského básníka Petra Kanaveliče. Napsal znamenitý

palácem, ve kterém sídlil benátský místodržící města.

Zničené a zbořené domy, zvané „kučiště“, kterých je velmi mnoho po městě, jsou budovy z doby velikého moru, který řádil dvakrát v městě v 2. polovici XVI. století. Aby se nákaza nešířila, byly domy páleny, což bylo tehdy jediným desinfekčním opatřením. Práví se, že město mělo před vypuknutím moru 6.000 obyvatel. Obyvatelé bývali asi velmi zbožní, neboť kromě zmíněného kostela sv. Marka, pochází ještě ze století XIV. a XV., kostel sv. Michala, kaple sv. Antonína a kostel Všechn Svatých. V tomto jsou 2 řecké kříže. Jeden z nich je velmi vzácnou památkou, neboť ukazuje přechod od obrazu k řezbě. Z bojů s Turky je několik

obrazů, uloupených asi Turkům na ostrově Krétě. Bojů s nimi se totiž účastnili také Korčulanci na straně Benátčanů.

Mnoho domů je dodnes ozdobeno erby kamennými, práce to korčulánských kameníků. Řemeslo toto vždy kvetlo na Korčule. Kromě zmíněného krásného erbu Ismaelli, ukazuje se také krásný erb rodiny Milošů, Baničevićů a jiné. Mnoho erbů pozurázeli a shromáždili za okupace po světové válce Italové. Dosud leží na nádvoří radnice. Nestačili je odvézt.

Guvernérem Korčuly po válkách napoleonských byl Angličan Loven. Velmi pečlivě se staral o město a jeho potřeby. Vděční měšťané mu postavili pomník s 2 pyramidami s latinským nápisem, ve kterém vděčí guvernérůvi za jeho dobrotu. Z doby anglické ústavy je nad městem mohutná bašta. Za války ji Rakušané používali jako stanice bezdrátové telegrafie pro své loďstvo, jež bylo ukryto v dnešním 2. koupališti.

Kostel sv. Nikoly za dominikánským klášterem je na západní straně města. V něm se ukazuje krásný oltář z kararského mramoru. Nad ním je obraz P. Marie, ku které se Korčulanci jako patronce a ochránkyni zvláště velmi zbožně modlí. Na bočním oltáři sv. Petra je stejnojmenný obraz, velmi vzácná kopie obrazu od Tiziana, který byl zničen při požáru v Benátkách.

V městě Korčule kvete živnost „brodograditelská“, stavba menších plachetnic a lodí. Tato živnost i kamenická byly odedávna největšími zdroji příjmů občanů města Korčuly.

V majetku rodiny Kapor je soukromé museum, přístupné hostům lázeňským. Bohatě na staré řecké vázy, bronzové ozdoby a jiné památky. Nejvzácnější památkou je rukopis chorvátský básníka Cvijaniče.

Ulice města jsou úzké a táhnou se směrem východozápadním. To aby sluneční paprsky nemohly do ulic. Doprava zboží se děje výhradně osly. Vozidel zde vůbec žádných není. Také proto uvarováno je město hluku, prachu a hřmotu našich měst. Dnes už prý v městě je zavedeno světlo elektrické a také vodovod prý se blíží svému uskutečnění. Jinak dříve obyvatelé zachycovali dešťovou vodu do ohromné cisterny, odkud pak ji celé město bralo. Ale přec Korčula byla a je městem nejvyhledávanějším na Jadranu. Už po několik let sem zajižděla spousta hostů, neboť Korčula má nejpříjemnější podnebí ze všech lázeňských míst dalmatských. Průměrná teplota jest 16,8° C. Koupaliště jsou zde 2. Vzdálenější je za parkem krále Alexandra, vzdáleno asi 15 min., bližší je skoro v městě pod vilou dr. Letiče, známého propagátora Korčuly a odchovance naší pražské university. Příjemné koupání a hlavně klid a poctivé a milé obyvatelstvo města jsou hlavními přednostmi tohoto místa.

Město samo má asi jen 2.000 obyvatelů, jako obec sdružuje v sobě i vzdálenější okolí, s kterým pak čítá skoro přes 6.000 obyvatelů. Je sídlem okresního soudu a úřadu, má obecnou i měšť. školu a státní školu živnostenskou. Klášter u Anděla Strážce má hospodyňskou školu i s internátem.

Kávu, kakao, čaj, lahůdky, vína, likéry

nejjemnější deserty, čokolády a veškeré koloniální zboží nejlevněji a v nejlepší jakosti obdržíte u firmy

Jakostní

semena

a zemské plodiny
vždy na skladě

LUDVÍK BAŠISTA • MÍSTEK

Náměstí 28. října - Pod podloubím

**velkoobchod zbožím koloniálním,
lahůdkářským a sklad vína + Telefon 63**

Asi 25 minut cesty lodičkou od Korčuly je ostrůvek Badija, známý též pod jménem Otok. Příjemná poloha ostrůvku dává růsti bujné vegetaci, neboť ostrov je chráněn před ostrými větry. Zde je kostel s františkánským klášterem. Ostrov je znám jako velmi výhodný pro dětskou ozdravovnu, neboť po krátkém pobytu

najdeme nikde jinde v celé Dalmacii. Už v XVI. století kameníci na Vrniku měli svůj cech a zákoník. Kámen vrnický pro svou čistotu a bělost je velmi ještě dodnes hledán v celé Dalmacii a proslavuje ostrov Vrník na celém Jadranu. Stavby z tohoto kamene se najdou všude na pobřeží Středozemního moře. Serail caři-

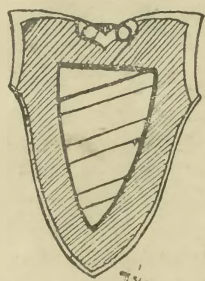
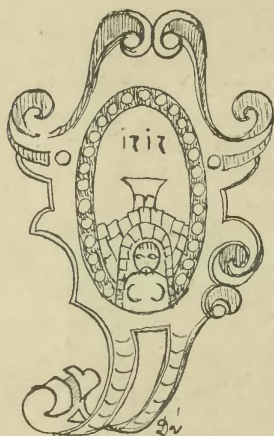
Lumbarda - Mala Glavica.

děti zde rychle okřívají jako málokde jinde. Ostrůvek darovali měšťané Františkánům r. 1394. Klášterní kostel má nádherný mramorový oltář. U kostela je také kaple sv. Kříže, kde je zázračný dřevěný kříž, který prý Františkáni příležitostně donesli z Bosny po bitvě na Kosově poli. Hlava na kříži, krásně a umělecky vyřezávaná, je pravé dílo neznámého umělce řezbáře. Asi před 30 lety byl klášter značně rozšířen a zřízeno zde nižší gymnasium. Na vnitřní straně dvoru je budova klášterní lemována krásnou arkádovou chodbou z gotických sloupů ze století XVI. V knihovně klášterní je mnoho vzácných starých rukopisů a zbraní z válek tureckých. Asi 10 minut je vzdálen od Badije ostrov Vrník, známý již z dob římských, neboť už tehdy prý zde byly lomy na krásný bělostný kámen, jakého ne-

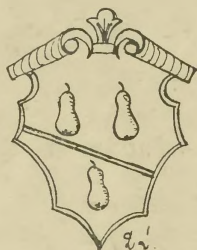
hradský je také z kamene vrnického. Sochy a náhrobky z něho jsou jako z mramoru.

Příjemným výletem bývá cesta na Lumbardo. Je to osada vzdálená asi 1 hod. pěšky, možno sem však také jeti lodičkou. Lumbardo má velkou pláž, obrácenou k západu k italskému ostrovu Lastovu, který za jasného počasí možno pouhýma očima spatřit. Zde v odpoledních hodinách slabší vlny velmi příjemně omývají těla koupajících. Dno mořské má velmi jemný písek. Břeh je lemován ohromnými agavemi jako u nás bezem. Kolem dokola jsou rozsáhlé vinice. Lumbardo je proslulé vínem „grk“. Ostatně večer při návratu nikdo neopomene okusiti tohoto božského nápoje v hostinci na cestě k přístavu. Ovčí sýr chutná znamenitě po koupeli, když je zapíjen „grkem“. Za zvuků písní neradi

Lumbardo

Arnio

opouštíte Lumbardo. V moři u Lumbarda ukazují stopy zdiva. Prý tam stávala řecká osada a byla smetena do moře. Lumbardo má také „živou“ vodu. Tak se totiž říká všude v Dalmacii pramenité vodě. Pramenů lumbardských bude asi využito pro vodovod korčulanský.

Jiným cílem výletů je osada Žrnovo. Cesta k ní vede mimo kapli sv. Antonína z r. 1420, krásnou alejí, cypřišů. V kostele je zvon. Návštěvníku prý se splní přání,

kteří má, když zazvoní. (Jako na Bledu pod Triglavem ve Slovinsku.)

Na ostrově Korčule je celkem ještě 9 osad. U moře leží městečko Račišće. Původní obyvatelé tohoto městečka přistěhovali se sem od ústí řeky Neretvy koncem XVII. století se svolením Benátčanů. Usadili se kolem dnešního přístavu. V Račišti se rodí znamenití námořníci. Menšími osadami jsou Pupnat a Čara. Toto je známé poutní místo. Dále je Smokvica. Má nejúrodnější pozemky z celého ostrova. Zde se daří znamenité vinné révě. Vín červené i bílé v ničem si nezádá s ostatními dalmatskými víny. Rovněž ovoce z Čary je velmi chutné.

Největší osadou ostrova Korčuly je město Blato s 8.000 obyvateli. Má dobře vybudované školy obecné i měšťanské. Nejstarší památkou města je lóže z roku 1496 se 16 krásnými sloupy nad tržištěm. Velmi pěkná poloha města mezi kopci a zajímavé lidové hry „kumpanije“ činí město cílem turistů.

Asi 4 km od Blata je přístavní město Velaluka. Ještě před 150 lety byly zde pouze malé chatrče.

Rybářství, pěstování vinné révy a obchod jsou hlavními zaměstnáními většiny osad na Korčule.

Na sever od ostrova Korčuly je poloostrov Pelješac se 3 krásnými pobřežními osadami. Orebič, Kučišće a Viganj. Nad nimi je hora sv. Ilja, vysoká přes 900 m. Mezi skalami hemží se zmiže. Doporučuje se proto výstup v časných ranních hodinách. S hory je čarokrásný rozhled na všechny strany až k ústí Neretvy, na Makarsku, ostrov Mljet, Vis, Lastovo, Brač, Hvar a j. Na poloostrově pelješackém je velmi bujná vegetace. Rostou zde bujně cypřiše, citroníky, oranžovníky, palmy, olivy, agave, pinie, zvláště však pověstné pelješacké oleandry, které zdobí vchody do vil kapitánů, kteří prý se rodí jen na Pelješaci. Když projíždějí mimo domovinu, sirénou zdraví své rodiště. Pense prožívají ve svých vilách a také všichni jsou pochováni kolem kaple sv. Ilje. Zde v tichu a klidu, jaký snad nikde jinde nenajdeme tak dojemný ve stínu cypřišů, drímají v rodných skalách věčný sen. Klid

porušen byl jen za světové války pobřežní rakouskou baterií, která zde měla své stanoviště.

Město Kučiště je vyhledáváno jako příhodné pro rekonvalescenci po těžké chorobě. Zde nevanou větry a osada prohřívána je paprsky slunečními po celý den.

Ve Viganji se prodává znamenité těžké víno, sladké „pečano“. Tlačí se ze suchých hroznů. Rodičové děvčat zakopávají prý vždy několik lahví tohoto vína k svatební hostině svých dcer. A to prý je to pravé „pečano“, silné, velmi opojné. Proto se zde k vínu předkládají mandle.

Poloostrov Pelješac je také znám velmi četnými prameny „živé“ vody (pramenité). Celá řada trubek chrlí z boku hory studenou čerstvou vodu. Proto hosté z Kor-

čuly rádi sem na plachetnicích zajiždějí, aby několika doušky vody se osvěžili — spíše však na „pečano“.

V přístavě Orebiči zastavují četné lodi.

Ostrov Korčula je pravou perlou dalmatského pobřeží a právem tudíž je vyhledáván hlavně od Čechoslováků. Jsou také na Korčule nejmítanějšími a Korčulanci upravují hostům vše, aby se cítili jako doma. Náčelník Sokola je Čech p. Doválek.

A kdo nechce věřit, že je na Korčule pěkně, ať si tam zajede a pochutná si ve „Flekovské pivnici“ na znamenitém sarajevském pivě.

Kapitán Frano se svou motorkou čeká. Zdravo!

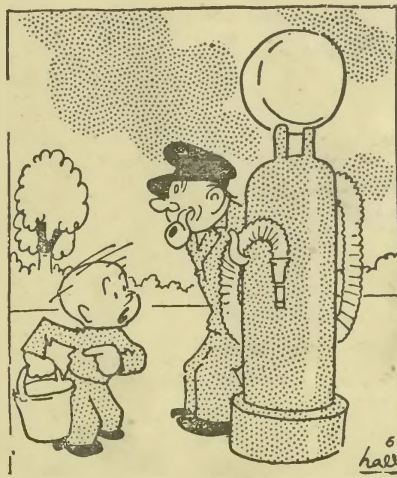
Pro zasmání

Pejsánek se cestou unavil!

Žárlivá. „Takový krásný chrt a vy se ho chcete zbavit? Proč?“ — „Vypadám vedle něho stále málo štíhlá.“

Nebojí se. Učitel plísnil žáka, advokátova syna, ježto nebyl dost pilný. „Jestliže se co nejdříve znatelně nepolepšíš“, pohrozil mu, „zajdu si k tvému otci a promluví si s ním.“ — „Kdybych byl na vašem místě, tak bych to nedělal“, doporučoval hoch. „Tatínek účtuje 20 korun za poradou.“

„Honem kbelik benzínu — škola hoří!“

Přísná výchova. „Poslechněte si, slečno, jak slavík krásně zpívá!“ — „Ach... pojďme raději, maminka povídala, že jsem na to ještě příliš mladá.“

Křížový výsledek. „Proč jste vlezl ve 2 hodiny v noci do onoho domu?“ — „Myslel jsem, že je to dům, v němž bydlím.“ — „A proč jste utíkal do sklepa, když se na schodech objevila majitelka?“ — „Poněvadž jsem myslel, že je to moje žena.“

Generálův kavalec

(Veselé dobrodružství ze starých kasáren)

Když určili vojína Janáka „k posteli pana generalissima Lupača“, zamžilo se mu před očima a nohy mu v kolenou poklesly.

„K posteli“ znamenalo: jíti do domu jeho excelence a ve zvláštním pokojíku, známém všem vojákům z obrázků, převléci a znovu ustlati železnou postel, urovnati na ní dvě pokrývky a prostěradla, vše podle předpisů a zcela tak, jak to má mít obyčejný voják v kasárnách. Potom vzít tornistru, vše oprášit, vyklepat plášť, znovu jej smotat, urovnat, vyčistit bajonet a pušku — zase vše tak, jak to má mít obyčejný voják v kasárnách.

Generalissimus měl totiž ve svém bytě — řekněme — koutek prostého vojáka.

Každé soboty byl komandován „k posteli“ voják — ovšem takový, který za něco stál a něco uměl. Potom měl volno. Kdyby si rozuměl, mohl z toho něco mít. Ale žádný a žádný „k posteli pana generalissima komandovaný“ voják si nerozuměl, protože co byl generalissimus generalissimem, neposlali k němu ještě filutu, nýbrž vždy vzorného muže, který rozuměl všemu, jenom ne sobě.

Vojín Janák vyslechnuv ortel své komandýrky počal se přeptávat těch, kdo již u generalissima byli...

Žádný z nich jeho excelenci v bytě neviděl. Otvíral jim sluha, který je pátravě prohlížel stejně jako dozorčí důstojník v kasárnách před odchodem. Sluha poručil „zazvonit, až bude vše hotovo“ — vpustil je do bytu a pak zase mlčky otevřel, když odcházeli. Každý, kdo to prodělal, říkal, že to nic není. To by

uklidňovalo, kdyby si vojín Janák nepřipamatovával bledé tváře všech „k posteli komandovaných“ kamarádů. Bledl jako oni, ale povinnost je povinnost: i když se mu tajil dech, šel — vlastně, nohy šly samy — jako nohy hypnotisovaného člověka...

Však, kamaráde, jen vše pochop! Už ten příchod, poznáš hned, že nejsi v obyčejném domě. Ještě dobře, že dají člověku pokoj a že může vše urovnati pěkně o samotě. Kdyby tak generalissimus stál za tebou, to by se ti ruce teprv rozklepaly! Už už bude vše hotovo, ano, skoro hotovo.

Pomalů se vrací vojín Janákovi pocit sebevědomí a hrdosti jako tomu, kdo první v závodě dobíhá kolo. Ta sláva, až řekne, že „byl komandován k posteli“, vždyť to je už jako povýšení! Neměl by vyprávět kamarádům, jak generalissimus stál za ním zamračený a zřejmě ve špatném rozmaru, jak pozoroval jeho práci a jak se pomalu rozjasňoval, jak mu poklepal na rameno a řekl „bravo, takových vojáků...“ Ne, to by nikdo nevěřil.

Však, co to? Maluješ čerta na zeď a on je za tebou.

Janák se vztýčí jako had, když jej polechtáš hůlčičkou za hlavou, salutuje a div se neskácí mrtev, jak dřevění. Cosi mu bzučí v hlavě, aby se hlásil, ale nechce to nabýt slovního výrazu, není slov. Konečně kóktá: „Pane — pane generalissime — hlásím se k posteli...“

Excelence se směje. Projde pokojíkem. Janákova hlava se točí za ní, divno, že sedí ještě na krku. Generalissima to zřejmě baví. Chodí sem, chodí tam — proboha, bude tak chodit věčně? Konečně si

---

Národní záložna Místecká

provádí veškeré peněžní obchody.
Největší záložna kraje. - Zákonná revise.

vzpomněl (zdá se), že je tu voják: „Pohov!“ Potom si prohlíží postel, tornistru, — vše je složeno jako podle pravítka a vše zcela tak, jak to má mít prostý voják v kasárnách.

„Ják se jmenuješ?“

„Janák... vojín Janák...“

„Janák — dobře! A kdo je tvůj velitel?“

V Janákovi stíkl kdosi knoflík u té klaviatury, kterou dřel den jako den, hned když přišel do kasáren. Janák spustil nádhernou litanii: velitel světlice je pan X., velitel roje pan X., velitel čtyři pan X., velitel roty... praporu... pluku... brigády... divise... — vše znal a vše vychrtil, jako když bičem mrská

Generalissimus se zase směje. To je nepochopitelné, proč — no, patrně jej to baví.

„Aha — umíš to — počkej — stačí — kdo je tvůj velitel roty? Uděláme z tebe svobodníka...“

„Kapitán...“

„No — kapitán...?“

„Kapitán Kozák!“

„Aha, Kozák, — dobře, Kozák — a umíš cpát cigarety? Cpát — do dutinek...“

„Umím, pane generalissime!“

„Tak pojď!“

„Tak!“, mávne jeho excelence rukou ke kuřáckému stolku a odejde.

Janák nejprve zhluboka vydechne, setře pot s čela, znovu vydechne a znovu si setře pot — potom si uvědomí generalissimův rozkaz, otevře krabici s tabákem, připraví si dutinky — a plní je — plní je půl hodiny... hodinu... dvě...

Je hotov s jednou krabičkou, začne druhou... třetí... venku zvoní už poledne, v přilehlých pokojích jest stále ruch, šum, cinkot — ale sem nikdo ne-

přichází. Co bude? Janák bledne a zase rudne, utírá si horký a zase studený pot, dřevění, má horečku a zase zimnici — a plní dutinky...

„Zapomněl na mě — generalissimus na mě zapomněl!“

To Janák chápe, to je zřejmé, ale co dělat? Nelze prostě odejít. Generalissimus se vrátí, uvidí cigarety a vzpomene si na Janáka. Nelze odejít bez rozkazu.

Janák je hotov. Není už co plnit, všechny dutinky naplnil — stojí, sedí — stojí, sedí — a vedle je slyšet cinkot... asi obědvají... Janák si netroufá na svůj žaludek ani pomyslet...

„Ježišmarjá!“ zapíše tenký hlásek generalissimovy dcerušky, když vede hosty od oběda do kuřáckého salonku...

„Hlásit se... hlásit se...“ bzučí Janákovi v hlavě, ale představa hlášení opět se nechce a nechce zformovat do slov...

A ve dveřích generalissimus... Hledí na vojáka — hledí na kuřácký stolec — a náhle se na celé kolo rozesměje.

„A to je Janák — víte, stlal mi kavalec — chtěl jsem mu dát cigaretu, ale on mi neporozuměl — měl si udělat jednu, dvě cigarety — a jít spánembohem!“...

S Janákem točí se svět.

Ale excelence se pořád ještě směje: „No... Janáku... Janáku...“

Janák by nejraději skočil z okna a rozbil si na dlažbě lebku. Konečně generalissimus stojí před ním a na vážné tváři zhasíná mu smích. Janáka objímá smrt. V tom znovu se generalissimus rozesměje a Janák sotva chápe smysl jeho rozkazu:

„Víš co, Janáku? — Posbírej si ty cigarety — no, všechny — a hlas se u kapitána Kozáka — ode dneška — sobotu co sobotu — chodíš stlat kavalec — jenom ty, rozumíš?“

ODĚVY všeho druhu
dobré jakosti

výhodně koupíte

→ V OBCHODNÍM DOMĚ

JOS. HOFÍREK * MÍSTEK

Tricetiletí Národní jednoty slezské v Praze

Tak to uteklo, člověk ani nechce uvěřit, že letos připadá památné toto jubileum, jež jistě v celém našem Slezsku nalezne vlídného ohlasu. V dobách bezměrně zlých, kdy uměla německá nadvláda zde řádit, kdy Klimkovice byly jediným naším českým městem ve Slezsku a šulferajn za nátlaku cizího velkokapitálu usiloval nás odrodit, zahájila Jednota v Praze svou činnost jako dědic spolku „Slezan“. Československá Jednota založená r. 1896 chtěla se věnovati také Slezsku jako Čechům na Moravě a v Rakousku, ale soustředila práci pro Slováky v Uhersku. Dělbá práce se i tu osvědčila. Prof. Stypa, později též ředitel Městské vyšší dívčí školy a reform. reál. gymnasia v Praze II. věnoval se Jednotě až do 3. listopadu 1931, kdy předčasně nám odešel vzácný člověk, rodák z Litultovic na Opavsku. Byl jsem po celou tu dobu místostarostou, potom starostou. Zůstali se mnou na živu MUDr. Richard Hulva, místostarosta, JUDr. Jan Kroupa, pokladník, min. rada JUDr. Tobiáš Kudela, knihovník. Dnešní doba, kdy za hospodářské a finanční tísně těžce dopadá nezaměstnanost na náš lid, loni také namnoze podvýživa na školní mládež v pánvi, není příhodné psáti historii Jednoty. Práce vyžaduje sil plných k denním potřebám a prosbám.

Jednota musila si vybojovat své místo v Praze svou prací všestrannou, takže bez lichocení možno říci, že stala se zde slezským konsulátem za rakouské poroby, ale také za našeho osvobození. Radou a skutkem jsme napomáhali. Stačí aspoň připamatovati sčítání lidu, zápis do škol, zřizování škol a knihoven, volby, boj za

kousek rovnoprávnosti, kdy na slezském sněmě v Opavě jsme měli nanejvýš tři poslance a Poláci dva z 31. Zasilali jsme vánoční nadílku, noviny i peněžní podpory a podporovali vše dobré. V Praze pořádali také přednášky a psali do novin. Sekretariát starostenských sborů za vedení dr. Ant. Břeského, nynějšího min. rady v Praze, až do války vykonal velký kus práce a po válce pokračoval v ní Svaz slezských obcí, měst a okresů. Tajemník Ferd. Kotrš byl takto pokračovatelem Břeského. Sekretariát vztahoval se na 193 obcí s českou správou a 8 menšinových. R. 1934 přičleněn k Ústředí Moravsko-slezské země a má sídlo v Mor. Ostravě. Jednota má nyní své místnosti (Praha II., Hopfenštokova ulice č. 7) i svůj telefon. Úřaduje celý den, tak vzrostla její činnost. Místností používá ke schůzím také Akademický odbor Jednoty. Mimo to působí v Praze Dámský odbor a odbor Praha VII. Členů má Jednota nyní na dva tisíce. Vánoční nadílka činí na penězích přibližně 25.000, mimo zásilky šatů, obuvi atd. a někdy je přes 100 balíčků dětem školním, podpory slezským studujícím na přibližně 25 tisíc, podpory studujícím na vysokých školách v Praze deset tisíc, knihoven posílá se ročně průměrně deset kromě podarování knihoven žákovských vázanými knihami. Jednota ujímá se také výprav školní mládeže do Prahy, přispívá na zřízení hasičských jednot a sportovních hřišť.

Jednota trpí jako ostatní jednoty a Matice, s nimiž je ve Svazu, dnešní všeobecnou tísní, spontánně plní své poslání a hledí dle možnosti vyhověti rostoucím žádostem

KNIHY PAPIR
HUDEBNINY
kupujte u firmy

Vojta **Uličný**
knihkupec Orlová.

o podporu. Budí zájem o Slezsko pamatujíc také na Hlučínsko. Uchystala r. 1935 důstojnou oslavu na staroměstské radnici při 15. výročí jeho připojení k Československu.

Nejpamátnější událostí v uplynulém období Jednoty je práce jejího členstva k plebiscitu, kdy dlel ve Slezské Ostravě starosta prof. Stypa, místostarosta Hějret, profesor Adamus a dr. Soukup. V nynější době je to práce zvláště informační o Slezsku se zřetelem k hakenkrajclerství, pokoutnímu vyučování němčině na Hlučínsku a poměru československo-polskému po paktu berlínsko-varšavském ze dne 26. ledna roku 1934. Nejnověji uplatňuje se společná práce a postup Národní jednoty slezské v Praze s Moravskoslezskou Besedou, Pohorskou jednotou „Radhošť“ a

Československou jednotou, rovněž jako Slezská matice osvěty lidové se Společností Štefánikovou a Slovenskou ligou, případně s Národohospodářskými odbory z Moravy a také s krajinskými akademickými spolky. Ohlasem toho jsou společné oslavy, večírky, přednášky, návštěva výstav, vydávání publikací. Jednota vítá každého pracovníka, nezná politického neb náboženského stranictví, ve výboru zasedají bývalí akademikové, tak gen. tajemník Ing. Jan Šafář, JUDr. Stypa, syn po starostovi Jednoty. Pracuje přátelsky s ostatními Jednotami a Maticemi. Tato nehluchá drobná práce věnována je kulturnímu, hospodářskému a sociálnímu povznesení naší přední stráž. Lidé dobré vůle ji bohdá pochopí a budoucnost ocení.

Jos. Kalus :

Romance.

„Chtěl bych jako slunce býti:
na všechno se usmívat,
všechn smutek vyléčiti,
zdraví vrátit, úsměv dát,
noční temno rozjasnit,
mraky hněvů rozehnat,
a nasypat záře, kvítí
do všech srdcí, do všech chat.“

„Blouzníš!“ — Mluvíš planá slova,
jež chorobný zrodil cit:
darmo na zemi chceš znova
ztracený ráj vykouzlit,
darmo toužíš lidské záští
v zlato lásky přetavit,
a v martinském teplém pláští
bídu všeho světa skrýt.“

„Ty se na vše díváš černě!
Třeba dobrou vůli mít:
k druhu druh-lí přílnem věrně,
možno zázrak učinit!
Víra s láskou všechno zmůže:
bratře, miluj, bratře věř,
a proměníš v trní růže,
a v beránka litou zvěř.“

J. Slezan.

Modlitba k Pánu.

Pro živý květ
májových dnů
pohlížím zpět
do dlaně snů,
skrz lupu chvil,
abych se zpil
vzpomínkou.

Letící stín
z duše se krad'
na širý klín
životních zrad
v tesklivý zvuk
prosících ruk,
k obloze.

Májový tón
usíná vzdech,
večerní zvon
naději vdech',
zatrpklý ret
počal se chvět
ku Němu.

Těšínsko lénem vévodů lotrinských

Císař Josef I. náhle zemřel bez mužských potomků 17. IV. 1711; dědictví po něm ujal se Karel, druhý syn Leopolda I., ustanovený pro trůn španělský, jenž proto musel zanechat Španělska. Nastoupením Karla v Německu, kde vládl jakožto Karel VI. (1711—40), byla by se obnovila světová monarchie Karla V. To bylo přičinou, že poměry utvářily se proti Karlu VI. a ve prospěch Ludvíka XIV., krále francouzského, který získal svému rodu nový trůn, ale Francii zanechal v bezmezném bídě a nedostatku.

Za Karla VI. dostoupila moc rakouských Habsburků vrcholu. Válka o španělské dědictví naplnila však císaře, který byl posledním mužským potomkem rodu, těžkou obavou o nástupnictví na trůně. Proto vydal r. 1713 pragmatickou sankci, zákon, jímž prohlásil nedílnost zemí habsburských a právo nástupnické i v ženské linii podle prvorozenství. Na jeho základě měla právo na trůn po smrti Karla VI. nejstarší jeho dcera Marie Terezie, zasnoubená později vévodovi Františku Lotrinskému, velkovévodovi toskánskému. Aby její trůn zajistil, dal císař pragmatickou sankci schválit všem stavovským sněmům svých zemí (v letech 1720—28) a nešetřil ani těžkých obětí, aby jí zjednal souhlasu i předních států evropských.

Knížata a stavové Slezska, byvše roku 1728 vyzváni, aby tento nástupnický zákon uznali, učinili tak ochotně s prohlášením, že jedině pod vládou rakouského arcidomu může se Slezsku povždy šťastně a dobře vésti. Slezsko tvořilo tehdy 20 lenních knížetství (opavské, krnovské, nisské, ratibořské, opolské, břežské, těšínské aj.),

z nichž většina měla svá knížata a svou stavovskou správu. Některá odumřelá knížetství, jako Vratislavsko, Svídnicko, Javorsko a Hlohovsko, byla bezprostředně podřízena králi českému.

Zástupce krále ve Slezsku byl nejvyšší zemský hejtman, jímž býval obyčejně biskup vratislavský, jako kníže nisský. Záležitosti finanční spravovala komora slezská, podřízená komoře ve Vídni.

Po smrti Augusta II. Saského zvolen byl s podporou Francie na trůn polský Stanislav Leszczyński, tchán Ludvíka XV. Proti němu pomocí Ruska a císaře Karla VI. zvolen byl kurfirst saský August III., syn Augusta II. Proto zdvihla Francie spolu se Španělskem a Sardinii válku proti císaři. Těšínsko za této války hostilo ve své zemi četné vojenské oddíly pro účely zajišťovací a k vytvoření hráze proti ev. vpádům. Císař Karel VI. utrpěl válkou značné ztráty v Itálii a nemaje s dostatek prostředků k další válce, ujednal ve Vídni příměří s Francií. Stanislav Leszczyński vzdal se trůnu polského ve prospěch Augusta III., začez obdržel vévodství lotrinské a bavorské. Vévoda lotrinský František Štěpán (pozdější manžel Marie Terezie) náhradou za svoji zemi obdržel Toskánu, jež vyměněním rodu Medicejského ztratila panovníka; předtím bylo dáno lénem Těšínsko vévodům lotrinským.

Listina, již Karel VI. knížetství těšínské dává lénem vévodovi Leopoldu Lotrinskému, datována jest v Laxenburku dnem 12. V. 1722. Jí přenechává císař svůj majetek se vším příslušenstvím a právy jmenovanému vévodovi a jeho potomkům v mužské i ženské linii, a to na podkladě

MUDr. ANTONÍN SVOBODA, praktický lékař
Petřkovice
Ordinuje od 8—12 hod. dopol.

smlouvy, uzavřené 2. listopadu 1721. Po ev. vyměření Lotrinsků mělo knížetství těšínské připadnouti opět koruně české. Na náboženském stavu nemělo býti novým pánem nic měněno; práv stavů a měst bylo vasalu nadále náležitě dbáti, vládní a správní formu zachovávat i ochraně země sloužící pohraniční hvozdy nekáceti. Nejvyšší moc a právo ponechal si panovník; zejména vyhrazuje si právo lenní, moc zákonodárnou, fiscus, pivní groš, mýtné, zemské kontribuce, rytířské služby, verbování, vojenská ubytování a pod. K převzetí nové državy, již vévoda Leopold Lotrinský nikdy nespáčil, poslal zplnomocněnce do Těšína, jemuž již 20. listopadu 1721 vyhotovil v Lunesville plnou moc. Léno bylo předáno okázalým způsobem dne 13. července 1722 císařskými komisaři hrabětem Hencklem a Gellhornem.

Udělením léna Leopoldovi stalo se naše knížetství první državou rodu habsbursko-lotrinského uvnitř říše rak.-uherské, v níž tento rod neslavně vládl až do obnovení naší státní samostatnosti. Uvedená listina dosvědčuje, že postavení nového lenního pána bylo podstatně odlišnější od dřívějších knížat z rodu Piastovců a jich poměru ke králům českým. Noví držitelé léna našeho území byli majiteli komorních statků, vykonávali všechna vrchnostenská práva nad poddanými, zasedali svými zástupci v zemském právu a vstoupili s virilním hlasem do slezského knížecího kolegia, v něm zaujímali prvé místo, a to pouze z osobního práva, nikoliv z titulu anexe knížetství. Zemský hejtman zůstal nejvyšším úředníkem země, zastupoval vévodu na sněmích knížat, předsedal jeho jménem v zemském právu, byl současně také hlavou císařských politických úřadů v knížetství a podléhal soudně vrchnímu právu (Oberrecht) ve Vratislavi. Leopold

Lotrinský, nový kníže těšínský, zemřel r. 1741. Podobným způsobem jako vévoda Leopold, byl i jeho syn, manžel Marie Terezie a pozdější císař František I., 26. června 1731 obdařen lénem Těšínska; zemřel r. 1765 a Těšínsko dostalo se jeho synu Josefu II., od něhož koupila knížetství Marie Terezie a udělila dceři Kristině, manželce Albrechta Mořice Saského, roku 1766. Oba zemřeli bezdětní a podle jejich přání Těšínsko dostalo se r. 1825 arciknížeti Karlu a po jeho smrti r. 1847 arcivévodovi Albrechtovi, jenž také složil císaři jako králi českému manskou přísahu.

R. 1862 zrušena byla všechna léna v zemi a Těšínsko bylo přeměněno ve svěrenský statek a dáno po smrti arcivévody Albrechta r. 1896 arciknížeti Bedřichovi, který Těšínsko držel do vzniku naší svobody a samostatnosti.

Největší ránu zasadila Marie Terezie zemím českým zrušením dvorské kanceláře české a podřízením zemí českých pod jednotnou správu ve Vídni, odkud se do úřadů začala šířit němčina. Za osvíceného absolutismu poněmčila se úplně šlechta a města; poněvadž lid neměl žádné politické moci, počalo se na Slezsko pohlížeti jako na zemi německou.

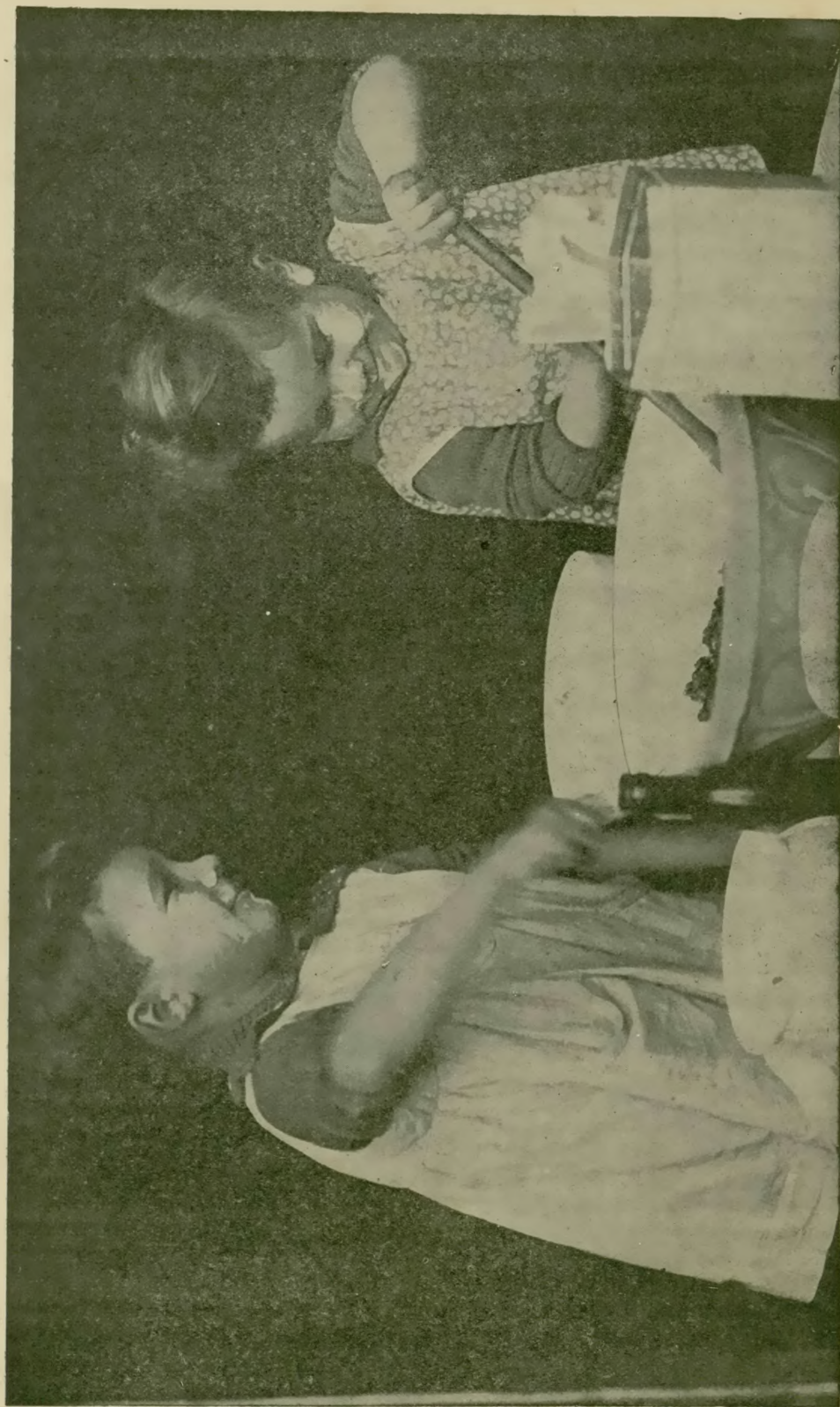
Za Josefa II. zavedeny byly nové zákony pro celou říši, stará práva zemí českých pozbyla platnosti. Slezsko bylo rozděleno na dva kraje a podřízeno politické správě v Brně; zemský sněm zůstal, ale neměl žádné větší moci. Za Marie Terezie a Josefa II. bylo objeveno uhlí na Těšínsku; první jámy vznikly na Sl. Ostravě, Karvinně a Orlově. V horách byly četné hamry k výrobě železa, kterýžto průmysl později zanikl a počal se soustřeďovati v Ustroni, Třinci, Frýdlantě a ve velkých rozměrech ve Vítkovicích. Do té doby spadá také rozšíření bramborů na Těšínsku, které se staly hlavní potravou chu-

Krajinská lékárna „U sv. Jana Křtitele“

vydává léky na recepty všech nemocenských pojišťoven a léčebných fondů

Ph. Mr. JOSEF VEČEŘA, Petřkovice

Dětské radosti: Děla se novoroční dort.

dého obyvatelstva. Císař podporoval obchod a průmysl stavbou silnic a pošt, řemesla počala se opět vzmáhati k novému rozkvětu, v průmyslu soukenickém vyniká v té době město Bílsko, v plátenictví Jablunkov a Frýdek.

Školství obecné se rozmnožuje, po vesnicích vznikají obecné školy, které šíří vzdělání mezi lidem a staví pevné hráze proti bídě.

Udělení konstitučního života v Rakousku nepřineslo skoro žádné změny pro slovan-

ský lid ve Slezsku, aspoň po stránce jazykové. Jazyk český ministerskými nařízeními nebyl připuštěn do škol a úřadů. Český lid usilovnou prací domáhal se práva a rušil pomalu zákony, vydané k zamezení jeho zdárného vývoje. Dnes hledí dohnati na poli školském, v obchodu, průmyslu, co nepřizní osudu zanedbal, neboť „Čas vše mění i časy, k vítězství on vede pravdu, a co sto věků bludných hodlalo, zvrhla doba.“

J. Šulcová:

Zvony v Hlučíně.

Na věži v Hlučíně
velké zvony mají,
když jimi zazvoní,
krásnou píseň hrají.

Do celého kraje
zvonky jasně znějí,
zdaleka — široka
lidé se scházejí.

Já tam také půjdu,
až zas zvonit budou,
abych se pomodlil
za svou zemi chudou.

Aby se vrátilo,
co tu kdysi bylo;
aby se v Hlučíně
jen česky mluvilo!

Jos. Kalus:

Parobek.

Já parobek neumný
s proužkem pole za humny,
z brambor jídám polívku,
snídaje jen pořídku,
při tom bývám veselý
v tentoden jak v neděli.

Botů nemám, chodím bos,
popískuji však jak kos,
sám si kabát pošívám,
a na svět se usmívám,
nepokazím regrace;
všichni zvou mne do práce.

Děvčátka jak kytičky
chodí do mé světničky,
uvaří a operou;
ožením se s některou,
bych ji mohl zulíbat,
děťátko své kolíbat.

Oděvy — hotové — dle míry

zhotovíme Vám v nejkratší době za ceny velmi mírné
Sklad prádla - modního zboží - sportovních druhů

Hošek a Ulrich, Karvinná

Telefon
číslo 61

Přebíráme též obleky k chemickému vyčištění, jakož i prádlo

Tonka - šerhuvka

Byla sama. Chalupa jejich stala na lukoch a jak vylela velka voda, i pět razy za rok se z ni kludili. Jak měla tři roky, umřela ji mama, a že tatovo řemeslo něvynašalo věla, už se po druhéj něženil. V noci se natahnul, jak široky tak dluhy, na zem vedle peca, Tonka na lavce při okně pod tatovym „burnusem“ spala s — kočkum. O jidlo něbylo zle — to vynášalo Šromovo řemeslo, ale o pentze dycky. Šroma znaly všecke psi široko daleko, a jak šel přes dědinu, štěkaly na něho enem pozdaleka. Lude s nim něměli žádných drobných — styděli se přáteliť — se „šerhum“. A celu tu ludsku nelasku erbovala i Tonka — šerhuvka. Co na tym, že nězrobili žádnemu nic zleho. Lude su ludiska a upiraju člověkovi i právo se bránit, jak se mu děje křivda. Do chalupy na luky by žaden ve dño něvkročil ani za něvim co. Tak za noci lebo poťmaku, jak potřeboval kdo pše sadlo pro nemocneho, lebo odřet pošleho koňa, ale veřejně se k šerhovi znať — to by byla haňba! Ani Tonka něměla kamaradek. Kdo by se s „šerhuvkum“ kamaradil? Přes dědinu letěla dycky jak luciper, aby ju žaden kameň nědopadnul a ve škole seděla v „oslovskéj“ ni enem proto, že nic něuměla, ale i že žaden při ni něchtěl sedět. A přec něchodila nihda umazana ani roztrhana a jejich deset prstuv němělo nihda v hlavě co dělat. Zatym co ju poslal tatic rano ve spodniku za pěťak na gořalku, měla, miž se vratila, na zelenym kaftaně strakatu latu, telku jak tragač, ale přecej žaden trh. A tych lat přiřival na Tončin kaftan starý Šrom baj sedym za týděň — Tonka umjela trhať jedna radost. Na nejvyšši strom na najtěňšu haluž vylezla a

ploty přelezala jak zajíc. To jak kameni za ňum svištělo a nězbednici z dědiny sapali se na ňu ani na jejího tatu psi. Do školy přišla dycky něskoro, a pan učitel, kery se spěši hodil za panskeho draba, něrozuměl dětskej duši vubec a Tončinej už děprem ni. Za dveřoma byla věc jak ve třidě a „aimolanc“ by ji něbyl vtuk do hlavy ani ten nejlepší profesor. Z početnice měla enem dešťulky, ze slabikařa jeden list. Na „šiber“ pisala hřebikem, a to se menovalo — tabulka a kamyk. S letoma přibývalo i její postavy, dík tatovemu řemeslu. Tonka pojedla vjec masa miž chleba a jak se ji podařilo vyplatit teho největšeho nezbednika — karta se pomaly obrátila. Už se na ňu tak něsápali, a eli se eště kery opovažil, Tonka, jak ho dorvala, zaplatila mu to i s intresem. Leta minuly a Tonka už davno něchodila do školy. Jejím najmilejšim potěšením bylo, jak mohla byt sama. Na luce znala kajkere kvitko, po zpěvu poznala kajkého ptačka. Z jejího přirodopisu by ani pan učitel něobstal. V chalupce měla dycky čisto, v latkoch za oknem to kvitko cely boží rok. Už něspala pod burnusem s kočkum a tata Šrom už tež nelehal na zemi. Tonka byla do pořadku tak, že se prvša daremna huba mohla vzat z ni přiklad. Mezi ludi něchodila, leda do kostela, a to stavala na samym zadku. Oblečena v tym, co sama rukum upichla, ale dyby se byla oblekla i do stařenčineho špenzera, Tonka-šerhuvka byla najšumnějša děvucha daleko široko. Co se mušely její rovňachky vlasuv na papirky namotať a jehlicoma nakrutiť, a ešče něměly take šumne prstence jak ona. Co s červenym papirkem s cigorie lička nabarvily, a přec

---

Radio Elektro-Stross Instalace
přístroje a součástky. — Nabíjení akumulátorů **ORLOVÁ, náměstí** světila, motorů, telefonů, hromosvodů atd. — Velký výběr lustrů, žárovek

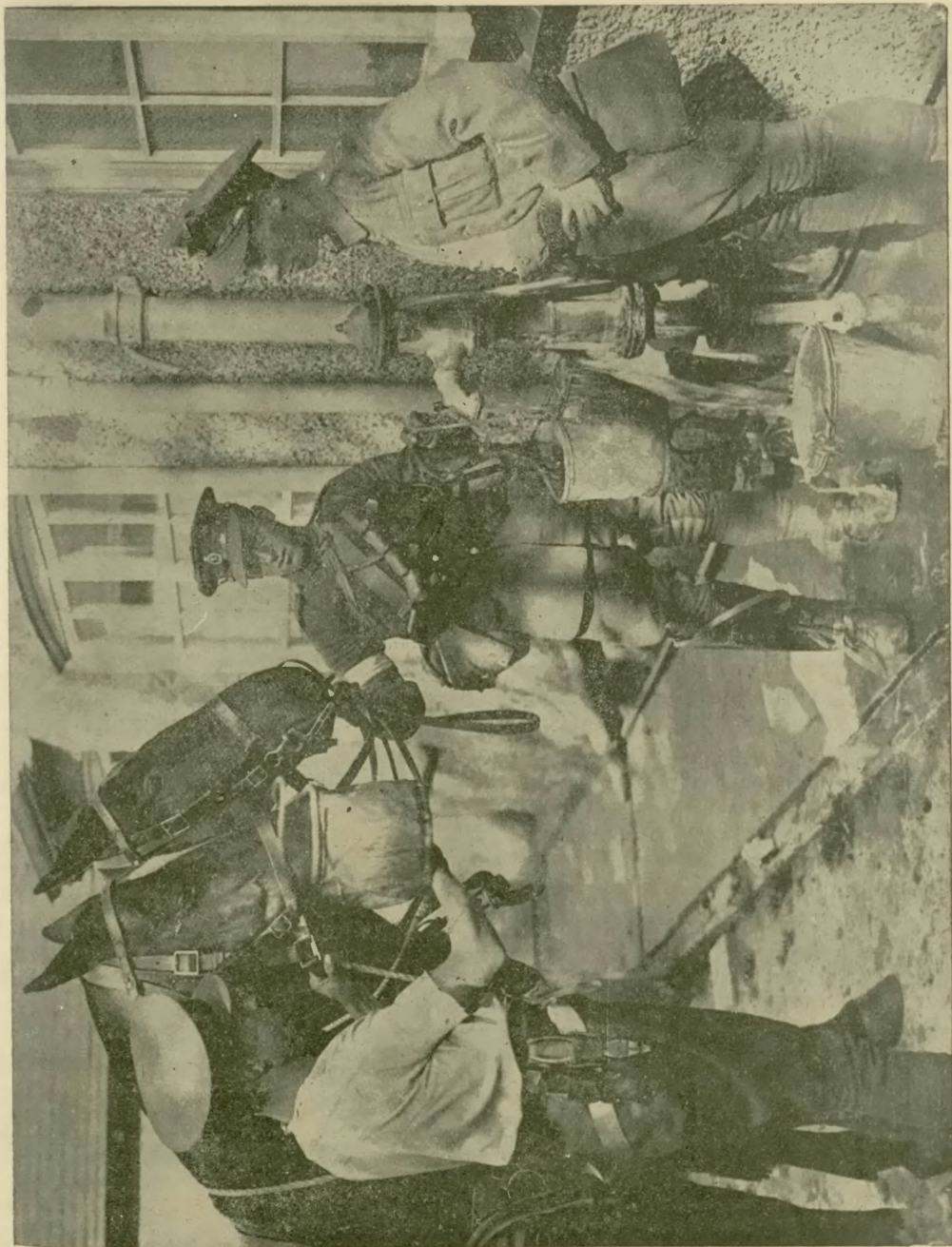

to něbyly ty růžičky, co kvitly na Tončinej tvaři.

„Kaj ten stary šerha ku takej děvuse přišel?“ divil se každý, kdo ju znal.

Pisalo se „šestašestdesat“, pamatny rok, co se bili s „Čisarakoma“ „Prajži“. Do

dědiny přišli vojaci, to byla jedna metla — a za ňum přišla ešte druha metla — kolera. V každej chalupě kdosi ležel, z každej chalupy vyněsli něbožtika. Zřidili provisorni hřbitov na panskym fulvarku u vody. Tam spal klidně Čisarak vedle

První starost řádného kavaléristy.

Prajza, ni jako dva nepřátele, ale jako dva nejlepší kolegové. Vojáci byli nako-
mandováni v každé chalupě. I tam v tej
malej na luce, kaj meškal stary dřik a
Tonka — šerhuvka. Tam byl enem jeden
a svitily se mu tři hvězdičky na kraglu.
Tonka, kaj se vrtla, všudy byl za ňum
a oči jeho palily jak oheň. Tonka eli chtěla
lebo ni, mysleť na něho mušela i v noci.
Kolera se po dědině tlukla ešče furt a už
se zdalo, že do maleho domečku nětrefi.
— A — trefila. Oněmocněl švarny kyry-
sar a oněmocněl těžko. O leky bylo zle,
o dochtora ešče horši. A tu se puštil stary
šerha do — kuryrovaňa. Kuryroval enem
— pšim sadlem, ale vojaček se vykřesal.
Tonka ošetřovala ve dño v noci, že by to
ani milosrdna sestra lepši nĕdovedla. A
jak se roznĕslo, že tam a tam, ten a ten
vojak se uzdravil, tu byl travum zaros-
ceny chodník ku baračku razem ušlapany
na široku cestu. Už nĕchodili v noci, ale
za bileho dña lude chodili pro vzacny lek
a cesta se nĕtrhla, jako do kostela. Z nĕ-
přateluv byli razem ti nejlepší přátele,
přišli i pan učitel, kery ešče před nedav-
nem stydĕli se Tonce — šerhuvce podĕ-
kovať za pozdrav. A kolera polevila. Stary
Šrom daval leky a Tonka radila, jak jich
upotřebiť. Vojáci z dědiny tahli dal ku
Hradcu, a švarny kyrysar němuh se došť
Tonce nadĕkovať. „Tonka — až budĕ po
vojnĕ, přiđu se pro tebe — tu je moja
ruka.“ Tonka ruku přijala a — čekala.

Davno už šavle dořinčely a lude se tě-
šili, že ta vojna nĕtrvala dluho. Udeptana
cestečka k baračku na luce byla zasypana
snĕhem. Lude tam už zas nĕchodili. Na
dobře už zapomněli a zleho se už němĕli
co bať. Přišel Štědry děň a Tonka chystala
pro sebe a tatu skromnu Štědru večeru.
Stary Šrom postaval u okna a hledĕl ku
dědinĕ.

„Tonka, kdosik do nas idĕ.“ — „Do nas
— a kdo by?“ řekla Tonka jaksik tesklivĕ.
„No, enem se podivaj, brodi se to až po
pas ve snĕhu, chodniku do nas žadneho
nĕni.“ Tonka přistupila k oknu, ale razem
vyletěla na dvur, jak by ju odstřelil. Štěd-
rovečerni slunečko davno už zapadlo za
pansku „olšinu“, na zapadĕ byl už enem
zlaty pruh. Tonka usilovně hledi do še-
reho kraja, zda se ji, že idĕ kdosik zna-
my. „Tatičku, tatičku, to je un — Štěpan“,
slyši stary Šrom volat do jizby a honem
cupita na dvur přivítat mileho hosta. Byl
to skutečně Štěpan — vojaček, kyrysar,
keremu kdysik oni oba zachránili život.

To byl prvši krasny, šťasny Štědry ve-
čer v Tončiny životĕ — prvši a posledni.

„Tonka, přišel sem, abych splnil, co sem
ti slubil. Tonečko, už v masopusty budĕš
moja.“ Tonka se usmivala, usmival se
i stary Šrom.

Jak byli po Štědrej večeri, z ničeho nic,
spadnul se stĕny obraz. „Jej, co to? Ja-
kesik zle znameni!“ — „Ale, di, di,“ těšil
ju stary, „oto se podivaj — škobla zarzava
se přelomila, žadno znameni.“ A bylo přec!
Jak na druhy děň Štěpan odešel, zbarvily
se ruže Tončiny do řmava. Jak přišla
z kostela, ulehla, a čeho každy najměň
čekal, že se ešče vrati, vratila se pro
Tonku — kolera. Starý Šrom němĕl leku.
Do posledni trošky rozdal do dědiny a jak
tam o svatym Štěpanĕ chodily děti po ko-
ledĕ, oznamovaly i tu smutnu novinu: „Vi-
tě už, že Tonka-šerhuvka umřela?“

„Umřela?“ — divili se lude a od vel-
keho strachu ani na pohřb nĕšli tej, kera
jim kdysik zachránila život. Enem stary
Šrom a Štěpan, vojaček-kyrysar, přišel a
plakal, srdcelomně plakal nad kopečkem
černej hlíny na bělostnym snĕhu panskeho
fulvarku u vody.

SUKNA

veškeré přípravy pro krejčí
nejlevněji u firmy **FRANTIŠEK NOHEL, Místek, náměstí, telef. č. 116**

Ing. O. Langhammer:

„Škola“

V paměť mladší generace. V upomínku na dávná, krásná, minulá léta.

Mnozí z našeho mladého dorostu nemají ani tušení, jak těžko jsme se probíjeli v pohraničních krajích Čech, Moravy a což teprve našeho milého, macešsky odbývaného Slezska; jak nám bylo bojovati o každý sebe menší kousek půdy naší drahé vlasti! S jakými obtížemi a nepochopením jsme se setkávali častokrát u vlastních lidí, jak tu bylo třeba býti obezřetným proti nástrahám a kladům našich nepřátelů — Němců. Vždyť v německých službách visel český člověk existenčně na hedvábné nitce! A což teprve, jednalo-li se o českou školu! V zněmčelých obcích, kde si naši nepřátelé mysli, že již nadobro přišláplí k zemi tu českou hydry, vysloviti požadavek české školy znamenalo vzplanutí vyhlazovacího boje, toho nejnehlavnějšího pronásledování existencí českého člověka vůbec, ať úředníka nebo dělníka. Bylo štváno v obci, u službodárce, v kostele, na ulici, v hostinci, v rodinách — český člověk byl štván, až třeba byl uštván.

Bylo zapotřebí mnoho sebevědomí, sebedůvěry, vytrvalosti, nadlidské námahy v povolání i v charakteru a řekl bych povýšenosti nad všedností dne a nad nízkost nízkých lidí. Ale doba ta filtrovala charakter, filtrovala lidskou společnost, vyhraňovala naše lidi!

Jaký to rozdíl proti dnešku!

Dnes dělají vlastence, dělají Čecha, šplhají se po vylhaných zásluhách svých nahoru, chtějí třeba býti senátorem a Bůh ví čím ještě, při tom ale zapomínají, že za války, kdy persekuce našich lidí byla největší, se přičiňovali zněmčiti své jmé-

no, že psali jméno bez háčeků a bez čárek jen, aby se rozplynul k nepoznání ten český původ a zvuk dědova i otcova jména; poturčenci — dnes dělají Čecha, řečniti, dělají ze sebe mučedníka — ó, falešní proroci, kde jste byli před válkou a za války?

V mých vzpomínkách se vynořuje v myslí příhoda z dob předválečných, kdy jsem byl závodním v Karvinné.

Jednoho dne zaklepal na dveře mé kanceláře kdosi zcela nesměle a dříve, nežli jsem měl možnost vyzvati ho k vstupu, vklouzl dovnitř. Byl to jeden z mých dozorců. Zůstal stát u dveří, byl pln rozpaků a nevěděl, jak začít svou řeč. Pobídl jsem ho tedy dotazem: „Co pak si přejete?“ Neodpověděl, pouze oči sklopil k zemi plaše, pak se podíval zase na mne a teprve, když jsem přistoupil k němu blíže, odvážil se k slovům: „Pane závodní, přicházím se jich něco zeptati“ a zase mlčel a nechtěl nějak s barvou ven: „Tak co pak to má být“, pomáhal jsem mu z rozpaků. Na to on: „Jak vědí, mám tři děti školou povinné. Letos tu otevřeli českou školu a tu nevím, do které školy je mám poslat, zda do české či do německé.“

Stál jsem jako přimrazen, neboť mi skutečně až mráz běžel při těchto slovech po zádech. Zde byla dobrá rada drahá pro mne i pro mého dozorce, neboť jsem nevěděl, kdo ho posílá ke mně s takovou otázkou. Mým bezprostředním představeným byl člověk neobyčejně bezcitný, až brutální, nenormální, německý nacionál nejhrubšího zrna. Udělal jsem několik kroků ve své kanceláři, sebral své myšlenky, stanul před tazatelem, vytáhl z kapsy své

Česká průmyslová banka

Přijímá vklady • Poskytuje úvěry

a obstarává veškeré peněžní transakce

filiálka v Českém Těšíně

---

stříbrnou korunu a pravil: „Vzpomínám na Písmo Svaté. Podívejte se,“ a ukazuje na obraz císaře Franc Josefa, pokračoval jsem: „Či jest to obraz?“ „Císařův“, odpověděl dozorce. „Tak tedy! Dejte císaři, co je císařovo, Pánu Bohu, co je božího a vlasti, co patří vlasti. Já vím, do které školy pošlu své děti, aby se naučili té řeči, kterou mluvil můj děd, kterou mluvím já a moje žena jako matka dětí. Vy musíte zde v srdci cítiti, kam vaše děti patří a

do které školy je máte poslat. Jděte s Pánem Bohem a přemýšlejte o tom!“ Těmito slovy jsem ho propustil. A jak jsem se později přesvědčil, přemýšlel o tom. Dal děti bez nátlaku do české školy. To bylo před válkou za dob, kdy jsme vydržovali školu skoro sami, několik jednotlivců. Zato nám bylo pykati za války. I to jsme vydrželi — naše svědomí jest čisté, našich odpůrců sotva.

Jos. Kalus:

Prodej duši...

Prodej duši, prodej čest svou,
jen když za ně peníze jsou,
za které si, chtivý Antoši,
nakoupíš všech světa rozkoši.

Rouch nakoupíš, drahých skvostů,
hod vystrojíš, nazveš hostů,
uskutečníš touhy své a sny;
zůstaneš však bídný, bezectný.

V. E. Nežil:

V. Rajnoch:

Na vlnách času.

Na vlnách času a nekonečna
chvějí se životy věků a staletí...
Tam kdesi v neznámu září tečna,
ku níž se sbíhají stesky a prokletí...
Čas zvolna uniká v neznámé, tajemné dálavy,
uniká, však přece tak děsivě stojí...
na vlasech osudu houpe se život můj bolavý,
bolavý... a nikdo jej láskou nezahojí...
Duše má bloudí jen v neznámých, vysněných
světech,

já stápím své hoře a bolesti ve snění...
Rety mé chvějí se na horkých, imaginárních
retech...

Však těžký ten život se stále jen nemění...
Na vlnách času a nekonečna
chvějí se životy věků a staletí...
na vlasech osudu visí i život můj

— život chudáka —

plný jen hořkosti, bolů a prokletí...

Vilém Rajnoch:

Zima a ulice města.

Ulice města svítí si do temnot noci tisíci světly
a mezi vysokými domy s šedými střechami
chodí... ba tekou proudy lidí...
vše v duši hluboké dojmy nechá si
a mně se zdá, že někdo mě vidí...

Kolem mne prošla teď dívenka malá,
chvilenu jenom u výkladu stála,
ale to stačilo, abych si všimnul, že krásná je,
hezounké postavy a svůdných očí,
celý svět, vše kolem se mnou se točí,
neboť vše zdá se být pouhými sny,
dívenka prsa má z pěny a obláček,
alespoň pro mne jsou preludem — neskutečná...
posměšně volají: „Pojď za mnou, synáčku!“
a kdybych šel... mizí a já se probouzím
ze sna...

a pak jsem zase sám a hledím do ulice,
od zimy a mrazu mi rudnou líce
a já jen zírám bezmocně jako ve snách
na řadra z obláček,
na teplé úsměvy výkladních skříní,
na svoji bídu a pány v tatrovkách,
kteří dnes nevědí, co budou večeret...
— — — tak jako já...

Prodřené boty nohu mi tlačí
a mně je tak smutno — skoro až k pláči...
neboť jsem bez lásky, bez přátel, bez práce,
jenom se zklámáním, bídou a zkřehlými údy...
nemohu se nasytit chleba ani dívčích retů,
stojím jen zkřehle a v ústech mám cigaretu,
a myslím na matku, která snad myslí teď
na svého syna
a je mi zima... tolik zima...

Panství a zámek Šenov — kdysi a dnes

Ilustroval: Akad. mal. Vil. Wünsche. Z histor. pramenů podle Lankočího upravil a doplnil Jara Vrbka.

Stanoviti přesný letopočet založení Šenova nelze pro nedostatek písemných zpráv. Jest kladen na sklonek třináctého století, což potvrzuje listina vydaná r. 1302 vřatislavským biskupem Jindřichem, jenž v ní nařídil těšínskému arciknězi sestaviti seznam všech vesnic z celé diecése, které jsou povinny odváděti biskupské desátky. Mezi těmito byl uveden i Sonow.

Vznik tohoto jména byl odvozen asi od dvorce, který polohou a výstavností předčil jiné dvorce a nazván byl „Schoen-hof“, pěkný dvůr, anebo jest tu druhá domněnka, že dvůr stál na výsluní ve volném prostranství, neb krajina naše byla v té době zarostlá hlubokými hvozdy a pojmenován „Sonnen-hof“, zkráceně Sonow, kterážto domněnka by dříve odpovídala skutečnosti. Podle dvoru byla pak pojmenována i osada. Tyto názvy určují i národnost zakladatelů Šenova, byli to Němci. Vlivem kolonisace těšínského kraje moravskou šlechtou, která se tu zakupovala, byl během století tento živel vytlačen.

Do roku 1549 náleželo zboží šenovské knížatům těšínským. Poslední z nich kníže Václav (1545—1579), manžel Marie, dcery hejtmána markrabství moravského Jana z Pernštejna, vedl nákladný život, hostiny jej stály mnoho peněz, a když se jich nedostávalo, odprodával zboží, mezi kterým došlo i na Šenov.

Tím se uzavírá I. kapitola dějin Šenova.

Roku 1549 odkoupil šenovské panství pán Jaroslav Skrbenský, pozdější maršálek knížectví těšínského, syn šlechtice Jana z Hříště, sudího menšího práva olomouckého. Měl 5 synů a 1 dceru. Třetí syn obdržel po otci Šenov. Jmenoval se Jan, byl zemským sudím knížectví těšíns-

ského a dosáhl první povýšení do stavu svobodných pánů starožitných v království Českém. Měl 7 synů a několik dcer s manželkou Juditou. Zemřel okolo r. 1662. Předposlední syn Karel Dědřich se stal dědicem zboží Šenovského, byl přísedícím zemského práva těšínského a měl dva syny, Karla Františka a Jiřího Leopolda. Tento však zemřel bez potomků a tak přešly všechny statky do rukou jeho bratra Karla Františka, který zdědil po otci Šenov, Kunčice a Vratimov, sám pak ještě přikoupil Bartultovice, Radvanice s Lipinou, Věclavovice a Řepiště. Byl nejvyšším sudím, posléze maršálkem knížectví těšínského, jakož i c. k. tajným radou a komořím. Zemřel r. 1768, zanechav po sobě 1 dceru a 3 syny; Karla Traugotta, Karla Leopolda a Ottu Karla, který se stal dědicem Šenova. Zastával úřad zemského hejtmána kníž. těšínského a doporučil toto panství synu Janovi (* 1768 — † 1822). Měl dva syny, z nichž mladší Antonín obdržel Šenov. Byl c. k. komořím, zemřel r. 1882 v Opavě, zanechav po sobě 4 syny, Karla, Felixe, Filipa a Antonína. Byl posledním majitelem panství šenovského. Stáří a opuštěnost přiměly ho k prodeji statků.

Koupí přechází panství roku 1867 do rukou šlechtičny Františky Fattony, dcery Dr. Františka z Heinu, někdy purkmistra opavského atd. Tato koupila celé panství, které měřilo 3070 jiter 206 čtver. sáhů půdy a rozkládalo se v obcích Šenově, Václavovicích, Bartovicích a Datyni a mělo 7 dvorů, za 670.000 zlatých.

Později přešel majetek do rukou její dcery Emy Marie, která jej r. 1893 prodala Jindřichu hraběti Laryšovi-Mönnichovi za

**Přijďte-li do LAZŮ, navštivte
Restauraci a kavárnu Národní Dům
v Lazích**

*Plzeňský prazdroj — Moravské pivo
Útulna, zahradní restaurace, kuželna*

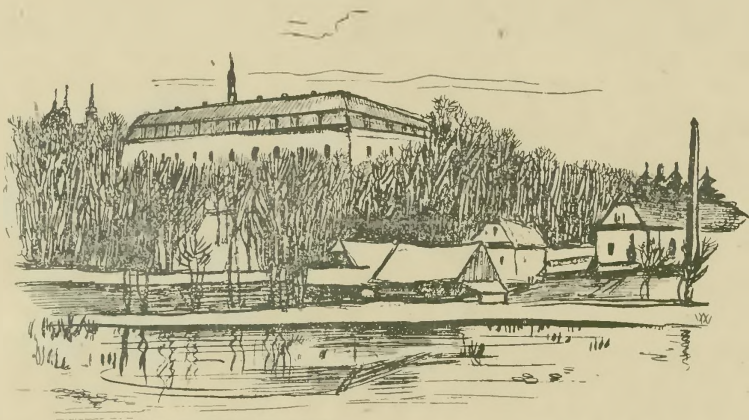
EMANUEL POSKEA, restauratér

750.000 zlatých. Ten byl zemským hejmanem vévod. slezského. Koncem r. 1918 zemřel, zanechav panství synu Bedřichu hraběti Laryšovi-Mönnichovi, nyníjšímu vlastníku panství.

Šlechtická rodina Laryšů jest původu slezského. Jméno Mönnich připojil Jan Laryš († 1820), zdědiv se svou manželkou Annou Teklou, dcerou posledního mužského potomka svob. pánů z Mönnichů, statků tohoto rodu.

ve slohu renesančním. Zámecká budova byla jednopatrová, tvaru lichoběžníku. Uprostřed bylo rozsáhlé nádvoří, v jehož středu byla nádrž. Zámek vroubil park. Přízemí bylo obýváno služebnictvem a též špýchary byly zde umístěny. V prvním poschodí se nalézalo 24 pokojů, z nichž pak zvláště stojí za zmínku gotický sál postavený v tomto slohu, bibliotéka, která obsahovala na 4.000 svazků různého obsahu, většinou německých, a pak herna s veli-

Zámek Šenov.

Pozemkovou reformou r. 1925 byly dvory Flejský, Skrbeňský, Václavovický a Annin v Bartovicích parcelovány. Dobrovolně pak byly prodány dvory Volenský a Antonínův. Zůstal pouze dvůr Šenovský. Ten se rovněž rozprodává na drobné parcely. Dnes zbývá z ohromného panství jen 800 ha lesa, 35 ha rybníků, 20 ha pole a luk a 3 ha parku se zahradou. Živý inventář, který čítal přes 250 kusů hovězího dobytka, 14 párů koní a velké množství vepřového dobytka, čítá nyní 6 krav, 2 páry koní a něco vepřového dobytka. Chlévy a stáje téměř oněměly. Rozsáhlé hospodářské budovy zejí prázdnotou a marně čekají žeň. Sklizeň z několika málo jiter polí nezaplní již nikdy objemné ty schrány. Z početného personálu zůstal jen vrch. hosp. správce a několik lidí s šafářem.

Rozprodává se ještě stále dál, rozsáhlé lány polí a luk tvoří již jen nevelké celky.

Sídlem pánů Skrbenských byl zámek, postavený na rozhraní století XV.—XVI.

kým kulečníkem. Stěny zdobily četné obrazy známých i neznámých mistrů, z těchto jest třeba jmenovati krásný obraz německého malíře Friedricha von Thebena, představující legendární „Lorelei“, jenž jest vysoké umělecké ceny. Mnohé a mnohé cenné předměty zdobily toto sídlo pánů Skrbenských. Odtud byl řízen osud tehdejších poddaných ve formě nesčetných mandátů, které přijímali poddaní s různými pocity, většinou však hořkými. Byli páni dobří, byli zlí a ukrutní.

O jednom vypravuje již skoro zapomenutá pověst, jak dal zapráhati na pravidelnou projížďku po panství do kočáru, když se již schylovalo k bouři. Kočár uháněl směrem k Petřvaldu, když tu kočí spatří na malou vzdálenost dítě, hrající si uprostřed cesty, trhl otěžemi, aby zastavil koně a odnesl dítě s cesty. „Proč zastavuješ?“ ptá se pán kočího. „Dítě je v cestě, urozený pane“, odpovídá poníženě a ustrašeně kočí. Pán již běře bič a otěže, švihne do koní, které se dají v cval, kočí

si zakryje oči a v zápětí pak bylo slyšení srdcervoucí výkřik dítěte z pod kopyt koní a hned pak pod koly kočáru. Byli již dávno za Petřvaldem, větrem však se stále za nimi nesl dětský sten. Pán nařídil návrat. Sotva se kočár zastavil na nádvoří, vyskočil pán z kočáru a zacpávaje si uši rukama, vběhl do zámku. Sotva kočí odstrojil koně, spustil se ohromný liják. Časně ráno byl pak volán kočí k pánovi: „Vstávej, pán tě volá.“ Rychle se oblékl a za nedlouho klepal již nesměle na dveře pánovy komnaty. Sotva vešel, ptá se ho rozčileně pán: „Slyšíš, kočí, slyšíš ten pláč?“ Vítr v krbu zaskučel, pán znova třesa se po celém těle, volal: „Slyšíš, slyšíš, jak pláče, život po nás chce zpět.“ A to už jen zasípěl.

Pak už pán neměl nikde klidu, stále i v těch nejhluchnějších radovánkách provázel ho ten sten. Když ho vidiny nepřestaly pronásledovat, odebral se v průvodu kočího do ciziny. Prošli mnoho zemí, měst a hradů, zažili mnohá dobrodružství, avšak nikde se nedostavoval toužený klid. Až jednou se dozvěděl, že by jeho strasti učinila konec královna větru Meluzína. Putovali dál světem, až našli Meluzínu. Vyslechla jeho vinu, zamumlala nějaká slova a zbavila tak pána hrozného utrpení výčitek svědomí. Za trest mu pak dala vybrati hmyz jejímu velkému psovi. Chtě, nechť pustil se pán do této nepříjemné roboty, která ho zanedlouho unavila. Povolal si na pomoc kočího, aby se střídali.

Ani kočího ta práce příliš netěšila a přemýšlel, jak by se jen jí zbavil. Až jednou přišel na dobrý nápad. Zašel do vsi, vyprosil něco jáhel a koupil pár kuřat. Jáhly nasypal psovi do kožichu, a kuřata pak pustil je vyzobati. Kuřata jáhly zobala psovi v kožiše, ten se domníval, že mu hmyz vybírají, ležel klidně. Zatím pán s kočím utíkali od nucené protivné roboty. A byli již dávno za horami, než královna

Meluzína přišla na jejich útěk. To již svědomí pána netrápilo a on se blížil s kočím domovu. Po návratu na zámek napravoval štědrostí, blahovůlí a dobrými skutky dřívější hříchy.

Meluzína však nepřestala pronásledovat uprchlíky, často jest slyšení její kvílení, to pláče pro to dítě.

Od té doby uplynulo mnoho let, bývalí majitelé zámku, páni Skrbenští spí věčný sen pod studenou dlažbou šenovského kostela, tam jsou vytesány ve výklencích jejich postavy. Pyšná jejich doména zámek, byv dlouhá léta opuštěn, chátral, neúprosný čas hlodal na jeho vetchem těle.

Přišel státní převrat r. 1917, po něm pak plebiscit na Těšínsku. Naposledy v jeho studených zdech zaduněly těžké vojenské kroky, ozvaly se hlasy a zazněl i zpěv, byl to zpěv našich vojáků. Místo zvuků náladových písní rokoka při mdlé hudbě spinetu, zazněly tu rázné vojenské písně revolučních vojáků naší osvobozené vlasti. Zámek znovu ožil vytržen z letargie, aby tím určitěji nadešel jeho neodvratný finis.

Vojsko odtáhlo, vojáci se vrátili k rodinám a zámek opět osířel. Vojáci byli posledními obyvateli, které hostil ve svých zdech. Jelikož oprava by vyžadovala ohromného nákladu, asi 900.000 Kč, nebylo přikročeno k jeho restauraci, nýbrž rozhodl se nynější vlastník zámku dáti jej zbořiti. Před jeho zbořením byly veškeré cenné věci odvezeny do zámku Ráje. Archiv a různé věci menší ceny byly rozebrány musey. Počátkem r. 1927 došlo pak k zboření. Bouralo se dosti dlouho, celý rok. Od té doby, co toto pyšné sídlo bylo zbořeno, uplynulo opět několik let. Nyní na troskách bují keře a tráva. Zdi se dále rozbírají, z cihel a kamení se upravují polní cesty.

Opodál zámku stojí dosud svědek vzniku a zmaru, slávy a úpadku, úřednická budova, jejíž jednu půli obývali páni důchodní, druhou páni správcové. Nyní jest tato budova celá k dispozici poslednímu vrchnímu správci p. E. Mildemu, který tu spravuje poslední zbytky panství.

V parku zbylí velikáni smutně pokyvují hlavami, vyprávějí si o galantních historkách dávných pánů, jichž byli němými svědky. Časem ostrý severák proletí pus-

tým parkem a zbaví tak některého mohykána odumřelého údu.

I na ty cení čas zub, aby jednoho po druhém zkosil. Ubylo jich už pěkná řada.

Místo Vás, vy němí svědci tolika slávy, radosti i bolu, vyrůstá nová zdravá a nadějná generace, generace stromů ovocných, jež vyrůstají jako příslib nové, svobodné a lepší doby.

Stáří ustupuje mládí, život má v zápětí smrt — toť věčný zákon přírody.

Pro zasmání

Rozumí elektřině. Drahůška, dcera elektroinženýra, přichází s pláčem ze zahrady držíc v ruce kopřivu. „Co to máš, Drahůško?“ — „Utrhla jsem si květinu, ale ona pořád dělá krátké spojení.“

„Co byste mi mohli doporučit pro létací rybu. — Klec anebo akvarium?“

Jedovatá přítelkyně. „Slyšela jsem již nejméně stokrát vyznání lásky.“ — „To máš nějakou speciální gramofonovou desku?“

Umění. A: „Krásný obraz. Co představuje?“ — B: „Jonáše s velrybou.“ — A: „A kde máte toho Jonáše?“ — B: „Už ve velrybě.“

Bylo to pěkné! „Byls ve škole hodný, Jeníčku? Jaké to tam dnes bylo?“ — „Ó, já, překrásné!“ — „To byl pan učitel s tebou tak spokojen?“ — „No, a jak! Pověděl, že kdyby byli všichni žáci takoví jako já, že by bylo lépe školu zavřít.“

Medicina. „Pane kandidáte, mohl byste mi říci, kam bych se dostal, pích-li bych do tohoto místa?“ ptá se profesor, ukazuje při to na kandidátovo břicho. — „Do káznice, pane profesore“, odpovídá kandidát.

„Děťátka, vedu Vám pana učitele hudby!“
„To jste již cvičily?“

Pohotový. Otec: „Když něco, Otíku, nevíš, nebo něčemu nerozumíš, tak se mně vždycy zeptej — rád ti vysvětlím!“ — Pětiletý synátor: „Tak mi, tatko, pověz a vysvětlí, proč říkáš v kuchyni Bětuše holubičko, když se jmenuje Vránová?“

Výmluvné. Ona: „Jeden lékař mně prokovoval, že nezestárnu.“ — On: „Ten se ale mýlil, vidíte, milostivá slečno.“

Správný výklad. Otáček: „Heleď, tati, co se rozumí pod tím slovem věřitel?“ — Tati: „Otoušku, věřitel je takový hloupý člověk, který věří, že mu dlužníci zaplatí.“

Hra

„Už toho mám opravdu dost“, křičel pan poštministr Luňek a cirkusácky při tom rozhazoval rukama. Dlouhými, těžkými kroky měřil už asi po dvacáté obývací pokoj, pozdním létem usmátý, drahým nábytkem zkrášlený, jemným parfumem nadechnutý. Okuláry zlostně odhodil na stůl a očka, vždy tak malinká a dobrá, vykulila se nyní nad buclatá, červení zalitá líčka a zlost v nich hartusila tak ztřeštěně, že paní Luňková se neodvážila ani k nejmenšímu protestu. Seděla na pohovce, hlavu hluboko skloněnou na prsa, pánský účes sjel do snědého obličej, takže nebylo viděti ani slz, které tryskaly v horkých proudech z pomněnkových očí. Na podlaze, to byla už jenom tříšť, to byly ostré střepiny, jichž se pan poštministr Luňek jen letmo dotýkal zlolajnými zraky. „Člověk jde do kina, aby se pobavil, aby zapomněl na denní dřinu“, sršnatě drmolí pan poštministr, „a zatím tam musí vidět, jak vlastní žena hřeší, jak vlastní žena je nevěrnou, jak se pěkně tulí k miláčkovi, zatím co její muž myslí jen na ni...“

Teď se paní Luňková zvedá, chce se ohradit, ale světnici opět zahřmí: „Nic mi nepovídej, nelži mi a raději se přiznej! Viděl jsem tě, na vlastní oči jsem musel vidět ten hrozný obraz, který je zároveň skizou našeho manželského rozvratu. Poznám přece vlastní ženu, ne?“

Paní Luňková se zhroutila. Hlavu zabořila do hedvábných polštářů, jako by nechtěla déle poslouchat to křičení, v němž bylo tolik ponížení a hany.

Pan Luňek se ještě více rozčilil. A jestliže byla jeho řeč až doposud ostrá a žhavá, vložil nyní do ní i jízlivý výsměch.

„Ano, do Luhačovic tě poslat na letní byt, na zotavenou! Sám zůstat doma a

mořit se v parnu a těšit se domněnkou, jak na nás ženuška vzpomíná a jak se asi rozradostní, když mužíček ji v neděli navštíví...“

Zlý, ostrý smích stříkl do vzduchu, do něhož padalo těžkými údery bolestné štkání paní Heleny.

„Hlupáci jsme, všichni muži jsme hlupáci“, chrлил v překotném spěchu.

„Otouši, proboha, mluv souvisle. Řekni mi vlastně co chceš, cos viděl?“, zaúpěla do chvilky ticha.

„Ještě se ptej, ještě víc mne dráždí, než jsem“, znělo zmateně v odpověď.

„Mluvíš o kinu, o nevěře, o Luhačovicích, prosím tě, vysvětli mi co ti je...?“

Modré, jak len modré oči, zavěsily se prosebně na rozhněvaném manželi.

„Nic ti nebudu vysvětlovat, dobře víš, s kým jsi se v lázních bavila, s kým jsi trávila volné chvíle. Myslílas, že vše zůstane utajené a zatím přišel jakýsi hlupák s aparátem a klapl vás...“

Teď očka pana poštministra se zpytavě položila na paní Helenu.

Ach, jak by byl rád, jak by zajásal v duchu, kdyby tvář paní Heleny zalila se horkem a červení! Bože, co by za to dal, kdyby se k sebemenšímu poklesku přiznala! To by teprve ukázal svou moc a převahu, to by propíchal nevěrnou ženu skrz na skrz zlýma očima. A bůh ví, že by na konec odpustil každý hřích. Jen přimět paní Helenu k přiznání... Ale nestalo se nic takového.

Paní Helena zůstala klidnou, tvář se jí vyjasnila a v očích kmitla stříbrná jiskra. Vstala, vlasy rukou k čelu přihladila a popošla až k manželi, těsně před ním se zastavila, pevným pohledem ho přitiskla ke zdi a olověnými slovy bila mu do tváře.

Knihy, časopisy, hudebniny, kalendáře, razítka, kancelářské a školní potřeby, vazby knih. - Veškeré pomůcky pro mateřské školy

knihkupectví a papírnictví

Marie Bayerová, FRYŠTÁT, Nádražní ulice

„To ses, Otouši, zmýlil! Tvoje žena je věrnou manželkou, tvoje Helena myslila jen na tebe! A je-li v biografu nějaký snímek z Luhačovic, ano, snad na něm také jsem. Vždyť těch bláznů s aparáty tam bylo...! Ale nikdy nemohu být tak zachycena, jak tys povídal!“

A když pan Otouš opět chtěl zaútočit, nepustila jej k slovu.

„Ne, prosím, nechej zase mne mluvit! Ano, byla jsem ve společnosti, nezapírám, ty víš, že to v lázních ani jinak nejde! Ale mohu ti s klidným vědomím říci, že jsem nikdy nebyla ve společnosti neslušné! A žádných dobrodružství jsem neprožívala, neklamala jsem tě...“

Hlas se jí vítězně chvěl.

„A ostatně, můžeme jít ještě jednou na představení, abych i já viděla onu nevěrnou paní Helenu Luňkovou“, dorážela výbojně, obličej plný sarkastického smíchu.

„To já vím“, usylk zase pan Luňek, „vy, ženy, máte pro sebe vždycky padesát omluv! Vy máte vždycky jen slušnou společnost, vy v té společnosti musíte být, protože odejít, bylo by porušením společenského řádu! To najednou jsou všichni muži sladcí a společensky kultivováni, nejsou ani trošku dotěrní ani domyšliví ani hloupí. Ale běda, zapadne-li muž do dámské společnosti, v níž není přítomná jeho manželka. (Neboť pan Otouš má na mysli jenom ženaté muže!) To jsou najednou všechny společenské předpisy marnivé a mužům nadřizující, jsou nemravné a bůhví, co ještě!“

Pravda, šlehá v těch slovech ještě oheň, ale tak malý a tak studený, že paní Helena nemusí nad nimi všet hlavu, nemusí prolévat slz. Všechno zlé už je zažehnáno, obraz, tak drasticky vykreslený panem Otoušem, ztrácí stíny, ztrácí všechno škaradé, zůstává jen tichá modř blankytné oblohy, na níž slunce rozlévá zlatý úsměv. A ten obraz je její!

Postoj paní Heleny je nenucený, lehký jak motýl, nožka koketně se chvěje a vysoký, mistrně vykrojený podpatek, vše-

tečně klepá o podlahu. Pojednou hlavičkou sebevědomě pohodila a když pan Otouš pohlédl jí do očí, zdálo se mu, že dvěma křemeny kdosi jiskry vykřesává zrovna u jeho nosu. Tak paní Helena uměla šlehnout!

A teď už i věděla, že zase ona bude zpovídat pana Otouše. Neboť to, že sám šel do biografu, aniž o tom paní Hele slůvkem řekl, dostačovalo k odvetě. Teď zase ona zveličí svou obrazivost, podezřením ji podbarví a slova ta neúčinnější použije. Počkej, pane Otouši, teď přijdeš do pekelných ohňů, satanské jazyky tě budou olizovat a všechno bude nesnesitelně horké a žhavé. Teď budeš potrestán za to, že z nevinného snímku sis vykouzlil manželskou nevěru a paní svou tak hrubě špinou postříkal! To bude nesmyslných otázek, jež paní Helena slepí v pevnou zeď, do níž budeš ty směšně bít hlavou! Budeš sebou potáčet s místa na místo, jako kozel, který oškubal nejkrásnější strom a teď je za to bit svým pánem! Dívej se na něho, jak je směšný a ubohý. Ještě před chvílí si myslel, že je nepřekonatelný, ano, právě tak jako ty!

Oči paní Heleny jsou ledově jasné.

Pan Otouš ví, že se dostal tam, kam nikdy nechtěl. Studený pot skropil mu čelo a chlapecký strach zmocnil se jeho krve. Jak je teď asi směšný v očích paní Heleny! Sám sobě by se zasmál, kdyby se nestyděl, obrátil by celou hru vzhůru nohama, tak jak po právu zaslouží, neboť útok na paní Helenu podniknutý byl opravdu jen strojeně vykonstruovaný z nevinného snímku, na němž paní Helena hraje jen úlohu nahodilého statisty, který se nevědomky dostal v blízkost vysokého úředníka našeho státu. Pan Otouš teprve teď pochopil malichernost svého počínání, a co bylo hrůznější: přiznal se dobrovolně, že byl sám v biografu! A to bylo porušení rodinných zvyků.

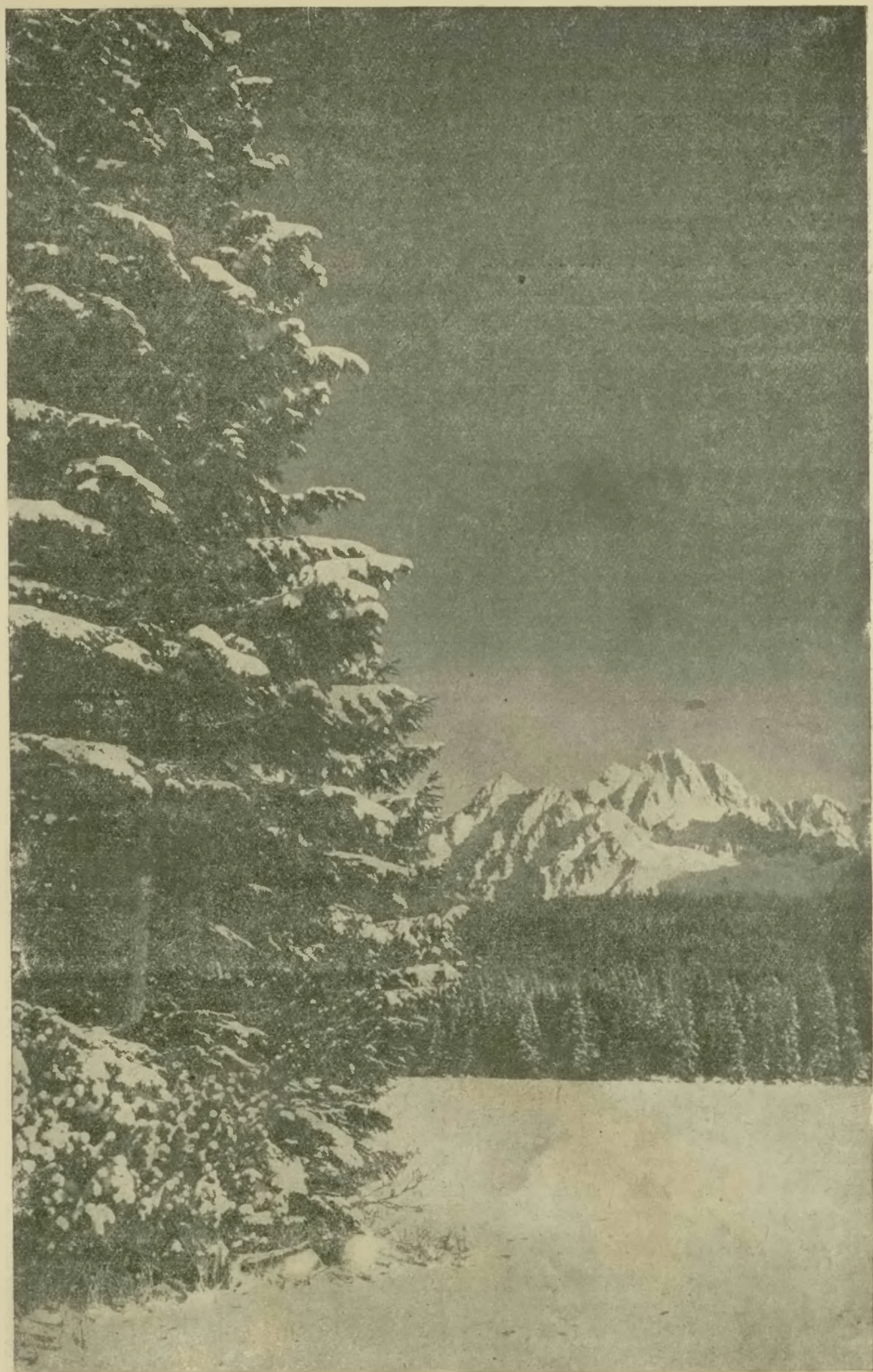
Pravda, nebylo to po prvé. Pan Otouš by už nespočítal takové přestupky, ale schůze a spolková činnost byly vždycky

---

Největší záložnou na Těšínsku jest

Občanská záložna ve Frýdku

Štrbské Pleso

dosti výmluvnou a spolehlivou záštitou takových soukromých výletů!

Ne, tentokrát si předepsal špatný recept k utišení vlastního svědomí, které bylo výčitkami.

Neboť u Luňků byly takové výstupy jenom tehdy, když pan Luňek na černo pytláčil Ostravou, probíjel se vinárnami a na konec zapadl s kamarády do společnosti lehkých žen, jež zaváděly pana Otouše křehkostí svého těla až k okrajům hlubokých propastí.

Ty křiky, které následovaly příštího dne, když se vrátil z úřadu, to nebylo nic jiného, než snaha najít špatnost i na paní Heleně, neboť i ta sebemalichernější snítka černě, očišťovala jeho hříšné svědomí. A paní Helena, nic netušící, omlouvala takovou rozmrzelost a ve své dobrotě svalovala všechno na zaměstnání, neodmluvila nikdy, i když věděla, že útoky jsou mnohdy titěrné a neoprávněné.

Jednou nebyl oběd uchystán, jindy byt dostatečně provětrán a takových malicherností měl pan Otouš hezkou zásobu, aby neutkvěl na jedné věci.

Dnes si vybral šlágr nejnovější, ale teď už ví, že strašně hloupý.

Paní Helena nebojácně stojí proti němu, omotává ho pevnými pohledy, nekonečně dlouhými a soudcovsky zpytavými. Hlavou se jí žene široký proud námětů, jimiž je možno zvážiti ctnost pana manžela a ukázati mu tíhu takového počínání.

Mohla by utéci do minulosti, mohla by odhrnouti záclonu ze zašlých dnů, bráti jeden po druhém, vybírat z každého to

nejhorší a předkládati panu Otoušovi všechno jízlivými slovy. Ale ne, neučiní toho. Vždyť včerejší provinění se samo nabízí a ukazuje cesty, jimiž je možno bezpečně vniknouti v nitro manžela, před chvílí ještě tak výbojného a karatelského:

Nožka se stále ještě koketně třese, střevíček všetečně tluče o podlahu.

„A tož, teď mám zase já všeho dost!“ uhodila prudce. „Mám dost tvého mentorování! Trpěla jsem, ale neřekla jsem nikdy ani slova. Věřila jsem ti, i když mi nejednou bylo nenápadně nadhozeno, že mne podvádíš, že mne před druhými zapíráš. Ano, jsou lidé, kteří tě pozorují, každý tvůj krok je jim znám“, stvrzovala, když se pan Otouš nesměle chystal k obraně. „Ale já jsem jim nevěřila, ničemu jsem nevěřila, protože jsem viděla v tom jidášském napovídání jenom pomluvu, nízkou a nečestnou pomluvu, za níž se skrývala touha rozvrátit štěstí našeho manželství. Ale teď, když sám přiznáváš, že navštěvuješ biografy beze mne, musím uvěřit všemu, co jsem slyšela. Musím uvěřit i to, že jsi byl už vícekrát sám na filmovém představení, že místo mne chodila s tebou jiná, pěkně našminkována, která vyparádně uměla lichotit a vypočítavými slovy plést ti hlavu. A vím už i to, že byla ta ženština s tebou i na včerejším představení...“

Teď už paní Helena docela zapomněla ve své horlivosti, že celé její počínání je vlastně jenom divadelní scéna. Padla zloženě na pohovku, vzlykat počala, rukama lomila a co nejvíce pana Otouše vy-

**Koberce, záclony,
linolea, hedvábí,
látky, bílé zboží**

Telefon čís. 62

koupíte nejlevněji v obchodním domě

Richard Kapek v Místku

Zvláštní výhody pro překupníky

Veškeré přípravy pro krejčí a švadleny

pobočky: **FRÝDEK
PASKOV**

plašilo, sebevraždou počala vyhrožovat!

Pan Otouš, otrocky zpocen, stál tu jako hromada neštěstí.

Co si teď počne, když paní Helena všechno tak přesně ví, jaké omluvy vynajde, když na zapírání není ani pomyslení?

Náhly smích paní Heleny situaci ještě zhoršil.

Šílí... šílí..., ale to jen v hlavě třestilo, na výkřik nebylo síly.

Ale v tomtéž okamžiku, jako by paní Helena pochopila zvrácenost výsledku, který musil vzniknouti v nitru pana Otouše po tak děsivé sprše slov, pozvedla lehounce hlavu a andělskými pohledy obložila jeho ubohý obličej.

„Vidíš, Otouši, tak jsi mne vždycky mučil svými křiky. Vymýšlel sis bůhví co,

jenom abys mne mohl vidět ustrašenou a pokornou. Ale teď jsem ti dokázala, že výstupy dělat dovedu i já. Komedii pro svou zábavu dovede každý sehrát, ale důsledky její každý nesnese. Ty první se pod nimi hroutiš, máš příliš slabé nervy, Otoušku můj...“

Lehce, jako motýlím letem se zachvěl vzduch světnice jejím smíchem. Přitulila se k němu, hlavičku položila mu na prsa, jako by poslouchala ztřeštěný tlukot provinilého srdce. Ještě jednou se zasmála, něžnou ručkou mu zčebrané vlasy přihladila a zaštěbetala: „Vid', že jsi jenom můj...“

Pan Otouš, který snad v této chvíli ani nevěděl, co se s ním děje, přisvědčil od daným úsměvem, jenž byl více díkem za to, že hra tak dobře dopadla.

Emil Dvořák:

Fr. Sokol-Tůma.

Z krajiny tiché jsem přišel, kde zvonce stád pokojným mírem zvoní do hor i zoraných rovin. Pak výhled krásný do tmy a hlubmý pad', opona skryla jej scén a hromady novín, za sedmero řekama, za horama dohasl domov i dědova Šumava, mládí i sen — a zbylo jen, zbylo jen ostravské panorama!...

Na haldách jsem stál, na Ostravu hleděl, veliké srdce jak prapor jsem zved', do všední bídý jsem houpal zvon neděl a do bitev táhl v čele svých čet — já, herec a kronikář, řečník a novinář, bojovník, bard a spisovatel!

Až jednou se zdálo, že ztratím se s očí: kostlivce stín se mi za záda vkrad', do divokých koní bičem prás' kočí a vezl mě, vezl do hřbitovních vrat. U smuteční brány se zastavil průvod — udiven kočí za sebe civí: na voze květů jak na lukách u vod — a umrlec — živý!

Vidíš ho na haldách? Ve městě? V kraji? Veliké srdce praporem zved', pravdu svou, sen svůj svých čet, — on, herec a kronikář, řečník a novinář, bojovník, bard a spisovatel!

Jos. Kalus:

Různé ideály.

Divka:

Ideálem nejkrasších mých ideálů je, se proměnit v granitovou skálu, a přetrvat celé dlouhé lidské věky někde pod horami u stříbrné řeky.

Jinoch:

Toť rouhání, sestro: odvolej je honem! — Já bych přál si býti v modru zlatým zvonem, a probouzet zvучnou hřimavou svou řečí kraj a lid náš ve veliké chvíli nebezpečí.

Divka:

Zvonem, bratře? — Zmrzel by ses lidstvu taky, dlouho by jsi nevyzváněl mezi mraky: sundali by tebe, roztavili v žáru, proměnili v dělo ku lidskému zmaru.

Jinoch:

V dělo ne! — Spiš, myslím, ve stroje a rýče, na pera a jehly, motory a klíče, co je lidstvu k užítku a ku prospěchu — Ty, jsouc skalou, bezúčelně rozpadneš se v mechu!

Divka:

I jak skála poslání bych krásné měla: sochaři by přišli zasněného čela, změnili mne v sochu krásy nehynoucí, nejen pro věk přítomný i pro budoucí!

O královně Těšínska

Každý kraj na světě má své ochránce, své bohy. Krásná země — Těšínsko — tak nevýslovně bohatá na poklady země, má rovněž své ochránce, svou královnu.

Na posvátné Godule se občas zjeví přátelům této zemičky, tohoto starobylého a staroslavného knížectví, které po celá stáletí bylo chloubou koruny svatováclavské...

Již v dobách dávného pravěku usoudil Stvořitel této zemi vládkyni. Pojmenoval ji Těšitelkou — — — protože předvídal budoucí krásy tohoto kraje, které každého upřímně potěší, ale také ji pojmenoval Těšitelkou proto, aby celé věky těšila ten ujařmený lid pod Godulou, pod Bezkydem...

Tisíciletí plynula v moři času jako střela... Původně byla tato země pustá a prázdná, jen ptactvo nebeské vznášelo se nad vodami...

Pak přešly opět dlouhé a dlouhé věky, kdy v kůře zemské se daly ohromné změny, přeměny a přesuny... Silné a dunivé otřesy jádra zemského v době třetihorní měnily povrch zemský... Hluboká a rozeklaná údolí se měnila ve velikány horské a naopak... Štíhlé horské první hřebeny se opět propadávaly... Ze strany severní do této hradby nově se zrodivších hor bil příval rozvzteklených vod... Smutný symbol věků budoucích, věků dalekých, kdy tento příboj bude snášeti domorodý lid českého jazyka a české krve na Těšínsku... Věru, předobraz příliš věrný...

Ke konci čtvrtohor není zde ještě o jidské noze památky... Pohraniční hvozdy dnešního Těšínska jsou jednak pralesem, jednak bažinami a močály poseté... Přítmí pralesa provází skřek šelem a nemotorný medvěd, černý, lesní medvěd svými tesáky dychtí po kořisti...

Kdy po prvé do těchto končin vkročila lidská noha, o tom není pamětníka... Nedovíme se to snad nikdy. Královna Těšínska v té době je tu jedinou strážkyní a s vrcholu Goduly se ohlíží... Zdá se jí, že první člověk, který do těchto končin namířil své kroky, přichází z přelidněného západu, kde lid praotce Čecha svádí již mezi jednotlivými rody boje o nová pastviště pro svá stáda... Ano, nemýlí se, je to lid, který přes vrcholky nynější Českomoravské vysočiny sobě oblíbil oba úvaly na Moravě a vyhýbaje se horám, hledal nová povodí... Ta našel v povodí Olzy a Ostravice, v povodí Odry a Lučiny...

Tvrdá a těžká i namáhavá byla jeho práce... Mýcení lesů kropil vedle krupějící potu také krví... Potomci Čechovi si přisvojili posvátnou půdu Těšínska prvními obětmi zvířat svým bohům v díkůvzdání, že jim dal zemi mlékem a strdím oplývající... Královna Těšínska si tento bodrý a pracovitý lid oblíbila a při obětích obřadech slíbila mocnému Stvořiteli, že mu bude ochráncem nejvěrnějším v dobách dobrých i zlých...

V téže době potomci Lechovi rozbili své stany v povodí středního a dolního toku Visly... Jen nepatrná část těchto přišla z nížin poviselských podél Varty do nížiny Oderské při jejím ústí v dnešním Pomoří... Většina pastevců se vyhýbala strmým horám, v nichž tušila chudobu a bídu... Vyhýbala se Bezkydám a Tatráram... Dva slovanské národy se dělí v mohutné kmeny a počínají prováděti proces sjednocovací, který se arcíř neobejde bez piolévání krve...

Dva slovanské národy mají svá první legendární knížata. Jeden Přemyslovce, druhý Piastovce... Až dotud mluví histo-

VERO KRÉM

suchý krém proti pihám a ku bělení pleti obdržíte u fy:
DROGERIE

LEOPOLD KLOCEK, ORLOVÁ

Ochranné a desinfekční prostředky ve velkém výběru

rie nepsaná, aby ustoupila historii dokumentární a první panovníci obou národů se zapisují skutečností do knihy dějin... Do té chvíle není valných rozdílů jazykových... Je tu pouto bratrského pokrevnství, které na samotném úsvitu dějin velí některým panovníkům najít pevná pouta jednoty proti společnému nepříteli ve veliké říši francké, která Karlem Velikým, tuhým a drsným germánem, zvedla po prvé krvavý meč k vyhubení slovanských bratrů na Labi a na Sále... Bohužel, že spojení obou těchto mohutných slovanských zemí nepřáli v prvé řadě samotní Němci, vidouce v tomto spojení mohutnou říši slovanskou, která by důstojně byla provedla svou roli býti protivahou velice říši franské... Našli steré úskoky a steré lži, aby tyto dva slovanské národy nenašly pásku pospolitosti... Zatím dílo vyhubení Slovanů polabských dovršuje krvavý markýz Géro zradou, úskokem, lží, násilím i mečem a převahou vojenskou ve znamení kříže, záminky to vděčné pro neupřímné šíření křesťanství, které má přinést Němcům nová a rozsáhlá území od Sály, přes Labe až k Odře a pak až k opanování ústí Visly... Slabá byla obrana potomků rodu Přemyslova a Piastova, protože železný kruh moci německé obepínal krásnou a veleúrodnou kotlinu země České a prodíral se s obnaženým mečem do krajín na střední a dolní Visle... Jen čas od času došlo ke spojení obou království pod jediným žezlem buď panovníků českých anebo panovníků polských... Teprve v době pozdější si oba národy byly nuceny tento veliký a historický omyl přiznat, ale na nápravu již bylo příliš pozdě... Zatím se odlišily jazykově a kulturně tak, že na spojení obou v jediný a mohutný národ slovanský nebylo ani pomyšlení... Nyní chápal každý jeden z nich železnou nutnost a příkaz sebezáchovy čelití odvěkému nebezpečí svým vlastním způsobem a svými vlastními prostředky i silami... V Polsku to

pochopili také a proto jejich nápor směřuje hlavně k důkladnému osídlení na středním toku Odry a Visly, aby další německé výboje v této oblasti byly zastaveny... To bylo příčinou, že za prvními potomky a pastevci rodu Čechova přicházejí další, jichž potomstvo i při tehdejších řídkém osídlení Těšínska je zde domorodým obyvatelstvem již od století devátého až po století třinácté, kdy dochází naposled ke spojení obou říší slovanských a kdy králové polští uznávají smlouvu, danou v Trenčíně, že Těšínsko náleželo a věčně bude náležeti ke koruně českých králů, a to po věčné časy s dvaceti knížectvími na Horním Slezsku za zřeknutí se dědičného titulu krále polského Lucemburkům...

I po stránce právní v rámci tehdejších platných úmluv a smluv mezi národy dostává se Těšínsku vedle vlastnosti práva přirozeného, trvalého připojení ke koruně české... Královna Těšínska splnila svůj slib Stvořiteli daný a pečovala o svůj lid...

Na národ český příkvačily doby pohrom z náboženských bojů, které národem v zájmu očištění evangelia a křesťanství byly vedeny jeho vznícenou duší v touze sloužit Bohu podle způsobu prvních křesťanů a země vysílená a umdlená z tohoto zápasu byla dovedena až na pláň bělohorskou, kde se končí tragedie hrdinného národa a odtud pak ten dvousetletý úpadek jazyka a písemnictví; je to komora těšínská, kde dosud v úředních deskách zemských se tento ušlechtilý jazyk zachovává... Královna Těšínska poskytuje ve své neskonalé dobrotě a lásce poslední útulek vypuzenému jazyku českému z úřadů a z kostelů i škol, ale i milosrdně se ujímá těch, kteří po obnoveném zřízení zemském jsou nuceni opustit vlast pro víru a tu pod Godulou se scházejí tajně v hlubokých lesích, aby Bohu svému požalovali rodným jazykem na krutá protivenství, jež byla na ně seslána... Zde až tak daleko nesahala zloba násilné protireforma-

---

Za dobré peníze, dobré zboží nakoupíte v obchodním domě

FRANTIŠEK BERAN, Karvinná, Hohenegger

---

ce... Zde žijí poslední zbytky potomků někdejších slavných a učených Českých bratří...

Těmito končinami směřovaly kroky zoufalých exulantů na východ do Polska... První zlopověstná rána lidu českého pod Godulou na Těšínsku... Za touto následovaly další a další... I sem doléhal již zřejmě útlak náboženský, politický a národní... Latina a němčina vytlačují pozvolna český jazyk z úřadů i škol... Osvícenský josefinismus si přeje jednotlou říši německou, třebaže přinesl úlevy v tuhém poddanství a osobní nesvobodě, úlevy náboženské po stránce rovnocennosti náboženství katolického s náboženstvím protestantským...

Zaplakala sobě hořce královna Těšínska na Godule... Zaplakala proto hořce, protože viděla ještě daleko chmurnější budoucnost dobrého domorodého českého lidu na Těšínsku... Kovář jeden při Lucině objevil černý dýmánek... Poklad cennější zlata samého, které pozvedne blahobyť země a kraje... Na zprávu o tom hrne se na Těšínsko chudý lid z hornaté části západní Haliče, kde bída sídlila od nepaměti; na zprávu o tom hrnou se na Těšínsko lakotní Němci z pohraničních hvozdu Vysokého a Nizkého Jeseníku... Během jednoho půlstoletí dýmají již v kraji stovky komínů a další závody uhelné se otvírají... Husté mraky dýmu cloní i sluníčko nadějí, že český lid na Těšínsku se ubrání... Z kostelů mu vyhánějí české kněze a nahrazují je kněžími polskými; ze škol mu vyhánějí moravské jeho učitele a nahrazují je „Oberlehrery“

a „kierowniky“... Páni z prvu podporují polonizaci, protože tvoří most ke germanizaci... Ty české palice jsou příliš vzdorovité — je nutno, aby ztratily orientaci v poplštění a pak budou poddanější i k poněmčení... Cesta pro germanizaci se našla v polonizaci a po ní se půjde nemilosrdně až se vytčeného cíle dosáhne. Dědinka za dědinkou se utápí a ztrácí... Pod smavými horami Bezkyd je na jedné straně nesmírné bohatství, na druhé veliká bída hmotná a duševní...

Ze země trýskají zlaté žíly, žíly zlata, mnoho zlata, za něž se staví ohromné paláce při Sprévě a při Dunaji... Gróf cizák, pán cizák, oba plijí na tu rabskou láj, která jim pracuje do úmoru a do úpadu, až se z jejich sedřelých a vychrtlých těl kouří tam daleko a hluboko v zemi...

Královně Těšínska je tohoto lidu nesmírně líto. — Nad jeho bezměrným utrpením lomí zoufale rukama a prosí Stvořitele o smilování...

I zrodil se tomuto ujařmenému, ubohému a zdeptanému lidu pod Bezkydem věstec, jehož zoufalé výkřiky drsných básní v zoufalé beznaději měly kladný účinek v tom, že tábor sedmdesáti tisíců se hnul. Ztráta svobod politických a hrozný útlak sociální i národní vyvolal v českém lidu na Těšínsku odezvu... Lid si uvědomuje, že ještě není ztraceno všechno, že tak mnohé se dá ještě zachránit... V jeho podvědomí ještě žije jiskra kmenové soukromosti s rodnými bratry na Moravě a v Čechách... Vzdůstají první obranné spolky. Rodí se také tomuto ubohému lidu matka, která ho chce chránit a bránit, bur-

Telefony: obchod 152, dílna 180, byt 225

Zastoupení továrny na automobily

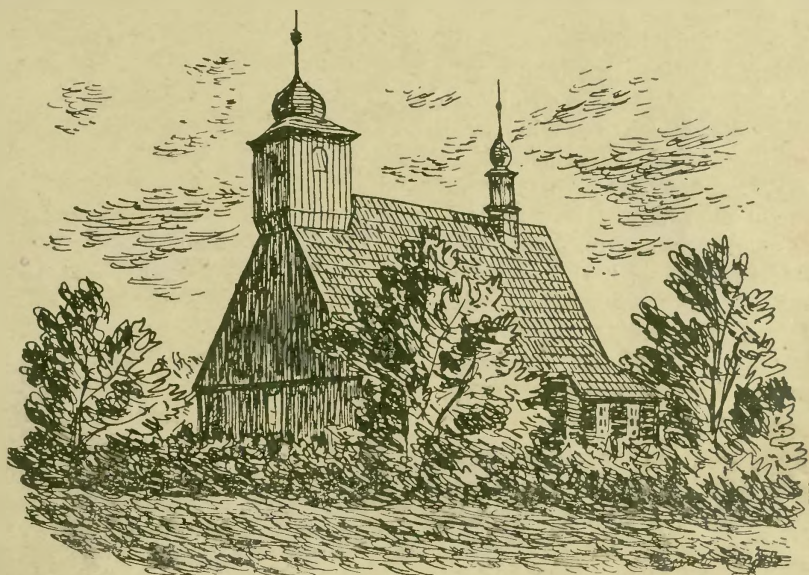
AUTO·TOMANEK

Český Těšín, Viaduktová 2

covat a sílit v jeho zápase o jeho odvěká práva nejen historická, ale i práva přirozená... Je to hrstka nadšenců, hrstka vlastenců, kteří se sdružují v Matici Osvěty lidové na Těšínsku... Ti vedou boj o každou českou duši a za přispění svých bratrů a obětavých vlastenců z Ústřední Matice Školské ve stověžaté Praze budují tomuto lidu jeho vlastní školy všude tam, kde mu byly zcizeny a násilím odňaty... Za několik let se již ukázaly velmi slibné vý-

ských úspěších se zdálo, že veškerá práce Slezské Matice osvěty lidové byla tu marnou... Ale víra ve věc spravedlivou byla veliká a oprávněná... Pyšní andělé byli svrženi z ráje do propastí pekelných... Pyšné Německo překročilo ve svém vývoji i výboji zénit a tím i kulminační bod své slávy... Tím strašnější byl jeho pád.

Utlačované národy po celá staletí opět volně vydechly a vydechl i volně ujařmený lid pod Bezkydem... Tehdy rozjá-

Starý dřevěný kostelík v Řepištích u Frýdku.

sledky tohoto nerovného zápasu, kdy mocní závodní-cizáci i násilím donucovali své zaměstnance plnit německé školy... Ale jednou již byl boj zahájen a bylo by nemůžné a nečestné ustoupiti... Toho si byla Matice Osvěty lidové velmi dobře vědoma a pokud jí její síly stačily, pracovala do úmoru...

Nad Evropou zakřičovaly blesky hrozné světové války... Poslední pokus Germánstva ovládnouti násilím, krví a železem střední Evropu i Polsko s Ukrajinou, protože Němci potřebovali místo na slunci... Kalich utrpení a rmutu jest dobrému těšínskému lidu vypítí do dna. Hyne opět nejen duševně, ale i mravně a fysicky hladem, hrozným hladem... Po vojen-

sala se královna Těšínska a všechny své věrné děti objala v hebku svou náruč na Godule, všechny políbila na čelo díkem vděčnosti, že vytrvaly a nezmalomyslněly v dobách utrpení pro ně tak krutých a hrozných... Křídla volnosti a svobody roznášeli andělé na perutích po vlastech československých a nejdéle kroužili nad Těšínskem, kde útlisk byl největší a násilí nejsurovější... Královna Těšínska však dodnes je na stráži na posvátné Goduli a jen málo vyvolených ji spatří... Královna Těšínska se i dodnes strachuje o osud potomků Čechova rodu, zbraně své řepý nepřítel nesložil dosud zbraně a zálučně pomýšlí na pomstu... Bděme s ní i my...

Národnostní vývoj na Jablunkovsku

Téměř celé Těšínsko bylo až do polovice 8. století velmi řídké osídleno. Zdejšími kraji projížděli v té době římsí obchodníci, jimž byl jablunkovský průsmyk přirozenou soutěskou a řeka Olza vodítkem do krajů severních. Důkazem toho jsou římské peníze, jichž bylo zde nalezeno několik kusů.

Těšínsko a severní část dnešního Opavska, která náležela ke slezskému knížetství nisskému, pocházela z velikého historického Slezska. Byl to rozsáhlý kraj, osazený několika kmeny slovanskými, z nichž jižní byly nepochybně přechodného rázu mezi Čechy a Poláky, tehdy ostatně sobě navzájem velmi blízkými. Část těchto kmenů náležela snad již k řiši Samově, jistě však k řiši Velkomoravské-Svatoplukově a později k řiši českých Boleslavů. Odtud však se kraje ty v druhé polovici X. stol. dostaly k Polsku a byly spravovány členy rodu Piastovců.

Spolu s jinými zeměmi hornoslezskými uznaly již za krále Václava II. svou závislost na státě českém a za Jana Lucemburského, krále českého, byly s ostatním Slezskem připojeny ke koruně české. Knížetství těšínské, které vzniklo koncem 13. stol., vstoupilo r. 1327 definitivně ve státoprávní svazek s Českou korunou — stalo se součástí českého státu. Zůstalo pod vládou svých piastovských knížat až do jejich vymření roku 1653. Po tomto roce se dostalo Těšínsko pod přímou vládu českých králů. Příslušnost Těšínska k českému státu měla jistě značný vliv na tamní poměry národnostní. Na západním Těšínsku — Ostravsku a Orlovsku i kolem Těšína nabyt časem vrchu čistě český živel tím, že se tam již v 13. stol. a potom zase po válkách husitských hromadně stěhovali Čechové z Moravy. Ale i obyvatelstvo jablunkovska a celého východního Těšínska, jež bylo obýváno Valachy, jak o tom svědčí mnoho spisů jednajících o Valaších, podléhalo víc a více českému živlu, neboť i tam se přistěhovalo mnoho rodin z Moravy. Těšínsko, kde se stala v

15. a 16. století čeština řečí veřejného života, úřadů, škol a kostelů, vzrůstalo víc a více do kulturní oblasti české. Po válce třicetileté úpadkem českého národa, ztrátou jeho samostatnosti zarazil se tento vývoj tak, že obyvatelstvo ustrnulo na přechodním stupni 17. století. Čeština se zde nazývala moravštinou a obyvatelstvo se cítilo a mělo vědomí moravské příslušnosti jazykové.

Velmi mnoho důkazů tohoto moravského vědomí máme na Jablunkovsku. Všimněme si nejprve osídlení Jablunkova a jeho okolí. Na horách a v okolních vesnicích sídlili Valaši, jejichž sídla sahají až za Bílsko, jak o tom svědčí mnohé zmínky ve spisech těšínských knížat již ve 13. století. Z Moravy přicházeli sem kolonisté a též i Němci (Grohs založil Bukovec). Moravští i němečtí kolonisté se zabývali převážně řemesly. Dokladem toho je list kněžny Sedeny Kateřiny kněžny saské, engerské, vestfálské, slezské, těšínské a Velkého Hlohova, jak je na něm napsáno, kterým dává svobody novým kolonistům v Jablunkově a rozšiřuje práva městská, jak citují: „Kdež Mynahoře psaná Sedena Kateřina kněžna těšínská zhlédnuc na poníženou prosbu jich vejš psaným řemeslníkom všelijakým, kteříž se v městečku naším Jablunkově osadili a ještě osaditi mají, tak od osoby naší knížecí činíme a tímto listem jim těch všech svobod, kteréž jiní řemeslníci v městě našem Těšíně mají a nimi se spravují, milostivě potvrzujem, však platom a povinnostem naším bez škody.“ To bylo r. 1583 ve středu před sv. Markytou.

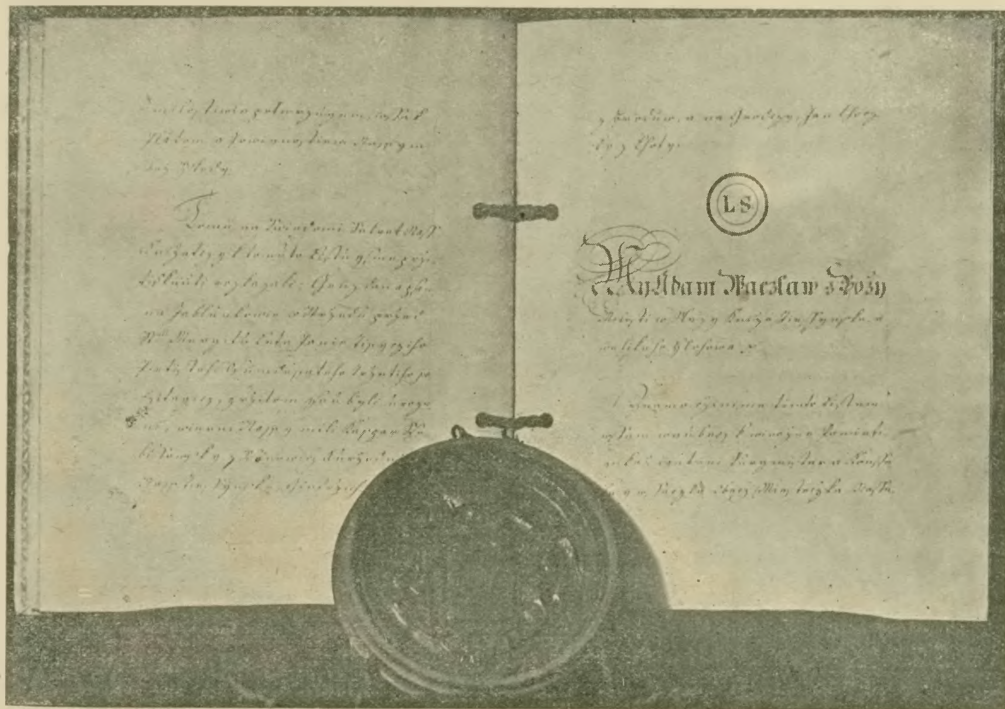
Původní Jablunkované se pokládají za potomky Jacků, jak o tom píše dr. Sláma ve svém díle „Vlastenecké putování po Slezsku“. Jméno Jacek jest od Jazygů, uherského kmene, od nichž odvozují svůj původ a od nichž převzali též svůj kroj, který se skutečně liší od všech okolních krojů. Od dávné doby se dochovala písnička: „V Jablunkově jsou Jackové, rozumějí každé mluvě. Vandrovali s Rusem,

Turkem, konečně i s Brandeburkem.“ Též i místní název Jablunkova — Jašov pochází asi od jména Jackov. Byl tedy Jablunkov i jeho okolí směsicí mnohých kmenů, jak tomu jest všude na rozhraní dvou ne-

ravsky, jak o tom svědčí mnoho spisů nejen úředních, ale i jimi psaných.

V městském archivu jablunkovském jsou uchovány 3 listiny v originálu, a to privilegium vévody Adama Václava z r. 1596,

Opis městských práv města Jablunkova (na pergameni), jež byla potvrzena Josefem II. r. 1784. Na obrazu je fotografie práv od knížete Adama Václava a pečeť Josefa II.

... milostiwie potwruzgem, wssak Platom a Powinnostem Nassym bez Sskody..

Tomu na Swiedomi Sekret Nass Knížetczy k tomuto Listu gsme přžitisknuti rozkazali; Genz dan a psan na Jablunkowie co Stržedu přzed Stu. Margitu Leta Panie Tisycziho Pietisteho Osumdesateho Tržetiho počzitagicz, přžitom gsau byli urozeni, wierni Nassy mili Kaspar Ssebissowsky z Ssönowicz Auržednik Nass Tiessynsky, Gindržich Grodeczky z Brodůw, a na Grodczy, Jan Lhoczky z Lhoty.

L. S.

My Adam Waczlaw z Božy Milosti co Slezy Kníže Tiessynske a welikeho Hlohowa Znamo cžinime tímto Listem wssem waubecz k wieczne Pamieti gakož opatrní Purgmister a Konssele z wsseczka Obec Miesteczka Nasse.

bo tři národnosti. Jablunkované se vyvíjeli svým způsobem, svými zvyky, ale podléhali až do nedávné doby kultuře, které se zde říká moravská. Národnostní příslušnost si až do nedávné doby vůbec neujasňovali. Mluvili však mezi sebou mo-

Alžběty Lukrecie z r. 1644 a císaře Františka II. z r. 1792, v nichž se potvrzují městská práva a dávají nová. Dále má archiv 2 opisy privilegií zhotovených za tím účelem, aby se dosáhlo potvrzení městských práv císařovnou Marií Terezií, pak

Poznámka: g se čte jako j, ss jako š, rž jako ř, čz jako č, ie jako ě.

jsou opisy listin s podpisem Marie Terezie z r. 1750, Josefa II., Leopolda Kolovráta, Jana Rudolfa hraběte Chotka. Všechny tyto listiny jsou psány jazykem českým. Jaká byla tehdejší čeština, ukáže nám opis jednoho originálu z městského archivu. Je to část listiny Adama Václava z r. 1596: „My Adam Waczlaw z Boží Milosti co Kniže Tiessynske a welikeho Hlohowa. — Známo činime timto Listem wssem waubecz k wieczne Pamieti, gačkož opatni Purgmister a Konssele y wsseczka obec Miesteczka nasheho Jablunkowa wierni mili, na nektere swe Swobody Weysady Miestske od oswiczeneho, Wysocze urozeného Knižetie a Pana Pana Waczlaw z Boží Milosti co Slezy Knižetie Tiessynskeho a welikeho Hlohowa atd.“ Dále je zmínka o Valaších: „A jak tiž Mieščanie Jablunkowszy Hranicze, a Mieze od starodawna wymieržene magi, pocznuc od Diediny Nawsy na Horu Wiznarowu, a Dlabaczowu Mezy a na Horu Potokem Russniakowem za Piosecznym, a za Potok Lesky po Potok Bartkůw až k Lomne, wssak spolecznym Paswam Dobytkůw bez Sskody, wssudy od Miestskych Poli pul Mile do Lesu pocžitagicz, gakž Tiech Mezy a Hranicz gim Jablunkowskym wymezenych, a wyhraniczenych až posawad co Užiwani gsau byli a zustawagi, aby co tiechž Miestech Dobytky swe gakž přzedessle pasli, a pasti mohli, a od Diedzin přžilazegiczych, obwzlastnie Walachůw žadne Pržekažky nenesli, a netrpieli, pod Pokutu zageti Dwanacztero Dobytka, gakž Walassy mezy sebau za Obyczey magi... atd.“ Píši do slovně s chybami.

Podobnou češtinou jsou psány i další listiny. Jen potvrzení Marií Terezií a Josefem II. je psáno německy. O nějakém polském vlivu není ani zmínky. Podobně jsou psány všechny kancionály jak evangelické, tak i katolické. Třanovského kancionál je na Těšínsku nejrozšířenější knihou. Je přímo zajímavé, že v tomto kraji

lze nalézt daleko více českých knih nežli v krajích ryze českých nebo moravských. Je to též důkazem, že sem nedoléhalo tak pronásledování českých bratří a protestantů a nebyly ničeny české knihy. A skutečně Jablunkov i okolí byl až do r. 1688 převážně evangelický. Tím se stalo Těšínsko útlukem mnoha českých bratří, po nichž jsou dosud dochovány české kancionály, bible králická a jiné knihy české. A jsou nyní v rodinách polsky mluvících. Na př. Bible králická je v rodině Kuříšů v Písku u Jablunkova a jedna je v Istebné v Polsku. Podle starého zvyku ji dědí nejstarší člen rodiny. Velké množství českých knih i spisů je v museu v Polském Těšíně a našlo by se tam mnoho dokladů české kultury na Těšínsku.

Že se mluvilo moravsky (česky) v Jablunkově, svědčí o tom i vyhláška „Publicatio“ městského purkmistra, jejíž originál mi zapůjčil p. dr. Niedoba, který ji získal od rodiny Kucheidů. Celá vyhláška stojí za přečtení:

„Publicatio“:

1.mo Slowutney celey Obcy se prohlassuge, že ponewadž zdeyssi P.: Uczytel Kajetan Barchansky skrz geho maley wystaweney Scholarie ku wyžiweni nemagie tak podle geho přilohy ponižene žada, gemu na geho Prosbu gakau bonificatie wystawit.

2.do. Take se prohlassuge, žeby každý podle předpisu c. k. wyslaného dekretu swoje ditky pilne do sskoly odeslali.

3.tio. Žeby každý Posesoř a obywatel miestke jurisdictie pak take wssechni slowutni Cechowe podle nařizeni c. k. patentu v Opadnosti Ohne pozorowani hned nachylni byli, a swoge pokracowani bedliwe wykonali.

4.to. Take se nařizuge žeby geden každý bez wsseligake Pomluwy gednomu každemu geho pociwoř a zeznani udělal, a žadného neznewažował.

5to. Gak take swogich Předstawenych uloženych w každym místě gegich powin-

**Zkoušený
Zubní technik**

Josef Petráš

**JABLUNKOV
náměstí**

nost uctiwie se předsnesl, nybřz pod ne-
wykonani podle předpisu slawnych karan
powinen bude.

6to. Rybni Arenda se od dnessniho dne
skrz Licitatie plus oferendi nagimat bude.

Kupní kniha (gruntovní) města Jablunkova z. r. 1592. Zapisy jsou však z r. 1571. Na obrazu je titulní list knihy.
Je to nejstarší těšínská gruntovní kniha. Těšínské knihy (zámecké) jsou teprve z r. 1632

Letha Panie- 1592 W Pondieli Den Swate
Margethy Ginak 13. dne Miesyce Czier-
wence - Za aurziadu Opatrných Witka
Pycha, ty czasy foyta Jablunkowske-
ho, Rziehorzie Bilie Purgmistra a Star-
ssych Klimunta Bryzly, Yurka Mayera,
Adama Walacha, Adama Dlabacze, Macz-
ka Soly, a Jana Gizlara, pro lepssy
ordnunk sprawu a sporziadani Kupů a
prodagi domowych y ginych, tyto nowe
Knihy aneb Registra Miestczke, zalozie-
ny, obnoweny, zkorrigowany, a z ginych
starych knich Miestczkeych przepysany
gsau skrze kněze Blaziege Philidona ty
cziasy fararže Jablunkowskeho, W kte-
rychžto knihach cztenarži nayprwe Re-
gistržik naydes, podle ktereho bys Kup
a proday w kterem listu takowy stogi,
zwiedieti a nagiti mohl, Tobie to tenž
nasledugiczy reystrzyk porziadnie a yader-
nie oznami,

W zadu pak wiedzieti take budess, zie
se do tiech miestczkeych kniech porziadna
poruczenstwí a Kssafty od obywateluw
a susedu dotczeneho Miestczka Jablun-
kowa czyněna zapisowati budau, aby se
w czasyh buducznych Erbowe pozustali
wiedzieti podle czeho yak rziditi a spravowati a nacz natahowati.

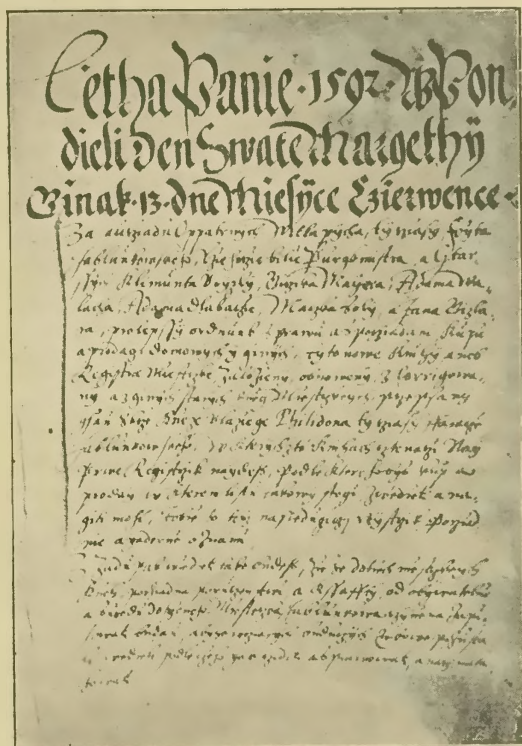
7mo. Co se doteycze skrz nowe Reno-
wacie zdeyssiho Aurzadu at gest Trpieli-
wost až ku powolani slawne knížetcy Ad-
ministracie, ponewadž zdeyssi gystě usta-
nowany Auřad až tak daleyc ku dalssimu
provozowani Swau moc ma.

8. Skrz obecni Lauk a pastwinach."

Datum na vyhlášce není, ale podle spisů
a účtů obecních se datuje do první polo-
vice 18. století. Celá vyhláška je opsána
přesně dle originálu.

Mnoho zajímavého nám zachovaly sta-
ré gruntovní knihy města Jablunkova i
okolních obcí, které jsou uloženy v Kra-
jinském museu v Jablunkově. Ve všech
knihách jsou zápisy jazykem českým až

do r. 1830. Pozdější poznámky jsou ně-
mecké. Jsou tam též knihy Javořinky i
Istebné, které teď patří Polsku. Nejstarší
jsou knihy města Jablunkova. První je od
r. 1592, jak uvádí titul první strany: „Le-

tha Panie - 1592 - v Ponděli Den Swate Mar-
gethy Ginak - 13 dne Miesyce Czierwence.
Za ourziadu opatrných Witka Pycha, ty
cziasy foýta jablunkowskeho, Rziehorzie
bilie Purgmistra a starssých, Kliniunta
Bryzly, Girzika Mayera, Adama Walacha,
Adama Dlabacze, Maczka Soly a Jana
Gizlara, pro lepssy ordnunk, sprawu a
sporzadani kupu a prodagi domowych y
ginych, tyto nowe knihy aneb Registra
miestczke, zalozieny, obnoweny, zkorigo-
wany, a z ginych starych kněh miestcz-
keych przepysany gsau skrze kněze Bla-
ziege Philidona ty czasy fararže Jablun-
kowskeho, w kterychžto knihach czte-
narži nayprwe Redistrzik naydess, podle

Ve staročeštině se psalo č jako cz, ř jako rž, š jako ss, j jako g, ě jako ie.

ktereho bys kup a prodaw w kterem listu takowy stogi, zwieděti a nagiti mohl, Tobie to tenž nasledugiczny reystrzik porzadnie a yaderně oznami, W zadu pak wiediet take budess, zie se do tiech miestczkych kněh porziadna poruczenství a kssafty od obywateluw a susedu dotczeneho miesteczka Jablunkova czyněna zapisowati budau, aby se w czasach buducznych erbowe pozustali wiedieli podle czecho yak rziditi a spravowati a nacz natahowati.“ V ní jsou však zápisy z r. 1576, je tedy nejstarší gruntovní knihou těšínskou, neboť knihy zemské v Těšíně jsou zachovány od r. 1623. Starší zhořely. V nich je nejlépe viděti, jaké změny se udály v městě Jablunkově, kteří jsou nejstaršími obyvateli Jablunkova a které rodiny se později přistěhovaly. Nejstaršími rodinami jsou rodiny Dlabačů, Milochů, Gizlarů (Cieslarů nyní?), Tkacžů, Nidobů (nyní Niedobů), Hrnčičů, Blažejů, Slabých, Bibrů, Galušků, Černých, Ješů, Pyšů vedle vymřelé rodiny Pychů. Jsou to jména vesměs česká. Jméno Sýkora se vyskytuje na počátku 16. století, ale s „y“. V tutéž dobu se již vyskytují v knize jména Paduch, Padušek, Polak (ne Polok!, Polaček (ne Poloček!)), Laška, Klus, Sloviak, Sturz, Balcar, Čarnohorský, Tkačík, Liška, Litwa, Klimkowský, Lach, Kapša, Czygan, Zajíc, Herda, Spirc, Krejčí, Bystřický, Hlava, Baruch, Válek, Chibidura a jiná. Jak viděti, převládala v té době jména česká. Jména Jeżowicz se vyskytují teprve v druhé polovici 18. století, podobně Kapecký a Juřikovski.

Gruntovní knihy okolních obcí byly založeny r. 1713 a 1714. Zajímavé zápisy jsou v gruntovní knize obce Návsí, zvláště po stránce jazykové. Kniha má na první straně: „We ymeno Neyswietiegssy a nerozdilne Trogicze Boży, Amen. Registra Diediny Nawszy. Založeno za Úřadu Urozeného a Statečného Ryttyrže Pana Frantisska Antoniho z Bössingeru Jeho Rzim: Czys, tež y Germanii, Hšpanii, Uherske a Czeskey král. Mil. Karla Ssesteho, Arczyknížete Rakauskeho y w Hornim y Dolnim Slezsku Komorne Raddy, aten cžas, ned wssemi Komornymi Statky w knižetstwi Tiessynskem, tež Panstwi Skočowskeho a Strumenskeho, Zřizeneho

Wrchniho Regenta. Taktež za Urzadu w Neywyss Spomenute Geho Czys. a Král. Mil. naržizeneho Purgkrabiho Tiessynskeho, Pana Ignatiho Antoniho Standskeho i Duchodniho Pisarže Pana Mikulasse Krebsa; a Auržedoweho Pisarža, Pana Gottfrida Josefa Passe. Letha Paně 1714.“ — Všechny ostatní knihy mají stejný úvodní list.

Poslední zápis do této staré knihy byl učiněn 16. května 1826, proto jej uvádím pro poznání jazykové stránky přesně dle originálu:

„Kup Jakuba Hawliczka dne 16. maye 1826 odprodawa Jacob Hawliczek svoje podle Kupu A. D. 31. Marza 1803 majice vlastne spoleczne prawa na 4ty dzil tohož pul Rust: Sedlskeho grunt sub Nro 7 w Nawsi welkorocznemu synowi swemu Jakubowi Hawliczek w ugednaney kupni Cenie za 240 Fl. C. M. prawim Dwie sta cztiricet Florenuw Conw. Münice, ktere kupni cenu kupitel nasledownte wyplatit powinien, totiž: On kupitel zastupi ty intabulirowane sirocze Penize podle Obligatie A. D. 1ho intabulato 27-ho Marza 816 skrz 100 Fl. W. W. aneb 40 Fl. C. M. Ostatek skrz 200 Fl. C. M. Prodawatel u Kupitele do swogeg Dispitie bez Interesu zachowuge.

K tomu pak selskemu Gruntu přinaleži gedna zahradka při domie na 1. Stwiertnie 1 Wirtel, potom 1 Kus pola, tamže przez ktere rzeka Olza gide na 4 Maldry dewet Trzi stwrti Stwertni wraczlawske Miry Wisiewku, potom Kusek Luk za Olzu na pul fury Sena, ta druha Luka Poli na gednu furu Sena a 1 Kus Chrastiny za Olzu na 3 Syti.

Tyto gruntowe Kusky pak hraniczegi wespól s Girzim Niedobou a Adamem Samtzem, pak z Milikowsku a Grudecku Hranicu. Na Przydawkach Kupitel Jakob Hawliczek obdrży 2 Konie ze Sserami, 1 Wuz kuty, 1 Pluch ze Zelezy, 2 Brana, 1 Lancuch, 1 Hond, 1 Tohelko, 1 Korbe s kosom, 1 Trawni Kosu, 1 Pilu, 1 Sekeru, 2 Motyky, 1 fach na obili, 1 Kapustnu Beczku, 2 Swiedry, 1 Dlotko, 1 Widly Senne, 1 Porzez, 1 Krawu a 1 Jaluwku a 1 Kus czernoho Dobytku, k tomu wsseckij zimni a garni Obsiwek. Z toho předepsa-

neho Gruntu gest Kupitel ze Swemi Spo-
lecznikami Wrchnosti každorocznie odda-
wat a zbiwat powinien.

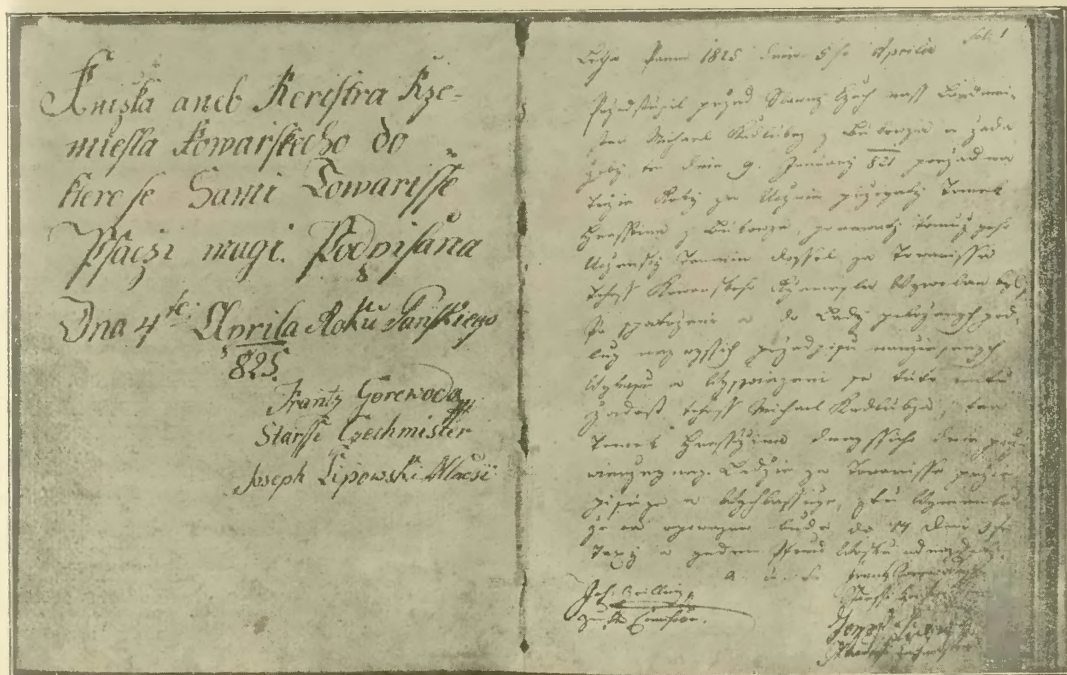
Na gruntownem Platie Trne Termine
Georgi et Michalis Fl. 25.

Na stalem robotnem Platie Trmino

Joanis et Wanoczy inclusiwe Fuerwehr
7 fl. 18 Kr.

Na Poczastnostech 2 Kury 30 Wagec
a když cela Obec na Wanoczni Czas
dwuch — a na Welikonoczni Czas take

Cechovní kniha jablunkovských kovářů, kolářů a pod. řemesel. Zápisy od r. 1825 do r. 1860 jsou jazykem českým.
Několik zápisů je německých. Na obrazu je titulní list této knihy.

1. strana: „Kniška aneb Reristra Rzemiesla kowařskecho do ktere se Sami Towarisse Psaczi magi. Podpisana Dna 4te Aprila Roku Paňského 825.

Frantz Gorewoda, Starssi Czechmister
Joseph Lipowski, Mladši „

2. strana: „Letha Panie 1825 dne 5ho Aprila Prředstupil přřed Slawny Czech nass Kasmeister Michael Kadlubez z Bukowza a žada žeby ten dne 9. January 821 porząd na Trzie Roky za Učnie přžigaty Tomek Chrastina z Bukowka, poněwatž tomuž gehu Učzensky Termin dossel za Towarissa Tehoss Kowarskeho Ržemesla Wywolan byl: Po spatrzeni a do Kasy položených podlež neywyssich přředpisů naržiezených Wykasů a Wyswiezenise tuto natu žadost tohoss Michael Kadlubza, ten Tomek Chrastina dneyssocho dne při wieržeyney Kaszie za Towarisse přžiepisuge a Wychlassuge z tu Wymienků že on opowazan bude do 14 dni 3 fr. dacz a geden Pfund Wosku odewzdatž.

a u. s.

Joh. Zwilling,
prüft. Comissär.

Franz Gorewoda,
Starssi Czechmister
Joseph Lipowski,
Mladssi Czechmister,

dwuch Jarzumkwi podarowat powinna, tak i oni Obczy na Pomocy byt musegi.

Na przendziwie s Panskeho Materialu pul Stuki tenkey Przaze.

Na naturalni Robotie we Zniwach 8 dni cele giż po odrachowani gegich chodzeniwi. Na Dawczaney Skladce gak mnoho podle Indikcie na nieho wypadne. Tak na tom Gruntie až posawad żadnych dawčannych Restow neni. Okrom toho oni obzwlastnie gsou zawazani dwa dni k Honu rocznie giti, k Pile Tromy a z tiech Tromow rzezane Desky na Zamek Tiessinsky odwezi podle Proportie item Drzewo rubati a Ties-sinsky Ostrog odpławiti. Tak když cela Obec powinna Piwo na Jablunkowske Szancow 100 Beczek woziti a co nad tu Czast odweze 17¼ Fl. nahrady dostawa, a kdyby ten Ssank přestal 24 Fl. za to zaplatit ma, oni podle Proportie neb wozit na Penizech skladat musegi. Naprotiw tomu oni magi za prwnie a do użiwani od Wrchnosti we Zniwa a w Kożbě dostanu na Polednie a na Weczer každyraz dwie gidla a gedem peczinek chleba a zwie czegne zniwowe Piwo...”

Další již není tak zajímavé, proto zbývající část vynechávám. Vše jest opsáno tak, jak to jest v originále i s chybami. Pro zajímavost sděluji jména svědků: Jiří Sikora, Adam Sikora, Jiří Motika neboť kupitel ani prodávatel neuměli psáti. Jsou tam jen křížky. Mezi přísežnými jsou Max Zwiling, Jan Motika a Jakob Czudek. Smlouvu psal Hannak direktor.

Velmi zajímavá je žádost Jakuba Klusa z Návsí ze 17. března 1795.

„Slawna Knižetczy Komorna Administrac-
czy! Ponewadž po zemřelem Adamowi Kluzowi pozustala wdowa a gegi Zatzim Ten stwrty zahradniczyho Gruntu odpro-
dawali neyprwey cyzymu. Když ale cyzy nemohel domluwiti, Tak potom spoleczni-
kowi Janowi Sikorowi chcel odprodati ale se nemohli mezy sebau umluwiti. Ja ale o tom nic sem newědel, když jsem se do-
wedel, že on ten zahradniczy Stwrtz Grun-
tu prodawa Tak sem ga chcel to od neho smluwiti ale on mi takowau odpowiedz dal že mie on powi. Tehdy ssel k fotowi (foi-
towi) tak potom Foyt to od neho smluwil z 200 y 40 Fl. Tak když to foyt umluwil,

ga sem ssel k nemu že ga tež ty penyze dam. Než ale Jan Sikora spolecznik se na tom zmocowal že on toho gest bližsy, ga-
ko ga bratr. On swogim ma dost a chce odgati Tak žeby to na cyzyho Přisslo. Proczež Tehdy Slawnu Knižetczy Ko-
mornu Administraczy w hluboke Pokore Prosim gaku radu a Litost, žebych ga ubohy czlowek magicze drobne deti, diž tak do Konca od toho oddaten nebyl a žeby to k mey osedlosti přiznati.

W Nawssi dne 17. Martis 1795. — Ja-
kub Klus z Nawssi.“ Na rubu je německy připsáno: „Der Kläger hat beim Grundt in der Chalupe die Wohnung zu Recht gemacht... sub Nro 967.“

Jak je viděti, jsou nejen listiny z Jablun-
kova i z okolí psány česky, jak se zde říká moravský, s některými dialektickými slovy, ale i žádosti lidu jsou psány jazy-
kem moravským. Nemůže nikdo však tvrditi, že jsou psány jazykem polským!

I vnitřní život jablunkovský byl veden v duchu moravském. Svědčí o tom četné poznámky v kancionálech a biblích samo-
zřejmě česky psaných. Česky jsou psány též zápisy v cechovních knihách, výuční listy cechovní i kronika Josefa Hrdiny, uchovaná na farním úřadě, z r. 1806—34. Zajímavé jsou zbytky kancionálu, který je sešit z několika částí. Přidána je i pí-
seň o Janu Sarkandrovi ze Skočova z r. 1859. Pak je připsáno několik kostelních písní českých a říkánky nevěsty při sva-
těbě. Zachovalou část řeči nevěsty jsem přesně opsal: „Slaweni rodičowe mili. Již se tentokrat rozlučim. Odpustě mi moje winy, Prolasku Boží prosim za poctiwe wychowani Děkuji wam srdečně za vssec-
ko o mě starani. Zaplat wam Pan Buch weč. 8. Dřiw než se od was uberu. Tu Swatost k přijimani Ještě was prositi bu-
du O swate požehnani w kteremž wskla-
dam. Skrze Boha žiweho Kterýž mne dal wam zaceru Že wnm bude mac jeho, 9 Wam me Kamaratky mile, Swami gsem obchod měla, A wme mladosti spanile, Mnohokrat se těssila, Za waši lasku u-
přimně Ja srdečně děkuji We wassem swobodnem stawu Wšeccko dobre win-
šuji...” Další části jsou již ořeny a po-
trhány. V Třanovského kancionálu z r. 1827

jsem našel vložený papír, na němž je napsáno toto: „A Nebo wssecko telo gest gako trawa a wssecka slawa Cloweka gako kwet trawi, upowadla trawa kwet gegi spadl Ale slowo Paně Zustawa na weki.“

Podobně zápisy do cechovní knihy jsou psány moravsky s malými dialektickými změnami v některých slovech. Pan Štěpán Sikora mi je laskavě zapůjčil ze svého svérázného musea, kde má též mnoho velmi cenných památek z Jablunkova. Zápisy v cechovní knize jsou psány od r. 1825. Na první straně je napsáno: „Knižka aneb Registra Źremesla kowařského do ktere se sami Towarisse Psaczi magi. Podpisana dna 4-te Aprila Roku Panskiego 1825. Podepsáni jsou Frantz Gorewoda, starssi Czechmister, Josef Lipowski mladši. Do r. 1847 jsou zápisy moravské (české), které psali Jan Zwillling, Vincenc Paduch, Martin Wohlainski, pak Jan Füllbier zapisoval německy až do r. 1854. Ale pak cechmistr Adam Mokryš (tak se podpisoval) psal opět zápisy česky (moravsky) až do r. 1857. Po tomto roce byly zápisy částečně německé a částečně moravské. Poslední zápis je psán r. 1860 a je český (moravský). Abychom poznali a posoudili poslední zápis po stránce jazykové, tak jej celý opisuji přesně dle originálu:

„W Jablunkowie dnia 5. Aprila 1860. Předstaupil při dnessnim Cechownim zhromazdeninasspolu Mayster Josef Herdzina a přednes tu prožbu aby jeho Ucen Johan Hlawa poniewadz tomuss termin jecho Nauce dossel za Towarissa wyhlassen byl. Když po Cechownim dukazu temuto Uczniu podle jecho wykazow zadestacyom z Nauki se proukazel potom když se teg Stolarsky profesyi po přeswieceni Cechowney dobře wynauczil se tuto dnessniho dne za Towařissa přigima a se stem doloženim Cechownim spusobem připisuje že tento jmenowany Towarzyss Johan Hlawa opowazan do Cechowni Kasy 2 fl. a jeden funt Wosku na chram Panie hned zaraz zaplaczicz a oddacz. Napsán je Josefem Birtusem, starším cechmistrem a podepsán je Paul Krenželok, mladší cechmister.

Doufám, že každý pozná hned, které řeči se poslední zápis podobá. Celý zápis je důkazem, že se do moravské (české) řeči teprve v 19. století vlétala slova polská. Ba do polovice 19. století byste

Titulní list kupní knihy, řečené páté města Jablunkova z r. 1718. Nahofe je nejstarší znak města Jablunkova s korunou.

Za Urzadu Purgkmistržowskeho, Pana Waczlawa Mladssyho Pindora, a Radnich Pana Girziho Wilhelma Grasza, Pana Girziho Blendowskeho, Pana Jana Sikory a Pana Jana Jeze, též Miestskeho Piszarze Pawla Bazilidesze, založena tato Kaufni Kniha miestska rzeczena Pata, Miesteczka Jablunkowa, dne 8. Aprilis Anno Domini 1718.

velmi těžko hledali na jablunkovsku listiny skutečně polsky psané. Vše je psáno zdejším dialektem moravským, který se postupující polonisací plnil stále více polskými výrazy. (Jen si srovnajte všechny

opisy listin!) K tomuto tvrzení máme dosud i živé důkazy. Zdejší staří lidé mluví daleko srozumitelnějším nářečím moravským nežli jejich potomci. Vše způsobily utrakvistické školy s polským a německým jazykem vyučovacím!

Když jsem u těch škol, všimněme si, co o nich si poznamenala rakouská vláda: R. 1831 bylo v celém nerozděleném Těšínsku 116 škol moravských (českých) a jen 3 školy německé, ale žádná polská! Roku 1843 bylo již 84 škol moravských, 17 čistě německých a 27 utrakvistických česko-německých. Taková byla v Jablunkově. R. 1848 bylo ještě 86 škol českých, 15 škol německých a 37 škol utrakvistických. Po tomto pro Čechy bouřlivém roce nastalo úřední potírání všeho českého a germanisace s polonisací ruku v ruce se rozbuřela překotně. Výsledek zaznamenává r. 1865: to bylo již jen 45 škol moravských (českých), 17 škol německých, ale již 90 škol polských a 1 německopolská. A tak to šlo dále. Poslední statistika rakouská z r. 1910 udává na celém nerozděleném Těšínsku 70 českých škol, 41 německých škol, 5 česko-německých, 154 polských a 22 polsko-německých škol. Větší množství škol bylo způsobeno i větší lidnatostí Těšínska, jež byla způsobena velkým přistěhovalectvím Poláků z Haliče, kteří byli zaměstnání uhelným a železářským průmyslem na Těšínsku. Úřední statistika rakouská o příslušnosti obyvatelů Těšínska udává, že r. 1869 bylo na celém Těšínsku osob příslušných do Haliče 4.547, r. 1890 již 21.189, r. 1900 již 50.463 a při posledním sčítání rakouském z r. 1910 bylo 58.545 osob příslušných do Haliče. Je tedy jasné, že tento přírůstek působil též na celkový vývin jazykový v kraji jablunkovském.

Podobná polonisace nastala i v kostelích, kde byly zpívány písně české a modleny české modlitby. Ba ještě žijí babičky, které se na jablunkovsku neumí jinak modlití než moravsky, jak ony říka-

jí. Vymýcením českých kancionálů byla rozbita pevná pouta lidu slezského s lidem moravským. Lid však přes to žil svým způsobem moravsky a cítil se Slezáky ne Poláky. Důkazem toho jsou zápisy v kronice Josefa Hrdiny, která je uchována na farním úřadě v Jablunkově. Ještě r. 1842 byly vydány modlitby na počest chrámu Páně Božího Těla v Jablunkově, psané česky. Jeden výtisk je dosud uchován v museu jablunkovském.

Že lid zdejší nebyl přízniv různým změnám jazykovým dokazuje též příběh z r. 1908, kdy přišla k okresnímu soudu v Jablunkově deputace občanů z Dolní Lomné se žádostí, aby se u soudu úřadovalo nadále moravsky a ne německy. Žádost byla tlumočena do Vídně, ale samozřejmě byla zamítnuta, a úřadováno bylo až do plebiscitu německy. Podobně nerad viděl lid zdejší v Jablunkově přeměnu utrakvistické školy jablunkovské na školu polskou r. 1919. Odpor svůj projevil stávkou školních dětí dne 27. října 1919 (tedy před plebiscitem!) a bylo žádáno rodiči, aby se učilo tak jako dříve polsko-německy, vlastně německy.

Můžeme tedy říci, že zdejší lid na jablunkovsku byl od nepaměti pod vlivem kultury české a částečně německé. Polská kultura se počala uplatňovati teprve od druhé polovice 19. století. Jsou proto veškeré zprávy, rozšiřované různým tiskem cizím nepravdivé a neobstojí před sebemenšími důkazy. My můžeme jasně prokázat před celým světem, že bylo celé Těšínsko, tedy i to za hranicemi, v těsném kulturním spojení s českým národem již od 13. století až do této doby i když germanisace a polonisace se snažila odtrhnouti Slezskou větev našeho národa českého do svých sfér a zájmů. Můžeme však s hrdostí říci, že se jim toto dílo zkázy nepodařilo. Za to můžeme děkovati velké mravní síle našeho lidu slezského.

KUPUJTE TEXTILNÍ VÝROBKY SOLIDNÍCH ČESKÝCH TOVÁREN U FY
FRANT. DRAŠNER V TŘINCI

Mladý Valášek

(Na selském dvoře v dobách panské roboty)

Cože jste se dnes tak rozepěly vy, hvězdy dumné, co tíží opět staré srdce vaše? Radost nějakou či žal snad mi oznámit chcete? Proč nemlčíte, když ztichlou alejí mezi vámi kráčím, abych uklidnila rozptýlenou mysl a ulehčila rozpálené hlavě, která pod tíhou osudu se níž a níže k zemi chýlí? Je snad to tajemství vaše větší nežli bolest má...? Nuže, povídejte — — poslouchám!

*

Ach škoda, přeškoda tej moji potěchy, s kým ja budu luskaf liskové ořechy skrz slovečka jednoho... ztratila jsem mileho.

„Marjanko, Marjanko, jednak enem vyvyskuejš, dala si už kravam napuj?“

„Dala, matičko, ale ostatek otrub třeba zemleč na žarnoch.“

„Enem dyby bylo co. Obili bylo jako kmin, něvydalo věla — a — kaj to ešče hledi do noveho! Jak bylo pěkně, mušel tatik svažaf panovi a my — přivezli z pola dodom trochu hnoja. A jak šel na tu nėspravedlnošť požalovať na zamek, pravěl mu pan Erdman, že je rebelant a poslal nam vojaky do gruntu. Ti vyjedli ešče kaj co bylo a převratili všecko na ruby. Něpomuh naš plač ani modlení. Dobře to naš tatik pravi: „K Panu Bohu vysoko, k čisařovi daleko.“

„Ale, matičko, že se pravě nas tak uvzali! Že pravě nas pan Erdman do každej roboty vola a něda se uprošif ani jak nam obili na polu hnije a voda otavu zbira?“

„Co bych ti povědala, děvucho mila, ty si ešče mlada a všeckemu něrozumiš, ale ež tu raz tatiku něbudě, že byl spravedlivy člověk.“

„Od fojta tež jaksik na nas škaredě hleďu a včerať, jak sem byla při muzice, se na mě Francek ani něpodival a přecaj ešče před rokem mě pro Boha prošil, ež ho chcu, že dy mě vidi povědať s mladym Valáškem, to že ho dycky u srca bodně.“

„A přecej mladý Valášek byl dobry a pořadny a němušel byť na vojně, dyby ni — fojt. Šak sem ti to, Marjanko, povědala. že ten Francek se mi jaksik něpodobá. — A jaky un — takovi staři. Za trochu panskeho smichu vezmu se na dušu pytel hřichu. A tatik naš — trpi za pravdu. Hraza na „bahnisku“ je naša! To všeci sedlaci dobře vědu, ale pana Erdmana se každy boji. Staříček tvuj to dostali od pana Kašpara Macaka černe na bilym, ale pan Erdman to něchce uznať. Pamatam, co to bylo za boží dopuštění, jak tatik řezal pruti na hraze a pan Erdman poslal draba s kazanim, aby tatik naložil pruti na furu a zavez na zamek. Jakživ sem něviděla tatika tak odvážneho jako vtedy.“

„Vyřiď panovi, že to pruti je mojo ni — jeho. Vyřiď panovi, že ja mu jeho věci tež něberu. Vyřiď panovi, že Pan Buh něni nahly, ale — pamatlivy.“

Oči mu svitily jak hvězdy, čelo měl rovne jako svička a ruku zdvihnul ku obloze, jakoby Pana Boha za svědka bral. A jak pan Erdman poslal svoju furu pro to pruti, chytil tatik volky za uzdu, vytočil vuz a drab volky — něvolky jel po praznu na zamek. Pan Erdman žaloval, tatik žaloval, ale sudu něsu žadne konce.

„Muj Bože, matičko, co se zpomim na ty sudy, dycky mě zamoři. Tež mi raz pravěl mladý Valášek, že fojt by muh dosvědčit, že ta hraza je naša, ale fojt drží s panem — je rad, že ho každa robota mině, kera se na druhého sveze.“

„Baj, že tak, děvucho mila, ale všeckeho do času a Pan Buh na věky.“

*

Šla sem ku muzice, stanula do roha, muj mily tancuje, něboji se Boha, kole mě se otíra... inše k tancu vybírá...

„Hej, Marjanko, a co taku smutnu?“

„Maryječko Pano, tatíčku zlati, vitam vas, to smy se už vas s matičkum nazpo-

mínali už prřed žnivma smy vas čakali — no chvala Kristu Panu, že...”

„No, Maryjáňko, si jakasik bleďa, a co matička, su zdraví? A co robota?”

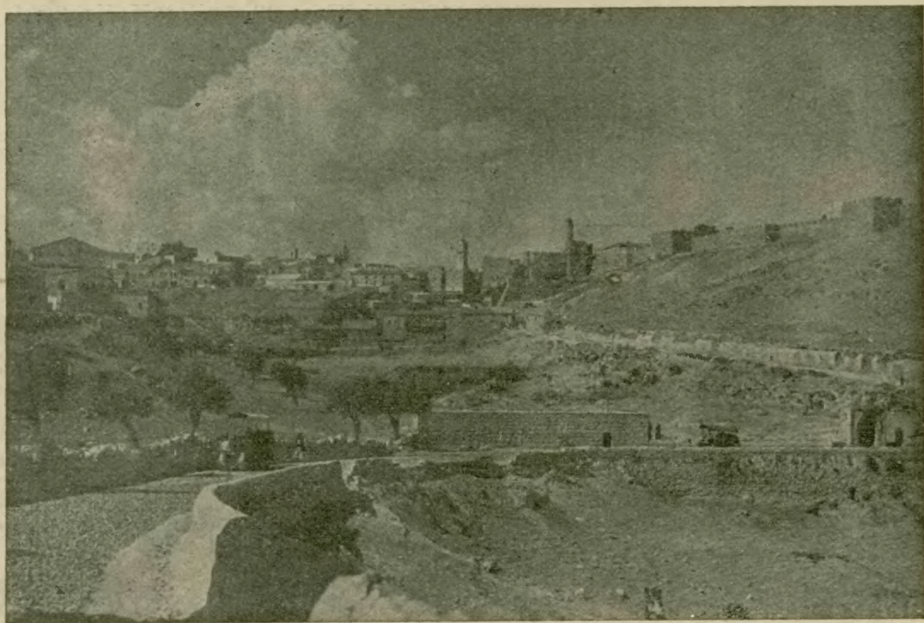
„Zle, tatičku, zle! Horši jak bylo! Matička jaksik marođu, su strhani a robota? Nu, tak, jak dycky. Prvšo na panskym a potym doma. Letos nam voda zatopila

ludi, pry na Špilberk, na šance s nama — a kdo vi, co ešče.”

„Tatičku, pro Boha svateho — ani to matičče něpravitě, bo by...”

„Něřeknu, Marjanko, něřeknu, cerko moja, roztokrat najmilejša — ale všeco se mi zda, že dluho mezi vama něpobudu...”

„Pro Boha svateho — tatičku zlati — a co ja tu sama?”

Částečný pohled na starý Jerusálém.

rež, šekli smy v bahně... Sušed Valašek nam trochu pomohli a...

„A co fojt a družu?”

„Všeci su potichu, jakoby nic.”

„Ale jak sem za nich za všechny na zamku prošil, to mi všeci radili, kerak a co — ale jak slyšeli, že sem v hareště — to jakoby jich něbylo. A ja sem ešče i tam v Krnově hajil pravo mojo i jejich, řeknul sem panum, co a jak, že ty věci se maju tak a tak, pan Erdman, že nas odira — okrada.”

„A, tatičku, už zůstaněť doma?”

„Děvucho moja, stokrat najmilejša — něvim — něvim. Sud ešče něni u konca a slychať všelijak. Bylo nas tam došč pozaviranych, sami sedlaci. Ale sedlak? Eh, ten ma malo viry u panuv, ti by nas tak chtěli na šibenici viděť — buřimy pry

„Děj se vula Boží!”

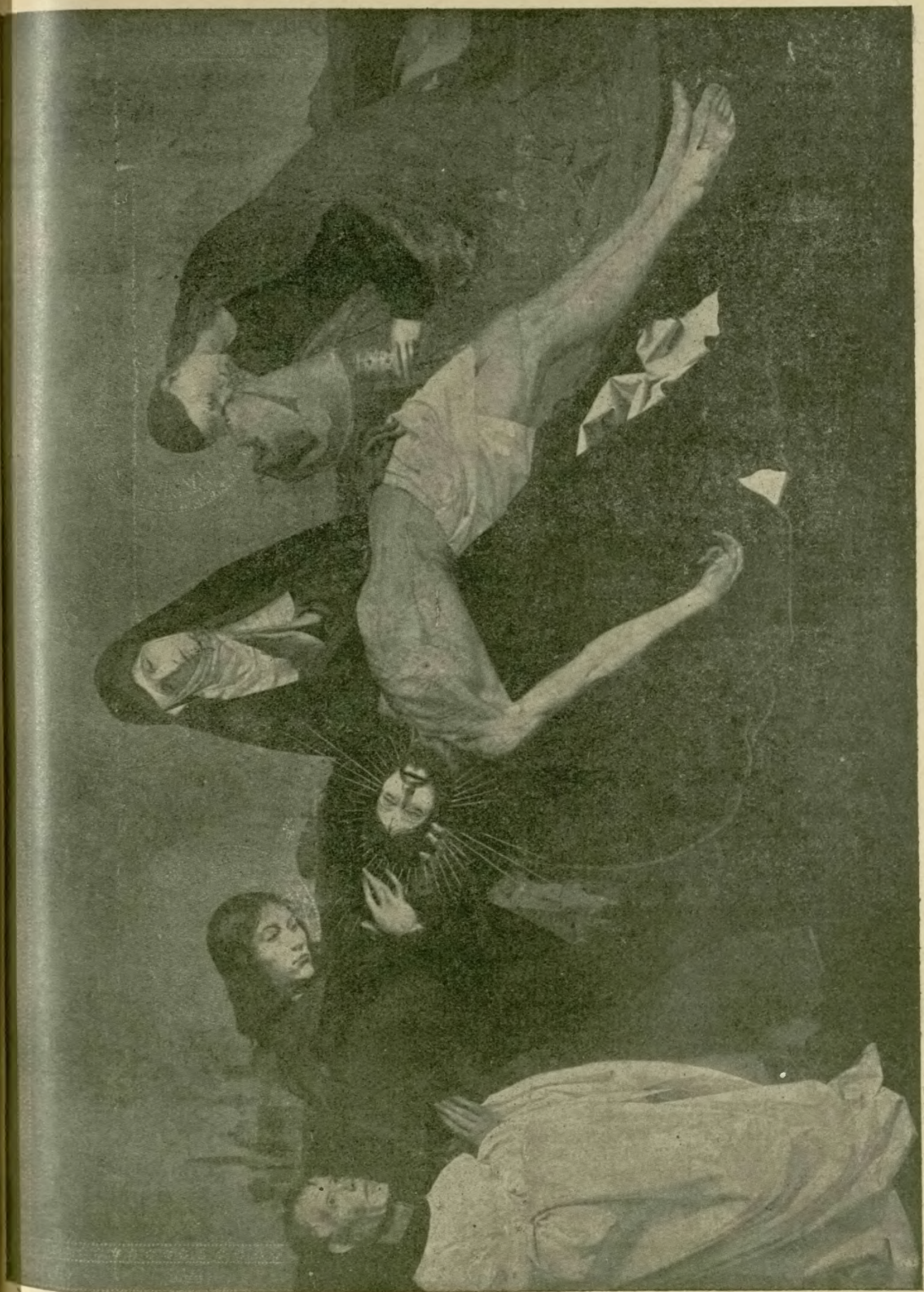
Dožinky:

Sedlak, sedlak, sedlak je kavalir,
sedlak, sedlak, sedlak je pan.

Noši pas strakaty,
sedlak, sedlak, sedlak je kavalir...

„Muzikanti, solo!” A fojtuv synek platil a tančil a běda každemu, kdo mu přišel do cesty! I pisařova Laura ze zamku přišla a kroutila se a fintila, až se selské děvuchy od ní odvracely. Jen Marjanka seděla doma u nemocné matky a mladou hlavinkou táhla těžká — těžká starost. A fojtův synek tančil s Laurum... „A solo — pro mě solo!!!” A pěkný mladý synek v bílém vojenském kabátě přetlačil se k muzikantům a hodil jim stříbrný peníz.

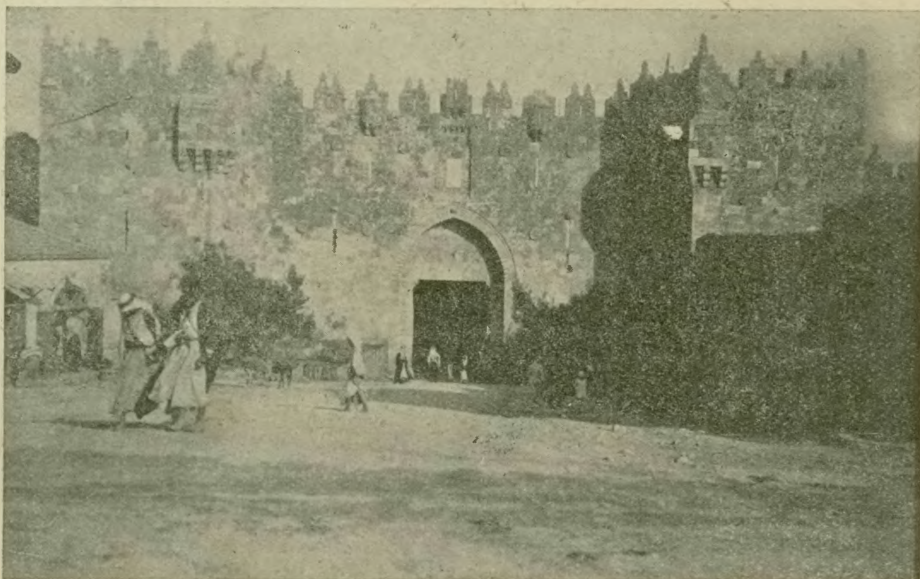
Motivy velkopáteční ve starém umění francouzském : Pieta. Obraz školy Avignonské v Louvru.

Dyž ty si, sedlačku pan,
řezaj se řezanku sam,
řezanečku drobnu,
ja pujdu na vojnu
a až se z vojny vratim,
řezanku ti rozmlatim.

„Kdo to je?“ — „Mladý Valášek!“ A
mladý Valášek hledal a hledal, s kým by

Zahrčel vůz dědinou a v něm drábové
panští odváželi povázaného mladého Va-
láška proto, že pověděl pravdu do očí...
Přešlo mnoho let. Panská moc ubila onu
poctivou selskou rodinu a zůstala jen sta-
rá selka. A když mladý Valášek, sestárlý,
navrátil se z vojny, tu ještě jednou za-
hráli mu muzikanti solo. Opět zazvonil

Brána Damašská.

tančil solo, ale Marjanky tu nebylo. „Co
ty se to opovažuješ — ty?“ „Ja, a co ty?
Pycho jalova, dušo hřišna, nėspravedliva
— ty myslíš, jak si fojtuv syn, že..., no,
viš, co si? Co je tvuj tatik? Jidaš! Ubija
nas — sedlakuv, čve na nas pana. Nėza-
stal se sušeda a věděl dobře, že hrza na
bahnisku je jeho. Ale nahaňa Erdmanovi,
něpovi pravdy a svědomim něhně, ani dy
se pro člověka něvineho šibenice stavi...“
Ty si kavalir? Ale vojny se bojiš, co?
Ale ja? Možu tam za tebe byť baj patnact
let, no ni? Ty, mudraku šviraty! Ty, Mar-
jance tak zavratiť hlavu, ale jak je zle...
včil tě u srca něbodně? Ty...“

*

S panem Bohem, okenečko,
kaj stavalo me srdečko,
s Panem Bohem, vřecke kuty,
kaj stavaly moje buty...

stříbrný peníz a ztichlým sálem rozlehla
se tklivá píseň:

Přenešťastna ta panska zahrada,
přenešťastny panský dvur!

Panimamo, švarnu cerku matě,
přišel sem ju navštivif.

Patnact let minulo, co sem ju něviděl,
přišel sem ju potěšif.

Naša cerka na hřbitově leži,
tam je její poštelka.

Přešvarny synečku, přišel si něskoro —
něbudě tva manželka.

*

A hvozdy domluvily — a zmlkly. Zmlk-
ly, aby se připravily pro příště, kdy vzpo-
mínati budou oněch zapomenutých slez-
ských Kozinů a Kubátů, oněch zapome-
nutých, kteří pro právo byli ubiti.

Pro právo! Pro pravdu! Zašumělo to ještě naposledy tak dojemně a tklivě, že zapomněla jsem na útrapy své a v němě úctě sklonila sem hlavu před oněmi zapomenutými hrdiny, jichž hrobů ze samé vděčnosti — ani neznáme.

A co mi chceš ještě ty, javore starý, nad řekou? „Přiď opět, přiď, neboť utrpení vaše, pro spravedlivou věc, pamatujeme my, stromy, mnohem déle, nežli vy — lidé.

Pro zasmání

Ráj na zemi. Advokát: „Jak je možno, že dnes, když jste oba přes šedesát, teprve se chcete dáti rozvést?“ — Manželé: „Právě proto, pane doktore. Shodli jsme se na tom, že alespoň zbytek života chceme ztráviti v klidu.“

Zvědavý. „Tati, první lidé prý nosili místo šatů fíkové listy?“ — „No, ovšem!“ — „A co, prosím tě, dělali, když nastal listopad?“

Školní. Vykládá pan učitel: „Vezme-li někdo pero do ruky, stává se s ním zpravidla změna a on chce psát učeně. Každý však má psát tak, jak mluví!“ — V tom se hlásí Pepík: „I když, prosím, huhňá?“

Choulostivá záměna.

Nejlepší prostředek. Pražan: „Pane doktore, řekněte mi, prosím vás, jak nejlépe možno se vystříhati tyfóvé epidemie, která, jak známo, pochází ze zkažené vody?“ — Lékař: „Nejlépe pitnou vodu svařiti, nechat vychladnouti...“ — Pražan: „A potom?“ — Lékař: „A potom si poslati do hospody pro pivo.“

Šťastný odsouzenec. Soudce: „Odsuzujete se ke ztrátě občanských práv!“ — Odsouzený: „Tak teda už nebudu poplatníkem?“

Smůla! Paní: „Baruško, je taď zamečník. Pročpak jste ho dala zavolat?“ — Služka: „Odpustte, milostpaní, já zlomila klíček od sardínkové krabice!“

Jemné upozornění. „Věř mi, Máňo, že nebylo tak lehké upoutat jeho pozornost.“ — „A jak jsi to udělala?“ — „Hodila jsem mu na hlavu květináč.“

Zná to. „Pročpak nepijete?“ — „Musím být opatrný. Požiji-li více alkoholu, spustí se mi pak z nosu krev.“ — „To znám, u mne to také vždycky končí namlácením.“

U vody. Rybář, který za celý den chytil jedinou běličku: „To jsem blázen, jak jen mohli naši předkové žít z rybolovu?“

Sen fotbalisty.

Vystihla to. „Od strýčka Jana jsem dostal k svátku krásný kapesní nůž“, vypravoval Ivoušek. — „To je hezké a ode mne dostaneš padesát halérů, za které si koupíš náplast“, odpověděla zlobně teta.

A na to jste nepřišli? „Slyšel jsem, pane přednosto stanice, že poslední vagon ve vlaku je vždy nejvíce ohrožen. A což na to ještě nikdo nepřišel, aby se jednoduše ten poslední vagon nepřipínal?“

Hloupá otázka. A.: „Co bys dělal, kdybys vyhrál hlavní výhru půl milionu Kč?“ — B.: „Že se tak hloupě ptáš! Co bych dělal: nic!“

Československá vzájemnost

Důležitou podmínkou vnitřní síly naší nejuzší spolupráce s Čechy v službách republiky jest přivedení Slováků na cestu společných ideálů státních a probuzení pevného přesvědčení na obou stranách, že Češi a Slováci patří k sobě jako dvě složky téhož celku. Nesmíme zůstat hluchými, slepými a němými k velkému konsolidačnímu procesu, směřujícímu k sjednocení národností v Evropě. Pochopíme-li důkladně dosah a význam tohoto procesu a provedeme-li skutečně své národní sjednocení, může čítat Československo, jak nedávno pravil min. dr. Beneš ve své přednášce v Bratislavě, 20 milionů obyvatel a z nich 15 milionů Čechoslováků. Tím prý by náš historický problém malého národa mohl definitivně zmizet, neboť 15milionový národ se nedá zničit, odnárodnit. Musíme proto všemi silami podporovati a umožňovati asimilační proces české větve národa s větví slovenskou a ideálu zdravé československé jednoty nikdy neopouštěti.

Jest velmi zajímavo, že právě naše Těšínsko jest krajem československého státu, který jako čochka harmonicky spojoval v dávné i nedávné minulosti české, moravské, slezské a slovenské zájmy v horlivé práci národních buditelů a byl takto dobrou školou překonávání úzkého partikularismu nejvyššími zájmy národními a státními.

Všimněme si jen těchto jmen: Jiří Třanovský, Michal Miloslav Hodža, Jan Winkler, Věnceslav Hrubý a Bedřich Šimeček.

Veliký syn kraje těšínského Jiří Třanovský prchl před rozběsněnými vojáky

a císařskými mandáty na Slovensko, kde zasáhl hluboce do duchovního života slovenského. Slovák Michal Miloslav Hodža, jeden z vůdců Slováků v národním odboji, našel v Těšíně, kde byl Slovák Janko Kalinčák po deset let ředitelem evangelického gymnasia, po nezdaru slovenského povstání útulek a v Těšíně byly též uloženy až do státního převratu jeho kosti. Slezský buditel Jan Winkler vzdělával se v mládí na Slovensku (v Trenčíně, Kežmarku, Košicích a Prešově), po celý život projevoval mimořádné sympatie pro Slovaky a tak byla jeho fara v Návisi u Jablunkova vždy otevřena každému slovenskému uprchlíku. Později Čech Hrubý a Moravan Šimeček přilnuli celým svým zlatým srdcem k slezskému lidu, dokazujíce prakticky, že každá píd' půdy od Domažlic až k Čopu jest společnou vlastí nás všech a že v životě malého národa nemá místa žádný separatismus. Tak jako na Těšínsku vyrůstala národní kultura z obsahu českých, moravských, slezských a slovenských hlav, tak by tomu mělo býti ve všech oblastech československého státu. Těšínsko dalo opravdu skvělý vzor národního idealismu a smyslu pro národní jednotu.

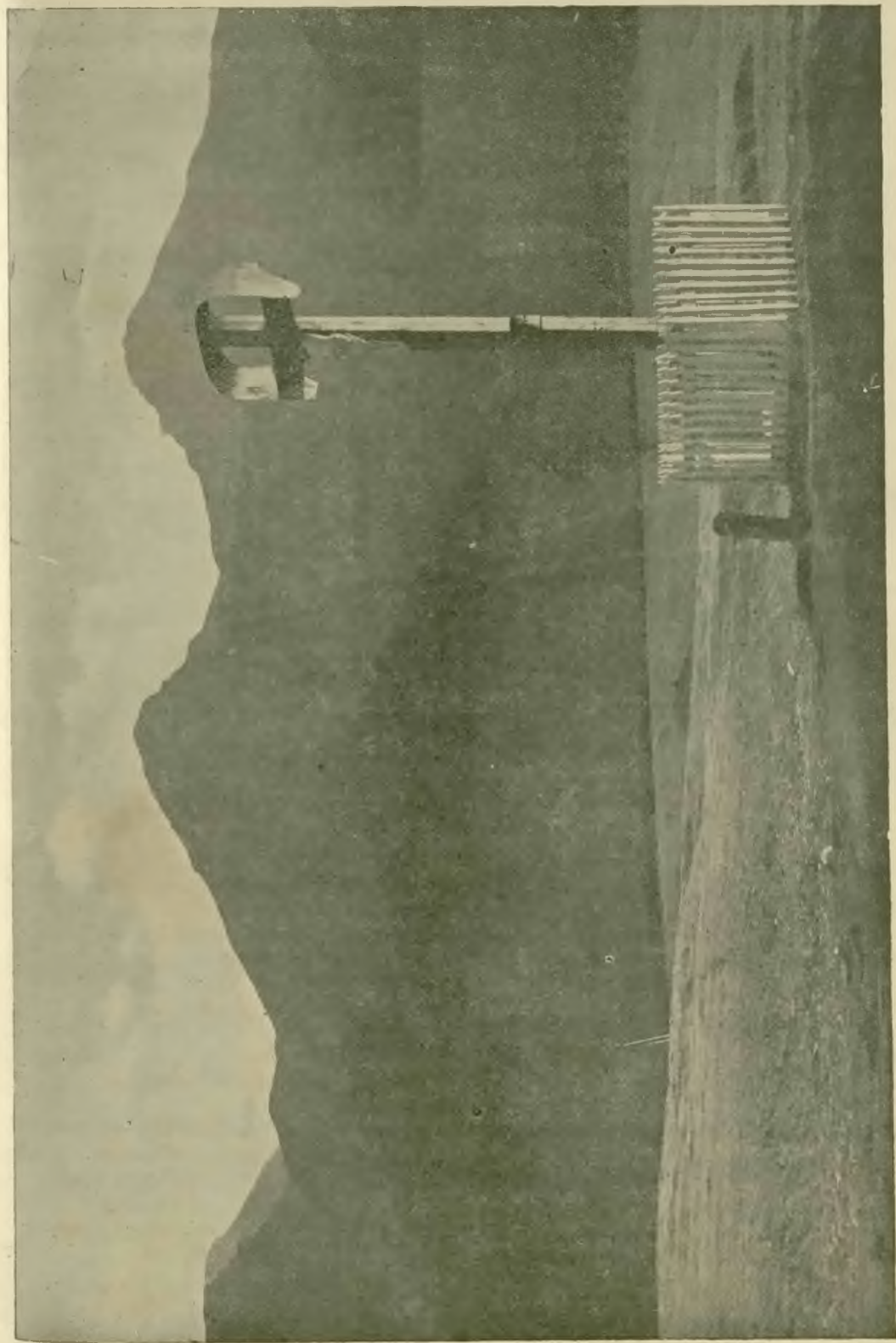
Dnes nám jde především o poměr Čechů a Slováků. Toužíme po tom, aby Čechy a Slovaky spojovala v tvůrčí politické práci nejvřelejší bratrská láska a aby nejuzší splynutí české a slovenské duše vzalo všem našim nepřátelům víru a naději, že by se jim mohlo někdy podařit zničit dílo našeho osvobození. Každé nedorozumění mezi Čechy a Slovaky, každá

VŠE PRO KANCELÁR A ŠKOLY DODÁ FIRMA

JINDŘIŠKA KRŮTOVÁ

KARVINNÁ ★ TELEFON ČÍSLO 79

PAPÍR, KNIHY, HUDEBNINY, PSACÍ STROJE

Idyla na úpätí Źdiarských Tater. V pozadí Hlupý, Źdiarské vldle a Havran.

trhlina na pásce, spojující české a slovenské srdce, dodává přirozeně útočnosti všem těm, kteří by nás tak rádi připravili o svobodu a samostatnost.

Jak je to vlastně s tím československým poměrem?

Předkové nynějších Čechů a Slováků usadili se téměř současně na území, jež dosud obývají. Byly to různé slovanské kmeny, původem i jazykem velmi blízké, které mohly časem splynouti v jeden národ, kdyby se semkly v jediný stát. A nějaký čas se zdálo, že k této jednotě sku-

vědomí československé příbuznosti se ještě více zatemňovalo.

Nikdy však — a to budiž zdůrazněno — styky československé nepřestaly. Nedovedla je zameziti ani ta vysoká politická zeď, kterou mezi Slovenskem a Moravou budovali s největší houževnatostí Maďaři. Nikdy nezarostly travou, jak výstižně napsal prof. dr. V. Martinek, ony pěšinky, po kterých putovali naši lidé na Slovensko a slovenští k nám. Mezi Čechy a Slováky našlo se vždy

Vážecký tanec do „kruhu“.

tečně dojde. V říši Velkomoravské žili totiž společně právě tak Češi jako Slováci, čímž byly dány podmínky pro jednotný vývoj národního uvědomení českého i slovenského tímže směrem. Rozbitím říše Velkomoravské zastavil se však úplně tento vývoj a na celá staletí byl znemožněn vznik jednotného státního a kulturního celku z jednotlivých slovanských kmenů, usazených na nynějším území československém. Utvořil se stát český, Slováci však splynuli se státem uherským, v němž zůstali až do státního převratu, kterým vznikla Československá republika.

Češi i Slováci měli v různých politických útvech různé podmínky vývojové, odcizovali se proto vzájemně a když konečně mimo to došlo ještě k rozluce jazykové,

dost lidí, kteří pěstovali horlivě československou vzájemnost.

Oživení cestiček mezi Moravou a Slovenskem vyvoláno bylo na příklad pobělohorskounesnášenlivostí náboženskou. Evangeličtí a bratrští kněží, byli nuceni uchyliti se na Slovensko.

Později prošlapávány byly tyto cestičky po vydání tolerančního patentu, kdy zase značný počet slovenských duchovních dal se do služeb evangelických sborů ve Slezsku a na Moravě. Konečně vidíme zvýšený ruch na hranicích za slovenského povstání, kdy po nezdaru v myjavském kraji stalo se Těšínsko s Jablunkovským průsmkem výpadní branou slovenských dobrovolníků v druhém a třetím tažení.

V posledních desetiletích před světovou válkou získala si největších zásluh o př-

stování styků československých násilná maďarisace: z uherských škol vyhození slovenští studenti odcházeli do českých škol v Čechách a na Moravě, nadšení přestítele československé vzájemnosti (Pokorný, Bílý, Heyduk, Masaryk, Klíma, Kabelík, Pražák, Menšík, Pastrnek, Langner, Rotnágl, Kolísek, Herben, Němcová, Tábořský, Holeček, Pilát, Heller, Vančura, Dürich, Urbánek, Babička, Svítal, Houdek, Klvaňa, Jirásek, Miškovský a hlavně Kálal) přicházeli na půdu slovenskou, aby se důkladně seznámili se slovenskými

stupňováno bylo zvláště za světové války, kdy v zahraničním odboji ukazoval za Slováky správnou další cestu Čechů a Slováků národní hrdina generál Štefánik. Známý jsou jeho výroky: „Chcel by som, aby sa Slováci cítili v Plzni práve tak doma, ako sa má cítiť Čech doma v Nitre. Len žiadny separatizmus!“ „Nesmieme sa drobiť na Čechov a Slovákov, ale máme mať pred očami jedine to, ako by Česi boli Slováci na Morave a v Čechách bývajúci a Slováci na Slovensku bývajúci Česi.“ Bylo to nové zdůrazňování staré pravdy, kterou jsme dříve ča-

Vázecký „odzemok“.

poměry a hledali prostředky k záchraně slovenské duše před národní smrtí.

Československé styky v minulosti — pěstování československé vzájemnosti — vidíme ustavičně. Na kultuře české pracovaly vždy též hlavy slovenské (Vavřínek Benedikt, Nedožerský, Pavel Doležal, Klen Rozkochaný, Jan P. Fraštacký, Jan Lovčáni, Jan Palargius, Mikuláš Marci Mošovský, Pavel Kyrmezer, Michal Petrovič, Jan Jesenius, Pavel Šafařík, Jan Kolár, Daniel Sloboda a j.) a na kultuře slovenské hlavy české (Jiří Třanovský, Martin Kruzis, Daniel Sidonius, Řehoř Dankovský, Jiří J. Frýdecký a j.).

Úsilí na poli co největšího sblížení české hlavy se slovenským srdcem vy-

stěji slyšeli z úst českých i slovenských.

Tak r. 1880 řekl Holeček: „Čech bez Slováka tak dobře nic není, jako Slováci bez Čecha“. Když Paulíny Tóth přihlásil Slováky k Jungmannově slavnosti v Praze r. 1873, zdůrazňoval, že Slováci se pokládají za kost z české kosti, za krev z české krve, za tělo z českého těla a že jeden duch plní národ od Šumavy do Tater. Božena Němcová napsala v dopise Andreji Sládkovičovi dne 20. února 1856 toto: „Ráda bych nás, všechny Čechoslovany, viděla spojeny v jeden svorný celek. Pak by to jistě jinak bylo všecko — ale ta nesvornost, to je kletba, která nás více tlačí než všechna pouta, a té používají i nepřátelé, aby nás zahubili. Kéž bych tuto pravdu každému Slováku, každému Moravanu i Čechu povědít

mohla a vlít jim do srdce lásku vzájemnou“. V „Chyši pod horami“ vyslovila se Němcová: „Slovák a Čech jednoho stromu jsou list“. Kalinčák se vyjadřoval: „Co je české, je i slovenské, a co je slovenské, je i české.“

Krátce před vypuknutím světové války

Nevěsta ze Spišské Magury.

v anketě „Průdov“ o československé vzájemnosti vyslovilo se velmi mnoho slovenských pracovníků (S. Zoch, L. Konček, S. Osusky, P. Kompiš a j.) v tom smyslu, že Češi a Slováci jsou jedním národem a že československá kultura je výslednicí společné práce

Čechů i Slováků. Energicky se vyslovil pro československou orientaci a pro spojení Slováků s Čechy i Andrej Hlinka na poradě v Turč. Sv. Martině dne 24. května 1918: Tu je doba činov. Treba nám jasne vysloviť, či pôjdeme i ďalej s Maďarmi alebo s Čechmi. Neobchádzajme túto otázku, povedzme otvorene, že sme za orientáciu československú...“ A 30. října 1918, kdy ještě na Slovensku nic nevěděli o státním převratu v Praze, slyšeli jsme z úst Hlinkových: „Nás viac už nikto nerozdvojí. Sme jedna krv a jeden národ. Češi budú našu profesori a učitelia.“

Přišel převrat a básník Martin Rázus zazpíval:

„Sme krv jedna, jeden národ,
tisíc síl v nás drieme;
otrokmi sme boli dosiaľ,
viacej nebudeme!“

Národní svobodou a státní samostatností nastává nám nová povinnost. Češi a Slováci žijí opět jako kdysi za Svatopluka v společném státě a mají velmi příznivé podmínky k tomu, aby splynuli v jeden celek. Československá vzájemnost nám už nestačí, musíme ji nahraditi československou jednotou. Těžiště československé jednoty nesmíme však, jak se často mylně děje, hledati v oblasti jazykové, nýbrž v pěstování společné státní orientaci Čechů a Slováků a v utužování jednotné vůle ke spojení všech českých a slovenských sil, hlav, srdcí a rukou k ušlechtilé spolupráci při ochraně, prohlubování, zdokonalování a zabezpečování československé demokracie.

Jazyk nás nesmí rozdělovati. Čech může vyznávat českým a Slovák slovenským jazykem totéž evangelium čsl. státní síly. Čech se může radovati z každého pokroku slovenštiny a Slovák z dalšího rozkvětu češtiny, vždyť všechny plody jazykové kultury české i slovenské jdou přece do téhož společného skladiště. Všichni však — Češi i Slováci — musíme míti nezvratné přesvědčení, že natřeme k sobě, že jsme téhož původu, že máme tytéž státní povinnosti v přítomnosti a že po politickém našem spojení musíme všemi možnými prostředky připravovati též národní naše sjednocení.

Národní píseň slezská

Vím, že by se mi jednou pod trávníčkem špatně spalo, kdybych to nejkrásnější a nejvážnější nenapsala o tobě, milý můj kraji rodný. Žel, že nedovedu více — jen tolik, nač skromný můj rozum dostačí, ale vím, že kdybych i tím největším umělcem byla na světě, nevypsala bych ani zdaleka, co si zasloužíš.

Volně a tiše vine se kolem mne řeka Opavice a ty staleté košaté stromy na jejím břehu věčně zrcadlí se v těchto vlnkách jejích stříbrných a v korunách to šumí a šumí tak tajemně a mile, jako když ruka měkce hladí po čele, a vlnky stříbrné tak mírně si píseň svoji hudou, jak by jim v korunách těch velikánů někdo k tomu hrál...

A já vzpomínám, Opavěnko snívá, na ony písně, které se kdysi na břehu tvém pěly, radostné i dumné, tak jak to právě srdce pěvce cítilo. Vidím ony lepé, slezské děvy s dlouhými vlasy a slyším jarý jejich hlas:

„Až já půjdu na travu, za ten bílý kámeň, uvážu si pentličku, červenou jak plameň...“

V těchto prostíků slovech byl obsažen zdravý smysl: Práce a krásno! Ale to nejhlavnější — byla to upřímná mluva járého slezského srdce. Žel, že tak mnoho z těch krásných písní se již zapomnělo, ač to byly ty nejdrahocennější perly národa slezského, neboť žádný novodobý básník nedovede do své práce vložiti tolik citu a lásky, tolik pravdy a víry, co dovedl prostý a neškolený, ale hrdý a ctnostný slezský lid sám.

„Skáče ptáče, skáče po olšině,
roztomilý Janku,
něchud kole zámku,
vojna tě němině...“

Zde se ozýval ten bolestný nápěv matky nad synem, sestry nad bratrem, za doby, kdy dráb panský chytal na vojnu urostlé slezské synky.

„Něbudu šec luky tvojí,
bo mi ještě moja stojí...“

Tak ponáříkal sobě „panskum robotum“ utýraný slezský rolník.

V národních písních jevila se povaha slezského lidu, v národních písních nosil on srdce svoje na dlani.

Ten slezský člověk, tak málo pochopený, cizáckými živly podceňovaný, který sloužil jen pro posměch, tomu vzali bezmála vše — až na jeho národní píseň. Ta, ač bičována sto let, přec na rtech jemu neumřela, když již již nepřátelé těšili se na její funus, tu tryskla tak náhle a neočekávaně v těch prostíků a upřímných slovech. A bylo to někdy i přímo před hlučínskou radnicí, když zapěli si mladí odvedenci:

„Eště mne matička kolébali...
a už mi o vojně povědali...“

To zarosilo se tak mnohé oko, v nitru se cosi pohnulo a jako na posměch a vzdory ozývalo se to něco stále a tak dlouho, až poznal svět, že ta slabá, kymácející se větev na břehu Opavice tkví svými kořeny v rodné zemi.

Hleď, co to všechno nevyprávím, Opavěnko milá, a ty to přece všechno dobře víš a pamatuješ, nuže, vezmi tyto moje vzpomínky a rozhoď je po svém břehu, by posbíral je onen nepochopený a podceňovaný slezský lid a uvědomil si ono poznání, že nikdy nevymizí národ, dokud nezmolkne mu na rtech píseň jeho národní.

Čaj s pávem

také v plechovkách od firmy

J. FROMM V OPAVĚ

Žádejte jej

---

ve všech

---

obchodech

Adolf E. Vašek :

Základní rysy mezistátní evropské politiky v roce 1934

(Do počátku srpna.)

Do nového roku vstoupili jsme ve znamení úvah o smyslu existence Společnosti národů a to u dvou vynikajících státníků: Mussoliniho a Herriota. Kdežto Mussolini předpověděl nejen **odzbrojovací konferenci**, ale i **Společnosti národů** brzký zánik, dle Herriota pokus o mezinárodní demokracii přinesl již tolik právních a smluvních závazků, založených na Společnosti národů, že jejich roztržením byl by svět vržen do úplného zmatku a velmi rychle do války. Jak ministr zahraničí dr. Beneš v novoročním svém projevu, tak i prezident Masaryk v projevu, který učinil v radiu ve vánočním svém pozdravu do Ameriky nevzpírají se zásadním změnám některých podružnějších ustanovení statutu S. N., pokud změny ty se ukázaly potřebnými, ale svorně prohlašují, že hlavní struktura paktu o S. N. musí zůstatí nedotčena. Hned za lednového zasedání ukáže se Rada S. N. skutečně bezmocnou, ať už v otázce sárské, kde se jí od Německa v příčině modalit příštího plebiscitu dostane odmítavé odpovědi, či ve sporu mezi Bolivií a Paraguayí, který nedovedla rozřešiti jinak, než pouhou „poslední výzvou proti rušitelům míru“.

V dubnu už se skutečně také projevuje touha zachránit Společnost národů jednak tím, že se hledá zachraňovací formulka pro odzbrojovací konferenci (práce hlavního výboru se má odkázati Společnosti národů), jednak tím, že k posílení prestiže S. N. mluví se o návratu Německa a počíná se přetřásat otázka vstupu SSSR do S. N., při čemž by sovětům samým na tom záleželo, ne snad proto, že by chtěly slevovat ze zásad III. internacionály, ale aby, zajišťující se proti útoku západní Evropy, měly kryta záda proti eventuelnímu boji s Japonskem. Květnové mimořádné zasedání S. N. přináší s sebou řadu ožehavých otázek, jako sárský plebiscit (Francie trvá na tom, že nedá stanovití

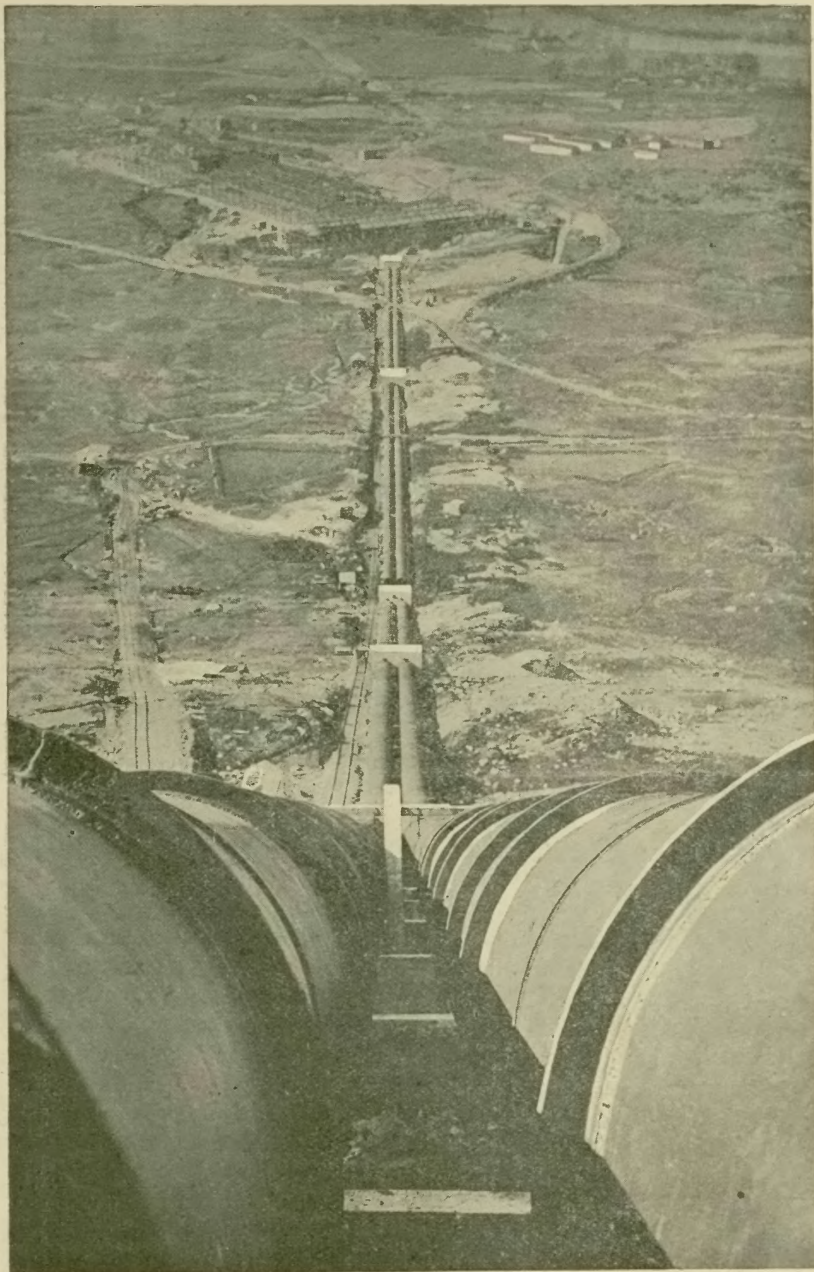
hlasování dříve, pokud Německo nezařučí úplnou bezpečnost také občanskou, jež by se nevyslovalo pro příslušnost k říši, nelze Německu ustupovat, kde se jedná o rušení versaillských zásad), S. N. jedná o konfliktu mezi Bolivií a Paraguayí (při čemž ztěžuje postup okolnost, že v branném sporu obou jihoamerických republik jsou dodavateli válečného materiálu zbrojovky několika států, které by přišly o výdělek), nebo o maďarské stížnosti proti Jugoslavii pro 31 prý celkem pohraničních incidentů, jež nejsou fundovány průkazným materiálem svého mluvčího, z programu zatím tak rychle zmizelo, jak ku podivu rychle se bylo tam dostalo pod patronací italského člena sekretariátu, jenž právě generální sekretariát S. N. řídil — na konec však po tolika nesnázích Francie se s Německem přece dohodne o plebiscitním termínu v území sárském na leden 1935 — dle Hitlera mezi Francií a Německem není vlastně žádných územních diferencí, ale žádal, aby Francie dobrovolně upustila od provedení plebiscitu a aby svolila, aby sárské území připadlo definitivně Německu, což ovšem Francie odmítá s poukazem na zásadní ustanovení versaillské smlouvy.

Není divu, že při klesající prestiži autority S. N. počíná se r. 1934 uplatňovati v mezistátním životě v evropské politice jako záruka bezpečnosti myšlenka **regionálních paktů**. Pouze Mussolini má proti těmto paktům, uzavřeným mezi jednotlivými státy, své námitky, jakoby naopak nebezpečí válečné zvyšovaly. Kdežto Německo je spíše pro pakty jen oboustranné (bilaterální), hoví Francie myšlence o potřebě vícestranných (multilaterálních).

Německopolský pakt z ledna 1934 byl opravdovým překvapením pro celý poli-

tický svět a dá se vysvětlit ani ne tak z nějakého bytostného německého usilování o mír jako spíše z rozpaků z kata-

Horní Slezsko o 10 let do předu stal se spíš nutným a jediným východiskem z tísně, což zajisté přišlo vhod i Polsku,

Pohled na elektrárnu a potrubí vodovodu u Fort William ve Skotsku.

strofálně se horšící situace Německa, které takto je nuceno slevovat z velkohubých programů, takže odklad boje o koridor a

usilujícímu zatím o zesílení až k postavení velmocenskému. Vhodnost těchto velmocenských aspirací uznal za své dubnové

cesty do Varšavy i francouzský zahraniční ministr Barthou, při čemž se dal ubezpečit, že pakt neznamená žádnou změnu polské fronty k dosavadnímu spojenci, k Francii. K Malé dohodě se Polsko do srpna 1935 dosud nepřiblížilo, spíše řadou incidentů na Těšínsku i vypovídáním Čechoslováků z Polska poměr k naší republice — a nikoli naší vinou — se zakalil, za to květnovým zájezdem polského zahraničního ministra Becka do Bukurešti a ujednáním o pravidelných konferencích mezi oběma státy přiblížilo se Polsko aspoň k tomuto členu Malé dohody, k Rumunsku a ukazují se i známky, že Polsko patrně v zájmu své velmocenské prestiže, o niž usiluje, tlačí se svým vlivem do Podunají a na Balkán.

Po období vzájemného antagonismu mezi balkánskými státy, pro který v době předválečné toto území bylo nazýváno sopečnou půdou, na tomto důležitém mostě mezi Evropou a Asií a na tomto jevišti trojího protichůdného zájmu, německého s jeho pověstným „Drang nach Osten“, interusu anglického o svobodu moří a italských aspirací, hledajících opěrný bod pro další vybudování středomořské zámořské síry — po řadě tak zv. balkánských konferencí, konaných v různých hlavních městech, z posledních let — krystalisuje se konečně útvar **Balkánského paktu** mezi Jugoslavií, Rumunskem, Řeckem a Tureckem, zatím ještě bez Bulharska a bez Albanie. V tomto paktu, o který se přičiňoval zejména řecký zahraniční ministr Maximov, zaručují si účastné státy nedotknutelnost dosavadních hranic, poměrnou konsultaci v případných sporných otázkách a loyální podporu v případě, kdyby byl některý z kontrahentů napaden. Balkánský pakt obsahuje kromě záruky dnešních hranic balkánských států též vhodný rámec pro

užší spolupráci Turecka, Řecka, Rumunska a Jugoslaviie, na hospodářském poli. Především přichází v úvahu vzájemná výměna vlastního zboží. K tomuto účelu bude co nejdříve vypracován podrobný plán a též různé vzájemné právníkové otázky budou upraveny zvláštními konvencemi. Výměna zboží mezi balkánskými státy činí v té době 15 proc., kdežto 85 proc. jde do Evropy a do Ameriky. I v dohledné době budou balkánské státy ještě vázány na evropská a americká odbytiště a na hospodářskou spolupráci s nimi. Přes to však nelze podceňovat možnost vnitřní spotřeby na území 50miliónového obyvatelstva, které má velké možnosti a schopnosti rychlého vývoje a pokroku. Běží jen o to, aby se utvořila organizace, jež by záměrně a soustavně řídila výměnu zboží. V balkánských státech je uložena značná část mezinárodního kapitálu, který ve velké míře ovládá vývoj všech surovin: žita, dříví, cementu, tabáku a opia. Úkolem balkánské hospodářské dohody bude také, aby vývoj, který představuje dvě třetiny balkánské národní výroby, osvobodila z poručnictví cizího kapitálu, aby jej zorganizovala tak, aby Balkán vystupoval na mezinárodním trhu jako jeden celek. — Balkánský pakt byl sice 9. února podepsán v Athenách, ale jeho ratifikace Tureckem a Jugoslavií se zdržela pro výhrady řecké vlády, jež koncem března samovolně připojila k paktu. Tyto výhrady, jež přijal řecký parlament na nátlak venizelovské oposice k smluvnímu textu, značně omezily rozsah vzájemných záruk, a to zvláště pro případ, kdyby došlo k nepřátelskému zásahu do balkánských poměrů se strany nejbližší velmoci. „V souhlasu s výkladem, který dal Balkánskému paktu zahraniční ministr Maximov, nesmějí závazky, vyplývající z paktu pro Řecko, nikdy znamenati záplet-

Nábytek

vyrábí

HRUŠOV

KAREL

KOLOMAZNÍK

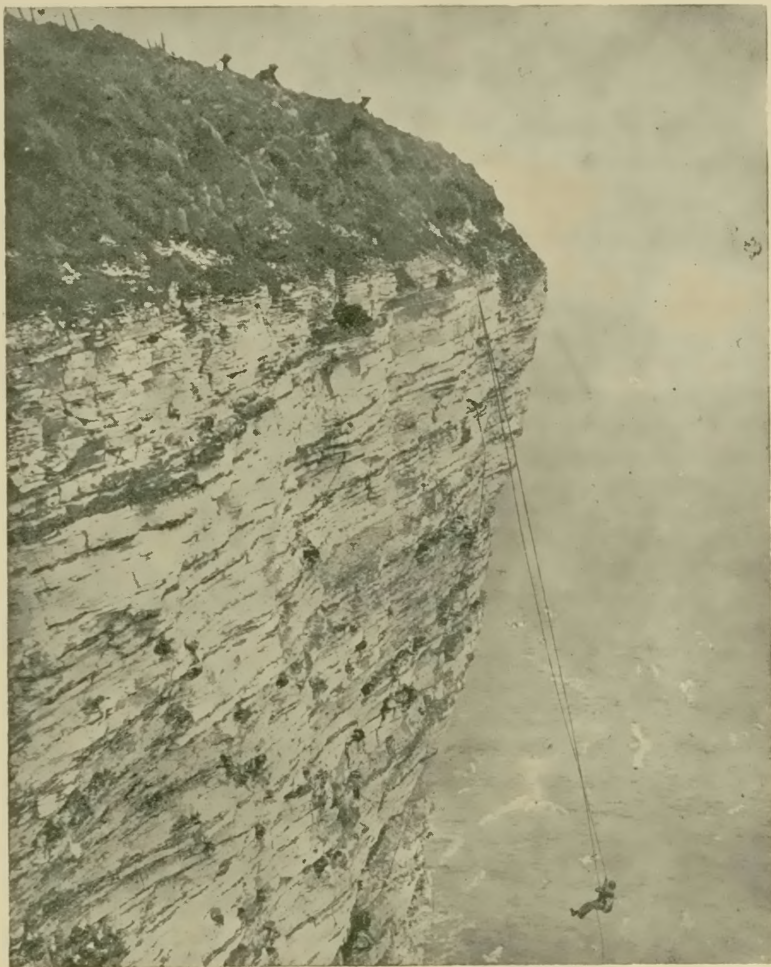
Stavby

provádí

HRUŠOV

ku — kdyby nějaká velmoc napadla některou balkánskou zemi, ať už sama nebo s některým balkánským státem, jenž se paktu nesúčastní.“ Která velmoc tu byla míněna? Itálie? A ve spojení s ní Bulharsko či Albanie? V důsledku

basi pro vzájemný obchodní styk mezi státy Malé dohody, ve kterémžto smyslu jednotlivé sekce vypracovaly příslušné návrhy. Dle obchodně-politických ujednání pražské konference máme odebrat z Jugoslaviie a Rumunska určitě stanovenou

Vyběrači hnízd mořských ptáků na křídových březích Anglie.

těchto výhrad za situace takto poněkud pozměněné jugoslávský zahraniční ministr Jevtič — po zastávce v Sofii — podnikl cestu do Ankary a Tevfik Rudži bej do Bukurešti a odtud s rumunským zahraničním Titulescem na konferenci za Jevtičem do Bělehradu.

Účelem pražské hospodářské konference **Malé dohody**, svolané na den 9. ledna, bylo vytvořiti pevnou a trvalou

kvotu jejich zemědělských produktů, a to nikoli pro domácí náš konsum, nýbrž pro další prodej za hranicemi. (Proti dovozu agrárních produktů pro náš vnitřní konsum byl odpor u naší nejsilnější strany, republikánské.) Jen o splnění uvedených podmínek lze počítati také se zvýšeným odbytem našich průmyslových výrobků v Jugoslavii a Rumunsku. Zasedání Stálé rady Malé dohody v Zagrebu koncem

ledna schválilo výsledky hospodářské konference pražské a jejím výsledkem bylo velmi cenné posílení politiky bloků všech menších států evropských; zároveň zavedena diskuse o vztazích k sovětskému Rusku. Konference nabyla významu i tím, že její účastníci byli přijati králem Alexandrem. Zasedání II. hospodářské rady Malé dohody koncem března 1934 bylo důležité výkladem zahr. min. Titulesca, který uvedl, že mnozí přepínají nesnáze, které se stavějí v cestu vzájemným hospodářským stykům mezi Rumunskem i Jugoslavií a Československem. Ale zvýšení výměny zboží mezi státy Malé dohody jest možné a jest jen otázkou lepší organizace a vzájemné dobré vůle. Čím snadněji dokáže Malá dohoda svou živelní schopnost v oboru hospodářském, tím snadnější pro ni budou dohody, které budou sjednávány s ostatními středoevropskými zeměmi. Obtíže, které mají s prováděním hospodářské vzájemnosti státy Malé dohody, nejsou ostatně ničím zvláštním. Italsko-maďarsko-rakouská hospodářská vyjednávání vykazují obtíže stejné, spíše ještě větší. Italové si stěžují, že Maďaři kupují velmi málo v Itálii a stejné stížnosti vyslovují i vůči Rakousku. A Maďaři a Rakušané si zase stěžují, že Itálie od nich chce jejich výrobky velmi lacino, své produkty že však nabízí velmi drahé a že při tom neodebírání ani tolik zemědělských výrobků, kolik slibovala a kolik by mohla odebírat. — Po další dubnové hospodářské konferenci Malé dohody v Bukurešti, na jejímž programu bylo rokování o prostředcích, kterých nutno použití k dalšímu rozvoji obchodních styků mezi státy Malé dohody, dochází v červnu opět v Bukurešti k památné konferenci malodohodových zahraničních ministrů (zároveň i zasedání Malé tiskové dohody), již zvláštního významu dodala přítomnost francouzského zahraničního ministra **Barthoua**. Zde zvlášť zdůrazněna zásada, že **regionální pakty jsou zatím nejspolehlivější zárukou bezpečnosti,**

kterýžto názor nabývá obecné platnosti. Přidružením k společné frontě francouzsko-ruského sblížení a za spolupráce s členy balkánské skupiny přátel získává Československo, Jugoslavie i Rumunsko dalšího upevnění integrity svých teorií čili: revisionism je odsouzen k bezmoci.

Ani z těsnějšího vzájemného **sblížení Itálie s Rakouskem a Maďarskem** v březnové **římské úmluvě**, připravené cestou Suvichovou do Vídně a do Pešti a cestou Dollfussovou a Gömbösovou do Říma, není třeba dělat si těžkou hlavu, neboť obsahuje jen ujednání hospodářského rázu. Mussolini sám je v zásadě proti regionálním paktům a narážka v Mussoliniho řeči (18. III.) na „země Maďarsku uloupené“ je vykládána spíše jako cukrářsko vzhledem k určitému zklamání Maďarska z římského paktu, jehož ujednání netřeba zbytečně přeceňovat.

Za to **sárská otázka** zneklidňuje veřejnost pro ničemu se nevyhýbající teror hakenkrajclerský, ale doufejme, že mravní převaze Francie, její mezinárodní síle a rozvaze, když už sama s přivtělením Sársky nepočítá, podaří se ohnisko možných konfliktů z lednového plebiscitu příštího roku učiniti neškodným.

Událostí zvláštního významu, v jejímž znamení půjde z velké části i vývoj v druhé polovině roku 1934, je odevzdání řady návrhů k paktům anglickým diplomatickým zástupcem německému ministru pro zahraničí (13. července): návrh smlouvy **východního Locarna**, potom rusko-francouzská smlouva a obecná smlouva, která má spojit západní a východní Locarno, dále středomořská dohoda a pakt Společnosti národů. Kdežto Německo i Polsko projevují vůči návrhům těmto určitou zdrženlivost, vyslovují naopak souhlas s nimi nejenom baltské státy, ale i sovětské Rusko, jemuž každé zabezpečení míru v ostatní Evropě vzhledem k možným válečným zápletkám na Dalekém Východě je vítáno.

Váš levný a dobrý nákup náš cíl!
LUDVÍK ČERNÝ, ORLOVÁ

Malá zkouška přesvědčí Vás o pravdě

Obchod smíšeným zbožím. — Telefon číslo 109

Umřelo svědomí

Ruce a mozek neúnavně pracovaly dnem i nocí a v tajné dílně rostl podivný stroj, podobný konstrukci člověku. Čas letěl nezadržitelně kupředu a na údech podivného stroje stále přibývalo mechanismu. Mozek a ruce horečně pracovaly a stroj se stával dokonalejším a dokonalejším. Ach, což z něho chtějí udělat člověka?

Svět ještě zestárnul o pár měsíců, když konečně vynálezce zajásal: dílo bylo hotovo. Před jeho rozjařenými zraky stál člověk-stroj, připravený pracovat.... a mnohem více pracovat nežli obyčejný člověk z masa a krve a s duší.

Noviny rozhlásily geniální vynález do celého světa a chudý vynálezce se stal slavným. Navštěvovali jej bohatí továrníci a inženýři, kteří chtěli stroj koupit.

Vynálezce zajásal. Již bude po bídě a hladu, stane se boháčem a slavným vynálezcem známým celému světu.

Avšak tu do této bezmezné vynálezcovy radosti se zvolna vploužil stín: Svědomí, které z hlubin slávou zatemnělé duše volalo:

„A což ty tisíce ubohých dělníků, kteří budou propuštěni, když tvůj vynález na-

stoupí na jejich místo, a což ty tisíce jejich žen a dětí, které budou umírat hladu a zimou? Kdo se o ně postará, kdo jim dá sousto chleba? Kdo dá těm tisícům práci, když ji vykoná tvůj stroj? Chápeš?“

Avšak lichotná slova a bankovky v rukou továrníků oslepují vynálezce a ohlušují hlas svědomí... Sáhá po penězích, dává jim stroj a jde do kaváren a barů.

Nepřemýšlí o ničem — vždyť má peníze a je slavný... a ti druzí? — ach což se trápit takovými myšlenkami. Co je mi do nich... já mám dost a to stačí.

A po mrazivých ulicích měst plouží se vyhublí dělníci a prosí o kousek chleba... Umírají hromadně hladem a nakažlivými nemocemi, není práce, protože v dolech a továrnách pracují lidé-stroje, kteří nechťejí peníze a jídlo... Tisíce umírají hladu a zimou a s nimi umřelo i svědomí vynálezce, jemuž je dobře v kavárně u šampaňského... Umřelo svědomí a láska k bližnímu...

Egoismus rozprostřel perutě nad celým světem a panuje jako zlý, mocný čaroděj...

Jos. Kalus:

Pěkná slova.

Pěkná slova zbyla pro mě,
zlato jiní pobrali,
trudno nastalo v mém domě,
hudci písně dohráli,
zaklet mezi čtyři stěny,
laji světu roztrpčený.

Pěkná slova pro mne zbyla,
pak už více ničeho,
ani zámek, ani vila
plná zboží drahého,
nic, nic pro mne nezůstalo,
krom těch pěkných slůvek málo.

J. Slezan.

Bohumín.

Skupina stromů klidně spí,
větvemi brouzdá v vlhkou noc.
V dolině spí už na půlnoc
— Bohumín.

Dvě oči žhoucí v rybníku,
a rychlík duně letí vdál
skrčených domků opodál
— Bohumín.

Vzdálený rachot továrny,
železo v světle plamenů,
kraj mlčí, dýše v těžkém snu
— Bohumín.

Hrčava

Tak tomu je u nás ve Slezsku téměř každou sobotu. Kdo chce v neděli do hor, netrpělivě poslouchá u radia večerní povětrnostní zprávy, které bohužel pro zdejší oblast nevěstí nikdy nic dobrého, ušklibne se a jde spat. Ráno vyjde před dům ohlédnouti situaci „tam nahoře“, zavrtí hlavou, popadne baňoh a hajdy k vlaku s myšlenkou, nechť to dopadne jakkoliv.

Dnes však můžeme mluvit skutečně o štěstí, neboť udeřila již třetí hodina odpolední, a ještě nepršelo. Právě jsme vyšli z lesa pod Jírovou — první dřevěné chalupy nás vítají svým svérázným vzhledem. Ale v tom okamžiku opírá se nám do zad silný vítr, a dešťové kapky, velké jako hrachy, dopadají k zemi. Utíkáme pod střechu, co nám nohy stačí. Prší sice vydatně, než je to pouhá přeháňka. Za chvíli nerušeně pokračujeme v další cestě.

„Zde máme hranice česko-polské“, ukazuje mostecký četnický strážmistr Haupt na označené kameny. „Půl téhle cesty patří nám, půl Polákům, a pašerákům celá.“

Nenavazuji řeč na pašeráky, kteří jsou zde kapitolou pro sebe, neboť právě pozorují okolí porovnávaje v duchu toto se získanými informacemi o Hrčavě. Před třemi sty léty měly zde býti hluboké lesy. Praděd nynějšího starosty Sýkory jako lesní dozorec dostal darem od vrchnosti kus pozemku, na kterém si vystavěl domek. Časem lesy zmizely, a kolem domku Sýkorova vznikla osada čítající dnes třicetpět čísel s dvěma sty padesáti obyvateli. Osada patřila až do převratu k obci Javořinky. Pak se hrčavští občané hlásili k Československu. V době plebiscitu mnoho za to zkusili, neboť byli přepadávaní polskými „bojůvkami“, takže mnoho nocí přespali v lesích hlídající osadu proti přepadení. Jedna „bojůvka“ dopadla jistého občana z Hrčavy a chtěla jej oběsiti. V poslední chvíli přikvapila na pomoc hlídka českého vojska, která „bojůvku“ zahнала. Občan byl zachráněn od jisté smrti. Zanedlouho rozhodnuto o Hrčavě; byla přidělena k Polsku. A tu

vypravila se deputace s nynějším starostou Sýkorou v čele k Mezinárodní komisi do Mor. Ostravy, kde plakala a prosila pány, aby Hrčava byla přivtělena k Československu. Stalo se tak k nemalé radosti Hrčavanů. —

Myšlenky se honí hlavou, stojím na místě jako zařezaný. Strážmistr Haupt s druhým výletníkem, mladým poštmistrem z Mostů u Jablunkova, mne pozorují, marně přemýšlejíce, proč jsem náhle ztratil řeč.

„Přátelé,“ ochotně jim vysvětluji, „přišel jsem do Hrčavy proto, abych se poklonil horským chlopům za jejich příkladné vlastenecké cítění. Hrčava si plně zaslouží, aby zlatým písmem byla zapsána v dějiny našeho Těšínska. Jestli pak znáte popřevratovou historii této obce?“

„Trošku,“ doznávají spoječníci.

„Tedy neškodí, když vám povím, co jsem o Hrčavě slyšel od člověka dobře informovaného“, vykládám za pochodu. „Když bylo rozhodnuto, že obec zůstane při Č. S. R., dostavila se do Hrčavy delimitační komise s bývalým okresním hejtmánem českotěšínským Dr. Jos. Michálkem, a celá obec opět úpěnlivě prosila o připojení k Československu. Pak se sázely pohraniční kameny, což bylo největším svátkem pro horskou obec. Za účasti všech obyvatelů obce vykopali sedmdesátiletý stařec, otec nynějšího starosty, první díru pro mezník a s pláčem řekl svému synovi: „Synu můj, zůstaň věrný Československé republice!“ Tím však nebyl konec starostem obce. Scházela zde česká škola. Občané hrčavští přerušili posílání dětí do polské školy v Javořince, takže děti zůstaly delší dobu bez vyučování. Nakonec do věci zasáhla Matice. Vládní komisař Sýkora odstoupil obytnou místnost ve svém domě pro školní účely. Ale nebylo českého učitele. Zakrátko se funkce ujal dnešní řídící české školy v Jablunkově, Smyczek, který ochotně obětoval volné soboty vyučování v Hrčavě. Do Cierné přijížděl v zimě v pátek večer vlakem, kde na něho čekaly saně, kterými

byl dovezen do Hrčavy. Jednou však napadlo tolik sněhu, že jízda saněmi byla nemožná. Tu se dostavilo na nádraží v Ciené asi osmnáct občanů, aby panu učiteli v hlubokém sněhu vyšlapali cestičku.

ruje místnosti dosti světla. V zadu za ohradou stojí výčepní stůl, za ním se usmívá statná postava zdravé horské děvy, dcery starosty — Terezka, známé daleko široko — i v Praze. Starosta, starší muž

Víno dozrálo: Hrozny vinné révy na starém kmeni v San Gabrielu v Kalifornii.

Věru bezpříkladná obětavost a láska k vychovateli dětí! — Učitel objevil v obci svérázné tance „Dudáka“ a „Houslistu“. Písňe byly melodií i obsahem podobné písňím slováckým. Bohužel, Dudák již zemřel, tance i kroje zmizely, zůstal jen český ráz obce.“

„Zajímavé,“ potvrzují přátelé.

Vcházíme do hostince starosty Sýkory. Prostorná šenkovna slouží i za taneční sál při skrovných horských tanečních zábavách. Stěny i strop jsou dřevěné a jsou ozdobeny obrazy častého hosta prof. Beneše z Českého Těšína. Několik oken da-

vysoké postavy, sedí za stolem rozmlouvají s finančními strážníky.

Za chvíli je v hospodě veselo. Gramofon vříská vyhrané valčíky a sympatická Terezka tančí s hosty jako o závod. Věru neradi se loučíme...

Krásné jsou mé vzpomínky na Hrčavu až na to, že jsem tak kromě národních kladů objevil též jed osobního záští, který poslední dobou rozleptal pokojný život horské obce. Ale to všechno jest lidské — občané z Hrčavy zůstanou v mém srdci navždy vzorem prostinkých, upřímných slezských vlastenců.

Ukradené srdce...

Mladý Jiří neměl v hrudi celé srdce... Ukradli mu je... něco také rozdal, ale i to byla krádež... neboť dal srdce v domění, že za ně dostane jiné, anebo alespoň kusy upřímnosti, ale byl zklamán, za srdce dostal jen neupřímnost, výsměch a faleš, která ostrými hroty bolestně bodala a zanechávala v duši jizvy, které se nedovedly zacelit...

Kus srdce mu byl ukraden v mládí... Zamiloval se a v dětské naivnosti dal kus srdce milé...

Byla krásná a její úsměv, který se jí rozlil po tváři, když brala do bílých rukou jeho srdce, pronikl celou jeho bytostí, vyplnil v hrudi prázdné místo, ale ten úsměv byl z páry a obláček, zmizel, ztratil se a v hrudi jeho duše zůstala rána, trpké zklamání, které zžíralo jeho duši i zbytek srdce...

Dostudoval... dveře školy se za ním navždy zavřely a za nimi zůstal zase kus jeho srdce...

Zklamaná duše se chtěla léčit, ale jejím lékařem stal se hlad, chladná ulice a jeho zkřehlé údy...

Chtěl zapomenout na vše, na iluze, které si vykouzlil snivé duši, chtěl zapomenout na lásku, na celý život a lidi, ale místo zapomínání se vracely stále a stále kruté vzpomínky, které drásaly churavé srdce jako vzpomínky nevěstek na promarněný život...

Pak chtěl býtí hercem...

A pro tuto ideu, která vyplnila celou jeho duši obětoval zase kus srdce... do tohoto snu skládal poslední naděje, ale přišla nová, strašlivá desiluse: výsměch, nepochopení... Rána v duši se zvětšila a v hrudi již zůstal jen nepatrný kousek srdce...

A tu se stal zázrak... lidé, kteří doveďou vše využít, nechtěli už jeho srdce... a ten malý kousíček už ani nestačil pro zbudování nových ideálů...

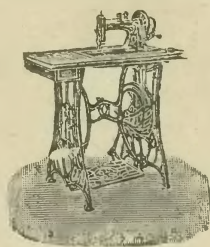
Přišlo jaro...

V korunách stromů zašveholili ptáci, na lukách zavoněly květy a celý kraj se rozjásal, rozesmál.

Mladý člověk, který byl tak těžce celým světem zklamán a okraden o srdce a cit, se rozhlédl kolem sebe a také uviděl tu nádhru, uslyšel šveholení ptáků v rozkvetlých korunách stromů a tu se mu zdálo, jakoby se probouzel z těžkého sna, zdálo se mu, že vidí kolem sebe nový, krásnější život o jakém ani nesnil, viděl před sebou život krásný, bez zlých lidí, kteří kradou srdce...

Rozběhl se pak k modrým obzorům, zbytek roztržitého srdce vylétl mu z hrudi a vznesl se do bílých oblaků, aby s nimi odplul v neznámo..., jeho raněná duše se rozběhla vysokou travou a počala se zotavovat, smála se jako malé dítě vyprávění květin a laškování vánku...

Před Jiřím zářila nová, krásná budoucnost...

Dílna

pro opravu jízdních kol a šicích strojů

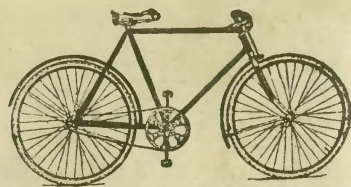
Jízdní kola, šicí stroje

a veškeré součástky koupíte nejlevněji i na splátky jediné u firmy

M. V Á L E K

Mar. Hory, Opavská tř. 158

Telefon číslo 833.16

V noci vždy rozmlouval s měsícem a hvězdami, ve dne prosil sluníčko o kama-
rádství a laskal se s vůní květin a teplým
dechem země, hladil zrakem stříbrné vln-
ky potůčku, který vesele poskakoval mezi
kameny a v tichých večerech zpíval du-
mavé písně s tajemně šumějícími hvozdy
a když slunce se krylo za obzor, hrál si
na honěnou s tajemnými stíny stromů,
které jej nakonec vždy chytily kostnatý-
ma rukama a uložily do mechu ke spánku.
A do snů šeptal mu čtverák vítr historky
o láskách mladých bříz anebo hvězd a na
jeho mladé, ale útrapami zvrastělé tváři
se rozlil blažený úsměv...

A v hrudi mu znovu narostlo srdce...
z vůně květin a pryskyřic, ze zpěvu ptá-
ků a bublání potůčku...

Nové srdce vzplálo jasnou, vášnivou
láskou k přírodě, která vyléčila jeho du-
ši, k té drahé přírodě, která jej kdysi při-
jala s rozervaným nitrem, odkopnutého a
odmítnutého všemi lidmi, která měla pro
něj pochopení a laskavé slovo.

Jiří zapomněl, že byl kdysi člověkem,
zapomněl na obláčky úsměvů milé, za-
pomněl na celou minulost, na vše, na
vše...

A jednoho dne vyšel rozkvetlou alejí
k šedým dálavám, šel do celého rozjása-
ného světa, který také zapomněl, že jsou
na něm lidé, kteří kradou srdce jiným...

Šel za bílými oblaky, s nimiž odlétlo je-
ho srdce; rozběhl se k modrým obzorům,
aby se objímal s nekonečnem...

Jos. Kalus:

Příživník.

Půjdu s vámi kudykoli chcete,
ať to na blízku je nebo daleko,
jen když soustíčko mi dopřejete,
byť jen vejce na tvrdo neb na měkko,
k němu krápet vína, třeba starého,
neb od čepu korbél piva dobrého.

Půjdu s vámi kamkoli jen chcete,
půjdu s vámi třeba na sám světa kraj,
obujete-li mne, odějete,
budu-li mít u vás za živa už ráj,
den utkaný z požitků a regrací,
a nutkání od nikoho ku práci.

J. Slezan:

Myšlenko veliká.

Myšlenko bezedná z čarovné noci,
blýskáš jak fontána bouřlivé moci,
vodopád zkalených mohutných skal.

Bezedný vesmíre skutečných světů,
zapadáš v neznámo v bouřlivém letu,
myšlenkou velikou budoucích dnů.

Světelný efekte mohutných Rukou,
nedej nám zhynout, srdce když tlukou
ze živé radosti života dvou!

Ludmila Hořká:

Z hlučinských písniček.

Skazala mi z velké zlošti
matka galanova,
abych já se nemyslela,
že mi syna chova.

Un dostaně velké věno,
pola čtyry lany,
a ja enem s chalupečkum
tragač (trakař) polamany.

A ja sem ji, přeboha,
nazpadek zkazala,
že bych byla pravě hlupa
dyby sem plakala,
že to eště všecko budě,
jak da Pan Buh zdraví
a můj tragač polamany
— její syn mi spravi.

Jos. Kalus:

Kdo na minulost nevzpomněl by?

Kdo na minulost krásnou nevzpomněl by rád?
Dokavad býval zdravý a vesel, silen, mlád?
Život byl ku hře připravená šachovnice —
Dnes dohráls, prohráls: obnovit hry nelze více.

Hlučínsko podle sčítání lidu

Náš český lid žil ode dávna všude, i na Hlučínsku srdcem. Těžký zápas za mateřskou řeč a o chléb pod perutemi pruského orla naočkoval v moravský lid hlučínský bakterie, rozrušující národní cit. Chlad němectví po 178 let připravil zde lid, jako nějaká ocel, o cit téměř vůbec. V průmyslovém Německu žil lid hlučínský ve znamení stroju. Stroj ho odnaučil měřiti hodnoty srdcem. Hlučníák se v celku zmaterialisoval. A následek? Chudoba citu, prázdnota účelu, pustota výsledku. Hlučínsko čeká spasitele, který by mu vdechl novou duši a uvadlým srdcím novou, svěží krev. Prušáci mnohem rychleji zgermanisovali a zmechanisovali Hlučínsko, které se nyní nemůže u nás přizpůsobiti novým, byť i přirozenějším poměrům! Nebyl by to ani lid slovanský, náš český lid Moravců na Hlučínsku!

Na Hlučínsku nelze ani mluvit o přesunech národnostních jako jinde, nelze ani přesně stanovit, kdo — kdy se přiznal za Čecha při sčítání. Je na příklad vyloučeno, aby byl býval v roce 1921 tak veliký počet Němců v Hlučině, Kravařích, Koutech, Bolaticích, Ludgeřovicích, Petřkovicích a j. Divné je, že na př. byli mnozí zde za Německa při sčítání Čechy a za Československa titíž — Němci! Němci nedali a nedají příliš na naše úřední sčítání,

odvolávající se obyčejně na výsledky volební v obcích, ve kterých se jim to hodilo a hodí... My dobře víme, že výsledky volební tu byly — a žel, snad ještě budou i při volbách příštích — následkem nálady či vzdoru lidu, podle hospodářských poměrů, ale nikoli podle národnosti. Tak na př. volby do Národního shromáždění r. 1929 vykazovaly jisté přesuny ve prospěch český, ale také značně v náš neprospěch!

Než podívejme se především na to, co a které obce tvoří čsl. Hlučínsko, naši Bosnu! Původní Hlučínsko tvoří 38 obcí, z nichž 36 jsme obsadili r. 1920 a 2 teprve r. 1923. Krátce před druhým sčítáním lidu byla na Hlučínsku provedena reforma správy tím, že 12 obcí původního Hlučínska spadá nyní pod pravomoc okresního úřadu v Opavě a že k okresnímu úřadu v Hlučině náleží teď 5 obcí z Bílovecka resp. z Klimkovska. K Opavě patří z Hlučínska Hněvošice, Hoštice Malé, Hoštice Velké, Chlebičov, Kobeřice, Oldřišov, Rohov, Služovice, Strahovice, Sudice, Třebom a Vrbka. K Hlučinu: Děhylov, Dobroslavice, Martinov, Plesná a Třebovice. Proto tedy podáváme zde obraz sčítání r. 1930 všech 38 obcí původního Hlučínska i oněch 5 obcí od okresního úřadu bíloveckého.

Výsledky sčítání lidu ze dne 1. prosince 1930.

O b e c		Domy	Muži	Ženy	Celkem	Národnost			Cizinci	Nábož. vyznání					
						čsl.	něm.	jiná		řím.-kat.	evang.	čsl.	isr.	jiné	bez
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	Antošovice	26	80	78	158	144	—	—	14	156	—	2	—	—	5
2	Bělá	80	232	244	476	470	1	—	5	476	—	—	—	—	—
3	Benešov Dolní	281	900	1074	1974	1843	104	6	21	1950	4	12	—	3	—
4	Bobrovniky	92	320	360	680	649	20	—	11	671	1	8	—	—	—
5	Bohuslavice	231	560	713	1273	1204	52	—	17	1266	6	—	—	—	1
6	Bolatice	393	1078	1409	2487	2386	54	—	47	2478	4	1	—	1	3
7	Darkovice	179	472	531	1003	982	4	—	17	1002	—	1	—	—	—
8	Darkovičky	133	442	495	937	915	2	—	20	933	—	1	—	—	3
		1415	4084	4904	8988	8593	237	6	152	8932	15	25	—	4	12

O b e c		Domy	Muži	Ženy	Celkem	Národnost			Cizinci	Nábož. vyznání					
						čsl.	něm.	jiná		řím. kat.	evang.	čsl.	isr.	jiné	bez
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	Přenos	1415	4084	4904	8988	8593	237	6	152	8932	15	25	—	4	12
9	Hať	361	877	1083	1960	1900	38	1	21	1936	9	7	—	1	7
10	Hlučín	702	2351	2717	5068	4400	517	17	134	4831	25	113	21	4	74
11	Hněvošice	112	314	380	694	685	4	2	3	690	3	—	—	—	1
12	Hošťálkovice	175	654	698	1352	1289	41	—	22	1334	2	10	—	2	4
13	Hoštice Malé	167	534	650	1184	1000	151	3	30	1151	23	—	—	—	10
14	Hoštice Velké	263	700	858	1558	1416	103	2	37	1547	3	5	—	—	3
15	Chlebičov	135	295	364	659	643	10	—	6	646	8	4	—	—	1
16	Chuchelná	133	396	476	872	800	46	2	24	844	10	—	—	7	11
17	Kobeřice	375	880	1170	2050	1970	53	—	27	2040	9	—	—	—	1
18	Koblov	226	893	966	1859	1772	51	1	35	1802	15	30	—	4	8
19	Kouty	307	708	902	1610	1416	147	1	46	1601	—	6	—	—	3
20	Kozmice	200	600	652	1252	1200	33	—	19	1248	—	2	—	—	2
21	Kravaře	682	1788	2320	4108	3543	357	17	191	4050	25	14	1	3	15
22	Lhotka u Hl.	138	491	526	1017	942	41	—	34	985	7	10	—	—	15
23	Ludgerovice	561	1870	2046	3916	3657	178	6	75	3818	19	35	—	6	38
24	Markvartovice	214	663	672	1335	1280	27	—	28	1327	5	—	—	—	3
25	Oldřívov	240	584	744	1328	1222	83	—	23	1300	14	6	4	—	4
26	Petrkovice	342	1603	1603	3206	2979	131	7	89	2994	58	55	2	7	90
27	Pišť	342	772	917	1689	1591	42	—	56	1672	2	5	—	—	10
28	Rohov	120	265	342	607	543	44	—	20	596	10	1	—	—	—
29	Služovice	71	166	189	355	346	5	—	4	355	—	—	—	—	—
30	Strahovice	149	315	378	693	683	2	—	8	693	—	—	—	—	—
31	Šudice	182	426	556	982	184	759	—	39	845	130	2	—	—	5
32	Šilheřovice	197	715	849	1564	1335	47	19	136	1517	17	9	10	1	10
33	Stěpánkovice	351	911	1141	2052	1913	131	—	8	2041	—	6	—	—	5
34	Třebová	171	326	426	752	43	684	2	23	749	3	—	—	—	—
35	Vrbka	35	90	120	210	206	4	—	—	210	—	—	—	—	—
36	Vřesina	102	331	339	670	648	—	—	22	665	—	—	—	5	—
37	Zábřeh	109	335	385	720	704	6	—	10	715	5	—	—	—	—
38	Závada	76	190	234	424	413	9	—	2	418	3	3	—	—	—
	Úhrnem	8653	25127	29607	54734	49316	4008	86	1324	53552	420	348	38	44	332
Soudní okr. Klimkovice pol. okr. Hlučín															
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	Děhylov	132	362	403	765	734	19	—	12	656	15	47	—	—	47
2	Dobroslavice	104	236	273	509	483	4	—	22	495	—	2	—	—	12
3	Martinov	131	404	436	840	797	13	—	30	788	10	18	3	3	18
4	Plesná	164	496	501	997	970	—	1	26	933	5	23	—	2	34
5	Třebovice	251	992	945	1867	1751	71	—	45	1634	39	130	4	—	60
	Úhrnem	782	2420	2558	4978	4735	107	1	135	4506	69	220	7	5	171
Bolatice	Bolatice	322	914	1173	2087	1995	51	—	41	2081	1	1	—	—	3
	Heneberky	71	164	236	400	391	3	—	6	397	3	—	—	—	—
Plesná	Plesná Nová	51	155	167	322	321	—	—	1	305	—	9	—	1	7
	Plesná Stará	113	341	334	675	649	—	1	25	628	5	14	—	1	27

Ku porovnání s posledním sčítáním lidu přinášíme i krátký nástin výsledků sčítání z r. 1921, kdy původní Hlučínsko mělo asi 30.000 ha, 6822 domů, 48.005 obyvatelů, z nichž 21.819 mužů a 26.186 žen, 39.209

Čechů, 7.707 Němců, 309 Poláků, 23 israelitů, 15 národnosti jiné; 742 cizozemců; 47.366 řím. katolíků, 476 evangelíků, 42 čsl., 41 israelitů, 24 jiného vyznání, 56 bez vyznání. Pět obcí z Klimkovska mělo 4111

obyvatelů, z nichž 3849 Čechů, 48 Němců, 1 Poláka — kromě cizinců.

Jak první, tak druhé sčítání Němce skutečné i „Němce“ zklamalo, neboť u druhého sčítání nejen že nedosáhli kýžených dvaceti procent v dnešním okrese hlučín-

činsku dotáhli to od prvního sčítání lidu z r. 1921 ze 84% na 92% obyvatelstva při sčítání druhém r. 1930.

Nyní je jenom na našich úřadech, a to hlavně na okresním úřadě v Hlučíně a v Opavě, resp. na zemském úřadě morav-

Hlučinský kroj

ském, potřebných k získání německé úřední řeči, nýbrž že dokonce ztratili svých 20%, získaných u prvního sčítání v Hlučíně a v Kravařích. Všechna toužená přání Němců zůstala tak fakticky — pia desideria — pokud se týká německých veřejných škol i německé úřední řeči a německých knihoven, kdyžž Češi na Hlu-

skoslezském v Brně, aby podle úředního sčítání lidu z r. 1930 opravili si spolkový katastr, různé výnosy, subvence atd. na poli kulturním i hospodářském, a hlavně národním.

Obraz úředního sčítání čsl. z 1. prosince 1930 praví zřetelně: sapienti sat!

**LAKY, BARVY
OLEJE, ŠTĚTCE L. PUDZICH**

Velkoobchod vínem. — Obchod smíšeným zbožím,
zemskými plodinami — lahůdkářství.

HLUČÍN, Ostravská ul.

Z historie jedů a protijedů

Otravy, jedy a protijedy hrají už po staletí a tisíciletí významnou úlohu v dějinách kulturních i politických. Znalost působení jedů byla rozšířena již ve starověku a bylo používáno k dobrým (lékařským) účelům i zneužíváno k záměrům špatným, zejména k otravám, vraždám a sebevraždám.

V jednom egyptském papyru se dočteme, že prudkým jedem (ve větším množství) jsou jádra broskví. Dnes víme, že tuto jedovatost ovocných jader způsobuje kyselina kyanovodíková, obsažená v jádrech v množství sice nepatrném, avšak po požití většího množství jader stačící k prudké otravě. Tak na příklad smrtící dávku kyseliny kyanovodíkové může obsahovat podle okolností as 50 hořkých mandlí.

Z historie o Sokratovi známe, že trest smrti ve starém Řecku se prováděl tak, že odsouzený byl nucen vypít pohár bolehlavu. Z klasického Platonova vyličení Sokratovy smrti můžeme také jasně poznati postup otravy bolehlavem (jasné vědomí, od nohou postupující tuhnutí, pozvolné zastavení dechu a pod.).

Zájem o jedy ve starověku byl tak značný, že na př. egyptská královna Kleopatra dala svými lékaři provádět pokusy o působení jedů, a to na svých otrocích.

Obchod jedy byl ve starověku výnosným řemeslem, a to zejména po rozpadu římského císařství, kdy násilná smrt jedem byla nejsnadnějším prostředkem k odstranění protivníka. V r. 82. před Kr. byl Sulla nucen vydati zákon proti travičům. Augustus, Germanikus, Drusus a mnoho jiných význačných římských osobností padlo za oběť otravě jedem. Také sebevraždu jedem učinilo mnoho velkých starověkých lidí, na př. Demosthenes, Kleopatra, Tiberius, Diokletian, Titus a Vespasianus. Jedy si získávali traviči od pokoutních prodavačů, jichž bylo všude hojně. Plautus mluví dokonce i o některých římských lékařích, kteří za velké peníze jedy nabízeli.

Není divu, že při tak rozšířeném zneužívání jedů vzniklo umění připravovat

**HAMBURG-AMERIKA
LINIE**

**Pravidelné dopravní služby
do Severní Ameriky, Kanady, Střední
Ameriky, Kuby, Mexika a na západní
pobřeží Jižní Ameriky**

moderními loděmi s pohodlným krásným zařízením
a nedostižnou obsluhou. Přihlášky cestujících pro
Brazílii, Uruguay, Paraguay a Argentinu

Cesty na zotavenou po moři
Středozevní mořem, na Sever a Atlantické ostrovy,
Vánoční a Silvestrovské plavby, cesty kolem světa,
do Západní Indie, okružní jízdy kolem Afriky, jakož
i levné studijní cesty do zámoří

Cestuje se dobře loděmi

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Informace a přihlášky prostřednictvím
generální reprezentace pro Československo
PRAHA I., Na Příkopě 37
pro cesty na zotavenou po moři též prostřednictvím
všech cestovních kanceláří.

Fuji

protijedy. Perský král Mithridates prý objevil universální protijed, zvaný po něm „mithridat“, který sestával ze 54 látek. Podobnou medicinou byl také protijed, zvaný „theriak“, který popisuje římský lékař Galenus v knize „O jedech a proti-jedech“. Tento theriak sestával ze 70 látek, mezi jiným z opia, hadího kořenu, baldriánu a j. Mezi lidem se příprava theriaku dochovala až do dnes v některých částech Francie. Nejpohodlnější ochranu před otrávením si vynalezli někteří římscí císaři. Měli totiž t. zv. praegustatores, (předochutnavače), otroky, kteří ochutnávali z každého jídla, dříve než bylo podáno císaři.

Hlavními jedy starověku byly jedy rostlinné. Znalost jedů kovových zavedli v Evropě Arabové.

Epidemie otrav jedem dostoupila vrcholu v době renesanční. Zvláště jména některých slavných šlechtických rodů, na př. Medici, Sforza, Borgia jsou úzce spjata s

těmito temnými kapitolami historie jeďů. Také někteří papežové a vysocí kněžští hodnostáři padli za oběť travičům. Otrávené hostie, mešní víno byly nejznámějšími metodami travičů. Avšak i košile, šály, paruky, květiny, svíce a pod. byly často napouštěny jedem, aby způsobily své zhoubné dílo. V Benátkách byly známé prsteny, které při „přátelském“ stisku ruky způsobovaly nepatrné, avšak smrtelné zranění otráveným hrotem. Za vlády Bourbonů ve Francii, kdy řádění travičů bylo na denním pořádku, byly ustanoveny zvláštní soudní dvory proti travičům, tak zvané Chambres des poisons. Protijedy se podle předpisů vyráběly jen za přísného úředního dozoru, protože i zde byla obava před zasahováním travičů.

Otravy jedem se ovšem také hojně vyskytují i v novější době.

Psychologicky je velmi zajímavé, že při sebevraždách volí otravu jedem více žen než mužů. Tak na př. z jedné německé statistiky sebevrahů je patrné, že ze 100 sebevražd připadá na otravy jedem 8 žen a jen dva muži.

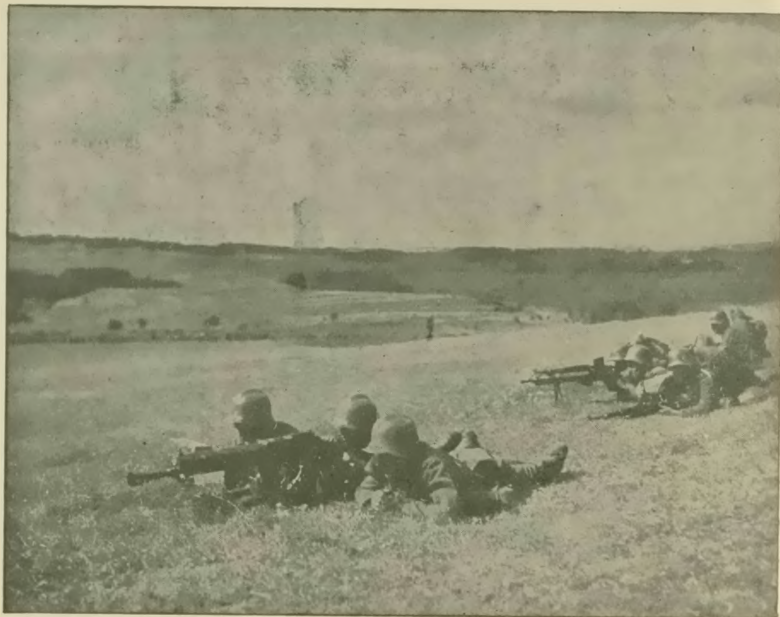
Ženy jsou ostatně i nejznámějšími traviči v kriminální historii. Jistě je dosud v paměti proces maďarských traviček. Avšak rekord v travičství má jistě Markéta Gottfriedova z Brém, která měla na svědomí 40 vražd jedem.

Obvyklým jedem sebevrahů v novější době byl bílý fosfor, obsažený v zápalkách. Tyto jedovaté zápalky však byly bohudíky ve všech kulturních státech brzy zakázány.

Jak dobře je znalost jeďů a symptomy jednotlivých otrav rozšířena mezi lidem, svědčí poslední velká epidemie cholery ve Francii. Tehdy se ukázalo, že mnoho lidí,

o nichž se zdálo, že onemocněli cholerou, ve skutečnosti padlo za oběť otravě arsenem. Ničeho se neštítící vrahové si vybrali právě příležitost cholery epidemie k odstranění nepohodlných lidí arsenem, protože symptomy otravy arsenem se zcela podobají symptomům cholery.

Nejmodernější metodou travičů je bakteriová nákaza. Dosud je v živé paměti mnohých lidí případ, kdy se jeden labo-

Momentky z velikých manévřů: Předsunuté kulometry.

rant vídeňského bakteriologického ústavu zbavil svého kolegy tak, že mu dal nenápadně na chléb celou kulturu tyfových bacilů. Podobnými případy se vykazuje německá a francouzská policie. V Německu byl to jakýsi drogista, ve Francii pojišťovací podvodník, kteří se svých obětí zbavovali bakteriemi. U obou těchto zlosynů našla policie kulturu bacilů.

Moderní medicína se dala v boj proti smrti v jakékoliv podobě. Proti všem jeďům známe dnes protijedy, které, užity v pravý čas, zachrání život. K neigeniálním objevům na poli protijedů patří jistě objev sér proti hadímu uštknutí, kterými jsou ročně zachraňovány tisíce a statisíce lidí, zejména v tropech, odsouzených jinak k jisté smrti.

V. Š.

Co to jsou omlazovací pokusy?

Podarí se lékařům skutečně prodloužit život?

Touhou mnohých lidí od nepamětných dob je žít dále než to dovolují neúprosné přírodní zákony. Už ve starověku můžeme pozorovati snahy lékařů o prodlou-

mnoho zcela nových poznatků, které se staly podkladem snah o umělém omlazení.

Povíme si krátce, co vlastně moderní lékařská věda v této otázce vyzpytovala.

Hlavním poznatkem je, že velkou úlohu v těle lidském hrají zvláštní žlázy, t. zv. žlázy s vnitřní sekrecí. Na rozdíl od obyčejných žláz (na př. potních, slinných a pod., které své výměšky vylučují z těla navenek) vyměšují tyto žlázy své výměšky přímo do krve v podobě zvláštních tekutých látek, zvaných hormonů. To jméno jste jistě už slyšeli, neboť se o něm nyní velmi mnoho mluví. Uvedených žláz a hormonů je v těle velké množství. Nej důležitějšími žlazami a jejich hor-

monů v těle podle posledních výzkumů lékařské vědy jsou žlázy pohlavní. O nich se dokázalo, že mají prvotní vliv na stupeň stáří a mládí člověka. Dokud tyto pohlavní žlázy plně fungují, je člověk mlád. Když jejich funkce zeslábně, celý organismus člověka vadne a člověk propadá stáří.

Od tohoto poznatku už je ovšem krok k praktickému použití jeho za účely omlazovacími. Otázkou lékařů se stalo, jak povzbudit zesláblé žlázy k plné činnosti.

Tu bylo postupem času nalezeno několik způsobů.

První cestu našel francouzský lékař Brown-Séquard. Ten usušil a rozmělnil pohlavní žlázy (varlata) z býka, roz-

Kulomety proti letadlům v posici..

žení lidského života, nebo aspoň o návrat mladých sil lidem, stíženým stářím. Avšak tyto snahy se v celku ukázaly zcela marnými. Taktéž marně byla hledána ve středověku „Voda života“, zvláštní lék, který by zcela odstranil příznaky neútlé-ného stáří a vrátil lidem mládí.

Od starověku se zatím již převalilo mnoho století. Lidé se zatím smířili s myšlenkou žít tak dlouho, jak to dovoluje příroda.

Teprve v moderní době byly snahy o prodloužení života lidského znovu vzkříšeny, a to na docela jiných základech než jak se o to pokoušeli lékaři ve starověku. Moderní lékařství přineslo ve všech oborech mnoho překvapujících objevů. Těž v otázce, co je stárnutí, bylo nalezeno

mělnil je na drobný prášek a rozpustil. Pak si tento roztok sám vstříkl do krve. Byl již 72 roků stár a po tomto zákroku se cítil mnohem mladší.

To byl první úspěch omlazovacích pokusů.

Věda se však s ním nespokojila. Byly hledány nové cesty.

A tu se již objevují dvě největší jména, o nichž jste snad již slyšeli, Voronov a Steinach.

Voronov našel ještě jinou metodu, která je dosti složitá, takže bez zvláštních lékařských znalostí by jí bylo těžko porozumět.

Hlavní věc je, že se podařilo skutečně už učinit první kroky k prodloužení života.

V nejnovější době však lékařská věda obrací zřetel přímo k výše uvedeným hormonům, které jsou vlastními činiteli stárí a mládí. Snaží se tyto látky podrobně probádat a pokouší se dokonce o je-

Dobrý kryt.

Jméno Voronovovo je rozšířeno po celém světě. Zvláště před několika lety, kdy začal své zvláštní pokusy, vyskytovalo se v novinách téměř denně.

Čím se stal Voronov tak populární?

Našel novou cestu v omlazování. Podstatou jeho metody je, že přeoperuje starému člověku žlázy z mladých opic a člověk pak znovu nabude sil. Takovým způsobem bylo omlazeno mnoho vynikajících lidí, mezi nimi velký francouzský státník Clémenceau, básník Maeterlinck a jiní.

Rakouský badatel Steinach omlazuje podobným způsobem. Avšak na rozdíl od

jich umělé sestrojení. Pak by ovšem otázka omlazení byla zvláště jednoduchá. Umělé hormony by se injekčními stříkačkami vstříkovaly do těla místo hormonů přirozených.

I zde už byly první kroky učiněny. V posledních měsících byl jeden z takových hormonů uměle sestrojen a lékaři se pokoušejí o sestrojení dalších.

Zdá se tudíž, že lékaři přece přemohou i toho největšího nepřítele člověka — stárí a že aspoň prodlouží mládí člověka, když se nepodaří libovolně prodloužit život sám.

V. Š.

Několik slov o esperantu k mladým nezaměstnaným

Nemám v úmyslu tímto článkem seznamovati posluchače se vznikem, vývojem a dalekosáhlým významem esperantského hnutí, ale mou snahou je říci něco o esperantu hlavně mladým nezaměstnaným, kterých nyní s nastávajícím letem stovky bloudí ulicemi měst a přemýšlí o tom, co as přinese budoucnost.

Jako úvodem se však alespoň částečně zmíním o vzniku a významu tohoto hnutí, které poslední dobou nabývá širokého rozmachu a razí si mílovými kroky cestu ku předu.

Esperanto je realizací myšlenky a dlouholeté neúnavné práce polského lékaře Ludvíka Lazara Zamenhova. Tento filolog připadl na myšlenku vytvořiti nějaký pomocný jazyk, jímž by se mohli dorozumívat všichni a který by byl především snadný a logický, aby se dostal i do nejširších vrstev lidské společnosti. Tento plán stal se jeho fixní ideou a celý život zasvětil jeho realizaci. S počátku se setkal s neúspěchem, ba i s výsměchem, ale časem se přece našlo dosti zájemců, kteří pochopili jeho snahu a pomohli mu budovati základy tohoto mohutného hnutí, které již nyní proniklo do všech kulturních států celého světa. Krásný ideál esperantismu — sbratření lidstva — jest snem, který jen úsilovnou a obětavou prací může dojít uskutečnění.

Snad už každý něco o esperantu a jeho hnutí slyšel anebo četl z denního tisku, takže se už nebudu dále zdržovati vyprávěním o jeho dalekosáhlém významu a přistoupím k hlavnímu bodu, který chci vytknout a zdůraznit.

Začnu slovy: Esperanto a nezaměstnaná mládež!

Nezaměstnaní lidé, hlavně mladí, kteří ještě lpí na školních lavicích a museli třeba z důvodů finanční tísně opustiti školu, mají v duších stále touhu po něčem, co by je zaujalo, v čem by mohli úspěšně pracovati, po něčem, co by jim dalo zapomenout na celý těžký život. Neboť takoví mladí lidé opustili školní lavice a vstoupili do opravdového života s hlavou opílou ilusemi, které však život zvrátil. Skutečnost ukázala, že život je těžký boj o skývu chleba. Nechci zhoršovati skutečnost, ale vyprávím jen fakta.

Přebytek volného času, mnohdy i hlad a bída, jsou schopny přivést mladého člověka na pokraj zoufalství. A přece mladý člověk je plný energie, tvořivé síly a touhy po práci, avšak dnešní kritická doba nedá mu příležitost k uplatnění. Touha po práci, po tvoření, po něčem, co by ukrátilo dlouhou chvíli, co by zaujalo a neslo ovoce užitku, neuhasíná v duších mladých lidí, ba naopak, tato touha mohutní každým okamžikem.

AGROFERRA AKC. SPOL.

speciální továrna orného nářadí, slevárny šedé, temperované, ohnivzdorné a skořepové litiny

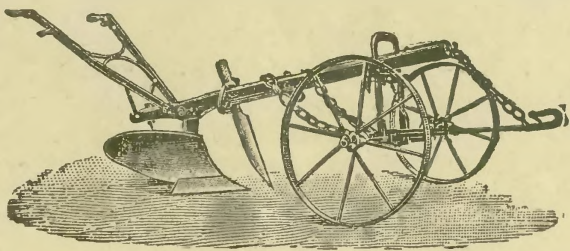
Kunčice n. Ostravicí u Mor. Ostravy

Jednotlivá oddělení vyrábějí a dodávají:

Strojírna: orné nářadí všeho druhu

Kovárna: veškeré drobné kolejivo pro státní dráhy, výkovky v zápustkách a pod.

Slevárna: železniční kola ze skořepové litiny, důlní soukolí, brzdící špalíky a veškeré druhy odlitků z litiny šedé, tvrzené a temperované

Mladí lidé se vrhají na četbu nesmyslných románů, na sporty, divadla a vůbec na všechno možné, jen aby unikli melancholii. A zde bych se tedy pozastavil. Když mladý člověk hledá něco, co by jej zaujalo a zaneprázdnilo, pak má také hledět na to, zda mu ona práce či zábava přinese nějaký užitek. Vždyť je přece tolik možností k práci, třeba tiché, duševní, která však zvýší naše duševní vzdělání.

Proč číst seriové romány, které nijak neprospějí, ba naopak vrhají jen do utopí, proč se vrhat s poloprázdnými žaludky na sporty, které vyžadují především zdravé a silné tělo?

Nyní bych chtěl navázati na esperanto: Poznamenal jsem výše, že mladý člověk touží po něčem, co by jej zaujalo a v čem by mohl úspěšně pracovati a třeba i vyniknouti.

Nechci říci, že esperanto jest jediným takovým prostředkem, ale myslím, že v esperantu je pro mladého člověka možnost k práci i k vyniknutí. Esperantské hnutí potřebuje schopných a cílevědomých pracovníků a jimi mohou býti především mladí lidé, kteří dovedou vložit do práce celé své já, svou duši a to je první podmínkou úspěchu při každém počínání.

A kdo začne v esperantu pracovati, ten pozná, kolik je zde možností k vyniknutí, co se zde otevírá nových a nových cest k práci, která dovede zaujmout a strhnout.

Nechci nikomu vnucovat tento názor, ale myslím, že místo čtení detektivek a sériových románů, které mladí lidé přímo hltají, je mnohem účelnější a užitečnější učit se esperantu nebo třeba i jiné cizí řeči. Esperanto kladu na první místo jen proto, poněvadž je to řeč snadná, logická, lehce pochopitelná a může se jí naučit

každý! Mimo to je zde otevřená cesta k práci v různých spolcích a časopisech, je zde prostě něco nového, lákavého, co dovede uchvátit, zaujmout a strhnout pro stále nové a nové možnosti k činnosti.

Věřím, že ti, kteří projeví o tuto ideu zájem, najdou něco, co je zaujme, v čem budou ochotně a s radostí pracovati, že

Vstupní brána výstavy Bezručova kraje ve Frýdku, pořádáné ve dnech 29. června až 28. července 1935.*)

najdou něco, co jim ukáže a otevře mnoho nových možností poctivé a užitečné práce, která je natolik zaneprázdní, že alespoň nebudou nuceni přemýšlet o neutěšených poměrech, ale že tato práce bude jim povzbuzením a nadějí v lepší zítřek. A těm přeji do celého jejich dalšího života a počínání hodně zdaru!

Význam a úkol odborných škol pro ženská povolání

V dnešní těžké době doléhá na většinu rodičů těžká starost, jakou životní dráhu mají určit svým dětem. Střední školy produkují přebytečnou inteligenci a vyhlídky dnešních středoškolských abiturientů jsou neutěšené. Stát nových sil do státní služby nepřijímá, během několikati let,

učitelkou dětí, musí vychováti národu uvědomělou, zdravou a šetrnou příští generaci, musí býti mužovi rovnocennou duševní družkou, jeho rádkyní a utěšitelkou v těžkém existenčním boji.

K tomu všemu je zapotřebí nejen pečlivé výchovy matek, směřující k naznačenému poslání dívek, ale i určitého odborného vzdělání, praktického i teoretického, které poskytují k tomu účelu zřízené „Odborné školy pro ženská povolání“, zvané taky školami rodinnými.

Většina rodičů jistě si nepřeje, aby jejich dcery byly po nákladných, dlouhých a namáhavých studiích nezaměstnanými profesorkami, učitelkami, lékařkami, tyto dívky nebudou šťastny ani v manželství, nebudou-li se moci věnovati zaměstnání, ke kterému byly dlouholetými studii, mno-

ho sebezapírání vyžadujícími, vedeny. Práci v domácnosti budou konati s nechutí a meláskou a rozladění jejich duší bude se odrážeti v životě všech členů rodiny. Věčná nespokojenost bude jejich životním údělem. Snad mnohá vžije se do práce a povinností v rodině, ale přece její duševní bytost bude stále dlíti ve školních učebnách, kancelářích a vědeckých laboratořích.

Jak mnohem lépe budou na tom ty dívky, které i po studiu středoškolském, měly-li k němu přiměřené schopnosti, a to bylo jim více zábavou než obtížnou mámahou, navštěvovati budou ještě odbornou školu pro ženská povolání. Budou hledanými ženami pro muže-intellektuály,

Zemědělský a lesnický pavilon na výstavě Bezručova Kraje v r. 1935.^{*)}

následkem depopulace budou se třídy národních škol zavíratí, takže polovina zkoušených učitelů bude bez míst. Nákladné vysokoškolské studium odrazuje, když množství profesorů, inženýrů a doktorů nemá zaměstnání. Co s dívkami, když mužskou mládež lze těžko umístiti?

Krásný ideál samostatně výdělečné ženy se rozplývá a hospodářské poměry přinutí je opět k tomu, což posvěceno je tisíciletou tradicí všeho lidstva, aby se výhradně věnovaly s láskou péči o domácnost, kterou by vedly co nejúspěšněji, neboť stále klesající výdělečné příjmy živitelů budou vyžadovati, aby i ze skrovných prostředků rodina mohla slušně žíti. Žena musí býti pečlivou vychovatelkou a

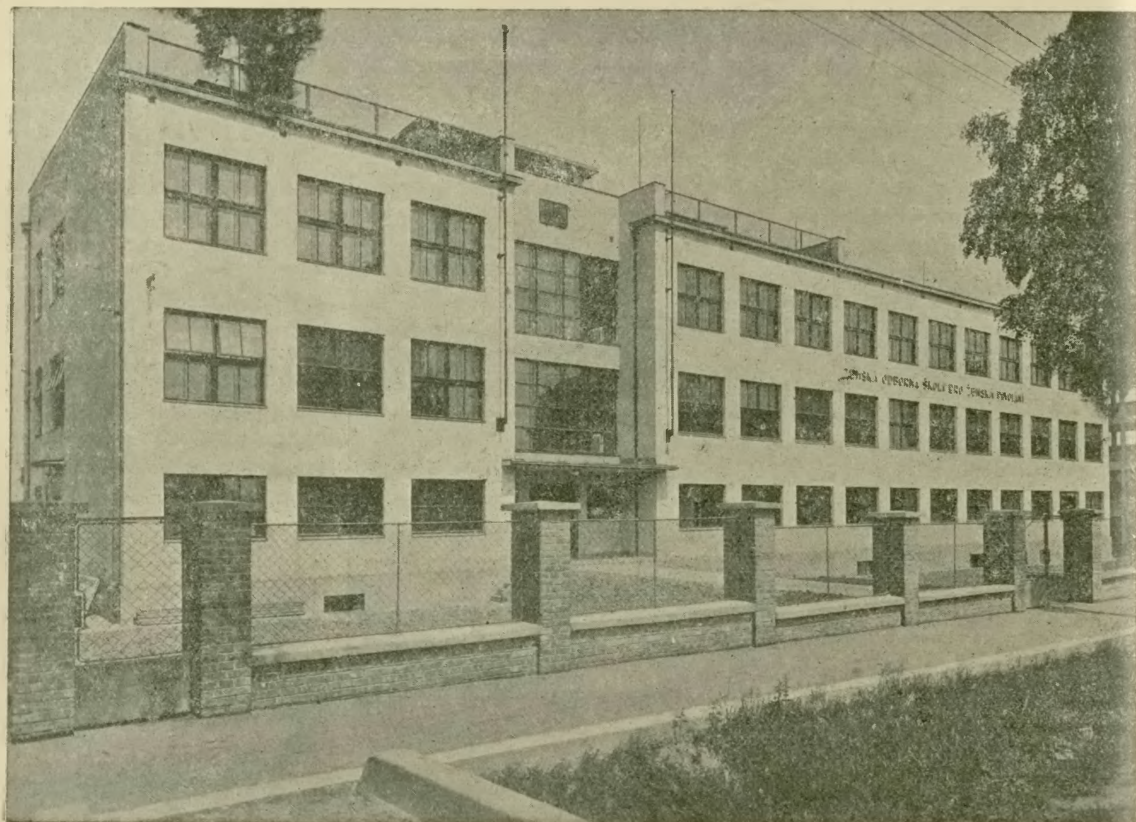
^{*)} Štůčky zapůjčilo Zemědělské museum v Opavě.

neboť taková dívka bude nejen schopnou hospodyní a pečlivou matkou, ale jejich manželství bude pravým splynutím duší, neboť žena bude moci souběžně s mužem sledovati jeho práci a veškerý rozvoj souběžného života kulturního.

Intelligentní muž touží po tom, aby s ženou mohl sdílet zájmy svého povolání,

vzdělanosti, vychovatelství, zdravotě a péči o dítě, občanské nauce, počtům a účtování, kreslení, šití prádla a spravování, šití šatů a modiství, kreslení stříhů, vyšívání a pracím ozdobným, nauce o látkách, nauce o domácím hospodářství, nauce o potravinách, vaření, praní a žehlení, tělocviku a zpěvu.

Zemská odborná škola v Českém Těšíně.

aby mohl s ní hovořiti o událostech kulturních i politických. Žena, i když její muž je duševně vyspělejší, snaží se mu přizpůsobiti a zvýšiti svoji duševní úroveň, musí však míti určité základy, na kterých by mohla stavěti, a tyto, hlavně soudné rozumování, schopnost vnímání a znalost základů všeobecné vzdělanosti jí podává literární vyučování odbor. škol pro ženská povolání.

Odborné školy pro ženská povolání poskytují vzdělání praktické i literární. V I. a II. ročníku vyučuje se češtině, dějinám

III. ročník, živnostenská pracovna pro šití šatů, navazuje na vzdělání v I. a II. ročníku a vysvědčení ze živnostenské pracovny nahrazuje výučný list při opovědi živnosti dámského krejčovství.

Hlavním účelem odborných škol je příprava pro rodinný život, záleží-li však dívce na tom, aby byla připravena k určitému povolání, má možnost pokusiti se po absolvování II. ročníku o přijetí do ústavu učitelek domácích nauk, do ústavu pěstounek a do škol vychovatelek, do školy sociální, do školy pro administrativní

Také japonské jaro je krásné: Prodavačka kvetoucích ratolesí na promenádě tokijského parku.

pracovnice v sociálních ústavech, do státní školy pro ošetrovatelky nemocných, do školy pro ošetrování kojenců, do dívčí zahradnické školy. Absolventky II. ročníku a pětíměsíční školy kuchařské nebo hospodyňské mohou býti přijaty do ústavu odborných škol hospodyňských. Absolventky všech 3 ročníků mohou býti přijaty po roční praxi do ústavu učitelek ženských odborných škol do oddělení pro prádlo, šaty neb vaření.

V každém případě je absolventka odborné školy připravena pro život tak, že kdykoliv toho bude potřebovat je schopna živiti samostatně sebe i členy své rodiny, jednak vysvědčení z III. ročníku poskytuje právo k samostatnému provozování dámského krejčovství, šití prádla a modiství, mimo to absolventky pracovny, ježto jsou znalé korespondence a účetnictví, osvědčují se dobře v obchodech příbuzných odvětví, v úřadech, kreslí návrhy na výšivky, na gobeliny, na sklo, na kůži a pod. Prostě něco dovedou, jsou schopny samostatně se živiti, nejsou odkázány v případě potřeby na milost příbuzných neb dokonce cizích lidí.

Na Těšínsku jsou 3 školy toho druhu zřízené péčí Slezské Matice osvěty lidové, a to zemská odb. škola v Českém Těšíně, městská odb. škola ve Slezské Ostravě a odb. škola Slezské Matice osvěty lidové v Novém Bohumíně. Mimo tyto školy vydržovány jsou Maticí jednoleté rodinné školy v Orlové a Karvinné, které připravují dívky pro službu pomocnic v domácnosti a dívky z takového prostředí, které z hospodářských důvodů nemohou navštěvovati žitou odbornou školu.

Účelem odborných škol pro ženskou povolání je, aby dívky pochopily svůj budoucí úkol ženy, hospodyně a matky, neboť jen žena uvědomělá vnáší do rodiny radost, spokojenost a štěstí.

Medvídek v ochraně matčině.

JOSEF KOHN, RADVANICE

TELEFON 840.12

Látky — Hedvábí — Bílé zboží — Módní zboží — Přípravy pro švadleny
Koberce — Vlastní výroba pánského prádla — Pletené zboží všeho druhu

Co má každý vědět o nakažlivých chorobách

Zmíním se jen stručně o nakažlivých chorobách ve věku dětském. Nakažlivé čili infekční choroby bývají způsobeny vniknutím malinkých, jen drobnohledem viditelných mikrobů či bakterií do těla, kde se tyto rozmnožují a nemoc způsobí. Určitý mikrob, na př. spálový, vniknuvší do těla lidského, může vyvolati vždy jen tutéž chorobu, v našem pádě — jen spálu. Přenášení vzniká obvykle bezprostředním stykem s nemocnělým člověkem (kýcháním, kašlem atd.) nebo předmětem mikrobů chovajícím, na př. vodou, vzduchem, potravinami, oděvem, jídelním příborem, ručníkem, kapesníkem, výměty a pod. Ale také zdravý člověk může být nositelem a přenašečem nákazy, sám ale nemusí onemocněti touto nakažlivou či infekční chorobou.

Do těla lidského vnikají tyto mikrobiy třemi cestami:

1. buď dýchadly (chřipkový zápal plic, tuberkulóza),

2. buď byvše spolknuty, do zažívacího (tyf),

3. neb zdravou sliznicí (v dutině ústní na př. prudké osutiny) i poškozeným povrchem těla (rány, hnisání).

Když v rodině, kde jest více dětí, vypukne nakažlivá nemoc, některé dítě onemocní touto infekční chorobou, ač bylo vystaveno přímé nákaze. Vysvětlujeme si to tím, že dítě neonemocní má vzdornost (imunitu) proti dotyčné chorobě, kterážto vzdornost může býti vrozená neb získaná. Stane se tak buď přestáním choroby infekční (jen u některých) nebo umělým vyvoláním vzdornosti (imunity) proti určité infekční chorobě (očkovaním proti neštovicím, záškrtu).

Některé dítě v rodině zase onemocní těžkou infekční chorobou, kdežto druhý sourozenec tutéž chorobu prodělává lehce. Liší se tedy infekční onemocnění tím, jak mnoho a jak silných mikrobů vniklo do těla dětského, pak jaký byl tělesný stav dítěte (u slabých, rachitických zvláště v nejútlejším věku probíhá nakažlivá choroba tížeji).

Infekční choroby vystupují mnohdy hrozně a šíří se velmi rychle po celých krajích (zvláště na jaře a na podzim), tu pak mluvíme o epidemii. Zajisté má každý v paměti epidemii spály a záškrtu v našem kraji, proto se krátce zmíním o prostředcích proti infekčním chorobám.

Z předcházejícího vidíme, že nakažlivé choroby zaviněny jsou určitými mikrobiy a ne, jak se to velmi často ještě slyší — nasydnutím a pod. Proč tolik potlačují takové nesprávné mínění? V rodině s více sourozenci na př. starší dítě navštěvující školu neb školku dostane černý kašel (nakažlivá choroba), matka v mínění, že si ten černý kašel dítě uhnalo, nechrání své malé dítě a za krátký čas může malinký ubožáček též ochuravěti a to někdy velice těžce. Toto ovšem platí pro všechny jiné infekční choroby.

Dlužno ještě na druhou nesprávnou okolnost co nejdůtklivěji upozorniti. Onemocní-li v rodině jedno dítě infekční chorobou, na př. spalničkami, planými neštovicemi, často i spálou (na venkově slyšíte lidový název „chrosty“ pro každé onemocnění s osutinami — vyrážkou na těle), matka dává všechny děti do jedné postele, aby si všechny děti nemoc odbyly najednou. To jest ovšem úplně nesprávná cesta, nikdy se neví, zdali jedno

TEXTILNÍ ZBOŽÍ
ve velkém
výběru,

dobré jakosti koupíte dobře za levné ceny u fy

MAX

SCHOFFER

P E T Ř K O V I C E

z dětí neodnese takovouto nemoc životem a zvláště chraňte své děti v útlém mládí do dvou let, kdy někdy i nejllehčí nakažlivá choroba (jako spalničky) může mít těžké následky.

Podávám přehled nejčastějších nakažl. chorob: spalničky, spála, zarděnky, chřipka (plicní, střevní, mozková), záškrť, černý kašel, epid. zánět průdušných žláz, epid. zánět mozkových blan, epid. dětská obrna, tyf, rube, hnisání kožní (vředy, otrava krve).

Jak tedy zabráňujeme šíření se nakažlivých chorob:

1. Poučujeme přednáškami a články (jako tento článek).

2. Zvykejme od začátku na čistotu. Na čištění rukou, zvláště u dětí bude pozorná matka dbáti, když přijdou ze školy, procházky, nákupu, před každým jídlem, před spaním. Taktéž rodiče, přijdou-li ze zaměstnání (otec průvodčí, celní bankovní úředník, obchodník a pod.). Nezapomínat na základy hygieny, při kašli, kýchání, kapesník držeti před ústy, neplivati na podlahu, nýbrž do plivátek. Vždyť jen tak se přenášejí nejvíce nakažlivých chorob.

3. Isolujeme ihned dítě, u kterého máme podezření na infekční nemoc. Isolaci (osamocení) zabráňujeme styk zdravých s nemocným. Uložíme — pokud ovšem to poměry dovolují — nemocného do zvláštního pokoje, až do příchodu lékaře. Musím se zde zmíniti o zákonu, který nařizuje ošetřujícímu lékaři, některé nakažlivé choroby (záškrť, spála, tyf atd.) hlásiti úřednímu lékaři, který zase vázán zákonem, nařizuje izolování (osamocení) některých nakažlivých chorob v infekční nemocnici. Taková spála někdy i záškrť s jejími nepředvídanými komplikacemi potřebuje rozhodně denní lékařský dohled, nehledě k izolaci, která přece v soukr. domácnosti nemůže býti úplná. Proto rodičové bránící se převozu dětí do infekč. nemocnice jednají v neprospěch dítěte. Naopak, budou-li věnovati svému dítěti větší pozornost a vyhledají-li při nejmenším

podezření na infekč. chorobu včas lékaře, jen prospějí dítěti, někdy i zachrání mu život.

4. Děti z rodiny, kde podezření z nějaké nakažl. choroby nastalo, neposílejte do školy neb školky, sdělte 3. osobou, která však nepřišla ve styk s onemocnělým dítětem, do školy onemocnění dítěte a zavolejte ihned lékaře. Pro úplné chudé (nezaměstnané) jest také možná lék. pomoc u stát. obvodního lékaře, po potvrzení obecním úřadem, že dotýčný jest nemocným.

5. Zabráňujeme šíření se nakažl. chorob desinfekcí. Desinfekce ničí zárodky dotýčných chorob. Je-li nemocný ošetřen doma, ponořujeme jídelní náčiní do zvláštní nádoby s vřelou vodou. Prádlo upotřebené namočíme do 2—3% roztoku karbolu, necháme 12—24 hod. ležeti a pak vypereme. Ošetřující umývá si stále ruce v 1—2% roztoku lysolu, kloktá s rozt. kysličníku vodičitého (jedna lžice kysliče v 3—5 lžic vody).

Po přestálé nemoci, i když bylo dítě dáno do nemocnice, provádí se desinfekce bytu. (Stanoveno a prováděno úřední institucí.)

6. Očkováním proti některým nakažliv. chorobám, zvětšujeme vzdornost (imunitu) a zabráňujeme tak vzniku choroby.

Úředně se provádí takovéto očkování proti neštovicím, již v 1. roce životním. Jen tomu můžeme děkovati, že tak zhoubná nemoc jako jsou černé neštovice u nás skoro úplně vymizela.

V posledních letech zavedeno očkování proti záškrťu a ukázalo dobré výsledky (dle statistiky), že dlužno toto očkování jen doporučiti.

Podle výpočtu stát. zdravotních úřadů budou výsledky ideální, až bude 30—50% dětí předškolních a školních proti záškrťu očkováno.

Podal jsem jen to nejhlavnější o nakažlivých chorobách, podrobný přehled o začátku infekčních chorob podám příště.

Bednářské
výrobky všeho druhu

máselnice, hrotky, díže, kádě,
necky, soudky, vozničky na
močůvku a vodu atd. koupíte
nejlevněji jen u výrobce

Vilém Hlaváček, bednářský závod
OPAVA, Na rybníčku čis. 8

ALPA

francovka

je prostředek, kterému můžeme
důvěřovat.

Každodenní naše práce žádá nás svěží. Zle by se nám často vyplatil úbytek sil, který jsme si mnohdy zavinili tím, že jsme své tělo neošetřovali tak, jak toho bylo zapotřebí.

Není již ochablosti, únavy a skleslosti!

Včasné masáže francovkou Alpa odstraní tyto škůdce lidského zdraví dříve, než se nadějeme.

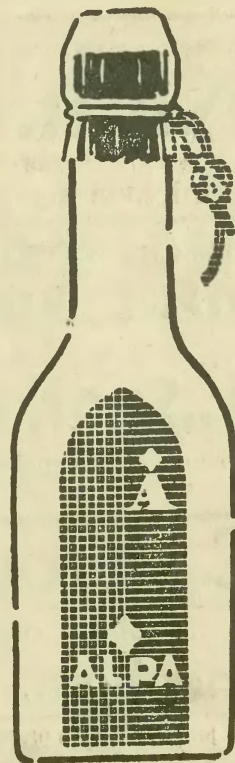
Při revmatismu a loupání v kříži docílíme značné úlevy natíráním těla Alpou.

Chřipce předejdeme, kloktáme-li vlažnou vodou, do které přidáme několik kapek Alpy.

Také při rýmě, kašli a jiných nemocích z nastuzení koná pro nás francovka Alpa dobré služby.

Poradme se s lékařem!

Zkusme a poznejme jednu Alpu.
Budeme spokojeni.

Šetři a vkládej do Frýdecké spořitelny

Založena roku 1869

**Centrála
ve Frýdku**

Filiálky
v Českém Těšíně a Třinci

**Provádění všech peněžních
obchodů. - Porady zdarma.**

Rich. Klimek

zednický a tesařský mistr, Jablunkov

projektuje a provádí veškeré
stavby solidně a levně.

Plány, rozpočty, odhady dodá
na požádání za mírné ceny.

ING. KAREL ZUBER ★ STAVITEL
Fryštát — Orlová. Projektuje a provádí veškeré inž. a stavební práce

Vaše úspory bezpečně uložíte

u „Spoř. a zálož. spolku“ v Petřvaldě

zapsané společenstvo s ruč. neobmezeným

Úřední hodiny: denně od 8—12,
2—4, \ v sobotu od 8—12

C. Bardoň a spol.

pila a obchod dřívím

Podobora, ^{stanice} Louky nad Olzou

Dodává všechny druhy řeziva staveb-
ního i stolařského, la hoblovaná prkna,
plotovky, rygle, lesní latě, slabou kula-
tinu, orstve na seno, palivová kola a j.
VŠE la JAKOSTI A ZA CENY LEVNĚ.

Bílé jemné pečivo a pravý
DOMÁCÍ CHLĚB

koupíte vždy čerstvé ve strojní pekárně

ONDŘEJ KUŽMA

PETŘVALD u zast.
Hedvíka
Výměna chleba za mouku.

Největší záložna na Ostravsku a ve Slezsku

OBČANSKÁ ZÁLOŽNA V MOR. OSTRAVĚ

U NOVÉHO KOSTELA

Výhodné a naprosto bezpečné uložení vkladů

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen v Praze

Městský pohřební ústav || Nábytek — Stavby

Provádí veškeré pohřby a převozy za levné ceny || vyrábí a provádí první bohumínské strojní stolařství

JOSEF TOMCZYKIEWICZ

Bohumín-město

BRATŘI ŠPAČKOVÉ stavitela úředně oprávněný civ. inženýr stavební VE SLEZSKÉ OSTRAVĚ

provádějí veškeré inženýrské a stavitelské práce

Jindřich Weber

Moravská Ostrava, Nádražní 27

Jemnomechanická dílna.

Provádí veškeré opravy kancelářských strojů a fotoaparátů
Zastoupení psacích strojů zn. Continental

Telefon čís. 44.28

Rud. Buryš, Radvanice

Vilová čtvrť

Káva || čaj ||
kakaο || líhéry
cukrovinky ||

lahůdky || uzeniny || nádobí || obuv || barvy || laky || krátké a gal. zboží

Nábytek

levný, dobrý

Š. DOMBROVSKÝ SKLAD

vyrábí a dodává

RADVANICE

u nádraží

Oděvy

dle míry v nejjemnějším
provedení zhotoví Vám
krejčovský atelier

Jan Kalina

Radvanice

Josef Marek, Orlová

centrální drogerie

Při 1000 náležitostech jeden prostředek

neobyčejně chválený všemi, kdož jej používají již přes 37 let, musí být skutečně dobrý.

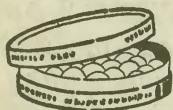
„ELSAFLUID“

lékárníka Felleru získal si svou

Jedinečnou účinností veliké obliby. Jako za dob našich dědů, tak i dnes je všude známý jako spolehlivý prostředek k utišení bolesti. Jeho blahodárné působení při **reumatických a neuralgických bolestech, při houřeru, bolestech v hrtzu a loupání v ústech, při bolestech hlavy a zubů** — nemá obdoby. Působí skvěle při únavě a přepracovanosti, osvěžuje a posiluje svaly a nervy, zvyšuje odolnost proti studenému počasí. Zředěn vodou za účelem kloktání, dělá skutečné divy při **bolestech v hrtzu**. Smíchán s vodou, účinkuje obzvláště dobře na ochablý zrak, ochablé oči a popáleniny, dále vnitřně při křečích a stavech ochablosti. Nechť je ho použito zevně nebo vnitřně, vždy účinkuje stejně silně. Ceny:

1 spec. láhev Kč 27.—, 3 dvoj. láhve Kč 37.—,
4 spec. lahve Kč 97.—, 12 dvoj. lahví Kč 139.50,
10 spec. lahví Kč 225.—, 30 dvoj. lahví Kč 323.—.

Při větším odběru jsou uvedené ceny ještě nižší!

Stejně spolehlivě jako „Fellerův Elsafluid“, účinkují též Fellerovy jemné, žaludek posilující „**PILULKY-ELSA**“. Jsou příjemně působícím projímadlem, jež nedráždí střeva a vyvolává lehkou stolicí. Šest krabiček stojí pouhých 18 Kč.

Nepřekonatelným kosmetickým prostředkem pro péči o pleť a obličej je Fellerův „**PLETIDY KREM ELSA**“. Při pravidelném používání tohoto kremu zmizí jaterní skvrny, uhry a pihy, dokonce i vrásky a nepěkné záhyby. 1 kelímek jako příbal za Kč 10.—, 2 seperátně objednané kelímky za Kč 26.—, včetně balení a poštovních výloh.

Vlasová pomáda Elsa (tannochlinová pomáda) působí blahodárně na vlasy a vlasovou půdu, zabraňuje vypadávání vlasů, změkčuje křehké vlasy, vystupňuje jejich krásný lesk a podporuje vzrůst vlasů. 1 kelímek jako příbal za Kč 10.—, 2 seperátně objednané kelímky za Kč 26.—, včetně balení a poštovních výloh.

Zaručeně pravé Elsa-přípravky lékárníka E. V. Felleru obdržíte pro Československo u Expedice Elsa-přípravků pro ČSR. č. 198.

Medichemia, Bratislava,

hlavní pošta: schránka č. 333.

Pro všechny ostatní země: lékárník E. V. Feller,
Donja Stubica č. 198. Jugoslavia.

SVĚTOZNÁMÉ HARMONIKY

heligonky
chromatické
i pianové
vyrábí

JOSEF HLAVÁČEK

česká výroba harmonik
Louny, Čechy.

Ceny snižené! Cenníky zdarma!
Kupujte přímo u výrobce!
Nejstarší závod v Československu.

Nezapomínejte

hraničářů

Těšínska a

Hlučínska

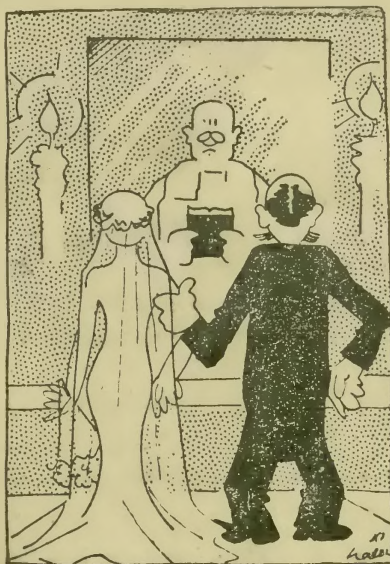
Pro zasmání

Možnost kariéry. Manžel: „V pěti dnech je to už čtvrtá spálená pečeně. Ty by ses krásně uplatnila v krematoriu, miláčku!“

„Neuvěřitelné, Karle, kolik lidí zmizí dnes beze stopy!“

To je zlé! „Kdybys, Pepíku, našel teď pětikorunu, co bys s ní udělal?“ — „Koupil bych za ní tatínkovi tabák.“ — „Ty hloupej!“ — „Jo, hloupej! Když on mně na něj tatínek před hodinou dal a já ty peníze promlsal!“

Soudní zřízenec vede svou nevěstu k oltáři.

Jak si to představila. „Ženuško, dnes ti vedu k obědu hosta. Je to misionář, který byl deset let u lidožroutů!“ — „Jéjej, ale já mám k obědu jenom vařenou rybu s máslem!“

Paní: „Kladu důraz, abyste se vždy bezvadně chovala. Půjčuji Vám knihu o taktu a způsobech a věnujte ji v prvních 8 dnech největší pozornost!“

Fanda: Velmi ráda, milostivá paní, ale bude Vám možno ji tak dlouho postrádati?“

Nejlepší. „V čem budete hrát nyní, slečno?“ — Filmová herečka: „Ještě to zkusím s třídní loterií.“

„Běž si umýt honem ruce, máš je celé bílé!“

Organisace

Ústřední výbor Slezské Matice osvěty lidové pro Těšínsko a Hlučínsko

Starosta: **Alois Holeš**, vrchní knihvedoucí
m. sl. v Orlové.

Členové:

Ambros Tomáš, říd. učitel v Horním Těrlicku.

Farník Alfred, statkář v Dolním Těrlicku.

Froněk Václav, hutník v Dolních Marklovicích.

Frýbort Václav, přednosta stanice ve Fryštátě.

Heger Karel, farář v Prostřední Suché.
Hladík Rudolf, vrchní žel. inspektor a přednosta stanice v Petrovicích.

Hrozek Antonín, okresní školní inspektor ve Frýdku.

Hruška Karel, ředitel měšť. školy v Kravařích.

Hubeňák Josef, ředitel měšťanské školy v Jablunkově.

Jančík Frant., říd. učitel v Lyžbicích.

Jařabáč Jan, ředitel čsl. gymnasia, starosta města Orlové.

Jiroušek Václ., odborný učitel v Českém Těšíně

MUDr. Juroš Alfons, obvodní lékař v Raškovicích.

Karkoška Jindřich, odborný učitel a starosta v Petřvaldě.

Klác Bohuslav, ředitel městských úřadů v Českém Těšíně

MUDr. Král Ota, zdravotní rada v Radvanicích.

Krůta Ant., řídící učitel m. sl. v Karvinné.

Kubala Břet., profesor čsl. gymnasia v Orlové.

Malina Stanislav, řídící učitel ve Vyš. Lhotách u Frýdku.

Nádeník Rudolf, řídící učitel v Markvartovicích.

Novák Andělín, okresní školní inspektor v Hlučíně.

Pavlán Petr, ředitel okresní nem. pojišťovny m. sl. ve Sl. Ostravě.

Pavliček Metoděj, přednosta poštovního úřadu ve Slez. Ostravě.

Petáková Anní, choť ředitele dolů a předsedkyně žen. odboru Slezské Matice osvěty lidové ve Sl. Ostravě.

Pilař Frant., ředitel měšťanské školy v Třinci.

Pířha Evar., tajemník republikánské strany v Kom. Lhotce.

Polášek Adolf, inspektor státních škol v Českém Těšíně.

Pražák Frant., řídící učitel v Návsí.

JUDr. Řiha Karel, advokát v Bohumíně-městě.

Skála Václ., řídící učitel m. sl. ve Frýdku.

Slíva Jan, ředitel okresní nemocenské pojišťovny ve Fryštátě.

Soukup Jan, profesor čsl. gymnasia v Orlové.

Smyczek Karel, řídící učitel v Jablunkově.

Svoboda Eman, řídící učitel ve Skřečoni.

Schmid Augustin, odborný učitel ve Frýdku.

Šmíra Ferdinand, učitel v Raškovicích.

Štětina Bedřich, ředitel občanských škol v Nov. Bohumíně.

Tesař Štěpán, ředitel občanské školy v Karvinné.

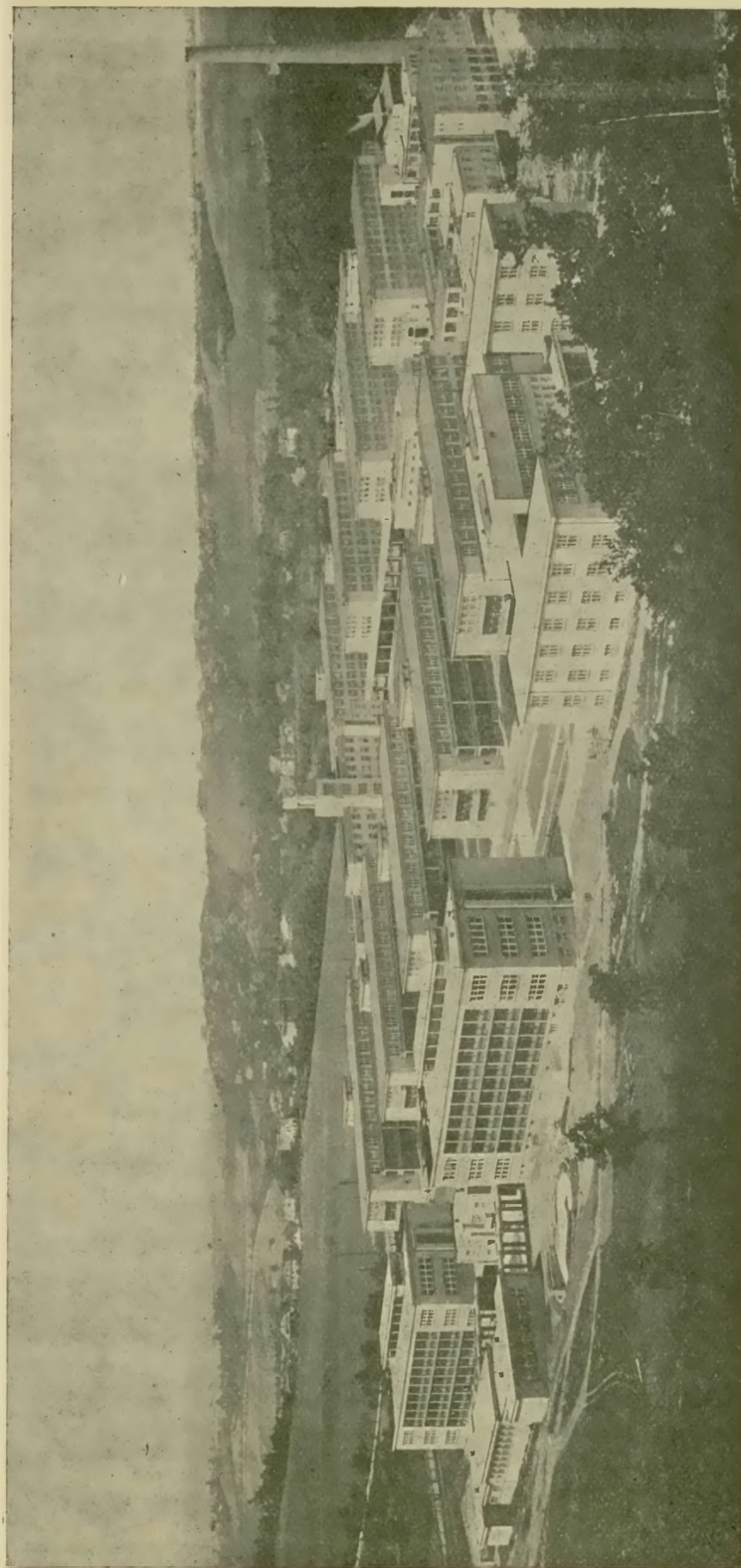
Ing. Věříš Otomar, lesmistr v Tyře.

Zahradník Jaroslav, šéfredaktor v Mor. Ostravě.

Železný Jan, ředitel občanských škol v Bystřici n. O.

OBCHODNÍ DŮM

FRANTIŠEK MERTA, ORLOVÁ

Celkový pohled na „Masarykovy domovy“ v Praze.

Jos. Kalus:

Nekřič: „Kříže neunesu!“
Musíš-li, však uneseš,
zvykneš úzkostem a děsu,
přejdeš bahno, řeku, les,
i po nelpřikřejším srázu
se přeneses bez úrazu.

Heslo.

Nekřič: „Neunesu křížel“
Jenom chtěj a jen se snaž,
a pak snadno, bez obtíže
i saň z báje udoláš,
vkročíš, třeba umíraje,
na práh světa, krásy, báje.

Jos. Kalus:

Různé verše.

Motto:

Sudičky do kolíbky píseň vložily mi
s prostými verši jen a s chudobnými rýmy.
a žádné epos úchvatné,
ni nesmrtelnou ódu:
„Zpěvákem budeš prostým“ děly,
„podle svého původu a rodu!“

Předsednictvo:

Starosta: Holeš Alois, vrchní knihvedoucí m. sl. v Orlové.

I. nám. starosty: Pavlán Petr, ředitel okresní nem. pojišťovny ve Sl. Ostravě.

II. nám. starosty: Klac Bohuslav, ředitel městských úřadů v Čes. Těšíně.

I. jednatel: Štětina Bedř., ředitel občanských škol v Bystřici n. O.

II. jednatel: Železný Jan, ředitel občanských škol v Nov. Bohumíně.

Pokladník: Pavlíček Metoděj, přednosta poštovního úřadu ve Sl. Ostravě.

Člen předsed.: Hořínek Ant., tajemník SLMOL ve Slez. Ostravě.

Poradní členové předsedn.:

Placht Václav, profesor reál. gymnasia a správce odbočky ústřední kanceláře SLMOL v Čes. Těšíně.

Hruška Karel, ředitel českých občanských škol v Kravařích.

Experti:

Pro otázky školské:

Fresl Frant., ředitel učitel. ústavu ve Slez. Ostravě.

Machara Prav., ředitel zemské odborné školy v Čes. Těšíně.

Menšík Vlad., okresní školní inspektor ve Fryštátě.

Valeček Val., inspektor státních škol v Klavinné.

Pro otázky církevní:

Dr. Jedlička K., farář v Rychvaldě.

Dr. Mojžíšek Vít., farář v Hor. Těšlicku.

Pro otázky právní:

Dr. Novotný Sl., advokát v Mor. Ostravě.

Pro otázky sportovní:

Jura Rich., řídící učitel v Loukách.

Pro otázky zaměstnanecké:

Heczek Jan, úředník železáren v Třinci.

Revisori:

Huvar Robert, ředitel měšťanské školy ve Slez. Ostravě.

Kročková Vlasta, choť řídícího učitele v Hrušově.

Melichar Adolf, pokladník Báňské a hutní spol. v. v., Sl. Ostrava.

Němec Karel, prokurista městské spořitelny ve Sl. Ostravě.

Nápravník Čestmír, ředitel občanské záložny ve Sl. Ostravě.

Polanský Pavel, ředitel Městské spořitelny ve Slez. Ostravě.

Okresní jednatelé:

Ambros Tomáš, řídící učitel v Hor. Těšlicku.

Hrozek Ant., okresní školní inspektor ve Frýdku.

Hruška Karel, ředitel občanských škol v Kravařích.

Jiroušek Václ., odborný učitel v Čes. Těšíně.

MUDr. Juroš Alfons, lékař v Raškovicích.

Karkoška Jindř., odborný učitel a starosta v Petřvaldě.

Kubala Břet., profesor reál. gymnasia v Orlové.

Smyczek Karel, řídící učitel v Jablunkově.

Soukup Jan, profesor reál. gymnasia v Orlové.

Štětina Bedř., ředitel českých občanských škol v Nov. Bohumíně.

Železný Jan, ředitel občanských škol v Bystřici n. O.

Kožešiny

a veškeré výrobky kožišnické

LEOPOLD VESELÝ, Moravská Ostrava

náměstí Masarykovo

**Chvalně známý závod // dříve
ve Slezské Ostravě**

nyní:

Telefon 41.21

Ústřední kancelář:

Hořínek Antonín, tajemník.
Sedláček František, účetní.
Břozová Zdenka, úřednice.
Havelková Marie, úřednice.
Šindelová Dobroslava, úřednice.

Odbočka ústřední kanceláře v Č. Těšíně:

Placht Václav, profesor stát. ref. reál.
gymnasia v Čes. Těšíně, správce.
Cisovská Božena, úřednice.

Ústřední výbor Národní Jednoty pro východní Moravu.

(Dle stavu dne 1. června 1935.)

Předsednictvo:

Starosta: **JUDr. Richard Fischer**, adv. a
star. města v Olomouci.

I. místostarosta: **JUDr. Bedřich Karel**, ad-
vokát v Olomouci.

II. místostarosta: **František Reichl**, před-
mosta ber. úřadu v Zábřehu.

II. jednatel: **Josef Valíček**, říd. uč. v Lu-
žicích u Šternberka.

Pokladník: **Emanuel Vojnar**, ředitel Po-
zem. ústavu v Olomouci.

Členové:

JUDr. Jan Bartoněk, advokát v Olo-
mouci.

Františka Bařínková, předsedky-
ně žen. odboru N. J. v Prostějově.

František Haderka, ředitel st. reál-
ného gymnasia v Olomouci.

Vilém Hrnčárek, řídící učitel v Sti-
kovci u Příbora.

Vít Hřivna, ředitel českého gymnasia
v. v. v Příkazích.

Antonín Chmela, řídící učitel v No-
vém Jičíně.

Rudolf Kasalovský, ředitel vyš. ze-
mědělských škol v Olomouci.

Jaroslav Konečný, ředitel čes. škol
ve Fulneku.

Bartoloměj Král, statkář v Papův-
ce-Přovicích u Uničova.

Klem. Králíková, choť ředitele dív.
reálného gymnasia v Olomouci.

Jan Krumplovíč, ředitel dívčí mě-
šťanské školy v Novém Jičíně.

MUDr. Jan Kubelka, ředitel ústavu
choromyslných ve Šternberku.

Metoděj Kubíček, ředitel měšťanské
školy v Bludově.

Josef Kučírek, správce české školy
v Bělotíně u Hranic.

Antonín Macek, vrchní inspektor stát-
ních drah v. v. v Olomouci.

Stanislav Makas, ředitel českých
škol v Úsově.

František Okleštěk, rolník n. o. v
Těšeticích u Olomouce.

Václav Pavelka, profesor gymn. v
Litovli.

Hynek Smékal, ředitel měšť. školy
ve Šternberku.

František Škopec, ředitel hospo-
dářské školy v Šilperku.

JUDr. Josef Togner, notář v Olo-
mouci.

Vojtěch Tšpon, obchodník v Přerově.
Ferdinand Venclík, učitel v. v. v
Kojetíně.

Anna Vinklarová, choť odborného
učitele v Lipníku n. B.

František Vičar, rolník v Horní Su-
kolomi u Uničova.

Čeněk Votruba, ředitel továrny v. v.
v Olomouci.

František Wiedermann, profesor
gymnasia v Zábřehu.

Ferdinand Wimmer, řídící učitel v
Zašově u Val. Meziříčí.

Přehližitelé účtů:

Jan Blatný, profesor hospodářské ško-
ly v Olomouci.

František Loutocký, účetní „Zo-
ry“ v Olomouci.

Jan Ryšavý, vrch. ředitel „Zory“ v
Olomouci.

Navštivte cukrárnu Josefa Bartoně ve Frýdku,

Vždy čerstvé výrobky. — Káva — čokoláda — zmrzlina

Masarykovo náměstí —

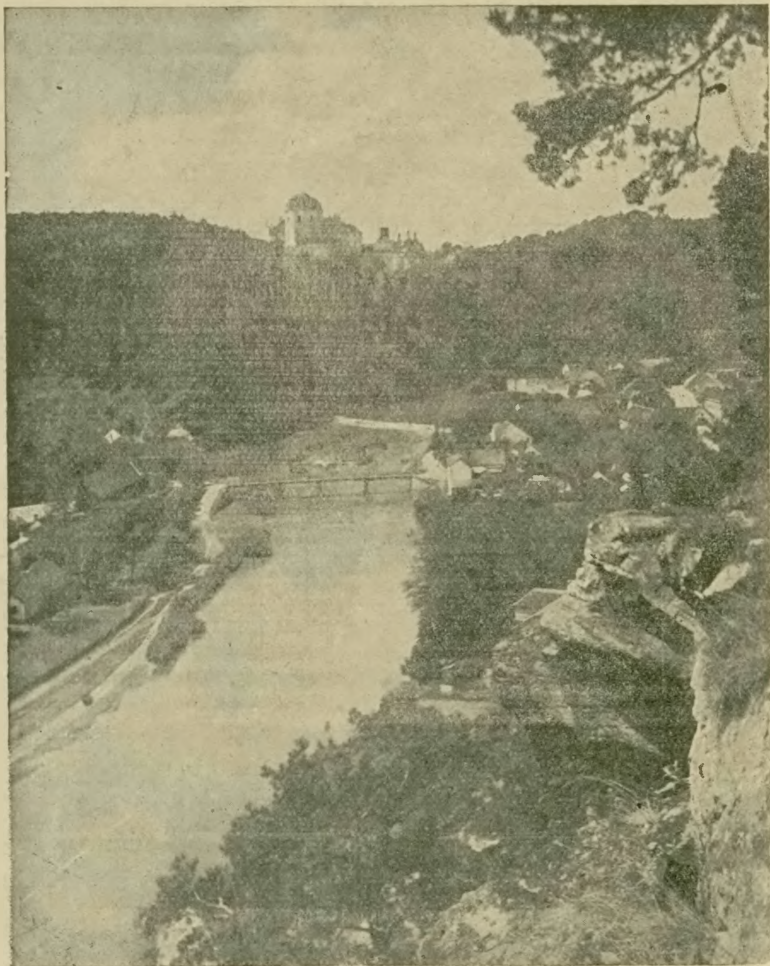
Činnost obvodní knihovny v Českém Těšíně za rok 1934-35

Obvodní knihovna v Českém Těšíně rozeslala ve správním období 1934/35 40 knižních souborů o 1962 knihách na doplnění veřejných knihoven v okrese česko-

těšínském. Aby mohly býti srovnány výsledky v jednotlivých obcích, udáváme počet čtenářů i výpůjček a a jméno knihovníka v každé obci. 1. Kanská 18, 135, Jiří Černý, učitel. 2. Hradiště 24, 161, Alena Polanská, uč. mat. školy. 3. Horní Lištná 17, 217, Max Krayzel, říd. učitel. 4. Životice 20, 65, Vilém Hýl, říd. učitel. 5. Guty 21, 214, Oldřich Procházka, učitel. 6. Střítež 18, 97, Hedvika Kašková, učitelka. 7. Kojkovice 14, 107, Karel Gaura, učitel. 8. Dolní Žukov 27, 346, Mil. Roháč, říd. učitel. 9. Horní Žukov 23, 263. Lud. Dlouhý, učitel. 10. Ropice 20, 123 V. Kičmer učitel. 11. Bludovice Dol. 26, 99 R. Jirásko, odb, učitel. 12. Řeka 10, 150, Florián Pospíšil, říd. učitel. 13. Puncov (Kanská) 11, 72, J. Štěpán, správce školy. 14. Mistřovice 31, 251, J. Nutil, spr. školy. 15. Smilovice

36, 328, H. Kubík, říd. učitel. 16. Třanovice 24, 256, R. Leitner, učitel. 17. Datyně Dol. 22, 177, E. Rez, říd. uč. 18. Dol. Lištná 20, 100, J. Švarc, říd. uč. 19. Nebory 52, 190, R. Jendrušek, říd. uč. 20. Hor. Tošanovice 18, 262, Š. Bijok, říd. učitel. 21. Stanislavice 34, 184, B. Klobouk, říd.

učitel. 22. Chotěbuz 22, 156, J. Vavrušová, uč. mat. školy. 23. Kom. Lhotka, 63, 85, F. Mališová, uč. mat. šk. 24. Svibice 33, 236, Fr. Kostečka, říd. uč. 25. Mosty u Č.

Vranov nad Dyjí.

Těšína, 25, 72, Kaluža J., horník. 26. Vělopolí 10, 76, J. Plaisner, říd. uč. 27. Dol. Těrlicko 32, 178, B. Farník. 28. Hor. Těrlicko 48, 198, M. Šmuková, uč. mat. šk. 29. Šumbark, 41, 348, M. Janáčková, chof říd. uč. 30. Kanada-Kanská 23, 245, A. Lacuška, říd. učitel. 31. Domaslavice Hor. 23.

115, B. Foltýn, učitel. 32. Dobratice 63, 217, K. Chovanec, učitel. 33. Dol. Tošanovaice 21, 133, J. Ženčák, učitel. 34. Č. Těšín, obchod. škola 23, 114, JUDr. Ing. A.

Kania, ředitel. 35. Č. Těšín 8, 75. 36. Nýdek (okr. Jablunkov) 42, 378. E. Sikorová-Uhlířová. Celkový počet výpůjček jest 6423, t. j. o 1014 více než v období 1933/34.

Jaroslav Šabata, obvodní knihovník.

Obtížné fotografování skalních hnízd.

Jos. Kalus:

Dva hlasy.

Hlas úzkosti:

Hlas důvěry:

Volání varovného, bratři, neslyšíte?

Já vidím černá mračna kupiti se na obzore,
já tuším, jak se valí nových útrap celé moře,
nepřítel bdí a zbrojí: a vy, bratři, spíte?!

To jen zdá se, že se sklání k večeru:
budeme-li svorní a mít v sebe důvěru,
slunce naše vystoupí až ku zenitu,
a všichni se obrodíme v jeho třpytu.

Zpráva

o činnosti Okresního osvětového sboru v Jablunkově. Rok 1934.

Uplynulý rok 1934 byl velmi pestrý událostmi, které se odehrávaly uvnitř našeho státu, ale zejména mimo jeho hranice a které rozechvívaly mysl nejenom přímo zúčastněných, ale i pozorovatelů. Tyto události dávaly často i směr podnikání osvětových sborů a komisí. V přesvědčení, že osvětové činnosti je nutně třeba zvláště v našem menšinovém území na Jablunkovsku i jako posily v tísnivé atmosféře, kterou zde vytvořila zahraničím živěná irredenta, nezřízená propaganda a stálé útoky určitého zahraničního tisku, jakož i podlouhé šíření potměšilé zprávy o chystaném obsazení Těšínska nebo jeho přepadnutí bojůvkami cizího státu, jež náš lid měly naplnit strachem, rozechvěním i obavami před budoucností, neopomenul OOS. v Jablunkově ani jedné příležitosti čelit těmto podvrtným snahám činností osvětovou. V tom doplňoval se i s místní tělocvičnou jednotou Sokol a odborem Slezské Matice Osvěty Lidové v Jablunkově a ve spojení s těmito spolky snažil se udržovati stále zájem o duchovní hodnoty člověka.

Skoro pravidelně konaly se přednášky se světelnými obrazy. Byly to: Zdravotní desatero, Zrak tvůrcem vzdělanosti, První prezident ČSR., Bedřich Smetana, Výroční slavnosti Slovanů, Dunajem k Černému moři, Napoleon, Mariánské lázně. Tyto a jiné přednášky střídaly se s filmovými představeními, jež byla následující: Československá armáda — tento film byl promítnut při přednášce o výchově národa k brannosti (v březnu), Rozhlas ve filmu (v březnu), v květnu při přednášce O pasivní obraně obyvatelstva proti leteckým náletům promítнутy byly filmy: Vítězný den armádního letectva, Let štábního kapitána Hamšíka po Evropě, Volby

presidenta republiky 1927. V listopadu promítнутy filmy o zdraví: K novému životu. Význam sportu pro zdraví a Historie Červeného kříže. Filmy půjčoval Vojenský letecký a technický ústav v Praze a Divise Červeného kříže v Brně jen za náhradu dopravného filmů. Přístup na filmy býval bezplatný, a proto filmová představení bývala vždy hojně navštěvována.

K významným podnikům OOS. v Jablunkově náleží:

1. Tryzna, pořádaná v únoru k uctění památky Dr. Antonína Švehly. Veliká účast obecnstva na tryzně ukázala, jakou úctu chovají široké vrstvy lidu k památce tohoto velikého státníka.

2. Oslavy k 84. narozeninám pana presidenta konány zároveň s jinými českými spolky.

3. V květnu uspořádány zdařilé oslavy Smetanovy a Dvořákovy koncertem vysoké úrovně, na němž provedeny zpěvní i instrumentální skladby obou Mistrů, kteří slávu české hudby rozšířili po celém světě.

4. V den voleb presidenta republiky (24. V.) organisoval OOS. společně s městskou radou v Jablunkově oslavy opětného zvolení T. G. Masaryka prezidentem ČSR. Průběh voleb vyslán na náměstí, večer uspořádán velkolepý lampionový průvod za účasti spolků a obecnstva z Jablunkova i okolí, projevy, koncert, celé město ozdobeno prapory, večer iluminace.

5. Oslavy 28. října konány rovněž s jinými českými spolky ovšem již pod chmurným dojmem marseilleské tragédie.

6. Dalším významným podnikem byla tryzna za oběti marseilleského atentátu, uspořádaná 3. XI. v sále radnice s upomínkou na Raymonda Poincarého. Vybraný program zanechal v obecnstvu hlu-

HOLIČSTVÍ

A KADEŘNICTVÍ

JAN GILLAR Vodová, trvalá ondulace
KARVINNÁ

boký dojem. Z tryzny odeslány písemné projevy účasti vyslanectví jihoslovanskému a francouzskému v Praze.

V únoru uspořádána zároveň s MJVŠL. výstava zrakové kultury, přednáška o potravních daních a monopolech, z jara podniknuta akce k ochraně zpěvného ptactva a přírody, na Bílou sobotu zařízeno vysílání Prohlášení míru Červeného kříže. Ani o prázdninách činnost úplně neochabla. V srpnu uspořádal OOS. divadlo Leštinský kovář, jež bylo sehráno v Horní Lomné a v Jablunkově v přírodě. Kus byl zvolen úmyslně z ohledu na štvavé létákové útoky ku posílení národního sebevědomí.

V listopadu a prosinci zařízen s Okresní péčí o mládež v Jablunkově hromadný poslech následujících zdravotních přednášek: O životě a ošetření kojců, Škola a nemoc, Nakažlivé choroby dětského věku. Od listopadu 1934 do února 1935 konala MJVŠL. v Č. Těšíně za součinnosti OOS. v Jablunkově 2 jazykové kursy, a to správné češtiny (22 posluchačů) a psaní strojem (16).

V prosinci uspořádala MJVŠL. v Čes. Těšíně za součinnosti OOS. v Jablunkově

přednášku prof. Al. Zbavitele O současných poměrech na Slovensku. Těšila se velikému zájmu. V témž měsíci uspořádán za součinnosti starostenského sboru politického okresu českotěšínského a MJVŠL. samosprávný kurs.

Jednatel zúčastnil se v září zemského sjezdu jednatelů OOS. země Moravskoslezské, konaného v Brně. Všech 4 plenárních schůzí Kulturní rady v M. Ostravě zúčastnil se OOS. svým jednatelem a v případě jeho zaneprázdnění jiným členem pořadatelského výboru.

Osvětový Věstník Moravskoslezský byl předplacen devíti chudobnějším MOK. okresu jablunkovského.

Sběrací knižní akcí, konanou ke Dni osvěty, bylo získáno od Národní jednoty slezské v Praze 136, od Kulturní rady v M. Ostravě 36 a OOS. v Jablunkově 34, celkem 206 knih, které byly rozděleny chudobnějším knihovnám okresu jablunkovského.

Z administrativní činnosti zaznamenané 5 schůzí pořadatelského výboru, 1 schůzi plenární. Jednací protokol má 484 čísel došlých a vyřízených. OOS. v Jablunkově zahrnuje 20 MOK.

Jednatel.

Pro zasmání

To je těžké. Učtění: „Tak pan Müller nechal bez povšimnutí i druhou upomínku. Co s ním mám dělat?“ — Šéf: „Napište mu, že je lump, ale napište mu to hodně zdvořile; snad přece jen zaplatí.“

On: „Nenalézám slov, jimiž bych ti vyjádřil, jak tě mám rád. Opravdová láska je němá.“ — Ona: „Ó ne — opravdová láska mluví a to s tatínkem.“

Protest. „Slyšel jsem, že ve vašem časopise byla zpráva, tvrdící, že jsem lump, podvodník a lupič.“ — „To je vyloučeno; náš časopis přináší pouze novinky.“

Oh tyhle ženy! Paní Blažková: „Tahle paní Kudláčková má ale doma divný pořádek. Je teprve šestého a již nemá peněz.“ — „A jak to víte?“ — „No, chtěla jsem si u ní vypůjčit.“

A: „Včera jsem ztratil vládu nad svým autem.“ — B: „A jak se to, prosím tě, stalo?“ — A: „Nemohl jsem zaplatit splátku a bylo mi proto zabaveno.“

Stáří. Soudce: „Svědkyne, jak jste stará?“ — Svědkyně: „Jsem... jsem... mám...“ Soudce: „Pospěšte si, prosím vás, každou minutou je to horší!“

Obhájce k svědkovi: „Znáte žalobce osobně?“ — Svědek: „Ano, slavný soude!“ — Obhájce: „Je možno jej pokládat za pravdomluvného?“ — Svědek: „To se dá těžko říci. On je totiž v meteorologickém ústavě a vydává předpovědi počasí.“

Rozhovor dvou profesorů. „Ráčil jste to být vy sám, pane kolego, anebo váš pan bratr, jenž zemřel minulý měsíc?“ — „To jsem tedy asi musel být já, poněvadž můj bratr žije...“

Dobrá manželka. „Já se ti divím, že svěruješ svému muži tak klidně klíč od domu.“ — „Předně jsem mu chtěla udělat radost; za druhé se tím může pochlubit před svými přáteli a za třetí se k domovním vratům vůbec nehodí.“

Z domova i ciziny

Co se stane na světě za hodinu? Podle statických zpráv přihodí se na světě za hodinu ohromná spousta událostí. Tak ku příkladu narodí se na zeměkouli 5440 dětí, zemře 4630 lidí, uzavře se 1200 sňatků, rozvede 82. Textilní průmysl zpracuje za hodinu 3000 q vlny a 10.000 q bavlny, cukrovary vyrobí 99.600 tun cukru, spotřebuje se ho za tutéž dobu 98.000 tun. Za hodinu se vykouří za 45 milionů tabáku, vypije 1.500.000 litrů vína a 500.000 litrů piva. Vytěží se 122.000 tun uhlí, za 150 milionů Kč stříbra a za 50 milionů Kč zlata. Lovci ukořistí za hodinu 350.000 divokých zvířat pro výrobu kožíšin na dámské obleky. Z naftových polí se vytěží za hodinu 156.420 sudů nafty, z čehož se spotřebuje jedna třetina pro výrobu benzínu. Továrny na auta vyrobí za hodinu 700 aut a auta za hodinu usmrtí 17 lidí. Pošta dopraví za hodinu 114.000 telegramů a 1141 milionů dopisů a pohlednic, na které se nalepí za 500 milionů Kč poštovních známek. Papírny vyrobí za hodinu 1000 tun papíru pro tisk časopisů a knih a zeměkoule, na které se tato spousta všelikých věcí děje, uběhne za tuto dobu na své dráze kolem slunce 1776 kilometrů.

Na světě je 5 milionů otroků. V rámci současných snah o úplné vymýcení otroctví, promluvil o této otázce sir J. Harris v Manchesteru: Právil mezi jiným, že jest dnes na světě ještě nejméně 5 milionů otroků, kteří jsou majetkem svých pánů. Třeba je hledati v Číně, Arabii na pobřeží Rudého moře a Perského zálivu, v Habeši, Libérii, dále ve státech, sousedících se Sudanem, v některých částech Maroka a západní Afriky a ve střední Americe. Nejsou všichni nazýváni otroky, často se o nich mluví v termínech méně nepříznivých, avšak přesto žijí tito lidé za podmínek, typických pro otroctví. MG.

Nejstarší střelný prach. Archeologické vykopávky, které podnikla počátkem jara americká expedice nedaleko Ning-Vu (v provincii Shansi) na severních svazích horstva Vontai, přinesly mimo jiné objevy skladiště střelného prachu a důležitých rukopisů. Jeden z rukopisů, který se datuje z roku 300 před Kristem, obsahuje originální formule pro výrobu střelného prachu. Tím umožňuje také určití přesné předměty, nalezené na témž místě. Veliké nádoby z velmi tvrdého porcelánu byly plny různých vzorků výbušnin. Ty byly hned zaslány do Šanghaje, kde byla přesně určena explosivní mohutnost tohoto střelného prachu, vyrobeného před 2254 lety. Číňané používali střelného prachu pouze k výrobě raket a ohňostrojů, určených pro iluminaci při zábavních slavnostech. Byli to Evropané, kteří poiali první myšlenku udělati z prachu válečný materiál.

Tím jest možno vysvětliti, proč byl vynález střelného prachu tak dlouho přisuzován benediktinskému mnichovi Schwartzovi, který žil ve XIV. století. Ve skutečnosti se jednalo pouze o nové užití výrobku dávno známého.

Choroby oční a zubní spolu souvisí. Wulfov ukázal, že zlepšil-li se zubní kaz nebo ochuravění špiček kořenů zubních, ihned se zlepšily nebo dokonce zmizely současné choroby oční. Osoby, jež trpí očními nemocemi neznámého původu, měly by si tedy v každém případě dát prohlédnout důkladně chrup

Odvážný skok amerických jezdců.

Tisíc kopií jednoho filmu. Jak je možné, že jeden film běží současně ve více kinech? Rozřešení této hádanky je velmi jednoduché. Film je zpracováván stejným způsobem jako fotografický materiál) exponuje se, vyvolává a kopíruje. Stejně jako normální fotografický negativ nepředstavuje ve filmovém atelieru natočený a vyvolaný filmový pás nic jiného než dlouhý, úzký fotografický negativ, z něhož je možno bez obtíží pořídití libovolné množství „kopií“. Přirozeně, že kopírovací stroj nepořizuje obtisk obrazu na papír — jak je tomu při fotografování — nýbrž na jiný film. Tento druhý film tvoří pak pozitiv neboli kopii. Z jednoho negativního filmového pásu se dá bez námahy a bez zničení negativu pořídit až 2000 kopií. Kolik se jich ovšem ve skutečnosti od jednotlivých filmů pořizuje, závisí

od úspěchu příslušného filmu. Počet kopií se reguluje zájmem půjčoven. Čím je film zajímavější a originálnější, tím je po něm větší poptávka. Pravidelně postačí u většího filmu několik desítek kopií. Jednu kopii je možno předvádět 1000 až 1200-krát. Pak je

to“, říkalo se ještě před sto lety po napsání dopisu, úkolu, či čehokoliv jiného; a na právě napsanou stránku se sypal jemný písek ještě na mokrý inkoust. Potom se musil písek velmi opatrně odstraňovat, aby se právě napsaná věc přeci jen nezměnila v ne-

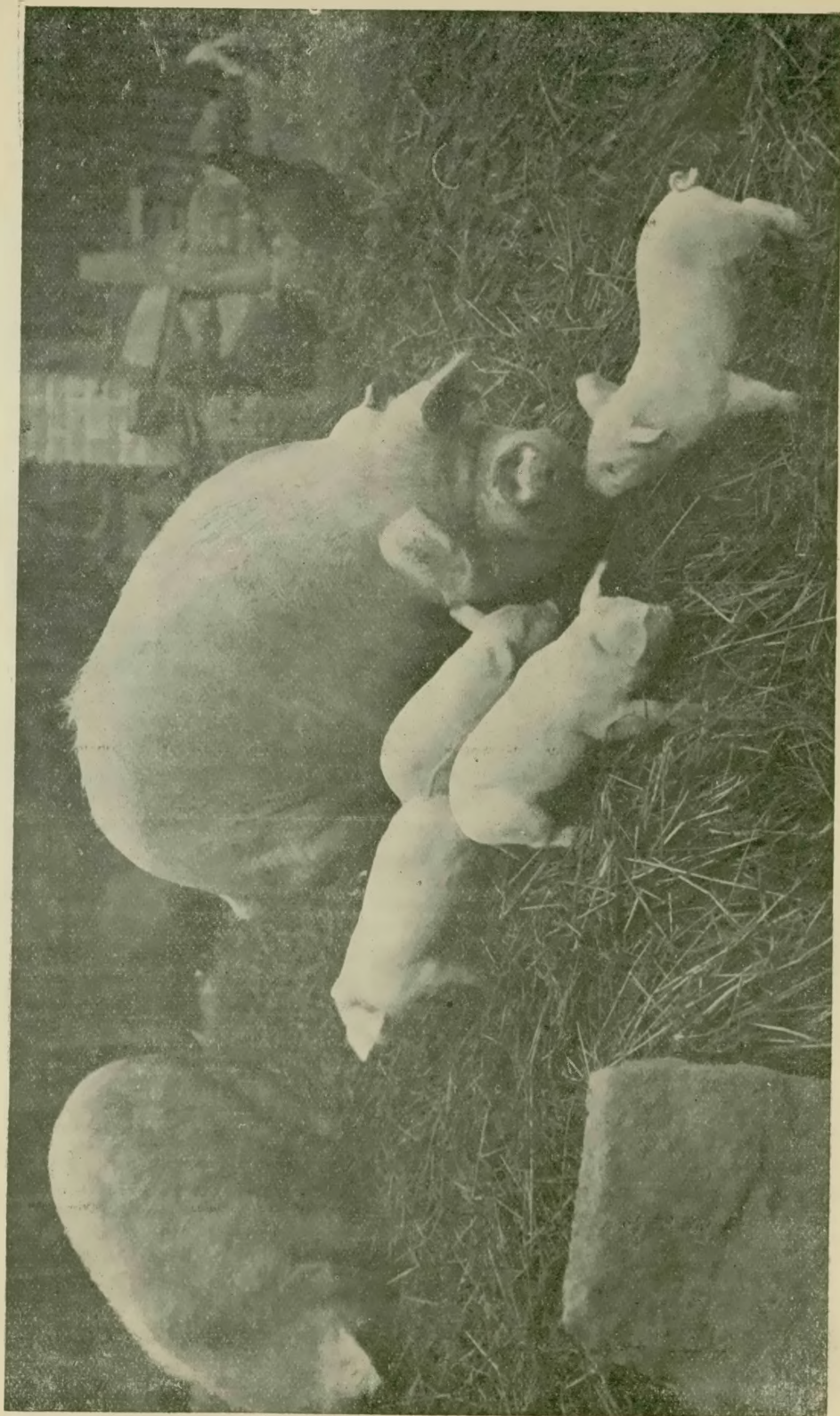
Veselý sport australských sportovců, při kterém zvíťází ten, kdo shodí soupeře s vysoké břazdy do vody.

již „obehrána“, to znamená, že má na povrchu množství jizev, trhlin, odřenin a že se příliš často trhá. Někdy se vyřazují kopie již po 900 promítání. Od velkých a neobyčejně úspěšných filmů bývá používáno namnoze přes 200 kopií. Zvukový film „Kongres tančí“ musil býti na příklad zhotoven v 600 kopiích. Taková byla po něm poptávka. Ale ani to nebyl rekord. Největší počet kopií byl v historii kinematografie porizen z němému filmu „Ben Hur“. Jejich počet překročil tisíc.

Sto let ssacího papíru. „Tečka. Písek na

vzhlednou mazanici. Úplnou náhodou byl před sto lety objeven ssací papír. Jeden člověk, pracující v malé anglické továrně na papíry, zapomněl přidati klíž do vřící hdrové masy, a místo krásného hladkého papíru uviděl pak hrubou, nehezkou masu. Poněvadž myslil, že není k potřebě odhodil ji na dvůr jako odpaděk. Nato přišel veliký liják a zaměstnanci si všimli, jak důkladně tato masa vsála do sebe všechnu vodu. Pojmenovali ji tedy ssací papír a od té doby ochotně pohlcuje všechny tekutiny a slouží lidstvu již sto let.

Rodinné ščěstí.

Víte proč jsou černoši hnědí a ne bílí?

Když dáme na slunce bílou a černou látku, upozorujeme za chvíli, že černá látka se stává stále teplejší, kdežto teplota bílé se vůbec nemění. Je to přírodní zákon, že světlé a hladké povrchy odrážejí takřka nezeslabené tepelné paprsky, temné a hrubé plochy je naopak pohlcují a proměňují v teplo. Proto nosíme v létě světlé obleky, v zimě tmavé. S černochoy je to ovšem trochu jinak. Slunce nevysílá jen viditelné paprsky, nýbrž i neviditelné, jichž účinky se dají speciálními přístroji snadno dokázat. Ultračervené paprsky zahřívají pokožku, ultrafialové mají blahodárný vliv na oběh krve a tím i na celé tělo. Je-li však jejich síla příliš velká, účinek je opačný a následkem jsou těžké spáleniny. Proti takovému spálení se pokožka brání tím, že vytváří na povrchu ochrannou vrstvu, hnědý pigment, který zachycuje ultrafialové paprsky a nepropustí je, takže nemohou působit na lidské tělo.

Veliké sloní uši mají svůj význam. Jsou prostoupeny četnými silnými cévami a slouží za regulátory teploty. Slon potřebuje jich nutně, neboť nemá žádné potní póry v kůži. Jak zjistil berlínský zoolog R. Hesse, řídí se počet mávnutí bolce podle teploty, síly větru, oblačnosti atd. Za většího pohybu vzduchu ubývá mávnutí, za vyšší teploty byl pozorován zvýšený počet úderů. Stopkami se zjistilo, že až 43 mávnutí za minutu. I. N.

Největší sanatorium světa. Před krátkým časem otevřena byla v Římě velká Mussoliniho ošetrovna pro plicně choré, která je největším sanatoriem světa. Sedm velkých budov tvoří základ ústavu. Centrální budova je určena pro speciální zařízení, ostatní pavilony jsou určeny pro choré plicní tuberkulosou. V ústřední budově nachází se oddělení vnitřní, chirurgické a několik rentgenových oddělení pro fyzikální vodolázeň, oddělení dětské, pro nemoci oční, ušní, krční, ortopedii a porodnictví. Jsou tu i velké posluchárny, laboratoře chemické, bakteriologické, kistologické a serologické, lékárna a zubolékařské oddělení. Je tu i velké divadlo pro 700 osob a velká pracovna. V podzemí je desinfekce prádla, úschovna šatů a kuchyně. Stavba tvoří velkou podkovu, 6 vedlejších pavilonů připojeno je chodbami k ústřední budově. Dodatečně tu bude vystavěna škola pro výchovu zdravotního personálu a pavilon pro nenakažlivou tuberkulosu. Sanatorium má 1500 lůžek. K budově náleží park o výměře 225.000 m², budovy samy mají rozlohu 25.000 m².

Bílý dům a myši. Americká velkoměsta mají veliké trápení s potíráním myši a potkanů, kteří se starají horlivě o to, aby život obyvatelů se nestal jednotvárným, zejména v noci. Nejvíce je postižen Nový York, kde tyto živočiškové patří téměř k dennímu — přesněji řečeno nočnímu pořádku ve všech starších domech. Bez tučtu pastí se neobejde ani jediná rodina, obývajících starý newyorský dům, kde patří klapot padajících dvířek nad hlavami lapených zvířat k pravidelnému oživení nočních hodin. Potraviny, nemají-li padnout za oběť těmto žravým hlodavcům, musí být hermeticky uzavřeny. Útěchou všem ženám, bojujícím všemi silami proti tomuto zavilému nepříteli, za nějž se také tak trochu stydí, je nedávná řeč paní Rooseveltové v jednom ženském klubu. Před celým shromážděním prohlásila prezidentova choť, že tito trapiči neušetří ani Bílého domu, kde si počínají docela po domácku, ačkoliv se proti nim bojuje nejmódernějšími zbraněmi a nejdokonalejšími prostředky. J. V.

Z dějin kalhot. Po prvé v historii se objevily kalhoty u národů orientálních. V Evropě nosili kalhoty nejdříve Gallové, Římané, kteří chodili s nahým nohama, nazývali proto obyvatele galských zemí „Gallii braccati“, „okaltotění Galové“. Později však Římané sami poznali výhodu kalhot a začali je nosit, hlavně příslušníci vojska. Kalhoty v té době byly vyráběny takřka výhradně z kůže. Za starověku se spotřebovalo na jedny kalhoty nesmírné množství látky a v 16. století byly šity kalhoty tak nabírané, že nestačilo na ně 100 metrů hedvábí. Lidé, kteří nechtěli holdovati takovému nesmyslu, anebo kteří na to neměli peněz, vycpávali si kalhoty, aby se alespoň módou podobali ostatním. Tento zlozvyk se rozšířil tak silně, že v roce 1561 brandenburský panovník Jáchym II. policejně jej trestal. Dnešní forma dlouhých kalhot vznikla koncem 18. století a je vynálezem francouzské revoluce. Ujala se po celé Evropě vyjímajíc Skotsko. Skotové dodnes chodí s nahým nohama. vlč.

Čím větší město, tím větší počet žen. Kdežto v malých obcích — do 500 obyvatel — je více mužů než žen, roste počet žen se stoupajícím počtem obyvatel. Tak činí přebytek žen v místech do tisíce duší pět, města do 5000 mají o 45 žen více na 1000 mužů, do 20 tisíc o 67, do 100.000 o 85 a přes 100.000 o 114 žen více. Největší přebytek žen má Berlín, kde připadá na 1000 mužů 1169 žen.

Včelaři, pozor! Drogerie RUDOLF BURA, DOUBRAVA, Viderholec

má na skladě la mezistěnky, jakož i všechny včelař. potřeby a pomůcky za nejlacinější denní cenv. Vyžádejte si nabídku!

Tato početní převaha žen se vysvětluje tím, že právě ženské venkovské obyvatelstvo je nuceno dnešními poměry si hledat existenci ve městech.

Kolik bílkovin potřebuje člověk? Názory o potřebě bílkovin u lidí jsou různé. W. Heupke po dlouhém pozorování a pokusech zkonstatoval, že denní minimum bílkovin pro člověka je 30—40 gramů. U milionů lidí množství bílkovin se pohybuje mezi 50 až 70 g, aniž by utrpěli na zdraví. Heupke považuje 80 g bílkovin za úplně postačující. Větší množství způsobilo by snadno onemocnění.

Brouci — věrní manželé. Různé druhy brouků žijí v příkladném manželství. Nejen, že spolu žijí v páru, ale oba manželé pečují společně o své potomky a neopouštějí se. Dokonce se ukázalo, že jednotlivé páry brouků se mezi velkým množstvím dobře rozeznají. Toto platí zejména o broucích, žijících na hnojističích, a o broucích dřevních v tropech, kteří také živí a opatrují své mladé.

Dědičnost otisků prstů. Při jednom pokuse, který byl učiněn s 80 rodinami o 255 členech, se zkonstatovala dědičnost zvláštních otisků prstů. Podle tohoto zjištění se dokonce myslí, že by to mohl býti pomocný prostředek při zjišťování otcovství za určitých okolností.

Moderní francouzská lokomotiva. Aby zlepšily francouzské železnice svoje postavení a získaly spíše přízeň veřejnosti, snaží se zvýšiti dopravní rychlost a to i u vlaků těžkých. S ohledem na tento požadavek byla postavena nedávno nová lokomotiva, která s vlakem o 650 tunách dosáhne rychlosti 100 km za hodinu. Dává střední výkonnost 2.600 koní. Jest upravena pro dálkovou dopravu tak, aby nemusela přibíratí provozní hmoty ani při dlouhých cestách. Nejvýznamnějšího úspěchu dosáhlo se dosud s novou lokomotivou na trati Les Aubrais-Redon. Rychlostí 120 km za hodinu táhla náklad 550 tun, při čemž spotřebovala pro projetou dráhu 380 km pouze 6870 kg uhlí. Dosavadní lokomotivy spotřebovaly totéž množství uhlí již při rychlosti 80 km za hod. Nová lokomotiva má značku „Pacific d'Orléan — 3701“ a dosáhne maximální rychlost 140 km za hod.

V. Kř.

Vzdušné brzdy letadel. Rychlost dopravních velkoletadel ustavičně stoupá a to nejen rychlost letu, ale i rychlost přistávací. Tím vystupuje stále více do popředí nutnost řešení problému bezpečného přistávání, které je nesporně závislé na snížení přistávací rychlosti. Americká Transcontinental and Western Air, učinila v tomto směru velmi značný krok vpřed, zavedením tak zvaných „vzdušných“ brzd na všech svých dopravních letadlech. Vzdušná brzda je umístěna na zadní hraně křídla (je částečným

jeho pokračováním). Sníží-li pilot tato křídla, vzniká vzdušný odpor, snižující velmi značnou měrou normální rychlost letadla a zmenšující přistávací dráhu o dvě třetiny. Užitím vzdušné brzdy se sníží přistávací vzdálenost dopravního letadla z 500 metrů na 180—200 a rychlost 320 km poklesne na 80 km.

Pokusy s ocelí. Má-li být ocel kalená, musí být nejprve do červena rozžhavena a pak schlazená buď ve studené vodě nebo v oleji. Čím je schlazení rychlejší a stejnoměrnější, tím je lepší výsledek a zamezí se tvoření nežádoucích trhlin a šterbin. Ale jakmile se rozžhavená ocel ponoří do chladící lázně, utvoří se ihned kolem vrstva páry, která je rychlému a stejnoměrnému schlazení na překážku. Touto nepříjemností se zabývali v Japonsku, kde také objevili nedávno odpomoc. Pokusy ukázaly, že je nutno obalit ocel před schlazením vrstvou zvláštní pasty složené z hlíny, tuhy, boraxu a břidlice. Pak stačí dvacetistupňová lázeň olejová a libovolný předmět je v pěti vteřinách schlazen s 800 stupňů Celsia na 200 stupňů Celsia. Zůstali-li některé části předmětu bez tohoto náteru, byly ještě po dalších třech vteřinách obaleny vrstvou páry.

Drátěné lano. Drátěné lano znali sice již staří Římané a z některých nálezů v Pompejích vysvítá docela jasně, že se tímto problémem zabýval už i slavný a geniální Leonardo da Vinci, ale hlavní zásluhu o jeho uplatnění a vzkříšení má přece jenom Hanovečan Albert. Asi před sto lety zavedl drátěné lano do celého hornictví a od té doby se ho užívá stále častěji a rozmanitěji a inženýři by se dnes už stěží bez něho obešli.

J. V.

Účinky kouření. Fysiologické účinky tabáku jsou velmi složité. Jeden člověk kouří proto, že ho to povzbuzuje, druhý proto, že mu to utiňuje nervy, a třetí kouřením zahání pocit hladu, což se opravdu stoprocentně daří. Povzbuzující a uklidňující účinek takáku je dobře znám, ale jeho zvláštní vlastnost, že zahání pocit hladu, vysvětluji nejnovější fysiologické výzkumy tím, že značně zvyšuje obsah cukru v krvi. Nikotin působí na vyměšování žláz nadledvinek a nutí je, aby vysílaly do krve více adrenalinu. Tento hormon, který prý reguluje krevní tlak, působí, že glykogen, obsažený v játrech a svalcích se mění v cukr a je tělem zkonsumován. Proto, když kouříme doutník nebo cigaretu, zvyšujeme procento cukru v krvi a žijeme ze zásob, uložených v našem těle. Kouření urychluje buněčný metabolismus, takže se cítíme nasyceni, aniž bychom si naplnili žaludek. Ale i když na čas můžeme žaludek oklamati tabákem, neosídíme svůj organismus. Vždycky se přihlásí o vyčerpané zásoby a někde si je vezme zpátky.

JODOVÉ LÁZNĚ DARKOV

nejsilnější ve střední Evropě. — MODERNÍ SANATORIUM

DĚTSKÁ ÚTULNA

Úspěšně se léčí: Chirurgická tuberkulóza, arteriosklerosa, vysoký krevní tlak, ženské choroby, obrny, exsudáty, reumatické nemoci, pozdní projevy luetické, Basedov a jiné. — Sezona: po celý rok

V SANATORIU

květen až září V LÁZNÍCH

PAUŠÁLNÍ LÉČBY

Ujednání se všemi nemocenskými pojišťovnami a léčebnými fondy
Informace a prospekty u správy lázní nebo sanatoria v Darkově

Lázně Darkov leží v těšínském Slezsku mimo oblast průmyslovou, 234 m nad hladinou moře. Lázeňské budovy jsou položeny v rozsáhlém, pečlivě pěstěném parku, který skýtá lázeňským hostům příjemné procházky. Podnebí mají lázně mírné a ustálené, záření sluneční dostatečné.

Postavením moderního a účelného sanatoria vyhovují lázně Darkov i po stránce lékařské nejtěžším i nejnáročnějším pacientům. Lze zde provádět téměř všechny potřebné nejnovější vyšetřovací i léčebné procedury, zvláště u chorob, při kterých má důležitý terapeutický účinek jod a brom. Podle dosavadních zkušeností jsou lázně Darkov úspěšně indikovány u tuberkulosních a luetických onemocnění kostí a kloubů, u všech chronických chorob kloubů a kostí nespecifických, u luetických onemocnění cév, specifických onemocnění mizních žláz, rheumatismu svalového, arteriosklerosy s vysokým krevním tlakem, chudokrevnosti primární, strum parenchymatosních, u chorob metaluetických, stavu po mozkových mrtvi-

cích, u některých druhů nemocí míšních, u neurasthenie, u zánětlivých chorob ženských a u některých chorob kožních.

Hlavní terapeutické prostředky v lázních Darkově jsou jodobromové lázně, jodová pitná kura, elektroléčba, vodoléčba, inhalace, uhlíkové a kyslíkové lázně umělé, Zander, střešní lázeň. Používání všech léčebných prostředků děje se jen za zodpovědného vedení lázeňských lékařů, kteří ordinují v sanatoriu, vybaveném všemi moderními vyšetřovacími prostředky, z nichž zvláště dlužno jmenovati oddělení roentgenové a laboratorní, přístroj pro měření výměny látkové a elektrokardiograf.

Stravování vyhovuje i vyšším nárokům pacientů a předpisy lázeňských lékařů ohledně přípravy stravy jsou přísně dodržovány. Dietní kuchyně jest pod lékařským dozorem. Chůze neschopným pacientům jest strava podávána přímo na pokojích.

Provoz v lázních Darkově je celoroční. Sanatorium je otevřeno po celý rok a ostatní lázeňské budovy od 1. května do 30. září.

Darkovskou sůl jodovou
zasílá poštou a drahou

Lázeňská drogerie
FELIX TURKA, Fryštát a lázně Darkov

Lázeňským hostům Darkova
doporučujeme

Hotel LANGER, Darkov

Prvotřídní kuchyně. - Výborné nápoje všeho druhu. - Levné ceny. - Byt a strava denně Kč 20—30

J. Šulcová:

Domov.

Je v světě jenom jeden kraj,
kam vracíme se rádi,
tam lidskou řečí mluví háj,
tam máme všechno rádi.

Ten celý kraj je v srdci vryt,
zde známe každou stráž,
zde máme vždy kam bolest skrýt,
kam v klidu složit skráž.

A kamkoliv tu pohlédnem,
má všechno vlídnou tvář
a kteroukoliv cestou jdem,
na všem tkví tklivá zář.

Toť domova je věrný znak,
jenž hluboko se vryl,
zde chápem, proč se z jara pták
v své hnízdo navrátil.

Znám jenom jeden krásný kraj,
jenž vždy mne k sobě svádí,
tam mluví pole, louky, háj —
to země mého mládí!

Jos. Kalus:

Doslov:

Báseň.

Vše, co měl, rozdal,
myšlenky, city,
za to je haněn,
tupen a bitý.

A brániti se
nebývá síly —
Báseň vždycky
bílou a bílí.

Rozkoš z první vlny.

MUDr. Alois Žůrek

okresní lékař
D A R K O V

Horské slunce. — Ordinuje od 8 do 10 hodiny dopol.

Látky, hedvábí, módní zboží
koupíte dobře a levně u fy

ANNA MERTO V Á
FRYŠTÁT, náměstí

Prodej všech potřeb k ručním
pracím a předtiskárna
Sběrna prádla a chemická
čistírna

M. Čupová, Fryštát Radniční ul.

IV. Zpráva o činnosti

Masarykovy jubilejní vyšší školy lidové pro Těšínsko a Hlučínsko za školní rok 1934-35.

Rok založení. Masarykova jubilejní vyšší škola lidová pro Těšínsko a Hlučínsko byla založena roku 1931 se souhlasem ministerstva školství a národní osvěty ze dne 22. května 1931, čís. 69.213/13-V. Školní rok 1934/35 jest čtvrtým rokem jejího působení. Zprávu o činnosti za školní rok 1933/34 vzalo ministerstvo školství a národní osvěty na vědomí výnosem ze dne 18. XII. 1934, čís. 130.389/34-V/3. Používati jména p. presidenta republiky v názvu školy bylo povoleno přípisem kanceláře presidenta republiky ze dne 22. července 1931, č. D. 5.420/31.

Trvání školního roku. Školní rok byl rozdělen na dva semestry, zimní od 1. října do 22. prosince 1934 a jarní od 4. února do konce dubna 1935. Kurzy krátkodobé, putovní školy lidovýchovné, výstavy a jednotlivé přednášky trvaly až do konce měsíce června.

Vydržovatel. Škola jest vydržována kuratorem Masarykova jubilejního fondu lidovýchovného, založeného Slezskou Maticí osvěty lidové pro Těšínsko a Hlučínsko na počest osmdesátých narozenin pana presidenta republiky Dr. T. G. Masaryka. Úkolem kuratoria jest pečovati o vzdělání a lidovýchovu v matiční oblasti, vydržovati Masarykovu jubilejní vyšší školu lidovou pro Těšínsko a Hlučínsko, zřizovati lidové a nižší lidové školy, pořádati kurzy občanské výchovy, založiti studijní knihovny pro lidovýchovné pracovníky, pečovati o osvětové a lidovýchovné podniky, jež svým rozsahem a nákladem přesahují rámec působnosti okresních a městských osvětových sborů ve spolupráci s nimi a s jejich podporou, vydávati knihy a brožury, obsahem odpovídající svrchu vytčené působnosti.

Kuratorium Masarykova jubilejního fondu lidovýchovného tvoří předsednictvo Slezské Matice osvěty lidové, předsedové okresních (městských) osvětových sborů z oblasti matiční, okresní hejtmané a školní inspektoři téže oblasti, předseda Svazu moravskoslezských obcí, měst a okresů a členové kooptovaní. Předsedou kuratoria jest starosta Slezské Matice osvěty lidové Alois Holeš, vrchní knihvedoucí při ředitelství Orlová-Lazy v. v. v Orlové, místopředsedou Bohuslav Klac, ředitel městských úřadů v Českém Těšíně, jednatelem A. Hořínek, tajemník SIMOL. ve Slezské Ostravě, pokladníkem A. Polášek, inspektor státních menšinových škol v Českém Těšíně, členem ředitel MJVŠL Václav Placht, profesor gymnasia v Českém Těšíně. Vedením Masarykovy jubilejní vyšší školy lidové pro Těšínsko a Hlučínsko, jakož i prováděním úkolů svrchu vytčených pověřuje kuratorium správu Masarykovy jubilejní vyšší školy lidové, kterou tvoří předsedové OOS (MOS) jako členové a jednatele OOS (MOS) jako náhradníci, ředitel MJVŠL a členové KMJFL, kooptovaní do správy MJVŠL. Zásadní směrnice práce byly stanoveny ve schůzích správy MJVŠL. Podrobnosti podniků projednával ředitel školy s příslušnými OOS (MOS), případně MOK, na místě samém. Ve všech obcích politického okresu českotěšínského a v některých obcích politického okresu fryštátského splývají MOK a odbory Slezské Matice osvěty lidové v jedno, což umožňovalo intensivní práci, jak organizační, tak po stránce technického provedení. Také na schůzích okresních sborů matičních — jichž jest nyní v oblasti působnosti MJVŠL celkem 11 — bylo pravidelně zařazováno jednání o osvětové činnosti v nejširším slova smyslu. Protože okresní sbory matiční tvoří předsedové a jednatele všech místních odborů matičních (MOK), byla tím dána vzácná možnost, jak vyhověti takofka všem kulturním požadavkům jednotlivých míst, tak postupovati plánovitě při veškeré práci lidovýchovné. Srovnávání zkušeností z jednotlivých míst umožňovalo další

zdokonalení práce. Za ochotu, podporu a pomoc při práci osvětové vzdává správa MJVŠL všem pp. okresním jednatelům, činovníkům jednotlivých odborů a MOK upřímný dík spojený s důvěrou v další spolupráci. Při vedení MJVŠL, případně při organisování jiných lidovýchovných podniků, řídí se správa školy výnosy a nařízeními ministerstva školství a národní osvěty o lidových školách, státem podporovaných, jakož i ostatními předpisy, platnými pro lidovýchovu.

Vyučování a výchova. V uplynulém školním roce byly na MJVŠL vloženy úkoly obzvláště těžké. V důsledku různých cest, jimiž se ubíraly zahraniční politiky státu našeho a polského, a v důsledku celé řady okolností spíše krajové povahy — jichž výčet nemá místa v této zprávě — bylo veřejné mínění na Těšínsku často úmyslně desorientováno. A tu snažila se MJVŠL v dohodě a za spoluúčasti všech lidovýchovných činitelů ostatních přinésti světlo pravdy do spleti událostí, snažila se podati věcný a nezkrasený názor na skutečný stav věcí a objektivním poučováním vésti k rozumné a poctivé politice. Návštěva podniků k tomu cíli směřujících, zájem o ně a debaty o nich svědčí, že vykonán tu byl kus tvůrčí práce na upevnění národní a státní myšlenky československé na Těšínsku.

Také letos u mnohých podniků bylo nutno upustiti od rozdělení na dva semestry. Na tyto byly rozděleny pouze dlouhodobé kursy. Dále pořádány kursy krátkodobé, cykly přednášek s debatou, jednotlivé přednášky s debatami, výstavy, přednášky se světelnými obrazy; zvýšená péče věnována nezaměstnané mládeži a výchově žen.

V prvním roce své činnosti působila MJVŠL v 7 místech, letos v 50 obcích, a to: Albrechticích, Bystřici n. O., Novém Bohumíně, Dobré, Dolních Domaslavicích, Dol. Domaslavicích-Volovci, Dobraticích, Frýdku, Gutech, Hnojníku, Hřavě, Hradišti, Hrádku, Hlučíně, Chotěbuzi, Jablunkově, Karvinné, Koňské, Koňské-Kanadě, Komorní Lhotce, Dolní Líštné, Lyžbicích, Polské Lutyni, Dolní Lomné, Horní Lomné, Mostech u Jablunkova, Mostech u Českého Těšína, Mistřovicích, Návsí, Orlové, Oldřichovicích, Puncově, Petřvaldě, Raškovcích, Ropici, Smilovicích, Stonavě, Stříteži, Skřečoni, Sedlišťích, Šumbarku, Horním Těrlicku, Dolním Těrlicku, Dolních Tošanovicích, Českém Těšíně, Vendryni, Vendryni-Zaolzí, Vrbici, Dolním Žukově, Horním Žukově.

Tím se ovšem administrativní práce zmnohonásobila. Tříměsíční kurs a jednotlivá přednáška s debatou vyžadují takřka stejné práce přípravné i závěrečné. Data o návštěvě ukazují, jakému zájmu se těší osvětová činnost na venkově.

Jednak nálada doby, jednak důvody finanční nutily správu školy, aby byly omezeny na míru nejmenší dlouhodobé kursy a aby byly pořádány podniky všeobecného významu.

V 18. místech (viz níže) uskutečněno 18 kursů, do nichž bylo zapsáno 518 posluchačů. Celkem bylo vyučováno v nich 409 hodin a průměrná návštěva v hodině byla 39 posluchačů, t. j. o 19 více než loni.

Byly to kursy: 1. Jablunkov: Správná čeština. Odb. uč. Jan Pešák. Zaps. 25, vyuč. hod. 24, prům. návšť. 16. 2. Střítež: Správná čeština. Říd. uč. Přem. Micka. Zaps. 60, vyuč. hod. 3, prům. návšť. 50. 3. Orlová: Kurs. české mluvnice (pro nezaměstnanou mládež) prof. Jan Soukup. Zaps. 40, vyuč. hod. 24, prům. návšť. 39. 4. Orlová: Počty a měřictví. Prof. Zdeněk Horák. Zaps. 40, vyuč. hod. 24, prům. návšť. 39. 5. Jablunkov: Samosprávný kurs. Tajemník Ferd. Kotrš. Zaps. 34, vyuč. hod. 4, prům. návšť. 34. 6. Bystřice n. Ol. Samosprávný kurs. Tajemník Ferd. Kotrš. Zaps. 30, vyuč. hod. 4, prům. návšť. 30. 7. Hnojník: Samosprávný kurs. Tajemník Ferd. Kotrš. Zaps. 54, vyuč. hod. 4, prům. návšť. 54. 8. Horní Těrlicko: Samosprávný kurs. Taj. Ferd. Kotrš. Zaps. 49, vyuč. hod. 4, prům. návšť. 49. 9. Český Těšín: Samosprávný kurs. Taj. Ferd. Kotrš. Zaps. 22, vyuč. hod. 4, prům. návšť. 22.

10. Český Těšín: Kurs vaření. Odb. učít. Milada Šefčáková. Zaps. 19, vyuč. hod. 78, prům. návšt. 17. 11. Český Těšín: Kurs vánočního pečiva. Odb. uč. Milada Šefčáková. Zaps. 12, vyuč. hod. 12, prům. návšt. 12. 12. Mosty u Českého Těšína: Kurs ručních prací. Marie Bílková, učít. Zaps. 16, vyuč. hod. 25, prům. návšt. 14. 13. Skřečoň: Kurs pletení. Odb. učít. Jarmila Pěgřimová. Zaps. 26, vyuč. hod. 41, prům. návšt. 23. 14. Skřečoň: Kurs háčkování. Odb. učít. Jarm. Pěgřimová. Zaps. 26, vyuč. hod. 40, prům. návšt. 23. 15. Český Těšín: Kurs šití šatů. Odb. učít. J. Langrová. Zaps. 16, vyuč. hod. 78, prům. návšt. 15. 16. Český Těšín: Praktický kurs fotografický. Říd. uč. Miloš Roháč. Zaps. 20, vyuč. hod. 16, prům. návšt. 18. 17. Český Těšín: Fotografický kurs zvětšování. Říd. uč. Miloš Roháč. Zaps. 17, vyuč. hod. 4, prům. návšt. 12. 18. Jablunkov: Kurs psaní strojem. Odb. učít. Jar. Vašíček. Zaps. 17, vyuč. hod. 24, prům. návšt. 12.

Kursy čís. 8, 9 a 13 byly uspořádány za ochotné a účinné spolupráce zemské odborné školy pro ženská povolání v Českém Těšině (řed. Pravoslav Machara).

Kursy samosprávné byly pořádány v dohodě a ve spolupráci se starostenským sborem pro politický okres českotěšínský. Vedl je p. Ferdinand Kotrš, tajemník Svazu moravskoslezských obcí, měst a okresů, probrána témata: 1. Práva a povinnosti členů obecních správních sborů (obecní rady, finanční komise, obecního zastupitelstva), včetně starosty obce. 2. Hospodaření obecním jménem. 3. Sestavování obecního rozpočtu. 4. Rozpočet místní školní rady. 5. Předkládání výročních účtů obecních. 6. Domovské právo — zaopatření chudinské. 7. Stavební řád slezský. 8. Místní školní rada a její povinnosti. 9. Předpisy pro přehlíže dobytka a masa. 10. Volba a působnost místní školní rady. 11. Zdravotní policie. K účasti byly pozváni čeští členové obecních rad, zastupitelstev a komisí a zúčastnili se samosprávného kursu v Jablunkově samosprávní činitelé z Jablunkova, Bukovce, Hrčavy, Horní Lomné, Dolní Lomné, Návsí, Milíkova, Mostů u Jablunkova, Písku; v Hnojníku z Hnojníka, Dobratic, Dol. Domaslavic, Komorní Lhotky, Řeky, Smilovic, Stříteže, Dol. Tošanovic, Vělopolí, Volovce; v Horním Těrlicku z Horního Těrlicka, Dolních Bludovic, Hradiště, Stanislavic, Soběšovic, Dol. Těrlicka, Třanovic, Životic; v Bystřici nad Olzou z Bystřice n. Ol., Hrádku, Karpentné, Košarisk, Lyžbic, Nýdku, Nýdku-Hluchové, Vendryně, Vendryně-Zaolzí; v Českém Těšině z Českého Těšína, Albrechtic, Dolní Datyni, Chotěbuze, Mistřovic, Mostů u Českého Těšína, Ropice, Svibice, Šumbarku, Horního Žukova, Dolního Žukova. Účastníci kursu jednak určitou dobu před kursem, jednak při něm samotném vznášeli na vedoucího kursu dotazy, jichž zodpovězení tvořilo mnohdy samostatnou staf. Tak se staly tyto kursy živým vodítkem skutečného současného života samosprávného. Vedle toho dotazy širšího a obecného významu zodpovídal p. tajemník Kotrš v jednotlivých číslech měsíčně vycházejícího Matičního zpravodaje (letos V. ročník).

Po loňských zkušenostech pokračováno v pořádání cyklů přednášek, z nichž vyvinuly se **putovní školy lidové**. O jejich působení, organizaci a metodě referoval ředitel školy na sjezdu lidovýchovných pracovníků ve Frenštátě pod Radhoštěm dne 12. a 13. července 1934. Na konferenci vyšších škol lidových v Praze dne 28., 29. a 30. září 1934 a v Černé zemi ročník XI., číslo 3, str. 36.

Putovní školy byly uspořádány loni v těchto (8) obcích: Dobrá, Frýdek, Janovice, Raškovice, Ropice, Smilovice, Střítež, Vrbice. Letos v nich bylo jednak pokračováno, jednak uspořádány nové. Celkem byly putovní školy letos v těchto (21) místech:

V **Chotěbuzi**: Řed. J. Železný: My a současné hospodářské poměry (54 účast.). Odb. uč. V. Jiroušek: Racionalisace a její důsledky (51). Odb. uč. V. Jiroušek: Vznik a vývoj světa, života a člověka (32). Prof. V. Placht: Události poslední

doby v celém světě (50). Prof. V. Placht: Zeměpisné základy naší zahraniční politiky (52). MUDr. Vl. Pácl: O všech formách tuberkulózy (61). Odb. uč. V. Jiroušek: Vzájemný poměr českopolský (31).

V Karvinné: Odb. uč. Fr. Uhlíř: Zahraniční politika československá od r. 1919 (97). Prof. Dr. K. Otto: Hospodářská politika československá od r. 1919 (85). Českobratrský farář Jar. Kryštůfek: Židovství, katolicismus, reformace (86). Ladislav Jeřábek: Brannost národa (105). Prof. Dr. Frid. Šlachta: Filosofie Masarykova díla (108). Českobratrský farář J. Kryštůfek: Slovenští politikové Razus a Hlinka (88). Prof. Dr. Frid. Šlachta: Charakter kraje a povaha lidu na Těšínsku, původ a odvození názvu Karvinná (91).

Ve Frýdku: Prof. Ant. Kejzlar: O demokracii (48 D). Náboženská otázka (26 D). Socialismus a lidovýchova (30 D). O nacionalismu (35 D). T. G. Masaryk (24 D). Co s náboženstvím? (52 D).

Ve Stříteži: Prof. V. Placht: Král Alexandr I. a ministr Barthou (83). Prof. V. Placht: Poslední události světové (49 D). Říd. uč. P. Micka: Cesta kolem světa (66). Říd. uč. P. Micka: Nakažlivé nemoci (66 D). Říd. uč. P. Micka: Stručné dějiny národa českého I. (42 D). Říd. uč. P. Micka: Stručné dějiny národa českého II. (36 D). Prof. V. Placht: Boj za naši samostatnost doma (73 D). Boj za naši samostatnost za hranicemi (v západní Evropě) (54 D). Boj za naši samostatnost v Rusku a na Sibiři (43 D). Říd. uč. P. Micka: Světová válka — Masaryk (60 D). MUDr. E. Neumann: Zdraví dětí (53 D). Říd. uč. P. Micka: Poslední události na Těšínsku (58 D). Odb. uč. V. Jiroušek: Racionalisace a její důsledky (50 D). Říd. uč. P. Micka: Zraková výchova (58).

V Dolním Žukově: MUDr. E. Neumann: Očkování proti záškrtu (53). Prof. V. Placht: Poslední události evropské (78 D). Odb. uč. V. Jiroušek: Racionalisace a její důsledky (72 D). Prof. V. Placht: Zahraniční a domácí příčiny světové hospodářské krise (65 D). Odb. uč. O. Štěrbá: Jak využití volných chvil v přírodě (57 D). MUDr. E. Neumann: Zdraví dětí školou povinných (64 D). Odb. uč. V. Jiroušek: Vznik a vývoj země, života a člověka (45 D). Štkp. 8. p. pl. Chylek: Budoucí válka (63 D).

V Albrechticích: Učit. Jan Kupka: Hlučínsko (80). Spolupráce rodiny a školy (95). Cesta kolem světa (145). Ochrana obyvatelstva proti plynovým útokům (82). T. G. Masaryk (120). První pomoc při úrazech (93). Drobné domácí zvířectvo (150). Vojna školou života (87). Včela, její chov a význam pro člověka (100). M. R. Štěfánik (89). Čsl. republika II. díl (95). Letem českými dějinami (80).

V Dobré: Prof. V. Placht: Současné události poslední doby (25 D). Odb. uč. Oldřich Štěrbá: Jak využití volných chvil v přírodě (19 D). MUDr. E. Neumann: Jak poznám nakažlivé choroby (88 D).

V Dolních Domaslavicích: MUDr. Vl. Pácl: Tuberkulóza u dospělých (83 D). Prof. V. Placht: Současný diplomatický boj o zachování míru (77 D). MVDr. Ed. Blažek: Nejčastější choroby domácích zvířat (98 D).

V Hnojníku: Prof. V. Placht: Zeměpisné základy naší zahraniční politiky (75 D). Berní asistent J. Kostečka: Pozemková kniha (46 D). Tajemník Evar. Pítha: Od dlužení majitelů drobných usedlostí (70 D). Řed. Fr. Kupek: Karel Havlíček Borovský (58). Prof. V. Placht: Hlavní události poslední doby (56 D).

V Komorní Lhotce: Říd. uč. R. Brejčka: Hlučínsko (73). Spolupráce rodiny a školy (84). Cesta kolem světa (96). První pomoc při úrazech (62). T. G. Masaryk (108). Prof. V. Placht: Současné politické události v Evropě (85 D).

V Lyžbicích: MUDr. E. Neumann: Zdraví dětí školou povinných (77). Odb. uč. V. Jiroušek: Racionalisace a její důsledky (37 D). Prof. V. Placht: Současné evropské události (29 D).

V Mostech u Českého Těšína: Říd. uč. Ant. Pěta: První pomoc při úrazech (97). Vojna školou života (115). Drobné domácí zvířectvo (103). Odb. uč. V. Jiroušek: Vzájemný poměr českopolský (45 D).

V Puncově: Ber. asist. Boh. Uher: Co musí každý vědět o daních (47 D). Říd. uč. J. Štěpán: T. G. Masaryk (35). Cesta kolem světa (43).

Ve Stonavě: Učit. J. Majdloch: Hlučínsko (65). Spolupráce rodiny a školy (79). Ochrana obyvatelstva proti plynovým útokům (97). První pomoc při úrazech (56). T. G. Masaryk (109). Vojna školou života (75).

V Šumbarku: Učit. Arnošt Rychlý: Vojna školou života (54). Zraková výchova (35). Řed. J. Železný: My a současné hospodářské poměry (82 D).

V Raškoviciích: Odb. uč. V. Jiroušek: Racionalisace a její důsledky (97 D). Prof. V. Placht: Poslední události evropské (120 D). Odb. uč. O. Štěrba: Jak využití volných chvil v přírodě (75). Odb. uč. J. Dostál: O Jugoslavii (30). MUDr. Vl. Pácl: O tuberkulóze (107). MUDr. E. Neuman: Zdraví dětí školou povinných (115 D).

V Horním Těrlicku: MUDr. Vl. Pácl: O tuberkulóze (25). MUDr. E. Neumann: Zdraví dětí školou povinných (23). PhDr. Frid. Šlachta: Těšínsko na mezinárodním fóru (24).

Ve Smilovicích: Odb. uč. Jindřich Karkoška: Z minulosti Těšínska (93 D). Odb. uč. V. Jiroušek: Racionalisace a její důsledky (85 D). Prof. V. Placht: Současné politické poměry v Evropě (83 D). Taj. Evar. Piřha: Oddlužení majitelů drobných usedlostí (88 D). Odb. uč. O. Štěrba: Alkoholismus a hospodářské poměry (86 D). Říd. uč. H. Kubík: Světová válka (79 D). Říd. uč. H. Kubík: Drobné domácí zvířectvo (105).

V Dolních Tošanovicích: K. Kolek: Vojna školou života (105). Drobné domácí zvířectvo (84). Ochrana obyvatelstva proti plynovým útokům (93). Cesta kolem světa (75). Prof. V. Placht: Poslední světové události (15 D).

V Návsí: Říd. uč. Fr. Pražák: Spolupráce rodiny a školy (194). Cesta kolem světa (153). Ochrana obyvatelstva proti plynovým útokům (245). Drobné domácí zvířectvo (223).

Přehled přednáškových cyklů:

1. Chotěbuz	7 večerů,	331 posl.,	14 hod.,	46 pr. návšť.
2. Karvinná	7 „	640 „	14 „	91 „ „
3. Frýdek	7 „	640 „	17 „	57 „ „
4. Střítež	13 „	728 „	32 „	56 „ „
5. Dolní Žukov	9 „	566 „	20 „	63 „ „
6. Albrechtice	12 „	1295 „	24 „	108 „ „
7. Dobrá	3 „	132 „	7 „	47 „ „
8. Dolní Domaslovce . . .	3 „	256 „	6 „	85 „ „
9. Hnojník	5 „	305 „	13 „	61 „ „
10. Komorní Lhotka	6 „	508 „	11 „	84 „ „
11. Lyžbice	3 „	103 „	5 „	34 „ „
12. Mosty u Čes. Těšína . .	4 „	360 „	9 „	90 „ „
13. Puncov	3 „	167 „	6 „	56 „ „
14. Stonava	7 „	739 „	14 „	105 „ „
15. Šumbark	3 „	171 „	6 „	63 „ „
16. Raškovice	6 „	544 „	13 „	91 „ „
17. Hor. Těrlicko	3 „	72 „	6 „	24 „ „
18. Smilovice	7 „	619 „	16 „	89 „ „
19. Dol. Tošanovice	5 „	428 „	11 „	98 „ „
20. Návsí	4 „	815 „	8 „	204 „ „

Celkem . . . . . 127 večerů, 9163 posl., 252 hod., 71 pr. návšť.

Celkem tedy večerů bylo 127 o 65 více než loni, posluchačů 9.163 o 4.900 více, hodin 252, t. j. o 88 více než loni, průměrná návštěva 71 o 3 větší než loni. Do výše uvedeného počtu hodin není započítána doba debaty po jednotlivých přednáškách. Debata si průměrně vyžádala dobu jedné hodiny, takže počet hodin se tím zvětší na 323 hodiny. Stálé pozornosti se těší jednotlivé přednášky o aktuálních problémech denního života kulturního, politického a hospodářského. MOK (odborní SIMOL) vyvinuly tu letošního roku opravdu zvýšenou činnost, která se projevovala snahou o uspořádání přednášek, případně debaterních večerů v místech jejich působnosti.

Řečníci a jejich témata jsou oznamována v Matičním zpravodaji, který jest rozeslán všem MOK (odborům SIMOL), OOS a MOS v oblasti matiční. Tím jest tento zpravodaj jakýmsi úředním lidovýchovným orgánem pro oblast matiční na Těšínsku a Hlučínsku.

Prosloveny byly tyto přednášky: Jablunkov: Prof. A. Zbavitel: O československé vzájemnosti (spolu s OOS) (účast 50), Český Těšín: Prof. A. Zbavitel: O československé vzájemnosti (spolu s OOS a čes. spolky) (účast 100), Karvinná: Dr. Franta Kocourek: Hlasování v Sársku a současné poměry v Evropě (spolu s OOS) (80), Orlová: Dr. Franta Kocourek: Hlasování v Sársku a součas. poměry v Evropě (spolu s OOS) (150), Český Těšín: Dr. Franta Kocourek: Hlasování v Sársku a současné poměry v Evropě (spolu s OOS a čes. spolky) (100), Dol. Domaslavice-Volovec: MUDr. Vl. Pácl: Angina a její následky (68), Hrádek: Učitel J. Štefek: Cesta kolem světa (102), Hradiště: Říd. uč. J. Brzický: Drobné domácí zvířectvo (57), Kanská-Kanada: Odb. uč. V. Jiroušek: Kde domov můj? (spolu s čes. spolky) (500), Louky nad Olzou: Obrana obyvatelstva proti plynovým útokům (102), Ropice: Odb. uč. V. Jiroušek: Racionalisace a její následky (62), Skřečon: Říd. uč. J. Svoboda: Ochrana obyvatelstva proti leteckým útokům (78), Sedliště: Odb. uč. Čeněk Sovinský: Vliv krise na společenský a rodinný život (34), Skřečon: Říd. uč. J. Svoboda: První pomoc při úrazech (79), Petřvald: Vojna školou života (315), Hlučín: MUDr. E. Neumann: Péče o zdraví dětí školou povinných (84), Vrbice: Odb. uč. V. Jiroušek: Racionalisace a její důsledky (43), Vendryně: Prof. V. Placht: Současné události světové (65), Hradiště: Odb. uč. V. Jiroušek: Rodina a škola (49 D), Sedliště: PhDr. B. Šretrová: Žena a prostředí (75 D).

Přednáškami prof. A. Zbavitele doplňováno úsilí jiných lidovýchovných institucí a prohloubení poznání problému poměru československého. Přednáškou Fr. Kocourka, očitého svědka hlasování v Sársku, paralysovány pokusy o nezodpovědnou desorientaci veřejného mínění na Těšínsku.

Úvodem k zahájení výstavy Zrakové kultury v Novém Bohumíně, Skřečoni, Stříteži, Šumbarku, byly uspořádány celkem 4 přednášky na tema: Zrak tvůrcem vzdělanosti, s celkovou účastí 537 osob.

K oslavám 28. října, kteréhožto svátku jest výhodně využíváno k výchově státoobčanské a posílení československé státní ideje na Těšínsku, byly uspořádány přednášky: Dolní Lomná, odb. uč. V. Jiroušek; Polská Lutyně, prof. Jar. Šabata; Mosty u Českého Těšína, odb. uč. Oldřich Štěrba; Ropice, odb. uč. V. Jiroušek; Šumbark, řed. Jan Železný; Smilovice, odb. uč. V. Jiroušek; Český Těšín, prof. A. Zbavitel (spolu s OOS). Celkem 7 přednášek s úhrnnou účastí 1.322 osob.

Podobně uspořádáno 15 přednášek k narozeninám p. presidenta republiky s celkovou účastí 2.320 osob v obcích: Dobruška, odb. uč. V. Jiroušek; Dolní Domaslavice, odb. uč. J. Neužil; Hradiště, odb. uč. V. Jiroušek; Kanská, tajemník Ant. Hořínek; Dolní Lištná, odb. uč. Vl. Tomandl; Dolní Lomná, prof. Jar. Šabata; Hor. Lomná, říd. uč. Karel Smyczek; Mistřovice, říd. uč. T. Ambros; Oldřichovice, prof. Jar. Šabata; Ropice, odb. uč. V. Jiroušek; Sedliště, PhDr. B. Šretrová; Smilovice, odb. uč. V. Jiroušek; Český Těšín, Dr. Vojtěch Martínek (spolu s OOS).

Celkem tedy uspořádáno bylo 46 (7 s D) jednotlivých přednášek s celkovou účastí 6.471, t. j. průměrně 140 osob) celkem 99 hodin. Živé slovo doprovázené světelným obrazem, patří stále k jednomu z velmi účinných lidovýchovných prostředků. V kanceláři správy MJVŠL bylo letos k dispozici 12 přednášek, a to:

Hlučínsko: promítuto v Horním Žukově, Albrechticích, Stonavě, Komorní Lhotce, Návsí, Jablunkově, Horním Těrlicku, celkem 7krát, účast 1.323.

Spolupráce rodiny a školy: Návsí, Jablunkov, Louky, Albrechtice, Dol. Tošanova, Stonava, Komorní Lhotka, celkem 7krát, účast 1.204.

Cesta kolem světa: Albrechtice, Návsí, Jablunkov, Komorní Lhotka, Stonava, Hrádek, Střítež, Tošanova, Puncov, Skřečůň, celkem 10krát, účast 1.590.

Ochrana obyvatelstva proti plynovým útokům: Skřečůň, Louky, Chotěbuz, Tošanova, Albrechtice, Návsí, Jablunkov, Komorní Lhotka, celkem 8krát, účast 1.408.

T. G. Masaryk: Albrechtice, Puncov, Chotěbuz, Stonava, Návsí, Jablunkov, Šumbark, Komorní Lhotka, Albrechtice, Hradiště, Skřečůň, celkem 11krát, účast 1.440.

První pomoc při úrazech: Stonava, Mosty u Čes. Těšína, Návsí, Jablunkov, Komorní Lhotka, Albrechtice, Hradiště, Skřečůň, celkem 8krát, účast 1.440.

Vojna školou života: Stonava, Tošanova, Střítež, Mosty u Čes. Těšína, Albrechtice, Komorní Lhotka, celkem 6krát, účast 653.

Drobné domácí zvířectvo: Střítež, Mosty u Těšína, Smilovice, Mistřovice, Hradiště, Dol. Tošanova, Albrechtice, Stonava, Návsí, Jablunkov, celkem 10krát, účast 1.327.

Včela, její chov a význam: Albrechtice, Stonava, Návsí, Jablunkov, celkem 4krát, účast 501.

M. R. Štefánik: Stonava, Mosty u Čes. Těšína, Komorní Lhotka, Návsí, Jablunkov, Albrechtice, celkem 6krát, účast 715.

Československá republika II. díl: Albrechtice, Stonava, Návsí, Jablunkov, celkem 4krát, účast 405.

Letem českými dějinami: Albrechtice, Stonava, Návsí, Jablunkov, celkem 4krát, účast 715.

12 přednášek se světelnými obrazy promítuto celkem 83krát, celková návštěva 13.267.

Zvláště nutno se zmíniti o sociologickém semináři, který uspořádal prof. Masarykovy university v Brně Dr. In. Arn. Bláha. Semináře trvajícího 3 hodiny, účastnilo se 47 pracovníků, kteří se ochotně na podnět MJVŠL přihlásili k práci při sociologickém výzkumu Těšínska. Těšíme se, že zotavení p. prof. Dr. In. Arn. Bláhy umožní v příštím roce vědecké prozkoumání Těšínska po stránce sociologické.

Výstavy. Také letošního roku podařilo se správě MJVŠL v Českém Těšíně doplniti lidovou výchovu uspořádáním veřejně přístupných výstav. Byly to: Výstava zrakové kultury, zapůjčená Ústředím zrakové výchovy školní a lidové, výstavy byly uspořádány v Novém Bohumíně (spolu s OOS), Skřečoni (spolu s odborem SIMOL), Šumbarku (spolu s odborem SIMOL). Výstavy tyto navštívilo celkem 2.617 osob. V pořádání těchto výstav bude v příštím roce pokračováno.

Ve dnech 20. dubna až 1. května 1935 byla uspořádána spolu s místním českým klubem fotografů-amaterů v Čes. Těšíně v musejním sále radničním výstava fotografických obrazů, k nim připojen byl koutek historických zajímavostí fotografických. Výstavu navštívilo 1.305 osob.

Do programu letošní lidovýchovné práce zařaděny byly **čtenářské besídky**. Vedí je správce obvodové knihovny profesor Jaroslav Šabata z Čes. Těšína. Čtenářské besídky měly tento program: 1. Krátký úvod o významu četby. 2. Které knihy

máme letos v naší obvodové knihovně. 3. Čtení — ukázky z našich knih. 4. Anekdoty z knihovny „Veselá mysl“. 5. Rozhovor. Byly uspořádány v Gutách (účast 43), Chotěbuzi (62), Smilovicích (84), Dol. Tošanovicích (75), Hřčavě (25).

Celkem tedy byly čtenářské besídky v 5 místech s celkovou účastí 289, průměrně 57 osob, hodin 15. V pořádání bude v příštím roce pokračováno.

Přehled činnosti:

I. Kursy: Do 18 kursů bylo zapsáno celkem 518 posluchačů, vyučovalo se celkem 409 hodin a průměrná návštěva byla 39 posluchačů.

II. Putovní školy lidové: Ve 20 putovních školách lidových uspořádáno 127 večerů, které navštívilo úhrnem 9.163 posluchačů, vyučováno bylo celkem 323 hodin a průměrná návštěva jednoho večera byla 71 posluchačů.

III. Jednotlivé přednášky: 46 přednášek navštívilo 6.471 posluchačů, průměrná návštěva jedné přednášky byla 140 osob, 7 přednášek bylo spojeno s debatou. Celkem 99 hodin.

IV. Sociologický seminář: Účast 47 posluchačů, 3 hodiny celkem.

V. Přednášky v útulcích pro nezaměstnanou mládež: Celkem 188 přednášek, posluchačů 80, průměrná návštěva 76, hodin 220.

VI. Přednášky se světelnými obrazy: Na 12 témat uspořádáno 83 přednášek, celková účast 13.267 osob, průměrná návštěva 159 osob na přednášku, hodin 166.

VII. Čtenářské besídky: 5 čtenářských besídek, celková návštěva 289 osob, průměr 57, hodin 15.

VIII. Výstavy: Celkem uspořádáno 6 výstav s celkovou účastí 3.922 osob.

Celková návštěva všech uvedených podniků byla 33.550 osob, počet hodin v I. až VII. byl 1.187.

Podle jednotlivých skupin učební osnovy upraveno obsahově vyučování na MJVŠL v letošním školním roce takto:

I. Filosofie, základy mravního a společenského života: Vznik a vývoj země, člověka a života (PD), Filosofie Masarykova díla (PD), O demokracii (PD), O pravém bohatství (ú), Hygiena duše (ú), O pravé svobodě (ú), Náboženská otázka (PD), Zvyk a mladý člověk (ú), Jedno potřebné (ú), Co chceme (ú), Socialismus a lidovychova (PD), Věda a umění ve službě lidstvu (ú), Jakého mesiáše Israelité čekali (ú), Náboženská věda (ú), O nacionalismu (PD), Jak se chovati ve společnosti (ú), T. G. Masaryk (svo), Masarykův boj za pravdu (ú), Co s náboženstvím? (PD), Pravidla slušného chování (ú), Židovství a křesťanství (PD), Islam (ú), Dnešní světové názory (ú).

II. Literatura a řeči: Správná čeština (K), K. Havlíček-Borovský (P), Čtenářské besídky (PD), Kniha nejlepší přítel (ú), Esperanto (ú), O četbě (ú), Jak máme čísti (ú), Základy českého pravopisu (ú), Vzdělávací a výchovná hodnota literatury (ú), Básnictví lyrické, epické, dramatické (ú), Poesie národní a její ohlasy (ú), Karel Hynek Mácha (ú), Božena Němcová (ú), Neruda a Hálek (ú), Svatopluk Čech (ú), Alois Jirásek (ú), Vrchlický a Zeyer (ú), J. Sv. Machar (ú), Petr Bezruč (ú), Spi-sovatelé legionářů (ú).

III. Dějiny, zeměvěda a vlastivěda: Vznik republiky Československé (ú), její hra-nice, sousední státy a poloha (ú), Horopisný přehled ČSR (ú), Pravěk naší vlasti (ú), Z doby předhistorické (ú), Vodstvo a podnebí (ú), Doba říše velkomoravské (ú), O lidech, kteří prospěli lidstvu (ú), Umění čísti na mapě (ú), Stav lidu českého v XIII. a XIV. století (ú), Král Alexandr I. a ministr Barthou (P), Hnutí hu-sitské (ú), Židovství, katolicismus a reformace (P), Charakter kraje a povaha lidu na Těšínsku, původ a odvození názvu Karvinná (ú), Války husitské (ú), Orientace

ve dne a v noci (ú), Události poslední doby v celém světě (PD), V Evropě před Kristem (ú), Válka světová (PD), Životopis T. G. Masaryka (ú), Jiří z Poděbrad a Jagelovci (ú), Cesta kolem světa (svo), Stručné dějiny národa českého (PD), Historická místa v ČSR (ú), Chicago (ú), Pravěk naší vlasti (ú), Boj za naši samostatnost doma (PD), Boj za naši samostatnost za hranicemi (PD), Boj za naši samostatnost v Rusku a na Sibiři (PD), Slovensko za válek husitských (ú), O československé vzájemnosti (PD), Válka třicetiletá (ú), Hlasování v Sársku a současné poměry v Evropě (PD), Jan Amos Komenský (ú), Světová válka a Masaryk (P), Život našich předků v XVI. a XVII. století (ú), Poslední události na Těšínsku (PD), O Jugoslavii (P), Těšínsko na mezinárodním fóru (PD), Rok 1848 (ú), Z minulosti Těšínska (PD), Hlučínsko (svo), M. R. Štefánik (svo), Československá republika II. díl (svo), Letem českými dějinami (svo), Boj českého národa za svou budou (ú).

IV. Občanská nauka: Ochrana obyvatel proti plynovým útokům (svo), O sociálním pojištění (ú), Boj plynem ve válce (PD), Ochrana státu před vyzvědači (ú), Branná výchova mládeže (ú), Práva a povinnosti obecních správních sborů (obecní rady, komisi, zastupitelstva), včetně starosty obce (PD), O hospodaření obecním jménem (PD), Sestavování obecního rozpočtu (PD), Rozpočet místní školní rady (PD), Předkládání výročních účtů obecních (PD), Domovské právo — chudinské opatření (PD), Stavební řád slezský (PD), Místní školní rada a její povinnosti (PD), Předpisy pro přehlíže dobytka a masa (PD), Volba a působnost místní školní rady (PD), Zdravotní policie (PD), Jak prospěti národu (ú), Práva a povinnosti občanů (ú), Naše armáda (ú), Spolupráce rodiny a školy (svo), Soudnictví (ú), Ústava ČSR (ú), Vládní formy (ú), O našich novinách (ú), Vojna školou života (svo), Pasivní obrana obyvatelstva (ú), Účel dnů brannosti (ú), Kde domov můj? (P), Vliv krise na společenský a rodinný život (PD), Obyvatelstvo (ú), Národní shromáždění — vznik zákonů, vláda (ú), Samospráva (ú), Brannost národa (ú), Budoucí válka (PD), Rodina a škola (PD).

V. Národní hospodářství a státověda: My a současné hospodářské poměry (PD), Hospodářské poměry (ú), Svoboda u nás a jinde (ú), Racionalisace a její důsledky (PD), Zeměpisné základy naší zahraniční politiky (PD), Vzájemný poměr česko-polský (PD), Průmysl ČSR (ú), Státní hospodářství, obchod (ú), Zahraniční politika čsl. od roku 1919 (ú), Hospodářská politika čsl. od roku 1919 (ú), Slovenští politikové Rázus a Hlinka (ú), Kapitoly z hospodářského zeměpisu (ú), Zahraniční a domácí příčiny světové hospodářské krise (PD), Současný diplomatický boj o zachování míru (PD), Pozemková kniha (PD), Oddlužení majitelů drobných usedlostí (PD), Co musí každý vědět o daních (PD), Alkoholismus a hospodářské poměry (PD).

VI. Matematika a přírodní vědy: Počty a měřictví (K), Soustava sluneční (ú), Magnetismus (ú), Užitečnost vody (ú), Vznik uhlí (ú), O vzniku různých měr (ú).

VII. Tělověda a sociální zdravotnictví: Skauting (ú), Pohlavní zdravotnictví (ú), Jak využití volného času (ú), Tělocvik a sport (ú), Tělocvičné spolky (ú), Nemoci srdce (ú), Nemoci plic (ú), Společenské hry (ú), Nakažlivé nemoci (P), O všech formách tuberkulózy (PD), Zdraví dětí školou povinných (PD), Očkování proti záškrtu (PD), Angina a její následky (PD), Jak využití volných chvil v přírodě (PD), První pomoc při úrazech (svo).

VIII. Technika a zemědělství: Průmysl a zemědělství (ú), Jak se tvoří film (ú), Nejčastější choroby domácích zvířat (PD), Drobné domácí zvířectvo (svo), Včela a její chov a význam pro člověka (svo), Plachtění (ú), Zámečnickova práce (ú), Průmysl dřevařský a jeho hospodářský význam (ú), Použití elektřiny v domácnosti (ú), Zpracování železné rudy (ú), Vysoká pec Siemens-Martinská (ú), Zemědělství

v ČSR (ú), Elektrické pece (ú), Jak se odlévají odlitky jednoduché a složité (ú), Vybrané kapitoly o hornictví (ú), Svařování autogenní a elektrické (ú), O výrobě železa (ú), Elektrický motor (ú), Elektřina v denním životě (ú), Vodárna (ú), Pumpy na tlak a zdviž (ú), Užití chemie v domácnosti (ú), Vodní turbíny (ú), Technické pokroky v dopravě (ú), Parní kotel (ú), Vzduchová turbína (ú), Motocykl (ú), O automobilech (ú), Vazba knih (ú), Jak si levně pořídím domácí dílnu (ú).

IX. Umělecká výchova: Výstavy zrakové kultury (V), Co vzdělává člověka (ú), Kreslení a malování (ú), Smysl pro vkus a krásno (ú), Zrak tvůrcem vzdělanosti (svo).

X. V oboru ženské výchovy: Kurs vaření (K), Kurs vánočního pečiva (K), Kurs pletení (K), Kurs háčkování (K), Kurs šití šatů (K), Žena a prostředí (PD).

XI. Praktická cvičení: Psaní účtů a kvitancí (ú), Psaní reversů a dlužních úpisů (ú), Psaní vysvědčení výučních a pracovních (ú), Psaní žádostí (ú), Praktický kurs fotografický (K), Kurs fotografického zvětšování (K), Kurs psaní strojem (K).

Podniky zábavně vzdělávací: Správa Masarykovy jubilejní vyšší školy lidové nezasahovala rušivě do činnosti jiných lidovýchovných organizací a netříštila jejich již zavedený plán lidovýchovný. Byla-li požádána, ochotně poradila. Samostatných zábavně vzdělávacích podniků nepořádala. Kulturně-výchovná představení filmová byla zařazována pravidelně do programů matičních a městských biografů v místech školy. Přednášky se světelnými obrazy byly organizovány MJVŠL a okresními sbory v Hlučíně, Novém Bohumíně, Orlové, Frýdku. Ochotnická představení divadelní a loutková divadla jsou pořádána jednotlivými odbory matičními a místními osvětovými komisemi. Hudební produkce pořádají a o hudební výchovu pečují hudební a pěvecké školy Slezské Matice osvěty lidové v Čes. Těšíně (s pobočkami v Třinci, Jablunkově a Hnojníku) a v Novém Bohumíně (s pobočkami v Rychvaldě, Petrovicích, Fryštátě). Svrchu uvedená činnost jest vykázána jednak v příslušných zprávách jmenovaných okresních a městských osvětových sborů, jednak v každoroční zprávě o činnosti Slezské Matice osvěty lidové.

Posluchači: Rozvrstvení posluchačů v kursech podle předběžného vzdělání a pohlaví jest takřka stejné jako v minulých letech. V putovních školách lidovýchovných a při ostatních podnicích nebylo rozvrstvení zjišťováno. Potěšitelnou však jest stále početněji stoupající účast mladých a v mnohých místech účast jinorodních posluchačů.

Kde se vyučovalo: Ve všech místech působnosti bylo MJVŠL ochotně poskytnuto přístřeší v budovách státních i veřejných, středních a národních škol. V Čes. Těšíně v zemské odborné škole pro ženská povolání a v musejním sále radnice. KMJFL a správa MJVŠL vzdává všem odpovědným činitelům za to upřímný dík.

Osvětová péče o nezaměstnané: Osvětové péči o nezaměstnané věnována značná pozornost. Do otevřených a finančně zajištěných kursů přijati nezaměstnaní zdarma. O vzdělání v útulcích pro nezaměstnanou mládež viz příslušné části. Odbory matiční, vlastníci kinolicencí vyzváni správou školy, aby podporovali osvětovou činnost pro nezaměstnané. Správa školy navrhla KMJFL snížení zápisného a kursového, aby účast v kursech netrpěla vlivem současných finančních poměrů. Také nemožnost poskytnouti škole vyšší státní příspěvek doléhala na rozvoj školy. Proto také na návrh správy MJVŠL pojat byl do resoluce Slezské Matice osvěty lidové zvláštní odstavec, vyjadřující stanovisko její k této věci. Resoluce byla přijata na valné hromadě SIMOL dne 2. června 1935 v Jablunkově všemi přítomnými delegáty vyslanými místními odbory, v nichž sdruženo jest 20.000 členů. Příslušný odstavec zní: aby lidovýchovné práci naší, prováděné prostřednictvím odborů našich, Masarykovou jubilejní vyšší školou lidovou pro Těšínsko a Hlučínsko a příslušnými osvětovými sbory, jakož i veřej-

nými a obvodovými knihovnami, byly poskytnuty nejnutnější finanční prostředky k provádění lidové výchovy v nejširším slova smyslu, zejména při výchově k státnosti a brannosti národa.

Činnost vydavatelská: Kuratorium Masarykova jubilejního fondu lidovévýchovného vydalo zprávu o činnosti Masarykovy jubilejní vyšší školy lidové pro Těšínsko a Hlučínsko za školní rok 1933/34; zpráva vyšla jako zvláštní otisk Těšínského kalendáře na rok 1935 v 500 výtiscích a byla rozeslána lidovévýchovným pracovníkům a osvětovým institucím.

Závěr: Vedle vydržovatele školy, kuratoria Masarykova jubilejního fondu lidovévýchovného, umožnilo činnost v letošním školním roce ministerstvo školství a národní osvěty, které kuratoriu MJFL poskytlo na vydržování MJVŠL Kč 10.000.—.

Jak kuratorium Masarykova jubilejního fondu lidovévýchovného, tak správa Masarykovy jubilejní vyšší školy lidové pro Těšínsko a Hlučínsko vzdává za tento dar svůj upřímný a nelíčený dík.

O finančním hospodářství školy v pokladní zprávě. — Československé státní dráhy, Slezské zemské dráhy a místní dráha Moravská Ostrava—Karvinná poskytují posluchačům slevu při jízdě do kursů.

Také v letošním školním roce setkala se Masarykova jubilejní vyšší škola lidová pro Těšínsko a Hlučínsko s pochopením a pomocí úřadů a korporací a přízní veřejnosti. To naplňuje správu školy důvěrou, že veliký národní a lidovévýchovný úkol, který si v oblasti své působnosti vytkla, bude moci i v dobách málo příznivých snahám osvětovým zdárně plniti.

Příjem:

Pokladní zpráva

Vydání:

		Kč			Kč
1.	Zápisné	319.40	1.	Schodek z roku 1933/34	16.960.90
2.	Kursovne	2.239.50	2.	Honoráře docentů	11.499.40
3.	Dary a subvence	10.030.—	3.	Jízdne docentů	1.925.10
4.	Schodek	28.375.40	4.	Otop, světlo, čištění	840.40
			5.	Nájem kanc. místností	2.400.—
			6.	Náklad na vzděl, podniky	1.405.85
			7.	Kancelářské potřeby	896.75
			8.	Poštovné	1.019.60
			9.	Správní výlohy	2.600.—
			10.	Propagace	545.40
			11.	Inventář	326.10
			12.	Různé	544.80
		40.964.30			40.964.30

Pozn.: K — kurs, P — přednáška, D — debata, PD — přednáška s debatou, svo — přednáška se světelnými obrazy, ú — přednáška v útulku pro nezaměstnanou mládež v Karvinné a Orlové, V — výstava.

ZEMĚDĚLSKÁ ZÁLOŽNA VE FRÝDKU

Jediný zemědělský ústav na Těšínsku. Bezpečné uložení peněz.

Železářny Báňské a hutní společnosti v Třinci

Těšínské Slezsko je jedním z nejstarších průmyslových krajů Evropy. Počátky jeho železářství sahají až do dob starých Římanů. Přímý důvod vzniku železářských podniků na Těšínsku a speciálně ve Třinci byla blízká naleziště železné rudy, nesmírné bohatství lesů, které zásobovaly železářny dřevěným uhlím, vyrobeným v milířích, dále na tehdejší dobu značné množství vody v řece Olši, Lišnici a Tyrce. Vody použito bylo jak ku splavnění dříví, tak využito její síly pro provoz. Železná ruda vycházela v okolí Třince, zejména v Dolní Lištné, ve Vendryni, Bystřici a Nýdku, přímo na povrch. Obsahovala 16—22% železa. Dobývání její prováděno bylo štolami a směrnými chodbami, které byly raženy na sklonku kopců a sloužily nejen pro těžbu, nýbrž i pro odvodňování a větrání. V přímé blízkosti štol postavena byla ohniště a výroba kujného železa z rud prováděna byla tím způsobem, že se ruda smíchala s dřevěným uhlím a tato směs se zapálila. Později k lepšímu tavení vháněl se do pece vzduch kovářskými měchy. Produkt, takto získaný, měl vzhled a vlastnosti kujného železa, které ze dna pece, po odstranění strusky a zbytků popelu, bylo vytaženo a na kovářské dále zpracováno.

První vysoká pec ve Slezsku postavena byla roku 1770 v Ustroni a připojena o několik roků později s třineckým panstvím k t. zv. těšínské komoře. S vlastním plánovitým obhospodařováním železáren ve Třinci započato bylo roku 1839, kdy uvedena v provoz I. vysoká pec a postaveny hamry a slévárny. Vodní silou poháněna byla vodní kola a takto získané energie využito bylo v železárnách. Stoupajícím techn. vývojem zlepšována byla vedlejší nutná zařízení a zavedeny nové dokonalejší metody výrobní. Ku krytí zvýšené potřeby železa nestačila však ani rudná ložiska z obvodu Třince, ani produkce vysokých pecí a proto správa podniků dovážela surové železo ze Slovenska. Dovoz prováděn byl ze železáren župy spíšské

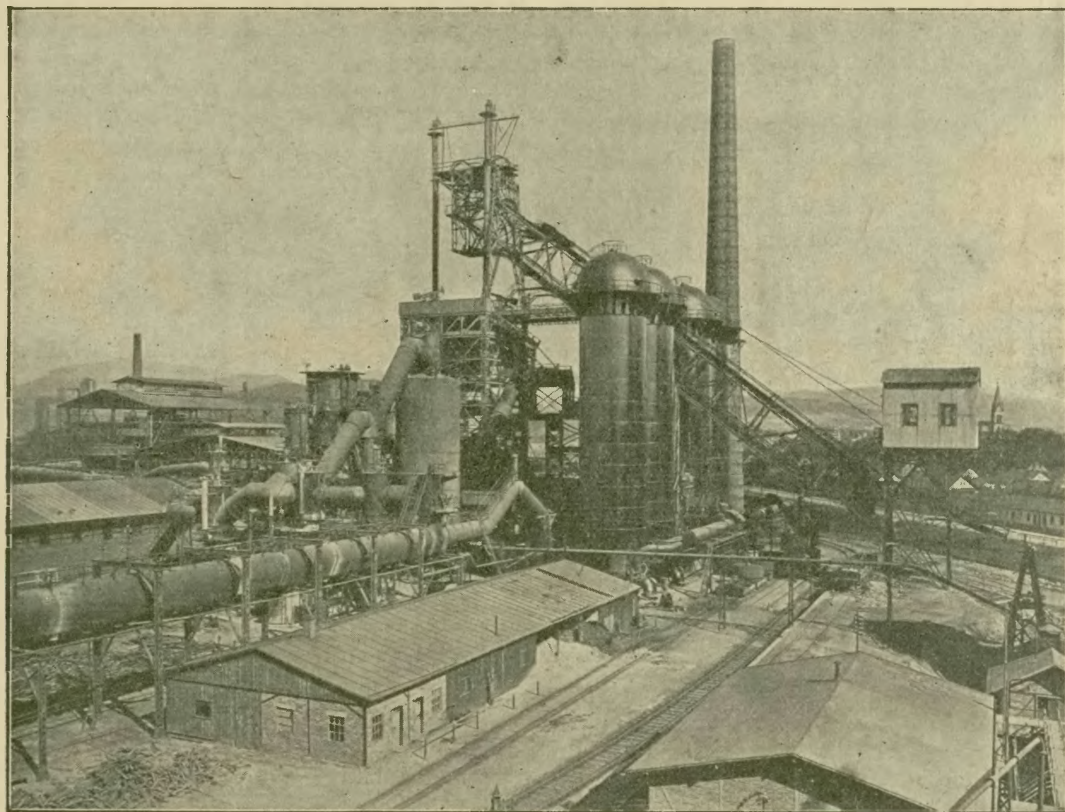
a gemerské povozy do Lipt. Hrádku, odtud po Váhu do Žiliny a ze Žiliny povozy do Slezska. Zastaralé zařízení železáren, nesnadná doprava slovenského surového železa a jiné těžkosti, které brzdily zdárný vývoj železáren, přiměly vynikajícího tehdejšího ředitele komory těšínské L. Hoheneggera k radikální změně ve vedení podniku a k vybudování moderního zařízení železáren. K vysokým pecím přistavena byla dmychadla, ve slévárnách započato s výrobou strojních a stavebních odlitků, počet hamrů zvětšen a dosavadní způsob výroby zkujňováním tak přeměněn, aby při menší spotřebě paliva získalo se železo snadno použitelné ku válcování. Hohenegger však staral se též o nahrazení ubývajících rud těšínských hodnotnějšími rudami železnými a vybudoval tím na Slovensku vlastní rudní základnu. Když s postupujícím rozvojem závodu nestačilo k výrobě železa dřevěné uhlí a pocitován byl nedostatek vodní síly, hleděl získati v revíru ostravsko-karvinském uhelné doly. Výstavbou železnic v uhelné oblasti a dobrým spojením mezi doly a železárnami získaly tyto netušeného rozvoje. Pozdějším vystavěním košicko-bohumínské dráhy, využitím kamenného uhlí pro vytápění pudloven, nahrazením dřevěného uhlí ve vysokých pecích koksem a p. urychlen byl vývoj železáren ve Třinci, které záhy staly se nejdůležitějším závodem těšínské komory. Po všeobecné hospodářské krizi v roce 1873 soustředěny byly hlavní výrobní procesy do jedné hutě a jako nejvýhodnější uznány byly železářny ve Třinci. Do Třince přeložena byla z Karlovy hutě ocelárna a jemné válcovny z Ustroně. Válcovny byly přestavěny, zmodernisovány, obdobně jako kovářny a kuplovny. Vysoké pece přestavěny tak, aby mohlo býti s výhodou použito slovenských rud, dále opatřeny předeheřivací Whitwellovými a zvětšena denní produkce na 500 až 600 q šedého nebo 700 až 800 q bílého surového železa. Současně rozmnoženy a zdokonaleny byly koksové pece, vystavěna vlast-

ní továrna na ohnivzdorné hmoty a na sklonku 19. století zbudována elektrárna.

V roce 1906 převzala železářské závody komory těšínské, které i přes intenzivní činnost soustředění výroby sestávaly se z několika závodů, Báňská a hutní společnost. Od té doby soustředovací proces byl ještě důrazněji prováděn a toliko

měďárny dospěl rozvoj a výstavba tříneckých železáren až do světové války. Po převratu v roce 1922 přeloženo bylo vedení společnosti z Vídně do Československa a sice nejprve do Brna a pak do Prahy. Pod novou správou nastává nová reorganisace výroby a netušený rozmach železáren, které svým zařízením a vede-

Vysoká pec č. IV.

dobrému vedení vděčí nynější rozmach železáren. Nové vedení započalo ihned se zaváděním elektrisace válcoven. Proto byla vystavena a potřebným zařízením vybavena elektrická centrála. Postupně přeměňovány byly veškeré válcovací tratě na pohon elektrický. Od roku 1908 vyráběna je ocel výhradně v martinských pecích. Smaltovna byla zrušena hned po převzetí společností. Postavením rourové pece pro stmelení prachových rud, vystavěním nových koksových baterií, nových výtahů pro vysoké pece, čistírny plynu, rozšířením ocelárny a vybudováním nové

ním jsou jedny z nejlepších v Evropě.

Dnešní stav v tříneckých závodech možno rozdělit na tři hlavní skupiny. V první je soustředěna výroba surového železa z rud a patří k ní vysoké pece se skládkou rudy a aglomerací jemnozrnných rud, výroba koksu a zpracování kyzových výpalků. Do druhé skupiny přináleží zpracování surového železa na ocel a této na hotové výrobky nebo polotovary v ocelárnách, slévárnách a válcovnách. Do třetí skupiny náleží veškerá ostatní pomocná oddělení jako elektrárna, mechanické dílny, šamotka a výzkumné ústavy. — Od-

dělení vysokých pecí má čtyři vysoké pece, které mají skoro stejný profil o výkonnosti 230 t, 280 t a 330 t, kdežto nově postavená pec č. IV 650 t surového železa denně. Je to nejmodernější a nejvýkonnější vysoká pec v republice. Vysokopeční plyn po vyčištění hromadí se v plynojemu o velikosti 30.000 m³. — Do této skupiny přináleží také příprava suroviny pro vysoké pece a sice uhlí a rudy. Z vlastních uhelných dolů přiváží se uhlí, které se zpracuje na koks. Za tím účelem rozšířena byla dosavadní zařízení prádel, koksových baterií a oddělení na vedlejší produkty kokšárenské. V roce 1914 postavena byla baterie č. V o 35 pecích a velikosti komor 10×2,2×0,55 m. Maximální denní výkonnost je 160 t. V roce 1925 a 1927 rozšířeny byly koksozny o 90 úzkokomorových koksovacích pecí o velikosti komor 10×3,0×0,34 m. Maximální denní výkonnost těchto pecí (č. VI a VII) obnáší 850 t koksu. V roce 1930 vystavena byla baterie č. VIII se 28 pecemi rozměru 12×2,0×0,35 m. Koksovací doba v těchto pecích zkrácena na pouhých 12 hodin. Celý pochod je zmechanisován a překládání koksu při dopravě je sníženo na minimum, aby tím neutrpěla jeho kusovost. Maximální denní výkonnost je 465 t. S koksovémi pecemi spojena jsou oddělení na výrobu vedlejších produktů vzniklých při výrobě koksu. Jsou to: síran amonný, dehet, amoniak, benzol, čpavek, naftalin atd. — Ruda dováží se z vlastních dolů společností ze Slovenska, dále ze Švédska, Rakouska, Ruska, Jugoslaviie a j. zemí, překládá se na dvou skládkách na nově zřízeném rudišti. Hlavním účelem tohoto

rudiště je mechanické vykládání vagonů a plnění okovů, jakož i shromažďování potřebnou rezervu rud. Velice účelně a moderně zařízená nová skládka může pojmouti 350.000 t rudy, takže celkem možno na obou skládkách uskladnit asi 500 tisíc t. V agglomeračním oddělení pomocí tří rotačních pecí zpracuje se práškovitá a jemnozrnná ruda, dále prach z vysokých pecí a kyzové výpalky. Celé oddělení má tři rotační pece, každá 47 m délky a 2,4 m průměru o sklonu 4° a do těchto dopravována je ruda ze tří zásobníků za tím účelem, aby se mohlo regulovati složení směsi různých rud. Spečené kusy po vychlazení odváží se elektrickou lanovou dráhou do zásobníku. Výrobní kapacita agglomeračního zařízení činí asi 650 až 700 t aglomerátu za den.

Do druhé skupiny hlavních oddělení železáren patří ocelárny, slévárny a válcovny. Od roku 1887, kdy postavena byla první básická pec martinská, začíná rozmach oceláren, neboť martinský proces splnil naděje v něho kladené. Podle doby, kdy byly postaveny, dělí se ocelárna na ocelárnu č. I a II. Ocelárna I. má 6 martinských pecí každá po 40 t, jednu sklopnou pec Welmann-Seeverovu pro vsázku 120 t a sklopný míšič pro 300 t. Ocelárna II. byla dána do provozu v roce 1925 a pro svoje moderní zařízení určena byla na výrobu kvalitního materiálu. Obsahuje 6 martinských pecí, z nichž 3 mají výkonnost po 45 t, 2 po 30 t a 1 15 t. Mimo toho používá se malé Bosshardtovy pece o vsázce 5 t. Vytápění pecí v obou ocelárnách prováděno je směsí plynů vysokopečního a koksového. Za tím účelem se

---

Prvotřídní krejčovský závod pro pány i dámy

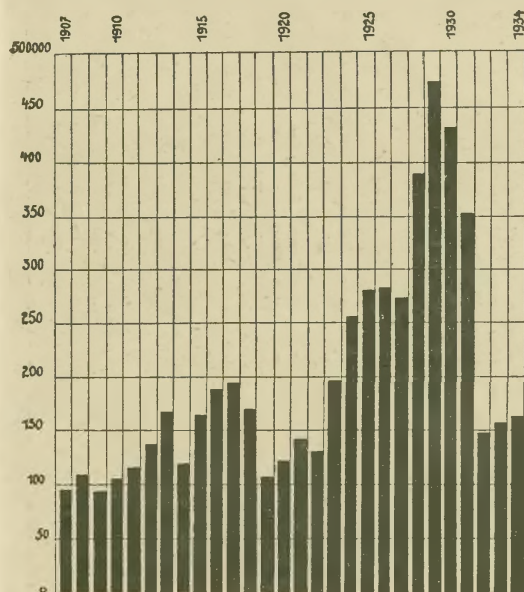
velký výběr dámských hotových PLÁŠTŮ, mužské a dětské konfekce, rovněž LÁTKY, krejč. přípravy, klobouky, košile, kravaty atd.

A. Lisztwan • Jablunkov náměstí

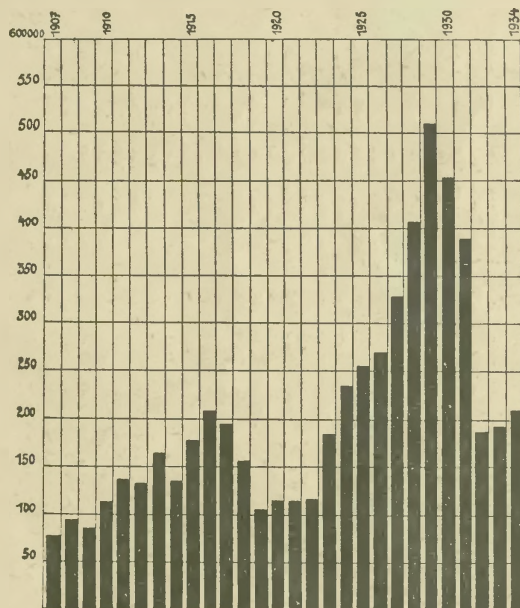
oba plyny mísí ve zvláštní ústředně a od tud za stálého dohledu a kontroly rozvádí na místo spotřeby. Ve slévárně šedé litiny odlévají se odlitky o váze 0.1 kg až 15 t. K ní je přičleněna slévárna ostatních kovů. Vybavena je všemi nutnými stroji, sušícími pecemi, zařízením k cídění odlitků a k úpravě písku, dále čtyřmi kuplovnami a pěti plamennými pecemi. — Nová slévárna oceli, daná do provozu v tutéž dobu co ocelárna II., skládá se

některých druhů nosičů a profilového železa, sochorů, důlních kolejnic a polovýrobků pro železniční upevňovadla. Výkon její je přibližně 200 t za 8 hodin. — Na střední trati válcují se menší nosiče a úhlové železo, malé kolejnice, tyčové a ploché železo a pod. Podle velikosti hoto-
vého profilu používá se k vyválnování sochorů tří jemných tratí. Jemné tratě I. a II. mají společnou úpravnu, která je za válcovacími stolicemi. Na obou tratích vál-

Výroba surového železa v t.

z odlevny, formovny, čistírny, žíhacích pecí a Bosshardtovy pece, která umožňuje výrobu kvalitních ocelí. Válcovny železáren skládají se z osmi oddělení nebo-li tratí: blokové, vratné, hrubé, střední, tří jemných a průběžné válcovny polotovarů. V ocelárnách odlité ingoty předehřívají se v hlubinných pecích, předválcují na blokové tratě a takto získané vývalky doválcují se na příslušných tratích na polotovar nebo hotový výrobek. Za 8 hodin vyválčuje se na blokové trati asi 600 t. — Na vratné trati vyrábí se zejména kolejnice a železniční drobný materiál, dále velké nosiče, U-železa, sochory atd. Elektrisace její provedena byla již v roce 1906 a byla to první trať v Evropě, jejíž pohon byl elektrický. Výkon její je asi 600 t za 8 hodin. — Hrubé tratě používá se k válcování

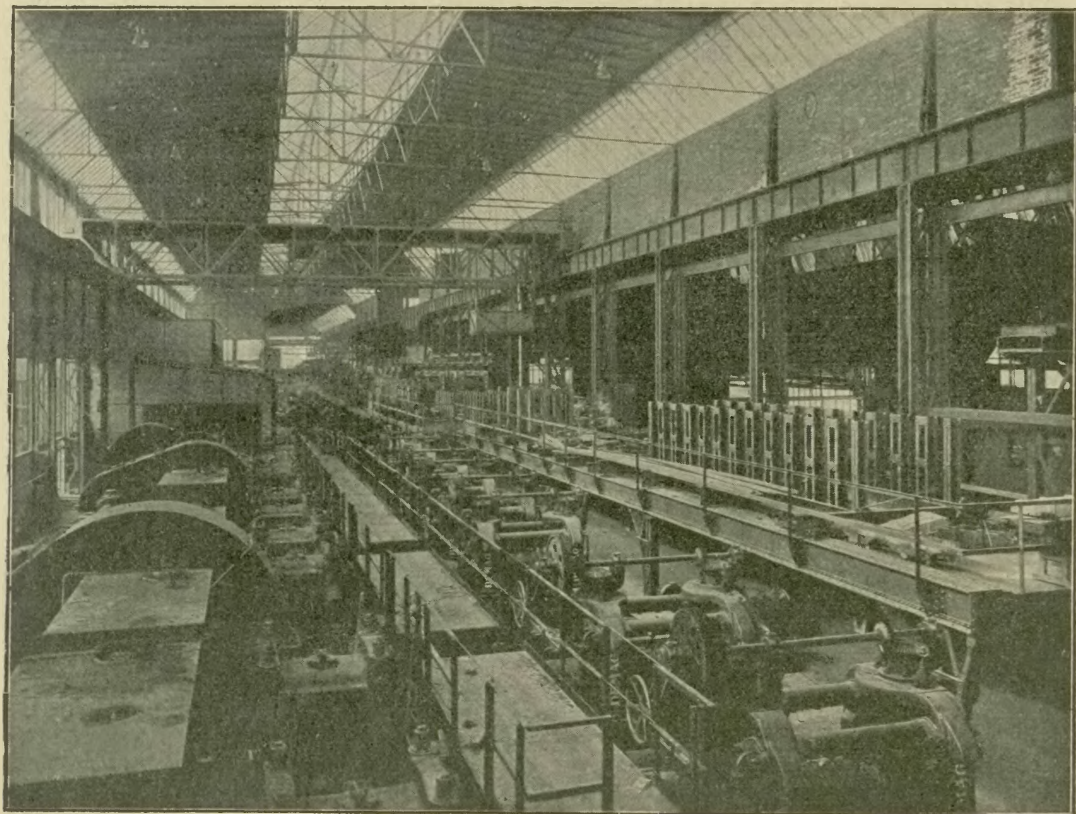
Výroba ocele v t.

se ze sochorů ploché, páskové a čtvercové železo, kulatina a malé úhelníky. Výrobní kapacita je asi 150—200 t. Moderně zařízená jemná trať III. válcuje zejména drát 5 až 15 mm v průměru, tyčové železo od 12 do 40 mm a pod. Svým zařízením a výkonností patří k nejlepším tratím tohoto druhu v Evropě. Její výkon je přibližně 240 t za směnu. Předehřívání sochorů děje se jak pro střední, tak pro jemné tratě ve zvláštních předehřívacích pecích, vytápěných uhelným prachem. — Průběžnou válcovnou polotovarů válcují se ploštiny, které se dále zpracují v nové válcovně jemných plechů v Karlově huti a sochory, jichž se používá k válcování na menších tratích v železárnách. Tato trať je chloubou technické práce a není jí v celé Evropě rovno, jak co do konstruk-

ce, tak i výkonnosti. Při stavbě tratě využito bylo veškerých odborných zkušeností a znalostí, přizpůsobena byla místním poměrům trineckým a proto v mnohém předčila průběžné tratě americké. Výrobek její — ploštiny — odpovídá všem požadavkům, které na něho kladou odběratelé, zpracující dále ploštiny v jemný

na výrobu drobného železničního kolejiva vyrábí se veškeré druhy spojek, podkladnic, rozponek, svěrek, můstkových desek a pod. pro vrchní železniční stavbu československých i cizích drah. K válcovnám přiléhá otevřené skladiště hotových výrobků a velká skladištní budova pro některé druhy válcovaného zboží. Z kizo-

Průběžná válcovna polotovárů.

plech, jak co do jakosti, tak i bezvadného povrchu a rozměrů. Z vývalků válcují se ploštiny 200, 250 a 300 mm široké, od 6 mm tloušťky, sochory o velikosti 50, 60, 65, 70, 80 a 108 mm. Výrobní kapacita tratě je 1000 t za 8 hodin. — Úprava hotových výrobků provádí se v odděleních, které těsně přiléhají k trati a z nich zvláště vyniká úpravna kolejnic. V novém tomto oddělení, opatřeném nejmodernějšími stroji a jeřáby, upravují se kolejnice až do délky 30 m, opracování konců a navrtávání děr pro spojkové šrouby provádí se najednou. — V oddělení

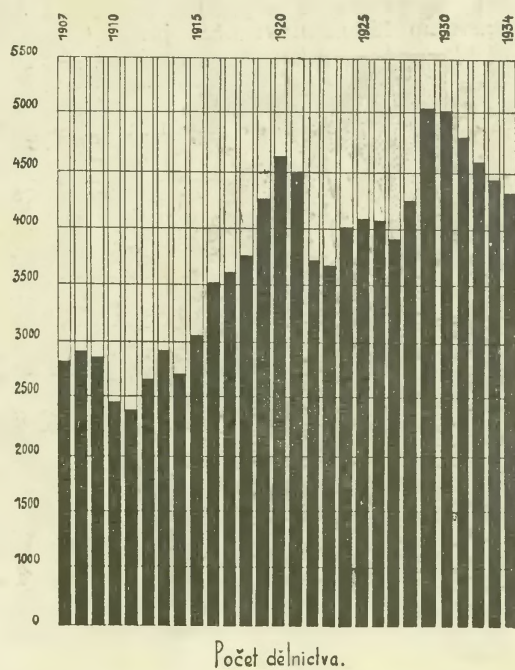
vých výpalků, které mají vedle značného množství železa obyčejně měď, dobývá se v nově přestavěném oddělení měďárny cementová měď, obsahující průměrně až 96% mědi. V přilehlé, nově vybudované zinkovně, zpracují se louhy zbavené mědi a získá se 97% kysličník zinečný, vedle Glauberovy soli a kobaltového bahna. — Jedno z velmi důležitých oddělení je továrna na výrobu ohnivzdorného materiálu. Vyrábí se v ní jednak pro vlastní potřebu, jednak pro ostatní závody společnosti veškeré ohnivzdorné zboží. V roce 1929 vyrobilo se okrouhle 30.000 t. — Mecha-

nické dílny skládají se z několika pododělení. Jsou to kovárna, soustružna válců, oddělení pro svařování, správkárna a zejména moderně vybavená výhybkárna, kde zpracují a montují se veškeré výhybky jak pro tuzemské tak i cizozemské dráhy. Menší běžné opravy strojů a zařízení provádějí tři zámečnické dílny. — V třinecké elektrárně vyrábí se proud, jehož se hlavně používá k vlastním účelům a jen část jeho předává se pro osvětlování města Třince. Elektrárna má pět turbogenerátorů o výkonnosti celkem 27.000 kw. Mimo to elektrárny v Třinci a na Ignátově jámě spojeny jsou dvojitým vedením, které vede přes elektrárnu ve Třebovicích a ze Třince běží již jako jednoduché vedení do Žiliny. Potřebnou páru pro elektrárnu dodává ústřední kotelna, vytápěná uhlím a plynem, který přebývá z ostatních oddělení. — Železárny mají vlastní závodní dráhu. K této patří asi 40 km normálně rozchodových tratí a asi 13 km úzkorozchodových, seřaďovací nádraží, příslušné výhybky, veškeré typy vozů a potřebné množství lokomotiv. — Vedení závodu s plným pochopením a porozuměním vybuďovalo a rozšířilo výzkumné a zkušební ústavy. Rádným vybudováním a opatřením nejmodernějšími stroji a pomůckami umožněna je nejen kontrola surovin a hotových výrobků, nýbrž i materiálu objednaného mimo závod. Oba dva výzkumné ústavy — chemický a mechanicko-technologický — provádí systematicky mimo obšířlé zkoušky, související přímo s provozem železáren, výzkumné práce, sloužící k zlepšení výrobních procesů a jakosti hotového výrobku. — Tepelné hospodářství, zejména plynové, vedeno a kontrolováno je samostatným tepelným oddělením, které je opatřeno několika sty registračními přístroji, umístěných ve všech odděleních, kde je zapotřebí plynu. Organicky v nejužší souvislosti se všemi výrobními odděleními jsou plánovací oddělení, kde se připraví práce do nejmenších podrobností pro příslušná provozní oddělení a tím se docílí velkých úspor ve vedení závodu. Veškerá další oddělení (výpravní, dovozní, statistické, účtárna, hollerith atd.) přispívají nemálo svojí novou, účelně provede-

nou organizací k hospodárnému vedení železáren.

Nepříznivá doba a hospodářská krise, která zasáhla celý svět, našla svoji odezvu i v železárnách. Malý odbyt polotovárů a výrobků železářských způsobil, že výroba ve všech odděleních poklesla daleko pod průměr výroby let dřívějších. Bylo nutno provoz některých oddělení zastavit, ve většině pak značně omeziti. Přirozeným důsledkem je menší zaměstnanost a propouštění zaměstnanců z práce. Leč tu nutno vyzvednouti, že i v tomto směru vedení závodu plně pochopilo neblahou

hospodářskou situaci dneška a nepropustilo ani jediného zaměstnance. Počet jich zůstal jako v době normální výroby, jen doba pracovní se zkrátila! Veškeré zaměstnanectvo je rozděleno na skupiny, které střídavě pracují a mohou tudíž snadněji — ovšem s menším výdělkem — přestáti dobu největší hospodářské krise světové. A že s úspěchem překonají železárny Báňské a hutní společnosti ve Třinci nepříznivou nynější dobu, toho zárukou jsou moderní zařízení a vypravení železáren, jakož i účelné a prozíravé vedení společnosti a závodu.

Pro zasmání

Velký rozdíl. „Vdaná anebo svobodná?“ ptá se soudce. — Svědkyně vzdychne. — „Svobodná,“ diktuje soudce do protokolu. — „Ženatý anebo svobodný?“ táže se dále soudce. — Svědek si povzddechne. — „Napište ženatý,“ diktuje soudce do protokolu.

Vyzrál na to. Petterson k Andersenovi, jenž právě vystupuje ze svého nového auta: „Prosím tě, co tě to napadlo, že sis dal jednu stranu natřít červeně a druhou zeleně?“ — „To jenom tak, pro legraci — není to k popukání?“ — „K popukání? To bych zrovna neřekl. Co je na tom k smíchu?“ — „Jak to?“ — „No, to bys musel přijít jednou k soudu a vidět, jak každý svědek, předvolaný k nějakému přestupku dopravního řádu, mluví něco jiného.“

„Viš, co je to zodpovědnost?“

„Ano, prosím. Ztratil jsem veškeré knoflíky od kalhot až na jeden, a ten nese nyní zodpovědnost!“

Neodbytný. „Pohled, příteli — již týden jsi mým hostem zde na mé vile. Nemyslíš, že tvá chof a tvé děti po tobě touží?“ — „Máš pravdu! Napiši jim hned, aby sem přijely!“

Pětiletý Vláda pozoruje a slyší, jak se všichni hosté podivují velikým očím osmileté Emilky. Smutně a rozladěně praví: „Mě nepochválí nikdo, a já mám přece tak pěkné a velké uši!“

V hostinci. „Vy jste nesmírně nedůvěřivý člověk! Každé chvíle se ohlédnete, abyste viděl, visí-li váš svrchník ještě na věšáku! Což si myslíte, že vám váš svrchník někdo odnese?“ — „To nevím, ale vím, že váš svrchník už je asi čtvrt hodiny pryč!“

Dokonalá abstinence. „Až se spolu vezmeme, zanecháš kouření, že?“ — „Zajisté, miláčku!“ — „Alkoholu také nevezmeš do úst, že?“ — „Zajisté, miláčku!“ — „A do kavárny se ani nepodíváš, že?“ — „Zajisté, miláčku!“ — „Těch nedělních odpolední na fotbalové hřiště se také vzdáš, že?“ — „Zajisté, miláčku!“ — „A čeho se ještě vzdáš?“ — „Myšlenky vzít si tě!“

Před odjezdem. „Cože, sedm kufrů jsi, ženo, vzala na naši cestu? To jsi mohla vzít s sebou také klavír!“ — „Tenhle hloupý vtip jsi si mohl nechat!“ — „To není žádný vtip, protože jsme na klavíru nechali ležet své jízdní lístky a cestovní pasy!“

„Oženiti se s vámi nechci, ale ve svém srdci vyhradím vám místo.“ — „Děkuji, ne toužím po tlačence!“

„Chtěla bych mít tento obrázek třikrát zvětšený! Ústa však ponechte tak jak jsou!“

Pádny důvod. Paní, u rozvodového soudu: „Jestliže žádám o rozvod, pane soudče, činím tak z toho prostého důvodu, že nemohu učiniti sama ani jediného kroku z domu, aniž by mne můj manžel nenásledoval, ačkoli dle zákona to má být obráceně: manželka má následovati svého muže, je-li pravda?“

Malý muž. Tatínek odjíždí na několik dní a povídá svému pětiletému synkovi: „Poslouchej, Jaroušku, už jsi velký chlapec, a tak mně už také musíš zastávat a ochraňovat za mne maminku, když tu teď nebudu!“ — Jarouš ovšem horlivě přislíbil a večer pak slyšela maminka tuto modlitbičku: „Milý Pane Bože, opatruj mi tatínka a babičku: — ale maminku tentokrát nemusíš, tu si ochráním sám!“

Mífuškův kamarád

Přítel, kterého si Mífa přivedl s sebou na první týden velikého půstu, těšil se od prvního okamžiku v domě neobvyklé úctě a vážnosti, jaké doposud požíval snad jen Mífuškův otec, kupec Ivan Zacharyč.

Ženské líbezně po očku pokukovaly po štíhlém mladíku, který se nosil tak po petrohradsku, plavně, v tmavém studentském stejnokroji, málem lépe, než mladý pán, Mífuška, po otci trochu příliš kulaťoučký a červenolící.

I stará, kulhavá Matrena, s očima věčně slzícíma od výhně rozžhavených plátů kuchyňských kamen, vybíhala na schodiště, vedoucí z kuchyně do prvního poschodí, aby zahlédla Mífušku s kamarádem Alešou, když večer odcházeli do města anebo když se později vraceli.

U večere shromažďovala se okolo stolu celá kupcova rodina: Ivan Zacharyč, ryšavý, širokého, stále rozesmátého obličej, jeho žena Polyxena, bázlivá, bleďoučká osůbka, stále jakoby kýmsi zakřiknutá a s podivným, pravidelně se opakujícím trhavým pohybem levého koutku úst připomínajícím plachý pokus o jakýs takýs úsměv, potom sedmnáctiletá dcera Sonička, vlasů hojných, ale po otci ohnivě rezavých, které s oblibou spínala hodně křiklavou nějakou stužkou v týle a želízem kadeřila nad pihovatým čelem.

Rodiče seděli u stolu naproti sobě a Sonička po otcově pravici. Vedle ní seděla francouzská guvernanta, mlle Marcelle Sédars, vysoká, hubená dívka s velmi krásnýma očima srnky a s tmavohnědými vlasy, učesanými na temeni do korunky. Mífa zbožňoval po několik měsíců tuto sestřinu guvernanku, která tu byla spíše proto, aby před vzácnými hosty Zacharyčovými representovala jaksi kupcův veliký majetek a jeho skvělou domácnost, nežli aby trochu přihlouplé, stále jen

pirožky chroupající Soničce vtloukala do ryšavé hlavy francouzské vokáble. Naproti mlle Sédars seděl Mífuška a jeho kamarád Alexej Sjemjonovič, krátce Aleša.

Byl hned na první pohled pronikavý rozdíl mezi oběma mladíky: kdežto Mífa, jak již řečeno, nezapřel statného, rudolícího Ivana Zacharyče a ve své studentské uniformě, která ho tísnila pod rameny a odhalovala vysoko nad zápěstím preveliké hrubé ruce, vyhlížel jako melounek, násilně vecpaný do lidských šatů, na Alešovi všechno leželo pěkně jak se patří, uniformka mu slušela jedna radost, ruce z pod rukávů přiměřené délky vyhlížely úpravně a čistě. Nehty měl vždy pečlivě vyleštěny a pod nosem objevovalo se první chmýří již zcela určitě a znatelně. Mífa seznámil se s kamarádem ve studentské hospůdce, kam ho petrohradští spolužáci zavedli po zkouškách. Šlo jich tam tehda na dvacet: ti, kdož prošli, aby oslavovali a platili za ty, kdo propadli a musili nyní zapítí nezdar. Tak nějak už byl Mífa v mátohách po mnohém víně, když Aleša nenuceně přisedl k jejich stolu a právě Mífou se od první chvíle nejvíce obíral.

Nežli šli k ránu domů, připili si na bratrství a Aleša sám, vlastnoručně, vedl Mífu pod paži, klíč do domovních dveří nastříl a s vrávorajícím Mífou se rozloučil bratrským polibkem.

Tehda v poslední chvíli vzpomněl Mífa v opilém mozku, že zítra začíná velký půst, že odjíždí domů a škytaje, rozeběhl se ještě za odcházejícím Alešou, aby ho pozval s sebou.

Potom se doplážil do svého bytu, oblečen vrhl se na postel, i světlo zapomněl zhasnout a spal až do poledne, kdy byl nejvyšší čas sehnat izvozčíka a jet tryskem na dráhu.

Klobouky,

čepice, kožišiny
koupíte nejvýhodněji jen
v odborném obchodě

J. PRAVDA,
OPAVA, Ostrožná 16

Šaty tehda naházal Mifuška jen ve spěchu do kufru, potřísněný frak navrch, a těžce dosedl na víko, aby mohl zavazadlo uzamknout.

Na nádraží čekali kamarádi, kteří se přišli s Mifou rozloučit. Ne že by tak milovali toho kupeckého synka, ale býval vždycky při penězích, když oni brali již z posledního kapitálu a dobromyslně všechny zakládal na „neshledanou“. Byl

se s ním, on pak jednou přisedne k jejich stolu, kde náhodou popíjí i Miša a hleďme! najednou on je Mifovým známým a druzí snad vidí Alexeje Sjemjonoviče dnes poprvé, ne? He?“

Dal nahlas průchod svým myšlenkám, ale Potapyč odvětil pohotově: „Ne poprvé, ale jenom podruhé; my včera mysleli, že je to tvůj přítel. Ale arcif, tys byl na mol, když k nám přisedl!“

Uvítání legáta I. celostátního sjezdu katolíků v Č. S. R. Kardinál Verdier na Wilsonově nádraží v Praze. 1]

mezi nimi Aleša. Ani nevyhlížel, jako po pitce. Dost možná, že on ani opilý nebyl. Miša nevěděl. Nepamatoval se na nic. Ovšem ani na to ne, že by byl Alešu pozval, aby jel s ním domů.

Ale rychle se vžil do té myšlenky, která mu konec konců nebyla nepřijemná. Byl to přece výtečný človíček, tenhle Alexej Sjemjonovič, opravdu a v každém směru vynikající.

Mifu jen překvapilo to nedorozumění, když mu malý Potapyč zašeptal do ucha: „Kdes ho, Miško, sebral? Kde jste se seznámili?“

„To je opravdu dobré! Pijí s ním, znají

Miša se zarděl samým strachem, aby Aleša, hovořící s druhými opodál, snad něčeho nezpozoroval z té nevhodné rozmluvy a se dokonce neurazil a neodmítl jeti s ním. Odešel opovržlivě od malého Potapyče, vzal Alešu okázale pod ramię a jal se s ním procházeti po peroně. Poslední páry alkoholové se mu za této promenády vykuřovaly z mladé hlavy.

*

Po večeři seděla celá rodina ve „velkém pokoji“ při samovaru a Aleša byl nejroztomilejší společník, plný ohledů a galantnosti k dámám a hluboké úcty, kterou znovu a znovu zdůrazňoval, vůči Iva-

nu Zacharyči. Kupec byl tím nadmíru polichocen.

Matku dojímalo ovšem nejvíce láskyplný způsob, jímž Aleša hovořil o své maman, a zdálo se jí to zárukou dobré povahy tohoto mladého muže.

Později v ložnici prohlásila muži, že by si snad nepřála lepšího člověka pro Soničku. A Ivan Zacharyč, který jindy už ze zvyku odporoval každému, sebe skromněji přednesenému přání své ulekané že-

ukryl tento poznatek ve svém nitru, a bylo to od něho vskutku moudré, neboť byl by při svém zdravém rozumu, musil se dopustiti té společenské nemožnosti, že by dal přednost hezoučké Francouzce před hloupou a lenivou Soničkou.

Rodina Zacharyčova nebyla by mu toho však odpustila, neboť Sonička byla bohatá, a její guvernantka chudá jako kostelní myš!

Aniž si toho nějak zvláště uvědomovali,

Verdier v Lánech u pana presidenta T. G. Masaryka.

ny a zaklínal se při blahoslaveném Nikolaji, patronu všech kupců, že tak hloupé husy, jako je jeho žena Polyxena, svět neviděl, dnes mlčel, jakoby s ní v duchu, poprvé v životě, zcela souhlasil.

Také na mlle Marcelle Sédars učinil elegantní velkoměšťák náležitý dojem. Shledávala ho trés parisien, avšak bien distingué a protože i Soničce se jak se patří zalíbil, i když toho nevyjadřovala tak odborným způsobem, jako její vychovatelka, obě dívky hovořily o Alešovi ve svém pokoji dlouho do noci.

Půvabný Aleša si nejspíše nepovšiml zamilovaných očí obou mladších dam při snídání, anebo jestliže si povšiml, mistrně

celá rodina se velice těšila na večer, až jim zase Aleša bude vyprávěti tolik zábavných historek z petrohradského života a o své maman a o papa, který byl vysokým důstojníkem v carské gardě, o plesích v Carském a jaké roby tehda maman měla. Dámy to mocně zajímalo.

V hloubi duše nemohla kupcová ani pochopit, že syn po tak vysokém hodnostáři snížil se k jejímu Mituškovu a k celé rodině.

Míša prováděl odpoledne kamaráda městem, při čemž dámy přes úpěnlivé prosby ponechány doma, kde měly dosti času těšiti se na večer.

Sonička rozložila přes postel troje své nové šaty a prostomyslně se radila s vychovatelkou, které obléci. Konečně, přesvědčena, že úmyslně Francouzka poradí jí špatně, zvolila oranžové, které s jejím ryšavým účesem tvořily jeden jediný bolestný výkřik nevkuusu.

Marcella spokojila se tím, že přes své tmavomodré, všední šaty oblékla bělostnou zástěrku a na řadra připjala červené poupě růže, které si vyprosila od Matreny, jejíž syn učil se v městě zahradníkem.

Mífa potkal několik známých a byl hrd, že se může pochlubit petrohradským kamarádem, který shovívavě naslouchal rozhovoru kupeckých synků mezi sebou a tak bezvadně zdravil dámy, které zdravil Mífa.

Pojednou se Mífa zarděl. To jim kynula z kočáru mladá, velmi hezká žena. Ukázalo se, že o tomto setkání by měl Aleša doma laskavě pomlčet. Za to mu Mífa svěřil, že mladou ženu dobře zná, to jest, dosti dobře, zejména než odešel studovat do Pitěru, ale že o tom doma nesmí nikdo zvědět, protože „ona je taková, nu, však víš!“ Aleša se znalecky usmál: „Copak o to; v Petrohradu snad není takových?“ Sám je zná, ale nechodí za nimi... Usmál se samolibě a pak dodal: „Protože, víš, toho není ani třeba: ony samy lezou za člověkem!“ a smál se srdečně Mífovu zaraženému obličej.

Když se vraceli domů, očekávala je Sonička ve svých oranžových šatech a s vlasy rozpuštěnými jako k prvnímu přijímání, nahoře na schodišti, a zděšená tvář Matrenina vyhlížela zdola, ze dveří kuchyně.

„Nesete novinek?“ pátrala Sonička svým zpěvavým hláskem.

„Ne! Nač?“ odušil mrzutě Mífa, „to je věcí vás, ženských!“

„Ano, ale... v městě už asi vědí více, noviny jistě už o tom píší a my tu, za městem, na samotě, jako bychom ani na světě nebyli...“ zažalovala dívka.

„O čem vlastně mluvíš?“ zeptal se Mífa o poznání zvědavě.

„Nu, přece o velké krádeži u Cyrila Vasiliče. Odnesli všechno stříbro a zdá

se, že se ve sklepě i vodkou do němoty zpili, než upláchl!“ volá zdola Matrena.

Mladíci neslyšeli v městě o krádeži, patrně zde na samotě připadala lidem mnohem zajímavější a důležitější, snad i větší, než ve skutečnosti byla.

U Zacharyčů se o jiném nemluvalo.

Při večeři vykládal Ivan Zacharyč znovu a znovu o tom, jak rafinovaným způsobem se vlastně celá loupež udála, jak chudák Cyril Vasilič ani nejmenší potuchy neměl, že nasedl lupiči na vějičku. Ráno totiž poslal jim přítel poštou dva lístky do divadla a Cyril Vasilič odjel se ženou, nic netuše. A to právě byl ten zlodějův trik: dostat je z domu a v klidu vybrat hnízdo! Zloděj sám — anebo to byla celá banda — policie nemohla toho dosud zjistit, poslal jim ty lístky. Takový ošoupaný vtip z francouzských detektivek — není-liž pravda, manžel Sédars — a hlupák Vasilič i se svou mužickou ženou — ona je z mužiků, musíte vědět, Alexeji Sjemjonoviči a proto já své ženě ani Soničce styk s nimi nedovolím — ona byla u něho kuchařkou a ještě za života první ženy Vasiličovy...

Polyxena zamžikala očima směrem k Soničce a položila nadto ještě ukazováček výstražně na ústa na znamení, že to, co by mělo následovat, není pro nezralé Soniččiny uši a musí z toho důvodu odpadnout.

„Nu co,“ rozhodil Zacharyč rukama, „povím vám to jindy, Alexeji Sjemjonoviči, jen mně nezapomeňte připomenout: velmi pikantní, velmi zajímavé!“ a přimhouřil svá prasečí očka zvlášť směšným způsobem.

Slečna Marcella se zarděla a galantně Aleša, aby toho nemusil spatřit, naklonil se k příteli, šeptaje: „Báječný, ten tvůj papa!“ a Mífa zářil. Zacharyč pak pokračoval v konverzacii, ale nedovedl jí jaksi dát jiného směru. Loupež v ne právě dalekém sousedství všem strašila v hlavách, a jevílo se to tedy i v řeči.

„Já, kdyby přišel lupič“, prohlásila Sonička, „určitě nebudu strachy moci ani vykřiknout! A kdybych ho slyšela na pět kroků od sebe, stáhnou raději honem při-

nu přes hlavu. Za nic na světě ani nedutnu, to vím jistě!“

Otec vzhlédl káravě: „Jsi to hrdinka! Tak ty bys otce i matku nechala obrát, a nedej Bůh, povraždít, a nehnula se jim ku pomoci?“

Děvče se zapálilo: „Nemohu za to, ale já se tak strašně bojím! Vidíte, slečno?“ Marcella musila dotvrdit, že nejednou ji budí a volá Sonička v noci k sobě, když ji vyplašil zlý sen.

A Sonička hned omlouvá: „...jako onehdy, tati, se mi zdálo, že izvoščík nás převrhl někde na mostě a saně letěly do řeky... a já byla hrůzou jako ztuhlá, ani zvolat jsem nemohla!“

Aleša prohlásil vtipně, že dámy vesměs jsou slabších nervů, než „my muži“, odtud zverme je také (s galantní úklonou k dámám) slabším pohlavím. Takový strach je u mladé dámy zcela prominutelný, ba pochopitelný, snad i roztomilý, poněvadž, že ano, kdyby dámy nepotřebovaly našich zdatných paží, pak opravdu, kde by byl půvab muže-ochranitele?

Polyxena naslouchala nábožně hostově řeči. Byla to tak neslýchaná mluva u jejich krbu. Přece jen jejich manželství bylo jen kupeckým manželstvím, někdy to Polyxena pocítovala; tak zrovna dnes. Ale Sonička musí se mít lépe. Třebas samotnému Ivanu Zacharyči se Polyxena postaví, vždyť je matkou. Dcery náleží matce, synové otci, tak je to spravedlivě rozděleno. Do plánů s Mifou Ivanu Zacharyči ani nešpetne, slibovala si v duchu. Ale Sonička, doznala si to ve svém mateřském srdci, potřebuje muže, který by ji něžně vedl životem, více, než jiná dívka. Kdyby tak tenhle Alexej Sjemjonovič... Takový půvabný kavalír!

„Já,“ pravil v tom Zacharyč, „jsem toho názoru, že i ženská měla by dovést zacházet se zbraní. V případě nebezpečí přece jen, revolver, že ano?“

„Ale naše Sonička leda jen tak čokoládový!“ vyprskl Mifuška, ale byl hned

kamarádem umlčen žertovným políčkem, který stejným způsobem přijal.

„Oč,“ sázel se Aleša, „že slečna bez bázně svěří se mi zítra k výcviku. Sám budu ji na zahradě cvičit ve střelbě. Jsou v domě nějaké zbraně?“

„To je právě to“, zabědovala Polyxena, „to je to, oč marně Ivana Zacharyče prosím již od prvních dob našeho manželství, aby měl svůj revolver vždy při sobě, na nočním stolku. Musíte vědět: co je platné, že má zbraň, když ji má uzamčenu v jídelně v trumeau? Když by, Bůh nedopustí a odvrát všechno zlé od svých nehodných služebníků, když by se vloupali, jak pan Ivan Zacharyč poběží v košili přes tři pokoje a bude hledat klíčky od trumeau, aby nás mohl bránit? Nemám pravdu, Alexeji Sjemjonoviči?“

„A já zase říkám“, nepřipustil kupec hosta k slovu, „ať spí Matrenin syn zde nahoře v předsiní, tak polapí zloděje hned z první ruky a je to jednodušší! Abych pravdu řekl, dvacet let neměl jsem už zbraně v ruce. Vezmu ji nešikovně do prstů a bác! tu máš, ruka nebo noha pryč! Ale tomu ženská ne a ne rozumět! Nu, vysvětlete jim to vy, Alexeji Sjemjonoviči, že já mám pravdu. Vy jste přece studoval, snad dovedete lépe přesvědčovat hloupé lidi“.

Aleša se jen půvabně usmíval a právě, když se chystal odpovědět, pravil Mita: „To je zbytečné, hádat se tu o zbraně! Já, ne že bych měl strach, kdepak, ale od té doby, co mi spustil v kapse Potapyčův browning (a všech dvanáct ran mi prolétlo kalhotou na zem) nehraji si rád s těmito věcmi a myslím, že má otec pravdu. Ale ostatně, řekněme si, oč běží: o pokladnu!“

„Kdyby mne byl otec poslechl a nedával pokladnu do jídelny, mohl klidně spát. V ložnici, kde dříve stála, nebyl by mu ji nikdo vyloupil, když tam přece spí!“

„Ty ale dobře víš“, zvolal otec, „že v ložnici byla za dne každému na ráno, kaž-

---

VINÁRNA PRAHA — JOSEF FRYŠČÁK, — MORAVSKÁ OSTRAVA, ZÁMECKÁ ULICE

Doporučuje se a jest spolehlivý pramen k nákupu přírodního vína

Posnídávky — Obědy — Večeře

dý ji spatřil hned na první pohled, na každého cizího, jakoby zrovna volala: hola! zde jsou ty Zacharyčovy rublíky! Za dne si lupič obhlédne, a v noci, s černou škraboškou přijde, spícím krky podřeže a vybere pokladnu!“

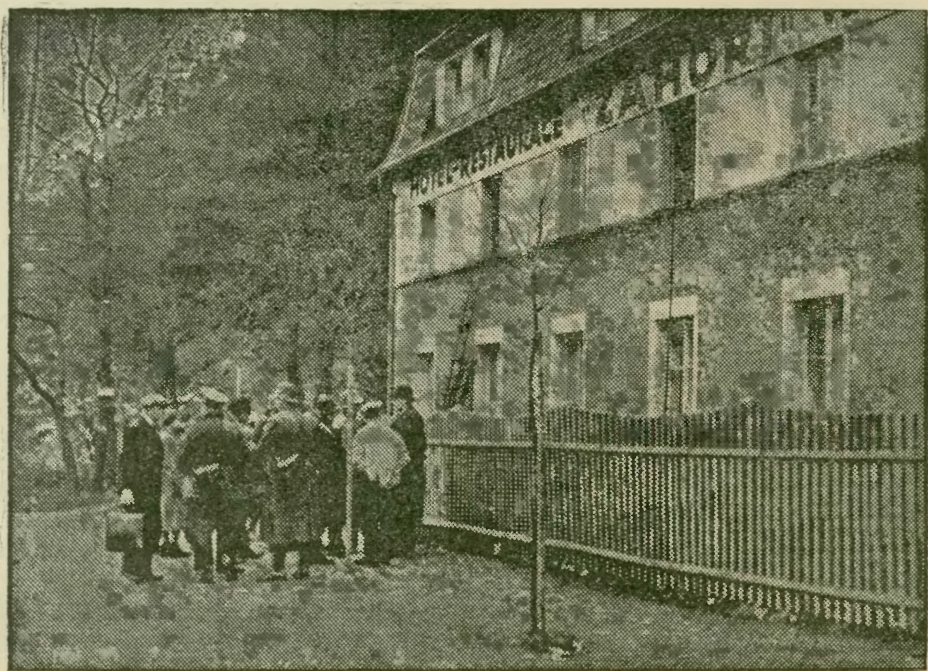
Polyxena se Soničkou zděšeně se křičovaly: „Nedopust Pane...“

Potom řekla Polyxena chvějícím se hlasem: „Arci, teď v jídelně není tak ná-

svítíš mi a mou kasu uvidíš! Holenku, žádnému lupiči by nenapadlo, tam ji hledat!“

Aleša vstal beze spěchu a následoval hostitele s výrazem aristokratické nudy ve tváři.

Kolem stolu nastalo po jeho odchodu zaražené ticho. Jak by ne! Tak pošetile se chová otec před vzácným hostem! Zdali pak to nevypadá, jakoby chtěl říci: „Hleď,

Hotel „Záhori“ u Stěchovic, dějiště politické vraždy spáchané na emigrantovi Formisovi.

padná. My ji teď už dovedněji zakryli: starý šátek jsem přes ni hodila...“

A Zacharyč dodal hrdě: „Přijdou lupiči, uvidí starodávny šátek a řeknou si: E co, v červotočivě truhle bohatý kupec Zacharyč neschovává své rublíky a odtáhnou s dlouhým nosem.“ Ivan Zacharyč se nezdržel, aby neukázal názorně, jakže odtáhnou lupiči z jeho jídelny.

Všichni okolo stolu se dali do smíchu. Zacharyč sám vstal, aby donesl vodku:

„Pojď s sebou, mladý pane“, vyzval hosta, „zrovna jdu do jídelny a ukáži ti ji.“

„Netřeba, díky, neračte se obtěžovat!“ bránil se mladík, ale Zacharyč už přísně:

„Vidíš, že stejně musím pro vodku, pro sváteční, Polyxena by ji ani nenašla! Po-

kolik toho dostane moje Sonička!“ Jen aby neměl ještě ten neblahý nápad a hosti snad neukazoval kasu i zevnitř. Taková chlubitost zajisté by na Alexeje Sjemjonoviče jen nemile působila. A což, až by potom vyprávěl své mamá o hloupém kupci! S Mifuškou jistě by mu nedovolili se stýkat!

Polyxena měla ustarané čelo plničké vrásek, než se muž s Aleškou vrátil z jídelny. „Ženo“, volal kupec již na prahu, „není nad mou hlavu! Zde Alexej Sjemjonovič je nadšen mým zařízením! Poplašné zvonky jsem mu ukázal, i jaký patentní zámek až z Paříže dal jsem si zaslat na naši pokladnu! Ale Alexej Sjemjonovič bude ještě sám tak velice laskav a za-

vede nám docela jednoduché zařízení, takové, aby lupič, jakmile se jen betonových dvířek dotkne, dostal, chachacha, jak jsi to, mladý pane, řekl? Tento... No, pomozte přeci mé hloupé kotrbě!“

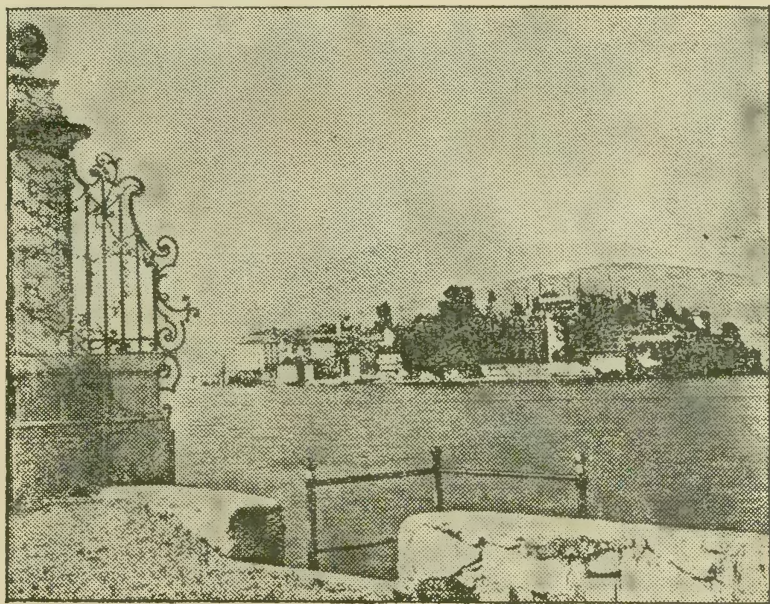
„Elektrickou jiskru!“ doplnil Aleša půvabnou poklonou k Polyxeně.

„Ano, tak, tak, elektrickou jiskru!“ začal kupec a hned dámám vysvětloval: „To máte tak, všecko mi to mladý pán vysvětlil, pár drátků sem, pár drátků tam,

oživit hlasem, o němž věděla, že je příjemným, hru svých šrňčích očí, „což kdyby někdo z domácích nešťastnou náhodou...“

„Hloupá ženská jsi, mamzel!“, praví negalantně kupec. Nastává chvíle, kdy všem bez rozdílu tyká. Za chvíli, nerozmyslí-li se, mohlo by býti i hůře. Polyxena trne.

„Hloupé jste vy všechny ženské!“, stupňuje Ivan Zacharyč, „neboť přece domácí lidé budou napřed poučení, jak s po-

Stressa.

jen shora od lustru a elektrika probíhá...“

„Elektřina!“ dovolil si Mifa poopravit svého zploditele, ale přísný pohled otcův hned ho zarazil, že zmlkl jako politý. Ivan Zacharyč stále mluví, přihýbal si notně „sváteční“ vodky. Tváře mu už zrudly a nos leskl se potem: „Elektrika tedy, jak jsem řekl, běhá drátky semo tam a kdo se ukrytého drátku dotkne, bác! dostane ránu a málem je synem smrti! Tak jsi to přece řekl, mladý pane, že ano?“

„Mon Dieu, ale něco tak nebezpečného; to ale nemyslí pan Alexej vážně!“, zvolala Marcella, jindy tak zdrženlivá. Potajmu již hezkou chvíli s mladým elegantem koketovala a nyní hodilo se jí

tvůrkou elektrikou zacházet. Když lustr rozžiháte, také jste ještě o život nepřišly!“

„Nerouhej se, tatí!“, prosí Sonička.

„A víš ty co“, praví najednou kupec Alešovi, „nač zavádět tu vymoženost až zítra, kdy tě služebnictvo bude pozorovat se všech stran: pojď, dej se do práce teď“. Aleša se usmívá, opilému odporovat nechce, jaksi bezradně pohlíží na kamaráda Mifušku, co on myslí.

Kupec blábolí dál: „Tak na tebe, pane zloději! Ručičku vztáhneš po cizím majetku a fjt! v ručičce elektrika natropí nezdobu! Dobře ti tak! Patří ti to! Tak polez, mladý pane, a vy, ženské, na kutě!“

Mifuška se k smrti stydí za opilého otce, který si vede v pravdě mužicky.

Za rukáv tahá Alešu, chce ho odvésti, ale otec nedá. Vleče hosta s sebou do jídelny a Mifuška spěchá za nimi, aby kamaráda nezanechal otcově opilému žvanění. „Vid', že uděláš opatření, takový, víš, alarmsignál, s jiskrou?“, zvidá Ivan Zacharyč.

„Co mám dělat, nezbývá, než mu vyhovět!“, šeptá Aleša kamarádu a nahlas: „Ovšemže, nejváženější Ivane Zacharyči, v tom já se vyznám, to je, abych tak řekl, můj nejvlastnější obor...“

Zacharyč jakoby prohlédl mlhou alkoholu mladíkovo balamucení, ptá se pojednou nedůvěřivě: „A co, tomu na universitě vás učí? A proč tedy tomu nenaučili mého Mifušku? Asi tuze hloupý, že ano, hehe? Zato ty, holoubku, na první pohled vidím tvou hlubokou moudrost, na čele je ti psána, ať jsem proklet, nepoznal-li jsem na první přivonění tvůj vysoce aristokratický původ...“, rouhá se kupec, zapomínaje zcela velkého půstu.

A potom plačtivě, zatím co se Mifa studem propadá: „Ale, to ti pravím, ať nezradíš nikdy nikomu, kde kupec Zacharyč schovává rublíky. To víš, ty jsi jako náš, ale povídat nesmíš nikomu nic! Kdyby Mifuška žvanil, ať mi naroste mrkev místo nosu, jestli bych ho neseřezal jako štěně! A kdybys ty žvanil, zrovna tak tě ztrestám! Na Ivana Zacharyče do smrti bys nezapomněl, ani ty, ani tvoje mamá!“ Mifa otcem cloumá za rukáv, bojí se, že host rozhořčeně odejde, na rameno mu klepe, ale Aleša jen se směje, jako by Zacharyč jen mile žertoval. A Zacharyč pojednou zanaříká: „Odpusť, dobrodíteli, urážku, kterou jsem spáchal!“

Teď je už dost komedie, dveřmi nakukuje Marcella a za ní Sonička s matkou, které hluk přivolal.

Zacharyč jako by vystřízlivěl, ženské odhání a potom praví prosebně: „Tak, mladý pane, udělej mi tu elektrickou jiskru, moc ti budu vděčen“.

Aleša mrká vesele na Mifu a potom jen tak kapesním nožikem se dává do práce. Dává si ukázat, kde jsou poplašné zvonky a začíná tím, že přeřezává jejich vedení. Na ně, jak vysvětluje, nastaví vedení elektrického zařízení, které náhlým

výbojem při dotyku má chrániti Zacharyčovu pokladnici.

Prosí o motouz, pak o hřebíčky: Mifa i kupec ochotně snášejí potřebné. Mifa ví, že běží jen o žert a pomáhá vesele kamarádovi v klamání opilého otce. Je jasno, že motouz a pár hřebíčků neuškodí ani mouše.

Za chvíli zmrzí hra mladé, kupci klesá hlava k rameni, a práce zdá se mu zdlouhavou. Rád by si už lehl: „Víš ty co“, navrhuje, „zítra za dne lépe vše doděláš, já se už postarám, aby tě nerušili!“

Aleša vítá návrh s úsměvem a praví, že naopak bude nutno už z toho důvodu práci odložit, že musí teprve zaopatřit trubičku, kterou jiskra vyletí ven. Mifa, vida ospalou otcovu tvář oživovati při této zmínce, myslí si: zrovna jako dítě u fotografa, když čeká, až z přístroje vyletí ptáček. Aleša vykládá, že pro tuto zvláštní trubičku naschvál zajede až do sousedního města. Zde hned by vzbudil pozornost a každý by věděl, jaké zařízení zavádí Ivan Zacharyč ke své pokladně.

Mifa se podivuje kamarádově fantasii a Ivan Zacharyč dojat mu děkuje za tolik ochoty. Aleša přeje dobré noci a uklání se až skoro rozpačitě. Asi z toho, soudí Mifa, že otec tak obelhal.

V Mifově pokoji se hoši radí. Mifa má strach, jak starému zítra vymluví smyšlenku s elektrickou jiskrou, neboť Aleša kajícně doznává, že nic takového nedovede sestavit, že to řekl jen tak a Mifův otec, že ho vzal hned za slovo.

„Víš“, prohlašuje Aleša, „já tak pro formu ráno zajedu do města, aby tvůj otec neměl podezření, a potom zkrátka řeknu, že jsem tu trubičku nikde nesehnal!“

Mifa souhlasí. „Kdy jede ranní vlak?“, zajímá Alešu. Mifa horlivě hledá v jízdním řádu a na kamarádův dotaz po budoucí slibuje na čestné slovo, že Alešu v půl šesté probudí, aby najisto mohl dojet do vedlejšího města. Má na tom i vedlejší zájem, neboť Aleša slíbil, že z města přiveze novou serii pikantních obrázků, kterým se u něho Mifa naučil podívat, takže je nyní zbožňoval.

Uprostřed noci se Mifa probouzí nevyzyklým ruchem a vidí, že Aleša sedí na

pelesti svého lůžka již zcela ustrojen. Na hodinkách je něco málo po jedné hodině a Miša nechápe druhovo počínání. Aleša se mračí na Mišu a omlouvá to šílenými bolestmi hlavy. Chodí prý takhle už hodinu po pokoji a netroufal si otevřít okno, aby Mišu nevzbudil. Miša je nešťasten, že kamarádu se u nich snad špatně spí: Což aby se šel projít? navrhuje. Dává vzdychajícímu Alešovi klíč od domu a obrací se na druhý bok.

V sedm hodin se probouzí Miša a hned

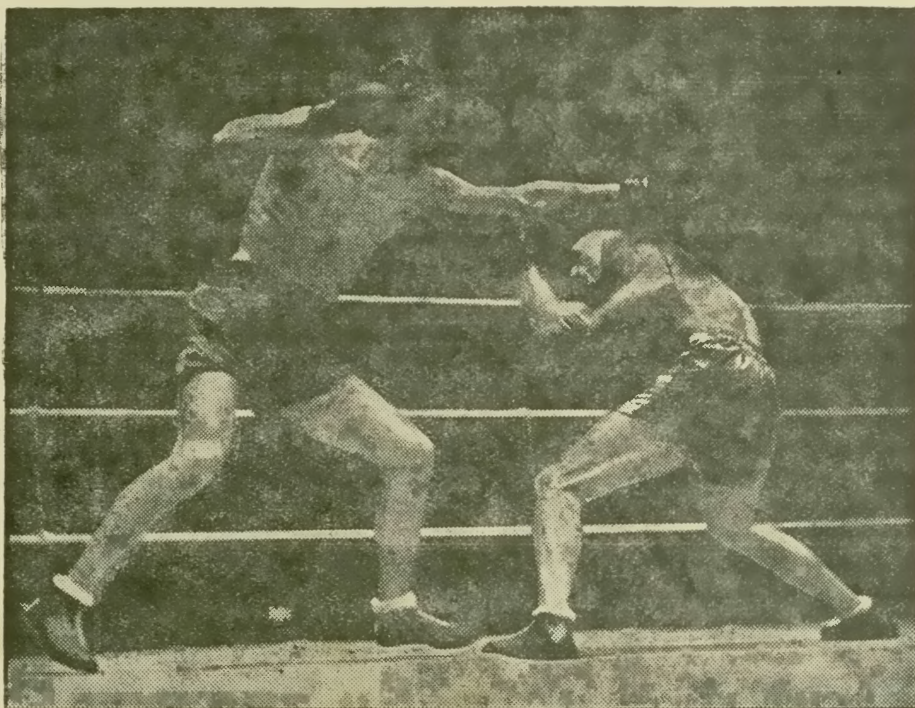
kuje rovnýma nohama s postele, přehazuje svrchník a po paměti leze do střešiců...

V jídelně lomí Ivan Zacharyč rukama nad vyloupenou pokladnou. Jako učarovaný, že včera ještě o tom hovořili...

„Kde je Monsieur Alexej?“ ptá se uděšená Marcella, která přiběhla s copem na zádech, tak jak ji zastihla strašná zvěst.

„Pravda, kde je Alexej Sjemjonovič?“

Matrena v slzách vysvětluje, že pan Alexej odjel přece ranním vlakem, sám si

Momentka Jakš-Inil v Paříži o mistrovství světa.

má pocit strašlivé viny: Co jen ho to tíží? Aha, vzbudit měl kamaráda..., ale proč jen, proč? Ach, tak, do města přece chtěl jet Aleša! Nu, což, dozná otci, že zaspal! Jede-li se jen žertem, možno jet i pozdějším vlakem!

Rozhlíží se pokojem a právě se diví, že nevidí Alešu, když do pokoje vpadá Matrena s hlasitým nářkem a za ní Sonička jen tak v ranním župánu a bědují obě: „Och, Dimitriji Zacharyči, vykradli, docela nás vykradli zlosyni bezbožní. Nešťítí se ani velkého půstu... Pospěšte, váš otec si rve vlasy, a nedopusť Bůh, on si snad něco udělá...“ Mišuška vyska-

otevřel dům klíčem, který mu mladý pán půjčil. V poledne přijede, od Matreny dal si zabalit jen pár včerejších pirožků na cestu. Hotový princ a tak skromný přitom. Ach, kdyby tušil, co se zde zatím stalo...

Miša, koktaje, vysvětlil, proč kamarád jel do města.

Teprve když se Alexej Sjemjonovič nevrátil ani v poledne, ani večer, ani následujícího dne a když Miša zjistil, že odejel se všemi zavazadly, porozuměli všichni, kým vlastně byl ten domnělý Mišuškův kamarád.

Kuchyňské recepty

Venkovská polévka. Oloupaný pórek očistíme a rozkrájíme pouze bílý prostředek. Očistíme mrkev, oloupeme brukev, oškrábeme celer, oloupeme cibulku a všechnu zeleninu nakrájíme na jemné nudličky. Vložíme ji do hrnce, osolíme, dáme právě tolik cukru jako soli, k tomu přidáme máslo a zeleninu smažíme, až poněkud zžloutne. Pak ji odstavíme a na mírném ohni ji smažíme ještě 25 minut. Nato ji zalijeme bouillonem nebo polévkou z kostí, aby byla zelenina potopena, přidáme ještě oloupané brambory, nakrájené na kolečka a polévku povaříme ještě půl hodiny. Před podáváním dáme do polévkové misky čerstvé máslo, nakrájené na kousky, naložený zelený hrášek a sekou potrhelku. Nato nalijeme vařící polévku, kterou ihned podáváme.

Kmínová polévka. 2 l vody, zeleninu, sůl, pepř, nové koření a kmín řádně provaříme a procedíme. Vývar pak spojíme zasmažkou ze Sany (tmavší zasmažku). Před podáváním přiložíme na Sany osmažnutou, na nudle nakrájenou žemli.

Petrželová polévka. Očištěný petrželový kořen nakrájíme na kostičky a na másle usmažíme. Osolenou vodu zahustíme světlou jíškou a dobře povaříme. Pak přidáme usmaženou petržel, na kostičky nakrájená a zvlášť udušená telecí játra a polévku ještě povaříme. Pak do ní zavaříme houskové knedlíčky a před podáváním přidáme v mléce neb smetaně umíchaný žloutek, pepř a petržel. Rozpočet pro 5 osob: 1 pěkný petrželový kořen na 3 dkg másla usmažený, trochu sole, 4 dkg másla, 4 dkg mouky, 5 dkg jater, ½ l smetany, 3 zrnka pepře, zelenou petržel, 1 žloutek, 1 dkg másla na usmažení jater. /

Zeleninová polévka. 6 očištěných karotek 2 oloupané, na čtvrtky nakrájené brukev, 4 oloupané chřestý, 4 růžičky kvěťáku, hrst hrášku (zeleného) a několik očištěných zelených lusek fazolových uvaříme v 1½ litru slané vody. Když je zelenina měkká, vyjme ji, vodu zahustíme máslovou zasmažkou, přidáme pepř, květ a řádně vše provaříme. Pak procedíme, vložíme uvařenou, na stejné dílky nakrájenou zeleninu a vše zjemníme ½ l smetany, do které zakverláme 1–2 žloutky. /

Vajíčka na rozpáleném másle. Na pánvi rozpálíme máslo, do něho rozbijeme vejce, osolíme je, opečíme a v troubě je upečeme. Pak je vyndáme z trouby a opatrně je přeneseme na mísu. Do pánve dáme kousek čerstvého másla, rozpálíme je tak, až zcela zhnědne, načež je rychle nalijeme na vejce. Do pánve, která je ještě hodně horká, nalijeme lžičku octa a rychle jím pokapeme urovaná vejce.

Vejce na francouzský způsob. Pro tři osoby připraví se 6 vajec, čtvrt litru mléka. Vejce v mléce rozmíchaná míchají se na másle v rendlíku, když tuhnou, přidají se zbytky telecí pečeně, nakrájené na kostičky, a jsou-li houby (žampiony, hříbky), odusí se na másle se zelenou petrželí a rovněž přidají. Když vše tuhne, jako míchaná vejce, odtáhnou se s plotny, mažou se pak jimi připravené opečené housičky (krutanky), slabě pomazané játrovou paštikou. Složí se na mísu a horké podávají.

Mrkev na másle. Mladé, malé mrkvičky jemně oloupáme a rozpůlíme. Vložíme je do kastrolku, přidáme kousek čerstvého másla, zalijeme studenou vodou, osolíme a osladíme cukrem. Mrkev přikryjeme poklicí a dusíme ji na mírném ohni, až se na ní šťáva vydusí. Pak mrkvi zamícháme a podáváme ji s některou pečením.

Mrkev na smetaně. Pěknou mrkev oloupeme a nakrájíme na čtvrtky. Vložíme ji do kastrolu, osolíme, osladíme cukrem, zalijeme studenou vodou a na mírném ohni ji dusíme, až se na ní všechna šťáva vysmažne. Když je mrkev skoro měkká, zalijeme ji smetanou nebo mlékem a podusíme ji, až úplně změkne.

Smažená jablka. Velká oloupaná jablka rozkrájíme na kolečka a střed vykrojíme. Pak vše slabě pocukrujeme skořicovým cukrem. Z dvou celých vajec, čtyř lžic mléka, trochu soli a mouky připravíme řidší kapání, v němž namáčíme jablka a klademe do rozpáleného omáčku. /

Paprika plněná masem. Velké lusky sladké papriky se omývá, naříznou a zbaví jader načež se plní masitou nádivkou: umeleme maso hovězí a vepřové spolu s jedním nebo dvěma mozečky, přimícháme dvě až čtyři žemle namočené v mléce a jedno až dvě vejce, osolíme, přidáme trochu jemně sekané cibulky a špetku muškátového oříšku a vše dobře propracujeme. Plněné papriky klademe otvorem dolů na pekáč, vymazaný sádlem, a pečeme přiklopené. Občas trochu polejeme hovězí polévkou. Podává se s brambory a rajskou omáčkou.

Telecí ruláda. ½ kg masa z kýty se upraví nožem jako velký řízek (na podlouhlou placku), naklepe, dobře osolí, potře máslem, posype strouhanou žemlí a ¼ kg usekaného uzeného masa, polije rozšlehaným vejcem. Svine se, sváže bavlnou, poklade slaninou, upeče po obou stranách do měkka. Pak sejme bavlnu, nakrájíme maso na porce. Při pečení podlévá se vodou a podlévá vlastní šťávou. /

Husa s rýží. Mladou husičku řádně očistíme a osekáme. Naplníme ji nádivkou, za-

šijeme, osolíme, vložíme do pekáče na cibuli a mrkev nakrájenou na plátky, potřeme ji rozpuštěným máslem a v prudké troubě ji zprudka opečeme. Podlijeme ji hovězí polévkou nebo vodou a upečeme ji do měkka, občas ji podlévající vodou a polévající šťávou. Skelnou rýži vypereme, vložíme do kastrolu, spaříme, načež k ní přidáme nakrájenou slaninu, usmaženou na másle, zalijeme ji polévkou, přikryjeme a v troubě udusíme do měkka. Udušenou rýži upravíme na mísu kolem upečené husy, polijeme ji šťávou a podáváme k ní křenovou omáčku: Pěkný křen ustrouháme a uvaříme jej v polévce asi 20 minut. Zatím utřeme v kastrolku čerstvé máslo s moukou, zalijeme je vařící vodou a dobře promícháme. Pak do omáčky zamícháme uvařený, okapaný křen, po kouskách čerstvé máslo, sladkou smetanu nebo mléko a strouhanou housku. Omáčku povaříme na plotně, stále ji mícháme, načež ji procedíme. Pak do ní zamícháme syrové žloutky, ještě ji na plotně prohřejeme, načež ji okyselíme octem, osolíme ji, opepříme a zamícháme do ní hořčici. Nádivka do husy: Játra z mladé husy jemně usekáme, dáme do mísy, přidáme k nim usekanou cibulku šalotku usmaženou na másle, stroužek utřeného česneku, strouhanou housku, namočenou hovězí polévkou, usekanou šunku, vejce, zelenou petrželku, sůl a pepř. Nádivku dobře promícháme a naplníme ji připravenou husu.

Guláš ze zeleniny. Mrkev a brukev se nakrájí na kostky jako maso na guláš. Na kastrol se dá kus Sany, na něm se zpění jemně rozsekaná cibulka, přidá se zelenina, sůl a troška papriky. Uduší se do měkka, při čemž se trochu podlévá polévkou. Pak se trochu zapráší moukou a může se též podlít kyselou smetanou. Kdo má rád pikantnější jídlo, nakrájí nakonec ještě kyselou okurku na jemné nudličky a vmíchá ji do guláše. Podává se s brambory neb s nokami.

Dušená holoubata s hnědou omáčkou. Na kus másla dáme do kuthanu rozkrájenou cibulku a necháme ji hezky do hněda usmažiti. Pak na ni vložíme vykuchaná, na polovinu rozkrájená holoubata, osolíme je, přiklopíme poklicí a dusíme do měkka. Když vysmahují, podléváme hovězí polévkou. Jakmile maso změkne, přidáme do omáčky dostatečné množství polévky, šťávu z jednoho citronu, lžici páleného a kousek bílého cukru a zaprášíme hnědou jíškou, abychom omáčku, když se povaří, byla zahoustlá. Pak holoubata upravíme na mísu, posypeme sekanou citronovou kůrou a omáčku na ně procedíme.

Hovězí, pečené na zelenině. Na 15 dkg omastku (lůj, sádlo neb máslo) osmahneme na hrubo krájenou mrkev, cerel, petržel a cibuli, pak zalijeme $\frac{1}{2}$ l polévky neb vody, vložíme na to jeden kilogram hovězího ma-

sa z kýty, který předem protkáme zeleninou (zelenina, cerel, mrkev, petržel nakrájí se na dlouhé nudle a zapíchne se do masa střídavě), osolíme, opepříme a zvolna dusíme. Když maso je měkké, omáčku vysmahneme, zaprášíme moukou, zalijeme polévkou a po provaření procedíme, zelenina se prolisuje. Příloha knedlík neb rýže.

Špekové knedlíky. Šest žemlí na kostky nakrájených osmahneme na slatině do růžova, pak dáme do mísy, přidáme 25 dkg uvařeného a na kostky nakrájeného uzeného masa, trochu osmahnuté cibulky a sekané petržilky. Osolíme, opepříme, vše polejeme čtvrt litrem mléka, do kterého jsme rozkvedlali 2—4 vejce a přidáme tolik mouky, až dočilíme lehké těsto. Z toho naděláme malé kulaté knedlíky, které ve slané vodě uvaříme. Nutno předem jeden uvařit, zda se nerozvařejí. Jsou-li řídké, přidáme mouku. Příloha: přírodní zelí kyselé.

Vepřová játra s cibulkou. Vepřová játra očistíme, opereme a nakrájíme jen na plátky. Každý opepříme, obalíme v mouce, pokapeme sádlem nebo olejem a upečeme na rožni do červena. Zatím usmažíme na másle jemně usekanou cibulku do červena. Upečená játra osolíme, pokapeme je octem, posypeme smaženou cibulkou a sekanou zelenou petrželkou a podáváme je.

Telecí karbanátky. Telecí maso z kýty otreme, nakrájíme a zároveň se slaninou umelme na masovém strojku. Pak k němu přidáme strouhanou housku, cibuli jemně usekanou a na másle usmaženou a vejce. Směs osolíme, opepříme, vařečkou ji dobře promícháme, načež ji rozdělíme na kousky a na pomoučeném prkénku upravíme podlouhlé karbanátky. Na pekáči rozpálíme máslo nebo sádlo, karbanátky do něho vložíme a po obou stranách je rychle opečeme. Když zčervenaají, vložíme je ještě do trouby, kde je dopečeme.

Vepřová na pívě. 5 dkg jemně krájené cibulky osmahneme na 10 dkg sádla, pak zalejeme půl litrem polévky, přidáme 1 kg na kostky krájeného vepřového masa, osolíme, přidáme několik zrněk pepře a dusíme do měkka. Omáčku zahustíme strouhaným černým chlebem a zalejeme čtvrt litrem světlého piva, po provaření procedíme. Příloha knedlík, brambor.

Jehněčí kýty s paprikou. Vybereme z kýty kosti, odstraníme kůže, nařežeme maso na kostky a solíme. Usmažíme na sádle cibuli, přidáme k tomu lžici papriky a necháme to osmažit, položíme maso na to, osolíme a necháme je dusit, až změkne.

Smažené brambory. Brambory oloupeme a nakrájíme na jemné nudličky. Pak je posypeme solí a když se na nich hodně šťávy vylouží (asi za 10 minut), dobře je otreme. V kastrole rozpálíme sádlo, vložíme do něho brambory a smažíme je do zlatova, stále kastrole pohybuje. Zatím nakrájíme pórek

na kolečka a na čerstvém másle je usmažíme. Nato brambory i pórek smícháme, omastek z nich slijeme, osolíme je, posypeme zelenou petrželkou, poklademe nakrájeným máslem a podáváme.

Omeleta s játry. Játra z kuřat nakrájíme na plátky a na másle je udusíme do měkka. Žampiony očistíme, nakrájíme na plátky, vložíme na rozpálené máslo a olej, přidáme jemně usekanou cibulku a vše chvíli dusíme. Žampiony podlijeme bílým vínem a polévkou a znovu je podusíme. Pak k nim přidáme měkká játra, osolíme je, přidáme zelenou petrželku. Z vajec připravíme omeletu, naplníme ji nádivkou, zatočíme a podáváme. Množství potravin pro 5 osob: Játra ze 3 kuřat, 3 dkg másla na udušení, 10 dkg žampionů, 1 dkg másla, 1 lžíce oleje, 3 dkg cibulky, 2 lžíce bílého vína, sůl, 10 vajec, 7 dkg másla, zelená petrželka.

Boží milosti. Na vál se dá asi čtvrt litru prosáté mouky, připojí se 2 žloutky, 2 lžíce vína, lžíce rumu, lžíce cukru, špetka soli a 2 lžíce husté kyselé neb sladké smetany. Rukama se pěkně zpracuje, aby těsto bylo o něco řidší než na nudle. Pak se rozválí, vykrajují se libovolné tvary, nejlépe kosočtverce neb trojúhelníky. Vykrajené tvary se uprostřed naříznu a dají smažit. Za horka obalí se v cukru. Z téhož těsta lze vyrábět tak zvané masopustní růžičky. Hvězdicové tvary trojí velikosti se uprostřed stisknou a spojí. Vyhlíží to velmi úhledně.

Pro zasmání

Učitelka: „Podle čeho poznáme stáří husy?“ — Žákyně hospodyňské školy: „Podle zubů.“ — Učitelka: „Co to povídáte za nesmysly, slečno, copak husa má zuby?“ — Žákyně: „Husa ne, ale my ano!“

Autor: „Vy tedy tvrdíte, že moje divadelní hra je špatná! Vždyť tomu nemůžete ani rozumět! Napsal jste někdy sám nějaký divadelní kus?“ — Kritik: „To nikoliv; ale přesto poznám, který kus je špatný, ani když jsem sám žádný nenapsal, právě tak jako poznám špatné vejce od dobrého, aniž bych nějaké snesl.“

Nejlepší pohádka. Ve vlaku sedí v jednom oddělení Angličan a Američan. Aby zahnali nudu, rozhodli se, že bude každý vyprávět krátkou pohádku. Ten kdo bude vyprávět lépe, získá jako vňhru láhev ginu. Američan začal: „Když Amerika vyhrála evropskou válku — — —“ — „Stačí,“ přerušil ho Angličan. „Já zaplatím láhev ginu.“

Nejlepší
nákupní pramen!

Levné české peří!

1 kilo šedé, dobré polodrané peří 12 Kč, polobilé drané 15 Kč, bílé prachovité drané peří 20, 25, 30, 40 Kč; jemné poloprachové drané peří 50, 60 a 70 Kč. — Bílé, prachovité, nedrané 18, 26, 30 Kč, 1 kg bílého jemného prachu 85 Kč a 110 Kč. Od 5 kg počínaje vyplačené.

Hotové plněné peřiny z hustotkané sypkoviny, dobré plnění, 60, 80, 100, 120, 160 a 190 Kč. **Podhlavnice** 20, 26, 38, 48 a 60 Kč. Zásilky na dobírku, výměna dovolena neb peníze zpět. Obširný ceník. Vzorky zdarma.

S. Beniš, PRAHA - VINOHRADY, AMERICKÁ ULICE 339.

Bramborový jemný svítek. 3 vrchovaté lžíce strouhaných bramborů, 3 lžíce smetany nebo mléka, lžíci mouky, to vše dobře umícháme, osolíme a v lívanečnicku pečeme na omastku malé lívanečky, které podáváme se salátem k večeři.

Broskvový koláč. 4 žloutky, citronovou kůru a 3 dkg cukru utřeme, pak přidáme ze 4 bílků ušlehaný sníh, do něhož jsme zashlehali 5 dkg cukru. Vše zasypeme 8 dkg mouky. Vše dáme na máslem pomazanou a moukou posypanou pánev a zvolna upečeme. Upečený plátek dáme na mísu, na to nakladem ½ kg oloupaných, na půlky krájených a ve slabém cukru spařených broskví, vše polijeme Maraschino likérem a ozdobíme ušlehanou smetanou.

Z vojny. Rotmistr ve škole: „Co je to vlast, vojné Sabalko?“ — „Vlast je moje matka!“ — „Výborně! A jak bys odpověděl ty, Klemperó?“ — „Sím, vlast je... vlast je Sabalkova matka!“

Má na čase. „Slečno, pro vás bych šel třeba až na konec světa!“ — „No, to už máte svrchovaný čas, abyste se vydal na cestu!“

Nepřehání. První radní: „Má řeč v obecní radě působila jako bomba.“ — Druhý radní: „Pozoroval jsem. Všichni při ní utekli ze zasedací síně.“

Nemá zkušenosti. „Tetičko, prosím tě, pověz mi, je to těžké, zachovat nějaké tajemství?“ — „Nevím, děťátko, dosud jsem to ještě nezkusila.“

Vdívčí škole. Profesor: „Co je to zemětřesení?“ — Žákyně: „Zemětřesení je porucha kůry zemské, která začíná výbuchem a končí dobročinnými večírky.“

Domácí rádce

Jak uchovat jablka. Už naše babičky znaly význam jablek pro lidské zdraví a protože jablka jsou naše domácí ovoce, jež se pěstuje velmi hojně téměř po celé republice, je třeba si je uchovat i pro zimní období, kdy je nedostatek čerstvého ovoce i zeleniny. Jsou už druhy jablek, která lze uchovat a udržet přes zimu až do jara čerstvá a neporušená. Jsou to hlavně renety, všechny jeho druhy. Lze uchovat jen ovoce, jež není ani potlučené, ani pomačkané, ani nahnilé, tedy pouze čistá, tvrdá a nedotknutá jablka. Proto se musí už při trhání jablek dávat pozor na to, aby jablko se nepotlouklo, aby se dostalo do košíčku, který je vložen dřevitou vlnou a pošíť pytlou. Chceme-li si uchovat zvláště pečlivě krásná jablka, zabalíme každé jednotlivé do hedvábného papíru a uložíme zase opatrně v suché místnosti, již lze větrat a kde nemrzne. Ale ani pak není naše práce skončena. Alespoň jednou za čtrnáct dní musíme zásoby jablek prohlížeti a odstraniti jablka, jež se kazí. Jinak se konzervují jablka sušením. Tak je lze užiti i spadaných i nahnilých jablek, jež se vykrájí a jsou z nich tak zvané křížalky. Znamenitá jsou sušená jablka, jež se před sušením oloupají a rozkrájí bez jaderníku na tenké plátky. Tyto plátky se vloží na síto a tak ponoří do vody, v níž je trochu soli a octa. Pak se v sítě dají odkapnout a suší se na liskách v troubě. Tyto plátky se dají před použitím do vody a užijí se do závinu, do knedlíků. Takto sušená jablka jsou velmi dobrá, šťavnatá, jako čerstvá. Z nezralých jablek i spadaných, lze vyrobit jablekový rosol (gelée). Právě jablka nezralá jsou na rosol lepší, než zralá. Omytá jablka neoloupaná se rozkrájí na čtvrtky, v kamenném hrnci zalejí vodou a vaří se do měkka, ale ne na kaši. Pak je horká lisujeme v pytlíku z řídké látky, již se užívá na př. na lisování tvarohu a horká šťáva se jím procedí. Na 1 kg šťávy dává se asi 15–20 dkg cukru. Oslazenou šťávu vaříme v kuthanu tak dlouho, až se kapka na talíři neroztéká. Jsme-li milovníci pikantních příchutí, můžeme přidati ještě citronovou kůru, hřebíček, nebo vanilku. Horká huspenina vleje se pak do nádob a když vychladne, zaváže se. Teď, na podzim, přišly na trh také brusinky. Brusinky a jablka dají dohromady znamenitou pikantní marmeládu. Na 1 kg oloupaných jablek a bez jaderníku, dá se půl kg cukru, rozvaří se na kaši a pak se přidají brusinky (1 kg brusinek na půl kg jablečné kaše). Přejde se to několikrát varem a horké dává do sklenic.

Jak se čistí kožíšiny. Kožíšiny velmi trpí, leží-li celé léto zabaleny. Proto jest nutné, abychom je před blížící se zimní sezonou oběrstvili. Laciný a velmi dobrý prostředek

Nová léčba

ochrnutých údů, sexuální slabosti, příznaků stáří, nervosy, astmatu (záduchy), únavy a t. d.

Vitaminhormon orig. Dr. Zajiček

Shvělé úspěchy na klinikách. Obširný prospekt zašle na požádání zdarma

Městská lékárna M. PTÁČEK, Mor. Ostrava.
Masarykovo nám.

k tomu jsou dřevěné piliny, nebo také otruby. Dáme několik hrstí pilin do hrnce a dáme je ohřát na plotnu) při tom musíme dát pozor, abychom je nepřipálili. Těmito teplými pilinami lehce třeme kožíšinu, dobře ji pak vytřepeme a kožíšina vypadá pak velmi čerstvě, jako nová. Doporučuje se opakovati čištění jednou nebo dvakrát. Zmokne-li kožíšina, nesmíme ji nikdy sušiti u teplých kamen. Rychlým sušením se kůže srazí a nejde pak nikdy dokonale narovnat) nejlépe je, srst vysušiti pijavým papírem a potom vytřepati, kartáčovati nebo česati. V každém případě teprve tehdy, když srst úplně uschla.

Květiny jako proroci povětrnosti. Mnohé květiny jsou bezpečnými proroky povětrnosti. Tak na př. šťavel, který jest známou květinou, uzavře již 5–6 hodin před nastávajícím deštěm svoje květy a tím říká dobremu pozorovateli, že musí za několik hodin počítati s deštěm. Na jeho proroctví je vždy úplně spolehnouti. Důvod k tomu jest vysoká citlivost těchto květů oproti vlhkosti vzduchu. Při jejím stoupnutí, které nastane před deštěm, květy se uzavrou, aby chránily svoje ústrojí před vniknutím vody.

Přiměřené světlo, jež neškodí našemu zraku, jest žárovka 50-ti svíček, ze vzdálenosti asi 1 metru) toto světlo hodí se výborně pro naše zrakové ústrojí při čtení, psaní atd. Přímé sluneční světlo dává osvětlení asi 56-krát silnější.

Popraskané ruce. Popraskané ruce se stanou znovu hladkými a měkkými, koupeme-li je před spaním 10–15 minut v horké vodě bez mýdla, dobře osušíme, třeme pak citronem a necháme citronovou šťávu působit asi půl hodiny. Pak vetřeme dobře glycerin a ve 2–3 dnech jsou ruce zcela zahojené.

Léčivá síla ovoce.

Jablka působí na všechny orgány, uklidňují a vyživují slezinu, játra, mozek a nervy. Sílí žaludek, zbavují pálení žáhy. Zabránují tvoření žlučových kaménků. Neutralisují kyselinu močovou a mají proto léčivou moc při revmatismu a dně.

Ananas obsahuje bromelin, usnadňující trávení bílkovin a je výborným prostředkem při zvracení těhotných.

Meruňky zvyšují vylučování žluče.

Hrušky pro svůj vysoký obsah cukru a vápna jsou nejlepším ovocem pro chudokrevné, skrofulosní děti, se slabými kostmi.

Borůvky, sušené ucpávají. Šťáva z nich je výborným lékem při všech chorobách střevních.

Ostružiny mírní prudký kašel a uvolňují hlen. Čajový odvar z listů ostružin a jahod je zdravější než čínský čaj.

Datle jsou doporučovány při nespavosti.

Jahody jsou výživné pro nervy, čistí krev a doporučují se při srdečních chorobách. Osvědčily se při dně a chronických kožních vyzrazkách.

Fíky působí projímavě a čistí střeva. Pro vysoký obsah vápna dochází stejného užití jako hrušky.

Maliny, rybíz a angrešt jsou nepostradatelné při zácpách. Snižují horečku.

Kaštiny pražené doporučují se hubeným.

Třešně jsou nejvhodnějším ovocem pro chudokrevné. Při jaterních chorobách a nechutenství se doporučují.

Švestky jsou velmi zdravé a bývají i nejslabším žaludkem velice dobře snášeny. Čistí střeva a posilují.

Broskve posilují žaludek.

Kdoule čistí krev a desinfikují.

Jalovec čistí krev, žaludek a močové orgány. Jeho účinek pro tělo je nenahraditelný.

Hrozny čistí krev a působí blahodárně na plíce, játra a dolní části těla. Kura se sladkými hrozny bývá doporučována chudokrevným a při stavech slabosti (neurastenii, astmě a skrofulose). Kura s kyselými hrozny doporučuje se osobám tučným a trpícím zácpou.

Citrony čistí krev, zabraňují vzniku reumatismu a dně, tvorbě kamínků. Silně desinfikují. Jejich šťáva snižuje horečku a zmírňuje žízeň. Jsou osvědčeným prostředkem při žlučových kamencích, při všech dušivých onemocněních, při přílišné tloušťce.

Ořechy a mandle jsou silicím a krvetvorným prostředkem. Dobře rozkousány, prokazují výborné služby při překyselení žaludku, rozšíření žaludku a průjmecch. Ořechy jsou nenahraditelnou živinou a silicím prostředkem v době vzrůstu.

Brusinky opěvuje na základě podrobných rozborů C. R. Fellers. Pro svůj vysoký obsah vitamínu C a jodu a na základě vysoké energetické hodnoty jsou tyto plody důležitou živinou.

Bílé nátěry oken a dveří se nejlépe umývají vlažnou vodou, do níž se přidá trochu čpavku. Je-li to voda dešťová, tím lépe. Čistíme-li vodou teplou nebo s přísadou sody, louhu či mýdla, sežloutne bílý nátěr velmi brzy. Také vlažný odvar otrub neničí bílou barvu.

Čerstvé květiny. Při letošním suchu a nedostatku vody je těžko mít pěknou zahrádku a mnoho květů v ní. Ale i květiny utržené těžko letos udržet čerstvé ve vázách. Vzduch je letos také tak suchý a bez vlhkosti, že všechno rychle vadne. Chcete-li se přece pokusit o to, abyste si udržely květiny na stole ve vázách čerstvé, přidejte každý den do vody stejný díl cukru a soli kuchyňské. Udržíte přece dosti dlouho květiny čerstvé, zvláště uříznete-li denně koncečky jejich stvolů ostrým nožem.

Vajíčka při vaření nepopraskají, propícháme-li je na špičatém konci jehlou. —

Bílek z vejce na dlouhou dobu uchováme, usušíme-li jej na talíři, na prachu prostém místě. — Před upotřebením nutno jej potom rozpustiti vodou. —

Velmi silnou a lahodnou kávu si upravíme, necháme-li zrnka kávy v hliněné nádobě uzavřené, na horké plotně zahřátí, pak teprve horká rozeemeleme a hned spaříme. —

Zápach porcelánového nádobí po cibuli odstraníme velmi snadno, vložíme-li do vody, v níž nádobí omýváme, slupky z citronu. —

Umělé hedvábní sušíme po vyprání toliko zabalením do třecího ručníku a mírným ždímáním. —

Skvrny na citlivých hedvábných látkách čistíme na prášek rozemletou bílou křídou, již posypeme postižená místa a necháme křídu asi 24 hodin působiti. Místa poté jemně vykartáčujeme. —

Dobry a velmi levny čistici prostředek získáme z břectanu, který na jemné kousky rozkrájený spaříme ve vařící vodě. V této vodě ponecháme jej po dobu 24 hodin. Vodičky takto získané používá se k čištění skvrn. —

Vyvaříme-li porcelánové nádobí v mléce, scelí se v něm veškeré menší trhlinky. —

Cínové a plechové nádoby snadno a dobře se čistí louhem z bramborových slupek. — Rovněž vidličky a nože vyčištěné tímto louhem zbavíme zápachu po rybách. —

Roztrouhané a neloupané, ovšem že dobře proprané syrové brambory jsou výborným čistícím prostředkem pro vlněné látky a čalouny. —

—ouf—

**DROGERIE
FOTO-PARFUMERIE**

čisticí a lešící přípravy pro domácnost,
Barvy, laky, fermeže. Potřeby pro řemeslníky.
Veškeré přípravy pro hospodářství.

**JAR. KOUŘIL
PETŘVALD, Hedvika**

O elektrisaci na Těšínsku

Ing. Peschl MSE.

Až do roku 1920 elektrisace na Těšínsku omezovala se jen na města, neb části obcí přilehlých k závodům ostravsko-karvinského revíru. Byly to výhodné předpoklady, které umožnily již záhy používat elektriny v tomto kraji; především zavedly závody elektrické osvětlení i pohon pro vlastní potřebu a souvisle s tím zřizovaly i sítě pro zásobování svých kolonií. Později přikročilo se postupně k zásobování sousedních domů jiných majitelů, a tak vznikaly sítě pro celé obce k závodům přilehlé. V této době vznikaly i elektrárny městské, jako na př. ve Slezské Ostravě — kde městská elektrárna jest jedna z prvních městských elektráren v republice vůbec, ve Frýdku, v Českém Těšíně, ve Fryštátě a ve všech větších místech v uhelném revíru. Podobným způsobem bylo zásobeno již před válkou asi 20% všech obcí na Těšínsku.

Elektrisace tato prováděla se však úplně nesoustavně, zaváděl se většinou stejnosměrný proud, různé napětí i různý počet period. Rozmach elektrisace na Těšínsku nastává však teprve po wejítí elektrisačního zákona v platnost, kterým se zavádí určitá soustava v provádění elektrisace. Zákon tento vznikl z poznání, že správné hospodářství s elektrickou energií dotýká se všech vrstev občanstva a celého státu a že je třeba účelnou výrobu a rozvod elektriny zabezpečiti zákonitým způsobem tak, aby elektrisace mohla účelně dostáti svému úkolu ve všech složkách hospodářského života.

Úkolem tímto na Těšínsku pověřeny byly Moravskoslezské elektrárny, které se z popudu zemského výboru moravského v roce 1920 utvořily jako akciová společnost smíšená, při níž 60% akciového kapitálu máleží veřejným korporacím a zbývající část jest vyhrazena soukromému kapitálu. MSE připojují na svá dálková vedení obce dle jednotně zavedených směrnic, které co do finanční stránky jsou určeny takto:

Každá obec, která se připojuje na síť MSE, jest povinna státi se akcionářkou převzetím akcií v hodnotě Kč 30.— na obyvatele. Dále poskytuje obec ve formě 5% obligací v částce Kč 70.— na obyvatele půjčku elektrárnám na generální investice jako rozvodny, hlavní dálková vedení atd. Mimo to přispívá každá připojená obec na výstavbu příslušných zařízení, potřebných pro vlastní zásobování, částkou, t. zv. stavebním fondem. Tento způsob provádění elektrisace má tu výhodu, že zabezpečuje konsumentům do budoucna trvale nízké ceny proudu.

Proti tomuto připojování obcí jest převá-

žení stávajících sítí do soustavné sítě podstatně těžší. Hlavním důvodem k převedení bylo ve většině případů, že výrobní, síť i soustava nevyhovovaly a majitel, buď obec nebo soukromník měl prováděti nové investice. Ve všech případech vyskytují se i dluhy a značně vyšší ceny proudu než u MSE. Příkladem může sloužiti město Frýdek, kde v roce 1922 obnášela cena za kwh pro pohon Kč 6.— a pro světlo Kč 8.— a převzetím sítě Moravskoslezskými elektrárnami byla rázem snížena cena na Kč 5.— za kwh pro světlo a Kč 3.50 pro pohon. Ovšem tyto ceny se nyní vývinem elektráren podstatně snížily.

Poměry na Těšínsku jsou celkem pro elektrisaci nepříznivé, vzhledem na velkou většinu obcí nesoustavně vybudovaných, následkem čehož vznikají poměrně značné náklady na příslušná elektrická zařízení. Nejsou žádnou zvláštností obce střední velikosti s rozvodnou sítí přes 20 km rozsáhlou, a na př. rozvodnou sítí obce Rychvaldu 44 km rozsáhlou, dalo by se již větší město zásobovati.

Jak již podotknuto, za těchto poměrů charakteristických pro Těšínsko, vyplývají značné náklady na elektrisaci, které téměř ve všech případech vzhledem na platné zákony bylo možno jen z části zařaditi do obecního rozpočtu, zbývající část ve formě příspěvků bylo nutno rozdělit na účastníky, kteří se k elektrisaci přihlásili. Kromě elektráren, které se rovněž kapitálově účastnili elektrisace v jednotlivých obcích, byl to hlavně stát, který ve smyslu zákona o podpoře soustavné elektrisace venkova vyšel vstříc potřebě obyvatelstva ve formě subvencí, které jediné umožnily a umožňují dosud provedení elektrisace v chudých krajích zemědělského rázu.

Tyto subvence poskytované státem pohybují se na Těšínsku v mezích 30—45% stavebního nákladu, a obcím na Těšínsku bylo dosud státem vyplaceno 1.570 mil. Kč jako splátky na subvence, které byly státem přislíbeny dosud v celkové částce 3.398 mil. Kč.

Tento účinný zásah státu a vhodná doba v letech 1929—1932 — která značí skutečný rozmach elektrisace na Těšínsku, způsobily, že téměř ve všech okresích na Těšínsku a zvláště na pohraničí našeho státu s Polskem se prováděla elektrisace v chudých horských obcích vysoko položených, a pronikavě tak zvyšovala životní standart tamnějšího lidu. Nezastavila se ani před nejvyššími vrcholy našich Beskyd, a s pýchou dnes můžeme mluvit o tom, jak na Lysé hoře v chatě KČST jest elektriny vyrobené v elektrárně v Třebovicích u M. Ostra-

vy používáno k různým účelům, jako osvětlovacím, čerpání a ohřívání vody a dokonce ku elektrickému vaření.

Naskytne se snad otázka, jakého nákladu a jak dlouho bude se elektrisace na Těšínsku ještě prováděti.

Dosud elektrisace na Těšínsku pokročila tak dalece, že 60% všech obcí jest úplně neb z velké části elektrisováno, a činnost tato dosud u MSE vyžádala si nákladu asi 20 mil. Kč. Moravskoslezskými elektrárnami bylo dosud postaveno na Těšínsku 560 km sítí nízkého napětí a asi 225 km sítí vysokého napětí pro zásobování míst. obcí. Na dokončení elektrisace bude zapotřebí kapitálu ještě asi 10 mil Kč, čímž ovšem není míněno úplně zelektrisování kraje, které vzhledem na nepříznivé místní poměry bude těžko proveditelné.

Nynější hospodářská situace zpomalila v posledních dvou letech tempo, s jakým se elektrisace prováděla v letech dřívějších, takže omezuje se hlavně na rozšiřování již stávajících rozvodných sítí a na zvyšování odběru proudu zavedením 11 různých sazeb, odpovídajících normám ESČ. Počet připojených odběratelů stále vzrůstá a dosáhl na Těšínsku v oblasti MSE počtu 12.000 připojených elektrických zařízení, z čehož připadá 1.400 na zařízení motorická.

Ve výsledcích na Těšínsku zde stručně uvedených jest patrna opravdu všeužitečnost práce Moravskoslezských elektráren, neboť jasně ukazuje, jak lze účelnou výrobou a rozvodem elektřiny proti dřívějšímu způsobu výroby zvýšiti prospěch a pokrok pro veřejnost, obzvláště na venkově, který na tomto podkladě bude možno v dohledné době úplně zelektrisovati.

+ +

Za nepříznivého počasí hlásí se revmatické bolesti v kloubech a svalích. Naši čtenáři budou nám jistě povděční, když jim připomeneme starý osvědčený prostředek — francovku Alpu. Masáž Alpou zmírní prudké revmatické bolesti. Alpa se při masáži vstřebává do kůže a způsobuje oživení krevního oběhu a osvěžení nervů. Živěji proudící krev odplavuje součástky působící bolest a únavu ve svalstvu. Záhy po masáži cítíme pocit úlevy a příjemný chlad, jenž jest následován pocitem zdravého tepla. Láhev Alpy má býti připravena v domácnosti i v době, kdy nás nic nebolí, abychom ihned při změně počasí aneb náhlých bolestech jí mohli použiti.

Příjemný spánek jest požítkem a nutnou potřebou každému. Čím lepší postel, tím lepší spánek. Při koupi peří obraťte se tudíž na uzanou a solidní firmu **S. Beniš, Praha-Viňohrady**. Neopomeňte proto a vyžádejte sobě

před zakoupením peří bohatě **ilustrovaný ceník výše uvedené firmy**.

Peří kupujete v životě jen jednou! Každá hospodyně ví ze zkušenosti, jak jest důležitou volba firmy, od které peří kupuje. Jen hygienicky vedený, spolehlivý a reální podnik jako firma **Blahut v Dešenicích (Šumava)** — nejstarší, největší a nejschopnější v tomto oboru — může dodávati peří volené z nejušlechtlejšího materiálu, čisté a vydatné, jehož ceny jsou skutečně velmi nízké. V případě potřeby pište tedy rozhodně této firmě a žádejte bezplatné ceníky a vzorky.

Do tisíců jdou případy, kdy v každodenním životě potřebujeme prostředek k zmírnění bolesti, k posílení a osvěžení. Tímto vyzkoušeným prostředkem, vyhovujícím všem zmíněným požadavkům a používaným v nesčetných domácnostech již po více než 37 let s krajní oblibou — jest „Elsa-fluid“ lékárníka Fellerera. Působí spolehlivě při utišování reumatických a neuralgických bolestí, při houseru, bolestech v kříži, loupání v údech, bolestech hlavy a zubů. Vtírání „Elsa-fluidu“ při stavech malátnosti vyvolá opět čilost, posílí svaly a nervy a zvýší odolnost proti studenému počasí. Zředen s vodou jest výtečným kloktadlem při bolestech v krku a ve formě vnitřního užívání působí účinně při křečích a stavech ochablosti.

Jemné, žaludek posilující „**Pilulky Elsa**“, toto spolehlivé projímadlo, účinkují stejně blahodárně jako „Elsa-fluid“. (Viz inserát firmy Medichemia, Bratislava.)

Harmoniky, heligonky, chromatické a pianové, jen ručně pracované od fy K. Stibitz, jihočeská výroba harmonik, České Budějovice, Široká ul. 5, mají světové jméno a těší se velké oblibě, jelikož jsou bezvadně zpracovány a odborně laděny. Rovněž i ceny umožňují každému jejich nákup. Dobrou dvouřadovou heligonku již za 450 Kč. Viz insert.

50 let vyrábí Josef Hlaváček, česká výroba harmonik a heligonek v Lounech (Čechy), harmoniky a heligonky. V celém světě setkáte se s nimi a všude zní jejich krásný hlas. Padesát let zkušenosti a pilné práce chválí desetitisíce našich zákazníků ve všech zemích. Naše heligonky, harmoniky chromatické i pianové jsou pracovány z nejlepšího materiálu a nejlepšími odborníky. Pište nám o ceník, dostanete jej zdarma. Podporujte domácí průmysl! Ceny značně sníženy. Opravy všech druhů se přijímají. Školy pro samouky na jednořadovou harmoniku Kč 2.20, dvouřadovou harmoniku Kč 3.20, třířadovou harmoniku Kč 4.20, chromatickou Kč 16.90, větší Kč 28.—. Zašlete obnos předem ve známkách. — Veškeré opravy se přijímají.

Seznam trhů v Československé Republice na rok 1936.

Pořádá Jar. Velek, Praha 1449 — II., Trojická 4.

Otištění bez svolení pořadatele zakázáno.

UPOZORNĚNÍ. Seznam trhů zpracován bez záruky většinou na základě úředních zpráv, pokud pořadatelé došli, nicméně, aby byl seznam trhů úplně správný, což jest nejen ve všeobecném, nýbrž i v zájmu jednotlivých obcí, žádáme sl. obecní úřady, aby v případě potřeby zaslaly změny, jakož i sdělení nově povolených trhů anebo, případnou-li na neděli neb svátek, na kdy se odkládají, vždy raději hned, nejdéle vždy do konce února předcházejícího roku, pro který má kalendář vyjít, na adresu: Sekretariát Svazu knihkopcův a nakladatelův Československé republiky v Praze V., Vězeňská ul. 5. Změny, obecní včas nehlášené, jsou pro redakci kalendáře nezávazné.

Trhy pouze na dobytek označeny jsou písmenou D. — Trhy **na koně** písmenou K, trhy **na dobytek a koně** DK, výr. trhy **na zboží a dobytek** VD, trhy **na zboží, dobytek a koně** VDK.

V zemi české.

Abertamy: 28. čna.

Andělská Hora: 23. břez., 8. čna, 7. září, 30. list.

Arnultovice: 25. kv., 21. září.

As: 2. břez., 8. čna, 31. srp., 23. list.

Bakov nad Jizerou vše VDK: 27. led., 24. ún., 30. břez., 27. dub., 10. čna, 20. čce, 31. srp., 7. říj., 2. list., 7. pros.

Bavorov vše VD: 26. ún., 24. dub., 23. čce, 1. září, 21. list.

Bečov nad Teplou: 6. dub., 25. kv., 19. říj., 21. pros. Bechyně vše VD: 21. led., 10. břez., 7. dub., 5. kv., 26. kv., 30. čna, 3. srp., 18. srp., 29. září, 2. list., 9. pros.

Bělá nad Radbuzou: 16. břez., 25. kv., 10. srp., 30. list.

Bělá pod Bezdězem: 9. břez., 18. kv., 22. čce, 21. září, 18. list.

Bělčice vše VD: 19. břez., 18. čna, 10. čce, 24. září, 29. říj.

Bělohrad: 20. října.

Benešov nad Ploučnicí: 4. dub., 16. kv., 7. list.

Benešov u Prahy: 27. led. VDK, 21. ún. DK, 19. břez. VDK, 9. dub. DK, 4. kv. VDK, 15. čna VDK, 27. čce VDK, 21. srp. DK, 21. září VDK, 26. říj. VDK, 30. list. VDK, 29. pros. DK.

Bernartice vše VD: 3. ún., 27. ún., 9. dub., 7. kv., 29. kv., 4. čce, 27. čce, 21. srp., 23. září, 16. říj., 11. list., 17. pros.

Beroun: 7. led. VDK, 15. ún. DK, 16. břez. VDK, 15. dub. DK, 4. kv. VDK, 15. čna DK, 9. čce VDK, 31. srp. VDK, 15. září DK, 15. říj. DK, 11. list. VDK, 15. pros. DK.

Bezdružice: 27. led., 4. kv., 13. čce, 21. září, 14. pros.

Blatná vše VD: 11. list. VD.

Blatná vše VD: 20. led., 5. břez., 22. dub., 15. čna, 17. srp., 17. září, 22. říj., 26. list., 21. pros.

Blvce vše VDK: 18. ún., 1. dub., 27. kv., 15. čce, 2. září, 29. říj., 15. pros.

Blšany vše VD: 2. břez., 10. čna, 5. říj., 14. pros.

Bohdaneč vše VD: 13. led., 3. ún., 23. břez., 20. kv., 22. čna, 15. čce, 26. srp., 12. říj., 4. list. — 15. pros. V.

Bochov: 21. led. D, 18. ún. D, 24. břez. D, 27. dub. VD, 19. kv. D, 23. čna D, 27. čce VD, 18. srp. D, 29. září VD, 20. říj. D, 3. list. VD, 24. list. D, 22. pros. VD.

Bor u České Lípy: 15. srp. (poutní).

Bor u Tachova: 3. břez. K, 17. břez. VD, 26. kv. VD, 2. čna K, 18. srp. K, 6. říj. VD, 10. list. K, 7. pros. VD. Mimo to trh K v úterý mezi prvním a druhým výročním trhem v Plzni.

Borohrádek vše VD: 9. břez., 7. kv., 7. čce, 2. list., 12. pros.

Borová u Příbyslavě: 3. břez., 31. břez., 18. čna, 21. pros.

Bozkov vše VD: 16. břez., 18. kv., 10. srp., 13. října.

Božejov: 27. čce, 16. list.

Brandys nad Labem vše VDK: 28. led., 21. dub., 9. čna, 11. srp., 22. září, 24. list.

Brodce nad Jizerou: 25. ún., 2. čna, 5. říj., 28. pros.

Broumy: 1. dub., 10. čna, 17. srp., 14. říj.

Březnice vše VDK: 10. led., 2. břez., 6. dub., 2. čna, 20. čce, 27. srp., 30. září, 3. list., 7. pros.

Březové Hory vše VD: 16. led., 14. kv., 31. čce, 15. říj.

Budyně nad Ohří: 4. ún., 16. čna, 10. srp., 29. září, 27. říj.

Buskovic: 26. kv., 15. září, 19. list.

Buštěhrad: 3. led., 25. břez., 25. kv., 17. říj.

Bystré u Nového Města nad Metují: 25. břez., 17. čna, 9. září, 29. říj.

Bystré u Poličky: 12. ún., 22. dub., 4. srp., 23. září, 2. pros.

Byšice: 2. dub., 2. čna, 30. čce, 7. září, 5. říj., 5. list., 28. pros.

Cerekvice nad Loučnou vše VD: 9. břez., 22. čna, 3. srp., 2. list.

Cerhenice: 25. ún., 23. dub., 15. čna, 29. září.

Cerhovice vše VD: 5. břez., 7. kv., 25. čna, 20. srp., 1. říj., 5. list.

Cetviny: 20. led., 25. břez., 1. kv. (poutní), 11. list., 21. pros.

Cinvař: 13. čce, 5. říj.

Cvikov: 17. ún., 15. čna, 21. září, 23. list.

Čachrov: 8. čna VD, 30. září VD.

Čáslav vše VD: 8. led., 16. břez., 4. kv., 4. nebo 7. čce (dle žádosti k okres. úřadu?), 17. srp., 17. září, 19. říj., 7. pros. V.

Častolovice: 7. led., 15. čna, 22. čce, 9. září.

Čechovice: 10. dub., 29. kv., 31. říj., 18. pros.

Čelákovice: 7. led., 10. břez., 12. kv., 8. září, 20. říj.

Čermná u Kysperka: 19. břez., 25. čna, 29. říj.

Černošín: 3. ún., 24. dub., 8. čce, 29. září, 17. pros.

Černovice u Tábora vše VD: 3. ún., 9. dub., 18. kv., 8. čna, 4. čce, 9. září, 15. říj., 16. list., 17. pros.

Mimo to čtyři trhy jen D, jejichž konání se každoročně ustanovuje.

Černý Důl: 20. led., 11. kv., 31. srp., 12. říj.

Červená Řečice vše VD: 25. ún., 31. břez., 26. kv., 16. čna, 22. čce, 24. srp., 29. září, 3. list., 25. list.

Červený Kostelec: 16. led., 2. dub., 27. kv., 24. září, 14. prosince.

Česká Bělá vše VD: 3. ún., 30. břez., 4. kv., 29. září.

Česká Kamenice: 16. břez., 25. kv., 12. říj.

Česká Lípa: 12. břez., 17. září.

Česká Skalice: 29. led., 6. kv., 12. srp., 29. říj.

Česká Třebová: 22. ún. D, 24. ún., 25. kv. D, 26. kv., 8. srp. D, 10. srp., 19. září D, 21. září.

České Budějovice: 13. led. VDK — vše DK: 13. ún., 5. břez., 16. dub., 14. kv. — 15. čna VDK, 16. čce DK, 13. srp. DK, 14. září VDK, 8. říj. DK, 11. list. VDK, 3. pros. DK.

České Velenice vše VD: 7. ún., 3. dub., 5. čna, 7. srp., 2. říj., 4. pros.

Český Brod: 7. led. VDK — vše DK: 3. ún., 13. břez., 10. dub., 8. kv. — 8. čna V — vše DK: 7. čce, 27. čce, 17. srp., 21. září — 12. říj. VDK, 2. list. VDK, 14. pros. DK.

Český Dub vše VD: 7. dub., 26. kv., 18. srp., 13. říj., 1. pros.

Český Krumlov: 26. ún. D, 19. břez. VD, 27. kv. VD, 10. čna D, 12. říj. VD, 21. říj. D, 25. list. VD.

Český Wiesenthal: 16. kv., 28. září.

Čimelice vše VD: 14. kv., 19. čna, 16. čce, 19. září.

Čistá vše VD: 7. dub., 8. čna, 27. čce, 14. září, 25. list.

Čkyně vše VD: 2. břez., 13. čce, 7. září, 12. říj., 30. list.

Mašice: 8. led. **VD**, 10. ún., 4. břez. **VD**, 24. dub. — vše **VD**: 6. kv., 22. čce, 16. září, 18. list. — 14. pros. **V**.

Davle vše **VD**: 7. kv., 13. čce, 27. srp., 29. říj.

Dečín: 3. a 4. ún., 4. a 5. kv., 17. a 18. srp., 9. a 10. list.

Dešenice vše **VD**: 6. dub., 7. září, 7. pros.

Dešná u Soběslavě: 15. led. **VD**, 26. ún. **D**, 7. dub. **VD**, 23. dub. **VD**, 27. kv., **D**, 24. čna **VD**, 25. čce **VD**, 24. srp. **VD**, 16. září **D**, 29. říj. **VD**, 4. pros. **VD**, 22. pros. **VD**.

Deštné v Orlických horách: 30. dub. **VD**, 13. srp. **VD**, 8. říj. **VD**, 20. pros. (vánoční trh).

Divišov: 20. ún. **VD**, 9. dub. **VD**, 28. kv. **VD**, 12. čna **V**, 20. srp. **VD**, 24. září **V**, 5. list. **VD**, 17. pros. **VD**.

Dobrá Voda: 3. dub., 8. září.

Dobruška: 2. led., 20. kv., 26. srp., 30. září, 4. list.

Dobruška vše **VD**: 3. břez., 21. dub., 2. čna, 28. čce, 29. září, 12. list.

Dobruška vše **VD**: 30. břez., 11. kv., 20. čce, 14. září, 30. list.

Dobruška vše **VD**: 10. břez., 7. kv., 9. září, 17. pros.

Dobruška vše **VD**: 28. led. **D**, 9. břez. **VD**, 8. čna **VD**, 13. čce **VD**, 27. srp. **D**, 29. září **VD**, 5. list. **VD**, 21. pros. **VD**.

Doksý: 4. břez. **D**, 8. dub. **D**, 2. kv. **VD**, 13. čce **D**, 23. září **D**, 23. list. **VD**.

Dolní Bousov: 2. břez., 4. čna, 10. srp., 10. září, 26. říj., 23. pros.

Dolní Bukovsko vše **VD**: 18. ún., 23. dub., 2. čna, 22. čce, 16. říj., 4. pros. **V**.

Dolní Cerekve vše **VD**: 2. dub., 28. kv., 27. čce, 19. říj., 10. pros.

Dolní Dobruška: 25. břez., 3. čna, 30. září.

Dolní Dvůr: 13. dub., 6. září.

Dolní Kralovice vše **D**: 5. ún., 4. břez., 1. dub. — 8. dub. (velký týd. trh), 22. dub. **VD**, 6. kv. **D**, 27. kv. (velký týd.), 3. čna **D**, 24. čna **VD**, 1. čce **D**, 29. čce **VD**, 5. srp. **D**, 2. září **D**, 23. září **VD**, 7. říj. **D**, 4. list. **D**, 2. pros. **D**, 23. pros. (velký týd.).

Dolní Lichtenwald: 21. kv., 26. říj.

Dolní Rokytice: 27. dub., 13. čce, 24. srp., 26. říj.

Dolní Vltavice: 25. led., 19. kv., 28. čna, 6. září, 6. list.

Dolní Žandov: 3. ún. **D**, 2. břez. **D**, 30. břez., 6. dub. **D**, 4. kv. **D**, 6. čna **D**, 22. čna, 11. čce **D**, 3. srp. **D**, 7. září **D**, 5. říj. **VD**, 2. list. **D**, 7. pros.

Domažlice: 2. led. **D**, 6. ún. **D**, 13. ún. **VDK** — vše **D**: 5. břez., 2. dub., 7. kv., 4. čna — 18. čna **VDK**, 2. čce **D**, 6. srp. **D**, 3. září **D**, 10. září **VDK**, 1. říj. **D**, 5. list. **D**, 19. list. **VDK**, 3. pros. **D**, 21. pros. **VDK**.

Doupov: 16. břez., 18. kv., 1. říj., 23. list.

Držkov: 27. dub., 27. čce, 20. říj., 23. list.

Dubá vše **VD**: 19. břez., 30. čna, 19. říj., 30. list.

Duchcov: 4. břez., 15. čna, 24. srp., 26. říj.

Dvůr Králové nad Labem: 28. led., 31. břez., 26. kv., 7. čce, 15. září, 27. říj., 15. pros.

Ervénice: 5. pros.

Falknov nad Ohří vše **D**: 20. led., 27. led., 17. ún., 24. ún., 16. břez., 30. břez. — 7. dub. **V** — vše **D**: 20. dub., 27. dub., 18. kv., 25. kv., 15. čna, 30. čna, 20. čce, 27. čce, 17. srp., 31. srp., 21. září, 29. září, 19. říj., 26. říj., 16. list., 30. list., 21. pros. — 22. pros. **V** — 28. pros. **D**.

Frydlant v Čechách: 22. čna, 31. srp., 2. list.

Frymburk: 14. dub., 2. čna, 27. čce.

Georgswalde: 31. břez., 13. říj., 15. pros.

Golčův Jeníkov vše **VDK**: 5. ún., 4. břez., 1. dub., 15. dub., 13. kv., 10. čna, 8. čce, 15. čce, 19. srp., 9. září, 30. září, 29. říj., 21. list., 9. pros.

Gossengrün vše **D**: 13. led., 30. led., 10. ún., 27. ún. — 9. břez. **VDK** — vše **D**: 26. břez., 14. dub., 30. dub., 11. kv., 28. kv., 8. čna, 25. čna — 29. čna **V**, 13. čce **DK** — vše **D**: 30. čce, 10. srp., 27. srp., 14. září, 24. září — 12. říj. **VDK**, 29. říj. **D**, 9. list. **D**, 26. list. **D**, 14. pros. **VD**, 31. pros. **D**.

Habry vše **VD**: 22. led., 26. ún., 18. břez., 15. dub., 27. kv., 1. čce, 8. čce, 12. srp., 9. září, 14. říj., 18. list., 23. pros.

Haňšpach: 4. kv., 2. list., 13. pros.

Hartmanice vše **VD**: 30. dub., 30. čce, 22. září, 26. list.

Hazlov: 27. dub., 20. čce, 19. říj.

Heřmanův Městec vše **VD**: 27. led., 27. ún., 20. dub., 15. čna, 31. srp., 2. list., 14. pros.

Hirschensand: 14. čna, 19. říj.

Hlinsko: 11. ún. **D**, 12. ún., 31. břez. **D**, 1. dub., 5. kv. **D**, 16. čna **D**, 17. čna, 21. čce **D**, 25. srp. **D**, 26. srp., 1. září **D**, 20. říj. **D**, 21. říj., 1. pros. **D**, 2. pros.

Hodkovice: 24. břez., 2. kv., 7. čce, 29. září, 11. list.

Holice vše **VDK**: 20. led., 20. dub., 30. čna, 21. září, 7. pros.

Honsberk: 4. dub., 21. kv., 17. říj.

Hora Svaté Kateřiny: 18. kv., 2. čce, 12. říj.

Hora Svatého Sebestiána: 20. kv., 19. říj.

Horáždovice: 4. ún. **VDK**, 3. břez. **DK**, 31. břez. **VDK**, 20. kv. **DK**, 25. čna **VDK**, 7. čce **DK**, 4. srp. **VDK**, 15. září **DK**, 13. říj. **VDK**, 5. list. **DK**, 7. pros. **VDK**.

Horní Blatná: 25. kv., 17. srp., 19. říj.

Horní Cerekve vše **VD**: 9. led., 19. břez., 8. čna, 13. čce, 22. září, 6. list.

Horní Dvůr: 2. čna, 29. září, 28. pros.

Horní Jelení vše **VD**: 7. ún., 19. břez., 26. kv., 25. čce, 22. září, 10. list., 21. pros.

Horní Litvínov: 1. dub., 29. září, 2. list.

Horní Planá: 25. ún. **V** — vše **VD**: 3. dub., 2. kv., 13. čce, 29. září, 21. pros. **V**.

Horní Ročov: 30. břez., 8. čce, 14. září, 13. říj., 9. pros.

Horní Slavkov: 4. dub., 14. září, 19. pros.

Horšovský Týn: 28. led., 7. dub., 23. čna, 15. září, 22. pros.

Hory Matky Boží vše **VD**: 2. břez., 20. dub., 6. srp., 21. pros.

Hořepník vše **D**: 10. led., 14. ún., 13. břez., 10. dub., 8. kv., 12. čna, 10. čce, 14. srp., 11. září, 9. říj., 13. list., 11. pros.

Hořice na Šumavě: 20. kv., 24. srp., 11. list., 23. pros.

Hořice v Podkrkonoší: 8. led. **D**, 9. led., 26. ún. **D**, 1. dub. **D**, 2. dub., 13. kv. **D**, 14. kv., 8. čce **D**, 9. čce, 19. srp. **D**, 20. srp., 23. září **D**, 24. září, 4. list. **D**, 5. list., 2. pros. **D**.

Hořický: 19. břez., 15. říj.

Hořovice vše **VD**: 11. ún., 4. dub., 19. kv., 25. čce, 14. září, 30. list., 19. pros.

Hostinné: 10. ún., 8. čna, 1. a 2. srpna (pout), 7. září, 2. list.

Hostomice pod Brdy vše **VD**: 13. led., 25. ún., 25. břez., 24. dub., 3. čna, 7. čce, 2. září, 30. září, 18. list.

Hostouň na Šumavě: 19. ún. — vše **VD**: 8. dub., 24. čna, 25. čce, 29. říj. — 23. pros. **V**.

Hostouň u Prahy: 19. ún., 25. čce, 29. říj.

Hoštka: 18. ún., 12. kv., 2. čna, 18. srp., 15. září, 24. list.

Hradec Králové: 8. led., 27. led. **DK**, 10. břez. **DK**, 11. břez., 7. dub. **DK**, 27. dub. **DK**, 8. čna **DK**, 17. čna, 30. čna **DK**, 4. srp. **DK**, 7. září **DK**, 9. září, 5. říj. **DK**, 4. list. **DK**, 11. pros. **DK**.

Hrádek nad Nisou: 4. kv., 2. čna, 31. srp., 9. list.

Hrob: 2. kv., 4. čce, 21. září, 2. pros.

Hrochův Týnec vše **VD**: 3. břez., 5. kv., 23. čna, 15. září, 22. pros.

Hronov: 7. led., 24. břez., 19. kv., 25. srp., 27. říj.

Humpolec: 6. kv. **VD**, 24. čna **VD**, 16. září **VD**, 25. list. **VD**.

Husinec vše **VD**: 22. ún., 4. dub., 2. kv., 13. čna, 20. čce, 7. září, 19. říj., 25. list., 22. pros.

Chabařovice: 23. břez., 4. kv., 13. srp., 19. list.

Cheb: 23. břez. (2 dni), 14. září (2 dni).

Chlumec nad Cidlinou: 27. led. **VD**, 3. dub. **VD**, 13. kv. **VD**, 8. čna **D**, 15. čce **VD**, 14. srp. **D**, 4. září **VD**, 21. říj. **VD**, 18. list. **D**, 9. pros. **VD**.

Chlum Svaté Maří: 25. břez., 8. září.

Choceň vše **VD**: 21. led., 31. břez., 21. čce, 20. říj.

Chodov: 10. břez., 10. srp., 13. říj.

Chodová Planá vše **VD**: 25. břez., 29. říj., 9. pros.

Chomutov: 9. břez. **DK**, 4. kv. **VDK**, 7. čce **DK**, 5. říj. **VDK**, 16. list. **DK**.

Chotěboř vše **VD**: 9. břez., 23. břez., 6. dub., 2. čna, 27. čce, 31. srp., 19. říj., 16. list.

Chrast u Chrudimě vše **VD**: 7. led., 2. dub., 14. kv., 16. čce, 3. září, 29. říj.

Chrástava: 30. břez., 21. září, 7. pros.
 Chrástka: 26. dub., 8. pros.
 Chrástovice vše VD: 30. led., 30. dub., 13. srp., 26. list.
 Chrudim: 20. led. DK, 2. břez. DK, 9. břez., 16. břez. DK, 30. břez. DK, 6. kv. — vše DK: 23. kv. 8. čna, 4. čce, 10. srp. — 17. srp. V, 21. září DK, 29. září V, 5. říj. DK, 2. list. DK, 30. list. DK, 4. pros. V.
 Chvalšiny: 25. ún., 4. kv., 10. srp., 29. říj.
 Chyšce vše VD: 19. břez., 28. kv., 20. čce, 14. září, 11. list.
 Jablonec nad Nisou: 6. dub., 25. kv., 27. čce, 5. říj. Trhy jen pro domácí obchodníky.
 Jablonné nad Orlicí: 9. dub., 28. kv., 20. srp., 15. říj., 24. pros.
 Jáchymov: 20. dub., 20. čce, 29. září, 21. pros.
 Janovice nad Úhlavou vše VD: 19. břez., 7. kv., 24. čna, 3. září, 29. říj.
 Jaroměř: 13. led. D, 14. led., 2. čna D, 3. čna, 17. srp. D, 18. srp., 19. říj. D, 20. říj.
 Jesenice u Podbořan vše VD: 6. dub., 27. kv., 11. září, 2. list., 21. pros.
 Jestřebí vše VD: 10. ún., 16. břez., 11. kv., 17. srp., 2. list., 21. pros.
 Jičín: 7. led. DK, 3. ún. VDK, 16. břez. DK, 4. kv. VDK, 8. čna DK, 7. čce DK, 27. čce VDK, 14. září DK, 12. říj. VDK, 16. list. DK, 30. list. DK.
 Jilemnice vše VD: 24. ún., 6. dub., 25. kv., 20. čce, 31. srp., 5. říj., 14. pros.
 Jilové u Podmokel: 18. kv., 19. říj.
 Jilové u Prahy vše VD: 13. led., 30. břez., 27. kv., 10. srp., 30. září, 23. list.
 Jindřichovice v Krušných horách: 7. led. DK, 27. led. D, 3. ún. DK, 24. ún. D, 2. břez. DK, 23. břez. D, 6. dub. DK, 27. dub. D, 4. kv. DK, 25. kv. D, 2. čna DK, 22. čna D, 7. čce DK, 27. čce D, 3. srp. DK, 24. srp. D, 7. září DK, 29. září D, 5. říj. DK — 19. říj. V, 26. říj. D, 2. list. DK, 23. list. D, 7. pros. DK, 28. pros. D.
 Jindřichův Hradec: 5. ún. DK, 2. břez., 4. břez. DK, 1. dub. DK, 6. kv. DK, 26. kv., 3. čna DK, 1. čce DK, 2. srp., 5. srp. DK, 17. srp., 2. září DK, 7. říj. DK, 19. říj., 4. list. DK, 2. pros. DK.
 Jirkov vše VD: 23. břez., 22. čna, 31. srp., 26. říj., 21. pros.
 Jiřetín u Varnsdorfu: 27. dub. D, 26. říj. D.
 Jistebnice vše VD: 13. led., 4. ún., 25. ún., 6. dub., 20. dub., 25. kv., 23. čna, 22. čce, 24. srp., 21. září, 9. říj., 2. list., 4. pros., 21. pros.
 Josefov: 17. ún. D, 23. břez. D, 31. břez., 6. dub. D, 8. čna D, 20. čce D, 21. čce, 31. srp. D, 5. říj. D, 6. říj., 2. list. D, 14. pros. D, 15. pros.
 Kácov vše VD: 3. ún., 25. ún., 3. dub., 4. kv., 30. čna, 27. čce, 9. září, 29. září, 11. list., 18. pros.
 Kadaň vše VDK: 30. břez., 30. čna, 21. září, 7. pros.
 Kamenice nad Lipou: 7. led. D, 3. ún. D, 28. ún. VD, 2. břez. D, 6. dub. D, 14. dub. VD, 4. kv. D, 28. kv. VD, 2. čna D, 7. čce D, 22. čce VD, 3. srp. D, 7. září D, 29. září VD, 5. říj. D, 2. list. VD, 7. pros. D.
 Kamenický Šenov: 27. dub., 5. říj.
 Kamýk nad Vltavou vše VD: 19. břez., 4. kv., 2. čna, 22. čna, 27. čce, 21. září, 5. říj., 29. říj., 19. list.
 Kaplice: 4. led. DK, 1. ún. DK, 24. ún. V, 7. břez. DK, 4. dub. DK, 2. kv. DK, 4. kv. V, 6. čna DK, 4. čce VDK, 1. srp. DK, 5. září DK, 3. říj. DK, 6. list. V, 7. list. DK, 5. pros. DK.
 Kardašova Řečice: 7. led. VD, 25. ún. D, 24. břez. VD, 14. dub. D, 19. kv. VD, 2. čna D, 18. srp. VD, 22. září VD, 17. list. VD.
 Kazejovice: 7. led. VD, 6. břez. D, 8. dub. D, 21. dub. VD, 28. kv. VD, 5. čna D, 25. čce VD, 2. září VD, 18. září D, 21. říj. VD, 18. pros. D.
 Kašperské Hory: 29. led. VD, 25. břez. VD, 22. kv. D, 18. čna VD, 13. čce VD, 3. srp. D, 15. září VD, 22. říj. D, 18. list. VD, 17. pros. D.
 Kdyně vše VD: 10. led., 17. dub., 12. čna, 28. srp., 4. pros.
 Kladno: 13. led., 30. břez., 15. čna, 5. říj., 7. pros.

Kladrby u Stříbra: 2. břez. D, 1. dub., 6. dub. D, 4. kv. D, 8. čna D, 15. čna, 13. čce D, 25. čce, 3. srp. D, 7. září D, 21. září, 5. říj. D, 2. list. D, 7. pros. D, 21. pros.
 Klášterec nad Ohří vše VD: 23. břez., 18. kv., 17. srp., 9. list.
 Klatovy: 21. led. VDK, 17. břez. VDK, 7. dub. D, 10. dub. (týd. jen pro místní), 12. kv. VDK, 2. čna D, 21. čce VDK, 4. srp. D, 8. září VDK, 6. říj. D, 24. list. VDK, 21. pros. týd. (jen pro místní).
 Klinghart: 19. břez., 25. list.
 Kolečovice: 5. ún. D, 24. břez. VD, 18. čna VD, 29. čce D, 24. září VD, 18. list. VD.
 Kolín: 9. led. VDK, 24. ún. VDK, 30. břez. DK, 27. dub. VDK, 15. kv. DK, 13. čna VDK, 16. čce DK — vše VDK: 31. srp., 5. říj., 5. list., 7. pros.
 Kolínec vše VD: 20. ún., 2. kv., 27. čna, 10. srp., 6. říj., 1. prosince.
 Koloveč vše VD: 25. břez., 17. čna, 14. říj., 25. list.
 Komárov u Hořovic vše VD: 27. led., 21. dub., 10. čna, 3. srp., 12. říj.
 Kopidlno vše VD: 1. dub., 29. kv., 4. čce, 2. září, 9. říj., 2. pros.
 Kosová Hora: 7. led., 20. ún., 14. dub., 10. čna, 9. čce, 17. září, 7. pros.
 Kostelec nad Černými lesy: 10. dub., 4. září, 23. říj.
 Kostelec nad Labem vše VD: 18. ún., 21. dub., 21. čce, 8. září, 27. říj., 1. pros.
 Kostelec nad Orlicí vše VDK: 6. ún., 2. dub., 25. kv., 17. čce, 24. srp., 4. list.
 Košetice: 3. led. D, 7. ún. D, 6. břez. VD, 3. dub. D, 8. kv. D, 5. čna VD, 3. čce D, 7. srp. D, 4. září VD, 2. říj. D, 6. list. VD, 4. pros. D.
 Kouřim: 7. led. VD, 6. ún. VD, 6. dub. VD, 24. dub. D, 25. kv. VD, 18. čna D, 22. čce VD, 11. srp. D, 14. září VD, 15. říj. VD, 30. list. VD, 21. pros. D.
 Kožlany vše D: 7. led., 4. ún., 3. břez., 7. dub. — 16. dub. VD, 5. kv. D, 2. čna D, 4. čna VD, 7. čce D, 4. srp. D, 10. srp. VD, 1. září D, 21. září VD, 6. říj. D, 3. list. D, 1. pros. D.
 Králupy: 30. led. VD, 23. dub. VD, 22. čna D, 30. čce VD, 5. říj. D, 22. říj. VD.
 Kralovice: 9. led. D, 13. ún. D, 12. břez. VDK, 23. dub. D, 28. kv. D, 22. čna VDK, 23. čce D, 26. srp. VDK, 10. září D, 15. říj. VDK, 12. list. D, 10. pros. VDK.
 Kralupy nad Vltavou: 25. břez., 15. čce, 23. září, 9. pros.
 Kraslice: 30. čna, 12. říj.
 Krásná Hora vše VD: 2. břez., 7. dub., 18. kv., 18. čna, 16. čce, 17. srp., 15. září, 30. září, 25. list., 22. pros.
 Krásná Lípa u Jindřichovic: 19. břez., 15. čna, 23. list.
 Krásná Lípa u Rumburka: 27. dub., 14. čna (3 dny), 16. list.
 Kravaře: 31. břez., 2. list.
 Krompach: 21. čna (pout).
 Krouna vše VD: 16. led., 28. kv., 13. srp., 2. list.
 Krusy: 3. ún., 10. srp. (ostatní trhy se nekonají).
 Krušeburk vše VD: 27. led., 2. dub., 25. kv., 10. srp., 5. říj., 25. list.
 Krupka: 6. dub., 25. kv., 29. září, 9. list.
 Kryry vše VD: 25. břez., 14. kv., 17. září, 9. list.
 Křemže vše D: 24. břez., 28. dub., 19. kv., 16. čna, 11. srp., 22. září.
 Křinec: 20. ún., 9. dub., 4. čna, 23. čce, 27. srp., 26. list.
 Křivšoudov: 27. dub. VD, 7. září VD.
 Ktiš: 19. břez., 21. pros.
 Kukleny: 3. led., 3. dub., 21. čce, 30. říj.
 Kunratice u Cvikova: 30. břez., 19. říj.
 Kunštát v Čechách: 27. dub., 3. srp., 26. říj.
 Kunžak: 3. ún., 20. ún. D, 19. břez. DK, 16. dub. DK, 27. dub. — vše DK: 22. kv., 18. čna, 16. čce, 20. srp. — 24. srp. V, 17. září DK, 29. září, 22. říj. DK, 2. list., 19. list. DK, 17. pros. D.
 Kunžvart: 2. břez., 24. dub., 29. září, 15. pros.
 Kuřívody: 6. dub., 25. kv., 24. čna, 17. srp., 19. říj., 14. pros.
 Kutná Hora: 16. led. D, 2. břez. VDK, 11. kv. VDK, 12. čna VDK, 2. čce D, 3. srp. VDK, 29. září VDK, 13. říj. D, 16. list. VDK.
 Kvilda vše VD: 15. dub., 25. čna, 7. říj.

Kynšperk nad Ohří vše **D**: 7. led., 15. led., 4. ún., 19. ún., 3. břez. — 16. břez. **V**, 18. břez. **DK** — vše **D**: 7. dub., 15. dub., 5. kv., 20. kv., 2. čna — 17. čna **DK**, 7. čce **D**, 15. čce **D**, 4. srp. **D**, 17. srp. **V**, 19. srp. **D**, 1. září **D**, 16. září **DK**, 6. říj. **D**, 20. říj. **V**, 21. říj. **D**, 3. list. **D**, 18. list. **D**, 1. pros. **D**, 7. pros. **V**, 16. pros. **D**.

Kynžavart: 19. břez., 27. dub., 20. čce, 2. list.

Kysperk vše **VD**: 3. ún., 27. dub., 20. čce, 29. září, 19. říj., 23. list.

Lanskroun: 7. led., 31. břez., 2. čna, 22. čce, 22. září.

Ledeč nad Sázavou: 11. ún. **VDK**, 12. břez. **DK**, 9. dub. **VDK**, 20. kv. **VDK**, 12. čna **DK**, 29. čna **V** — vše **VDK**: 21. čce, 8. září, 15. říj., 12. list. — 24. pros. **V**.

Lestkov: 19. břez., 8. říj., 30. list.

Lhenice: 6. list.

Libáň: 3. břez. **VD**, 21. dub. **VD**, 9. čna **VD**, 28. čce **D**, 25. srp. **VD**, 29. září **VD**, 3. list. **VD**, 1. pros. **D**.

Liberec: 20. a 21. dub. **VD**, 19. a 20. října **VD**.

Liběšice u Ústěku: 7. dub., 29. září.

Libochovice: 18. břez., 20. kv., 26. srp., 30. září, 11. list., 23. pros.

Libořice: 2. dub., 9. čce, 21. září, 9. list.

Libštejn: 22. čna, 23. list.

Lisov: 14. dub., 2. čna, 24. srp., 30. list.

Litěň: 27. led., 27. kv., 22. čce, 23. září, 19. list.

Litoměřice vše **VDK**: 17. ún., 11. kv., 17. srp., 23. list.

Litomyšl: 27. led. **D**, 28. led., 24. břez. **D**, 4. kv. **D**, 5. kv., 7. čce **D**, 31. srp. **D**, 1. září, 16. list. **D**, 17. list.

Lnáře vše **D**: 17. břez., 4. čna, 29. srp., 7. pros.

Loďnice: 4. ún., 19. kv., 15. září, 24. list.

Loket vše **D**: 7. led., 3. ún., 2. břez., 6. dub. — 9. dub. **V**, 4. kv. **D**, 23. kv. **V**, — vše **D**: 2. čna, 7. čce, 3. srp., 7. září, 5. říj., 2. list. — 11. list. **V**, 7. pros. **D**, 17. pros. **V**.

Lomnice nad Lužnicí: 10. břez. **D**, 24. dub. **VD**, 12. kv. **D**, 24. čna **VD**, 14. čce **D**, 11. srp. **D**, 29. září **VD**, 13. říj. **D**, 10. list. **D**, 15. pros. **VD**.

Lomnice nad Popelkou vše **VD**: 16. led., 5. břez., 8. dub., 28. kv., 16. čce, 10. září, 22. říj., 17. pros. (jen pro místní).

Louny: 9. led. **D**, 13. ún. **D**, 19. ún. **VDK**, 12. břez. **D**, 9. dub. **D**, 14. kv. **D**, 18. kv. **VDK**, 10. čna **D**, 9. čce **D**, 13. srp. **D**, 9. září **VDK**, 8. říj. **D**, 4. list. **VDK**, 12. list. **D**, 10. pros. **D**.

Lovosice vše **VDK**: 23. břez., 8. čna, 14. září, 7. pros.

Lučany nad Nisou: 20. dub., 21. září, 23. list.

Lukavec: 19. břez., 2. pros.

Luka u Žlutic: 25. břez., 15. čna, 4. srp., 13. říj., 23. pros.

Luštěnice vše **VD**: 5. břez., 7. kv., 2. čce, 3. září, 12. list.

Luže vše **VD**: 8. led., 18. břez., 29. dub., 13. čce, 9. září, 2. list.

Lysá nad Labem: 13. led. **D**, 10. ún. **D**, 2. břez. **VD**, 14. dub. **D**, 18. kv. **VD**, 25. čna **VD**, 20. čce **D**, 17. srp. **D**, 14. září **VD**, 26. říj. **VD**, 23. list. **D**, 14. pros. **VD**.

Machov: 3. ún., 4. kv., 3. srp.

Malšice: 3. břez., 2. čna, 1. září, 14. pros.

Manětín vše **VD**: 17. ún., 27. dub., 15. čna, 21. září, 4. pros.

Maršov: 12. břez., 14. srp., 24. září, 19. list.

Mařenice: 27. dub., 27. čce.

Mašov: 24. ún., 2. kv., 9. září, 2. list.

Mečín: 23. břez., 20. čce, 2. list., 7. pros.

Meděnice: 4. kv., 14. září.

Mělník: 9. led. **VDK**, 10. ún. **DK**, 12. břez. **VDK**, 16. dub. **DK**, 4. kv. **VDK**, 25. čna **VDK**, 20. srp. **VDK**, 17. září **DK**, 22. říj. **VDK**, 11. list. **DK**, 3. pros. **VDK**.

Merklin: 6. dub., 8. čna, 7. září, 9. list.

Městec Králové vše **VD**: 13. led., 19. ún., 20. dub., 15. čna — 8. čce **D**, 24. srp. **VD**, 14. září **D**, 7. říj. **VD**, 25. list. **VD**.

Mikulov: 22. čna.

Miletín: 26. ún., 29. dub., 29. čce, 21. říj.

Milevsko: 30. led. **VDK**, 22. ún. **D** — vše **VDK**: 19. břez., 11. kv., 8. čna, 13. čce, 13. srp., 14. září — 5. říj. **D**, 21. říj. **VDK**, 12. list. **VDK**, 10. pros. **VDK**.

Milín vše **VD**: 24. ún., 22. dub., 16. čce, 28. čce, 17. září, 30. list.

Mimoň vše **VD**: 28. ún., 8. čna, 21. září (může být přeložen), 2. list.

Mírošov vše **VD**: 5. kv., 15. září, 3. list.

Mirotice vše **VD**: 17. ún., 2. kv., 22. čna, 7. září, 6. říj., 9. list., 15. pros.

Mirovice vše **VD**: 25. led., 23. břez., 23. dub., 10. čna, 4. čce, 5. srp., 9. září, 12. říj., 21. list. — 28. pros. **D**.

Mladá Boleslav: 7. led., 16. čna, 18. srp., 20. říj.

Mladá Vožice: 28. led. **VD**, 3. břez. **VD**, 31. břez. **VD** — 28. dub. **D** — vše **VD**: 26. kv., 30. čna, 28. čce, 18. srp., 22. září, 20. říj., 10. list., 15. pros.

Mladkov: 21. led., 21. dub., 23. čna, 7. září, 24. list.

Mlázovice: 1. pros.

Mnichov u Mariánských Lázní: 7. dub., 22. čna, 12. říj., 22. pros.

Mnichovice: 20. ún., 9. dub., 25. čce, 23. pros.

Mnichovo Hradiště: 19. ún. **D**, 20. ún. **VK**, 11. břez. **D**, 12. břez. **K**, 7. dub. **D**, 8. dub. **VK**, 13. kv. **D**, 14. kv. **VK**, 17. čna **D**, 18. čna **VK**, 12. srp. **D**, 13. srp. **VK**, 30. září **D**, 1. říj. **VK**, 4. list. **D**, 5. list. **VK**, 25. list. **D**, 26. list. **K**, 16. pros. **D**, 17. pros. **VK**.

Mníšek pod Brdy vše **VD**: 20. led., 19. břez., 2. kv., 3. srp., 24. srp., 5. říj.

Modřany: 8. led., 4. břez., 6. kv., 1. čce, 2. září, 4. list.

Moravany: 22. led., 18. břez., 20. kv., 8. čce, 9. září, 18. list.

Most: 2. led. **DK**, 6. ún. **DK**, 5. břez. **DK**, 16. břez. **VDK** — vše **DK**: 2. dub., 7. kv., 4. čna, 2. čce, 6. srp., 3. září, 1. říj. — 19. říj. **VDK**, 5. list. **DK**, 3. pros. **DK**.

Mšec vše **VD**: 10. břez., 26. kv., 8. září.

Mšeno u Mělníka vše **VDK**: 15. led., 25. břez., 20. kv., 15. čce, 23. září, 18. list.

Načeradec vše **VD**: 7. led., 7. dub., 5. kv., 2. čna, 29. čce, 16. září, 15. říj., 10. list., 22. pros.

Náchod: 20. ún., 15. čna, 11. list.

Nasavrky vše **VD**: 16. led., 5. břez., 7. kv., 25. čna, 27. srp., 22. říj., 17. pros.

Nečtiny vše **VD**: 30. břez., 18. kv., 25. čce, 5. říj., 2. list.

Nechanice vše **VD**: 24. ún., 25. kv., 13. srp., 5. říj., 23. list.

Nejdek: 30. břez., 7. září, 26. říj.

Nepomuk: 5. ún. **VD**, 5. břez. **D**, 7. dub. **D**, 6. kv. **VD**, 1. čce **VD**, 16. září **VD**, 14. říj. **D**, 9. pros. **VD**, 17. pros. **D**.

Nepomyšl: 9. břez., 15. čna, 19. říj., 7. pros.

Netolice: 3. ún. **VDK**, 2. břez. **DK**, 14. dub. **DK**, 2. čna **DK**, 30. čna **VDK**, 27. čce **DK**, 24. srp. **VDK**, 5. říj. **VDK**, 26. říj. **DK**, 23. list. **DK**, 14. pros. **VDK**. Cizím obchodníkům dovoleno prodávat výhradně střížní zboží na velkém trhu při trzích dne 14. dub. a 2. června.

Netvořice vše **VD**: 4. břez., 18. kv., 1. čce, 27. srp., 16. říj., 9. pros.

Neveklov vše **VD**: 3. ún., 1. dub., 2. čna, 4. srp., 29. září, 4. pros.

Německé, okr. Třeboň: 15. srp.

Německé Jablonné: 11. kv., 14. září, 30. list.

Německý Benešov: 14. dub., 25. čce, 15. říj., 15. pros.

Německý Brod: 21. led. **VDK**, 18. ún. **DK**, 17. břez. **VDK**, 21. dub. **DK**, 19. kv., **VDK**, 16. čna **DK**, 21. čce **VDK**, 18. srp. **DK**, 15. září **VDK**, 20. říj. **DK**, 17. list. **VDK**, 15. pros. **DK**.

Nová Bystřice: 14. led. **D**, 11. ún. **D**, 10. břez. **D**, 23. břez., 14. dub. **D**, 29. dub., 12. kv., **D**, 9. čna **D**, 7. čce **VD**, 14. čce **D**, 11. srp. **D**, 20. srp. 8. září **D**, 5. říj., 13. říj. **D**, 10. list. **D**, 25. list., 9. pros. **D**, 21. pros.

Nová Cerekev: 14. led. **D**, 25. ún. **VD** — vše **D**: 10. břez., 14. dub., 12. kv., 9. čna. — 25. čce **VD**, 11. srp. **D**, 21. září **VD**, 13. říj. **D**, 10. list. **D**, 9. pros. **D**.

Nová Paka: 7. led. **VD**, 10. břez. **D** — vše **VD**: 19. kv., 16. čna, 10. srp., 22. září, 16. list. — 15. pros. **D**.

Nové Benátky vše **VDK**: 3. ún., 16. břez., 6. dub., 25. kv., 15. čna, 27. čce, 7. září, 16. list., 21. pros.

Nové Dvory vše VD: 25. led., 26. břez., 20. dub., 28. květ., 27. čce, 14. září, 29. říj., 14. pros.
 Nové Hradý v jižních Čechách: 23. břez., 13. čna, 21. září, 30. list.
 Nové Hradý u Vysokého Mýta vše VD: 30. břez., 22. čna, 21. září, 30. list.
 Nové Město nad Metují vše VD: 21. led., 24. dub., 26. čna, 14. září, 4. listop.
 Nové Město pod Smrkem: 13. led., 23. břez., 15. čna, 14. září, 16. list.
 Nové Strašecí vše VDK: 17. ún., 2. dub., 19. květ., 25. čna, 31. srp., 12. říj., 4. pros.
 Nový Bydžov: 7. led. D, 4. ún. D, 3. břez. VD, 14. dub. D, 26. kv. VD, 16. čna D, 14. čce D, 28. čce D, 7. září VD, 13. říj. VD, 17. list. D, 14. pros. VD.
 Nový Hrádek: 2. dub., 20. kv. D, 17. srp., 5. říj., 17. pros.
 Nový Knín: 9. led. D, 20. ún. VDK, 12. břez. D, 6. dub. VD, 9. květ. VD, 15. čna VDK, 16. čce D, 13. srp. VD, 16. září VDK, 12. říj. VD, 12. list. D, 4. pros. VDK.
 Nový Kostel: 26. čce.
 Nový Rychnov vše VD: 3. ún., 4. kv., 10. srp., 16. list.
 Nymburk: 29. led. VDK, 12. ún. DK, 18. břez. VDK, 22. dub. DK, 20. kv. VDK, 10. čna DK, 1. čce VDK, 12. srp. VDK, 16. září VDK, 14. říj. DK, 3. list. VDK, 16. pros. VDK.
 Nýrsko: 16. břez., 2. čna, 27. čce, 21. září, 21. pros.
 Nýřany: 30. led., 7. kv., 2. srp., 29. říj.
 Olešnice v Orlických horách: 6. dub., 25. květ., 19. říj.
 Olvi: 18. kv., 4. říj.
 Opařany: 1. ún., 2. břez., 2. kv., 1. září, 30. říj., 1. pros.
 Opatov: 2. dub., 25. kv., 1. říj., 17. pros.
 Opocno u Náchoda vše VD: 25. led., 12. břez., 25. dub., 30. čna, 29. srp., 20. říj., 7. pros. Trh poutní 1. srp. 2 dni.
 Osečná vše VD: 23. břez., 22. čna, 21. září, 26. říj., 14. pros.
 Osek u Duchcova: 25. břez., 4. září, 5. list.
 Ostrov u Karlových Varů vše D: 13. led., 10. ún., 9. břez., 14. dub., 11. kv., 8. čna — 22. čna V, 13. čce D, 10. srp. D, 14. září D, 12. říj. VD, 9. list. D, 14. pros. D, 22. pros. V.
 Pacov: Trhy se budou konati dle vyhlášky měst. úřadu.
 Panenský Týnec vše VD: 27. led., 27. dub., 1. září, 17. list.
 Pardubice: 5. ún., 17. ún. DK, 9. břez. DK, 27. dub. DK, 18. kv., 8. čna DK, 20. čce DK, 5. září, 19. říj. DK, 14. pros. DK, 15. pros.
 Pečky: 27. ún., 28. kv., 20. srp., 19. list.
 Pelhřimov: 4. led. VDK, 1. ún. DK, 7. břez. VDK, 4. dub. DK, 2. kv. DK, 6. čna VDK, 4. čce DK, 1. srp. DK, 5. září VDK, 3. říj. DK, 7. list. VDK, 5. pros. DK.
 Pernink: 7. a 8. čna, 26. čce, 21. září.
 Petrovice u Chabařovic: 11. kv., 5. říj.
 Petrovice u Sedlčan vše VD: 17. ún., 16. dub., 4. čna, 17. čce, 20. srp., 25. září, 9. list.
 Písek: 9. led. VDK, 26. ún. DK — vše VDK: 26. břez., 9. čna, 22. čce, 14. září, 19. list.
 Planá: 8. led. D, 12. ún. D, 11. břez. D, 7. dub. 8. dub. D, 13. kv. D, 25. kv. — vše D: 10. čna 8. čce, 12. srp., 9. září — 13. října V, 14. říj. D, 11. list. D, 14. pros. D, 21. pros.
 Pláňice: 9. led. VD, 12. břez. VD, 10. dub. — vše VD: 23. dub., 28. kv., 16. čce, 10. září, 22. říj., 19. list. — 21. pros. V.
 Plasy vše VD: 2. břez., 13. čce, 14. září, 2. list.
 Plesná: 18. kv., 12. říj.
 Plzeň: 13. led. DK, 5. ún. DK, 9. břez. VDK (2 dni) 1. dub. DK, 11. kv. DK, 8. čna VDK (2 dni) 13. čce DK, 5. srp. DK, 31. srp. VDK (2 dni), 5. říj. DK, 16. list. VDK (2 dni), 14. pros. DK.
 Pobežovice: 19. břez., 2. kv., 7. čce, 14. září, 7. pros.
 Podcinovice: 16. dub., 20. září, 10. pros.
 Počátky: 7. led. DK, 4. ún. DK, 3. břez. VDK, 7. dub. DK, 5. kv. VDK, 2. čna DK, 7. čce VDK, 4. srp. DK, 1. září DK, 6. říj. VDK, 3. list. DE, 1. pros. VDK.
 Podbořany vše VD: 8. dub., 24. čna, 14. říj., 23. pros.
 Poděbrady: 7. led. VD, 10. ún. D, 23. břez. VD, 10. dub. týd., 24. dub. VD, 22. kv. VD, 16. čna D — vše VD: 7. čce, 28. srp., 21. září, 16. říj., 25. list. — 15. pros. D, 24. pros. týd.
 Poleň: 13. čce, 2. list.
 Police nad Metují vše VD: 7. led., 11. kv., 7. čce (nebo 13. čce), 9. list.
 Polička: 2. led., 4. břez. D, 5. břez., 1. dub. D, 6. kv. D, 7. kv., 3. čna D, 1. čce D, 2. čce, 2. září D, 3. září, 7. říj. D, 4. list. D, 5. list.
 Polná: 15. led. D, 19. ún. VD, 18. břez. D, 8. dub. D, 6. kv. VD, 10. čna VD, 22. čce D, 19. srp. D, 30. září VD, 21. říj. D, 18. list. D, 16. pros. D.
 Postoloprty: 17. ún. D, 6. dub. VD, 8. čna VD, 14. září VD, 21. září D, 30. list. VD.
 Prachatic vše VD: 9. led., 27. ún., 30. dub., 30. čce, 24. září, 12. list.
 Prácheň: 16. kv. VD, 16. října VD.
 Přelouč vše VD: 24. ún., 23. břez., 7. kv., 22. čna, 17. srp., 29. říj., 14. pros.
 Proseč u Skutče: 3. ún. VD, 8. dub. týd. — vše VD: 14. kv., 20. čce, 12. říj., 23. list. — 23. pros. týd.
 Protivín vše VD: 19. ún., 22. dub., 27. kv., 1. čce, 2. září, 16. září, 14. říj., 4. list., 16. pros.
 Přebuz: 24. ún., 4. kv., 31. srp., 2. list.
 Přelouč: 7. led. DK, 27. ún. DK, 31. břez. VDK, 5. kv. VDK, 6. čna DK, 4. čce VDK, 6. srp. VDK, 15. září VDK, 30. říj. DK, 25. list. VDK, 15. pros. VDK.
 Přestice: 17. ún. VD, 12. břez. D, 9. dub. D (zároveň V jen pro domácí), 25. kv. VD, 10. čna D, 15. čna D, 17. srp. VD, 3. září D, 19. říj. VD, 19. list. D, 22. pros. V (jen pro domácí).
 Příbram vše VD: 3. ún., 20. dub., 24. čna, 2. září, 7. list.
 Příbyslav vše VDK: 20. led., 29. ún., 14. břez., 28. břez., 27. dub., 18. kv., 30. čna, 20. čce, 17. srp., 14. září, 26. říj., 7. pros.
 Přidolí: 16. srp. (poutní).
 Příchovice vše VD: 4. kv., 3. srp., 12. říj.
 Přimda: 26. dub., 12. říj.
 Přisečnice: 18. kv., 17. srp., 15. říj., 21. pros.
 Ryšely: 2. břez., 7. čce, 21. září, 2. list.

Rabí vše VD: 25. břez., 8. čna, 24. srp., 12. list.
 Radnice u Rokycan: 30. břez. VD, 9. dub. týd. — vše VD: 25. kv., 20. čce, 14. září, 19. říj., 21. pros.
 Radomyšl: 23. dub., 10. čna, 21. září, 26. list.
 Radonice: 23. břez., 30. list.
 Rakovník vše VDK: 12. břez., 13. kv., 15. čce, 16. září, 6. list., 18. pros.
 Reischdorf: 23. kv., 10. září.
 Rejstějn vše VD: 20. led., 23. dub., 20. čna, 18. srp., 6. list.
 Rokycany: 17. ún. VD, 3. dub. D, 18. kv. VD, 3. čce D, 3. srp. VD, 4. září D, 5. říj. VD, 30. list. VD.
 Rokytice v Orl. h. vše VD: 4. ún., 19. břez., 18. čna, 8. září, 3. list.
 Ronov nad Doubravou vše VD: 13. ún., 9. dub., 28. kv., 16. čce, 17. září, 12. list., 17. pros.
 Rosbach: 22. a 23. čna, 28. a 29. září.
 Roudnice nad Labem vše VDK: 5. ún., 4. břez., 1. dub., 6. kv., 3. čna, 1. čce, 5. srp., 2. září, 7. říj., 4. list., 2. pros., 21. pros.
 Rovensko pod Troskami vše VD: 28. led., 19. břez., 28. dub., 23. čna, 15. září, 11. list., 22. pros.
 Rožďalovice vše VD: 30. led., 2. dub., 19. kv., 16. čce, 13. srp., 17. září, 22. říj., 12. list., 17. pros.
 Rožmberk nad Vltavou: 20. led., 23. dub., 13. září, 6. pros.
 Rožmitál na Šumavě: 3. kv., 26. čce.
 Rožmitál pod Třemšínem vše VD: 22. led., 30. břez., 2. kv., 15. čna, 10. srp., 21. září, 19. říj., 25. list.
 Rumburk: 1. dub., 27. kv., 17. srp., 19. říj., 16. pros.
 Rychmburk: 18. čna, 27. srp., 21. září.
 Rychnov u Jablonce nad Nisou: 30. břez., 18. kv., 20. čce, 28. září (poutní), 30. list.
 Rychnov nad Kněžnou vše VD: 4. břez., 4. kv., 4. čce, 21. září, 14. pros.
 Rychnov nad Malší: 9. ún., 14. čna, 30. list.

Řevnice: 2. břez., 10. čna, 14. října.

Ričany: 27. led. **DK**, 27. ún. **VDK**, 2. dub. **DK**,
4. kv. **VDK**, 2. čna **DK**, 9. čce **VDK**, 27. srp. **VDK**,
5. říj. **VDK**, 16. říj. **DK**, 12. list. **VDK**, 21. pros.
VDK. Trhy bývají skládány.

Sadská: 7. led., 30. čna, 31. srp., 19. říj.

Sangerberg: 4. dub., 4. čna, 15. říj., 6. list. (pout),
19. pros.

Sázava vše **VD**: 20. břez., 16. čna, 22. září, 1. pros.

Seč: 3. břez., 31. břez., 5. kv., 19. čna, 7. září, 17. list.

Sedlčany: 22. led. **VD**, 13. břez. **VDK**, 8. dub. **VD**,
4. kv. **VD**, 27. kv. **VD** — 30. čna **VDK**, 29. čce
VD, 1. září **VDK**, 14. říj. **VDK**, 11. list. **VDK**,
23. pros. **VD**.

Sedlec na dráze Wilsonové: 20. led. **VD**, 19. břez.
VD, 10. dub. týd. — vše **VD**: 24. dub., 2. čna,
25. čna, 13. čce, 30. čce, 2. září, 29. září, 19. list.,
7. pros.

Sedlec u Karlových Varů: 4. dub., 3. říj.

Sedlice u Blatné vše **VD**: 14. ún., 2. dub., 25. dub.,

8. čna, 8. čce, 24. srp., 29. říj., 17. říj., 11. list.

Semily vše **VD**: 27. led., 23. břez., 11. kv., 22. čna,

7. září, 19. říj., 30. list., 21. pros.

Senožaty vše **D**: 17. led., 21. ún., 20. břez., 17. dub.,
15. kv., 19. čna, 17. čce, 21. srp., 18. září, 16. říj.,
20. list., 18. pros.

Sepekov: 23. ún. **D**, 12. čna **VD**, 4. září **D**, 13.
říj. **VD**.

Sezemice vše **VD**: 23. led., 1. dub., 27. kv., 24.
srp., 29. říj.

Schönbach u Chebu: 11. kv., 19. říj., 30. list.

Schönfeld v západních Čechách: 5. dub., 12. čce,
16. list., 20. pros.

Schönwald u Tachova: 1. dub., 25. list.

Schwaderbach: 25. kv., 15. srp.

Skalice u České Lípy: 30. břez., 4. kv., 27. čce,
2. list.

Skapce: 14. ún., 7. čna.

Skuteč vše **VD**: 23. led., 3. břez., 3. dub., 26. kv.,
6. srp., 14. září, 11. list., 14. pros.

Slany: 3. ún. **DK**, 17. břez. **VDK**, 7. dub. **DK**, 13.

kv. **VDK**, 22. čna **DK**, 13. čce **VDK**, 18. srp. **DK**,
24. září **VDK**, 30. říj. **DK**, 17. list. **DK**, 7. pros.

VDK.

Slatiňany: 10. ún., 14. dub., 30. čna, 24. srp., 12.
říj., 14. pros.

Smečno: 24. dub., 30. září.

Smidary vše **VD**: 24. břez., 5. kv., 16. čce, 15. září,
3. list.

Smřice: 5. ún., 22. dub., 8. čce, 23. září, 25. list.

Smržovka: 16. břez., 27. dub., 14. pros.

Soběslav: 13. led. **D**, 10. ún. **VD**, 9. břez. **D**, 10.

dub. týd., 14. dub. **D**, 11. kv. **D**, 8. čna **VD**,
13. čce **D**, 10. srp. **D**, 14. září **VD**, 12. říj. **D**,
9. list. **VD**, 14. pros. **D**.

Sobotka: 9. led. **VD**, 20. břez. **VD**, 8. kv. **D**, 12. čna

D — vše **VD**: 22. čce, 24. srp., 29. září, 25. list.

Solnice: 24. ún., 16. dub., 24. čna, 1. září, 29. říj.,
7. pros.

Spálené Poříčí vše **VD**: 19. břez., 4. čna, 13. čce,
7. září, 23. list.

Stádlec vše **VD**: 19. břez., 22. kv., 9. čce, 17. září,
15. pros.

Stachy vše **VD**: 15. led., 25. ún., 2. čna, 10. srp.,
24. září, 25. list.

Staňkov vše **VDK**: 7. led., 24. břez., 26. kv., 27.
čce, 6. říj., 17. list.

Stanovice: 27. kv., 30. září, 9. pros.

Staré Sedlště: 23. břez., 11. kv., 5. říj., 7. pros.

Staré Sedlo: 31. břez., 19. kv., 7. čce, 21. září, 4.

list., 16. pros.

Stárvkov: 6. dub., 25. kv., 17. srp., 26. říj., 21. pros.

Starý Plzenec vše **VD**: 30. břez., 29. dub., 17. srp.,
2. pros.

Stod vše **VDK**: 6. ún., 24. dub., 22. čce, 30. září,
10. list.

Strakonice vše **VDK**: 3. led., 19. břez., 27. dub.,
19. kv., 23. čna, 21. čce, 1. září, 27. říj.

Strašín: 2. dub., 15. kv., 24. čce, 29. září, 9. list.

Stráž nad Nežárkou: 3. ún. **VD**, 30. břez. **VD**, 25.

dub. **D**, 18. čna **VD**, 13. čce **D**, 24. srp. **VD**, 12.

říj. **VD**, 14. pros. **VD**.

Stráž pod Ralskem: 8. dub., 2. kv., 16. kv., 27.
kv., 12. říj., 23. pros.

Stráž u Tachova: 23. září, 25. list.

Strážov na Šumavě vše **VD**: 27. ún., 30. dub., 30.
čce, 17. září, 12. list., 17. pros.

Stánilov: 2. led., 9. břez., 4. kv., 15. čna, 1. září,
16. říj., 1. pros.

Stropnice: 2. ún., 21. kv., 6. list.

Strunkovice nad Blanicí vše **VD**: 18. břez., 8. čna,
13. čce, 10. srp., 5. říj., 15. pros.

Stříbrné Hory: 30. dub. **VD**, 2. čna **D**, 7. čce **VD**,
29. září **VD**, 31. října **D**, 7. pros. **VD**.

Stříbro: 13. led., 27. dub., 17. srp., 19. říj.

Suchdol nad Lužnicí: 7. led. **D**, 2. ún. **V** — vše **D**:

4. ún., 3. břez., 7. dub., 5. kv., 2. čna, 7. čce, 4. srp.,
1. září, 6. říj., 3. list., 1. pros. — 6. pros. **V**.

Suniperk: 1. kv., 23. září.

Sušice: 13. led. **VDK**, 12. břez. **VDK**, 6. dub. **D**,
27. dub. **D**, 25. kv. **VDK**, 2. čce **D**, 17. srp. **VDK**,
5. říj. **VDK**, 27. list. **D**.

Světlá nad Sázavou: 4. ún. **D**, 3. břez. **D**, 19. břez.

(poutní) **V**, 24. břez. **VD**, 7. dub. **D**, 23. dub. **VD**,
5. kv. **D**, 2. čna **D**, 7. čce **D**, 4. srp. **D**, 25. srp.

VD, 8. září **D**, 23. září (pout), 6. říj. **D**, 3. list. **D**,
1. pros. **VD**.

Svoboda nad Úpou: 10. břez., 16. čna, 15. září, 19.

říj., 1. pros.

Svratka vše **VD**: 27. led., 20. dub., 4. čce, 15. září,
4. list.

Týniště nad Orlicí: 13. led., 27. dub., 15. čna, 17. srp., 19. říj.

Údlice: 6. dub., 14. září, 23. list.
Uhlířské Janovice vše **VD:** 27. led., 16. břez., 14. dub., 11. kv., 15. čna, 20. čce, 17. srp., 7. září, 12. říj., 19. říj., 23. list, 7. pros.

Uhríněves: 23. dub., 25. čna, 17. září, 29. říj.
Unhošť vše **VD:** 2. led., 19. břez., 29. dub., 30. čna, 7. říj., 16. list.

Úpice: 4. ún., 7. dub., 26. kv., 21. čce, 1. září, 13. říj., 17. list., 22. pros.

Ústí nad Labem: 30. břez., 21. září.
Ústí nad Orlicí: 24. ún. **DK**, 23. břez. **DK**, 24. břez., 27. dub. **DK**, 13. čna **DK**, 15. čna, 24. čce **D**, 25. čce, 14. září **DK**, 15. září, 10. list. **DK**, 11. list., 28. pros. **D**, 29. pros.

Ústěk vše **VD:** 25. břez., 24. čna, 26. srp., 21. říj.
Úterý: 31. břez., 28. kv., 24. čna, 15. říj., 19. pros.

Vamberk vše **VD:** 26. břez., 20. čna, 5. říj., 4. pros.
Varnsdorf: 18. kv., 2. srp. až 4. srp., 30. list.

Vejpřty: 25. kv., 20. čce, 14. září.
Velhartice: 5. ún. **VD**, 7. dub. **VD**, 20. kv. **VD**, 10. čna **D** — vše **VD:** 22. čce, 16. září, 3. list., 14. pros.

Velichov: 6. dub., 20. čce, 9. list., 15. pros.
Velká Hledešbe: 4. břez., 12. srp., 7. říj., 2. pros.

Velké Březno: 20. kv., 14. říj.
Velké Hamry vše **VD:** 30. břez., 11. kv., 21. září, 16. list., 19. pros.

Veltrusy vše **VD:** 19. ún., 22. dub., 17. čna, 19. srp., 14. říj., 16. pros.

Velvary: 3. břez. **VD**, 6. dub. **D**, 11. kv. **VD**, 30. čna **VD**, 26. srp. **VD**, 5. říj. **D**, 26. říj. **VD**, 25. list. **VD**.

Vernerice vše **VD:** 23. dub., 7. září, 12. říj., 30. list.
Veselí nad Lužnicí vše **VD:** 5. ún., 18. břez., 9. dub., 20. kv., 4. čce, 4. srp., 3. září, 7. říj., 4. list., 16. pros.

Větrný Jeníkov vše **VD:** 7. led., 27. břez., 25. kv., 25. čce, 16. září, 11. list.

Vildštejn vše **D:** 14. led., 11. ún., 10. břez., 14. dub., 12. kv., 9. čna — 30. čna **V** — vše **D:** 14. čce, 11. srp., 8. září — 5. říj. **V**, 13. říj. **D**, 10. list. **D**, 9. pros. **D**.

Vimperk vše **VD:** 19. břez., 8. dub., 12. kv., 4. čce, 24. srp., 11. list., 21. pros.

Vlachovo Březí vše **VD:** 4. břez., 29. čce, 23. září, 9. pros.

Vlašim vše **VD:** 14. led., 24. ún., 6. dub., 19. kv., 23. čna, 31. čce, 1. září, 23. září, 2. list., 20. list., 14. pros.

Vodňany vše **VDK:** 14. led., 17. břez., 21. dub., 12. kv. — 9. čna **DK**, 15. čce **VDK**, 3. září **VDK**, 13. říj. **DK**, 4. pros. **VDK**, 21. pros. týd.

Vojnův Městec vše **D:** 15. ún., 28. břez., 13. čce, 5. září, 10. říj., 5. pros.

Volary: 8. led. **D**, 10. ún. **VD**, 4. břez. **D**, 2. dub. **VD**, 16. září **D**, 19. říj. **VD**, 11. list. **D**, 7. pros. **VD**.

Volyně: 27. led. **VDK**, 6. břez. **DK**, 10. dub., 25. kv. **VDK**, 19. čna **DK**, 17. srp. **VDK**, 25. září **DK**, 2. list. **VDK**, 21. pros.

Votice vše **VD:** 6. ún., 2. dub., 20. kv., 3. čce, 10. srp., 9. září, 5. říj., 19. říj., 16. list., 21. pros.

Vraný u Peruce: 21. břez., 7. kv., 24. čna, 25. srp., 22. září, 15. říj., 10. pros.

Vrchlabí: 4. kv., 21. září, 30. list.

Vroutek vše **VD:** 1. dub., 9. čna, 22. září, 15. pros.

Všeruby u Touškova: 3. ún., 2. kv., 13. čce, 29. září, 11. list., 6. pros.

Všetaty vše **VD:** 20. dub., 15. čna, 19. říj., 21. pros.

Vysoké nad Jizerou vše **VD:** 20. dub., 18. kv., 7. čce, 17. srp., 14. září, 2. list., 7. pros.

Vysoké Mýto: 26. ún. **D**, 27. ún., 6. dub. **D**, 27. dub. **D**, 28. dub., 30. čna **D**, 1. čce, 17. srp. **D**, 18. srp., 29. září **D**, 30. září, 14. pros. **D**, 15. pros.

Vysoké Veselí vše **VD:** 25. ún., 24. břez., 23. dub., 25. kv., 24. čna, 11. srp., 29. září, 11. list., 21. pros.

Vyšší Brod: 19. břez., 8. čna, 24. srp., 26. říj.

Záblatí na šumavě: 4. kv., 30. list.

Zahrádka u Ledče: 19. břez., 15. čna, 31. srp., 16. říj., 30. list.

Zákupy: 20. led., 1. a 2. srpna.

Zbiroh vše **VD:** 24. břez., 18. čna, 24. září, 25. list.

Zbraslav nad Vltavou vše **VD:** 5. ún., 23. břez., 18. kv., 27. čce, 14. září, 26. říj. — V prosinci bývá povolen trh na zvláštní žádost.

Zbraslavice vše **VD:** 4. ún., 31. břez., 28. dub., 9. čna, 7. čce, 17. srp., 29. září, 26. říj., 25. list., 21. pros.

Zdice vše **VD:** 23. břez., 22. čna, 21. září, 23. list.

Zlonice vše **VD:** 2. břez., 23. dub., 17. srp., 30. list.

Zruč nad Sázavou vše **D:** 7. ún., 13. břez., 5. čna, 26. čna, 24. čce, 28. srp., 18. září, 30. říj., 20. list.

Zvíkovec: 9. břez., 4. čna, 31. srp., 7. říj.

Začlč: 4. ún., 10. dub., 18. srp., 11. list.

Žamberk vše **VDK:** 27. led., 6. dub., 25. kv., 3. srp., 12. říj., 21. pros.

Žatec vše **D:** 20. led., 12. ún., 19. břez., 8. dub. — 25. kv. **VDK**, 10. čna **D**, 8. čce **D**, 12. srp. **D**, 7. září **VDK**, 14. říj. **D**, 23. list. **VDK**, 9. pros. **D**.

Žebrák vše **VD:** 9. led., 2. dub., 2. čna, 17. srp., 27. říj., 16. pros.

Železná Ruda: 14. dub., 24. čna, 8. září, 20. říj.

Železnice: 7. dub., 27. kv., 7. říj., 23. pros.

Železný Brod vše **VD:** 28. led., 7. dub., 5. kv., 9. čna, 21. čce, 29. září, 17. list., 7. pros.

Žihle vše **VD:** 28. dub., 21. čce, 29. září, 17. list.

Žirovnice vše **D:** 21. led., 18. ún., 17. břez., 21. dub., 19. kv., 16. čna, 21. čce, 18. srp., 22. září, 20. říj., 17. list., 22. pros.

Žiželice vše **VD:** 19. břez., 22. dub., 15. čna, 10. srp., 14. září, 2. list., 4. pros.

Žleby: 7. led., 5. břez., 24. srp., 2. list.

Žlutice vše **VD:** 2. dub., 20. kv., 2. září, 29. říj., 10. pros.

V zemi moravsko-slezské.

Albrechtice u Krnova: 13. led., 21. dub., 17. srp., 19. říj.

Andělská Hora: 20. led., 20. dub., 27. čce, 26. říj.

Archlebov: 27. dub. **D**, 23. dub., 10. srp. **D**, 11. srp., 19. říj. **D**, 20. říj., 14. pros. **D**, 15. pros.

Bánov vše **VD:** 25. břez., 1. čce, 16. září, 16. pros.

Batelov vše **VD:** 2. břez., 30. čna, 17. srp., 4. pros.

Bilovec: 9. led. **D**, 13. ún. **D** — vše **VD:** 5. břez., 9. dub., 14. kv., 18. čna — 16. čce **D**, 1. září **VD**, 8. říj. **VD**, 12. list. **D**, 7. pros. **VD**.

Bitov: 7. června, 15. srpna.

Blansko: 9. břez., 25. kv., 14. září, 9. list.

Blatnice, okr. Moravské Budějovice: 19. ún. **D**, 20. ún., 17. čna **D**, 18. čna, 30. září **D**, 1. říj., 16. pros. **D**, 17. pros.

Blížkovice: 16. břez. **D**, 17. břez., 23. kv. **D**, 25. kv., 8. srp. **D**, 10. srp., 10. říj. **D**, 12. říj. **D**, 12. pros. **D**, 14. pros.

Blučina: 2. čna, 1. říj., 9. pros.

Bojkovice: 17. ún. **D**, 18. ún. — vše **VD:** 27. ún., 5. břez., 12. břez., 19. břez., 9. dub., 20. kv., 15. čna **D**, 16. čna, 12. srp. **D**, 13. srp., 12. říj. **D**, 13. říj., 16. list. **VD**, 17. pros. **VD**.

Při trzích **D** jen pro místní obchodníky.

Boleradice vše **VD:** 24. ún., 30. čna, 7. září, 16. list.

Boskovice: 17. ún., 22. čna, 21. září, 30. list.

Bošovice: 18. kv., 16. list.

Bouzov: 13. led., 4. kv., 20. čce, 27. říj.

Brankovice vše **VD:** 3. ún., 4. kv., 5. říj., 7. pros.

Bretnov: 14. čna, 14. září.

Brno vše **K:** 17. ún., 11. kv., 7. září, 7. pros.

Brno-Královo Pole vše **VD:** 18. ún., 8. čna, 5. říj., 7. pros.

Brodek u Konice vše **VD:** 31. břez., 26. srp., 27. říj.

Brodek u Nezamyslic: 28. led., 15. září, 24. list.

Brtnice vše **VD:** 7. led., 2. břez., 4. kv., 22. čna, 7. září, 2. list.

Brunov vše **VD:** 12. ún., 8. dub., 17. čna, 26. srp., 30. září, 9. pros.

Bruntál: 28. led. **D**, 25. ún. **D**, 9. břez., 24. břez. **D**, 27. dub., 28. dub. **D**, 26. kv. **D**, 23. čna **D**, 20. čce, 28. čce **D**, 25. srp. **D**, 22. září **D**, 27. říj. **D**, 16. list., 24. list. **D**, 22. pros. **D**.

Brunzef: 14. dub., 20. kv., 31. srp., 12. říj., 14. pros.

Brušperk: 3. dub., 26. kv., 1. září, 1. pros.

Břeclav: 25. ún. **VD**, 28. dub. **VD**, 2. čna **VD**, 28. čce **D**, 15. září **VD**, 17. list. **VD**.
Březová nad Svitavou: 20. led., 1. dub., 6. kv., 20. čce, 21. září, 7. pros.
Bučovice: 17. ún., 18. ún. **D**, 25. kv., 26. kv. **D**, 17. srp., 18. srp. **D**, 2. list., 3. list. **D**.
Budišovice: 28. čce, 1. pros.
Budišov nad Budišovkou: 4. dub., 19. kv., 7. čce, 14. září, 30. list., 21. pros.
Bystřice nad Pernštýnem: 7. led. **D**, 10. ún. **D**, 11. ún., 3. břez. **D**, 7. dub. **D**, 27. dub. **D**, 28. dub., 5. kv. **D**, 2. čna **D**, 7. čce **D**, 27. čce **D**, 28. čce, 4. srp. **D**, 1. září **D**, 21. září **D**, 22. září, 6. říj. **D**, 20. říj. **D**, 21. říj., 3. list. **D**, 1. pros. **D**.
Bystřice pod Hostýnem: 24. ún. **D**, 25. ún., 27. dub. **D**, 28. dub., 8. čna **D**, 9. čna, 17. srp. **D**, 18. srp., 19. říj. **D**, 20. říj., 30. list. **D**, 1. pros.
Bzenec: 7. led. **D**, 8. led., 16. břez. **D**, 17. břez., 11. kv. **D**, 12. kv., 30. čna **D**, 1. čce, 3. srp. **D**, 29. září **D**, 30. září, 23. list. **D**, 24. list.
Čukmantl: 11. kv., 9. list.
Čejč: 18. břez., 10. čna, 30. září, 2. pros.
Čejkovice vše VD: 13. led., 27. dub., 14. září, 9. list.
Černá Hora: 14. led., 17. břez., 7. dub., 26. kv., 4. srp., 13. říj., 22. pros.
Červená Voda: 13. led., 5. kv., 14. čce, 12. říj.
Český Tešín: 7. led. **K**, 13. led. **D**, 3. ún. **K**, 10. ún. **D**, 2. břez. **K**, 9. března **D**, 6. dub. **K**, 14. dub. **D**, 4. kv. **K**, 11. kv. **D**, 2. čna **K**, 8. čna **D**, 7. čce **K**, 13. čce **D**, 3. srp. **K**, 10. srp. **D**, 7. září **K**, 14. září **D**, 5. říj. **K**, 12. říj. **D**, 2. list. **K**, 9. list. **D**, 7. pros. **K**, 14. pros. **D**.
Čule: 18. kv., 13. září.
Dačice: 8. led. **D**, 12. ún. **D**, 11. břez. **DK**, 12. břez., 8. dub. **D**, 6. kv. **D**, 13. kv. **DK**, 19. kv., 10. čna **D**, 8. čce **D**, 10. srp. **DK**, 11. srp., 9. září **D**, 5. říj. **DK**, 6. říj., 14. říj. **D**, 11. list. **D**, 7. pros. **DK**, 9. pros.
Dambořice vše VD: 12. ún., 1. dub., 20. kv., 19. srp., 29. říj., 16. pros.
Dolní Benešov vše VD: 28. dub., 30. čna, 1. září, 17. list.
Dolní Bobrová: 10. břez. **D**, 11. břez., 21. dub. **D**, 22. dub., 18. srp. **D**, 19. srp., 27. říj. **D**, 29. říj.
Dolní Dlouhá Loučka: 8. dub., 8. čna, 31. srp., 30. list.
Dolní Dunajovice: 14. pros.
Dolní Kounice: 20. led., 19. břez., 4. kv., 24. čna, 31. srp., 24. list.
Dolní Otaslavice: 18. ún., 22. září, 8. pros.
Dolní Věstonice: 13. led., 23. břez., 4. kv., 27. čce, 5. říj., 7. pros.
Domamil vše VD: 25. led., 7. břez., 4. čce, 7. list.
Doubravice nad Svitavou: 27. led., 2. čna, 31. srp., 27. říj.
Doubravník: 13. led., 19. kv., 22. čna, 7. září, 24. list.
Drahany: 2. dub., 24. září.
Drahotuše: 21. pros.
Drnholec: 13. led., 14. led. **D**, 21. led. **D**, 18. ún. **D**, 16. břez., 17. břez. **D**, 21. dub. **D**, 4. kv., 5. kv. **D**, 19. kv. **D**, 16. čna **D**, 21. čce **D**, 18. srp. **D**, 31. srp., 1. září **D**, 15. září **D**, 5. říj., 6. říj. **D**, 20. říj. **D**, 17. list. **D**, 15. pros. **D**.
Dřevohostice: 23. břez. **D**, 24. břez., 4. květ. **D**, 5. kv., 13. čce **D**, 31. srp. **D**, 1. září, 9. list. **D**, 10. list.
Dub nad Moravou: 22. led., 25. břez., 1. čce, 18. list.
Dvorce na Moravě: 24. břez., 8. čna, 21. září, 9. pros.
Dyjákovice: 27. led., 5. říj.
Frenštát pod Radhoštěm: 7. led. **VD**, 21. dub. **VD**, 30. čna **VD**, 28. čce **D**, 29. září **VD**, 10. list. **D**.
Fryšperk: 24. ún., 14. dub., 2. čce, 19. říj.
Frydek vše VDK: 13. led., 16. břez., 4. kv., 22. čna, 27. čce, 5. říj., 23. list.
Frydlant nad Moravicí: 19. břez., 2. čna, 14. září, 21. pros.
Frydlant nad Ostravicí vše VD: 24. dub., 7. čce, 29. září.
Fryšták vše VD: 20. led., 6. dub., 25. kv., 7. čce, 7. září, 5. říj., 7. pros.

Fryštát: 19. ún., 20. kv., 5. srp., 21. říj.
Fryšvaldov vše K: 11. ún., 12. kv., 8. září, 10. list.
Fulnek: 31. břez., 11. kv., 7. čce, 5. říj., 7. pros.
Halenkov vše VD: 18. ún., 9. čna, 2. září, 14. pros.
Hanušovice: 7. břez., 6. srp., 5. září, 5. pros.
Havlín: 27. ún., 6. srp., 15. říj.
Hlučín: 6. kv., 1. čce, 7. říj.
Hluk: 26. ún. **D**, 27. ún., 3. čna **D**, 4. čna, 23. září **D**, 24. září, 25. list. **D**, 26. list.
Hodonín: 2. břez. **DK**, 3. břez., 30. břez. **DK**, 31. břez., 27. dub. **DK**, 18. kv. **DK**, 19. kv., 15. čna **DK**, 16. čna, 10. srp. **DK**, 11. srp., 14. září **DK**, 26. říj. **DK**, 27. říj., 23. list. **DK**, 24. list., 21. pros. **DK**, 22. pros.
Hodslavice: 9. břez., 18. květ., 20. čce, 12. říj.
Holešov: 2. led. **D**, 6. ún. **D**, 5. břez. **D**, 19. břez., 2. dub. **D**, 7. květ. **D**, 4. čna **D**, 18. čna, 2. čce **D**, 6. srp. **D**, 13. srp., 3. září **D**, 1. říj. **D**, 22. říj., 5. list. **D**, 3. pros. **D**, 17. pros.
Horní Bečva vše VD: 5. kv., 7. čce, 15. září, 3. list.
Horní Benešov: 18. břez., 13. kv., 15. září, 1. pros.
Horní Bobrová: 7. led. **D**, 8. led., 16. čna **D**, 17. čna, 17. list. **D**, 18. list.
Horní Dunajovice: 2. dub., 20. srp.
Hostěradice: 18. ún., 19. kv., 11. srp., 15. září, 24. list.
Hošťálková vše VD: 22. led., 1. dub., 8. čce, 14. říj.
Hovězí vše VD: 28. dub., 23. čna, 28. čce, 6. říj.
Hrabyně vše VD: 23. led., 19. břez., 16. kv., 2. čce, 8. září, 26. říj.
Hradec u Opavy vše VDK: 6. dub., 15. čna, 25. čce, 5. říj., 9. list.
Hrádek u Znojma: 17. břez., 18. srp.
Hranice: 2. břez. **DK**, 3. břez., 30. čna **VDK**, 7. září **DK**, 8. září, 14. říj. **D**, 30. list. **DK**, 1. pros.
Hrotovice: 25. břez., 27. kv., 19. srp., 9. pros.
Hroznová Lhota: 23. břez. **D**, 24. břez., 11. kv. **D**, 12. kv., 30. čna **VD**, 21. září **D**, 22. září, 30. list. **D**, 1. pros.
Hrušovany nad Jevišovkou: 9. led., 7. kv., 13. srp., 12. list.
Hulín: 14. led., 8. čna, 31. srp., 20. říj.
Hustopeče nad Bečvou: 4. ún., 5. kv., 1. září, 3. list.
Hustopeče u Brna vše VDK: 30. led., 2. dub., 28. kv., 2. čce, 10. září, 15. říj., 17. pros. Trhy bývají překládány.
Chropyně: 27. dub., 7. září, 2. list.
Ivančice vše D: 2. led., 6. ún., 5. břez., 2. dub., 7. květ., 4. čna, 2. čce, 6. srp., 3. září, 1. říj. — 8. říj. **V**, 5. list. **D**, 3. pros. **D**.
Ivanovice na Hané: 1. dub., 2. čna, 9. září, 1. pros.
Jablunkov: 4. kv., 5. říj.
Janov u Jindřichova: 26. břez., 8. čna, 17. září, 10. pros.
Jaroměřice nad Rokytinou: 27. led. **D**, 17. ún. **D**, 18. ún., 9. břez. **D**, 6. dub. **D**, 4. kv. **D**, 2. čna **VD**, 13. čce **D**, 14. čce, 24. srp. **D**, 21. září **D**, 22. září, 5. října **D**, 16. list. **D**, 17. list., 28. pros. **D**.
Jaroslavice: 9. led. **D**, 13. ún. **D**, 12. břez. **D**, 6. dub. — vše **D**: 9. dub., 14. kv., 10. čna, 9. čce, 13. srp. — 17. srp. **V**, 10. září **D**, 29. září, 8. říj. **D**, 12. list. **D**, 10. pros. **D**.
Javorník: 2. kv., 26. říj.
Jedovnice: 3. ún., 20. dub., 8. čna, 5. říj.
Jemnice: 21. led. **D**, 8. ún. **DK**, 10. ún., 18. ún. **D**, 17. břez. **D**, 21. dub. **D**, 2. kv. **DK**, 4. kv., 19. kv. **D**, 13. čna **DK**, 15. čna, 16. čna **D**, 21. čce **D**, 24. čce **DK**, 25. čce, 18. srp. **D**, 15. září **D**, 26. září **DK**, 29. září, 20. říj. **D**, 17. list. **D**, 5. pros. **DK**, 7. pros., 15. pros. **D**.
Jevíčko: 10. ún., 11. kv., 31. srp., 23. list.
Jihlava: 29. led. **D**, 26. ún. **D**, 27. ún., 25. břez. **D**, 29. dub. **D**, 27. kv. **D**, 28. kv., 24. čna **D**, 29. čce **D**, 26. srp. **D**, 17. září, 30. září **D**, 29. říj. **D**, 25. list. **D**, 28. pros. **D**.
Jimramov vše VD: 30. břez., 25. kv., 29. září, 14. pros.
Jívová: 2. dub., 20. kv. (2 dni), 15. říj., 10. pros.
Kamenice u Jihlavy vše VD: 6. ún., 12. břez., 14. kv., 23. čce, 1. říj., 29. říj., 21. pros.

Kelč: 10. ún. **D**, 16. břez. **D**, 17. břez., 11. kv. **D**, 12. kv., 7. čce **VD**, 14. září **D**, 15. září, 12. října **D**, 23. list. **D**, 24. list.

Klimkovice vše **VD**: 8. led., 23. břez., 2. kv., 8. čna, 10. srp., 29. září, 25. list.

Klobouky u Brna: 20. led., 21. led. **D**, 9. břez., 10. břez. **D**, 27. dub., 28. dub. **D**, 8. čna, 9. čna **D**, 7. čce, 8. čce **D**, 17. srp., 18. srp. **D**, 5. říj., 6. říj. **D**, 7. pros., 9. pros. **D**.

Kněžice u Jihlavy vše **VD**: 2. led., 12. břez., 9. čce, 12. list.

Kojetín: 30. břez. **D**, 7. dub., 11. kv. **D**, 19. kv., 7. září **D**, 15. září, 16. list. **D**, 24. list.

Kokory: 15. led., 29. dub., 1. čce, 29. říj.

Kolštejn: 30. břez., 7. čce, 7. list.

Komorní Lhotka: 27. dub. **VD**, 12. říj. **VD**.

Konice: 6. dub. **D**, 7. dub., 26. kv. **D**, 27. kv., 15. září **D**, 16. září, 16. list. **D**, 17. list., 21. pros. **D**, 22. pros.

Koryčany: 20. dub. **D**, 21. dub., 8. čna **D**, 9. čna, 10. srp. **D**, 11. srp., 14. pros. **D**, 15. pros.

Kralice na Hané: 20. dub., 7. září.

Krnov: 21. led. **DK**, 18. ún. **DK**, 16. břez., 17. břez. **DK**, 21. dub. **DK**, 19. kv. **DK**, 25. kv., 16. čna **DK**, 21. čce **DK**, 18. srp. **DK**, 14. září, 15. září **DK**, 20. říj. **DK**, 17. list. **DK**, 23. list., 15. pros. **DK**.

Kroměříž: 28. led. **DK**, 25. ún. **DK**, 10. břez., 24. břez. **DK**, 28. dub. **DK**, 12. kv., 26. kv. **DK**, 23. čna **DK**, 28. čce **DK**, 25. srp. **DK**, 22. září **VDK**, 27. říj. **DK**, 24. list. **DK**, 15. pros., 22. pros. **DK**.

Krumperk: 14. dub., 22. čce, 16. list.

Křenov: 23. břez., 8. čna, 2. list.

Křtiny: 19. břez., 21. kv., 2. čce, 2. list.

Kunovice vše **VD**: 6. ún., 23. dub., 3. září, 17. pros. kv., 1. čce, 30. září, 4. list. (přel.).

Kuřim: 27. led., 27. dub., 27. čce, 2. list.

Kvasice: 27. led. **VD**, 20. dub. **VD**, 17. srp. **VD**, 23. list. **VD**.

Kyjov: 3. ún. **DK**, 4. ún., 23. břez. **DK**, 24. břez., 22. čna **DK**, 23. čna, 31. srp. **DK**, 1. září, 30. list. **DK**, 1. pros.

Laňhot: 26. kv., 25. srp., 3. list.

Leďnice: 13. led., 11. kv., 7. září, 30. list.

Letovice vše **VD**: 16. břez., 8. dub., 27. kv., 13. čce, 7. září, 16. list., 23. pros.

Lipník nad Bečvou: 2. led. **DK**, 28. led., 5. ún. **DK**, 4. břez. **DK**, 19. břez., 1. dub. **DK**, 6. kv. **DK**, 3. čna **DK**, 18. čna, 1. čce **DK**, 4. srp., 5. srp. **DK**, 2. září **DK**, 7. říj. **DK**, 27. říj., 4. list. **DK**, 2. pros. **DK**.

Lipov: 20. dub. **D**, 21. dub., 15. čna **D**, 16. čna, 31. srp. **D**, 1. září, 14. pros. **D**, 15. pros.

Liptál vše **VD**: 21. dub., 7. čce, 6. říj.

Lišeň: 27. led., 25. kv., 7. září, 16. list.

Litenčice: 9. břez., 8. čna, 12. říj., 14. pros.

Litovel: 28. led., 31. břez., 23. čna, 22. září, 1. pros.

Litultovice vše **VDK**: 2. břez., 27. kv., 24. srp., 15. říj.

Lomnice u Tišnova: 13. led., 23. břez., 19. říj.

Loštice: 7. led., 30. břez., 30. čna, 27. říj.

Luka nad Jihlavou vše **VD**: 3. ún., 6. dub., 2. čna, 3. srp., 5. říj., 14. pros.

Lysice vše **VD**: 4. ún., 28. dub., 25. srp., 24. list.

Malenovice vše **VD**: 17. ún., 29. dub., 22. čna, 29. září, 25. list.

Měnin vše **VD**: 24. břez., 23. čna, 15. září.

Měřín vše **VD**: 25. ún., 7. dub., 26. kv., 24. čna, 23. říj., 15. pros.

Město Libavá: 13. led., 23. břez., 25. kv., 20. čce, 9. list.

Město Žďár vše **VDK**: 13. led., 10. ún., 9. břez., 20. dub., 11. kv., 8. čna, 13. čce, 10. srp., 14. září, 12. říj., 9. list., 14. pros.

Městys Rudoltice ve Sl.: 19. břez., 11. kv., 7. čce, 27. říj.

Mikulov: 4. ún., 31. břez., 26. kv., 4. srp., 15. září, 3. list., 9. pros.

Mikulovice ve Sl.: 19. břez., 29. září.

Mírov: 20. dub., 3. srp., 2. list.

Mirotslav: 7. led. **D**, 3. ún. **D**, 2. břez. **D**, 3. břez., 6. dub. **D**, 4. kv. **D**, 5. kv., 2. čna **D**, 7. čce **D**, 3. srp. **D**, 7. září **D**, 8. září, 5. říj. **D**, 2. list. **D**, 3. list., 7. pros. **D**.

Mistek: 2. led. **DK**, 6. ún. **VDK**, 5. břez. **DK**, 2. dub. **VDK**, 7. kv. **DK**, 4. čna **VDK**, 2. čce **DK**, 6. srp. **VDK**, 3. září **DK**, 1. říj. **VDK**, 5. list. **DK**, 3. pros. **VDK**.

Modřice: 13. led., 14. dub., 10. srp., 5. říj.

Mohelnice: 17. ún., 18. kv., 15. září, 16. list.

Mohelno: 2. čna, 29. září.

Moravská Nová Ves: 7. dub., 18. srp., 9. pros.

Moravská Ostrava vše **K**: 20. led., 17. ún., 16. břez., 20. dub., 18. kv., 22. čna, 20. čce, 17. srp., 21. září, 19. říj., 16. list., 21. pros.

Moravská Radiměř: 25. čce, 14. říj.

Moravská Třebová: 9. břez., 17. srp., 5. říj.

Moravské Budějovice: 14. led. **VD**, 11. ún. **D**, 10. března **VD**, 14. dub. **D**, 12. kv. **VD**, 9. čna **D**, 14. čce **D**, 11. srp. **D**, 8. září **VD**, 13. říj. **VD**, 10. list. **D**, 9. pros. **VD**.

Moravský Beroun: 27. led., 11. kv., 27. čce, 23. list.

Moravský Krumlov: 3. ún., 4. kv., 3. srp., 16. list.

Morkovice: 6. dub., 22. čna, 7. září, 21. pros.

Mrákotín vše **VD**: 25. ún., 2. kv., 27. čce, 29. září.

Mutěnice: 5. kv., 25. srp.

Náměšť na Hané: 2. břez., 4. čna, 26. srp., 11. list.

Náměšť nad Oslavou: 4. led. **D**, 7. led., 8. ún. **D**, 7. břez. **D**, 4. dub. **D**, 28. dub., 2. kv. **D**, 6. čna **D**, 4. čce **D**, 8. srp. **D**, 5. září **D**, 15. září, 3. říj. **D**, 7. list. **D**, 17. list., 5. pros. **D**.

Napajedla: 3. ún. **D**, 4. ún., 7. dub. **D**, 18. kv. **D**, 19. kv., 1. čce **D**, 31. srp. **D**, 1. září, 2. list. **D**, 3. list. — Trhy bývají překládány.

Nedvědice: 31. břez., 14. čce, 8. září, 10. pros.

Nezamyslice: 12. kv., 22. září.

Němčice nad Hanou: 30. břez. **D**, 31. břez., 22. čna **D**, 24. srp. **D**, 25. srp., 2. list. **D**, 1. pros.

Německá Hůzová: 6. dub., 3. kv., 14. pros.

Německá Libina: 15. ún., 9. kv., 22. srp., 24. říj.

Německé na Moravě: 6. dub., 2. čna, 5. říj., 7. pros.

Nivnice vše **VD**: 9. břez., 20. dub., 22. čna, 27. čce, 14. září, 23. list.

Nosilav: 28. dub., 17. list.

Nová Říše: 20. led. **D**, 17. ún. **D**, 22. dub. **D**, 23. dub., 30. čna **VD**, 17. srp. **D**, 14. září **D**, 15. září, 26. říj. **D**, 27. říj., 14. pros. **D**.

Nové Hvězdlice: 2. břez., 15. čna, 7. září, 16. list.

Nové Město na Moravě: 4. ún. **DK**, 5. ún., 28. břez. **DK**, 15. dub. **D**, 26. kv. **DK**, 27. kv., 21. čce **DK**, 22. čce, 29. srp. **DK**, 6. říj. **DK**, 7. říj., 11. list. **D**, 2. pros. **DK**, 3. pros.

Nové Veselí vše **VD**: 31. břez., 7. čce, 29. září, 17. list.

Nový Hrozenkov vše **VD**: 10. břez., 26. kv., 18. srp., 25. list.

Nový Jičín vše **VDK**: 22. led., 22. dub., 12. srp., 4. list.

Odry: 20. dub., 22. čna, 21. září.

Okříšky vše **VD**: 8. led., 5. břez., 7. kv., 2. čce, 3. září, 5. list.

Olešovice: 7. čce, 17. srp.

Olešnice: 13. led. **D**, 14. led., 9. břez. **D**, 10. břez., 25. kv. **D**, 26. kv., 1. čce **D**, 10. srp. **VD**, 2. září **D**, 29. září **VD**, 9. list. **D**, 10. list.

Olomouc vše **DK**: 13. led., 3. ún., 2. břez., 6. dub., 4. kv., 8. čna, 13. čce, 3. srp., 7. září, 5. říj., 2. list., 7. pros. Výroční trhy konají se jarní, letní a podzimní po 3 dnech, jichž data stanoví městská rada.

Opav vše **VD**: 31. břez., 30. čna, 25. srp., 9. pros.

Opava vše **DK**: 7. led., 4. ún., 3. břez., 7. dub., 5. kv. — 18. až 20. kv. **V** — vše **DK**: 2. čna, 7. čce, 4. srp., 1. září, 6. říj., 3. list. — 16. až 18. list. **V**, 1. pros. **DK**.

Opavice: 31. břez., 16. čna, 6. říj.

Orlová vše **DK**: 7. led., 3. ún., 2. břez., 6. dub., 4. kv., 2. čna, 7. čce, 3. srp., 7. září, 5. říj., 2. list., 7. pros.

Osoblaha: 23. břez., 7. září, 7. pros.

Ostrov nad Oslavou: 2. dub., 5. list.

Ostrov u Macech: 13. čce, 7. pros.

Ostrowské Předměstí: 27. led., 9. břez., 21. září, 14. pros.

Paskov: 24. dub., 1. září, 19. říj.
Písečné nad Dyjí vše **VD:** 30. led., 30. dub., 9. čce, 8. říj.
Podivín vše **VD:** 4. ún., 21. dub., 23. čna, 4. srp., 22. září, 24. list.
Pohořelice: 3. břez., 5. kv., 11. srp., 6. říj., 1. pros.
Polešovice: 21. led., 23. čna, 6. říj.
Potštát vše **VD:** 25. břez., 2. čna, 3. září, 19. list.
Pouzdrany: 3. ún., 11. kv., 22. čna, 31. srp.
Pozlovce vše **VD:** 23. břez., 13. čce, 7. září, 7. pros.
Pozorice: 13. led., 2. čna, 20. říj., 7. pros.
Prosiměřice: 6. dub., 7. září, 21. pros.
Prostějov: 14. led. **D.**, 11. ún. **D.**, 10. břez. **D.**, 24. břez., 14. dub. **D.**, 12. kv. **D.**, 19. kv., 9. čna **D.**, 14. čce **D.**, 11. srp. **D.**, 18. srp., 8. září **D.**, 13. říj. **D.**, 10. list. **VD.**, 9. pros. **D.**
Protivanov: 24. břez., 23. čna, 20. říj.
Předín: 11. břez. **VD.**, 8. čce **VD.**
Přerov: 17. led. **DK.**, 21. ún. **DK.**, 20. břez. **DK.**, 30. břez. (3 dni), 17. dub. **DK.**, 15. kv. **DK.**, 25. kv. (3 dni), 19. čna **DK.**, 17. čce **DK.**, 21. srp. **DK.**, 31. srp. (3 dni), 18. září **DK.**, 6. říj. **DK.**, 2. list. (3 dni), 20. list. **DK.**, 18. pros. **DK.**
Příbor vše **VD:** 27. led., 30. břez., 27. dub., 22. čna, 20. čce, 14. září, 12. říj., 16. list.
Račice: 14. dub., 16. list.
Radostín vše **VD:** 18. břez., 13. kv., 2. září, 7. říj.
Rájec nad Svitavou vše **VD:** 3. břez., 7. čce, 20. říj.
Rajhrad: 9. břez., 24. srp., 14. pros.
Rosice u Brna: 8. led., 29. dub., 29. čce, 19. říj.
Rouchovany: 7. dub. **D.**, 8. dub., 16. čna **D.**, 17. čna, 1. září **D.**, 2. září, 22. pros. **D.**, 23. pros.
Rousínov: 23. břez., 24. břez. **D.**, 8. čna, 9. čna **D.**, 31. srp., 1. září **D.**, 5. říj., 6. říj. **D.**, 14. pros., 15. pros. **D.**
Rožnov pod Radhoštěm: 28. led. **D.**, 29. led. — vše **D.** 11. ún., 24. břez., 21. dub., 12. kv., 16. čna — 17. čna **V.**, 21. čce **D.**, 22. čce, 11. srp. **D.**, 1. září **D.**, 27. říj. **VD.**, 24. list. **D.**, 22. pros. **D.**
Ruda nad Moravou: 4. dub., 4. čce, 10. říj.
Rýmařov: 27. dub., 21. září, 9. list.
Slavičín-Mladotice vše **VD:** 20. led., 4. břez., 27. dub., 22. čna, 5. srp., 21. září, 9. list., 30. list.
Slavkov u Brna: 27. led., 28. led. **DK.**, 27. dub., 28. dub. **DK.**, 3. srp., 4. srp. **DK.**, 29. září **VDK.**, 23. list., 24. list. **DK.**
Slavonice: 11. led. **D.**, 13. led., 28. břez. **D.**, 30. břez., 27. čna **D.**, 30. čna, 26. září **D.**, 29. září, 21. list. **D.**, 23. list. Mimo to trhy **D** v pondělí od počátku postu do sv. Martina každých 14 dní.
Slezská Ostrava: 20. ún., 9. dub., 8. říj., 17. pros.
Sloup: 17. čna, 2. září, 11. list.
Slušovice vše **VD:** 1. dub., 1. čce, 13. říj., 2. pros.
Solanec-Hutisko: 3. čna **VD.**, 30. září **VD.**
Spálov: 24. dub., 26. říj.
Stará Říše: 19. břez. **VD.**, 30. dub. **D.**, 15. čna **VD.**, 30. čce **D.**, 16. říj. **VD.**
Staré Hamry: 11. kv. **VD.**, 13. čce **D.**, 14. září **VD.**, 12. říj. **D.**
Staré Město pod Sněžníkem: 27. dub., 26. čce, 25. list.
Starý Jičín vše **VD:** 23. břez., 4. kv., 7. čce, 30. list.
Stonařov vše **VD:** 3. ún., 6. dub., 11. kv., 13. čce, 24. srp., 5. říj., 14. pros.
Strachotice: 6. dub., 17. srp.
Strachotín: 18. břez., 17. čna, 19. srp., 18. list.
Strání: 25. ún., 19. kv., 8. září, 1. pros.
Strážek: 23. břez. **D.**, 24. břez., 9. čna **D.**, 13. srp. **D.**, 14. srp., 13. říj. **D.**, 14. říj., 2. pros.
Strážnice: 18. ún. **D.**, 19. ún., 25. břez. **D.**, 26. břez., 10. dub. (týd.), 27. kv. **D.**, 28. kv., 12. srp. **D.**, 13. srp., 16. září **D.**, 17. září, 18. list. **D.**, 19. list., 24. pros. (týd.).
Strlíky: 25. ún., 7. dub., 25. srp., 20. říj.
Studená: 27. led. **D.**, 24. ún. **D.**, 23. břez. **D.**, 6. dub., 27. dub. **D.**, 16. kv., 25. kv. **D.**, 22. čna **D.**, 27. čce **D.**, 24. srp. **D.**, 21. září, 29. září **D.**, 26. říj. **D.**, 23. list. **D.**, 21. pros., 23. pros. **D.**
Suchbát nad Odrou: 7. dub., 14. říj.
Svitavy: 5. ún., 1. čce, 26. srp., 18. list.
Šafov: 3. led. **D.**, 7. ún. **D.**, 6. břez. **D.**, 9. břez. **D.**, 10. břez., 3. dub. **D.**, 2. kv. **D.**, 5. čna **D.**, 13. čna **D.**, 15. čna, 3. čce **D.**, 7. srp. **D.**, 22. srp. **D.**, 24. srp., 4. září **D.**, 2. říj. **D.**, 15. říj. **D.**, 16. říj., 6. list. **D.**, 4. pros. **D.**

Šaratice: 30. břez., 7. září.
Šardice: 19. ún. **VD.**, 18. list. **VD.**
Šilperk: 24. ún., 8. dub. (týd.), 11. kv., 13. čce, 14. září, 23. list., 23. pros. (týd.).
Šlapanice u Brna: 3. ún., 4. kv., 17. srp.
Šternberk: 5. kv., 20. října.
Štítary: 19. ún. **D.**, 20. ún., 27. kv. **D.**, 28. kv., 19. srp. **D.**, 20. srp., 2. pros. **D.**, 3. pros.
Štramberk: 18. břez., 17. čna, 26. srp., 18. list.
Šumperk: 6. dub., 19. říj.
Švábenice: 24. ún., 22. čna, 5. říj.
Telč: 21. led. **D.**, 27. led. **DK.**, 28. led., 18. ún. **D.**, 17. břez. **D.**, 23. břez. **DK.**, 24. břez., 21. dub. **D.**, 19. kv. **D.**, 25. kv. **DK.**, 26. kv., 16. čna **D.**, 21. čce **D.**, 18. srp. **D.**, 7. září **DK.**, 8. září, 15. září **D.**, 20. říj. **D.**, 16. list. **DK.**, 17. list., 15. pros. **D.**
Těšany vše **VD:** 11. břez., 10. čna, 9. září, 9. pros.
Tišnov: 27. led., 28. led. **D.**, 16. břez. **VD.**, 4. kv., 5. kv. **D.**, 15. čna **VD.**, 7. čce, 8. čce **D.**, 17. srp., 18. srp. **D.**, 21. září, 22. září **D.**, 16. list., 17. list. **D.**, 21. pros. **VD.**
Tištín: 24. břez., 30. čna, 19. říj.
Plumačov: 13. led., 27. dub., 7. září, 19. říj.
Tovačov vše **VD:** 7. led., 14. dub., 2. čna, 29. září.
Troskotovice: 11. kv., 17. srp.
Třebovice ve Slezsku: 7. dub., 23. čna, 22. pros.
Trstice: 21. led., 20. kv., 9. září, 18. list.
Třebíč: 20. led. **DK.**, 17. ún. **DK.**, 16. břez. **DK.**, 19. břez. — vše **DK:** 20. dub., 18. kv., 15. čna, 20. čce, 17. srp. — 20. srp. **V.**, 21. září **DK.**, 19. říj. **DK.**, 22. říj., 16. list. **DK.**, 21. pros. **DK.**
Třešť vše **VD:** 16. břez., 13. čce, 5. říj., 21. pros.
Tvrdonice: 23. břez., 21. září.
Uherské Hradiště: 10. ún. **DK.**, 11. ún., 30. břez. **DK.**, 4. kv. **DK.**, 5. kv., 22. čna **DK.**, 20. čce **DK.**, 21. čce, 24. srp. **DK.**, 25. srp., 21. září **DK.**, 16. list. **DK.**, 17. list., 14. pros. **DK.**
Uherský Brod: 13. led. **DK.**, 14. led., 1. dub. **DK.**, 2. dub., 25. kv. **DK.**, 26. kv., 25. čna **DK.**, 10. srp. **DK.**, 11. srp., 9. září **DK.**, 10. září, 5. říj. **DK.**, 2. list. **DK.**, 3. list., 3. pros. **DK.**
Uherský Ostroh: 18. ún., 21. dub., 28. čce, 13. říj., 21. pros. (vánoční trh).
Újezd u Sokolnic: 20. ún. **VD.**, 27. srp. **VD.**
Uničov: 7. led., 10. břez., 12. kv., 7. čce, 1. září, 10. list.
Usov: 7. kv., 3. září, 3. pros.
Valašská Bystřice vše **VD:** 30. břez., 15. čna, 17. srp., 26. říj.
Valašské Klobouky: 14. led. **D.**, 15. led., 11. ún. **D.**, 10. břez. **D.**, 11. břez., 14. dub. **D.**, 12. kv. **D.**, 13. kv., 9. čna **D.**, 14. čce **D.**, 15. čce, 11. srp. **D.**, 8. září **D.**, 9. září, 13. říj. **D.**, 10. list. **D.**, 11. list., 9. pros. **D.**, 23. pros. (sladký trh) **D.**
Valašské Meziříčí: 13. led. **DK.**, 14. led., 17. ún. **VDK** (i v Krásnu), 2. břez. **DK** (i v Krásnu), 30. břez. **DK.**, 31. břez., 27. dub. **VDK** (i v Krásnu), 8. čna **DK.**, 9. čna, 7. čce **DK.**, 17. srp. **VDK** (i v Krásnu), 24. srp. **DK.**, 25. srp., 5. říj. **DK.**, 12. říj. **VDK** (i v Krásnu), 16. list. **DK.**, 17. list., 7. pros. **DK.**
Velká u Strážnice: 3. ún. **D.**, 4. ún., 18. břez. **D.**, 19. břez., 27. dub. **D.**, 28. dub., 8. čna **D.**, 9. čna, 27. čce **D.**, 28. čce, 29. září **VD.**, 2. list. **D.**, 3. list., 23. list. **D.**, 24. list.
Velká Bíteš: 2. led. **D.**, 3. ún. **D.**, 4. ún., 5. břez. **D.**, 6. dub. **D.**, 7. dub., 25. kv. **D.**, 26. kv., 4. čna **D.**, 2. čce **D.**, 17. srp. **D.**, 18. srp., 3. září **D.**, 5. říj. **D.**, 6. říj., 5. list. **D.**, 14. pros. **D.**, 15. pros.
Velká Bystřice: 27. ún., 7. kv., 27. srp., 3. pros.
Velká Polom: 21. dub. **VD.**, 12. říj. **VD.**
Velké Bilovice vše **VD:** 16. břez., 10. dub. (týd.), 15. čna, 24. srp., 2. list.
Velké Heraltice: 31. kv., 15. říj.
Velké Karlovice vše **VD:** 3. břez., 19. kv., 12. srp., 13. říj., 9. pros.
Velké Kunčice ve Slezsku: 5. srp.
Velké Meziříčí: 13. led. **DK.**, 14. led., 3. ún. **DK.**, 2. břez. **DK.**, 6. dub. **DK.**, 7. dub., 4. kv. **DK.**, 8. čna **DK.**, 13. čce **DK.**, 14. čce, 3. srp. **DK.**, 7. září **DK.**, 5. říj. **DK.**, 6. říj., 2. list. **DK.**, 7. pros. **DK.**

Velké Němčice: 12. kvě., 29. září.
 Velké Pavlovice: 30. břez. VD, 12. říj. VD.
 Velký Újezd: 7. dub., 28. čce, 29. září, 15. pros.
 Veselí nad Moravou: 7. led. D, 8. led., 24. ún. D, 25. ún., 6. dub., 7. dub., 8. čna D, 8. čna, 7. čce D, 8. čce, 17. srp. D, 18. srp., 19. říj. D, 20. říj., 9. list. D, 10. list., 7. pros. D, 9. pros.
 Veverská Bítýška: 10. ún., 7. dub., 18. kvě., 22. čna, 31. srp., 26. říj., 7. pros.
 Vidnava: 13. led., 18. kvě., 17. srp., 5. říj.
 Vitkov vře VD: 30. led., 24. břez., 4. kvě., 16. čna, 21. čce, 17. srp., 14. říj., 14. pros.
 Vizovice: 13. led. D, 14. led., 10. ún. D, 9. břez. D, 10. břez., 14. dub. D, 11. kvě. D, 12. kvě., 8. čna D, 13. čce D, 14. čce, 10. srp. D, 11. srp., 14. září D, 12. říj. D, 13. říj., 9. list. D, 10. list., 14. pros. D.
 Vlachovice vře VD: 6. ún., 7. kvě., 2. čce, 20. srp., 24. září, 29. říj.
 Vlasatice: 15. čna, 14. září, 26. října.
 Vracov vře VD: 14. dub., 20. čce, 2. list., 28. pros.
 Vranov nad Dyjí: 4. břez. D, 5. břez., 6. kvě. D, 7. kvě., 5. srp. D, 6. srp., 30. září D, 1. říj., 4. list. D, 5. list.
 Vranovice: 30. břez., 27. čce, 5. říj., 14. pros.
 Vratěnín: 18. led., 20. led., 30. břez. D, 31. břez., 25. kvě. D, 13. čce D, 14. čce, 31. srp. D, 1. září, 30. list. D, 1. pros.
 Vrbovo ve Slezsku: 27. led., 20. dub., 30. čna, 5. říj.
 Vsetín: 3. ún. DK, 4. ún., 26. ún. DK, 27. ún., 8. dub. DK, 4. kvě. DK, 5. kvě., 26. kvě. DK, 27. kvě., 22. čna DK, 6. srp. DK, 7. srp., 14. září DK, 15. září, 21. září VDK, 17. říj. DK, 19. říj., 18. list. DK, 19. pros. DK.
 Vyškov: 7. led., 27. led. DK, 24. ún. DK, 10. břez., 30. břez. DK, 27. dub. DK, 5. kvě., 25. kvě. DK, 30. čna DK, 14. čce, 27. čce DK, 31. srp. DK, 15. září, 29. září DK, 26. říj. DK, 3. list., 30. list. DK, 28. pros. DK.
 Zábřeh: 7. led., 23. břez., 15. čna, 31. srp., 26. říj.
 Zdonky: 1. dub. D, 2. dub., 27. kvě. D, 28. kvě., 26. srp. D, 27. srp., 11. list. D, 12. list.
 Zlín: 2. břez. D, 20. dub. D, 21. dub., 2. čna D, 22. čce D, 9. září D, 10. září, 26. říj. D, 30. list D, 1. pros.
 Znojmo: 13. led. DK, 3. ún. DK, 2. břez. DK, 6. dub. DK, 14. dub. VDK, 4. kvě. DK, 2. čna DK, 7. čce DK, 3. srp. DK, 24. srp. VDK, 7. září DK, 5. říj. DK, 19. říj. DK, 2. list. VDK, 23. list. DK, 7. pros. DK. Trhy upraveny dle jich povolení Městská rada stanoví ale pro každý rok data odchýlná, aby trhy nekolidovaly s trhy v okolních městech.
 Žarošice: 7. led., 3. břez., 16. čna, 15. září.
 Zdránice vře VD: 17. ún., 18. kvě., 31. srp., 9. list.
 Želetava: 8. led. D, 19. ún. D, 20. ún., 25. břez. D, 13. kvě. D, 3. čna D, 4. čna, 22. čce D, 26. srp. D, 30. září D, 1. říj., 11. list. D, 16. pros. D, 17. pros.
 Žeravice: 28. dub., 3. čna, 28. čce, 15. září.
 Židlochovice vře VD: 28. led., 14. dub., 16. čna, 11. srp., 27. říj.

V zemi slovenské.

Bánovce nad Bebravou: 10. led. D, 13. led., 7. ún. D, 10. ún., 13. břez. D, 24. dub. D, 27. dub., 22. kvě. D, 5. čna D, 8. čna, 26. čna D, 30. čna, 14. srp. D, 17. srp., 2. říj. D, 5. říj., 6. list. D, 11. pros. D, 14. pros.
 Banská Štiavnica: 2. břez. D, 5. břez., 2. čna D, 4. čna, 14. září D, 17. září, 14. pros. D, 17. pros.
 Bardejov: 2. led. D, 15. led. D, 5. ún. D, 19. ún. D, 26. ún. VD, 4. břez. D, 11. břez. D, 18. břez. D, 25. břez. D, 1. dub. D, 8. dub. D, 6. kvě. D, 3. čna D, 24. čna, 1. čce D, 15. čce D, 5. srp. D, 2. září D, 16. září D, 7. říj. D, 14. říj. VD, 4. list. D, 18. list. D, 2. pros. D.
 Bátorove Kesy: 20. led. D, 21. led., 4. kvě. D, 5. kvě., 6. čce D, 7. čce, 14. září D, 15. září, 9. list. D, 10. list.
 Bátorovce: 6. ún. D, 10. ún., 2. dub. D, 6. dub., 14. kvě. D, 18. kvě., 25. čna VD, 6. srp. D, 10. srp., 1. říj. VD, 5. list. D, 9. list., 10. pros. D, 14. pros.

Belá vře VD: 14. led., 7. dub., 19. kvě., 14. čce, 15. září, 24. list., 15. pros.
 Beluša: 26. ún. D, 27. ún., 29. dub. D, 30. dub., 24. čna D, 25. čna, 5. srp. D, 6. srp., 9. září D, 10. září, 27. říj. D, 29. říj., 9. pros. D, 10. pros.
 Beš vře VD: 9. led., 26. břez., 30. dub., 6. srp., 31. říj.
 Biňa vře VD: 27. ún., 20. srp., 26. list.
 Biskupice: 30. list.
 Bobrovec vře VD: 2. břez., 16. kvě., 1. září, 19. list.
 Bojná: 10. led., 24. dub., 26. čna, 20. list.
 Bojnice: 2. led. D, 8. led., 7. ún. D, 4. břez. D, 15. dub. D, 24. dub., 13. kvě. D, 10. čna D, 8. čce D, 12. srp. D, 19. srp., 16. září D, 23. září, 14. říj. D, 4. list. D, 11. list., 2. pros. D.
 Borský Svätý Jur vře VD: 21. dub., 11. srp., 22. pros.
 Borský Svätý Mikuláš vře VD: 7. dub., 22. září, 15. pros.
 Bratislava: Dle každoročního určení městské rady.
 Brezno nad Hronom vře VDK: 28. led., 4. břez., 5. kvě., 17. srp., 14. říj., 30. list. — 21. pros. V.
 Brezovica nad Torysou vře VD: 12. ún., 8. dub., 27. kvě., 10. srp., 21. říj., 16. pros.
 Budkovce vře VD: 4. čna, 6. srp., 1. říj.
 Bzovík: 5. kvě. VD, 31. srp. VD, 11. pros. VD.
 Čerová vře VD: 6. dub., 2. čna, 24. srp., 19. říj.
 Cífer: 18. břez., 24. čna, 30. září, 25. list.
 Čadca: 2. břez. (týd.), 9. břez. (týd.), 16. břez. (týd.), 23. břez. (týd.), 30. břez. (týd.), 6. dub. VDK, 8. čna VDK, 31. srp. VDK, 5. říj. (týd.), 21. pros. V.
 Častá vře VD: 19. břez., 25. čna, 17. září.
 Čata: 4. ún., 5. kvě.
 Čúz: 11. břez. VD, 14. říj. VD.
 Detva vře VD: 4. ún., 24. dub., 24. čna, 12. srp., 23. září, 23. list.
 Diakovce vře VD: 3. břez., 5. kvě., 2. čna, 1. září, 1. pros.
 Diósek vře VDK: 2. led., 23. dub., 9. čce, 5. list.
 Divín: 8. led. VD, 11. břez. VD, 6. kvě. VD, 28. čce, 19. říj. VD.
 Dlhá vře VD: 7. led., 2. břez., 25. kvě., 19. říj.
 Dobrá Niva: 2. břez., 15. kvě., 21. září, 5. list.
 Dobšiná vře VD: 24. ún., 11. kvě., 3. srp., 7. pros.
 Dolná Kubín vře VD: 17. ún., 6. dub., 12. kvě., 30. čna, 14. čce, 11. srp., 14. září, 13. říj., 30. list., 22. pros.
 Dunajská Streda vře VDK: 21. led., 31. břez., 19. kvě., 23. čna, 21. čce, 8. září, 10. list., 15. pros.
 Dvory nad Žitavou: 7. led. VDK, 3. břez. DK, 21. dub. VDK, 2. čna VDK, 14. čce DK, 1. září VDK, 22. září VDK, 17. list. DK.
 Farkašd vře VD: 28. led., 17. břez., 9. čna, 18. srp., 3. list., 1. pros.
 Feledince vře VD: 10. ún., 6. břez., 4. kvě., 5. čna, 20. čce, 7. srp., 7. září, 6. list., 30. list.
 Filakovo: 6. ún., 25. kvě., 24. srp., 18. list.
 Gaboltov: 25. led., 12. břez., 25. kvě., 17. čce, 29. září, 11. list.
 Galanta: 18. ún. D, 19. ún., 31. břez. D, 1. dub., 16. čna D, 17. čna, 18. srp. D, 19. srp., 20. říj. D, 21. říj., 15. pros. D, 16. pros.
 Gbely vře VD: 30. dub., 28. kvě., 1. říj., 26. list.
 Gelnica: 31. břez., 23. čna, 1. září, 15. pros.
 Gemer: 14. ún., 4. kvě., 7. čce, 5. říj.
 Giraltovce vře D: 5. břez., 4. čna, 3. září, 5. list.
 Gúňazd: 13. led., 24. ún., 23. břez., 11. kvě., 22. čna, 31. srp., 5. říj., 2. list., 21. pros.
 Gúta vře VD: 30. břez., 15. čna, 21. září, 2. list., 28. pros.
 Gýmešské Kostolany vře VD: 3. ún., 25. kvě., 21. září, 30. list.
 Hallč vře VD: 20. led., 18. břez., 8. čna, 10. srp., 2. list.
 Handlová: 7. led. D, 13. led., 17. ún. D, 24. ún., 18. kvě. D, 25. kvě., 7. čce D, 13. čce, 13. srp. D, 20. srp., 14. září D, 21. září, 5. říj. D, 12. říj., 13. list. D, 20. list.
 Hanušovce nad Topľou vře VD: 20. ún., 2. dub., 4. čna, 9. čce, 20. srp., 24. září, 29. říj., 10. pros.
 Helpa vře VD: 2. břez., 5. srp., 2. list.

Hidvég vše **VDK**: 2. led., 6. ún., 5. břez., 2. dub., 7. kv., 4. čna, 2. čce, 6. srp., 3. září, 1. říj., 5. list., 3. pros.

Hliník nad Hronom vše **VD**: 20. led., 20. dub., 22. čna, 24. srp., 9. list.

Hlohovec: 23. led. **D**, 28. led., 27. ún. **D**, 3. břez., 26. břez. **D**, 31. břez., 7. kv., 12. kv., 4. čna **D**, 9. čna, 25. čna **D**, 30. čna, 6. srp. **D**, 11. srp., 1. říj. **D**, 6. říj., 29. říj. **D**, 3. list., 10. pros. **D**, 15. pros.

Hnúšťa vše **VD**: 20. ún., 14. dub., 20. čce, 21. září. **Hochstetno**: 19. břez., 15. čna, 4. září, 6. pros.

Hokovce: 22. led. **D**, 4. břez. **D**, 6. kv. **D**, 7. kv., 1. čce, 9. září **D**, 18. list. **D**, 19. list.

Holič vše **VD**: 27. led., 3. břez., 21. dub., 9. čna, 25. srp., 20. říj., 10. list.

Hornia Štubňa vše **VD**: 28. led., 18. břez., 24. čna, 12. srp., 21. říj., 16. pros.

Hornie Saliby vše **VD**: 29. led., 11. břez., 6. kv., 8. čce, 30. září, 2. pros.

Hranovica: 20. led., 18. kv., 20. čce, 30. list.

Humenné: 8. led., 29. led. **D**, 18. břez. **D**, 8. dub., 22. dub. **D**, 24. čna **D**, 22. čce, 5. srp. **D**, 16. září **D**, 4. list., 25. list. **D**, 16. pros. **D**.

Hyby vše **VD**: 27. led., 26. břez., 12. čna, 2. září, 2. list.

Čhtelnica vše **VD**: 27. led., 23. břez., 4. kv., 22. čna, 24. srp., 19. říj.

Ilava: 10. ún. **D**, 11. ún., 17. břez. **D**, 18. břez., 19. kv. **D**, 20. kv., 16. čna **D**, 17. čna, 21. čce **D**, 22. čce, 22. září **D**, 23. září, 3. list. **D**, 4. list., 15. pros. **D**, 16. pros.

Jablonica: 5. kv., 1. září, 1. pros.

jasov vše **VD**: 9. břez., 18. kv., 22. čna, 29. září, 8. pros. **D** (na ošipaně), 14. pros. **VD**.

Jelka vše **VD**: 12. ún., 10. čna, 5. srp., 2. pros.

Jelšava vše **VD**: 10. ún., 23. dub., 24. čna, 31. srp., 19. list.

Kamendín vše **VD**: 22. led., 18. břez., 20. kv., 24. čna, 2. září, 18. list.

Kapušany vše **VD**: 8. led., 5. ún., 4. břez., 1. dub., 6. kv., 3. čna, 1. čce, 5. srp., 2. září, 7. říj., 4. list., 2. pros.

Kerť vše **VD**: 4. břez., 17. čna, 5. srp., 7. říj.

Kežmarok: 20. led. **D**, 17. ún. **D**, 3. břez. **VDK**, 16. břez. **D**, 20. dub. **D**, 18. kv. **D**, 9. čna **VDK**, 15. čna **D**, 20. čce **D**, 17. srp. **D**, 15. září **VDK**, 21. září **D**, 19. říj. **D**, 16. list. **D**, 15. pros. **VDK**, 21. pros. **D**.

Kláštor pod Znievom vše **VD**: 8. dub., 28. kv., 24. srp., 29. září, 7. pros.

Klenovec vše **VD**: 6. ún., 25. břez., 24. čna, 26. srp., 26. říj., 14. pros.

Kobôlkút vše **VDK**: 25. břez., 20. kv., 12. srp., 14. říj.

Kokava nad Rimavicou vše **VD**: 14. led., 6. břez., 4. kv., 3. čce, 4. září, 6. list.

Komárno vše **VDK**: 24. ún., 4. kv., 30. čna, 17. srp., 5. říj., 30. list.

Košice: 8. led. **D**, 15. led. **D**, 21. led. **VDK**, 5. ún. **D**, 19. ún. **D**, 4. břez. **D**, 18. břez. **D**, 1. dub. **D**, 15. dub. **D**, 6. kv. **VDK**, 13. kv. **D**, 20. kv. **D**, 3. čna **D**, 17. čna **D**, 24. čna **VDK**, 1. čce **D**, 15. čce **D**, 5. srp. **D**, 19. srp. **VDK**, 26. srp. **D**, 2. září **D**, 16. září **D**, 7. říj. **D**, 21. říj. **D**, 4. list. **D**, 18. list. **VDK**, 25. list. **D**, 2. pros. **D**, 16. pros. **D**.

Kráľovský Chlumec: 13. led. **D**, 10. ún. **VD**, 2. břez. **D**, 6. dub. **VD**, 4. kv. **D**, 8. čna **VD**, 13. čce **D**, 3. srp. **VD**, 7. září **D**, 5. říj. **VD**, 9. list. **D**, 14. pros. **VD**.

Kremnica: 30. dub. **D**, 2. kv., 2. srp. **VD**, 1. říj. **D**, 3. říj., 18. pros. **D**, 19. pros.

Krompachy: 23. dub. **D**, 25. dub., 24. září **D**, 26. září.

Krupina: 7. ún. **D**, 10. ún., 3. dub. **D**, 6. dub., 22. kv. **D**, 25. kv., 26. čna **D**, 30. čna, 17. čce **D**, 20. čce, 21. srp. **D**, 24. srp., 25. září **D**, 29. září, 23. říj. **D**, 27. říj., 27. list. **D**, 30. list., 18. pros. **D**, 21. pros.

Kunešov vše **VD**: 16. dub., 28. kv., 20. srp., 5. list.

Kúty vše **VD**: 15. led., 22. dub., 10. čna, 29. čce, 23. září, 18. list.

Kysucké Nové Mesto: 29. led. **D**, 4. ún., 3. břez. (týd. **D**), 10. břez. (týd. **D**), 17. břez. (týd. **D**), 24. břez. (týd. **D**), 31. břez. (týd. **D**), 7. dub., 3. čna **D**, 9. čna, 15. čce, 12. srp. **D**, 18. srp., 7. říj. **D**, 13. říj., 2. pros. **D**, 9. pros.

Leles vše **VD**: 13. led., 16. břez., 4. kv., 10. srp., 14. září, 16. list.

Levice: 7. led. **D**, 8. led., 3. ún. **D**, 2. břez. **D**, 4. břez., 6. dub. **D**, 4. kv. **D**, 2. čna **D**, 7. čce **D**, 8. čce, 3. srp. **D**, 7. září **D**, 9. září, 5. říj. **D**, 2. list. **D**, 4. list., 7. pros. **D**.

Levoča: 8. led. **DK**, 9. led., 26. ún. **DK**, 28. ún., 1. dub. **DK**, 3. dub., 1. čce **DK**, 3. čce, 14. říj. **DK**, 16. říj., 25. list. **DK**, 27. list.

Lipiany: 9. led. **D**, 10. led., 6. ún. **D**, 2. dub. **D**, 3. dub., 4. čna **D**, 5. čna, 2. čce **D**, 3. čce, 27. srp. **D**, 28. srp., 1. říj. **D**, 5. list. **D**, 26. list. **D**, 27. list.

Liptovský Svätý Mikuláš: 7. led. **D**, 4. ún. **D**, 3. břez. **D**, 9. břez. **DK**, 10. břez., 17. břez. (týd. **D**), 24. břez. (týd. **D**), 31. břez. (týd. **D**), 7. dub. **D**, 5. kv. **D**, 25. kv. **DK**, 26. kv., 2. čna **D**, 7. čce **D**, 4. srp. **D**, 24. srp. **DK**, 25. srp., 1. září **D**, 6. říj. **D**, 26. říj. **DK**, 3. list. **D**, 1. pros. **D**, 9. pros. **DK**, 10. pros.

Lokca vše **VD**: 7. led., 31. břez., 9. čna, 21. čce, 22. září, 3. list., 24. list.

Lubica: 4. ún. **VD**, 21. dub. **VD**, 7. čce **VD**, 15. srp. (poutní), 18. srp. **VD**, 3. list. **VD**.

Lubietová: 2. ún., 1. kv., 22. čce, 29. září.

Lubina vše **VD**: 4. břez., 3. čna, 5. srp., 16. září.

Lučenec: 2. led. **VD**, 13. ún. **VD**, 5. břez. **D**, 6. dub. **VD**, 9. kv. **VD**, 4. čna **D** — vše **VD**: 1. čce, 3. srp., 14. září, 5. říj. — 5. list. **D**, 9. pros. **VD**.

Maďar vše **VD**: 6. ún., 4. čna, 27. srp., 8. říj.

Malacky vše **VD**: 2. led., 6. ún., 5. břez., 2. dub., 7. kv., 4. čna, 2. čce, 6. srp., 3. září, 1. říj., 5. list., 3. pros.

Máľnec vše **VD**: 3. ún., 26. břez., 4. kv., 18. čna, 17. srp., 10. list.

Mariková: 23. led., 2. čce.

Matejovce vše **VDK**: 6. ún., 28. kv., 6. srp., 19. list.

Medzilaborce: 2. led. **VD**, 6. ún. **D**, 5. břez. **VD**, 2. dub. **D**, 7. kv. **VD**, 4. čna **D**, 2. čce **VD**, 6. srp. **D**, 3. září **VD**, 1. říj. **D**, 5. list. **VD**, 3. pros. **D**.

Michalovce: 21. led., 3. ún. **VDK**, 17. břez. **D**, 6. dub. **VDK**, 11. kv. **VDK**, 8. čna **VDK**, 21. čce **D**, 10. srp. **VDK**, 15. září **D**, 12. říj. **VDK**, 17. list. **D**, 21. pros. **VDK**.

Mníšek nad Hnilcom: 3. ún., 6. dub., 14. dub., 9. čna, 15. čna, 7. září, 9. pros., 14. pros.

Močenok: 3. kv., 14. září.

Modra vše **VD**: 4. ún., 28. dub., 23. čna, 25. srp., 29. září, 10. list.

Modrý Kameň: 21. led. **D**, 22. led., 11. ún. **D**, 12. ún., 10. břez. **D**, 11. břez., 21. dub. **D**, 22. dub., 19. kv. **D**, 20. kv., 9. čna **D**, 10. čna, 7. čce **D**, 8. čce, 1. září **D**, 2. září, 29. září **D**, 30. září, 13. říj. **D**, 14. říj., 10. list. **D**, 11. list., 1. pros. **D**, 2. pros.

Moldava nad Bodvou vše **VD**: 24. ún., 9. dub., 28. kv., 13. čce, 7. září, 26. říj., 17. pros.

Moravský Svätý Ján: 20. led., 30. břez., 24. čna, 31. srp., 29. říj., 15. pros.

Mošovce: 22. led., 13. kv., 10. čna, 12. srp., 23. září, 4. list.

Muráň: 6. břez., 10. čce, 12. říj., 3. pros.

Mužla vše **VD**: 30. led., 9. dub., 13. čna, 27. srp., 8. říj., 3. pros.

Myjava: 28. led. **D**, 29. led., 24. břez. **D**, 25. břez., 2. čna **D**, 3. čna, 30. čna **D**, 1. čce, 28. čce **D**, 29. čce, 15. září **D**, 16. září, 3. list. **D**, 4. list., 15. pros. **D**, 16. pros.

Námestovo vše **VDK**: 20. ún., 9. dub., 29. říj., 21. pros.

Nemce vše **VD**: 9. led., 13. ún., 12. břez., 23. dub., 4. čna, 9. čce, 10. září, 3. pros.

Nemecká Lupča: 25. led. **VD**, 3. dub. (ovce), 24. dub. **VD**, 24. čna **VD**, 21. září **VD**, 2. říj. (ovce), 21. pros.

Nemecké Pravno: 25. ún. **D**, 3. břez., 10. břez. **D**, 24. břez. **D**, 7. dub. **VD**, 28. dub. **D**, 5. kv., 17. čn. **D**, 24. čna, 17. čce **D**, 25. čce, 26. srp. **D**, 1. zář. 29. října **D**, 5. list., 14. pros. **D**, 21. pros.

Nitra: 17. led. **D**, 20. led., 14. ún. **D**, 20. břez. **D**, 23. břez., 3. dub. **D**, 6. dub., 15. kvě. **D**, 18. kvě., 12. čna **D**, 13. čce, 7. srp. **D**, 10. srp., 18. září **D**, 21. září, 9. říj. **D**, 12. říj., 6. list. **D**, 18. pros. **D**, 21. pros.

Nížní Medzev vše VD: 7. dub., 7. čce, 5. září, 30. list.

Nová Baňa: 7. led. **D**, 8. led., 11. břez. **D**, 12. břez., 19. kvě. **D**, 20. kvě., 23. čna **D**, 24. čna, 7. září **D**, 8. září, 18. list. **D**, 19. list.

Nové Mesto nad Váhom: 5. ún. **DK**, 10. ún., 4. břez. **DK**, 9. břez., 15. dub. **DK**, 20. dub., 3. čna **DK**, 8. čna, 8. čce **DK**, 13. čce, 5. srp. **DK**, 10. srp., 9. září **DK**, 14. září, 4. list. **DK**, 9. list., 16. pros. **DK**, 21. pros.

Nové Zámky: 27. led. **D**, 29. led., 24. ún. **D**, 26. ún., 30. břez. **D**, 1. dub., 27. dub. **D**, 25. kvě. **D**, 27. kvě., 22. čna **D**, 24. čna, 20. čce **D**, 22. čce, 17. srp. **D**, 19. srp., 14. září **D**, 16. září, 19. říj. **D**, 21. říj., 23. list. **D**, 25. list., 14. pros. **D**, 16. pros.

Očová: 8. břez. **VD**, 28. kvě. **D**, 20. čce **VD**, 18. září **D**, 14. pros. **VD**.

Ompitál: 17. břez., 26. kvě., 11. srp., 20. říj.

Oslany: 4. ún. **D**, 5. ún., 31. břez. **D**, 1. dub., 5. kvě. **D**, 6. kvě., 23. čna **D**, 24. čna, 18. srp. **D**, 19. srp., 29. září **D**, 30. září, 3. list. **D**, 4. list., 15. pros. **D**, 16. pros.

Ožďany: 4. břez., 29. kvě., 19. srp., 30. říj., 22. pros.

Parkan: 20. dub. **DK**, 21. dub., 22. čna **DK**, 23. čna, 24. srp. **DK**, 25. srp., 17. říj. **D**, 19. říj. **OK**, 14. pros. **DK**, 15. pros.

Pereď: 18. břez. **D**, 19. března, 13. kvě. **D**, 14. kvě., 5. srp. **D**, 6. srp., 18. list. **D**, 19. list.

Pezinok vše VD: 5. ún., 8. dub., 27. kvě., 22. čce, 26. srp., 7. říj., 25. list.

Piešťany: 17. ún. **D**, 19. ún., 30. břez. **D**, 1. dub., 18. kvě. **D**, 20. kvě., 22. čna **D**, 24. čna, 17. srp. **D**, 19. srp., 21. září **D**, 23. září, 19. říj. **D**, 21. říj., 7. pros. **D**, 9. pros.

Plaveč nad Popradom vše VD: 14. led., 17. břez., 6. říj.

Plešivec: 19. ún. **VD**, 9. dub., 28. kvě., 2. čce **VD**, 17. září **VD**, 17. pros.

Pliešovce: 25. led. **D**, 30. led. **D**, 27. ún. **D**, 11. břez. **D**, 12. břez., 26. břez. **D**, 30. dub. **D**, 20. kvě. **D**, 25. čna **D**, 14. čce **D**, 15. čce, 30. čce **D**, 27. srp. **D**, 7. září **D**, 24. září **D**, 5. října **D**, 6. října, 29. října **D**, 13. list. **D**, 14. list., 26. list. **D**, 29. pros. **D**.

Podolíneč vše VD: 23. led., 2. dub., 25. čna, 25. čce, 13. srp., 29. říj., 26. list.

Polomka: 9. dub., 8. říj.

Poprad: 18. ún. **DK**, 31. břez. **VDK**, 23. čna **VDK**, 21. čce **DK**, 13. říj. **VDK**, 1. pros. **VDK**.

Považská Bystrica: 9. led. **D**, 13. led. — Trhy týdenní: 2. břez., 9. břez., 16. břez., 23. břez. — 2. dub. **D**, 6. dub., 4. čna **D**, 8. čna, 13. srp. **D**, 17. srp., 24. září **D**, 29. září, 5. list. **D**, 9. list.

Predmier vše VD: 9. led., 28. kvě., 2. čce, 24. září, 26. list.

Prešov: 3. led. **D**, 20. led. **D**, 24. led. **D**, 27. led., 3. ún. **D**, 17. ún. **DK**, 2. břez. **D**, 16. břez. **D**, 6. dub. **D**, 20. dub. **D**, 24. dub. **DK**, 28. dub., 4. kvě. **D**, 18. kvě. **DK**, 2. čna **DK**, 12. čna **DK**, 16. čna, 19. čna **DK**, 7. čce **DK**, 20. čce **DK**, 7. srp. **DK**, 10. srp. **VDK**, 14. srp. **DK**, 21. srp. **DK**, 4. září **DK**, 7. září **VDK**, 21. září **DK**, 2. říj. **DK**, 19. říj. **DK**, 2. list. **DK**, 16. list. **D**, 20. list. **DK**, 23. list., 7. pros. **D**, 21. pros. **DK**.

Prievidza: 18. led. **D**, 25. led., 6. ún. **D**, 13. ún., 12. břez. **D**, 19. břez., 28. dub. **D**, 5. kvě., 19. čna **D**, 26. čna, 3. srp. **D**, 10. srp., 7. září **D**, 14. září, 10. říj. **D**, 17. říj., 23. list. **D**, 30. list., 21. pros. **D**, 23. pros.

Pruské: 12. břez. **D**, 16. břez., 23. dub. **D**, 27. dub., 25. čna **D**, 30. čna, 6. srp. **D**, 10. srp., 19. list. **D**, 23. list., 17. pros.

Púchov: 2. led. **D**, 7. led. — Trhy týdenní: 6. břez., 13. břez., 20. břez., 27. břez., 3. dub. — 16. dub. **D**, 20. dub., 28. kvě. **D**, 2. čna, 16. čce **D**, 20. čce, 10. září **D**, 14. září, 29. říj. **D**, 2. list.

Pukanec: 7. ún. **VD**, 3. dub. **VD**, 10. dub. (týdenní), 3. čce **VD**, 4. září **VD**, 4. pros. **VD**.

Radošiná: 13. led. **D**, 15. led., 2. břez. **D**, 4. břez., 13. čce **D**, 15. čce, 7. září **D**, 9. září.

Radošovce vše VD: 2. led., 14. ún., 24. dub., 2. čna, 4. září, 25. list.

Radvaň nad Hronom: 4. kvě. **VD**, 8. září (3 dni).

Rajec: 27. ún. **D**, 2. břez. — Týdenní: 3. břez., 10. břez., 17. břez., 24. břez., 31. břez., 7. dub. — 23. dub. **D**, 27. dub., 14. kvě. **D**, 18. kvě., 25. čna **D**, 30. čna, 27. srp. **D**, 31. srp., 22. říj. **D**, 26. říj., 3. pros. **D**, 7. pros.

Revúca vše VD: 19. břez., 13. čna, 21. září, 16. pros.

Rimavská Baňa: 27. led., 19. břez., 30. čna, 16. září.

Rimavská Seč vše VD: 20. led., 20. dub., 8. čna, 3. srp., 21. září, 16. list.

Rimavská Sobota vše VD: 8. led., 25. ún., 3. dub., 14. kvě., 13. čce, 28. srp., 20. říj., 30. list.

Rožňava vše VD: 24. břez., 21. dub., 26. kvě., 22. září, 27. října, 15. pros.

Ružomberok: 2. led. **D**, 7. led. **VDK**, 6. ún. **D**, 5. břez. **D**, 19. břez. **VDK**, 2. dub. **D**, 7. kvě. **D**, 22. kvě. **VDK**, 4. čna **D**, 2. čce **D**, 6. srp. **D**, 3. září **D**, 29. září **VDK**, 8. říj. **D**, 5. list. **D**, 1. pros. **VDK**, 10. pros. **D**.

Rybník: 5. ún. **DK**, 6. ún., 18. břez. **DK**, 19. břez., 24. čna **DK**, 25. čna, 16. září **DK**, 17. září, 2. pros. **DK**, 3. pros.

Sabinov: 18. ún. **D**, 20. ún., 14. dub. **D**, 15. dub., 16. čna **D**, 17. čna, 1. září **D**, 3. září, 20. říj. **D**, 22. říj., 2. pros. **D**, 3. pros.

Salka vše VD: 25. led., 29. ún., 25. dub., 27. čna, 22. srp., 14. list.

Sása: 30. břez. **VD**, 15. říj. **VD**.

Sebechleby: 25. led., 30. břez., 2. kvě., 24. čna, 22. čce, 14. září, 25. list.

Seldin: 13. led. **VD**, 16. břez. **VD**, 7. září, 23. list.

Senec vše VDK: 13. led., 24. ún., 16. břez., 6. dub., 18. kvě., 13. čce, 24. srp., 12. říj., 21. pros.

Senica nad Myjavou vše VD: 27. led., 16. břez., 27. dub., 15. čna, 28. srp., 5. říj., 19. list., 21. pros.

Seňa vše VD: 10. břez., 12. kvě., 8. září, 10. list.

Sereď: 30. led. **D**, 3. ún., 12. břez. **D**, 16. břez., 30. dub. **D**, 4. kvě., 25. čna **D**, 30. čna, 13. srp. **D**, 17. srp., 17. září **D**, 21. září, 15. říj. **D**, 19. říj., 10. pros. **D**, 14. pros.

Sielnica vše VD: 3. ún., 16. břez., 2. kvě., 25. čce, 2. list.

Skacany vše VD: 20. led., 27. dub., 7. čce, 14. září, 2. list.

Skalica vše VD: 6. ún., 2. dub., 4. čna, 2. čce, 6. srp., 10. září, 5. list., 17. pros.

Sklené: 13. led. **D**, 14. led., 10. ún. **D**, 11. ún., 6. dub. **D**, 7. dub., 8. čna **D**, 9. čna, 13. čce **D**, 14. čce, 24. srp. **D**, 25. srp., 2. list. **D**, 3. list.

Slovenská Ľupča vše VD: 9. led., 19. břez., 28. kvě., 23. čce, 8. říj.

Slovenské Pravno vše D: 20. dub., 27. dub., 4. kvě., 18. kvě.

Smolenice vše VD: 2. dub., 20. kvě., 7. září, 25. list.

Smolník: 9. dub., 13. čna, 24. list., 21. pros.

Snina: Trhy týd.: 2. led., 16. led., 30. led., 6. ún. — 20. ún. **VD**. — Trhy týd.: 27. ún., 5. břez., 19. břez., 26. břez., 16. dub. — 25. čna **VD**, 17. září **VD**.

Sobotište vše VDK: 24. ún., 20. dub., 17. srp., 21. září, 19. říj., 9. pros.

Sobrance vše VDK: 8. led., 12. ún., 11. břez., 8. dub., 13. kvě., 10. čna, 8. čce, 12. srp., 9. září, 14. říj., 11. list., 9. pros.

Sološnica: 4. ún., 28. dub., 29. září, 15. pros.

Spíšská Nová Ves: 15. led. **D**, 12. ún. **D**, 25. břez. **DK**, 26. břez., 20. kvě., 2. čna **DK**, 4. čna, 15. čce **D**, 19. srp. **D**, 23. září **DK**, 24. září, 21. říj. **D**, 11. list. **D**, 2. pros. **DK**, 3. pros.

Spíšská Sobota vše VDK: 9. led., 30. dub., 27. srp., 5. list.

Spíšská Stará Ves: 7. led. (týd.), 29. led. **VD**, 24. břez. **VD**. — Trhy týd.: 7. dub., 14. dub., 28. dub., 12. kvě. — 19. kvě. **VD**, 26. kvě. (týd.), 9. čna (týd.), 23. čna **VD**, 7. čce (týd.), 21. čce (týd.), 28. čce **VD**, 18. srp. (týd.), 1. září (týd.), 15. září (týd.), 29. září **VD**, 13. říj. (týd.), 27. říj. (týd.), 10. list. (týd.), 24. list. (týd.), 1. pros. **VD**, 9. pros. (týd.), 22. pros. (týd.).

Spíšské Podhradie: 27. ún. **D**, 5. břez. (týd.), 12. břez. (týd.), 16. břez. **D**, 19. břez., 26. břez. (týd.), 2. dub. (týd.), 9. dub. (týd.), 18. kv. **D**, 20. kv., 13. čce **D**, 16. čce, 7. září **D**, 10. září, 7. pros. **D**, 10. pros.

Spíšské Vlasy: 13. led. **D**, 10. ún. **D**, 12. ún., 14. dub. **VD**, 22. čna **D**, 24. čna (poutní), 3. srp. **D**, 14. září **D**, 2. list. **D**, 4. list., 21. pros. **D**.

Stará Bystrica: 26. kv. **VD**, 10. list. **VD**.

Stará Ďala: 14. led. **VD**, 17. list. **VD**.

Stará Ľubovňa: 13. led. **D**, 3. ún. **D**, 2. břez. **D**, 6. dub. **VD**, 4. kv. **D**, 25. kv. **VD**, 8. čna **D**, 7. čce **VD**, 3. srp. **D**, 7. září **D**, 21. září **VD**, 5. říj. **D**, 19. říj. **VD**, 2. list. **D**, 7. pros. **D**.

Stará Turá: 13. led. **D**, 14. led., 30. břez. **D**, 31. břez., 25. kv. **D**, 26. kv., 30. čna **VD**, 17. srp. **D**, 18. srp., 5. říj. **D**, 6. říj., 30. list. **D**, 1. pros.

Stráža vše VDK: 11. břez., 17. čna, 2. září, 11. list.

Stropkov: 7. led. **D**, 4. ún. **VD**, 19. kv. **VD**, 9. čna **VD**, 7. čce **D**, 29. září **VD**.

Stupava: 25. ún., 6. dub., 27. čce, 21. srp., 6. list., 21. pros.

Sučany vše VD: 20. led., 27. dub., 22. čna, 27. čce, 14. září, 12. říj.

Svätý Benedikt: 21. led. **VD**, 17. břez. **VD**, 10. dub., 3. kv. (poutní), 2. čna **VD**, 1. září **VD**, 24. pros.

Svätý Kríž nad Hronom: 7. led. **D**, 8. led., 4. ún. **D**, 5. ún., 24. břez. **D**, 25. břez., 28. dub. **D**, 30. dub., 30. čna **D**, 1. čce, 18. srp. **D**, 19. srp., 29. září **D**, 30. září, 24. list. **D**, 25. list.

Svätý Peter vše VD: 20. ún., 2. dub., 12. čna, 17. září.

Šahy: 24. ún. **D**, 25. ún., 23. břez. **D**, 24. břez., 18. kv. **D**, 19. kv., 7. čce **D**, 8. čce, 10. srp. **D**, 11. srp., 14. září **D**, 15. září, 9. list. **D**, 10. list., 21. pros. **D**, 22. pros.

Šala: 5. ún. **DK**, 6. ún., 8. dub. **DK**, 9. dub., 13. kv. **DK**, 14. kv., 15. čce **DK**, 16. čce, 16. září **DK**, 17. září, 14. říj. **DK**, 15. říj., 25. list. **DK**, 26. list., 16. pros. **DK**, 17. pros.

Šamorín vše VD: 9. břez., 20. dub., 17. srp., 5. říj., 26. říj., 7. pros.

Šandorf: 6. dub., 2. čna, 24. srp., 19. říj.

Šaštín vše VD: 29. led., 18. břez., 13. kv., 1. čce, 12. srp., 16. září, 21. říj., 2. pros.

Štítník vše VDK: 9. břez., 18. kv., 17. srp., 26. říj.

Štrba vše VD: 20. led., 11. kv., 13. čce, 2. list.

Štvrtok na Ostrove vše VD: 6. ún., 7. kv., 2. čce, 3. září, 22. říj., 17. pros.

Šurany: 20. led. **D**, 22. led., 16. břez. **D**, 18. břez., 4. kv. **D**, 6. kv., 10. srp. **D**, 12. srp., 5. říj. **D**, 7. říj., 2. list. **D**, 4. list.

Švedlár vše VD: 13. led., 27. dub., 12. čna, 5. říj.

Tallós: 6. ún. **VD**, 8. říj. **VD**.

Tekovské Šarluchy: 2. břez. **D**, 4. břez., 6. dub. **D**, 8. dub. (pro židovský svátek bude přeložen), 25. kv. **D**, 26. kv., 30. čna **D**, 1. čce, 24. srp. **D**, 26. srp., 21. září **D**, 23. září, 2. list. **D**, 4. list., 14. pros. **D**, 16. pros.

Tisovec vše VD: 17. led., 19. kv., 10. srp., 5. list.

Topolčany: 16. led. **DK**, 21. led., 6. ún. **DK**, 11. ún., 12. břez. **DK**, 17. břez., 16. dub. **DK**, 14. kv. **DK**, 19. kv., 18. čna **DK**, 23. čce **DK**, 28. čce, 27. srp. **DK**, 1. září, 8. září (pout), 24. září **DK**, 29. září, 22. říj. **DK**, 27. říj., 19. list. **DK**, 24. list., 10. pros. **DK**, 15. pros.

Topolčianky: 3. led. (pout), 7. led. **VD**, 10. břez. **VD**, 19. kv. **VD**, 14. čce **D**, 8. září **VD**, 17. list. **D**, 24. list., 25. list. (poutní).

Tornaľa: 27. led. **D**, 24. ún. **D**, 16. břez. **VD**, 20. dub. **D**, 19. kv. **VD**, 22. čna **D**, 27. čce **D**, 20. srp. **VD**, 21. září **D**, 15. říj. **VD**, 23. list. **D**, 17. pros. **VD**.

Trebišov vše VD: 23. led., 19. břez., 30. dub., 25. čna, 20. srp., 1. říj., 12. list., 17. pros.

Trenčín: 13. led. **DK**, 3. ún. **DK**, 4. ún., 2. břez. (týd.), 9. břez. (týd.), 16. břez. (týd.), 23. břez. (týd.), 30. břez. **DK**, 31. břez., 6. dub. (týd.), 2. čna **DK**, 3. čna, 30. čna **DK**, 1. čce, 3. srp. **DK**, 4. srp., 14. září **DK**, 15. září, 19. říj. **DK**, 20. říj., 30. list. **DK**, 1. pros., 14. pros. **DK**.

Trhová Hradská vše VDK: 25. ún., 9. čna, 18. srp., 13. říj.

Trnava: 21. led. **D**, 23. led., 10. břez. **D**, 12. břez., 21. dub. **D**, 23. dub., 16. čna **D**, 18. čna, 21. čce **D**, 23. čce, 15. září **D**, 17. září, 27. říj. **D**, 29. říj., 1. pros. **D**, 3. pros.

Trnovec vše VD: 25. ún., 2. čna, 10. srp., 16. říj., 14. pros.

Trstená: 10. ún. **VD**, 24. dub. (pout.), 2. čna **VD**, 16. čce (pout.), 17. srp. **VD**, 16. list. **VD**.

Turčianský Svätý Martin: 8. led. **VD**, 5. ún. **VD**, 4. břez. **VD** — 11. břez. (týd.), 18. břez. (týd.), 25. břez. (týd.), 1. dub. (týd.), 8. dub. **VD**, 9. dub. **V** — vše **VD**: 6. kv., 3. čna, 8. čce, 5. srp., 2. září, 7. říj., 4. list., 2. pros. — 17. pros. (týd.).

Turna nad Bodvou vše VD: 30. led., 19. břez., 30. dub., 27. srp., 22. říj., 19. list.

Turzovka: 13. břez., 21. břez. **D**, 27. kv., 8. srp. **D**, 12. srp., 21. list. **D**, 25. list.

Tvrdošín vše VD: 30. led., 2. kv., 17. září, 12. list.

Uhorská Ves vše VD: 16. břez., 22. čce, 5. říj., 26. list.

Uhrovec: 16. břez., 27. čce, 16. list.

Ujľak pri Nitre vše VD: 2. led., 18. břez., 13. kv., 8. čce, 2. září, 25. list.

Ujľak pri Trebišove: 4. ún., 17. břez., 30. čna, 27. říj., 9. pros.

Varín: 15. led. **D**, 20. led., 26. ún. (týd.), 4. břez. (týd.), 11. břez. (týd.), 18. břez. **D**, 23. břez., 25. břez. (týd.), 1. dub. (týd.), 8. dub. **D**, 10. dub., 3. čna **D**, 8. čna, 15. čce **D**, 20. čce, 9. září **D**, 14. září, 25. list. **D**, 30. list.

Važec: 4. led., 16. břez., 30. čna, 20. říj.

Veľká Ľadňa: 9. led. **VD**, 27. ún. **VD**, 23. dub. **VD**, 22. čna (ovce), 25. čna **VD**, 30. čce **VD**, 1. říj. **VD**.

Veľká vše VD: 27. led., 6. dub., 15. čna, 5. říj.

Veľká Bytča: 23. led. **D**, 27. led., 20. břez. **D**, 24. břez., 28. kv. **D**, 2. čna, 23. čce **D**, 27. čce, 10. září **D**, 14. září, 29. říj. **D**, 2. list.

Veľká Ľadňa vše VDK: 2. břez., 30. břez., 25. kv., 22. čna, 10. srp., 28. září, 26. říj., 7. pros.

Veľké Ľaváre vše VD: 13. led., 12. břez., 18. kv., 20. čce, 17. srp., 29. září, 16. list.

Veľké Pole: 5. ún. **D**, 6. ún., 1. dub. **D**, 2. dub., 3. čna **D**, 4. čna, 15. čce **D**, 16. čce, 2. září **D**, 3. září, 4. list. **D**, 5. list., 9. pros. **D**, 10. pros.

Veľký Meder vše VD: 29. led., 4. břez., 13. kv., 5. srp., 29. říj., 9. pros.

Veselé pri Námestove vše VD: 14. led., 14. dub., 23. čna, 28. čce, 29. září, 10. list., 1. prosince.

Vondrišiel vše VD: 26. ún., 3. čna, 12. srp., 21. říj.

Vráble: 4. ún. **D**, 6. ún., 28. dub. **D**, 30. dub., 18. srp. **D**, 20. srp., 6. říj. **D**, 8. říj., 15. pros. **D**, 17. pros.

Vranov nad Topľou: 13. ún. **VD**, 2. čce **VD**, 20. srp. **VD**, 8. září (pout.), 3. pros. **VD**.

Vrbovec: 20. led. **VD**, 23. břez. **VD**, 18. kv. **VD**, 1. čna (pout.), 8. čna **VD**, 7. září **VD**, 2. list. **VD**.

Vrbové: 14. ún. **D**, 18. ún., 3. dub. **D**, 7. dub., 29. kv. **D**, 30. kv., 19. čna **D**, 23. čna, 24. čce **D**, 23. čce, 11. září **D**, 15. září, 6. list. **D**, 10. list., 11. pros. **D**, 15. pros.

Vrútky vše VD: 13. led., 2. břez., 4. kv., 13. čce, 7. září, 2. list.

Vyšný Blh vše VD: 4. ún., 7. dubna, 9. čna, 17. list.

Vyšný Kubín: 8. čna.

Vyšný Svidník: 13. led., 2. břez., 7. čce, 8. září, 9. list.

Zákamenné vše VD: 4. ún., 28. dub., 26. kv., 18. srp., 15. září, 6. říj., 15. pros.

Zborov vše VD: 25. ún., 9. dub., 25. čna, 26. srp., 29. říj., 28. pros.

Zlaté Moravce: 27. led. **D**, 28. led., 2. břez. **D**, 30. břez. **D**, 31. břez. 11. kv. **D**, 12. kv., 22. čna **D**, 23. čna, 3. srp. **D**, 4. srp., 21. září **D**, 22. září, 26. říj. **D**, 27. říj., 23. list. **D**, 21. pros. **D**, 22. pros.

Zvolen: 11. led. **D**, 13. led. **VDK**, 22. ún. **D**, 24. ún. **VDK**, 20. břez. **D**, 9. dub., 20. dub. **VDK**, 8. kv. **D**, 10. čna **D**, 12. čna **VDK**, 25. čce **D**, 27. čce **VDK**, 7. srp. **D**, 3. září **D**, 4. září **VDK**, 9. říj. **D**, 18. list. **D**, 19. list. **VDK**, 21. pros.

Zvolenská Slatina vše VD: 30. led., 20. břez., 8. čna, 8. srp., 10. list., 19. pros.

Žabokreky nad Nitrou: 13. led. **D**, 15. led., 3. ún. **VD**, 6. dub. **D**, 8. dub., 19. kv. **D**, 20. kv., 8. čna **D**, 10. čna, 13. čce **VD**, 10. srp. **VD**, 14. září **D**, 16. září, 26. říj. **VD**, 7. pros. **D**, 9. pros.

Žarnovica: 27. led. **D**, 28. led., 30. břez. **D**, 31. břez., 4. kv. **D**, 5. kv., 8. čna **D**, 9. čna, 27. čce **D**, 28. čce, 26. řij. **D**, 27. řij., 14. pros. **D**, 15. pros.
Želiezovce: 10. ún. **D**, 11. ún., 9. břez. **D**, 6. dub. **D**, 7. dub., 11. kv. **D**, 2. čna **D**, 3. čna, 10. srp. **D**, 14. září **D**, 15. září, 13. řij. **D**, 14. řij., 10. list. **D**, 11. list.
Žigard: 25. břez. (pout.), 8. září (pout.)
Zilina: 6. ún. **DK**, 10. ún. — vše **D**: 27. ún., 5. břez., 12. břez., 19. břez., 26. břez., 2. dub., 9. dub. — 16. dub. **DK**, 20. dub., 10. čna **DK**, 15. čna, 20. srp. **DK**, 24. srp., 15. řij. **DK**, 19. řij., 10. pros. **D**, 14. pros.

V zemi karpato-ruské.

Bershevo: 8. led. **D**, 22. led. **D**, 5. ún. **D**, 19. ún. **D**, 4. břez. **D**, 13. břez. **D**, 1. dub. **VDK**, 22. dub. **D**, 6. kv. **D**, 13. kv. **VDK**, 27. kv. **VDK**, 3. čna **D**, 17. čna **D**, 24. čna **VDK**, 1. čce **D**, 15. čce **D**, 5. srp. **D**, 19. srp. **VDK**, 2. září **D**, 16. září **D**, 7. řij. **D**, 21. řij. **VDK**, 4. list. **D**, 13. list. **D**, 2. pros. **D**, 9. pros. **VDK**, 16. pros. **D**.
Bužtino vše **D**: 2. dub., 12. čna, 23. čce, 27. srp., 17. září, 8. řij., 5. list., 3. pros.
Čop vše **VD**: 22. led., 18. břez., 10. čna, 19. srp., 14. řij., 2. pros.

Dovhoje vše **VD**: 2. dub., 14. kv., 23. čce, 27. srp., 24. září, 5. list.

Chust vše **VDK**: 9. břez., 25. kv., 20. čce, 24. srp., 5. řij., 13. list.

Jasiňa vše **VD**: 24. čna, 9. září, 16. pros.

Malý Berezny: 31. kv. (poutni).
Mukačevo vše **VDK**: 20. led., 16. břez., 27. dub., 11. kv., 25. kv., 7. čce, 24. srp., 21. září, 14. řij., 9. list.

NB. Zmíst, kde by trhy nesouhlasily, nedošla odpověď na dotaz pořadatele.

Neresnice: 3. ún., 2. čna **VD**, 21. list.
Nižní Verecko vše **VD**: 15. led., 12. ún., 11. břez., 8. dub., 13. kv., 10. čna, 8. čce, 19. srp., 16. září, 14. řij., 11. list., 9. pros.

Perečin vše **VD**: 17. břez., 28. čce, 29. září, 15. pros.

Selo Slatina vše **VD**: 7. led., 4. ún., 3. břez., 7. dub., 5. kv., 1. září, 6. řij., 3. list., 1. pros.
Sereďné: 24. břez., 5. kv., 23. čna, 23. čce **VD**, 25. srp. **VD**, 20. řij. **VD**.

Sevluš vše **VDK**: 20. led., 17. ún., 16. břez., 20. dub., 11. kv., 15. čna, 13. čce, 10. srp., 14. září, 19. řij., 16. list., 21. pros.

Svalava: 2. led. **D**, 6. ún. **D**, 5. břez. **D**, 19. břez. **VDK**, 2. dub. **D**, 30. dub. **VDK**, 7. kv. **D**, 4. čna **D**, 2. čce **D**, 23. čce **VDK**, 6. srp. **D**, 3. září **D**, 24. září **VDK**, 1. řij. **D**, 5. list. **D**, 3. pros. **D**.

Šalanky vše **VDK**: 27. kv., 8. čce, 12. srp., 23. září.

Ťačova: 18. kv. — vše **VDK**: 13. čce, 21. září, 19. řij., 23. list., 28. pros.

Užhorod: 23. led. **VDK**, 6. ún. **D**, 20. ún. **D**, 5. břez. **VDK**, 19. břez. **D**, 2. dub. **D**, 6. dub. **VDK**, 30. dub. **VDK**, 4. čna **D**, 8. čna **VDK**, 9. čce **D**, 23. čce **VDK**, 10. srp. **D**, 20. srp. **D**, 3. září **VDK**, 21. září **D**, 24. září **VDK**, 8. řij. **D**, 22. řij. **D**, 5. list. **D**, 23. list. **VDK**, 3. pros. **D**, 21. pros. **D**.

Velký Berezny: 3. ún. **VDK**, 18. srp. **VDK**, 20. řij.
Velké Loučky vše **VD**: 13. ún., 2. dub., 10. září, 25. list.

Veliké Komňaty vše **VD**: 22. dub., 10. čna, 22. čce, 2. září — 23. září **V**.

Volové: 6. dub. **D**, 11. kv., 13. čce **D**, 3. srp. **D**, 7. září **VD**, 5. řij. **D**, 2. list. **D**.

Výlok: 15. led. **DK**, 16. led., 11. břez. **DK**, 12. břez., 6. kv. **DK**, 7. kv., 17. čna **DK**, 18. čna, 5. srp. **DK**, 6. srp., 14. řij. **DK**, 15. řij., 11. list. **DK**, 12. list.

Výškovo nad Tisou vše **VD**: 27. led., 11. kv., 13. čce, 2. list.

PRO ZASMÁNÍ

Symfonický koncert. V sále je plno. Všichni posvátně naslouchají. Jen jakýsi pán v osmé řadě libě usnul. Nechrápe, a tak nikoho neruší. Orchestr hraje crescendo, končící třemi hromovými údery na bubny, načež následuje kratší pomlka. A v této pomlce je slyšet z osmé řady ospalý hlas: „Mařko, otevři listonoši!“

Aby se nemusil učit. „Jen se pilně uč, synáčku! Čemu se naučíš, nemůže ti nikdo vzít!“ — „A čemu se nenaučím, to mně teprve nikdo nevezme!“

Dětská. Čtyřletá Boženka hlídá mléko. Když mléko kypí, volá: „Maminko, pojď sem honem, mléko je již větší než hrnec.“

„Slyšela jsi již, že doktor Blum mechal sedět to chudé děvče, s nímž chodil dva roky a vzal si starou, ale velmi bohatou vdovu?“ — „A to tě udivuje? Vždyť je přece praktickým lékařem!“

Nic se nezměnilo. Profesor: „Zdaliž pak jste vyřídil tatínkovi můj vzkaz, že budete potrestán za svoje darebáctví?“ — Žák: „Vyřídil, prosím.“ Profesor: „Nu a co řekl tatínek?“ — Žák: „Prosím, on řekl, že měl v mých letech s profesory také takové potíže.“

Ve škole. Učitel ukazuje na mapě různá moře. „Poláčku, jaké je tohle moře?“ ptá se učitel. — Poláček je tichý, neodpovídá. — „Vidíš, tys to uhodl, to je „Tichý oceán.“

Nadání pro obchod. Věruška byla velmi nezpůsobná a její maminka jí hrozí, že ji vymění za slušné děvčátko. „Hm, matičko“, odpovídá na to Věruška po nějaké přestávce, „to asi nepůjde.“ — „A proč by to nešlo?“ — „Poněvadž si myslím, že by mne nikdo nevy-měnil za slušné děvčátko.“

Proč lépe chutnají. Pan farář hostil bířmovance jahodami ze své zahrady. „Že vám tak jahody chutnají lépe než kdybyste je kradli na mé zahradě?“ — „Ano“, přisvědčuje Bedříšek Kudláček. — „A proč chutnají lépe?“ — „Protože k nim dostáváme ještě šlehanou smetanu.“

Takticky. Domovnice: „Pokoř by se vám tedy líbil. Ale upozorňuji vás, že stojí 300 Kč měsíčně. Nebude vám to mnoho?“ — Student: „No, je to hodně, ale já si jej přesto najmu.“ — Domovnice: „Bohužel, že vám jej nemohu pronajmouti.“ — Student: „Proč to? Vždyť jste říkala, že je volný.“ — Domovnice: „To je pravda. Ale když jej chcete pronajmout za řečenou cenu a ani trochu nesmlouváte, mám tak trochu podezření, že chcete zůstat čimž dlužen.“

Jedna skotská. Jackie přijde domů ze školy udýchaný a hned hlásí: „Tati, dnes jsem ušetřil zase šest pencí. Běžel jsem celou cestu ze školy za tramvají.“ — „Kdybys byl utíkal za autodrožkou, mohlš ušetřit dva šilinky.“

Nedorozumění. Do slabě obsazené elek-triky vstupuje mladá dáma, slušně oblečená. Její pohled padne na jednoho staršího pána, a posadí se naproti. „Ach, promiňte“, praví, „ne-jste vy pan Kračmeřík?“ — „Nikoliv“, nato pán. — „Ach, tedy promiňte. Já totiž myslela, že jste otec jednoho z mých dětí.“ — Pán otevře ústa a zapomene je zavřít. Ve voze napnutí. „Já jsem totiž“, pokračuje dáma, „u-čitelka na zdejší dívčí měšťanské škole.“

Cizí svato. Učitel zastaví žáka Ančovič-ku, který ho nepozdravil: „Pročpak jsi, Ančovičko, nesundal svoji čepici?“ — „—sím, pane učiteli, nemám ji s sebou.“ — „Ale vždyť ji máš na hlavě.“ — „—sím, to není čepice moje, ale bratra Tomáše.“

Dětské nápady. Malý Ferda vidával čas-to, jak jeho rodiče posílají přátelům a známým pohlednice. O vánocích jim přáli „šťastné vá-noce“, o velikonočních „veselé velikonoce“, po-dobně o letnicích. Koupil si tajně na svátek Nanebevzetí pohlednici a poslal ji tetě s pří-piskem: „Veselé nanebevzetí přeje Ti celá ro-dina. Tvůj synovec Ferdinand.“

S pravdou nejdál... Zábavným parní-kem plavila se veselá společnost dam a pánů. Velitelem byl svižný a žertovný kapitán. Dá-my se předstihovaly v údajích svého mládí. Žádná nechtěla býti starší než 25 let. Za plav-by se zachmuřila obloha, zahřmělo a nastalo zděšení veliké. Šelma kapitán, zdánlivě udě-šen, volá: „Mé dámy, nejdříve musí býti za-chráněny nejstarší ročníky, od 40 let nahoru.“ Všechny dámy se hrnuly k němu, ujišťující ho svým stářím a kapitán, směje se na plno, ko-nejšil dav: „Ale, dámy, to byl jen manévr, abych pouze zjistil pravý věk a nyní ve-sele plujeme!“

Nežnosti v manželství. On: „Hleď, Emčo, ty jsi ke mně vlnidná, jen když potře-buješ peníze.“ — Ona: „Ale, Karlouši, vždyť jsem k tobě vlnidná neustále...“ — „Bohužel.“

Pádny důvod. Soudce: „Proč jste byl tři roky zavřen?“ táže se soudce odsouzeného. — „Prosím, pane soudce, protože mně dřív nepustili.“

První přítelkyně: „Ah, tihle proklatí muži! Nedávno jsem měla dvacáté narozeniny. Ptal se mě tedy můj manžel, jaký by mi měl dát dárek. Řekla jsem mu, že bych si přála něco zlatého.“ — Druhá přítelkyně: „...no a?“ — První přítelkyně: „A víš, co přinesl? Zlatou rybičku.“

Chytráci. Na dveřích vily byl nápis: „Po-zor, dveře jsou chráněny elektrickým prou-dem.“ — Nazítří byla vila vykradena a k prv-nímu nápisu bylo připsáno: „Děkujeme za u-pozornění, vlezli jsme tam oknem.“

„Stojíte dnes před soudem, abyste se zod-povídal z krádeže uhlí jednomu ze svých spo-lubýdlicích. Byl jste již předtím trestán?“ — „Ano — on mi již nafackoval.“

Učitel vykládá dětem o zdravém spánku a poučuje, že leckterá choroba se zlepšila, spí-me-li při otevřeném okně. „Může nám někdo z vás uvést příklad spánku při otevřeném okně?“ — Hlásí se Karel Dřímálů: „Prosím, tatínek spalval při otevřeném okně.“ — „A ztra-tila se mu choroba?“ tázal se učitel. — „Pro-sím, to ne, ale hodinky se mu ztratily.“

Odpověď. Na plošinu elektrické dráhy se přikymácel opilý a při tom dupl občanovi na nohu. Tento se strašně rozkřičel a volal při tom do vozu na průvodčího: „Pane průvodčí, smí opilý do vozu?“ — Průvodčí se po-díval na rozkřičeného pána a odpověděl klidně: „Pře-stanete-li křičet a budete-li se slušně chovat, nebude námitek.“

Doporučujeme tyto firmy a podniky na Hlučínsku

Městská lékárna Ph. Mr. A. Sobotty v Hlučíně, náměstí

doporučuje svůj bohatý sklad všech léčiv, medicínálních vín, minerálních vod, kosmetických prostředků, mýdel, koňaků, parfumů atd.

Expeduje recepty všech nemocenských pokladen a léčebného fondu státních a veřejných zaměstnanců.

ŘEZNICTVÍ A UZENÁŘSTVÍ
Denně čerstvé uzeniny.
Levné ceny!

Josef Žemla, Hlučín, Ostravská

Školní a kancelářské potřeby

všeho druhu dobře koupíte v I. českém knihkupectví a papírnictví

Bohumil Dybel, Hlučín, náměstí, filiálka u nádr.

Oděvy dle míry v nejmenším provedení zhotoví Vám krejčovský atelier **E. Kupčák, Petřkovice**

Doporučujeme tyto firmy a podniky ve Velké Ostravě

Žkuste se státí členem družstva

„BUDOUCNOST“

a přesvědčte se o jakosti i cenách všeho zboží

Mimo toho je každý člen účasten různých výhod

Následujte kroku oněch 65.000 rodin, které již členy jsou!

Rozumný konsument nakupuje výhradně tam, kde

je plně uspokojen. Potřebné informace na každé prodejně.

Úspory
bezpečně uložíte **u Občanské záložny ve Vítkovicích**

Kamenoprůmyslový závod

Rudolfa Vávry, Moravská Ostrava

Opavská třída číslo 19 (proti katolickému hřbitovu). Telefon číslo 44.96

Pomníky, kříže ze všech druhů kamenů o 20 proc. levněji následkem zařízených strojů na opracování kamene. V neděli a svátek celý den otevřeno. Přesvědčte se o ceně. Rozpočty zdarma

Doporučujeme tyto firmy a podniky v Novém Bohumíně

Dekorační malíř **MEČISLAV KOPCINSKÝ** Malíř písma
a natěrač **NOVÝ BOHUMÍN** — **ČESKÝ TĚŠÍN** a lakýrník

Mezinárodní zasilatelství Jos. Srnec a synovci

filiálka v Novém Bohumíně

Při nákupu všech denních potřeb obraťte se vždy jen na známou firmu

Bohumír Mohelník - Nový Bohumín
obchod smíšeným zbožím Ostravská ulice 116

Doporučujeme tyto firmy a podniky v Hrušově

Zkoušený zubní technik

NAT. WINDHOLZ, Hrušov n. O.
Žižkova ulice č. 119
provádí veškeré práce zubotechnické ve zlatě a kaučuku

Rata elegantní trvanlivá a levná obuv **Hrušov**
vedoucí **FRANTIŠEK CHMELAR** prodejna pedikura rychlosprávkárna Hlavní třída

Doporučujeme tyto fy a podn. v Kunčicích n/Ostr. a Kunčičkách u M. Ostravy

Obchodní dům **J. TEICHNER** káva, čaj, likéry, uzeniny, cukrovinky, nádobí,
obuv, barvy, laky, střížní zboží, železné potřeby. Veškeré
potřeby pro malíře. — Sklad lepenky, dehtu a cementu. **Kunčičky**
u Mor. Ostravy

Cukroví, zmrzlinu prvotřídní dodává pro P. T. spolky a za výhodných podmínek
ČENĚK ZÁLESKÝ, cukrářství, Kunčičky u Mor. Ostravy

Oděvy pánské a dámské zhotoví Vám v nejjemnějším **FR. KUKALA**
provedení
pánský a dámský krejčovský salon Kunčičky u Ostravy

Bílé pečivo pravorežný domácí chléb, koupíte denně čerstvé u fy **JAN OŠŤADAL,**
výměna mouky za chléb parní pekárna **Kunčičky** u Ostravy

Doporučujeme tyto firmy a podniky v Radvanicích

Káva, čaj, likéry, uzeniny, cukrovinky, laky, barvy, hřebíky, nádobí

Ant. Stefiniak, Radvanice

Zahradnictví

Květiny, semena, zelenina,
ovoc. stromky, růže, věnce, kytice
Štuhly s tiskem

Arnošt Duda
Radvanice

Zkouš. Zubní technik **B. Wasserberger, Radvanice**

Provádí veškeré zubotechnické práce v kaučuku a ve zlatě — Ordinuje od 9-12, 2-5 pro veškeré nemoc. pokladny

Doporučujeme tyto firmy a podniky v Karvinné

Bílé
a jemné **pečivo**

všeho druhu, rezný chléb
koupíte vždy čerstvé u firmy

Jos. Fajkis první parní
a strojní
pekárna
Karvinná

Jedete-li do Karvinné,
navštivte

nádražní restauraci

Teplá a studená jídla v každé době. Obsluha solidní

Výborná piva domácí i cizí

Štěpána Hubáška vdova

Prádlo pere, žehlí, mandluje — **Šaty** čistí **PRÁDELNA „NOBLESSE“**
B. HOLKOVÁ, Karvinná, Solecká ul. 1.633

Doporučujeme tyto firmy a podniky v Doubravě

JOSEF ŠUSTIK, Doubrava

Knihkupectví, papírnictví — Obchodní dům

obchod smíšeným zbo-
žím, lahůdkami,
a zeměskými plodinami

barvy, laky
Železo,

Š. ELSNER, Doubrava u Eleonory

Vápno, ce-
ment, krycí
lepenka, dehet

Jste-li v DOUBRAVĚ, navštivte chvalně známou

RESTAURACI „U RADNICE“ A KINO „SLAVIA“
Maj. FRANTIŠEK FRÁNEK

OBČANSKÁ ZÁLOŽNA V DOUBRAVĚ,
ve vlastním domě proti kostelu — Založeno roku 1899

přijímá vklady na bezpečné
uložení a půjčuje za výhodných
podmínek

Nábytek všeho druhu koupíte dobře a levně u firmy
Stavby Rozpočty na požádání zdarma

ADOLF ŠKUTA
D o u b r a v a

Obleky, stejnokroje

za příznivých podmínek zhotoví Vám

všeho druhu v nejjemnějším provedení

ALOIS KIKA, Doubrava

Doporučujeme tyto firmy a podniky v Orlové

JOSEF ŠIROKÝ, ORLOVÁ odb. obchod kávou, kolon. zbožím a lahůdkami
(Obecní dům)
Telefon čís. 63

STAVITEL RUDOLF PLACHKÝ V ORLOVÉ
projektuje a provádí veškeré dráhy staveb pozemních. Plány, rozpočty a odhady za mírné ceny

Doporučuje se fa R. MACURA • Orlová, Lazecká
VŽDY ČERSTVÉ SMÍŠENÉ ZBOŽÍ. VÝBĚR PŘÍRODNÍCH VÍN A LAHŮDEK

Továrna likérů a rumu **M. WECHSNER, ORLOVÁ**
Sklad piva ostravského a plzeňského „Prazdroje“

M. KABÁTEK, stavitel Orlová projektuje a provádí
veškeré pozemní stavby
solidně a levně

Pečivo všeho druhu a chutný
domácí rezný chléb
koupíte vždy čerstvý u fy **ŠIMON KUZNÍK, Orlová-Kopaniny č. 326**
PARNÍ PEKÁRNA

Ant. Tulinger, Orlová, tel. 157
závod pokrývač-
ský a výroba leh-
kých stav. desek

Doporučujeme tyto firmy a podniky v Petřvaldě

KNIHY PAPÍR LEJSEK • Petřvald

Nábytek všeho druhu vyrábí a dodává na výhodné splátky
EMIL MOLINEK, Petřvald č. 530 (Stará
dědina)

ZKOUŠENÝ ZUBNÍ TECHNIK **S. FLINDER PETŘVALD**
Provádí veškeré zubotechnické práce ve zlatě a kaučuku. Ordinuje pro všechny nemoc. pokl. i Léč. fond
zastávka „Hedvika“

Doporučujeme tyto firmy a podniky ve Frýdku

J. LEBEDA, Frýdek 247 OBCH. ZBOŽÍM SMÍŠENÝM
SKLAD SOLI, MOUKY A KRMIV
Telefon číslo 70

Doporučujeme tyto firmy a podniky ve Fryštátě

S. FINK, Fryštát,

obchod železem a stavebním materiálem
Sporáky, nádobí, potřeby pro zimní sporty
KRYTINA ETERNIT za konkurenční ceny

Řeznictví
a uzenářství

Jan Tesař, Fryštát, Radniční ul.

Čalounictví a sedlářství
Veškeré opravy rychle a levně

JAN HUF, Fryštát, Nádražní
číslo 477

Doporučujeme
RESTAURACI

Jan Petráš Fryštát
Nádražní

Chvalně známá domácí kuchyně. Teplá a studená jídla v každé době

Doporučujeme tyto firmy a podniky v Českém Těšíně

Modní novinky,
výbavy pro nevěsty

punčochy, prádlo, přípravy
pro švadleny dobře koupíte
u firmy

Český Těšín

Nádražní třída 9

Jar. Parma

modní závod

Kávu, kakao, čaj, koření,
sýry, rum, malinovou šťávu, octovou tresť,
sádlo, mouku, různé uzen., slaninu, sardinky

VINÁRNA

nejlépe koupíte u firmy

Bedřich Běhal

Český Těšín, Nádražní

Doporučujeme **Hotel Slezský dům v Č. Těšíně**

Telefon č. 80. Garáže, ústř. topení. Středisko cestujících a turistů. Nájemce **JAR. MORÁVEK**

Franc. pohovky,
otomany,
matrace,

a jiné čalounické a deko-
raterské práce provádí
odborně za mírné ceny

FR. HRUBÝ, Č. Těšín,

Goethova č. 12

**Své úspory nej-
výhodněji uložíte u**

**Prodejna losů
československé třídní loterie**

Občanské záložny
v Českém Těšíně, ulice J. Čapka
ve vlastním domě

Lékárna „U Salvatora“

v Českém Těšíně

Mr. Ph. Ant. NOVOTNÉHO - V novém vlast. domě

nabízí minerální vody, medicínální
vína, cognac, výživné preparáty, tu-
i cizozemské speciality, mýdla a kos-
metické prostředky ku pěstění krásy
a j. potřeby k ošetřování nemocných,
osvědčená mast proti pihám, mast na
staré rány, revmat. mazání a tak dále

Doporučujeme tyto firmy a podniky v Třinci

Vany, konve mléčné i kropicí, *ampry, hroty* k umývání, *uhláhy*, veškeré *plechové huchyňské nářadí*
a *smaltované nádoby* všeho druhu vyrábí a dodává za levné ceny odborná firma

Mikuláš Gustab, vdova Třinec, stavební a galanterní
klempířský závod

Dobrá jakost zboží Heitlinger v Třinci **nejlepší pověst**
zachovala firmě

Nábytek,
čalounické zboží,

Augustina Hechtová, Třinec

Hodiny
Radio, elektrické potřeby

Kočárky — Jízdní kola — šicí stroje

Doporučujeme tyto firmy a podniky v Jablunkově

Obchod módním zbožím
Krejčovský závod

Přípravy pro krejčí. Na skladě: Látky
všeho druhu a hotové obleky

P. KANTOR
Jablunkov

Blato

elegantní, trvanlivá
a levná obuv
prodejna a rychlosprávkárna

Jablunkov

Doporučuje se chvalně známé

Karvinské pivo

Sklad: Jan Paďuch, výroba sodové vody **Jablunkov**
a syfonu,

FR. KRIEGLER JUNIOR, JABLUNKOV

zasklívání nových staveb a portálů, rámování obrazů, sklad zrcadel, sklen. a porcul. zboží

MUDr. Josef Mentel

Ord. od 8-12 h. Jablunkov, Masarykovo náměstí 16

Okresní záložna v Jablunkově (naproti radnice)

přijímá vklady, inkasuje kupony, taž. losy, cen. papíry atd.
poskytuje půjčky za podmínek přijatelných.

Úřaduje denně od 8-12 a 14-17 h.

Heřman Waldmann, obchodní dům Jablunkov Látky, obuv, konfekce pánská a dětská. Pánské módní zboží

Cukroví

všeho druhu k svatbám, křtinám, do bufetu, na výlety
vždy čerstvé koupíte výhodně a dobře u firmy
Překupníkům výhodné ceny.

Fr. Fauska

cukrář JABLUNKOV

Drogerie V. Zoufálek, Jablunkov

Barvy, laky, parfumerie, fotopořezky

Kupujte domácí výrobky!

→ Podporujte naše

→ obchodníky a živnostníky!

Dílny a prodejny
pro úplná zařízení bytů

Telefon číslo 53.

Rudolf Šedivý,

Karvinná - Hlavní třída

Obsah

Hlasovací lístek	8	R. Barflodur: O královně Těšínska	112
J. Šulcová: Pozdrav T. G. Masarykovi k 7. březnu	37	Frant. Vašíček: Národnostní vývoj na Jablunkovsku	116
Jaroslav Šabata: Cithara sanctorum Jiřího Třanovského — symbol československé jednoty	38	Ludmila Hořká: Mladý Valásek	125
F. R. Jura: V centrále	43	Alois Zbavitel: Československá vzájemnost	130
Emil Dvořák: Psaní	44	Ludmila Hořká: Národní píseň slezská	135
Josef Kalus: Nápis	45	Adolf E. Vašek: Základní rysy mezistátní evropské politiky v roce 1934	136
Josef Kalus: Dráha-li nám vykázána...	46	Vilém Rajnoch: Umřelo svědomí	141
Ant. Hořínek: Výkřik krise	47	Josef Kalus: Pěkná slova	141
Jaroslav Šulc: Branka	56	J. Slezan: Bohumín	141
Pro zasmání: 57, 72, 78, 89, 106, 129, 161, 169, 194, 206, 227		J. O. Bor: Hřčava	142
Josef Dostál: Rytířský král Alexandr I. Sjednotitel	58	V. E. Nežil: Ukradené srdce...	144
K. Bolek: Zborov	60	Jos. Kalus: Příživník	145
Jan Petrus: Plané sliby	61	J. Slezan: Myšlenko veliká	145
Josef Kalus: Mnich	66	Ludmila Hořká: Z hlučinských písniček	145
J. Šulcová: Hlučinská selka	66	Jos. Kalus: Kdo na minulost nevzpomněl by?	145
Lev K. Karvinský: Do nebe	66	Frant. Černý: Hlučínsko podle sčítání lidu	146
Frant. Černý: Pravda i pověsti o Landeku na Hlučínsku	67	Z historie jedů a protijedů	149
Milan Rusínský: Teskné odpoledne	73	Co to jsou omlazovací pokusy?	151
Frant. Černý: Česká škola Hlučinská	75	Vilém Rajnoch: Několik slov o esperantu k mladým nezaměstnaným	153
Ludmila Hořká: Z hlučinských písniček	75	Význam a úkol odborných škol pro žensk. povolání	155
L. P. Onyx: Podivná příčina	76	MUDr. Emil Neumann: Co má každý věřící o nakažlivých chorobách	159
Lud. Hořká: Žena na Hlučínsku	80	Ústřední výbor Slezské Matice osv. lidové pro Těšínsko a Hlučínsko	162
Jos. Kalus: Lidská touha	81	Jos. Kalus: Heslo, Různé verše	163
Emil Dvořák: Na rakev Kalusovu	81	Ústřední výbor Národní Jednoty pro východní Moravu	165
J. Šulc: Opožděný pozdrav	82	Jaroslav Šabata: Činnost obvodní knihovny v Českém Těšíně za rok 1934-35	166
Josef Dostál: Korčula, perla jihoslovanské Riviery	84	Jos. Kalus: Dva hlasy	167
Emil Dvořák: Generálův kavalec	90	Zpráva o činnosti Okres. osvětového sboru v Jablunkově	168
Jan Hejret: Třicetiletí Národní jednoty slezské v Praze	92	Z domova i ciziny	170
Jos. Kalus: Romance	93	Jodové lázně Darkov	175
J. Slezan: Modlitba k Pánu	93	J. Šulcová: Domov	176
Jindřich Karkoška: Těšínsko lénem vévodů lotrinských	94	Josef Kalus: Básník	176
J. Šulcová: Zvony v Hlučíně	97	Václav Placht: Zpráva o činnosti Masarykovy jubilejní vyšší školy lidové pro Těšínsko a Hlučínsko	177
Josef Kalus: Parobek	97	Dr. techn. Ing. J. Novotný: Železářny Báňské a hutní společnosti v Trinci	188
Ludmila Hořká: Tonka - šerhuvka	98	Míla Pachnerová: Mifuškův kamarád	195
Ing. O. Langhammer: Škola	101	Kuchyňské recepty	204
Josef Kalus: Prodej duši	102	Domácí rádce	207
V. E. Nežil, V. Rajnoch: Na vlnách času	102	Ing. Peschl: O elektrisaci na Těšínsku	209
Vilém Rajnoch: Zima a ulice města	102	Jar. Velek: Seznam trhů v československé republice na rok 1936	211
Jara Vrbka: Panství a zámek Šenov — kdysi a dnes	103		
Fr. Směja: Hra	107		
Emil Dvořák: Fr. Sokol-Tůma	111		
Jos. Kalus: Různé ideály	111		

Nakupujte

své hospod. potřeby

Prodávejte

své hospod. plodiny

**Uhelné a stavební
oddělení**

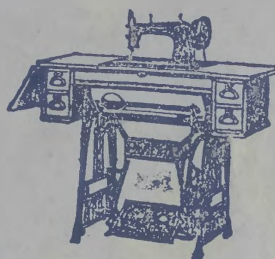
Telefon č. 515.

u svépomocného podniku slezského rolnictva

Centrálního hospodářského skladiště v Opavě

neb jeho filiálek v Bílovci, St. Bělé, Novém Bohumíně,
Čes. Těšíně, Frýdku, Hlučíně, Klimkovi-
cích, Orlově, Sl. Ostravě, Mor. Ostravě
a Svinově ● 20 detailních prodejen

MINERVA ŠÍCÍ STROJE

Založeno 1881

**Dávejte
přednost
domácím
výrobkům!**

USPOKOJÍ VÁS SVOU KVALITOU

Jízdní kola, moto kola Č. Z.

Jan Židek

mechanický závod

OPAVA, Rašiborská č. 6.

Šicí stroje zn. Minerva

Dílny pro opravy

Stanice cyklistů

LUDVÍK MILIČKA

stavební kancelář

Muglinov, p. Hrušov n/O Tel. 990.21

provádí veškeré stavitelské
práce solidně a levně

ZÁDRUHA

velkoobchodní společnost s ručením omezeným

ve Slezské Ostravě

dodává p. t. obchod-
níkům veškeré
koloniální zboží,
mouky, tuky,
krmiva vlastními
auty

Telefon 22.06

ARCHITEKT A STAVITEL

STEJSKAL |
A **DRABEK**

Slezská Ostrava,
na Kamenci

Telefon 33-47

Provádí veškeré práce stavitelské

Singer
Sewing
Machine
Company

Hlavní prodejna
Mor. Ostrava
Tř. čs. legií 22

Prodejny
a zástupci v

Obraťte se s důvěrou
se všemi druhy
pojištění na

Hasičskou vzájemnou pojišťovnu
v Mor. Ostravě, Johannyho tř. 10.

Telefon číslo 28.18

Nejlépe a nejvýhodněji uložte své peníze u

Občanské záložny ve Slezské Ostravě

Úřadovna naproti mostu. Úřední hodiny od 8—12, 14—16, v sobotu 8—13. Telefon 21.87.
12,500.000 Kč vkladů. 3,000.000 rezerv a záruk. Vklady úrokujeme nejvyšší zákonnou sazbou.

TISKOPISY
KALENDÁŘE

kapesní a stolní dodává knihtiskárna

Hlavní závod
v O p a v ě

Filiálka
v Karvině

SLEZSKÁ GRAFIA

TELEFON: O P A V A

421

TELEFON: KARVINNÁ

134

Podporujte podnik menšinový, jediný toho druhu
ve Slezsku